Nahl,Johan Matheus,asztaloslegény

Győrben 1674-1699 között megfordúlt asztaloslegények jegyzéke:"Nahl,Johan,Matheus,Anspach,Franken, 1687." 118.old. 13.jegyz

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII.században - Adatok Győr város asztlosmüvességének történetéhez 93.old

Arrabona,9. - Xantus János Múz.Győr,1967.
A győri Múz.Évkönyve

Johan Matheus Nahl,asztaloslegény

A győri asztalos és puskaagykészitő céh legénykönyvéből,1785-től:"Johan Matheus Nahl gebertig Von Anspag a aus Franken tischler gesel". 105.old

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII.században Adatok Győr város asztalosmüvességének történetéhez 1 93.old

Arrabona,9.-Kantus János Múz.Győr,1967.-A Győri Múz.Evkönyve

Nahl J.M./Johan Matheus/,asztaloslegény

Győrben 1674-1699 között megfordúltasztaloslegé-
nyek jegyzéke származási hely szerint:"ANSPACH:Nahl
J.M.". 121.old

Batári Ferenc9 Asztaloslegények Győrött a XVII.szá-
zadban - Adatok Győr város asztalosművességének
történetéhez 93.old

Arrabona,9. - Kantus János Múz.Győr,1967.- A Győri
Múz.Évkönyve

Náhm József

A tolnai községház tervpályázatán 28 pályázó közül a 300 koronás első díjat Náhm József, a 200 koronás második díjat Opaterni Flóris, a 100 koronás harmadik díjat Dömötör Sándor kapta. Dicséretet kapott Dvorácsek József és Lajos, továbbá Gróf Sándor terve.

Művészet. 1905, 202. l.

[illegible] écd.

BUDAPEST
934 SEP 29-1
Sa

RAHÓCZY György kőműves. Egerben 1795-ben szerepel az adóösszeírásban, majd 1800-24-ig szintén találkozunk nevével.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyűjtésből. Voit.

özv. NAHM ERZSÉBET, asztalosmester

Pesti asztalosmester volt 1828-ban.-Belvárosi lakos.-Helyszinrajzi szám:300.-Segédek száma: 1.-Összeirási szám: 682. 45.old.

BATARI FERENC: Pest-budai asztalosok 1828-ban.
39.old.

Az Iparmův.Múz.Hopp Ferenc Múz.Évkönyve. XIII. 1970.
Bp. 1971.

M.D.K.

Nahm József, tolnai építész

300 koronás első díjat nyert a Tolnán építendő új kórház pályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 199'. XXVI. évf.
ápr. 5. sz. 10. old.

Páhm József

építész Tolna

irod

Magyar Pályázatok

1905-6 3 24. 20-22

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása

Engedély

.....

a műhelyfőnök vagy
aláírás

8. sorsz. Műhelyi minta. —

Nahm József

Münchner 1905. 202

Benkó István: Gellérthegyi Pantheon 7 (806), 2518 (727).

Naiendorffer (Nayendorffer)
György

ötvös

Nagyszeben 1599.

Naiendorffer (Nayendorffer)
Jorg

Ötv.

1599.

Lwa

Arszeben 408

..... nevü munkás igazolta

.....

a müvezető aláírása.

lyezem:

.....

vagy helyettesének
írása.

— Endrényi Imre, Szeged.

K. D. L.

NAIMON Ferdinánd kőfaragó

1702. Nagyszombatban szerepel

Aggházy: Barokk szobrászat... Bp. 1959.

I. 248. l.

Nahm József, tolnai építés. M.D.K.

tervét, mint a három legjobb egyikét, megvásároltár a hódmezővásárhelyi takarék pénztár bérházpályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1905. XXVI. évf.

máj. 24. sz. 8. old.

KAHÓCZKY Ignás egri kőműves. Azadópösszeirásokban 1845-ben találkozunk nevével Egerben.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

M.D.K.

Nahóczky Ignác, cseri kőműves

az 1845-évi adóösszeírás-
ban szerepel.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 377. old.

Vahodil Rudolf

épitéz

lásd.

Szefelsle 334,
335. l.

Naholil Rudolf, ép. MDK

Terv,: I.Attila krt. 6346 hrsz.a. 5 em. ház.
/ A ugust E.József/

Magánépitési engedélyek.- Ep.Ip.-Ép.Müv. 1928.V.15.
77-78.l.

MDK

Máhr Lajos, aradi szobrász

az 1885-ben ujra megnyilt szinház szobrászmunkáit végezte. /1924 márc.5.-én éjjel leégett a szinpad és szinórpadlás./

Aradi Szinészet.-Magy. Szinművészeti Lexikon. 1929.
I.k. 60.l.

Samael /!/ Nantigal,asztaloslegény

A győri asztalos és puskaagykészitő céh legénykönyvéből,1675-től:"Samael /!/ Nahtigal gebirtig Von felspurg Dischler gesel". 103.old

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII.században Adatok Győr város asztalosmüvességének történetéhez 93.old

Arrabona,9.-Xantus János Múz.Győr,1967.-A Győri Múz.Evkönyve

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Nahtigal, Samael, asztaloslegény

Győrben 1674-1699 között megfordúlt asztaloslegények jegyzéke: "Nahtigal, Samael, Felsburg, Ausztria, 1679.v.80." 118.old. 13.jegyz

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII.században - Adatok Győr város asztalosmivességének történeréhez 93.old

Arrabona, 9. - Kantus János Múz. Győr, 1967.
A Győri Múz. Évkönyve

Nahmer József, kőfaragósegéd

M.D.K.

1778-ben Hujet József kőfaragómester alkalmazásában állott 36 krajcár napszámbérrel.

Művészettörténeti Értesítő, 1968. XVII.évf. 3-4.sz.

Moess Alfréd: Egy 18.századi ~~magyar~~ pesti kőfaragómester munkássága. Adalék a 18.századi magyar építészettörténethez.

248. old.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György út 41.

Nahtigal S./Samael/,asztaloslegény

Győrben 1674-1699 között megfordult asztaloslegények jegyzéke származási hely szerint: "Felsburg: Nehtigal S.2 " 121.old

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII. században - Adatok Győr város asztalosmüves ágának történetéhez 93.old

Arrabona,9.- Xantus János Múz.Győr,1967.- A Győri Mú: Évkönyve

IGNACZ NAICHL, kesztyűsmester

A Székesfehérvári Városi Levéltárban két irat a város XVIII.sz.-i mestereiről.Az egyik 1784-ből,a másik pár évvel későbbi.64 mesterség,519 név.Az arab számok a két listát,a rómaiak az öt osztályba való besorolást jelzik. 263.old
/ 1,2,/ V. kesztyűs. 265.old

U.VARGA MARIANNA: Mesteremberek Székesfehérvárott a XVIII.században 263.old

ALBA REGIA.István Király Múzeum Évkönyve.VIII.-IX. 1967-68. Székesfehérvár

M.D.K.

Naidulf Zakariás, ecri fuzeras

1771-80 között szerepel
a városi adóösszeírásokban.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 372. old.

NAIDULF Zakariás egri fazekas 1771-80 között szerepel a városi adóösszeirásokban.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyűjtéséből. Voit.

PÉNZVERŐ NAISZ/VAISZ/ÁBRAHÁM, pénzverő

Emlitve:-33.-1725.Tagja a városi tanácsnak.-1726. Platea Nagy Pénzverő.Pénzverő alias Naisz Ábrahám f.1."-1730."Platea Nagy Pénzverő.Vaisz Ábrahám ~~xxx~~/ f.3/60." 66.old.

SZÁSZ KÁROLY: Adatok a nagybányai Pénzverőház alkalmazottairól/1660-1829/ 61.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY:LX-LXI.évf. 1961-1962. Akad.Kiadó,Bpest. 1962

1965 DEC 25

Érdekes magángyűjtemény Sátoraljaújhelyen

1021

A berlini kiadású International Directory of Arts (Internationales Kunst-Adressbuch) számontartja a világ nevesebb műgyűjtőit. A katalógusban olvashatjuk egy sátoraljaújhelyi művészettörténész nevét is. F. T. antik képeket, népművészeti tárgyakat, pecsétnyomókat és címeres pecsételő gyűrűket gyűjt. A város lakói közül csak kevesen tudják, milyen érdekes látnivalót rejteget az Aradi utca egyik háza. Pedig volna rá mód és lehetőség, hogy más tárgyakkal egyetemben közszemlére bocsássák az itt összegyűjtött értékeket. Volna, s meg is mondjuk, hogy mi. Előbb azonban hadd csigázzuk fel az érdeklődést a gyűjtemény néhány értékesebb darabjának bemutatásával.

A legféltettebb műértékek egyike az usák-szőnyeg. Piros tükrében kék medalion látható, a tükör sarkait felhős foszlány díszíti. Az a Teleki Mihály kapta egykoron nyeregtakaróul a szultántól, akit később kivégeztetett. Bécsi zenélődoboz mellett áll a Nagykárolyban, 1830-ban készült zenélő óra, amely órákig forradalmi indulókat játszik. A sorrend ezután két eredeti herendi porceláncsésze, a legelső gyártmányok közül... Azaz nem egészen ez a sorrend. Mindennél előbbre való egy Kossuth-mellszobor, Dozsnyai Károly szobrászművész mintázta valaha, s mintája után százával öntötték a kis szobrokat a munkácsi vasgyárban. Elszállításukra már nem került sor: bevonultak az osztrákok és a szobrokat beolvasztották. Hármat-négyet azonban sikerült megmenteni, köztük ezt is, amiért úgy könyörögnek a monokiak, de nem adják nekik, „hiszen Újhely is Kossuth-város..."

Az antik képek elől nehezen mozdul odább az ember. Az anghiari ütközetet ábrázoló képet ismeretlen olasz festő festette a XVII. század végén, kétezer alakkal! Velasquez céhében készült 1670-ben a Nain-fivérek egyikéről az a portré, amelyet Raymond Nain festett. A Napoleon Moszkva alatt című festmény Schwissmann alkotása, 1912-ben, a centenáris évforduló alkalmával készítette Ferenc József megrendelésére, aki később Polonkay testőrezredesnek ajándékozta.

Néhány óra alatt nem tud mindent megtekinteni a kíváncsi szem. De különben sem célunk, hogy bemutassuk a gyűjtemény egészét: antik takarókat, régi pecsétnyomókat, vázákat. Inkább azt akarjuk elmondani, hogy ha nem is ennyire értékes, de van gyűjteménye másnak is Sátoraljaújhelyen. Vagy emlékeztessünk arra, hogy feltárt és még feltáratlan levelek, íratok hevernek a levéltárban. Ez a környék mindig gazdag történelmi emlékekkel rendelkezett, volt és van anyaga bőven. Ennek ismeretében úgy érzem, joggal csodálkozunk: miért nincs Sátoraljaújhelynek múzeuma? Jóformán csak helyiség kellene hozzá, anyag volna — részben kölcsönképpen — de kutatással újabb és újabb értékes darabok kerülhetnek elő. Például ásás révén. F. T. azt mondja, mint művészettörténész szívesen vezetné az ásatást, csak segítsége legyen. Meggyőződése, hogy rendkívül érdekes leletekre bukannának, hiszen Újhely és környéke már az őskorban is lakott terület volt.

Újhely megérett rá, hogy múzeuma legyen. Csak kezdenie kellene valakinek. Vagy olyan embernek, akinek birtokában van valamilyen műérték. — Egy közös kiállítás például nagyszerű kezdés lehetne — mondta F. T., akit jobban számon tart az International Directory of Arts, mint szűkebb környezete. Pedig micsoda anyaggal és anyagismerettel rendelkezik! S mennyit segíthetne a múzeum létrehozásában.

Évek kerékvetői közt...

„Mi órák alatt élünk éveket
ti évek alatt napokat..."
Fáy László: Részletek egy 18 éves fiú naplójából, Kortárs, 1965. 12.

Kerékvető? Igen, mert jelzi a közte suhanó utat, a megtett távokat, s csak azt veti ki, aki nekimegy.

Fut, fut velünk a kocsi. S az évek, napok váltásában, a naptárcsere napjaiban a mellettünk futó kilométer kerékvetőkön is lemérhetjük a megtett távot, a még előttünk levőt.

Ahogy az ifjak. Kik órák alatt élnek, élnének éveket, ahogy mi, kik sokszor csak évek alatt, napokat.

S képzeletbeli kocsim útitársa egy képet nyújt elém a műszertábla enyhe fényénél. A kép korunk szimbóluma, s az aláírás:

Nukleáris korban élünk, tehát nem lehetséges a háború, de úgysem lehetséges élni, mintha nem nukleáris korban élnénk!

Egy keleti bölcs egyszer így imádkozott Allahhoz: Add uram, hogy ne éljek történelmileg döntő korban. A bölcs imája számunkra nem adatott. Érdekes korban élünk, döntőnek érezzük, és sokszor eszünkbe jut: bárcsak ne élnénk ilyen döntő korban. Kényelmesebb, veszélytelenebb, családiasabb lenne. De ha már ez adatott, nézzünk szembe vele, kerékvetők között, ünnepek és naptárcsere napjaiban.

Világképünk. Ideálok és álmok. Elmélet és valóság. Múlt és jelen. Nem egyértelmű ez a világkép. Sok szövődik bele. Még a legtöbbet látónál is. Hát még az emberek sűrű vadonában. Hát még akkor, amikor egyértelműen kell a hétköznapok szerszámfogó ismétlődésében — cselekedni. Mindenki saját élményeinek fényében nézi. Saját egyéniségének, érdekeinek vetületében látja — alakítja. S a sok apró erjedésből, amikor, hogyan és hol válik egy egységes nagy tett — nagy megvalósítás és akarat. Lehet-e ez a világkép olyan döntő, hogy dőljön tőle értelmetlenség és kishitűség, s a szerszámfogó mindennap unalma is feloldódjék tőle.

A mi világképünknek is kell érzelmi alátestés, fehér ízzás, mítosz. Mert csak a nagy mítoszok hívői tudták hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön, pénteken, szombaton és aztán újra hétfőn... az ízzó vasat újra meg újra kézbe venni.

Nemzedékek. A Kortárs decemberi számából idéztem Fáy László 18 éves fiatal mondását:

„Mi órák alatt élünk éveket
ti évek alatt napokat..."

Egy másik fiatal, ugyanabban a számban arról szól, hogy a mai fiatalok talán alatta vannak a hivatalosan kialakított kívánalomnak, de fölötte az átlagosan elképzeltnek. Tehát nem olyan jók, és nem olyan rosszak, mint ahogy erről, vagy arról emlegetik őket. Van egy pont, amikor az ifjak önmagukra, céljaikra eszmélnek, s egy adott időszakban könyörtelenül, egysíkúan kritikusak, majd könnyen kiábrándultak, esetleg cinikusak lesznek. Adott időszakban — mondom —, de mondhatnám úgy is, hogy átmenetileg. H szen a legjobbak és legtöbben át is esne ezen az egysíkú „csak nagyot akaráson Ahogy ismét csak a Kortársnak ebben számában Alföldy Jenő idézi a goethei mo dást: *„A vágy és szenvedély az élet akad lyaiba ütközvén a szemlélet tükrévé simul* Igen. Szép és klasszikus program ez: a v gyat és szenvedélyt világképpé, sorssá, szen léletté alakítani. Csak vigyázzunk! Ne h deg és sima tükörfelület maradjon után hanem a szemlélet tükrében ott legyen szenvedély és a vágy amalgámja. Mert éppen a szép az ellentmondásokból szövőd életben.

És még valamit el kell mondani ebben nemzedékkel való ünnepi találkozásban ifjakról. Egymás között az őszinteségbe életformában, ízlésben megegyező fiatalok legtöbbször nagyon pozitíve cselekszene megértik, segítik egymást. Ezt a megért egységes, kellemes hangulatot tükrözte pé dául a Szerelmes biciklisták-ban a szalo nasütés jelenete. De mi történik akkor, h egy „felnőtt" odavetődik. Mint ott, teszc azt, az apa. Aki nem is olyan idegen felnőt Aki elég fiatal ahhoz, hogy közel érezz magát a fiatalokhoz. Kezébe nyomnak eg nyársat, helyet szorítanak neki a tűz körü De szívükben, hangulatukban már nem. V táztam erről a jelenetről a fiammal. Miér nem tudtak a fiatalok éppoly természetese viselkedni az apával is, mint egymás közt Fiam is tagadta ennek a lehetőségét. És ak kor jöttem rá, ebben a beszélgetésben a meg oldásra. Egymás között kellett volna foly tatniok, épp olyan természetesen, mint a apa megérkezése előtt, az addigi hangulato Miért nem? Miért ne tudnának egymá között épp olyan természetesek, „jó pofák lenni, egy felnőtt jelenlétében, mint anélkül És ezt fiatal vitázóm is elfogadta. Persze ebben is „felnőttje válogatja". Itt is vol valami, amit a fiatalok már nem tudtak meg érteni: az apa, saját régi élményei alapján a hangulat fenntartása végett „saját" él ményanyagához folyamodott: népdaloka próbált énekelni velük. És ez már kudarcba fulladt. Nem ment. Mert itt, kitűnő népdalkutatóink és dalkultúra nevelőink ellenére, nincs már igazi élménye az ifjaknak Hogy ez mennyire baj, most nem részletezem

Összeforrva, emberségben ülhetjük ezt a nagyon emberi, nagyon családias ünnepet. Ahogy évek kerékvetői közt fut velünk az idő, ahogy kialakult, s az ellentmondásokon súrlódó és épülő világképünk azt bíztatóan, érzelmi átízzással fűti, ahogy sorsunkat keressük a nagy mágnes egyéni szemecskéit rendező irányvonalakban, ahogy nemzedékek ülnek körül egy zöld fát a fehér télben. Mert a titokzatos utas a gépkocsin csak nyújtja felém a kor szimbólumát, de számomra a gombafelhő nem pusztulást, szétesést, mindenki harcát minden ellen jelenti, hanem felelősséggel teljes, szép és döntő kort, amelyben egy másik szimbólum, a béke zöld fája köré ül le ifjú és felnőtt, gyermek és öreg, s meggyújtja rajta a bízó emberiség szent fényeit.

TÁTRAY BARNA

VER ANDOR:

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776
1977 JUN 13

HÉTFŐI HÍREK
Budapest

859

88 éves a korelnök

Naiv művészek művei a Galérián

Zágrábba viszik a legjobb alkotásokat

Ostehetségek. Így nevezték annak idején, 1945 előtt, a maguk örömére (mai szóval élve: önkifejezésére) festegető, szobrászkodó parasztembereket, falusi asszonyokat, kétkezi munkásokat. Így — a többi között — a híressé vált *Györi Eleket*, *Kovács Márit*, *Markovits Horváth Antalt* és *Marton Annát*, aki — „foglalkozását" tekintve: spiritiszta médium volt...

Mai elnevezésük: *naiv művészek.* Ez sem a legtalálóbb ugyan, de kifejezőbb. Azokat nevezzük így, akik nem tanulták főiskolán, sem képzőművészeti szakkörökben az ecset és vésőkezelés titkait, nem utánozzák a hivatásos művészeket, legfőképpen pedig: *kedvtelésnek tekintik alkotói tevékenységüket.* A szó nemes értelmében kikívánkozik belőlük az élmény, a gyermekkori emlékek képe. Velük született adottságuk tudatlanul-tudatosan fejlesztett kézügyességgel, eredeti egyéniséggel és mondanivalóval párosul.

Mennyien lehetnek? *Talán vagy százan.* A Nemzeti Galéria naiv osztálya kíséri figyelemmel tevékenységüket, s vásárolja meg tőlük legszebb, legjellemzőbb alkotásaikat, gyűjteménye és állandó kiállítása számára. A Budavári Galéria három hatalmas termében ott sorakoznak a falon a régiek és a maiak: *Benedek Péter* 88 esztendős ceglédi parasztbácsi égő tüzű, mozgalmas festményei és *Vankóné Dudás Juli* galgamácsai parasztasszony finom vonalú rajzai, *Bereczki András György* vésztői juhász festett agyagfigurái, *Gajdos János* falusi cipészmester megragadó életképei, *Pethő János* munkában megrokkant bányász képei.

Időnként útra is kelnek: nemzetközi tárlatokon vívják ki a közönség és a szakértők elismerését. Húsz naiv művész alkotását már csomagolják: részt vesznek a *júliusban* megnyíló *zágrábi* nemzetközi kiállításon.

A Galéria nemcsak figyelemmel kíséri: érkölcsileg, s — vásárlásokkal — anyagilag is támogatja a naiv művészeket.

Egyre többen vannak külföldön és itthon is, akik gyűjtik képeiket, szobraikat, faragásaikat.

tézetben az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság és a KGM támogatására és biztatására láttak hozzá a villamos hajtású járművek kifejlesztéséhez: *1975-ben tíz Barkast alakítottak át villamos hajtásúvá.* Ezek jelenleg is kísérleti útjaikat róják a fővárosban. A *kismotorkerékpár* esetében azonban jóval előbbre járnak, ahogy ők fogalmazták: *a kísérlet lezárult.* A folytatás már másoh feladata lenne!

Pethes Sándor

Probon, Deprenyl

Magyar gyógy világsike

Új fájdalomcsillapítókkal

Papaverin, Ultraseptyl, | adott vegyületről. Ekkor le-

Najden Peškov festő

Bulgária

Szabad Művészet 1949

III. évf. 9-10 sz. 706-707 o.

Nagy Tibor: Bolgár festőművész-vendégeink a bolgár és magyar képzőművészeti életről.

NÁJ MIKLÓS, takácsmester

Székesfehérvári Városi Levéltárban két irat a város XVIII.sz.-i mestereiről.Az egyik 1784-ből,a másik pár évvel későbbi.64 mesterség,519 név.Az arab számok a két listát,a rómaiak az öt csoportot jelzik. 265.old

/ 1,2./ V. takács. 266.old

B.VARGA MARIANNA: Mesteremberek Székesfehérvárott a XVIII.században 265.old

ALBA REGIA.István Király Múzeum Évkönyve. VIII.-IX. 1967-69. Székesfehérvár

Najburger József
könnvespallár
XVIII-sz

9.

Entz Géza:
A dési ref. templom
Kolozsvár 1942.

16.l.

~~Agaues Katapácsfej VI. 21~~

Najdel Pál

a gyűöntő.

Kassa, ~~1556~~. XVI. század.

Kemény Lajos: A renaissance és roccoco Kassán. Arch. Lit. 1899. III. l.

MDK

Péter Najer

valószínűleg helyi pécsi építő-
mester a 18- ban, akit csak
írásos adatból ismerünk.

Deres . Pogány : Pécs 65

Vajnainyi András

1975 szeptemberében a Fiatal Művészek Klubjában a "Montázs" kiállitáson részt vett a művész.

Bereczky Lóránd: Évtizedes léptekkel. ....
Művészet, 1980. október - 2. lap.

Vajnacsky László

1975 áprilisában a müvész részt vett
a "Képregény" kiállitáson.

Bereczky Lóránd: Évtizedes léptekkel.
Müvészet, 1980. október - 2. lap.

Najmányi László, díszlettervező

a pécsi Nemzeti Színház előadásaihoz
a díszleteket tervezte.

13.

Molnár G. Péter: Színpad mint mészárszék
Népszabadság, Bp. 1978 máj. 14.

Najmányi László díszlettervező

a Katona József színház előadásának

a díszleteit tervezte.

(később): Színházjárat Kecskemétre

Esti Hírlap, Bp. 1978 máj. 22.

2.

Najmányi László, díszlettervező

a kecskeméti Katona József Színház előadásához a

díszleteket tervezte.

Molnár G. Péter: A Koldusopera Kecskeméten 7.

Népszabadság, Bp. 1978. máj. 17.

Najmányi László, díszletterverő

a szolnoki szigligeti színház előadásához

a díszleteket tervezte.

Mihályi Gábor: Jordan Radicskov: Január 29.

Kritika, Bp. 1978 júl. 78/7

Najmányi László, dínlettervező

a kecskeméti kínkáz előadásához a

dínleteket tervezte.

Z.L.: Brecht: Koldusopera 29.

Kritika, Bp. 1978. júl. 78/7.

Najmányi László, díszlettervező

a pécsi Nemzeti színházi előadásához

a díszletet tervezte

Kállai Tamás: Shakespeare: Titus Andronicus 28–29.
Kritika, Bp. 1978. júl. 78/7.

Najmányi László, díszlettervező

Dürrenmatt: Az öreg hölgy látogatása
előadásához a díszleteket tervezte.

Tarján Tamás: Két bemutató holnapon. 29.

Kritika, Bp. 1978 máj 78/5.

'98

Najmányi László

Shakespeare: „Titus Andronicus" c. drámáját mutatta be a Pécsi Nemzeti Szinház a budapesti Madách Szinházban.
Simonffy András: "Fölösleges végtagok" c. kritikájában elismeréssel méltatja Najmányi László „egyszerü és éppen ezért kitünő" szinpadékait, valamint Schäffer Judit jelmezeit.

Élet és Irodalom, Bp. 1978. május 2o.
XXII. évf. 2o. sz. 12. lap.

Najmányi László

A Kecskeméti Katona József Szinházban került bemutatásra a Bertolt Brecht átdolgozásu "Koldusopera".
Szekrényesy Julia: "Isten óvja a betörőt" c. kritikájában kiemeli Najmányi László díszlettervező szinpadképeit és Szakács Györgyi kosztümtervező jelmezeit.

Élet és Irodalom, Bp. 1978. május 2o.
XXII. évf. 2o. sz. 12. lap.

Najmányi László

Dürrenmatt: "Az öreg hölgy látogatása" c. drámájának a szolnoki Szigligeti Szinházbemutatott előadásához Najmányi László a diszleteket, Mialkovszky Erzsébet a kosztümöket tervezte.
Szekrényesy Julia: "A pénz megelőzi a tudatot" cimmel ismerteti a darabot és kiemeli mindkét müvész munkáját.

Élet és Irodalom, Bp. 1978. jan. 21.
XXII. évf. 3. sz. 12. lap.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Nászay Csilla
Dunántúli Napló

1978 JAN 15

10 21

Nászay Csilla: Szamosújvár

leti folyosón volt szerencsé
néhány hétig sétálgatni esz
tendőkkel ezelőtt, nem hitte
volna, hogy valaha is ráláto
kivilágított ablakaira ebből
szögből és mennyországi ma
gasságból. Ezen el is tűnődö
egy kicsit.

A liftben — elfele jövet –
találomra megnyomtam eg
gombot, kiszállok, végigsétá
lok a szinte idegesítően csen
des és mozdulatlan folyosón,
nem szívesen csengetek be tel-
jesen ismeretlen lakásokba, fő-
ként hívatlanul, de most egy-
nél megállok, a névtábla sem-
mitmondó több tízezer, vagy
százezer Kovács, Tóth, Szabó
és Nagy vagy Kiss lakik ebben

— Tudod, olyan érdekes, hogy ilyen magasra már a legyek sem repülnek fel. Egyet sem találtam, pedig augusztusban költöztem . . .

Rab Ferenc

Najmányi Lánló, díszlettervező

a szolnoki szigligeti színház

előadásához a díszletet tervezte

2

Monay Tihán: Tangó

Esti Hírlap, Bp. 1979 ápr. 24

Najmányi László, díszlettervező

a Vígszínház előadásához

a díszleteket tervezte.

Fenesik Flóra: Minden jó, ha vége jó 2.

Esti Hírlap, Bp. 1979. március 12.

Najmányi László

Simonffy András: "Gorkij Kőbányán" cimmel ir a Pataki István Müvelődési Központban bemutatott -Gorkij: "A nap gyermekei" c.- négyfelvonásos tragikomédiájáról.
A diszleteket Najmányi László, a jelmezeket Mialkovszky Erzsébet tervezte.
A kritika kiemeli a két müvész munkáját.

Élet és Irodalom, Bp. 1977. dec. 17.
XXI. évf. 51. sz. 13. lap.

Najmányi László, díszlettervező

a kolnoki hínkáz előadásához a

díszleteket tervezte.

Bernáth László: Álszentek összeesküvése. 2.

Esti Hirlap, Bp. 1977. okt. 20.

Najmányi László

"Szinházi esték Pécsett" cimmel Szekrényessy Julia a pécsi Nemzeti Szinház két bemutató előadásáról számol be.
Hernádi Gyula: "Bajcsy-Zsilinszky Endre" c. drámájához a szinpadképeket Jánosa Lajos, a kosztümöket Vágó Nelly tervezte.
Alfréd Jarry: "Übü király" c. darabjának diszleteit Najmányi László, jelmezeit Gombár Judit készitette.
A kritika mindkét előadás szinpadképeit és kosztümjeit kiemeli.

Élet és Irodalom, Bp. 1977. május 21.
XXI. évf. 21. sz. 13. lap.

Najmányi László

A Gyulai Várszinházban mutatták be Páskándi Géza: „Távollévők" c. tragikomédiáját.
Szekrényesy Julia: "Vérfok a földzsinten" c. kritikájában kiemeli Najmányi László munkáját "a vár fantáziadus szinházasitásáért" és Hruby Mária jelmezeit, melyek "engedelmesen simulnak a rendezés elgondolásához".

Élet és Irodalom, Bp. 1977. julius 30.
XXI. évf. 31. sz. 12. lap.

Najmányi László, díszlettervező

a szolnoki kigligeti kinház előadásához

a díszleteket tervezte

Molnár G. Péter: Az öreg hölgy látogatása 7.

Népszabadság, Bp. 1978. jan. 25.

Najmányi László, díszlettervező

A vesz prémi színházban bemutatott
szinmű díszleteit tervezte.

Tamás István: Történetek a Kastélyban 7.

Népszabadság, Bp 1973. szept. 29.

Najmányi László, díszlettervező

Arthur Miller drámáinak magyarországi előadásaihoz a díszleteket tervezte.

M. Gy. P.: Az ügynök halála 7.

Népszabadság, Bp. 1972. dec. 29.

Najmányi László, dinlettervező

A Vörösmarty-előadáshoz a dinleteket tervezte. (Veszprémi színház.)

M. Gy. P.: Csongor és Tünde

M.

Népszabadság, Bp. 1973. dec. 15.

Nájmány Kálmán

restaurátor

Kolozsvárt –

Néhány művét láttam az Erdélyi Múzeum képtárában, s közöltem a múzeum igazgatójával, hogy ez az ember –, aki magát Berlinben képzett restaurálóművésznek adja ki, kontár, akire múzeumi kép restaurálását bízni nem lehet.

Kolozsvár, 1942. aug. 6.

No 175

Modern

4369

~~4367~~ Eugène Verboeckhoven.

Sz. Warnetonban 1799. junius 8-án

Delelő birkanyáj.

~~Nyugvó birkák.~~

Körelőkben

~~A pihenő~~ Nyiratlan ~~birkákbe~~ állat csop

áll. ~~Az előtérbe~~, a kóró mellett

gető tyúk tünik szemünkbe. ~~Mig~~ A h

lyek egyikének kéménye füstölög és

gozó emberek láthatók. A derült ég

Eugen Verboeckhoven F. ~~1872~~.

H 1872

Festmény, aranyozott keretb

Vászon, méretei ~~90.5:138.5~~

A: 1-17.

Becsértéke 12000 K.

H 96:138

F bontakoznak ki.

Clichée.

Eugen Verboeckhov

Najmányi

Kolozsvári restaurátorról Takács Zoltán egyetemi tanár ezt írta nekem 1943. okt. 28-án kelt levelében:

„Najmányi, miután abbahagyta a képrombolást, műkereskedő lett, sikkasztott és feljelentették, felakasztotta magát."

IGNÁCZ NÁJMÁJER, keztyüsmester

A Székesfehérvári Városi Levéltárban két irat a város XVIII.sz.-i mestereiről. Az egyik 1784-ből, a másik pár évvel későbbi. 64 mesterség, 519 név. Az arab számok a két listát, a rómaiak az öt osztályba való besorolást jelzik. 265.old

/ 1, 2./ V. keztyüs. 265.old

U. VARGA MARIANNA: Mesteremberek Székesfehérvárott a XVIII. században 263.old

ALBA REGIA. István Király Múzeum Évkönyve. VIII.-IX. 1967-68. Székesfehérvár

---

NAJMÁNYI LÁSZLÓ:

Frank Sinatra

– avagy Idegen az éjszakában –

Otthonom ez a város. Ismerem a szeszélyeit, az őrületét, a magányát, a szeretetét, a mozgását és a leheletét. Tudom, hogy melyik környékeket és kiket tanácsos elkerülni és miért kell megtartani a sabbath-ot. Tudom azt is, hogy mikor és éppen hová kell innen elutaznom és mi az, amiért itt vagyok. Ismerem a város határait, mint ahogy a saját határaimat is, és tisztelem a helyi isteneket. Kíváncsian tanulmányozom a helyet, benne az egyes emberi típusok működését, s gondosan feljegyzem tapasztalataimat. Igyekszem minél kevesebbet beavatkozni a folyamatba. Hagyom, hogy a természetes helyükre kerüljenek a dolgok. A város helyi ideje szerint élek: sohasem alszom. A belső órám pontosan abban a ritmusban ketyeg, amelyre az egész rendszer táncol. Itt egy óra éppen hatvan másodpercet, egy nap huszonnégy órát, hét nap pedig egy hetet jelent. Tisztában vagyok az időm értékével is, s azon vagyok, hogy minden pillanatot hasznosan fektessek be. Reggel, amikor kilépek a kapun, az első ember, akivel találkozom, rámnéz és azt mondja: „Fuck you". „Fuck you too", köszönök vissza, aztán futni kezdek, hogy lerázzam a sorsot.

New York az idegenek városa, „szépséges mozaik", hogy David Dinkinst, város egykori főpolgármesterét idézzem. Egy olyan mozaik, amely más mozaikok töredékeiből áll össze, s változik folyamatosan. Pigmeustól eszkimóig nincs olyan nép, vagy népcsoport, amely ne lenne itt képviselve több, vagy kevesebb kalandorral. Annak ellenére, hogy a város jenkiország, az amerikai Észak fővárosa, egyre inkább a Délről érkezők dominálják: afrikaiak, olaszok, Puerto-Ricó-iak, mexikóiak, dél-amerikaiak, kínaiak, koreaiak, indiaiak, pakisztániak, zsidók és arabok. Most, az ezredforduló előtt, már a magukat nem anglosaxonként bejegyzők vannak többségben. Múltjuk alapján semmiben sem tudnának egyetérteni. Ami összetartja ezt az energikus konglomerátumot az az, hogy valamennyien elfogadták a város alaptörvényét: egy órában hatvan perc van, egy percben hatvan másodperc, s a huszonnégy órát tartalmazó napokból hét alkot egy hetet. Tisztában vannak az idő értékével is. Az idő pénz. Ideje mindenkinek van, annak eladásából él, s ha ügyes, gyarapodik. A személyes idők értéke – minősége – relatív. Van, aki öt dollárra tudja váltani hatvan percét, van aki ötszázra, ötezerre, vagy ötmillióra. A személyes idők értéke attól függ, hogy mennyi saját időt tud a vásárló megtakarítani a megvásárolt idegen idő saját elgondolása szerint való alkalmazásával. A folyamat során tehát „szabad" – eladható – idő képződik egyre növekvő mennyiségben

Minden városnak vannak hősei, valamikor ott élt emberek, akik karakterükkel, tetteikkel legjobban kifejezik a hely szellemét, szörnyek és szentek egy személyben. Párizs hősei marquise De Sade, Richelieu bíboros, Toulouse-Lautrec, vagy Madame Curie. Rómára gondolva Néró és Caligula, Londonról Sir Winston Churchill, VIII. Henrik, III. Richard és Oscar Wilde, Budapestről Teller Ede jut először eszünkbe. New York szellemét Frank Sinatra képviseli ezen az esős májusi napon. *Strangers in the night – Idegenek az éjszakában* – ennél pontosabban nem lehet kifejezni ezt a várost, azt a soha nem pihenő éberséget igénylő tudatállapotot, amely nélkül lehetetlen itt élni. Minden Frank Sinatra dal a nagyon különleges New York-i életérzésből fakad, abból a büszkeségből és alázatból, amelyet a világ legkeményebb városának, a Birodalom fővárosának, az Abszolút Idő székhelyének polgárai éreznek napi gyakorlatuk során.

Frank Albert Sinatra nem tudott kottát olvasni, nem tanult táncolni, sem énekelni, nem volt képzett színész. Volt viszont benne valami, ami fogyatékosságait erénnyé tette. Stílusa volt. Úgy hordott egy zakót, úgy csinálta a dolgokat, ahogy csak ő tudta, könnyed eleganciával, mosolyogva, hidegvérrel. Nem akart soha más lenni, mint ami volt és így jutott fel a dombra, a rakás tetejére. Pontosan ismerte a saját határait és a klasszikus mesterek nagy magabiztosságával operált közöttük. Ismerte a titkok titkát: hogyan lehet jelentéssel megtölteni az időt. „Amikor a színpadon vagy pillanatról pillanatra tökéletes tudatában kell lenned annak, amit éppen csinálsz.", mondta. Aki pillanatról pillanatra tökéletesen tudatában van azzal, amit tesz, annak az ideje nagyon sokat ér. Pillanatról pillanatra tökéletesen tudatában lenni annak, hogy az ember éppen mit csinál csak az képes, aki ébren van. Az ilyen emberek nagyon ritkák minden mutációban és generációban, jelenlétükben mindenki úgy érzi, hogy őhozzá, őérte jött el a vendég; azért, hogy felébressze a várakozásból.

Frank Sinatrát évtizedekig évente emberek tízmilliói fogadták szívükbe, ennyien vásárolták meg az idejét hanglemezeken, filmen, koncerteken. Évente emberek tízmillióinak hozta el a megváltást, ennyinek változtatta meg az életét néhány percre, vagy órára, napra, hétre. Ennyi nő érezte a szerelmének, akitől gyengédséget, egy kis veszélyt és nagyon sok biztonságot várhat, és ennyi férfi a barátjának, akitől megtanulhatta hogyan kell öltözködni, mozogni, artikulálni, viselkedni ahhoz, hogy szeressék őt a nők. A világ legszebb nőivel élt, Ava Gardnertől Marylin Monroe-ig. A világ leggyönyörűbb helyein, a legjobb szállodákban, a legszebb házakban lakott. A legjobb szabók dolgoztak neki, a legismertebb szakácsok főzték az ételét, a legerősebb bankok érezték megtiszteltetésnek a pénzét forgatni. Rendőrök és testőrök vigyáztak rá, szobalányok vetették meg az ágyát. Egyenruhás sofőrök vezették autóit, és a legkecsesebb jachtokon vitorlázta a szikrázó tengereket. Elnökök, maffiafőnökök és királyok voltak a barátai, s még ma is minden magát valaminek tartó bankigazgató, kémfőnök, fogorvos, főmérnök, ügyvéd, építész és őrgróf őrá akar hasonlítani, amíg lányaik és feleségeik vele szeretnének felébredni pezsgőmámoros éjszakák után. Ő volt az elegáns negyvenes évek utolsó túlélője, az utolsó igazi férfi, aki még tudta, hogy hogyan kell úgy összetörni egy szívet, hogy ne fájjon igazán; aki tudta, hogy hogyan kell megkötni egy nyakkendőt, rágyújtani az utolsó cigarettára, kiválasztani a megfelelő pár cipőt és viselni akár esőkabátot, akár rossz hírt, akár zakót. Ő volt az első valódi popsztár, akit jóval Elvis és a Beatles előtt már ismert, tisztelt és szeretett az egész szeretni és tisztelni képes világ, s most meghalt, mint ahogy mindenkinek meg kell. Üres lett a város, gyászol a Birodalom.

Brooklynt tisztára mosta az eső ma éjjel. A tenger felől ködkürt hangját hallom. Egy közeli olasz étteremből zongoraszó és ének szűrődik az utcára. „Strangers in the night...", énekli a vak zongorista, az asztalokra borulva kékhajú, idős hölgyek sírnak. „Frankie a vokális technika utolérhetetlen mestere volt", mondja Gino, a pincér. „Húsz, huszonöt másodpercig is ki tudott tartani egy frázist, egyik hangról a másikra glisszandózva. Mindmáig nem tudtam megfejteni, hogyan tudja a vibrátókat a magas hangokon elhelyezni. Istenem, mennyire tudta kontrollálni a légzését. Hangja mély és nyers volt a magas regiszterekben, könnyedébb és mégis magányosabb a bariton tartományban. Koncerteken lehetetlenül hatalmasnak tűnt ez a hang, megmozgatott, csúfolt, elcsábított. Olyan volt, mintha a közönség jelenléte arra inspirálná, hogy önmaga egyre mélyebb rétegeit tárja fel, hogy onnan adjon, egyre fokozódó intenzitással. Ismertem Frankie-t. Az életben is olyan volt, mint a színpadon, vagy a filmvásznon. Sokszor vacsorázott nálunk. Le is vagyok fényképezve vele. Ott a kép a falon. Alá is írta: „Ginonak szeretettel Frank Sinatra, Január 14, 1963". Olyan, mint Frankie, nem lesz több soha.

New York

hala istennek valamennyi mobilosunk külön-külön úton jár.

Harasztÿ István pályaíve világosan korszakolható. Kezdetben készített álló objekteket, utána a kézzel mozgatható mobilok következtek – mindmáig –, a kézi mobilokat villanymotorral hajtott önmozgók, lokomobilok követték. Zömében az utóbbiakból áll Édeske életműve. A szobrász eleinte *Play Art*-nak keresztelte a műfaját, az is volt való-

fel meter magas pa... *1956-os emlékmű* (1989). Egyéb főművei, sajnos, nincsenek jelen a tárlaton (csak videón láthatjuk őket). Duisburg múzeuma őrzi a majd' háromméteres *Fügemagozót* (1970). Ez a gépmonstrum acélgolyók járatásával mintegy balettműsort ad elő, azaz térbeli és időbeli művészetet produkál. Ez még valódi Play Art, mindössze gyönyörködtet. A *chef d'oeuvre* az előbbi mű rokona, az

ANGOL-MAGYAR MŰSZAKI ÉS TUDOMÁNYOS SZÓTÁR
Ára: 7500 Ft
SZERB-MAGYAR KISSZÓTÁR
Ára: 990 Ft
HORVÁT-MAGYAR KISSZÓTÁR
Ára: 990 Ft
Akadémiai Kiadó
Vevőszolgálat Tel.: 464-5500

leződésekor aktívvá válnak. A rendező, Darko Bajic, vagány apukájának emléket állítva, megpróbál kielégítő választ adni a balkáni őrületre, de az az igazság, hogy válaszának logikai elemei éppúgy a beteg lelkiismeret és ráció termékei, mint a faji keveredést elősegítő demográfiai-stratégiai ötlet, ami muzulmán nők megerőszakolásában látja a zavaros jövő megoldását.

mind a mai napig „dolgoznak" a nagy szerb álom-projecten. De hát Lenin óta tudjuk, a film a leghatásosabb agitatív eszköz a haladó társadalmi osztályok kezében a forradalmi ideológia terjesztésére.

Magyar értelmiségieknek ajánlatos ágyba-pisilés ellen.

(Darko Bajic: Balkáni törvények)

KOLTAI TAMÁS:

Színház

Minden mindegy

„A tengerparton áll a tölgyfa... aranylánc csüng az ágain", dúdolja Másа Csehov *Három nővér*ében. A fácska csakugyan ott áll, ha nem is a tengerparton, de a színpadon, aranylánc csüng az ágain, a láncon aranyóra, sőt további aranyórák leledzenek gusztusosan elhelyezve a tér egyéb részein. Mindegyiken állni látszik az idő. További fák a nézőtéri sorok között.

Telihay Péter Csehov-metaforát rendezett a *Szegedi Nemzeti Színház* kamaraszínházában, összekapcsolva a fácskák nosztalgiáját és az idő kíméletlen realitását. A szereplők néha előre jönnek a rivaldához *Menczel Róbert* vörös plüssel kibélelt színpadán, és amikor arról beszélnek, hogy huszonöt-harminc év múlva mindenki dolgozni fog, vagy két-háromszáz év múlva egészen más lesz az élet a földön, akkor fölfelé néznek, mivel Csehovnál a jövő köztudottan valahol az emelkedő nézőtér tizennyolcadik sora körül található. Más alkalommal megismételnek korábban elhangzott replikákat a múltról, a boldogságról, akármiről, ilyenkor mereven ülnek, maguk elé néznek, fásultan mondják az előzőleg szituációba ágyazott, repdeső szöveget. Igyekeznek úgy viselkedni, hogy formalizálják, mintegy kvintesszenciaszerűen jelenítsék meg a beléjük kódolt csehovi hagyományt. A nővérek például gyakran a színpad fókuszában elhelyezett három széken ülve, frontálisan felénk fordulva önvallanak, Versinyin ezredes minduntalan három kis halmot rajzol a levegőbe, amikor a kiskorú nővérekkel történt egykori találkozását említi, az elhízott Andrej pedig föltűnő párnatömést hord a nadrágjában.

Egyértelmű a távolságtartás a „csehovias" atmoszférától és miliőtől. Az előadás úgy kezdődik, hogy három spicces lány ül a függöny előtt, az Alabama songot hallgatják Marianne Faithfull előadásában, az ajkuk hangtalanul mozog. Szemüveg, stampedli, cigarettafüst, füttyögés. A házimulatságon a Cápa-dal a sláger, Natasa A szűz imája helyett is ezt klimpírozza Protapopovval. Másа és Versinyin közös jele a Kék Duna keringő. Amikor Andrej a másik szobában hegedül, a Moszkva-parti estéket hallani lemezről, aztán a violinista is megjelenik, égszínkék hangszerrel a kezében. A színdramaturgia része Natasa ominózus zöld öve a mályva (vagy korall?) ruha fölött, amit a tervező *Tresz Zsuzsa* tűzpirosra cserél a tűzvészes harmadik felvonásra. A negyedikben az addigi vörös szalon képe is megváltozik, a lejtős járásokkal, dobogóval megtört színpadra fehér lepel borul, a szereplők is fehérbe vagy feketébe öltöznek, a bútorhuzattal fedett látványt csak a vörös hóesés és a lejtőn elszabadult vörös babakocsi gurulása töri meg.

Idézetgyűjteményből, közismert Csehov-gesztusokból, hommage-jellegű utalásokból szándékozik Telihay új minőséget létrehozni. Az Andrej kezemunkájaként emlegetett fényképrámák csaknem teljes szélességben keretezik a színpadot, a leghátsóból Anton Pavlovics tekint le ránk. A végtelen lassan pörgő búgócsiga a némán köréje sereglőkkel vagy a részeg Csebutikin mosdótálas jelenete egyenes citátum *Ascher Tamás* hírneves rendezéséből. Az idő fölött lebegve, korhoz nem kötötten fölstilizált előadásban mellbevágó Fedotyik reklámszatyra, amely végig kitüntetett szerephez jut. Hol ajándékok kerülnek elő belőle, hol a tűzvészben elpusztult holmik maradékát jelzi. Elsődleges célja az esztétikai provokáció: a stílusegység földúlása.

Telihay a színészi munkában is a klisék eltörlésére törekszik, néha épp azáltal, hogy emblémaszerűen kinagyítja őket, mint a már említett szövegismétlésekben. Hasonló a szándék, amikor a szereplők zsinórban fölsorakoznak a színpadteret a nézőtértől elválasztó képzelt ablak előtt, és kinéznek, sőt egyikük „rajzol" is a „bepárásodott" üvegre. A másik véglet az expresszív fogalmazás. Natasa például minden különösebb előzmény nélkül epilepsziás rohamot kap. Később Irina is hisztérikusan sikoltozik, a földön csúszva. Másа pedig Versinyintől búcsúzva letépi magáról a ruhát, és pőrén csimpaszkodik a férfiba. Ezek a gesztusok nem reális mivoltukban, hanem a kontextus szimbólumrendszerében hordozzák jelentésüket – nyilvánvalóan nem úgy kell értenünk, hogy Másа levetkőzik a publikum előtt, noha a szereplők többsége jelen van –, vagyis szándékosan nem előkészített helyzetből, még kevésbé lélektani folyamatokból fakadnak. Másа és Versinyin között korábban mindössze a keringő felelgető dallama jelezte az összetartozást, de személyiségükben vajmi kevés utalt az elváltozásra. Testének lemeztelenítése Másа részéről gesztusértékű, az odaadás jelzése, még inkább jelképe. Ez tisztán rendezői gesztus, a színész – *Czifra Krisztina* – nem vesz részt benne, legföljebb civilként, magánemberként, hogy úgy mondjam, személyisége egy látható részének áruba bocsátójaként. A példát csak szemléletessége folytán idéztem, valójában ugyanez történik *Derzsi János*sal, *Szerémi Zoltán*nal, *Létay Dóra*val, *Müller Júlia*val, *Balogh Cecília*val, *Quintus Konrád*dal, *Király Levente*vel és a többi szereplővel is, legföljebb kevésbé látványosan. Ahogy például *Seress Zoltán* mint Tuzenbach párbajba indulván hóemberként oldalra dől, és állva marad a színpadfenéken, majd halála után lassan visszasétál, az pontos kifejezője a naturalista klisektől megszabadított, másfelől a stilizációt mint rendezői klisét a szerepfölfogás lényegévé emelő színpadi jelenlétnek.

A végén nemcsak a nővérek ismételgetik monomániájukat, mint Csehovnál, hanem az összes többi szereplő is, mormolva, Strauss-keringőre. A Csebutikin-féle „minden mindegy" ráterül a színpadra. Ez az esszéisztikus, pittoreszk Csehov-összes nem érdektelen, de *A Manó*ban Telihay szerintem ennél már tovább jutott.

(Csehov: Három nővér – Szegedi Nemzeti Színház)

Najmányi László

Vámos Miklós: "Égszakadás, földindulás" c. komédiájának előadásához készitett a művész diszleteket.
A darabot a veszprémi Petőfi Szinház mutatta be.
Szekrényesy Julia: "Hányféle a humor?" c. kritikája.

Élet és Irodalom, Bp. 1974: nov. 9.
XVIII. évf. 45. sz.13. lap.

Najmányi László, díule Hervező

A veszprémi Csehov-bemutatóra a díuletenet tervezte.

M. G. P.: Három nővér 7.

NÉPSZABADSÁG B.p. 1975. jan. 15.

Najmányi László

"Radnóti oratórium" cimmel Walkó György ir az Irodalmi Szinpad uj müsoráról, Kőszegi Ábel: "Töredék" c. drámai oratóriumáról. A szinpadkép "Najmányi László müvészi terve nyomán" készült.

Élet és Irodalom, Bp. 1973. márc. 3.
XVII. évf. 9. sz. 12. lap.

Najmányi László, díszlettervező

Az Izodalmi Színpad Majakovszkij-estjére a színpadképet tervezte.

Havas Ervin: Teli torokból 7.

Népszabadság, Bp 1973. jun. 5.

Najmányi László, díszlettervező

A horca-darab nokoki előadásához a díszleteket tervezte.

Koltai Tamás: Yerma 7.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. márc. 12.

Najmányi László, díszlettervező.

Vámos Miklós művének kolnoki előadásához a díszleteket tervezte.

Gáll István: Asztalosinduló 7.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1976. jan. 30.

Najmányi László

"A végzet is eltérithető" cimmel Szekrényesy Julia ismerteti Hernádi Gyula: "Csillagszóró" c. drámáját, mely a kecskeméti Katona József Szinházban került szinre. Najmányi László diszlettervező szinpadképei szépek, repülőgépszerüek, Poós Éva kosztümjei izlésesek,-monsja a kritika.

Élet és Irodalom, Bp. 1976. május 29.
XX. évf. 22. sz. 13. lap.

Najmányi László, díszlettervező

Az Urán bányászok c. darab díszleteit tervezte.

Futaky Hajna: Pérsi színházi esték

689-695.

Jelenkor, Pécs 1976. júl-aug.

XIX/7-8

Najmányi László, díszlettervező

a Gorsiumi játékok színpadát tervezte.

↓ (Tác)

Réthy István: Színészek katonai sátorban 2

Esti Hírlap, Bp. 1977. ápr. 29.

Najmányi László

Arthur Miller: "Az ügynök halála" c. müve a veszprémi Petőfi Szinházban került bemutatásra.
"Az irói-rendezői vallomást egységes stilusban fejezik ki a müvész értelmes és érzékletes szinpadán"-irja elismeréssel Demeter Imre.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1972. dec. 16.
XVI. évf. 51. sz. 5-6. lap.

Najmányi László

"Változatok a hüségre" cimmel Szekrényesy Julia két szindarab előadását ismerteti: László Lajos: "Uránbányászok" dokumentumjátékát, melyet a Pécsi Nemzeti Szinház mutatott be s a nagyra értékelt diszleteket és jelmezeket Najmányi László tervezte.

A másik társadalmi komédia, Páskándi Géza irta, a cime: "A kettéfürészelt zongora". Ennek diszleteit és jelmezeit Gergely István tervezte.

Páskándi Géza darabját a Miskolci Nemzeti Szinház társulata az egri Gárdonyi Géza szinházban mutatta be.

Élet és Irodalom, Bp. 1976. ápr. 1o. XX. évf. 15. sz. 13. lap.

Najmányi László

Kocsis István két drámáját ismerteti Szekrényesy Julia: "A tragédia kihivása" cimmel. A kecskeméti Katona József Szinház Kelemen László Szinpada: "Tárlat az utcán" c. kétrészes szinművét mutatta be.
Najmányi László szinpadképeit és Szakács Györgyi jelmezeit kiemeli a kritika.
A veszprémi Petőfi Szinház "A nagy játékos" c. -Martinovics Ignácról szóló- kétrészes drámáját adta elő.
Répánszky Ernő tervezte a szinpadképeket, Hruby Mária a jelmezeket.

Élet és Irodalom, Bp. 1976. márc. 2o.
XX. évf. 12. sz. 13. lap.

Najmányi László diszlettervező

Maróti Lajos: "Egy válás története" c. drámáját a Szegedi Nemzeti Szinház Kisszinháza mutatta be. Az előadás diszleteit és jelmezeit Gyarmathy Ágnes tervezte. A kecskeméti Katona József Szinház bemutatta Gyurkovics Tibor, Szakonyi Károly és Döme Zsolt zenés játékát. "De ki lesz a gyilkos?" c. előadás diszleteit Najmányi László a jelmezeket Szakács Györgyi tervezte.
Szekrényesy Julia: "Szoba-drámák" cimü kritikájában külön kiemeli Najmányi László és Szakács Györgyi munkáját.

Élet és Irodalom, Bp. 1977. ápr. 9.
XXI. évf. 15. sz. 13. lap.

Najmányi László, díszlettervező

Tác-Gorsiumban előadott

darabhoz:

[redacted]. A természetadta látványt stílusosan egészítették ki *Najmányi László* háncsparaván díszletei.

(pálffy)

(pálffy): Színház – napfényben

Esti Hírlap, Bp. 1977. aug. 22. 2.

Najmányi László

Peter Hacks: „Lotte" c. darabját mutatták be a Pesti Színházban.
Simonffy András: "Tisztelt von Stein ur!" cimmel ismerteti az előadást, melynek szinpadképeit Najmányi László, kosztümjeit Jánoskuti Márta tervezte.

Élet és Irodalom, Bp. 1977. márc. 12.
XXI. évf. 11. sz. 13. lap.

Najmányi László diszlettervező

A Pécsi Nemzeti Szinház bemutatta Császár István szinjátékát "Istvánfalva" cimmel. A darab Dosztojevszkij: "Sztyepancsikovo falu és lakói" c. regényéből készült.
Szekrényesy Julia: "Jóságfalva" cimü kritikájában emliti meg a diszlettervező Najmányi Lászlót és a kosztümtervező Vágó Nellyt.

Élet és Irodalom, Bp. 1977. márc. 5.
XXI. évf. lo. sz. 12. lap.

Najmányi László, díszlettervező

a győri színház előadásához
a díszleteket tervezte.

Kottai Tamás: Vihar

7

Népszabadság, [illegible] 1979 jún. 20.

Najmányi László

A Bercsényi Klubban Birkás Ákos és Halász István november 14.-től, a Műcsarnokban Somogyi József és Reich Károly november 17.-től, a Csepel Művek Munkásotthonában Németh Miklós, Cserhalmi Eszter és Szabó János november 19.-ig, a Bercsényi Klubban Najmányi László november 21.-től, az ujpalotai Lila Iskolában Turcsán Miklós november 23.-ig, a Szoboszlói Galériában Pécsi László: "Fonalképek" cimmel november 26.-ig, a Studió Galériában Lacza Márta december 2.-ig mutatja be alkotásait a felsorolt kiállitótermekben, mint a lap hirül adja a kulturális eseményeket ismertető rovatában.

Élet és Irodalom, Bp. 1978. nov. 18.
XXII. évf. 46. sz. 8. lap.

Najmányi László, díszlettervező

a Győri Kinház előadásának

a díszlettet tervezte

Bernáth László: Győri Vihar Budapesten 2

Esti Hirlap, Bp. 1979. okt. 24

Kajmónyi László

1975 márciusában kiállítása volt a művészek a Fiatal Művészek Klubjában.

Bereczky László: Évtizedes léptekkel.....
Művészet, 1980. október - 2. lap.

Majmai Lajos

1974 márciusában a Fiatal Művészek Klubjában rendezett "Képregény" kiállításon vett részt a művész.

Bereczky Lóránd: Évtizedes léptekkel....
Művészet, 1980. október - 2. lap.

Najmányi L. építész

L. Rajk László

– . Mesteriskolák

29.

Magyar

Építőművészet Bp. 1983

83/5

Najmanyi László

1979 áprilisban Sydneben rendezett „Biennale of Sydney" ki állitásan a magyar részt vezők hőzött van a művészis.

Beke László: Dátumok a magyar avant garde..
Művészet, 1980. október - 20. lap.

Színház az egész világháló

Szilveszterkor nyit az első internetteátrum

MUNKATÁRSUNKTÓL

A világ első igazi internetszínházát próbálja létrehozni Najmányi László, NetStageOne néven. Az Egyesült Államokban élő, az utóbbi három évben Budapesten többször is bemutatkozó Najmányi szerint a színház műfaja számtalan metamorfózison ment már át, adaptálódott minden új médiára, filmre, tévére, rádióra, itt az idő, hogy a legújabbra, az internetre, a virtuális térre és időre is megpróbáljuk alkalmazni.

Az igazi virtuális színház természetesen interaktív, azaz a néző alakíthatja a cselekményt, a díszleteket, a szereposztást. Az igazgató-főrendező ezt internetes videotechnikával akarja megoldani. A formálódó társulat repertoárjának egyik első darabja Csehov Három nővérje, amelyet úgy rögzítenek videóra, hogy a három főszereplő mindhárom nővér szerepét eljátssza, és a néző végigpróbálhatja az összes variációt.

Najmányi elképzelése szerint a produkciók RealVideo formátumban kerülnének föl, de letölthetők lennének más formátumokban (mpeg) is, sőt CD-ROM-on, DVD-n és hagyományos videoszalagon is hozzáférhetővé akarja tenni a társulat munkáit. Az internetre alkotott művek esetenként multimedia performance-ok formájában élő előadásban is a közönség elé kerülnének, Najmányi korábbi, Budapesten is bemutatott Total Peace sorozatának stílusában.

A NetStageOne befogadó színházként is működne, azaz más társulatok, más színházak produkcióit is közvetíthetné, népszerűsíthetné a hálózaton.

A társulat részben már összeállt, színészek és táncosok (pédául: Sayde Brooker, Neil Clark & Stuart Carr, Kari Györgyi, Andreia Rochas, Batta Zsuzsanna, Dulay László, Miss Diamond, Takátsy Péter), írók-rendezők (Jeles András, Halász Péter, 1:08 AM, Cs. Nagy Sándor), látványtervezők (Nagy Fruzsina, Bozóky Mara), komputermágusok (Duane Sherwood, Brian Briggs), Bozsik Yvette és Társulata és más színházzal, videóval, filmmel, zenével foglalkozó emberek csatlakoztak a kísérlethez.

Természetesen nemzetközi produkcióról van szó, amelynek nemcsak társulata multinacionális, hanem darabjai is azok lesznek, mindent megcsinálnának az internet nyelvén, angolul.

Najmányi László úgy fogalmaz, hogy internetes színháza technikailag, műfajilag a videojátékok és televízió közötti területen férne el. Az igazgató-főrendező szándéka, hogy netszínháza elérje a videojátékokon felnőtt, komputerfüggő fiatalokat, akik a klasszikus színházzal aligha kerülnének kapcsolatba.

Az első NetStageOne-produkció 1999 szilveszter éjszakáján kerülne a világhálóra: 2000 Digital címmel interaktív cyberrevüt terveznek, „posztindusztriális, neogótikus, finoman erotikus bulit", amelyet „XXI. századi érzékenységre" komponálnak a szerzők. A revü zenéjét már készíti dj. Titusz és dj. Ambiance21 egy budapesti stúdióban.

NAJMÁNYI LÁSZLÓ

1946-ban született Hermagorban (Ausztria).
1972-ben a Budapesti Műszaki Egyetem mérnöki karán szerzett diplomát 1972-ben. Író, képzőművész, zeneszerző, színházi és filmrendező, multimédiaperformer.
1979-ben Párizsba emigrált.
1981-ben Kanadába költözött.
1985 óta az Egyesült Államokban, New Yorkban él.

Segítők és kábítósz

Egy református drogprevenciós hálózat működ

A kábítószer-fogyasztás magyarországi helyzetéről, terjedéséről nincsenek pontos adatok, csak riasztó tapasztalatok – mondja Ferenczi Zoltán lelkipásztor, a Bács-Kiskunsági Református Egyházmegye drogprevenciós szolgálatának területi vezetője. Úgy tapasztalta: a drogfogyasztás növekedésének oka a társadalom atomizálódása, a közösségek válsága, a túlzott teljesítménykényszer miatti szorongás és frusztráció. A legnagyobb biztonságot a kábítószerfüggővé válás ellen a kiegyensúlyozott családi háttér adja.

Tavaly év végén elvégzett reprezentatív felmérés adatai szerint a kecskeméti gimnazista fiatalok körülbelül harminc százaléka már kipróbált valamilyen kábítószert – mondta Ferenczi Zoltán. A szakemberek egybehangzó véleménye szerint Bács-Kiskun az egyik legfertőzöttebb megye.

A drogfogyasztás ilyen általános terjedésének oka talán az alulinformáltságban is rejlik. Az átlagember még mindig viszonylag keveset tud a kábítószer-fogyasztásról. A drogosok világa számos, sokszor egymással is alig érintkező szubkultúrából áll. A használt szerek ára, beszerezhetősége, minősége is különböző. A legszegényebb közegből indulók jellemzően szipusok (szerves oldószereket belélegzők) lesznek, a felső rétegből származók pedig általában heroin- vagy még inkább kokainélvezők – ez utóbbinak grammja 10-12 ezer forintba kerül. A szegényebb rétegek körében nem ritka a már 7-8 éves korban elkezdett szipuzás sem.

A tizenévesek leggyakoribb és legáltalánosabb beszerzési forrásai a diszkókban találhatók, ahol ma már az a ritkaság, ha nem árusítanak valamilyen amfetaminszármazékot, melynek használata már a korai tinédzserkortól elkezdődhet. A motiváló tényezők között nemritkán a kortárs csoport megbecsülése, elfogadása áll.

A hazai környezetben az emberek többsége nem meri nyíltan vállalni, hogy drogot fogyaszt. A közvélemény szemében csak a tiltott drogok számítanak drognak, s nem is gondoljuk, hogy az úgynevezett legális drogok (alkohol, nikotin stb.) sokkal kártékonyabbak, mint az illegálisak. Magyarországon a lakosságnak legalább 10 százaléka kezelésre szoruló súlyos alkoholista.

Ferenczi Zoltán szerint alapvetően hazug társadalomban élünk, és erre a tinédzserkorú fiatalok igen érzékenyek. Ők olyan világot keresnek, amelyben lehet őszintének lenni, szabad kérdéseket feltenni, amelyben követhető és követendő életmintákat találnak. A legnagyobb védelmet a drogfogyasztással szemben a harmonikus családi élet jelenti. Tipikus, hogy a drogfogyasztó fiatalok vagy nagyon szigorú nevelési elveket valló családból kerülnek ki, amelynek kereteiből csak kitörni lehet, vagy olyanból, ahol nincsenek szabályok, keretek, határok. Sokszor tapasztalták, hogy a drogokhoz menekülő családokban az édesanya nem következetes, ellentmondásos személyiség: az egyik pillanatban nagyon hűvös, elutasító, a másikban túlzottan is, fojtón szeret. Azok fordulnak fiatalon a kábítószerekhez, akiknél a család élete, belső kapcsolatrendszere kiegyensúlyozatlan.

A lelkész, mielőtt a református egyház közelébe került volna, s kötelékében kezdett szolgálni, egy reklámcég értékesítési vezetője volt.

A tiltott drogok fogyasztása gyakran ugyanúgy kezdődik, mint az alkoholé – magyarázta Ferenczi Zoltán. Minden drog oldja a feszültséget, amely pedig a verseny és a teljesítmény kényszerén alapuló társadalomban nagyon sok ember számára mindennapos állapot, de rendkívül jó válaszokat ad azokra a kérdésekre is, melyek a tizen-, huszonéveseket leginkább foglalkoztatják. Mindegyik drog felszabadít valamilyen úgynevezett örömanyagot (a nikotin például dopamint), amely örömérzetet kelt.

Amikor valaki konfliktusainak megoldását keresi a szenvedélykeltő szerek világában, veszélyes életutat választ. Ő[illegible]

Majth Antal, keramikus

A miskolci porcelán és kőedénygyárban 1841-ben porczellanae fabricant. 240.o.

Molnár László: Porcelán és kőedénygyártás Miskolcon a reformkorban. 239.o.

A Herman Ottó Múzeum Évkönyve. VI. 1966. Miskolc
A Herman Ottó Múz. kiadása. Miskolc

NAKESEVITS MISKO

aranymüves inas 1832 után

Budapest régiségei XIX. évf. 1959. 222. 1

Nákó festő

Századok 1874. 184-205 o.

Nagy Iván: Magyarország képzőművészei
/Nákó/

Müvészeti folyóiratok, 1900-1919.

A "Müvészet" szerkesztő bizottsága.

M Ú V É S Z E T
XIII.évf.1914.
88.

MDK

Nákó

Bernáth A: Az orosz és magy. müv. nemzeti sajátosságairól. Szabad Müvészet, 1951.

344 l.

Vákó

l.

LykaMagyműI800-50

91,529.l.

Kaffee-Obers T

Die punctirten Theil

Nákó Berta grófnő

NÁKÓ BERTA grófnő / 1820 - 1882 / :

143. Spirka cigányleány. - Olajf.,v.méret
44.5 x 54 cm. Jelz. nélk.

Kapp 1939/40. szezon. I.

(1316-tól 1548-ig)

Nákó Berta grófnő

1834–1882

l.

Hevesi L.

Österreich Kunst

271. l.

MŰSZAKI ... BIZOTTSÁGA
275 1031
1931 jun. 26 D.

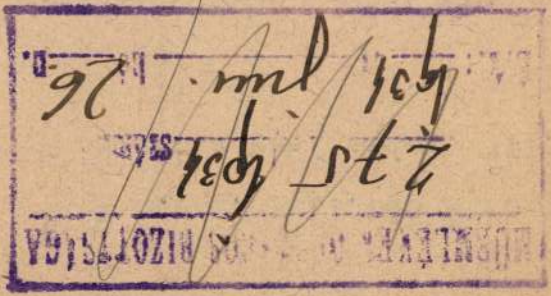

A m.kir. vall. és közokt. mi
alatt a keb. számv. VII.oszt

Költségvetési év: 1933/34.
tása. Rendes kiadások. Rovat
költségek. Bélyegilleték: ni

Utasitom, a
m á n müépitész tanár részé
pestről-Bélapátfalvára és vi
mával felmerült utiköltsége

NÁKÓ gyűjtemény

ld. Takács Imre: MNG Évkönyve 1991 (1991) 85.skk. p.

Sisa József:

AZ ÉRETT HISTORIZMUS ÉPIT

A historizmus épitészetér
városépitészet, épülettip
meritő bibliográfiát ad a
jelen bibl
c. kötet 636-637. ~~Ill~~ az
kozó számottevő munkák új
erre a korszakra vonatkoz
A historizmus magyarorszá
sával foglalkozó alapvető
tészet koraeklektikus sti
u.ő.: A XIX.század végi
jelentősége Budapesten /M

Vakó

N. 2. *Kálmánné* grófné, l. *Gyertyánffy Berta.*

T. 4751.

rát és városát látjuk, a Duna in-
itott katonaság előtt az asztal-
al. Felirata

ier Festung Komorn
ember 1849.
i Komarna.
Komárom Vára.
della Fortezza Comorn.

mér. a vk. 23.5 : 16.3 cm.

MDK

Nákó Berta

Pirkó cigánylány

M. festészet haladó hagyományai. Főv. Képtár.

1951

dő, hogy a nyelvi és k

Vákó Berta

festő

l.

Rabhaladó

191 l.

Gr. Nákó Berta, 182o-1882.

Pirkó cigányleány, olaj

Főv. Képtár XXXV. kiáll. 1948. ápr. 14 1.

MDK

Nák_ó Berta 182o-82

Cigányleány

A M. Nemzeti festészet kialakulása. N.Szal. 1949. febr.

MDK

Nákó Berta, 182o-82

Cigányleány

M. nemzeti festészet kialakulása. N.Szal.kiáll.
1949. febr.

MDK

gr. Nákó Kálmánné bobdai GGyertyánffy Berta
am. festöm.

nagyonbára Bécsben élt, sokat másolt, cigánylányokat festegetett, olykor ki is állitott.

Lstáb I.

Nakó Ivan. Pesto.

Edelmann und Maler der Gegenwart, der jedoch seine Kunst nicht zum Erwerb, sondern nur in seinen Mussestunden zu eigenem Vergnügen ausübt.

Wurzbach. Biogr. lex. 1869. XX. k. 77. l.

Kukuljević Sakcinski Ivan Slovnik umjetnikah jugoslavenskih. Zagreb 1860. 320 l.

Komédiások a Szkénében

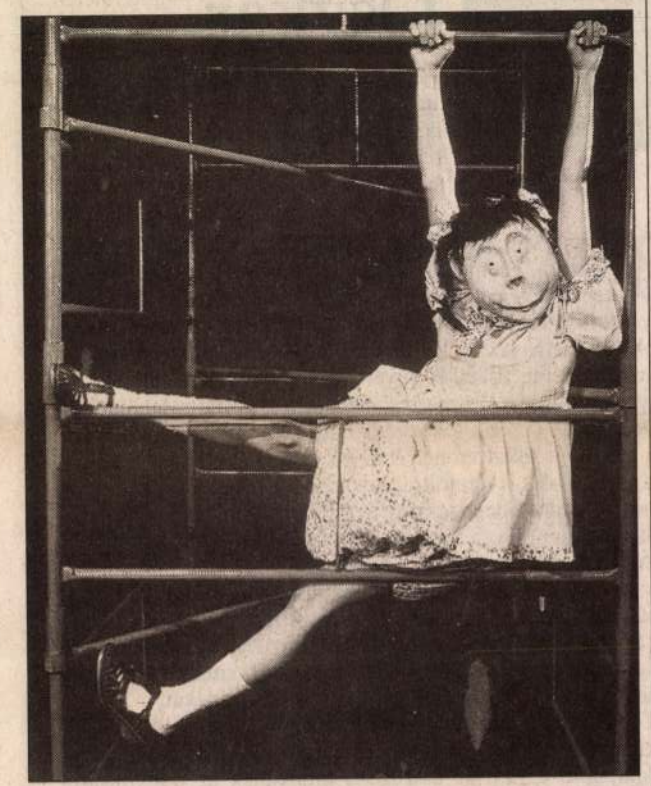

Jelenet az angol társulat Csavargás című produkciójából

A Budapesti Műszaki Egyetem Kulturális Csoportja és a Szkéné Színház október 8-ától 16-áig nemzetközi mozgásszínházi találkozót rendez a Szkénében.

A nemzetközi mozgásszínházi találkozó az egyetlen folyamatosan működő színházi fesztivál Magyarországon húsz év óta, amelyre idén Bulgáriából, Angliából, Olaszországból, Romániából, Japánból és Kanadából összesen nyolc csoport érkezik.

A bolgár társulatot 1992-

be, a másik a munkanélküli fiatalok világába enged bepillantást.

Az olasz–svájci koprodukció a Koncert sí nélkül címet viseli. Két muzsikust látunk a színpadon, akik elsajátították a pantomim művészetét is. Remek érzékük van a humorhoz.

Az egyik román társulat darabja, mely a fesztiválra érkezik, a Tikk és Takk címet kapta. A bohócjáték eszköze a pantomim, a mozgásszínház, a bohóctréfa és a tárgyjáték. A másik csoport – mely Ro-

Najmányi László internetszínháza – Virtuális szilveszteri kabaré a világhálón

Emberi lélek a gépben

Najmányi László képzőművész, tervező, rendező 1978-ban a politikai zaklatások miatt külföldre távozott, jelenleg New Yorkban él. Budapesti és New York-i székhellyel internetszínházat akar létrehozni, melynek már a társulata is kialakult. A tervek szerint szilveszterkor virtuális kabarét láthatunk, később abba is bepillantást nyerünk, hogyan írta Csehov a Három nővért.

• Számomra az internetes színház fából vaskarika, mert a színháznak a lényege, hogy a színész és a közönség egy légtérben található, hogy minden élő. Bár igaz, hogy filmen, televízióban is látható színház, tehát miért ne lehetne interneten is...

Kétféle realitás van: a valódi és a virtuális. A virtuális színház nem lesz olyan, mint az élő, de több köze lesz a színházhoz, mint a filmhez.

• Az interaktivitástól lesz több köze? Attól, hogy többen is eljátszanak például egy szerepet, és én magam is összeállíthatom a számítógép előtt a szereposztást?

Számomra a színház valamiféle jelenlét. Ez az igazi színháznál fizikai, a virtuális színház esetében intellektuális jelenlét, játék. Közelebb áll a sakkhoz, mint a művészethez. Én képzeletben is tudok színházat csinálni.

• Korábban úgy nyilatkozott: az is elég, ha megszületik önben egy kérdés vagy egy válasz, nincs szüksége feltétlenül nyilvánosságra. Másrészt arról is beszélt már, hogy nem mindig csak kis művelődési házakban szeretett volna fellépni, tehát egyfajta popularitás mégiscsak fontos az ön számára.

Egy időben a szükség úgy hozta, hogy csak kisebb helyeken tudtam dolgozni. Az interneten a virtuális realitásban jobbak a körülményeim, mint a valódi realitásban.

• De egyszer mégiscsak létre kell hozni a valóságban is a produkciót, gondolom föl kell venni, mint egy tévéműsort.

Inkább mint egy filmet. Kis részekből össze lehet állítani. És nekem mint rendezőnek ki kell dolgoznom, hogy a nézők meddig mehetnek el a választásban.

• A Radnóti Színházban például ment egy krimi, az előadás közben szavazhattak a nézők, hogy ki a gyilkos. A színészek mindig úgy alakították a produkció végét, ahogy a nézők többsége szavazott. Ehhez hasonló választási lehetőségeink lesznek az internetes színházban is?

Mondok egy példát: én a Csehov három nővére című darabot fogom bemutatni az interneten. Ez nem azonos Csehov művével. Az internetes előadás arról szól, hogy Csehov írni próbál a szobájában, de mindig jön valamelyik nővér és nem hagyja dolgozni. Amikor meglátjuk Csehovot írni, akkor megjelenik egy kérdés, hogy akarja-e hallani, mit írt Anton Pavlovics, netán írjon-e mást. Ha kopognak, akkor is választani lehet, hogy Olga, Irina vagy Mása kopog. És azt is meg lehet mondani, hogy beengedje-e Csehov azt, aki kopog. Ha beengedi, az illető nyilván beszélni fog és nem hagyja írni. Ha viszont nem engedi be, akkor lehet, hogy botrányt

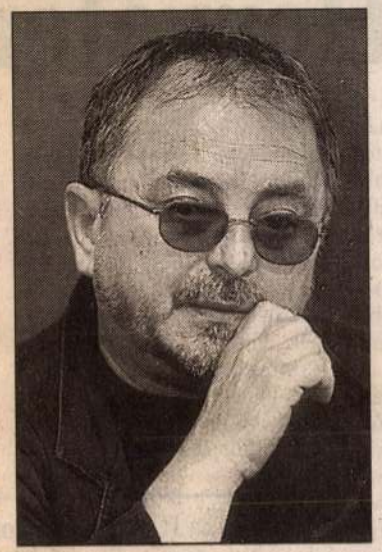

Najmányi László

csinál. Ez a produkció egy adathalmaz, amivel eljátszhat a néző.

• Akár utasítást is adhatok a szereplőknek, hogy hangosabbak, halkabbak legyenek, erősebben gesztikuláljanak vagy kevésbé?

Bizonyos korlátok azért vannak, hiszen korlátozott az adatmennyiség. De aztán CD-ROM-on meg lehet rendelni az egész produkciót, így már több variáció is elképzelhető. Lényegében a néző kidolgozhat egy darabot, amit utána megnézhet egészében.

• A színháznak az is a lényege, hogy egyszerre többen nézik és a közönség tagjai hatnak egymásra. Ez a hatás nem vész el az interneten?

A világ különböző pontjain jó néhányan nézhetik az előadást. Egy olyan variációt is ki lehet dolgozni, hogy a többségi döntéseknek megfelelően alakuljon a darab. Ez ugyanúgy működik, mint a parlamenti szavazás.

• Ön összeállított egy társulatot. Ez is csak játék vagy netán komolyan veendő? Ezek a színészek esetleg évek munkájával megtanulják ezt a sajátos műfajt és profikká válnak benne, kiváló internetszínészek lesznek?

Magyar, angol, amerikai művészeket sikerült megnyerni, hogy komolyan foglalkozzanak az internetszínházzal. Büszke vagyok például arra, hogy olyan művészekkel dolgozhatok, mint Bozsik Yvett, Kari Györgyi, Halász Péter.

• A magyar színészek elutaznak, hogy együtt játszhassanak az amerikai kollégáikkal, vagy a világ különböző pontjain lesznek a felvételek?

Bizonyos dolgokat Budapesten csinálunk meg, míg másokat New Yorkban, sőt lehet, hogy Jordániában.

• Tehát nem feltétlenül találkoznak egymással a színészek? Esetleg a három nővér közül az egyik Budapesten játszik majd, a másik New Yorkban?

Igen, és csak a hálón találkoznak.

• De úgy néz ki, mintha egymás mellett ülve beszélgetnének?

Úgy bizony, és még a fotelt is ki lehet választani, amin látszólag mindhárman ülnek, hiszen számos fotel háromdimenziós képen megtalálható lesz a komputerben. Így a néző a díszletelemeket is az ízlésének megfelelően alakíthatja.

• Nem fölösleges ehhez már a színész, miért nem csinál animációt?

Mert a színésznek mégis van valami stichje, nem egészen tökéletes. Az emberi faktort, az emberi lelket be kell vinni a gépbe.

• Mennyire tartja mindezt mókának és mennyire gondolja, hogy akár új művészeti ág keletkezhet?

Én nagyon élvezem, hogy eljátszhatok ezzel a médiummal. Nekem a komputer üdítő, megbízható, okos, intelligens partner. De nagyon szeretek emberekkel is dolgozni. A valódi színházhoz viszont igen sok pénz kell. Az internetszínházat sokkal kevesebb pénzből, sokkal rugalmasabban meg tudom csinálni, hiszen nincs szükség az egész infrastruktúrára, elfér egy szobában. Egy ilyen színház önfenntartó lehet. Sőt a szereplők elképzelhető, hogy keresnek is rajta, hiszen míg a valódi színházat általában néhány százan nézhetik esténként, az internetszínház közönsége korlátlan, akár tízezrekre, százezrekre is rúghat. Ez pedig vonzó lehet a szponzorok számára.

• Élő produkcióként nem akarja bemutatni a „Csehov három nővérét"?

Dehogynem.

• Akkor mégiscsak összehozza a világ különböző égtájairól a színészeket.

Nem feltétlenül, lesz, aki élőben látható, lesz, aki videón, ahogy a lehetőség adja. Ekkor már nincsenek választási lehetőségek, ez a baja a hagyományos színháznak.

• Bóta Gábor

Tévénapló

Levélváltás után

Az október 26-ai kormányülés történelmi esemény lesz az Orbán-kabinet életében, hiszen egy jelentős hatalmú szabad demokrata politikus foglal helyet többek között Orbán Viktor, Kövér László, Deutsch Tamás, Pintér Sándor, Torgyán József és Szabó János közös asztalánál. Mert hogy megjött a válaszlevél a kormányfőtől a tárgyalást kezdeményező Demszky Gáborhoz, s bár az invitáció nem négyszemköztre szól, azért a randevú mégis csak összejött.

Azért, ahogy az várható volt, Orbán Viktor úgy „fogadta örömmel a főpolgármester kezdeményezését”, hogy nem mondott le Demszky sarokba szorításáról sem. Jelzésértékű ugyanis az a miniszterelnöki elképzelés, hogy Demszky ellenfeleit is meginvitálja az agglomerációból és a gazdagabb kerületekre mindig is féltékeny külvárosi szövetségből. Ha már tárgyalni kell, Orbán Demszkyt változatlanul egy önkormányzati képviselőnek tekinti, akit nem „áraz fel” egy személyes találkozóval.

Demszky olvasatában ez úgy fest: másfél év után a miniszterelnök belátta, változtatnia kell a fővárossal szembeni magatartásán, s végre lehetőség nyílik a vitás, nem politikai, hanem kizárólag szakmai ügyek megtárgyalására.

A főpolgármester optimista.

Az örömteli levélváltás ellenére azért továbbra is rejtély, hogy a fideszes kormányfő a vele egy nemzetközi szervezetben (a Liberális Internacionáléban) helyet foglaló párt (SZDSZ) képviselőjével miért nem hajlandó négyszemközt tárgyalni.

Itt tartunk most, a nyilvánvaló taktikázás ellenére valami megmozdult. A miniszterelnöki levél szerint Demszky Gábort a kormányülést követő ebédre is meghívták. Remélhetőleg, az ott feltálalt húsleves éppúgy egy sikeres, békülékeny hangulatú találkozó kapcsán híresül el, mint volt az a legendás Orbán–Torgyán-étkezések után. Ha így lesz, Csurka István szerezhet új „dokumentumokat”.

GRÉCZY ZSOLT

Hatalmi szó

Hegyi Gyula

A szegény Horvátország panaszai

A mai Horvátország önképének megértéséhez egy gondolatot érdemes feltétlenül ismernünk és helyesen értelmeznünk: „Horvátországot a közép-európai és a mediterrán kultúra ötvözete határozza meg.” Ezt a kijelentést a legkülönbözőbb nyelvtani változatokban hallhatjuk a valóban közép-európaias, kis Bécsnek vagy nagy Szombathelynek tűnő Zágrábtól a tökéletesen mediterrán Dubrovnikig szerte a Horvát Köztársaságban. Az új horvát államiság alapelve a teljes elhatárolódás mindentől, ami a Balkánhoz és az ex-Jugoszláviához kötődik. A Tudjman elnök vezette, kvázi állampártként uralkodó HDZ és a hatpárti demokratikus ellenzék között szinte „hideg polgárháború” dúl, a horvát közéletben és a médiában még a magyar viszonyokhoz képest is elképesztő botrányok robbannak ki nap nap után. (Tudjman elnököt és családját nem néhány bánya közpénzeken történő privatizálásával, hanem sok százmillió dolláros visszaélésekkel és a fél ország ellopásával vádolják ellenfeleik.) Az év végére esedékes választásokat egyelőre nem lehet kifírni, mert a HDZ és az ellenzék a legelemibb szabályokban sem tud megegyezni egymással, ami hamarosan alkotmányos válságba sodorhatja a fiatal államot. E viharoktól függetlenül azonban a „balkániság” és a „speciális exjugoszláv helyük, s hideglelős borzongással gondolnak arra az eshetőségre, hogy mégsem érnek be kapuzárás előtt az euroatlani erődbe. Kosztolányi Dezső sorai a szegény kisgyermek panaszairól ma jól jellemzik a horvát politikusok hangulatát: „Néma gyermek minden kismagyar, s a Nagyvilág nem érti a szavát.”

A HDZ és az ellenzék között leginkább az a különbség, hogy míg a Tudjman-klán szerint a „belső-külső ellenség aknamunkája”, addig az ellenzéki pártok és a független lapok szerint a kormánypárti féldiktatúra veszélyezteti a Nyugathoz történő csatlakozást. Magam zágrábi és strasbourgi beszélgetéseimen úgy tapasztaltam, hogy halkan és „off record” a HDZ mérsékeltebb politikusai is hajlanak arra, hogy esélyt adjanak az ellenzéknek néhány évi kormányzásra és a kifakult nyugati rokonszenv visszaszerzésére. Aligha véletlen, hogy a HDZ kemény magját egyre inkább azok a boszniahercegovinai politikusok adják, akik – a világon egyedülálló módon – a bosnyák–horvát föderáció horvát részét ezért nemigen foglalkoztatja Zágráb nemzetközi jó híre, míg a horvát társadalom növekvő része – a szerbek kudarcain okulva – szép halkan magára hagyná a Boszniában élő horvátságot. Részben abban reménykedve, hogy a nyugatos Horvátország egyfajta „mini-középhatalommá” válhatna a nem szerb exjugoszláv tagköztársaságok (elsősorban a horvát–muzulmán Bosznia és Montenegró) számára, így védve az ottani horvát érdekeket.

„...a HDZ uralma komolyan veszélyezteti a demokrácia legszélső kereteit is. Némi iróniával úgy fogalmazhatnék, hogy Horvátországban minden úgy van, mint ahogyan az a Fidesz-Magyarországon lenne, ha kizárólag az Orbán–Kövér duón múlnának a dolgok.”

A magyar politikai közvélemény elsősorban saját ideológiai előítéletei alapján értelmezi a mai Horvátországot. A jobboldal – Antall Józseftől Orbán Viktorig – kemény, rendpárti, nemzeti államként rokonszenvez a tudjmani Horvátországgal, amelynek legfeljebb az itthon is jól ismert, Soros-féle bajkeverők keltik rossz hírét. A baloldali és liberális tábor (főképp a médián keresztül) az usztasa időkig vezeti vissza a mai horvát rezsim szélsőséges nacionalizmusát. A Jugoszlávia elleni háború idején mindegy, hogy az euroatlanti birodalom egyik végváraként milyen hosszú „limest” kell fenntartanunk határainkon. Mi, magyarok pontosan tudjuk, hogy hozzánk hasonlóan Horvátország is Közép-Európa része, Eszéktől Zágrábon át Fiuméig a házak, az ízek és a szokások családiasan ismerősek számunkra. (Dalmácia más, az a horvátok desszertje, amiről mi sajnos lemaradtunk.) Annál öntudatosabban őrizhetjük meg középeurópai hagyományainkat, minél több szomszédunknak adatik meg velünk együtt a politikai Nyugathoz való tartozás. A Magyar Hírlap hűséges olvasói feltehetően tapasztalták, hogy bennem jó adag rokonszenv él a szerbség (bár nem annak jelenlegi vezetői) iránt. Ez a rokonszenv azonban az idegen, ortodox kultúrának szól, míg a horvátokban még a hibáik is otthonosan ismerősek.

Ettől a közép-európai sorsközösségtől teljesen független az a tény, hogy a HDZ uralma komolyan veszélyezteti a demokrácia legszélső kereteit is. Némi iróniával úgy fogalmazhatnék, hogy Horvátországban minden úgy van, mint ahogyan az a Fidesz-Magyarországon lenne, ha kizárólag az Orbán–Kövér duón múlnának a dolgok. Mindhárom tévécsatorna állami tulajdonban és a kormánypárt kezében van. Az újságokat [illegible] HDZ nyomdája

VÁRKONYI TIBOR

Oszkár tudja

Befelé tekint elsősorban az MSZP ma kezdődő X. kongresszusa. Elemzi az Orbán-kormány egyesztendős tevékenységét, kutatja a társadalmi ellentmondásokat, keresi a korszerű baloldal helyét a magyar konzervatív hatalmi viszonyok között. Igaza van, hiszen társadalmunk elsősorban erre kíváncsi. Szeretne tiszta és egyértelmű képet kapni arról, hogy ténylegesen van-e alternatíva, mert az a tény, hogy legújabban a szocialisták vezetik a közvélemény-kutatási mezőt, önmagában még nem sokat mond. A népszerűségi eltolódás az MSZP javára, az első két demokratikus választáshoz hasonlóan, még mindig tagadó jellegű; elveti a Fidesz kormányzás negatívumait, de nem állít vele szembe igazi cselekvési programot.

A szocialista vezetés azt vallja erről, hogy nem hajszolja az idő; 2000 közelebb lesz a következő választásokhoz, addig ráérnek elmélkedni. Egyelőre pótolja a töprengést az úgynevezett szociáldemokrata charta finomítása; olyan hiteles szocdem gondolkodásmódot akarnak adni a pártnak, amely végképpen elhárítja a még mindig emlegetett utódpárti vádakat.

Tagadhatatlan, hogy Vitányi Iván egyike azoknak a veteránoknak, aki tapasztalataival, nemzetközi kitekintésével a legalkalmasabb ennek az összegező munkának az irányítására. Csakhogy az utóbbi néhány hónapban olyan mélyreható fordulat ment végbe főként az európai szocialista mozgalomban, amelyet egy jövőt kutató kongresszus nemcsak, hogy nem mellőzhet, hanem kifejezetten erre kellene irányítania a figyelmét.

A németeket most két Oskar tartja izgalomban. Az egyik a pozitív, a frissen irodalmi Nobel-díjas Günter Grass hőse, a Bádogdob Oszkára. A regénynek évtizedek távolából mindössze az a jelentősége, hogy Grass életművéből kiemelte a Nobel-bizottság is, miközben Rajna-parti politikai méltatói az írót a baloldali Willy Brandt követőjének tekintik. Tehát pontosan az ellenkező irányzat képviselőjének, mint amit Gerhard Schröder kancellár képvisel. És itt szól közbe a másik Oskar. A győztes német kormányból kiutált Lafontaine, aki robbantásra szánt könyvét, a Baloldalt dobog a szívet éppen mostanra, a válság csúcspontjára időzítette. Ő magát tekinti annak az Oskarnak, aki nem csak tudja, mondja is. Kereken kimondja azt, hogy a Schröder-féle új közép politika krízisbe taszította az SDP-t, de szerinte vele együtt az útját és reformjait kereső Németországot is.

Nákó János

lásd

Szana Szárév

46. l.

Vasárnap

10

Invocabit

Hétfő

11

Szilárd

Kedd

12

I. Gergely p.

☽ Első negyed 1 ó. 30 p.

Szerda

13

Protestáns naptár

Március

V	10	Olímp.
H	11	Aladár
K	12	Gerg.
S	13	Kriszt.
C	14	Matild
P	15	N. ü.
S	16	Henrie

Ó görög naptár

Február-Márc.

V	25	Vajh v
H	26	Porfir
K	27	Prok.
S	28	Vazul
C	1	Márc.
P	2	Teodót
S	3	Bazil.

Izraelita

Váko János

Thieme Becker
XXV. 335. l
Edyka

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Náko János

Művészet 1909. 405

suth Lajos" Felsőkereskedelmi Iskola

II. tanév.

I. csoport.

n.e József

folyam.

ámla

NÁKÓ 1. *János*, festő az 1830—40-es években Pesten. 1840. Rajnai zuhatag Svájci vidék, 1842. Hajótörés c. romantikus képeit állította ki a Pesti Műegyletben.

Ec. Gy. II 166 f

T. 4752.

élzetén két főúr közt karbatett ke-
get, a háttérben pedig a Balatonon
portban osztrák tiszteket veszünk

, Palatin von Ungarn
1. September 1848.
alatiňz Uher
21ho Zari 1848.
yar-ország nádora
ept. 21-kén 1848.
Palatino di Ongeria
1. Septembro 1848.
rással: K.

a vk. 23.6 : 16.4 cm.

Nákó Lajos.

1842. pesti műegyl.

Hajótörés. olaszt.

L

Nákó

1840 Pest. festő

1840. pesti kiáll.

Rhénusi Zuchatag Olaff
Schweiczi vidék, oláff.

L 1840

Római portrait nobor IV. 19, 22

Nákó Zacios

Pesten. Az 1840. pesti kiállításon: a rajnai zuhatag s egy schweizi vároztág. 1)

1840-ben Pesten.

---

1) A pesti univers eti gyesület. Athenaeum, 1840. II. 16. l

Parlagi. Pesti munkiállítás. Honmúvesz 1840. 445. l.

Nakó

festő

Pesten 1840-ben

L. Honmüvész 1840. II. 445. l.

Nagy Iván. Magyarországi képzőmüvészek a legrégibb időtől 1850 ig.
Századok 1874 évf 186. l.

Nákó János, festőművész

Varga Vera: Magyar műemlékvédelem, avagy teremtsünk a századelő romjain „újértéktelenséget". (Néhány gondolat az egykori és a mai Gresham palotáról)

A Gresham palota helyen, a pesti „Rakpiac"-on eredetileg Dejon Antal, majd 1833-tól Nákó János kétemeletes palotája állt, ~~majd 18~~ amelyet Hild József épített 1827-ben, illetve 1869-ben Pucher József egy harmadik szinttel bővített.

Művészet, 1989., 11-12., 82-old.

Nákó János
Tengeri táj, olaj

Reformkor művészete. Főv.Képt. XXXVI.kiáll.
1948. jul. 10 1.

MDK

Nákó János

Tengeri táj, of.

Reformkor művészete. Főv. Képt. 36.kiáll.
1948. jul. 10. 1.

Nákó I.

festő

Tengeri tájkép, olaf.
Az 1840-es évek-
ből
a Föv. Képtárban.

1682

Nákó János

néhány romantikus tájképe van gyűjteméseink birtokában, róla magáról nem sokat tudunk.

Pogány Ö. Gábor: A magyar nemzeti képzőművészet kialakulása.
MTA II. Társ. tört. Tud. Oszt. Közl. XI. (1961). 352. l.

Nákó János
postó

l.

Rabhaladó
191. l.

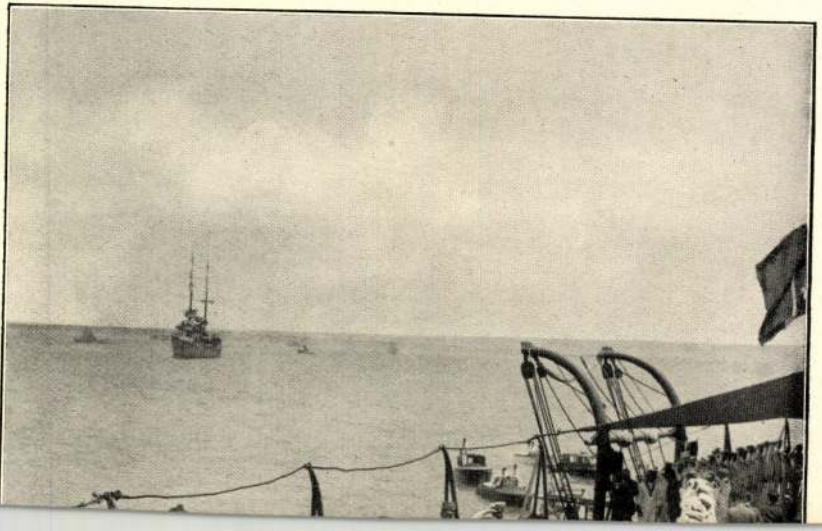

MDK

Nákó János

Tengerparti táj

M. festészet haladó hagyományai. Fővárosi Képtár, 1951.

MDK

Wákó Jakos
működött 1830 – 1842 között
vándorfestő

Pogány Ö. Gábor: A haladó és reakciós erők harcának tükröződése a XIX. századi magyar festészetben

MMM Évkönyve 1951. 42 l.

MDK

Nákó Kalmárné

festő

Cigányleány

Letét a Jász-Múzeumban

Blénessy János: A Jász-Múzeum ismertetése 1933 Jászberény 39.o

MDK

Nákó Kálmánné grófnő, 182o-1882.

Leányarckép, festm.

Ernst Muz. 51. ank. 1935. márc.
16 l.

MDK

Nákó Kálmánné grófné Gyertyánffy Berta, festöm.
1820-1882

Nöi képmás. Olf. -

Árv. Közl. 1936.márc. 76.sz.2.rk.sz. 45.l.

MDK

Nákó Kálmánné grné

Nákó Kálmánné grófné képei.

Uj Idők, 1906, XII. 14.sz.

Veszprém

Bajcsy Zsilinszky utca 5. Ház, egy
XVIII. század.

(Koromzsay György: Veszprém II. kiadá

M.D.K.

gr. Nákó Kálmánné

Parasztfiut, lovasfogatot, zenekart, urlovasnőt ábrázoló festményeinek repr.-ját bemutatja a lap.

Magyar Salon, Bp. 1906. május hó. 44. kötet 591,592,593,595. lap.

M.D.K.

gr.Nákó Kálmánné festőművésznő

" Olasz legény " rajz. Repr.

Hamvay Odön : gr Nákó Kálmánné festményeiből rendezett kiállitás emlékalbuma. 16.old

M.D.K.

gr.Nákó Kálmánné festőművésznő

" Öreg cigány" Olajfestmény.Repr.

Hamvay Ödön : gr.Nákó Kálmánné festményeiből rendezett kiállitás emlékalbuma. 17.old

M.D.K.

gr.Nákó Kálmánné festőművésznő

"Cigányasszony " Rajz. Repr.

Hamvay Odön: gr Nákó Kálmánné festményeiből rendezett kiálkitás emlékalbuma. 17.old.

M.D.K.

gr Nákó Kálmánné festőművésznő

"Cigánylány " Vizfestmény. Repr.

Hamvay Ödön : gr.Nákó Kálmánné festményeiből
rendezett kiállitás emlékalbuma.
17.old.

M.D.K.

gr.Nákó Kálmánné festőművésznő

"Kis cigánylány" olajfestmény. Repr.

Hamvay Ödön : gr.Nákó Kálmánné festményeiből ren-
dezett kiállitás emlékalbuma. 18.ol

M.D.K.

gr.Nákó Kálmánné festőművésznő

"Tanulmány " rajz. Repr.

Hamvay Ödön: gr.Nákó Kálmánné festményeiből rendezett kiállitás emlékalbuma. 18.o

M.D.K.

Gr.Nákó Kálmánné festőművésznő

" Cigány " rajz reprodukció

Hamvay Ödön: gr.Nákó Kálmánné festményeiből rendezett emlékalbum. 10. o.

M.D.K.

Gróf Nákó Kálmánné festőművésznő.

Bobdai Gyertyánffy Berta 1819.III.13-án született Temesváron. St.Pöltenben nevelkedett, ekkor kezdett foglalkozni a festészettel.Rendszeresen senkitől sem tanult, saját maga képezte magát. Férjével bejárta -négyes fogaton- Német,Francia,Olasz, Hollandia,Belgiumot. Főleg Velence,Firenze,Roma nagy hatással volt művészetére. Velazquez,Rubens, Rembrandot tanulmányozta. Nagyszentmiklóson az ősi kuriában vannak festményei és egy a bécsi Burgban. Mint muzsikus is hires volt Liszt, Meyerber elragadtatva nyilatkoztak zongorajátékáról. Állandó cigánybandája volt, akiket maga vezényelt és zongora játékát kisérték. 1882.dec.22-én halt meg 63.éves korában.

Hamvay Ödön : gróf Nákó Kálmánné 5.oldal
Emlékalbum gr.Nákó Kálmánné festményeiből

M.D.K.

Gf.Nákó Kálmánné festőművésznő

"Cigánylány " Rajz. Rep.

Hamvay Ödön: gr.Nákó Kálmánné festményeiből rendezett kiállitás emlékalbuma. Lo.o.

M.D.K.

Gr.Nákó Kálmánné festőművésznő

"Pariskió" cigánylány. Olajfestmény. Repr.

Hamvay Vidön : gr. Nákó Kálmánné festményeiből rendezett kiállitás emlékalbuma. 11.o.

M.D.K.

gr. Nákó Kálmánné festőművésznő

"Öreg nő " rajz. Repr.

Hamvay Ödön: gr. Nákó Kálmánné festményeiből rendezett kiállitás emlékalbuma. 12.old

M.D.K.

gr. Nákó Kálmánné festőművésznő

"Pizziano " cigánynő olajfestmény. Repr.

Hamvay Ödön : gr.Nákó Kálmánné festményeiből rende
zett kiállitás emlékalbuma. 11.old.

M.D.K.

Gr. Nákó Kálmánné festőművésznő

"Zsidó férfi " oldjfestmény. Repr.

Hamvay Ödön: gr. Nákó Kálmánné festményeiből
rendezett kiállitás emlékalbuma.
13.old.

M.D.K.

gr. Nákó Kálmánné festőművésznő

"Olasz fiu". Rajz Repr.

Hamvay Vdön: gr. Nákó Kálmánné festményeiből rendezett kiállitás emlékalbuma. 12.o.

M.D.K.

gr.Nákó Kálmánné festőművésznő

" Drótostót " Olajfestmény. Repr.

Hamvay Ödön: gr.Nákó Kálmánné festményeiből rendezett kiállitás emlékalbuma. 15.o

M.D.K.

gr.Nákó Kálmánné festőművésznő

"Cigány " rajz. Repr.

Hamvay Vdön: gr.Nákó Kálmánné festményeiből rende
zett kiállitás emlékalbuma. 14.old.

M.D.K.

gr.Nákó Kálmánné festőművésznő

"Olasz matróz " rajz. Repr.

Hamvay Odön: gr.Nákó Kálmánn festményeiből rende-
zett kiállitás emlékalbuma. 14.old.

M.D.K.

Gr.Nákó Kálmánné festőművésznő

"Öreg cigány képe " Olajfestmény. Repr.

Hamvay Odön: gr.Nákó Kálmánné festményeiből rendezett kiállitás emlékalbuma. 13.old.

M.D.K.

Gr.Nákó Kálmánné festőművésznő

"Cigánylány " olajfestmény. Repr.

Hamvay Ödön: gr.Nákó Kálmánné festményeiből
rendezett kiállitás emlékalbuma.
16.old

M.D.K.

gr.Nákó Kálmánné festőművésznő

"Öreg férfi feje " olajfestmény. Repr.

Hamvay Ödön: gr.Nákó Kálmánné festményeiből ren
dezett kiállitás emlékalbuma. 15.o

M.D.K.

gr.Nákó Kálmánné festőművésznő

" Olasz lány" rajz. Repr.

Hamvay Ödön :.grNákó Kálmánné festményeiből
rendezett kiállitás emlékalbuma.
16.old.

M.D.K.

gr.Nákó Kálmánné festőművésznő

" A grófné cigánybandája." Vizfestmény. Repr.

Hamvay Ödön: gr.Nákó Kálmánné festményeiből rendezett kiállitás emlékalbuma. 19.o.

MDK

Nákó Kálmánnégrófné Gyertyánffy Berta, festö
1820-1882

Nöi képmás. Olf.

Árverési Közlöny. Festm., rajzok. 1936 okt.4. rk.sz. 37.i.

M.D.K.

gr.Nákó Kálmánné festőművésznő

"Öreg cigány " rajz. Repr.

Hamvay Ödön : gr.Nákó Kálmánné festményeiből rendezett kiállitás emlékalbuma. 18.old.

M.D.K.

gr.Nákó Kálmánné festőművésznő

"Tájkép ponny-fogattal" Olajfestmény. Repr.

Hamvay Ödön: gr.Nákó Kálmánné festményeiből rendezett kiállitás emlékalbuma. 20.o

M.D.K.

gr.Nákó Kálmánné festőművésznő

"Cigánykunyhó " Vázlat. Repr.

Hamvay Ödön : gr.Nákó Kálmánné festményeiből rendezett kiállitás emlékalbuma. 19.o

M.D.K.

gr.Nákó Kálmánné festőművésznő

"Cigányasszony " Rajz. Repr.

Hamvay Odön: gr.Nákó Kálmánné festményeiből rendezett kiállitás emlékalbuma. 19.o.

MDK

Nákó Kálmánné gr.né,/Gyertyánffy Berta/
182o-1882.

Női képmás, of.

Árv. Közl. 1935. 2.rk.sz. 74.sz. 28 l.

Nákó Kálmánné grófné /Gyertyánffy Berta/

182o-1882

- Női képmás, olaj

[illegible] 1936. márc. 2.rendk.ül.

1.

45

M.D.K.

Radun Nahodović, aranymüves

készítette öt ragusai társával együtt azokat az ajándékokat (aranyozott crüst korsót, crüstanyérokat, domborumüves-fedeles, talpas poharakat), melyeket a dalmát köztársaság Mátyás király eskü-vője alkalmaból, 1476-ban Budára küldött.

Cvito Fisković: Magyarország és Dalmácia müvészeti kapcsolatai a középkor és a reneszansz idején

Müvészettörténeti Értesitő, Bp.1967.XVI.évf. 2.sz.

99. old.

Három modern magyar lovag kalandjai

(Peyrefitte Roger: Chevaliers de Malte.)

Az utóbbi évek folyamán feltűnt francia írók egyik legérdekesebb egyénisége Peyrefitte Roger, a volt diplomata. Egy jezsuita fiúnevelő intézet falai mögött, az athéni francia követségen, a vichy-i köztársaság operettszerű minisztériumaiban játszódó regényei hallatlan sikert arattak. Utolsó nagysikerű műve: ,,Szent Péter kulcsai'' a Vatikánváros regénye, s legújabb írása: ,,A máltai lovagok'' ugyancsak egy kevesek által ismert, titokzatos mikrokozmoszba világít be.

Immár százötven éve annak, hogy az utolsó lovag elhagyta Málta napsütötte szigetét, de a rend még lengeti vörös-fehér zászlaját. Amikor az első világháború után eltűntek a monarchiák, s Európa utolsó katolikus uralkodója a monte-carlói herceg lett — mármár elparentálták a nagymúltú intézményt. (A herceg származása ugyanis egy marokkói mosónőnagymamával lehetetlenné tette volna a máltai lovagrendbe való felvételét, ha nem akadt volna egy bölcs és okosan előrelátó törvénycikk az uralkodó hercegek és a pénzverő olasz főnemesek fattyuinak lovaggá ütését illetően.) Azonban éppen 1918 után új feladatok vártak a rendre: címmel, ranggal, karddal és kitüntetéssel ellátni azokat, akik szürke demokráciák és unalmas diktatúrák alatt sóhajtva vették észre, hogy nemcsak kenyérrel él az ember. A királyi kegy helyébe jó volt a nagymesteri kegy is, a modern ember patinaszükségletét fedezni kellett. Köztársasági elnökök, délamerikai ezredesek, lovagló tengernagyok, szakállas fasiszta miniszterek és persze az amerikai rágógumi- és autólovagok örömmel, sőt jó pénzért vették a Rend kis- és nagykeresztjeit. Ezek az összegek — melynek egy részét a kicsiny, de sokszor fényképezett lepratáborokra fordították — felvirágoztatták a máltai rendet, s a történelemben járatos európai elérzékenyülve olvashatta a máltaiak havonként megjelenő folyóiratát, melyben a keresztes hadjáratok vitézeinek és a gót falfestményeken ábrázolt váruraknak leszármazottjai jelentek meg kékvérű mivoltukban s egy olyan spanyol grande mosolygott offset-nyomásban, akinek csak a nevei 26 sort foglaltak el. A lovagrend előre nem látható, fontos szerepet kezdett játszani. (Még Petőfi Sándor is, aki pedig nemcsak költő, hanem látnok is volt, s megjósolta Ausztriának, hogy ,,földönfutókká lesznek császárai'', elfelejtette hozzátenni, hogy ez esetben a máltaiak diplomáciai útlevelével váltanak majd hálókocsi-jegyet.) Azonban semmi esetre sem tűnt valószínűnek, hogy ezek az Ős-Arisztidek mégegyszer lovukra kapjanak s — irtózatos! — a szuverén, jeruzsálemi és máltai főuraknak a Szentszék ellen kelljen porondra szállniok.

De az élet ,,kész regény'' s az elképzelhetetlen — valósággá vált. Ez Peyrefitte könyvének a témája.

Könyvének s — ezúttal — nem regényének. Tudván, hogy az olvasó a regénynek mondott írásban a valóságot keresi, a beszámolóban viszont a képzelet nyomait kutatja, az író ezúttal kijelenti, hogy csak az igazat vallja — és semmi okunk nincs, hogy kételkedjünk benne. Csatáról csatára, vagyis okmányról okmányra követjük vele azt a háborút, melyben ha a lovagok nem is vonták ki kardjaikat, de a törvívás legszentebb szabályai szerint szúrtak és védtek tollaikkal.

A Szentszék a Szuverén Lovagrendet egy gyors ,,Gleichschaltung''-gal a pápi rendeket ellenőrző Kongregációnak akarta alárendelni és rá akarta tenni a kezét a lovagok vagyonára. A Szentlélek Bankja (Banco di Santo Spirito) ma Európa egyetlen pénzintézete, mely minden devizarendeletre való tekintet nélkül intézhet nemzetközi tranzakciókat, azt sem látta szívesen, hogy a független lovagok is árultak argentin gabonát a bonni kormánynak... s megindult ama époszba illő harc, melynek a diplomatavívó a leghivatottabb regöse.

Ma a világon már csak két nagyhatalom van és megszűnt az a diplomáciai játék, melyneh a Talleyrandok, Andrássyak, Bismarckok voltak nagymesterei. Ott, ahol elektronikus számológépek döntenek a háború és a béke esélyeit illetőleg, nincs helye a harminchat német hercegséggel és húsz európai uralkodóval sakkozó diplomatának. De a máltai lovagrend követsége, a bíborosok bizottsága, a rendkívüli vatikáni törvényszék és a pápai államtitkárság egymás mellett és egymás ellen kijátszható helyzeteiben még szabad udvarias latin kéziratban zsarolni, régi pápák bulláival fenyegetni, a római jog hallatlanul kifejező képleteivel bűvészkedni, excommunicatiót vagy egy, az amerikai sajtónak szánt, cikket villogtatni, nagyköveteket teáztatni befolyásos hercegnőknél — s míg tengereink mélyén atomerővel hajtott tengeralattjárók siklanak a hajdan gályát hordó hullámok alatt, egy pillanatra talán még azt is el szabad hinni: minden ,,attól függ'', hogy a Szent Sír lovagjai, avagy a máltaiak ülnek a Sixtinában a diplomáciai karnak fenntartott padok mögött.

Vihar egy pohár szentelt vízben? Peyrefitte számára mindenesetre fenséges irodalmi téma — de nekünk sokkal több ennél. Sokkal több, mert az operett itt válik tragédiává e két táborra szakadt világban. Tudjuk, hogy a vasfüggönyön túl nincs igazságszolgáltatás s hogy a bírák a kész ítélettel vonulnak a tárgyalási komédiára — s szentül hisszük, hogy a függönyön innen nincs így. Szívesen képzeljük a Vatikánt a Kreml ellentétének.

A máltai lovagok szuverénitásukért, igazukért folytatott törvényszéki ütközetében azonban kétségbeesve látjuk azt, ami a két világban közös — és nemcsak mi látjuk így. A védők a kész ítélettel tárgyalni kezdő bíborosokat arra figyelmeztették, hogy ,,a Szentatya három apostoli levelet és egy enciklikát bocsátott ki a kommunista országokban az egyházi személyek ellen folytatott igazságszolgáltatási paródiák kipellengérezésére'' — s evvel kísérelték meg (hiába) az alapvető jogi elvek elismerését elérni. Kétségbeejtő elképzelni, milyen könnyű volna az egész ügyet — amelyet az író ékes francia nyelven, a diplomáciai társalgás csillogó és világos mondataiba zár — úgy elmeséelni, hogy: ,,A pártvonaltól elhajló lovagok a titkárság ülésén önkritikát gyakoroltak.'' Avagy: ,,A Központi Bizottság vasökle lecsapott az ellenforradalmi banditákra.'' A jelentéktelennek tűnő excellenciák játéka mögött fenyegetően felmerül az eretnekégetők internacionáléja!

Ami minket, magyarokat, a ,,Chevaliers de Malte''-ben különösképpen megkap, az az a tény, hogy (miközben az otthonmaradtak minden reggel újból felveszik a harcot a zsarnokság ellen) a könyv három magyar alakja — három magyar lovag egy francia könyvben! — a jog oldalán harcolnak az önkény ellen. Megérdemlik, hogy anyanyelvükön szóljunk róluk:

Pallavicini őrgróf olasz neve ellenére magyar: ő az, aki szerény titkári szerepben intézi és simítja az ügyeket. Málta álomszigetén nincs még egy lovag, aki ilyen tökéletesen fordítaná a franciát bécsies kiejtésű németre — ő az egyedüli, aki megérti a texasi ,,superknight'' szavát, amikor az szivarját és cserkészkalapját nyújtja az üdvözlésére siető kancellárnak — egyszóval Pallavicini az, aki épp olyan méltóságteljesen képviseli a lovagrendet, mint a magyar emigránsokat.

Peyrefitte csak röviden említi Monsignore Magyari Gyulát, úgy látszik, keveset hallott a Pasmaneum volt szűkszavú vicerektoráról. Épp csak azt meséli el, hogy lovagi fogadalmat tett. Talán illenék hozzátennie, hogy míg a lovagok rendszerint rég porladó őseik hőstetteire büszkék, Magyari saját maga ugrott ejtőernyővel az ostromolt Budapestre s csak — a rend történelmében feljegyzett csodáknál nagyobb — csodának köszönhető, hogy a németek nem találták meg s nem lőtték agyon, mint a Bariból indult amerikai csoport minden más tagját. Tökéletesen megoldotta feladatát, az oroszok segítették vissza Rómába, ahol újra reverendát öltött.

Apor báróról, a Szentszéknél akkreditált utolsó magyar követről s a lovagrend kancellárjáról sok szó esik a könyvben és elmondhatjuk, hogy már a megszállt Rómában elég merész volt ahhoz, hogy amikor Szálasi Hitler különös kegyelméből ,,nemzetvezető'' lett, a követség minden laikus hivatalnokával együtt leköszönjön rangjáról. A ,,máltai háborúban'' is ő a valóban ,,félelem nélküli lovag''.

Mi, a tanulságos történet magyar olvasói, akik végtelen rokonszenvvel figyeljük a szétszórt magyarok sorsát, kalandjait, büszke szavait, nyomorát és dicsőségét, büszkén gondolhatunk a ,,máltai háború'' harcosaira — honfitársainkra — s méltán örülhetünk, hogy Peyrefitte Roger krónikába iktatta tetteiket.

Lénárd Sándor

Picking tanár úr Budapesten

(Magvető, Budapest, 1957.)

A jó humoreszkre kétféleképpen válaszol Budapest: vagy programjául tűzi az új stílust és színvonalat, vagy egyszerűen tudomásul veszi, hogy van, elnézően, gyakran megbocsátó mosollyal. Gyárfás Miklós könyvének hatása az utóbbihoz sorolható. Hangjában könnyedén keveredik az ősi magyar anekdótázás és a Karinthy óta kötelező szellemesség. A mintegy húsz humoreszkből álló kötet legjobb írásai Picking tanár úrról szólnak. Egy oxfordi magyar nyelvszakos egyetemi tanár megérkezik a mai Budapestre és vidám kalandokon esik keresztül. Olvasás közben nemcsak Picking tanár úron nevetünk, de Budapest jellemző figuráin és hibáin: a jegyüzéren, aki úgy lop tőle jegyet, hogy ávósnak adja ki magát és kihasználja a tömeg ijedt hangulatát, a magyar nyelvészen, aki a ,,ni-csak-ni'' kifejezés hatása a magyar-orosz nyelvi kapcsolatok kialakulására a XVIII. század első felében című munkájával ,,lopta be magát'' a magyar nép szívébe vagy a pesti vagányon, aki az EMKE előtt így kínál futballjegyet: ,,*Apafej, feldobni a stekszet, öt lepedőért leszúrom a diplomát a vasárnapi balhéhoz...*'' és Picking tanár úr, aki csak az irodalmi magyart érti és idegennek nézi a vagányt, azt feleli neki, amit mindnyájan felelhetnénk a helyébe: ,,Magyar vagyok, nem értem, mit beszél ön.''

Előadásmódja az a sajátos pesti persziflázs, amellyel mindnyájan oly nagy előszeretettel gúnyoltuk a pártzsargont: ,,*Nem tudom, önök veszítették-e már el futballjegyet, szocializmust építő olvasóim?*''

A többi humoreszkek is mai témájúak. Budapest csodálatos báját és a ,,mai élet'' ostobaságait ábrázolják közvetlenül vagy szimbolikusan.

Stílusának mélysége legtöbb esetben összhangban van a humoreszkek tartalmával. Talán egy kivétel akad: a ,,*Legenda a művészetről*'' című humoreszk; tartalmánál fogva töményebb előadásmódot kívánna.

Távol mindannyiunk kedves fővárosától jól esik néha egy jellegzetesen *pesti* könyv lapjait forgatni.

Ormay Antal

A zsidó művészet szelleme

(*Ernest Naményi: L'Esprit de l'Art Juif* — Paris, 1957. Bibliothèque Juive, Les Editions de Minuit.)

A zsidó képzőművészet szinte mostohagyermeke a kutatásnak. Az ókori zsidó irodalom fennmaradott részét a világ legjobban ismert Könyve őrizte meg, de az Írás ragyogó fénye valahogy elhalványította a zsidó ábrázolóképesség emlékezetét.

Naményi Ernő, a kiváló magyar műtörténész, új, francia nyelvű könyvében, igazságot akar szolgáltatni ennek a méltatlanul elfeledett művészetnek. Feladata nem könnyű, hiszen a babiloni számkivetést megelőző évszázadok zsidó művészetét alig ismerjük. Salamon Templomának bibliai leírásából kitűnik, hogy a Templom stílusa a szomszédos szír és föniciai népek formanyelvét követte a mezopotámiai, egyiptomi és hittita eredetű művészeti elemek felhasználásában. Számária műemléktöredékei sem térnek el e keverékstílustól. Az a sajátosan zsidó művészet, amelynek szellemét Naményi ismerteti, így nem az egykori állami, nemzeti lét terméke, hanem a szétszóródásé. Ez a művészet tehát nem a Bibliát alkotó, hanem a már megalkotott Művet magyarázó és értelmező zsidóság gondolatvilágát tükrözi.

Ebben a gondolatvilágban, Naményi szerint, nem lehetett helye az immanens természeti erőket isteni formában ábrázoló — ú. n. ,,bálványimádó'' — népek művészetének, amely szorosan elhatárolt, statikus jelkép-mozzanatokat rögzített szoborba vagy képbe. A zsidó felfogás transzcendentális istenfogalma (amely tudvalevőleg a babiloni számkivetés idején nyert végleges meghatározást) megkövetelte, hogy az isteni jelenlét, az isteni beavatkozás okozta történések egész sora váljék a teret és időt egybefoglaló dinamikus ábrázolás tárgyává. Naményi Ernő tehát úgy véli, hogy a korakeresztény művészetben oly jól ismert ,,folytatólagos előadás'' (egyazon ábrázolásban egy-egy csodatétel egész lefolyásának, egy-egy legenda egész tartalmának bemutatása) a zsidó szellem legsajátosabb kifejezése. E feltevésének legjobb bizonyítékát a keletszíriai Dura-Europosz városának romjaiból kiásott, Kr. u. harmadik századbeli zsinagóga mesteri falfestményeiben látja.

Naményi eredeti és meggyőző értelésének ez az alaptétele úgy hiszszük némi kiegészítésre szorul. Dura-Europosz példája ugyanis nem áll egyedül, s még csak nem is első a ,,folytatólagos előadás'' műfajának történetében. Hadműveletek mozzanatait ábrázoló — tehát nem vallásos természetű, hanem ,,profán'' — domborműveken Egyiptom (Abu Szimbel) és Asszíria (Khorszabád) évszázadokkal a durai zsinagóga építése előtt használták már a ,,folytatólagos előadást''. Amidőn pedig az időszámításunk kezdetét közvetlenül megelőző s azt követő évszázadok során a természethű görög (hellén) művészet az ázsiai világban fokozatosan ,,görögös'' (hellénisztikus) művészetté vált, Szíria, Egyiptom, Irán és India vallásos szelleme aligha játszott kisebb szerepet ebben az átalakulásban, mint a zsidóságé. Mondhatnók, hogy minél élesebben ütközött össze kezdetben, majd utóbb minél mélységesebben vegyült a ,,statikus'' görög alkotószellem a ,,dinamikus'' ázsiai világszemléletekkel, annál népszerűbbé vált mindenütt a ,,folytatólagos előadás'' művészete. A bikaáldozás drámáját nem egy Mithrász-szentély ábrázolja ,,folytatólagos előadásban''; az indiai Száncsi-sztupa kapurácsainak csodálatos szoborművei (a Kr. *előtti* első században) ugyancsak ,,folytatólagosan'' beszélik el a Buddha életét; Gandhára földjének (a mai Afganisztán és Pakisztán határvidékének) Dura-Europosszal kb. egykorú görög-római buddhista művészete meg éppen a ,,folytatólagos előadás'' számtalan példáját szolgáltatja.

Naményi alaptétele azonban még ebben a világtörténeti perspektívában is megállja helyét. Bármennyire is vitatható legyen a ,,folytatólagos előadás'' formanyelvének *kizárólagosan* zsidó eredete, Naményi érvei nyomán kétségtelennek tűnik, hogy e műfaj mindeddig oly kevéssé ismert zsidó változata döntő szerepet játszott a korakeresztény művészet kialakulásában.

Dura-Europosz zsinagógájának festményeiben olykor görögös, vagy iráni köntöst ölt a zsidó művészet szelleme; később, a középkorban, a köntös mindenkor vagy az európai keresztény népeké, vagy az araboké, de a sajátosan zsidó kifejezésmód, a vallásos jelképek nyelve, az ábrázolások belső tartalma változatlan marad. Naményi Ernő impozáns tudással elemzi az európai középkor és hajnalodó újkor zsidó vallásos művészetében az ősi hagyományok minden megnyilvánulását. Mélyreható fejtegetései során hiánytalan bizonyítékát adja a zsidó művészet önálló szellemének, idegen formanyelvekben is mindenkor felismerhetően egységes voltának. A magyar tudós bőségesen és biztos ízléssel illusztrált, tömör, alig kilencven oldalas kis könyve tehát úttörő munka, hiszen, mint mondottuk, a szakirodalom — és főként a népszerűsítő szakirodalom — mindeddig meglehetősen elhanyagolta ennek az értékes és érdekes művészetnek elemzését és ismertetését.

hyb.

András Sándor:

Fejembe vettem...

Fejembe vettem egykor, régen,
hogy a világot szeretem.
Azóta sokat szitkozódtam,
de egyre tart a szerelem.

Megtanultam tótágast állni,
mert tótágast állt a világ,
s így okultam. Mert érdekeltek
a tótágas teóriák.

Olykor, bevallom, kancsal vágyak
akarták, hogy hűtlen legyek,
s más csillagokra mosolyogtam,
hogy megyek, mert ők kellenek.

Aztán maradtam. Szerelemből.
No meg hát, mi az ördögöt
keresnék egy más, torz világban
a két lábon járók között?

1957 augusztus 23.

Gömöri György:

Virágbizonyság

A hattyúszárú tulipánok
az öröklétbe úsznak el
mint elvarázsolt tündérlányok
megfejthetetlen lágy talányok
bókolnak búsan csendesen

bókolnak búsan csendesen

Magányukat álmélkodóan
nézik a megszokott helyen
hivalkodó célszerű tárgyak
hamutartók és asztallábak
nékik e bánat idegen

nékik e bánat idegen

A hattyúszárú tulipánok
elhervadnak hat nap alatt
de az az illattalan illat
mely múlásukkal szerteillan
valahol mégis megmarad

valahol mégis megmarad

1956.

Kannás Alajos:

Foszló árnyék

Mint halk sóhaj, mit elsodort
a szélvész,
vagy porba írt jel záporok után,
ugy elmosódtál és ha egy-egy kérdés
idézni indul, hallgatok sután.

Már nincs egy jel se, mely beszélni
tudna,
lengő hajadra bolyhos éj tapad.
Emlékek? Ó, mindent benőtt
a dudva,
s ha néha mégis kósza árnyadat

elémvetíti néhány esti óra,
csak hallgatok, mint jég alatt a tó,
mely nem emlékszik már
a nyárutóra,
s hogy milyen volt az utolsó hajó

Ködben

Már nem akarnak tudni rólunk.
A bokrok bánatuknak élnek,
s az elsápadt levélnek
közömbös, hogy még itt kóborlunk.
Szerelmünket már meg se lesnék.
Az estét
lágy szemfedőként huzza be a pára,
s a sírva surrogó neszek
mögött nem tudni, hogy
megérkezett
a krizantémok halk, fehér halála.

Esti tó

A parton nyárfa kullog körbe
subája dértől átszőtt zöldje
elrepedt.

Egy bokor meg a vízbe gázol
s a fodrozódó félhomályból
felleget

halász ki ága s csorba holdat.
A hóvert csucsok leguggolnak,
hogy szavunk

elérje még az alkony lángját,
de nékünk nem kellenek fáklyák,
hallgatunk.

Csupán a tóba szórunk olykor
multból, magunkból, csillagokból
s köveket,

elnézvén, hogy hull ránc a ráncra,
az estre éj, s mint lesz a nyárfa
öregebb.

NAMÉNYI Ernő nevtát

MDK

Naményi Ernö.

Iparmüvészeti problémák. Elöadó:N.E.
? márc. 13. péntek.

Britania-Szálló. - Nyugat-Barátok Köre.
Irodalmi Szalon vitaestjei. ?.
/még élt Nagy Endre, Kosztolányi, Karinthy Fr.,stb./

Naményi Ernő, grafikus

A Könyv és Reklámművészek Társasága alapitó tagja. Kiállitásuk az Iparmüv. Múz-ban 1930, ápr. 47.o.

Kiss Sándor: Magyar plakátmüvészet a két világháború között. 18.o.

II

Legújabbkori Történeti. Múz. Évkönyve. 1960. Bpest, 1961 Franklin Nyomda

Naményi Ernő

MDK

Egyik alapító tagja a Könyv- és Reklámművészek Társaságának, melynek bemutatkozó kiállitása 1930. ápr 12-17. volt az Iparművészeti Muzeumban.

KISS SÁNDOR: MAGYAR PLAKÁTMŰVÉSZET A KÉT VILÁGHÁBORU KÖZÖTT.

LEGUJABBKORI TÖRTÉNETI MUZEUM ÉVKÖNYVE II. Bpl 1961.
18-66.l.
47.l. vö. 16-17. jegyzet.

Naményi Ernő

Külön füzetet tölt meg csak azoknak a Nyugat cikkeknek a száma, amik könyvesztétikai... szempontból tettek mérlegre könyveket... közismert írók tollából... vagy szakemberekből, mint Jaschik Álmos, Kner Imre, Végh Gyula, Naményi Ernő stb.

Szij Rezső: Könyvművészeti jegyzetek.

Jelenkor XII. évf. 7-8. sz. 1969. júl.-aug.
760. l.

Náko Fános festő

y

Részt vett az 1840. jun 7. és Pesten tartott első műkiállításon.
Eml. Képz. szemle 1879. 28. l.

Naldi Naldo

miniator

umanista fiorentino

XV. 14.

Fu alla corte di Mattia Corvino, e compose quattro canti in lode della Biblioteca Corvina. Alle sue dipendenze furono numerosi copisti e miniatori italiani.

Irod

57. l.

Budinis 158. l.

a nagy nérmutatóban
igy írva:

Naldo Naldi

Valdi, Waldo

Grod

Flevoy Matthias

19.76.l.

vergess

9.80

1 Kot. 8°

Schaaffhausen,

H.

Bericht über den internationalen Congress für vorgeschichtliche Anthropologie und Archäologie in Stockholm

(Kulönnyomat)

1.— 17. M.

Naldi Naldo

Urod.
2

Horvirodniův II.

125, 127, 134. l.

~~Preparatio~~ X. 49

Naldus, Naldius

Laid

Zolnai-
Fritz

13, 30, 53,
89, 110, 116.

Naldus Naldius

a firenzei Corvina másolok fölött a korrektori felügyeletet gyakorolta.

Luk Mátyás

II. 230. 1.

Szekesfehérvár kijön
— 3000 f.

I átmeneti kudar

Kassai dom 30.000.—
Rakoczi 50000
Unklósbortu 10.000
90.000.—

II. másik átmeneti tétel

Ungvári és munkácsi vár karba
Urzatala I rész 20.000.—
lekent

Naldus Naldius

humanista Mátyás udvarában.

Wód z

Hoffmann Edith: Mátyás király könyvtára. Luk Mátyás. II. 254. l.

nem művész

Vasárnap
23
Kat. Fé Edittrud

Ó-görög Ján. 10G. Mindensz.

Hétfő
24
Kat. Ker. Ján. sz.

Kedd
25
Kat. Vilmos hv.

Szerda
26
Kat. Ján. és Pál

Csütörtök
27
Kat. László kir.

Ut negyed 19 ó 13 p.

Péntek
28
Kat. Ireneus

Szombat
29
Kat. Sz.Pét. és Pál

Izr. 28. S. Korakh. 3. P.

1940 **Junius** 30 nap

Naldus Naldius

1487

Csontosi jegyz.

Újpest h. n. V. 265.

Waldo Naldi

Wód

Dél B 139 l

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhel

Miután keresményemnek 191 ....

tésénél .....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbiz

Kelt ..... , 191 ....

.....

tanu.

.....

tanu.

Naldi, Naldo

XV. 7

firenzei humanista
Alle sue dipendenze furono numerosi copisti e miniatori italiani.

wod

Budinis

158. l.

A Ministeriumnak

Hohenecker és Olos fenyléjéstelnek
a műemlékek orsz. bizottsága, ille-
tőleg a bizottság közleményeinek
[illegible] kötete ~~[illegible]~~ képére / műemlékek-
ről készített felvételekért a / ker-
pödési megállapodás ~~[illegible]~~ ban megha-
tarozott díjszabás szerint 344 K. 60 f.
kiutalását kérik.

A felvételek a Sárabai templom-
ra, P. Nagyvázsonyból gróf Zichy fenő
pélenlg gróf Zichy Rafael tulajdoná-
ban levő kentmitásra ~~[illegible]~~
mai régen aszkalitott síremlékeire

Naldo Naldi

miniatur

Budimo

57, 158 l.

Másod jelenés

...tal

...ár koronával mely összegek
...katb. templom Helyreállítás-
...költségek fedezésére hamuk
...napon hiány nélkül

—

..., 1915 augusztus 28án

Templom helyreállítás
vezetősége

MDK

Naldo Naldi
/Naldus Naldius/

vezetése alatt kb másfél száz kéziraton dolgoztak a flórenci másolók a budai könyvtár számára.

18 és 19.o.

v.ö. 20. Ø és 91.o.

Fraknói Vilmos - Fógel József - Gulyás Pál - - Hoffmann Edith: Bibliotheca Corvina. Mátyás király budai könyvtára. Bp. 1927. 172 l. 30 k.

Schurer von Waldheim

és Joseph Lang tervei alapján 1854-ben
hérült el a budai palotában a Várta-
főőrség épitherése, a fölhajtó átboltozá-
sa és a rámpamellvédhorlát felállítása
(ezekre közös tervet nyújtott be
Joseph Weiss és Carl Neuwirth is).

Czagány István: A budavári palota és a Szent György
téri épületek. Bp. 1966. Müszaki k., 194 l., 214 kép.

40 l

Naldini, Battista

+ 1591

l -

Gerevich Emlékkönyv

244. l -

rajza és hosszanti metszete.

Nalipa J. Pál Festő

a Pesterzsébeti Múzeumban látható a 14-ik tavaszi tárlat. A mostani kiállítás az értékek fokozott kiegyenlítődését mutatja. – Katona Áron Sándor tűzzománcai, Nalipa J. Pál bíró realizmussal időzik műven (egy könyvárusról) (emlitve)

Losonci Miklós: Tavaszi tárlat, Pest Megyei Hírlap, 1977. ápr. 26.

M. D. K.

Naller Alajos.
1770.
Három, toszkán oszloprend rajza.

Pesti piarista levéltár.

Mojzer Miklós: Architectura civilis.
Művért. 1957. VI. é. f. 2-3. sz.
118. l.

Namenhauer Erich MDK

Csodálatos halászat, fametszet
Három kép Jézus életéből,fametszet

~~[illegible]~~ Magyar Egyházmüvészeti Kiállitás
Nemzeti Szalon 1941. febr-márc.

Namenhauser Erich

Ferkèpzomfoisk'yk

1939-41. 141. l.

[illegible] ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA

105 1944

[illegible] 24

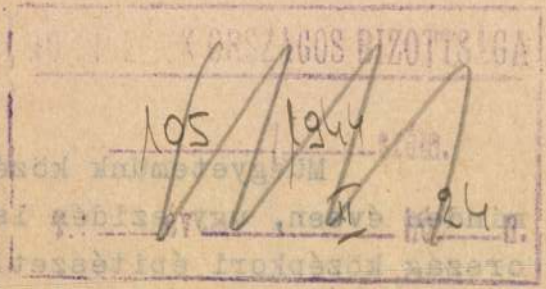

A Magyar Királyi József Nádo
Középkori É

A Müemlékek Orszá

Nagytekintetü

Müegyetemünk közé
minden évben, ugy ezidén is
ország középkori épitészeti
támogatásra van szükségünk.
a Nagytekintetü Bizottságho
molás kötelezettsége melle
kegyeskedjék.

MDK

Namény i

Virágcsendélet, of.

Árv.Közl. 1929. jun. 4.rk.sz. 27 l.

MDK

Naményi László

Arckép, paszt.

MAPE 5.kiáll. N.Szal. 1916. nov. 2o. l.

Naményi László

Arckép, paszt.

MAPE V.kiáll. N.Szal. 1916. nov. 2o - 1.

Naményi László MDK

Arckép, pastell

Magyar Aquarellisták és Pasztellfestők
Egyesületének V. kiállitása
Nemzeti Szalon 1916. nov.

MOK

L. Namhajceren

mongol festőművész, kiállitást rendez a Műcsarnokban. /fényképfelv. /

Esti Hirlap 19o sz. 1958. aug. 14 2 old.

NÁNAY Szilamér

hozzászólása a MŰvészeti Alapról

ld. Uj Magyarország, 1992. május 14. 3.p.

idee dem Westen verdankt. Die frühen Beziehungen zu den „lateinischen" Nachbarn gipfeln schließlich in der Verschwägerung mit dem deutschen Königshaus. Waic/Stephan (997—1038) heiratet noch als Kronprinz Gisela, die Schwester des benachbarten Bayernherzogs und künftigen Kaisers Heinrich II., des liudolfingischen Vetters Ottos III. Die Ehe bereitet ohne Zweifel Stephans eigene Königswürde vor, die er als erster seines Hauses erlangt. Thietmar von Merseburg — freilich er allein und kein zweiter Zeitgenosse — bezeugt es ausdrücklich: Stephan habe durch Otto III. „Krone und Segen" empfangen[2]. Man hat demnach — dem Brauch des lateinischen Westens folgend — mit einer liturgischen Königs-Salbung[3] zu rechnen, die allem Anschein nach der Papst Silvester II. ausdrücklich billigt[4]. Die Krone bleibt bis zuletzt vornehmstes Herrschaftszeichen der Arpaden und Inbegriff des ungarischen Königtums[5]. Einheimische Quellen zu Stephans Königserhebung beginnen erst spät zu fließen; sie wissen nichts mehr von einem kaiserlichen Eingreifen und geben mit ihren Anspielungen auf den päpstlichen Konsens mehr Rätsel auf, als sie Fragen beantworten[6]; Anlaß zu kontroverser Beurteilung der Ereignisse ist also gegeben. Immerhin behauptet ein Zeitgenosse aus Aquitanien, Ademar von Chabannes, Otto III. habe, „auf Christi Gewinn sinnend und, um vor dem Tribunal des Richters ein verdoppeltes Talent zurückzuerstatten, mit Gottes Willen die Völker Ungarns gemeinsam mit ihrem König zum Glauben an Christus bekehren dürfen"[7]; er weist also gleichfalls dem Kaiser einen maßgeblichen Anteil an dem grundlegenden Wandel in Ungarn um die Jahrtausendwende zu. Auch stößt die junge ungarische Königswürde in Deutschland auf keinen ernsthaften Widerstand; der einflußreichste Nachbar im Westen ist ja der eigene Schwager des neuen Königs — vielleicht zugleich der lebhafteste Befürworter seiner Rangerhöhung. Der bayerische Episkopat findet sich ohne lauten Widerspruch mit der Entwicklung in Ungarn ab; keiner der gleichzeitigen Bischöfe erhebt jetzt noch erkennbaren Anspruch auf kirchliche Rechte unter den Magyaren. Wir dürfen uns deshalb an dieser

Nána vár

Heves vm

l.

Hadtört. Kötl

1914. 615. l.

zető biró.

— A kalocsai kórházzal — válaszolt a vádlott. — Különben meg is mutathatom — mondja és ezzel felhuzza lábán a nadrágot.

A katona svábosan, tört magyarsággal beszél. Már izgatott, minden porcikájában remeg.

Most a birósag tanácskozásra vonul vissza, majd a vezető biró kihirdeti a határozatot: a statáriális birósag a hadiérdekre való tekintettel zárt tárgyalást rendelt el.

Az itéletet, mielőtt kihirdetik, a kerületi parancsnok elé terjesztik jóváhagyásra. Délben az elnök ismét megnyitja a tárgyalást. Az itélet halálos. Ummerhoffer Ferencet agyon fogják lőni. Minthogy pedig a 30. honvédgyalogezred kiegészitő parancsnoksága és pótzászlóalja Kecskeméten van, az ügyészség rendelkezésére a hivatalos bizottság a legelső vonattal Kecskemétre vitte az elitéltet.

Kecskemétre viszik a halálraitéltet

Tegnap délután a 2 óra 40 perckor induló gyorsvonattal utaztunk. Az elitéltet hat szuronyos őr közrefogva, megvasaltan hozta ki a pályaudvarra, ahol egy harmadosztályu kocsiban helyezkedtek el. Az őrséget a budapesti honvédkerületi fogház törzsfoglára vezette. Mi, akik a kivégzéshez utaztunk, Kecskemétig élénk, eredménytelen vitatkozással töltöttük el az időt.

Kecskeméten már tudták, hogy egy katonaszökevényt agyon

Nánai vár

Középkori templomvár

Előfordul a következő
nevek alatt: Nána (1261) Egyháras-
Csobánka vára (1273)
nána, Lovásznána (XIV.
sz.) Felsőnána (1348) Kis-
nána (1415). Tótnána.

Jelenleg Kisnána.

l.

Pász Hevesmvárai

40 – 44 l.

Képe repr.

80 l. mellett

Nánavár

Dr Erdey - Nána-
vár, Vas. Ups
1860 480, 482, 483 l.
kippel

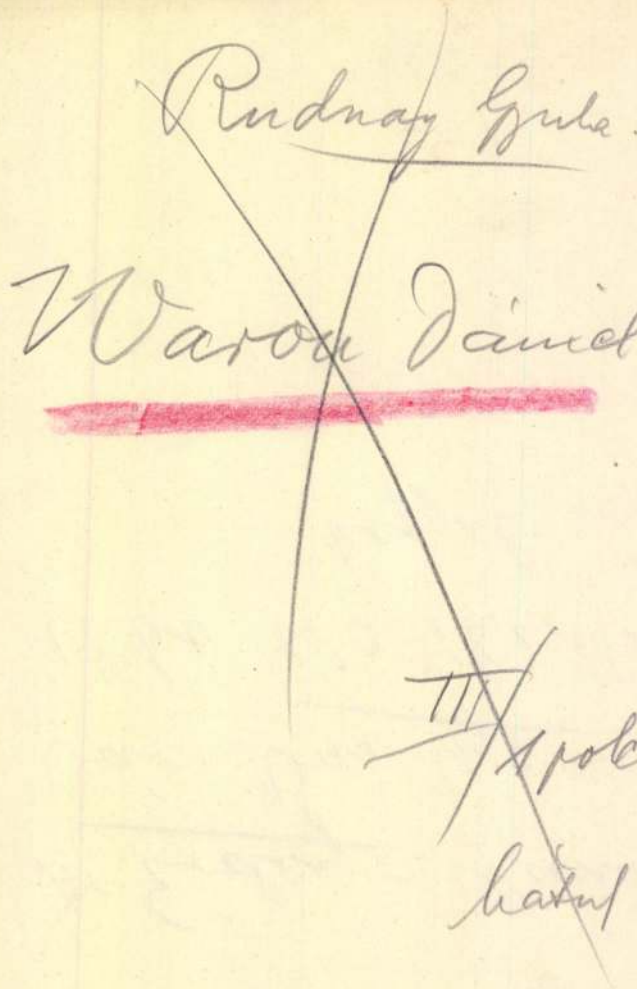

Rudnay Gyula.

Varon Dániel

III/1 pole

hátul

Nánavár

Vas. Ujs. 1860

480. l.

képpel -

482, 483 l.

Nána vár

Nána vár romjai. *Technika* XXII. évf. p. 81—85. 9 kép. —
A m. kir. József Nádor Műegyetem Középkori Építészeti
tanszékének közleményei, II.

1941

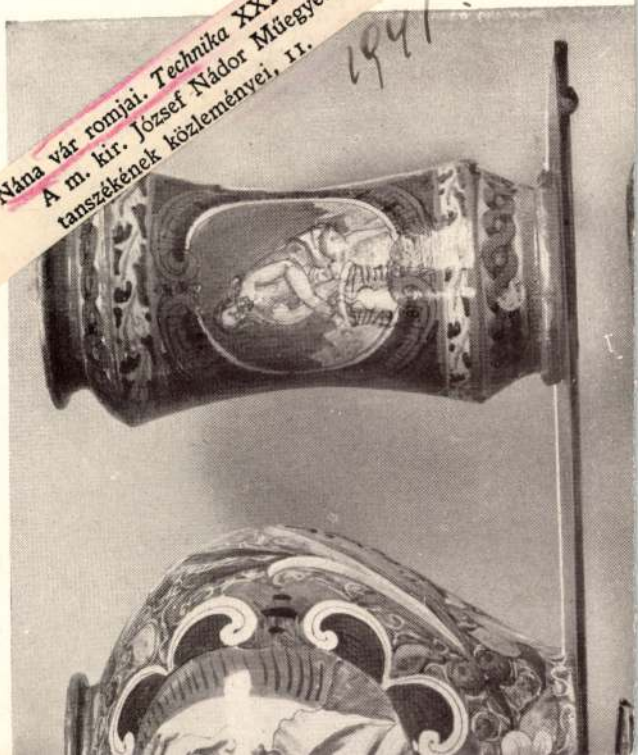

Vánai rk. templom

(Veszprém vm)

Háromkirályok tiszteletére

Helyreállíttatta Bíró

Márton püspök.

Pelm. 460. l.

Nánai

festő

Művészet, 1938. III. évf. 15. sz. 39. l.

Kende Béla: Téli-tárlat a Műcsarnokban.

M.D.K.

Nánai Nánai Mihály, ötvös mester

Veszprémi mester. 1751-ben már szerepel. 1765-ben városbiró, 1770-ben szabad vajda, 1774-ben tanácsbeli. 1793-ban "fertály mester". 1801-ben eladta házát. Céhen kivüli mester volt, legényeket foglalkozatatott

Somogyi Árpád: Adatok a veszprémi ötvösség történetéhez. 294. o.

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 2. Veszprém 1964

Nánai M.

Veszprém ötvös

Kehely, tótvársonyi
ref. egyház
1761.

Krožma tartó
XVIII. sz.

Veszpr. Muzeum
Jul.

DEBRECEN

Déri-muzeum: Aranylakhos Buddha.

Ecsedi István: Debrecen város Déri-muzeuma.
Budapesti Kemle, 218-1930, 136 l.

Nánai

veszprémi ötvös

l.

Sörtihangiapáts

151. l.

3442. Lorenzo di Bicci.
Müködött a XV. század

Madonna szentekkel.

A trónuson ülve, egész
gal ábrázolt Madonna bal kez
ját áldásra emelte és a kine
szent olyképen nyert elhelye
tal és karddal; IEROLIMVS ol
báránynyal és könyvvel és Al
ról-, S. CIPRIANUS pálmával
tott könyvvel, Lucia edénybe
lónia harapófogóba szoritott
~~[illegible]~~ Fejöket dicsfé
vérvörös kereszt is látható.
néz. Öltözete: fehér fátyol,
kában korall lóg és ruhája na
szitett trón lépcszetén: AVE

Tempera fára, méretei
Gróf Zichy N. János aj

1 nak, mint a Zichy
család seniorának

Zichy Dáno aj

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726
1977 SEP 21
NAPLÓ (VESZPRÉM)

Batikok és tűzzománcok a Balatoni Galériában

Falusi lakodalom (batik)

Nánásiné *Radóczy Mária* iparművész batik- és tűzzománc-kiállítása a közelmúltban nyílt Balatonfüreden, a Balatoni Galériában. A fiatal, tehetséges művésznő Szegeden, a tanárképző főiskolán Fichl Ernő és Winkler László festők tanítványa volt.

Grafikai tehetség, aki könnyedén alkalmazza ezt a tudását textilképein és tűzzománcain egyaránt. Képeinek témája a népmese, a ballada, a népdal, valamint a mindennapok eseményei. Kedves egyéniségével tiszta életérzésével mond ellent a hétköznapiságnak, szürkeségnek. Képeivel képes feledtetni a bánatot és a közönyt.

Ime néhány kép a balatonfüredi tárlatáról: **(Borbás János képriportja)**

Három asszony (tűzzománc)

Három grácia (tűzzománc)

Székely temető (batik)

és húsipari vállalatokkal, illetve
azok megbízottaival!

ÁHT BUDAPEST

ÁLLATFORGALMI ÉS HÚSIPARI TRÖSZT (23)

A Veszprém megyei Tanácsi Építőipari Vállalat Pápai Építésvezetősége felvesz gépkocsirakodót. Jelentkezés: Pápa, Beloiannisz u. 16.

Melegítő konyhánkra kisegítőt azonnali belépéssel felveszünk. KPM. Közúti Igazgatóság, Veszprém, Mártírok u. 1. sz.

Az ÉDÁSZ Veszprémi Üzemigazgatósága takarítói munkakörbe női dolgozót keres felvételre. Jelentkezés a munkaügyi csoportnál.

(502)

Bútor

Szentgálon

A szövetkezeti kisáruházban nagy bútorválaszté
várjuk kedves vásá
és az érdeklődőke
Veszprémből az a
óránként indul
a menetidő fél óra
a házhoz szállítást
elvégezzük

nyitva: 8–16 óráig
telefon: Szentgál 14 (63)

Előfizetési díj 20 forint
Előfizethető bármely posta
hivatalnál, a kézbesítőkné
a posta hírlapüzleteiben
és a Posta Központi Hírla
Irodáinál (Budapest VII.
József nádor tér 1. sz.)
Index: 25—061
ISSN 01—33 21—04

A
MAGYAR—NDK
BARÁTSÁG HÉTEN
szeptember 20–24-ig
NDK IMPORTÁRUK
BEMUTATÓJA ÉS ÁRUSÍTÁSA
a veszprémi Domus Áruházban
LAKÁSTEXTIL
KOZMETIKAI CIKKEK
GYERMEK KONFEKCIÓ
PAPÍR-ÍRÓSZER ÁRUK,
HÁZTARTÁSI CIKKEK
KISBÚTOR

HALLE
IMPORT

Engedményes **műszaki vásár**

1977. SZEPTEMBER 12–OKTÓBER 5-ig
TELEVÍZIÓ – HŰTŐGÉP – MOSÓGÉP
ÉS SOK EGYÉB MŰSZAKI CIKK

CENTRUM ÁRUHÁZ

CENTRUM ÁRUHÁZ

Vámási György
építész

M.D.K

- Részt vett az építészeti kiállításon

Frank János: Építészeti kiállítás
Élet és Irodalom, 1964. febr. 29.-8 kep

MDK

Nánási László - Szende László ép.

M.Rádió hangversenyterme

Felszabadult Ep. szövészete. N.Gal. 1960.

Nándi László
és Szende László

Magyar Rádió kongresszusterme,
1959.

A felszabadult Budapest művészete.
Kiállítási katalógus, Budapest, 1960
13 l.

Nánási László épitész
M.D.K.

A székház egyik terve zője

Társtervező: Szende László

Gárdonyi Jenő: Megépül a Magyar Rádio uj székháza

Gárdonyi Jenő: Magyar Nemzet 1966. ápr. 3. 4.l.

mdk

Nánási pásztorok

Művészkedő faragók

Bérés András: Ferelők és ferelőeszközök a Hajdúság-
pásztorok kezén
Déry Múzeum Évkönyve 1962

171. l

Nánásy László

"Halászok csatornája a Balaton mellett" c.

"A moló vége" c. kép

"Balatoni éj" c. müvészi felvételek.

Repr.-ók.

ÉLET, Bp. 1911. aug. 20. III. évf.
34. sz. 995, 997, 1001. lap.

Nánássy Nándor

1911/12 – 1912/13 I.

Ferkèpzomfoiskèvk

117. l.

Nánásy Nándor

Hul. Váczon 1891 febr. 18.

Rk. Érettségi (reáliskolai)

1911/12. I. – első osztálybeli

nyilvnőv. – Radnai Bélánál.

1911/12. II. – első osztálybeli n. o.

1912/13. I. másodosztálybeli n. o

és Borcy J.

Lelet, csabrendeki VI. 150.

Nánásy N

építőművész.

Nánásy építőművész iránti figyelme Debrecen városának oly tiszteletre méltó, hogy azt említés nélkül hagyni nem engedhetjük. Ugyanis az említett város a mesterségeknek honunk virágzobb fényre derítése tekintetéből hontijának Nánásy N urnak, ki építészeti nagyobb tapasztalás és tudomány vezés végett külországokba szándékozik utazni, nemcsak segedelmet nyujta, hanem hogy uparkodó fiát, mint majdan jeles mestert e honnak megtarthassa, bizonyos tőkepénznek minden kamat nélkül ajánlásnáltal kivánta bizzditani, céljaiba elősegíteni és lekötelezni.

Mlgr. Nánásy építőművész.
Honderu. 1835. 825. l.

Mánásy Ferdinánd

nevét a brüsszeli Akadémia magyar hallgatói között említi

Spronger Mária: A Brüsszel-i Academia magyar kapcsolatai. Művtört.Írt. 1970.4.sz. 291-295.l.

Nánásy Ilona, építész, LAKÓTERV 1. folytatás.

Idősek háza, Budapest V., Vadász u. 11—13.

Építész: Nánásy Ilona (LAKÓTERV)

Belsőépítész: Somogyi Pál; tetőterasz-beépítés: Balázs Dénes; statikus tervező: Faludy György; gépész tervezők: Sinkovics Istvánné, Kovács Imréné, Beliczay Lajos, Pentz Hilda, Temesvári László; elektromos tervező: Kovács György; környezettervező: Andor Domokosné; textiltervező: Kelecsényi Csilla; szobrász: Markolt György; főépítésvezető: Lőrinszky György; építésvezető: Schmallbach Ferenc; kivitelező: Veszprém Megyei Állami Építőipar Vállalat; Tervezés éve: 1981—1982. Kivitelezés ideje: 1982—1987; Fotók: Häider Andrea, Béres János

Előszó helyett

Mikor elolvastam a Tisztelt Szerkesztőség levelét, melyben felkértek e cikk megírására, megtisztelve éreztem magam. Az utóbbi időben bensőségesebbé vált a lap hangja, ezért veszem magamnak a bátorságot, hogy köszönetet mondjak kedves tanáraimnak, mert véleményem szerint az első házban mindazok tollvonása benne van, akik tanították a szakmát. Reischl Tóni bácsi fűszeres mondatai, melyek tudatosították bennem, hogy nem játszótér az építészet, az épület értékének fokmérője elsősorban használati értéke; Gábor Bubu előadásai, melyek a mesterségbeli tudás fontosságáról győztek meg, most is visszacsengenek fülemben. — Ők ketten sajnos már nem olvashatják e sorokat. Schmidt Bélának köszönhetem, hogy megtanított építészként gondolkodni. Meggyesi Tamás és Farkasdy Zoltán tárták fel számomra a külső és belső terek csodálatos világát. Végül munkáim konzulense, mesterem, Magyar Géza, aki racionalizmussal párosuló művészi érzékével mindig a tiszta források keresésére ösztönöz.

7

Nánásy Ilona, építész (Lakótelv)
Idősek Háza, Bpest, V. Vadász u. 11-13. Építész: Nánásy Ilona
2. Folytatás.

1 1. Az épület Vadász utcai főbejárata

Magyar építőművészek, 1987. 2., 26-old.

nak, és mikor alsétál az udvaron, megmutatja unokáinak, ezeket ő készítette „fiatalkorában”. A házban lakó érezheti, bár a lépcsőház kicsi, viszont a korlátja „nagy”. Ő már „kiegyensúlyozott”. És végül is ez a „cél”.

A társadalmi varázsló most nincsen a színpadon, de gyakorol az előadás folytatására, az ostor a sarokban van, az igét tükör előtt gyakorolja, még pozícióban van, a leeresztett függöny eltakarja a próbákat, de nincs is néző, mert „szünet” van. A szünetben jól érezzük magunkat, majdnem szabadnak. Nem tudjuk az előadás végét, nem is akarjuk tudni, nem ránk tartozik. Sokkal szívesebben fecsegünk, nézzük egymás „formáját”, kapcsolatokat keresünk és kötünk, portékát veszünk és adunk. Persze nem ilyen homogén és passzív a szünet közönsége. Vannak, akik a pultnál tolonganak, ők a céltudatosak és az öntudatlanok. És vannak akik beállnak a sor végére, ők a naiv jóindulatúak, azt hiszik a sor megy előre. Itt, a sorban áll Vermes Zoltán építész, és nem fog eljutni a pultig. A mai „napon” biztosan nem. Ez a szerencséje és lehetősége.

Tomay Tamás

Nánásy Ilona, építész / Lakóterv / 3.) Folytatás,

Idősek háza, Budapest, V. Vadász u. 11-13. Építész: Nánásy Ilona.

2. Vadász utcai homlokzat / repr. /

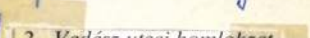

2. Vadász utcai homlokzat

7. a főbejárat fölött „felhasított" homlokzat. / repr. /

8. VI. emeleti alaprajz: 1 lakóegység, 2. tarsalgó, 3 közlekedő, 4 raktár, 5 mosó, 6 szemét / repr. /

9. Az első emeleti galéria. / repr.

10. a télikert. / repr. /

11. Porta, recepció. / repr. /

Magyar Építőművészet, 1987. 2., 27-30-31-old.

Nándy Ilona, építész | Lakótevi.
Idősek háza, Bpest, V. Vadász u. 11-13.

4.) Folytatás.
Építész: Nándy Ilona.

3. Vadász utcai homlokzatrészlet

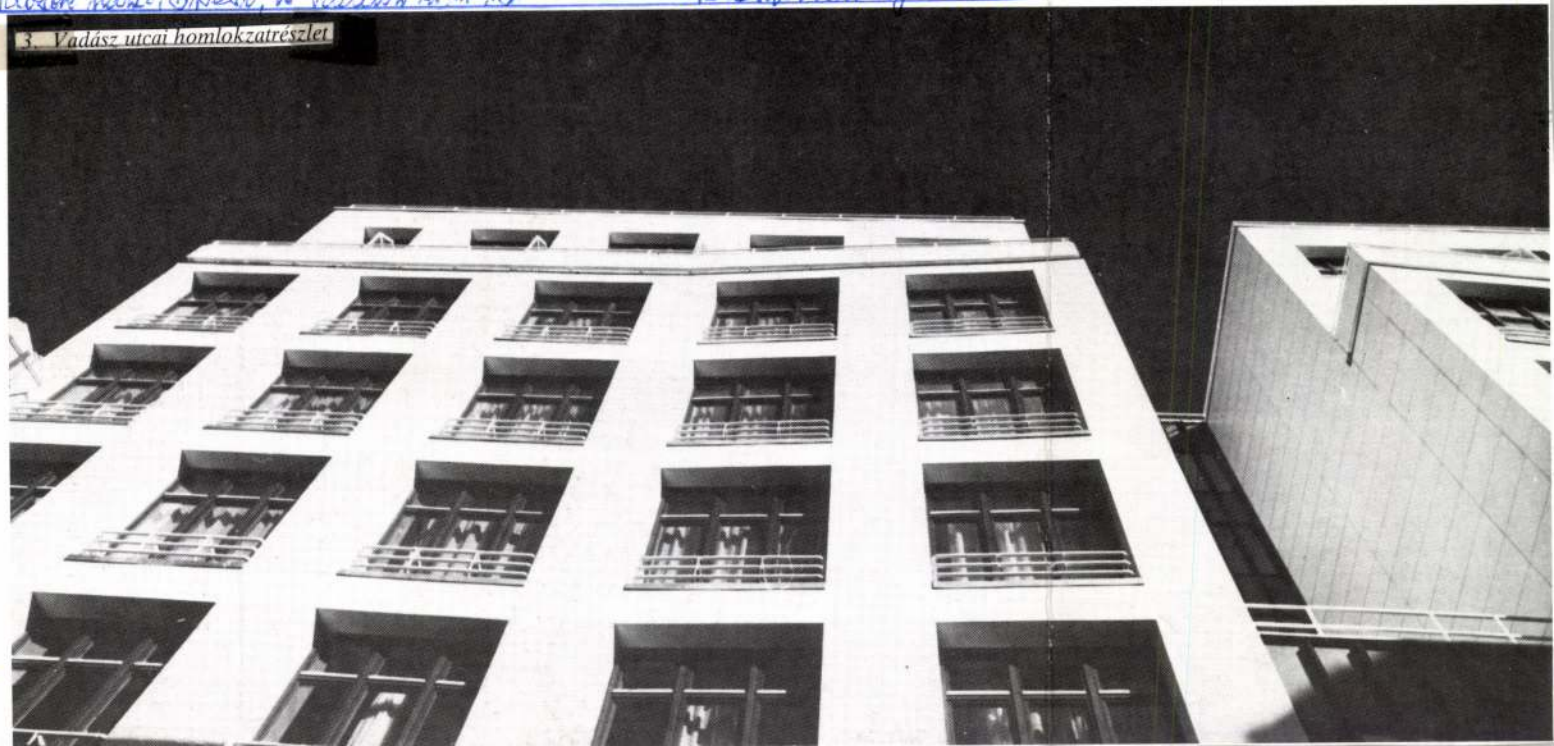

Magyar Építőművészet, 1987. 2-4 28-old.

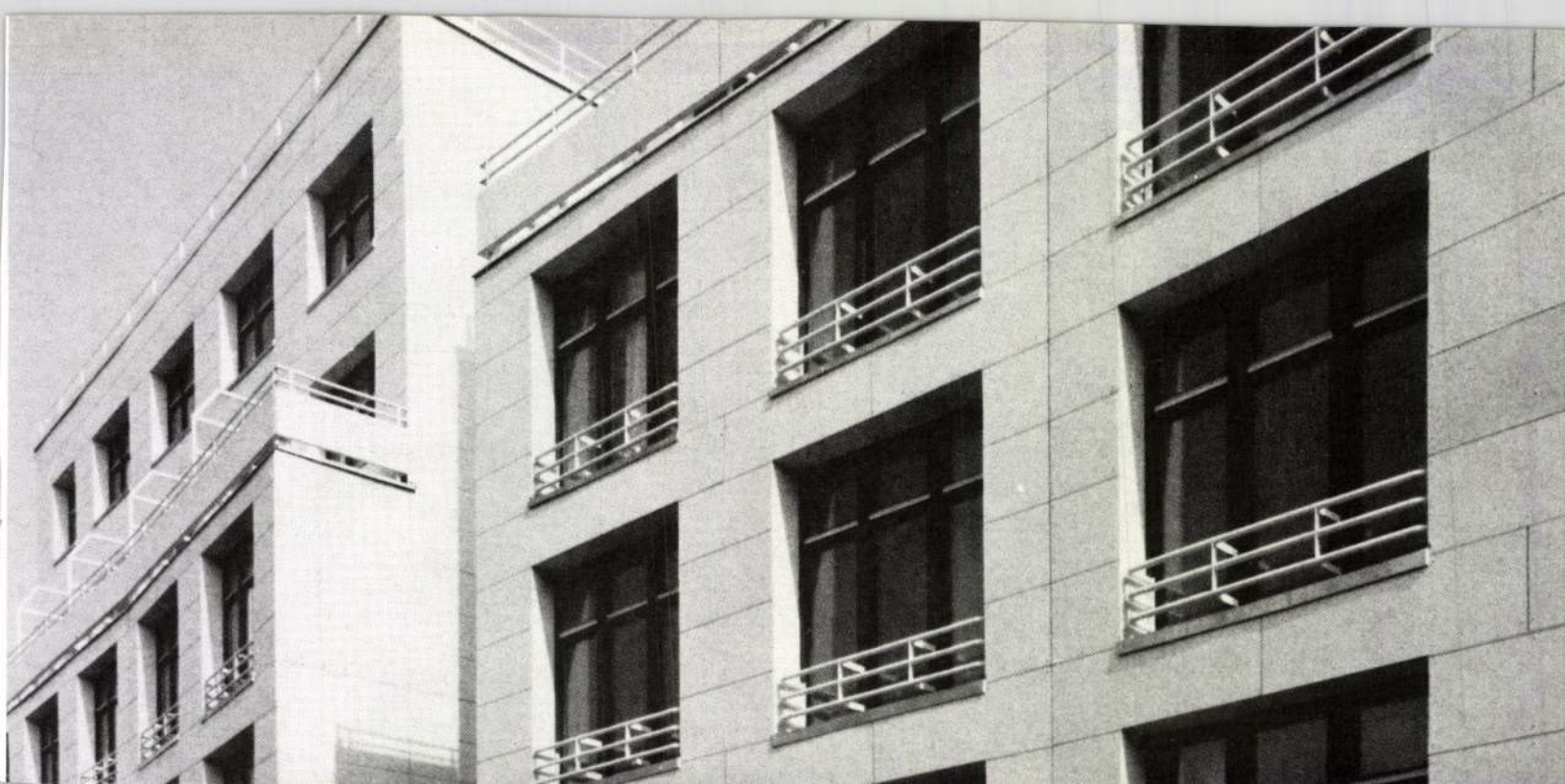

Nánásy Ilona, építész /Lakóterv/. 5.) Folytatás.
Idősek háza, Bpest, V. Vadász u. 11-13. Építész: Nánásy Ilona.

Magyar Építőművészet, 1987. 2., 28-old.

4. Földszinti alaprajz: 1 szélfogó, 2 előcsarnok, 3 télikert, 4 étterem, 5 melegítőkonyha, 6 pihenőszoba, 7 dohányzó, 8 könyvtár, 9 orvosi rendelő, 10 hobbiszoba, 11 trafó, 12 öltöző, mosdó, 13 patyolat szekrények, 14 szeméttároló, 15 elektromos kapcsoló, 16 WC—mosdó, 17 lakóegység rokkantaknak, 18 kerti bútor raktár

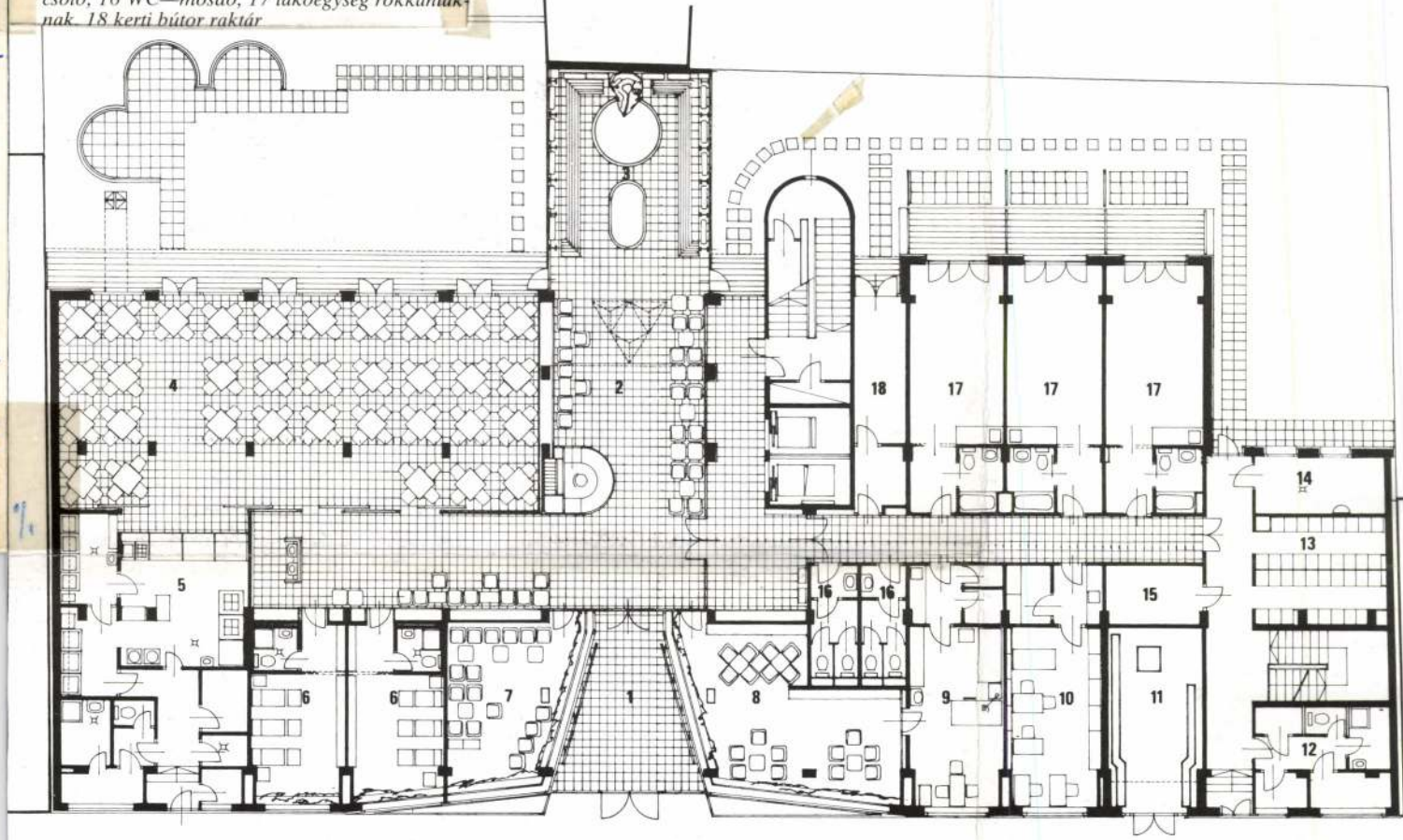

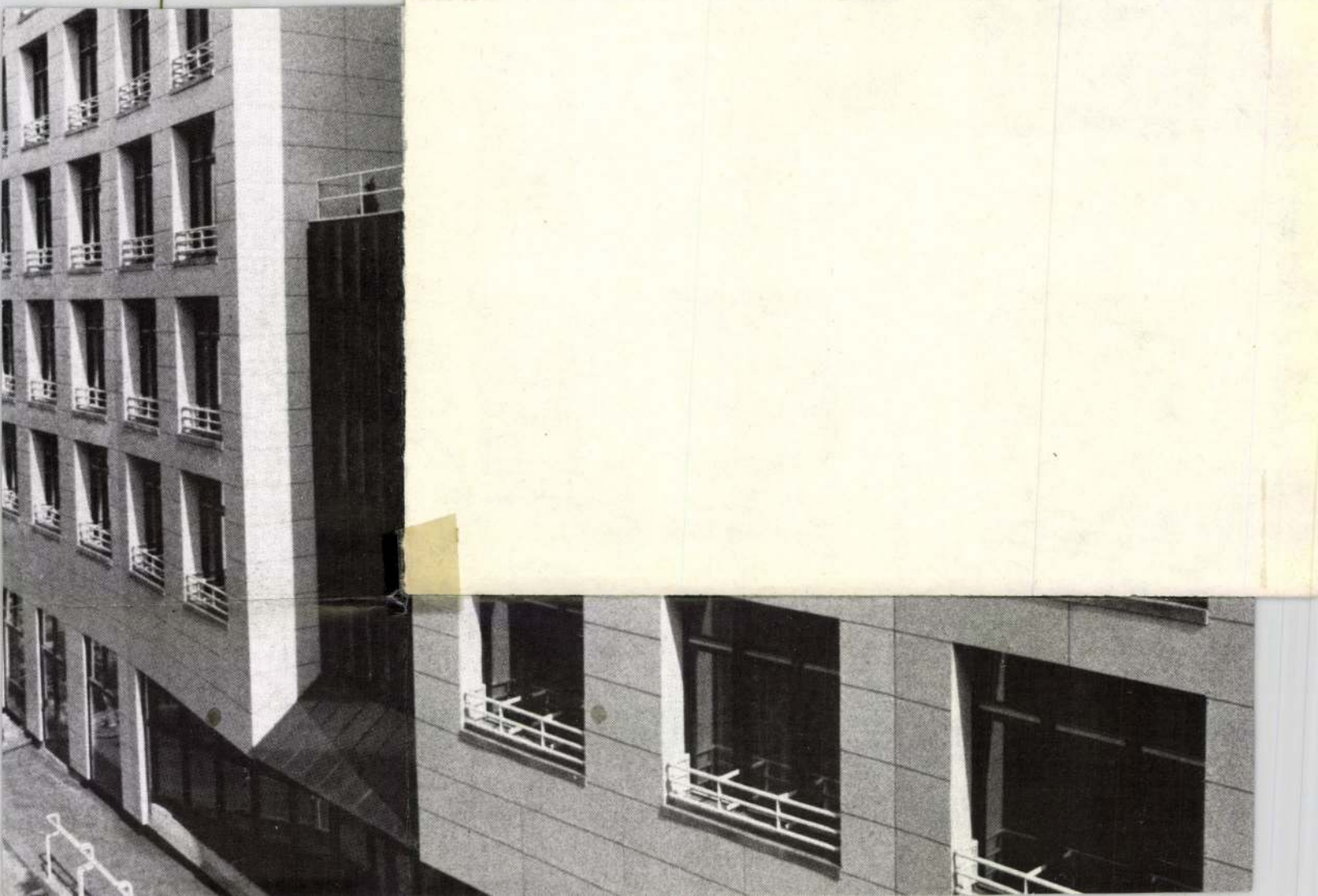

Nánásy Ilona, építész | Lakóterv 1.
Idősek Lára, Bpest V. Vadász u. 11-13.

6.) Folytatás.
Építész: Nánásy Ilona.

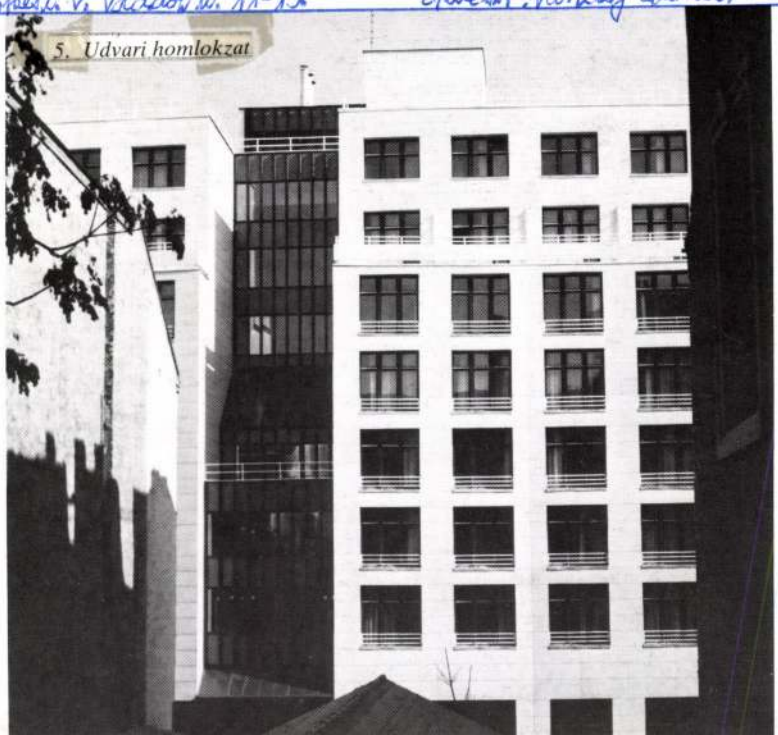
5. Udvari homlokzat

Magyar Építőművészet, 1987. 2., 29-old.

Nánásy Ilona, építész [Lakóton].
Idősek háza, Bpest V. Vadász u. 11-13.

7.) Folytatás.
Építész: Nánásy Ilona.

Magyar Építőművészet, 1984. 2., 29-old.

6. Az Idősek Háza a Vadász utca térfalában

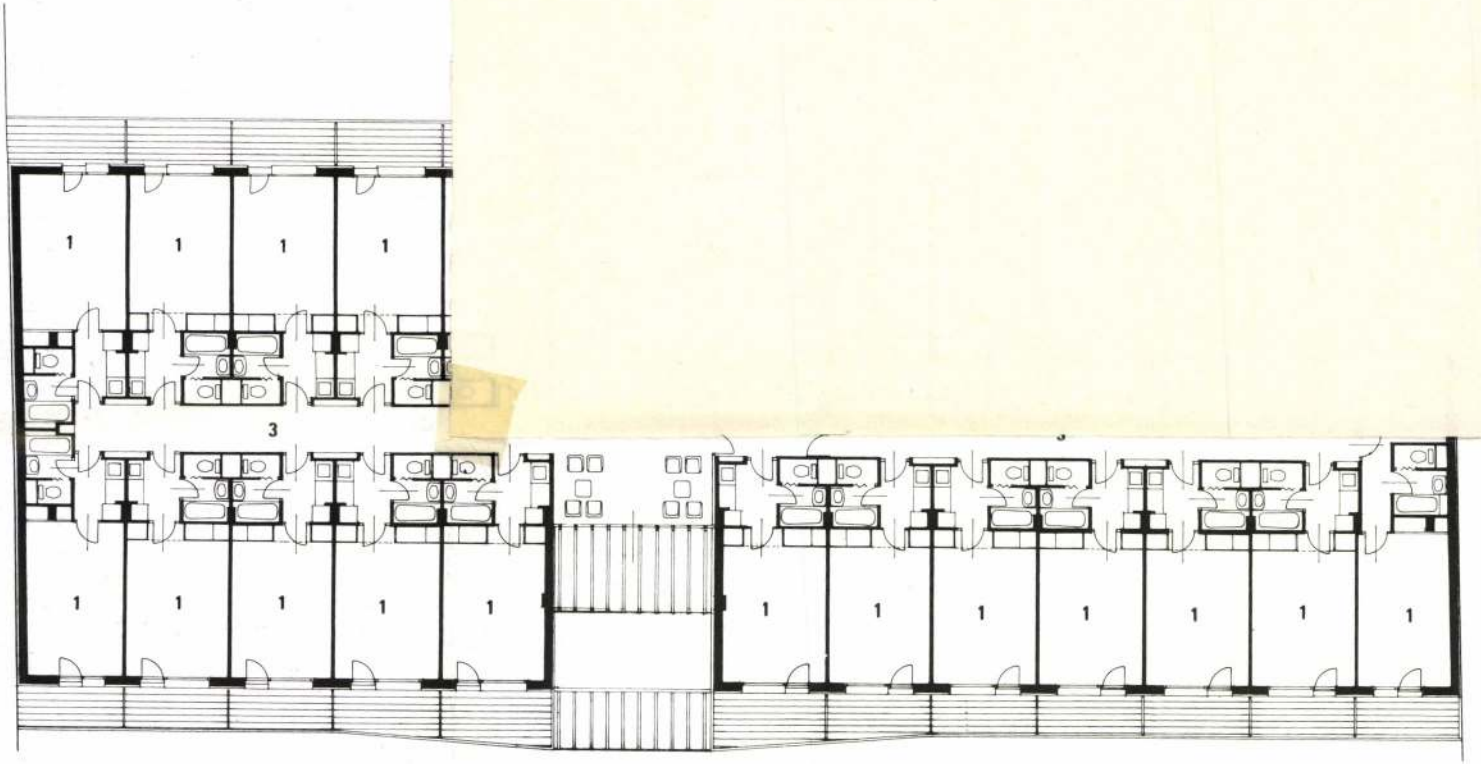

VI. EMELETI ALAPRAJZ

1978. X 16. 4,25 N.

102

Jó reggelt!

- Kiállitási meghivást kaptunk Nánási Tóth Lajostól. Ma déltől Debrecenben, a Fegyveres Erők Klubjában állitja ki munkáit. Sajnos nem tudunk elmenni, pedig a kedves és érdekes hajdunánási festegető embert személyesen ismerjük soan a szerkesztőségben. De közülünk legjobban talán mégis Bánki Árpád ismeri.

- Bajuszos zömök falusi ember, kopott csizmában, viharkabátban, egyik kezében bukósisak, a másikban rajzmappa. Igy találkoztam négy évvel ezelőtt a Nánási Tóth Lajossal, akit azóta Önök is megismertek vagyis képeit, szobrait, izes beszédét, ezereszét, ahogy őt a Televizió Csak Ülök és mesélek müsorában egy öreg hajdunánási parasztember jellemezte. yerekeim, mit gondoltok, jó ez? Kérdezte. Majd kezéből a bukósisakot letéve kinyitotta a rajzmappát. Olajpasztell. Igy nevezi azt az eljárást, ahogy képeit festi, amit nem ecsettel, hanem nyerskrumplival, szalonnabőrrel, ablaktörlő lapáttal vagy éppen ami a kezébe akad. Kicsoda ő? Kontár vagy müvész? Megszállott vagy naiv festő? Lajos bácsi tétlenséget nem türő ember, akit valamikor sulyos balesete késztetett arra, hogy akkor félig bénult szervezetét és gondolkodását ujracselekvésre késztesse. Ir, fest, lángot vág, szobrot farag, kisplasztikát mintáz.

Nánási Tóth Lajos naiv müvész

Müterme parányi szobája és egy tyúkól az udvaron. És amiről szobrait, képeit készíti a hajdunánási emberek, a tanyavilág. Egy-egy ut szélén heverő ormótlan kődarab sokat mond neki. Megmozgatja fantáziáját és ahogy ő mondja, lelkemmé én a kőhöz csak annyira nyúlok, amennyire az megkivánja, kisegitem belőle a formát, a mondandót. Müvész ő? Nem tudom, pedig sokszor elbeszélgettünk, amikor beállitottam hozzá egy-egy tucat rajzlappal vagy éppen festékkel és megettünk egy tányér slambucot. Talán az, talán nem. Hivatásos müvészek nem ismerik el, az egyszerü emberek holmi habókosnak tartják. Háza előtt pedig kocsik sorakoznak. Kiváncsi emberek jönnek el megnézni Nánási Tóth Lajos müvészetét.

Nánási Tóth Lajos

„Festmény" c. művének reprója
a 80. oldalon

Valóság 1976/6

Nánássy Sándor

l.

A Pe Madách

Holdtölte 16-án
9 óra 44 pkor délelőtt.

31 nap **JANUÁR** 31 nap

kelte 7 ó. 48 perck. nyugta 4 ó. 29 pk.

Vasárnap
12

Katholikus: Arkádius
Protestáns: Tacián
30. Görög: Anizia

Hétfő
13

Katholikus: 40 kat. vt.
Protestáns: Vidor
31. Görög: Melánia

Kedd
14

Katholikus: Bódog
Protestáns: Bódog
1. Görög: Ujév 1919.

2%-os Szerb sorsjegyek huzása.

Január

1 Szerda
2 Csütörtök
3 Péntek
4 Szombat
5 **Vasárnap**
6 Hétfő
7 Kedd
8 Szerda
9 Csütörtök
10 Péntek
11 Szombat
12 **Vasárnap**
13 Hétfő
14 Kedd
15 Szerda
16 Csütörtök
17 Péntek
18 Szombat
19 **Vasárnap**
20 Hétfő
21 Kedd
22 Szerda
23 Csütörtök
24 Péntek
25 Szombat

Nánási László

építészmérnök

a vall. és közokt.

miniszter miniszteri

titkárává kinevezte

MMÉSKözl
1943. 16. f

TRELITZ

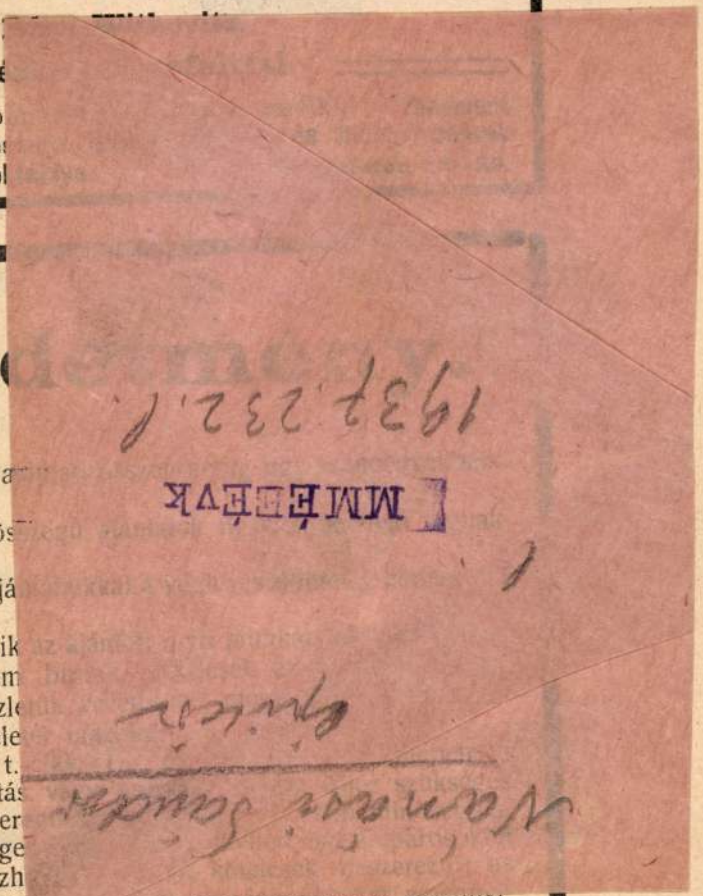

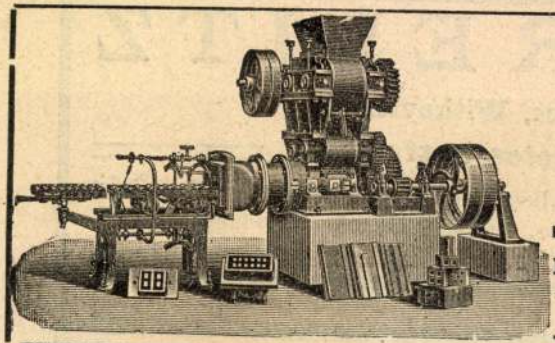

Ajánlja

Különö

Sziklás Géza épüle

Budapest, VII. ker., Garai-tér 11. szán

TELEFON 11—66. TELEFON 11—66.

Kartellen kivüli vasszerkezetek

kivitelét elvállalja

Nánásy Sándor

Nobrass

Gyenge.

Részt vett a bpesti Madách-nobor első pályázatan 1938 febr.

lt Barátom !

f.évi junius hó 26-án megalakult az
zági Barátainak Egyesülete és elha-
i olasz és magyar nyelven, amelynek
meg az alakuló közgyülés.
sősorban a hazai római és olasz vo-
intése alkotja, majd és éppen ezért
tek évi termésének feldolgozására
emélyemtől eltekintve, a következő
rensekül:

becses közreműködésedre feltétlenül
érlek arra, hogy az 1936.év magyar tu-
yar problémákra vonatkozó külföldi i-
óber 15-ig alulirott cimére eljuttat-

rint 5-15 oldal között változhatik.
eredmények értékesitéséről van szó,
s a hibákat legfeljebb tapintatos

feltétlenül kéri
öszöni igaz nagyrabecsüléssel:
földi András s.k.

NÁNÁSY ILONA
ÉPITÉSZ

UJ ÉPÜLETÉRŐL

MAGYAR ÉPITŐMŰVÉSZET
1995, 39

WAR ABER SEIT EINFÜHRUNG DES
HÄNDEN DER PROTESTANTEN, ES
ABT, ETWAS VOR IHNEN GERADE
GEN. WEGEN DES GEWICHTS DER
ÜHRUNG NICHT STATTGEFUNDEN
EIT DER EINWOHNER ZU WECKEN.
WÄRE UNWAHRSCHEINLICH IN
STADT, DIE NICHT VON
N, SONDERN VON LUTHERANERN
IHREM AUFTRETEN ERRICHTETEN
. DIE GEFAHR DER VERNICHTUNG
GEWESEN SEIN, WENN IN DER
WANDBILDER IN SO GROßER
. ES IST NATÜRLICH LEICHT
WUNSCH DES RATES EINZELNE
ERNT, GOLDSCHMIEDEWERKE –
RCHEN SOWIESO AUFGELÖSTER
ßERT WURDEN, WIE DAS IN
ESCHEHEN IST. (WIR WISSEN

NÁNÁSI Mihály ötvös

Veszprém

PR Gy 116.

Nánási Sándor

Borosnyai Pál: A Magyar Rádió Központi Irodaháza, Budapest, VIII. Pollack Mihály tér. - Építészek: Nánási Sándor, Szende László. Statikus: Patkós Ferenc Hávor György.

Magyar Építőművészet, 1970.6.sz. 34-35. l.

Nánási Sándor

a Kerepesi úti lakótelep épületeinek tervezője.

Tóth Endréné: Budapest Encikloppédia, Budapest, 1970.

1521

Nánási Sándor

N/ánási/ S/ándor/-Sz/ende/ L/ászló/: Magyar Rádió uj központi irodaháza. /Nánási Sándor, Szende László épitész./ - Müszaki Tervezés, 1966. 11.sz. 3o-32. l.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 1969. 3.sz. 243-283. l./ 249.l.

Nánási Sándor, építész

1. Legány Zoltán – Nánási Sándor:
Kerepesi úti lakótelep, Budapest. [repr.]

Magyar Építőművészet, 1984. 3. 8-old.

M. D. K.

NÁNÁSI Sándor építész

A Kerepesi úti lakótelep egyik tervező-
je

Repr.

Gyöngyösi István: Budapest új lakóte-
lepei

Magyar Építőművészet 1957. (VI.) 1-2. sz.
18. l.

M. D. K.

NÁNÁSI Sándor építész

24 Tantermes iskola

Szende László: Pécs nyugati városrész
építészeti elrendezése
Magyar Építőművészet 1959. 3/3. sz. 105. l

Nánási Sándor MDK

a Rónai utcai front épitésének terv-főmérnöke

Épitész

Németh Lajos: A kerepesi uti uj lakótelepről
Müterem 1958 I. évf. I. sz. 34-35 o.

Vándi Sándor

és Szende László tervezték a bp-i Szent-
királyi utcai Magyar Rádió zenekari
stúdióját. 1958.

Mezényi Ferenc: A magyar építészet
1867-1967. Budapest 1970.

1380

Nánási Sándor

Lakóház, Bp, II. Káplár u. /Nánási Sándor épitész/. Ism: Szende László, Müszaki Tervezés, 1968.8.sz. 34. l.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája - Művtört.Irt. 1971.2.sz. 143-182. l. 154. l.

Nánási Sándor

a kerepesi úti lakónegyed épületeinek tervezője.

Berza László, Bernát György, Erdei Ferenc stb.: Budapest Lexikon, Budapest 1973. 13358

5458

MDK

Nánásy Sándor épitészmérnök

Az Uj Magyarság szerkesztőségéhez irott levél-
ben tiltakozott a Névtelen Hős emlékművének
átalakitása ellen.

Cikk: Ötvennyolc épitészmérnök tiltakozik a
Névtelen Hős emlékművének átalakitása
ellen.

Uj Magyarság, 1936.jan.5. 18.l.

M. D. K.

NÁNÁSI Sándor építész

A Magyar Rádió és Televízió Új Studió épületének lársterverője

Epítészet é belső Mikeprés

Vezetőtervező: Szende László

Repr.

Magyar Építőművészet 1961. 2. sz. 4–12. l.

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
Nánási Tóth Lajos
mai művész
HAJDU-BIHARI NAPLÓ
1981 MÁJ 17

A művelődési ház tervezett saját [illegible] évente 140 ezer forint. Ezzel kapcsolatban

Juhani Nagy János

HOLNAP, MÁJUS 18-ÁN NYÍLIK NÁNÁSI TÓTH LAJOS KIÁLLÍTÁSA CSEPELEN. KÉPÜNKÖN: NÁNÁSI TÓTH LAJOS: KOMPOZICIÓ 4

hogy eláruljam a megfejtést! Hangsúlyoz
rábbi közös munkáinkkal ellentétben „
nem társadalmi-politikai parabola, nem
de napjainkról szóló példabeszéd. Minden
látszik. Csupán egyetlen jelentése, értelm
lekménye „lineáris" vonalvezetésű, mag
kezdődik, és a végén fejeződik be. Csupá
„csavart" helyeztünk el a megfelelő pont
találgatásokra, szórakoztató fejtörőjátékra
zőt.

Bár nem szabadtéren, hanem zárt mű
új Jancsó-film, látványban éppenséggel nem szűkölködik majd. Van itt „eredeti" középkori szauna — válogatottan formás alakú jelmeztelen lányokkal — és jeges fürdő minivízeséssel. A díszletkomplexum közepén karvastagságú gyertyák százai lobognak, egy emelvényen két megtermett barnamedve rázza dühödten a rácsokat, a szereplők között pompázatos tollú pávák, fácánok, fürge gálambok szaladgálnak, egy fatörzsön idomított vadászsólyom üldögél.

S a színészek? Gálffi László mellett ismét feltűnnek Jancsó társulatának törzstagjai: Cserhalmi György és Madaras József. És két külföldi művész: Ninetto Davoli, akit a magyar közönség két Pasolini-filmből ismer: a Canterbury mesékből és a Decameronból (mindkettő a Filmmúzeum műsorán szerepel évek óta), és az angol Terese an Savoy. Ő már szerepelt Jancsó egyik korábbi munkájában, a „Magánbűnök, közerkölcsök" című, magyar mozikban mindeddig nem játszott produkcióban. Jelentős feladatot kapott a „A zsarnok szívé"-ben Hegedűs D. Géza, Márkus László és Cseh Tamás. az ismert énekes előadóművész is.

... Így hát a Jancsó-rajongók és a Jancsó-tagadók népes tábora ezúttal sem csalatkozik majd: a készülő műben együtt van mindaz, ami alkotóját ismertté tette a világban; különleges hangvétel, hosszú snittek, keringő kamera és keringő színészek, mezítelen lányok, lobogó fáklyák, füst és fénytörés.

Csak a lovak hiányoznak ezúttal. Nekik már nem jutott hely a műteremben...

Garai Tamás

az újság, hogy járjon a végére... később telefonon is felhívtak, hogy ezt már nem lehet bírni tovább, és járjunk a végére... most meg, reggel bejött a szerkesztőségbe ez a lány, ez a Klári.

Ő is elmondta ugyanezt, miközben kigombolta a kabátját, vagy inkább letépkedte azokat a zsinórból csavart gomblyukakat, aztán úgy odaviharodott a székre. Friss volt, mint a fagy. S hogy rángolta a homlokát?! A cigarettát két szippantás után a tenyerébe fordította, „csúcsra fogta", s amikor elnevettem magam, egyből tudta, s mondta is, hogy „ugye, az elvtárs is dolgozott gépen? Tudja, miért kell befordítani". Mondtam, hogy persze, úgy nem lesz olyan könnyen olajos. Aztán mondja, hogy „tegyen már valamit az új-

1980. I. 17. 12.55 Petőfi /-Vné-/
Kapcsolás a nyíregyházi stúdióba.
Kisvárosi mozaikképek.

Nánási Tóth Lajos, már művész

- Nem panaszkodhatunk, mert azért itt az ellátás jó. Élelem, hús mindig kapható. Nem mondom, hogy van idő, amikor hát ki kell választani, hogy egy héten mikor jön friss hentesáru. De húsból azért úgy általában és jó minőségü van. Hát a Hajduság termeli. Lenni kell.

- Mi az, ami a legjobban hiányzik önöknek?

- Az kérem szépen, a szórakozási lehetőség. Az ember ledolgozza a nyolc órát, ugye a középkoruak. A fiatalok megtalálját, ott a disco. Az ember elmenne egy szinházba, ami olyan ritkán jut az ember, nincs is rá lehetőségünk. A kulturházunk nem megfelelő, mert veszélyes és helyette a mozi lát el ilyen feladatot. Minden héten egyszer, csütörtökön. De a város kicsit a szintjét javitani kellene ilyen dolgokkal is. Tehát az embernek volna egy kis társadalmi élete, egy kis közösségi élete, szórakozása is. Ami esetleg véleményem szerint nem teljesen kielégitő. Nyáron megvan a fürdő, de úgy különösebb lehetőség nincs. Szóval a városi szinttől elmaradunk. Annak ellenére, hogy város.

- A nánásiak legalábbis nagyon szeretnék, hogyha a következő nyáron már az új táborban, új gyermek táborban fogadhatnák a gyerekeket. A stranddal szemben épül ez.

- Igen. A gyermek tábor egy ilyen úttörő cseretábor.nak készül. A mintegy 800 ezer forint társadalmi munkával megépült ottan. És nem beszélve arról, hogy mindenki, egy emberként áll jelenleg is oda, hogy tovább folytassák, mint ahogy a jó idő megengedi, tavasszal és egy másfél millió forintos bekerülésü lesz.

- Nánási Tóth Lajosnak a gyerekei már kinőttek ebből, hogy valaha is cseretáborba menjenek. Mégis hozzájárult.

- Én a magam részéről szivesen tettem, mert tulajdonképpen miről van szó? Az én otthonomba szinte nap mint nap jönnek iskolás gyerekek, sokszor egész osztály, tanuló csoportok,hogy Lajos bácsi megnézzük, hogy mind dolgozik. Én odaadtam a képeimből huszonegy darabot. Ezt a lektorátus lezsürizte. Nánáson én mászkálok, sokat eljárok. Kerékpározok, körüljárom a várost, mikorlátok valamit, kell valami, mikor nyugtalankodok, node az a temérdek sok új lakás, az az égtelen sok épület, amit átadtak, az a borzasztó nagy erővel épülő üzemek, termelőszövetkezetek, üzemegységek, s a többi. A város.... felől egy kis Nánás van, a közepén egy új nagy Nánás van, hát lassan már csak a régi Nánás integet a közepének, hogy hát mink megmaradunk itt vajon? Nem is hittük volna, akik már most idős fiúknak nevezhetők vagyunk, hogy ezt megértük, szinte olvashat az ember sétálva az utcán. Amit nemigen hiszem. Az én gyerekkoromban hasig érő sárba, ha hasra nem esett a téglajárdán. És az azelőtt volt negyven évvel?

SAJTÓFIGYELŐ
HIRLAP HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

1973 MÁJ 2

Nánási Tóth Lajos

1021

NÁNÁSI TÓTH LAJOS: TÉRFANTÁZIA

val, 500—600 különböző sz
ez olyan gazdag választéko
ben minden korosztály, mi
si ág és minden táj képv
hatja a hozzá legjobban ill
ruhát.

„Minden táj képviselője

Nézzük csak, mit is jel
ről.

— Azt, hogy nem csupá
ról van szó — mondja Nag
lítettem már, hogy nagyor
kapcsolataink vannak. Így
is, ahol bizonyos fokig még
tok találhatók. Ez az egyik
viszont az, hogy Líbiában
selyem alapanyagból készü
háknak egyértelmű sikere
ezer, korszerű kikészítésű
tunk nekik — közmegelég
képpen érdekesség számb
holland piac évek óta ige

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

EGYETEMI ÉLET

1972 MÁR 14

Nánási Tóth Lajos

1021

Nánási Tóth Lajos: Játék

EGY ŐRÜLT NAPLÓJA
(Marcsó Sándor karikatúrája)

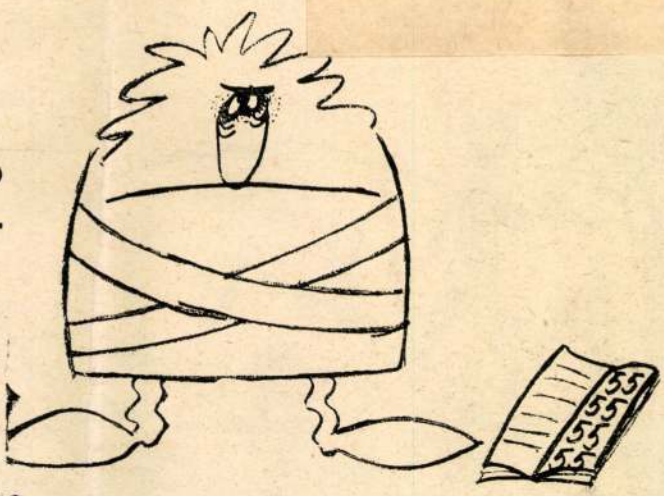

ZSÚFOLT AZ EGYETEM

— Csak soványakat vegyünk fel

(Tárnok Péter karikatúrája)

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1973 DEC 16

Hajdúbihari Napló

Nánási Tóth Lajos

1021

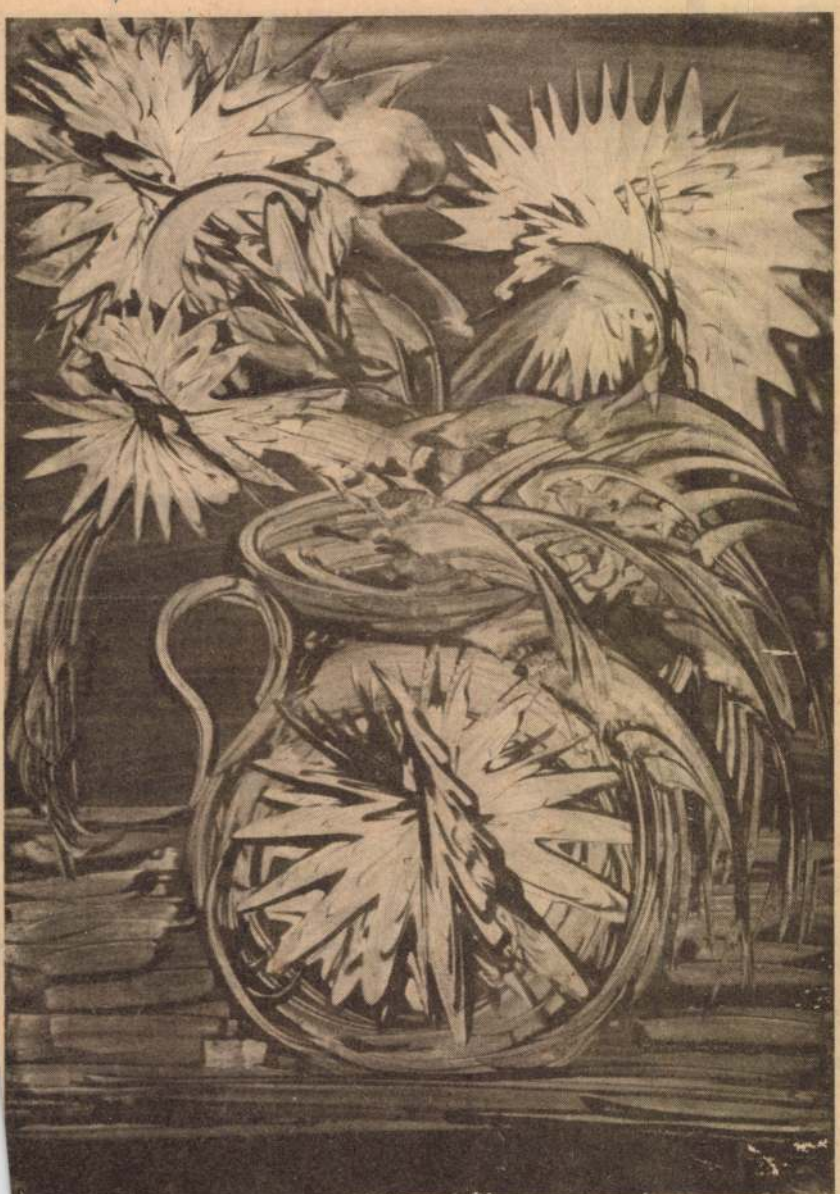

NÁNÁSI TÓTH LAJOS: CSENDÉLET

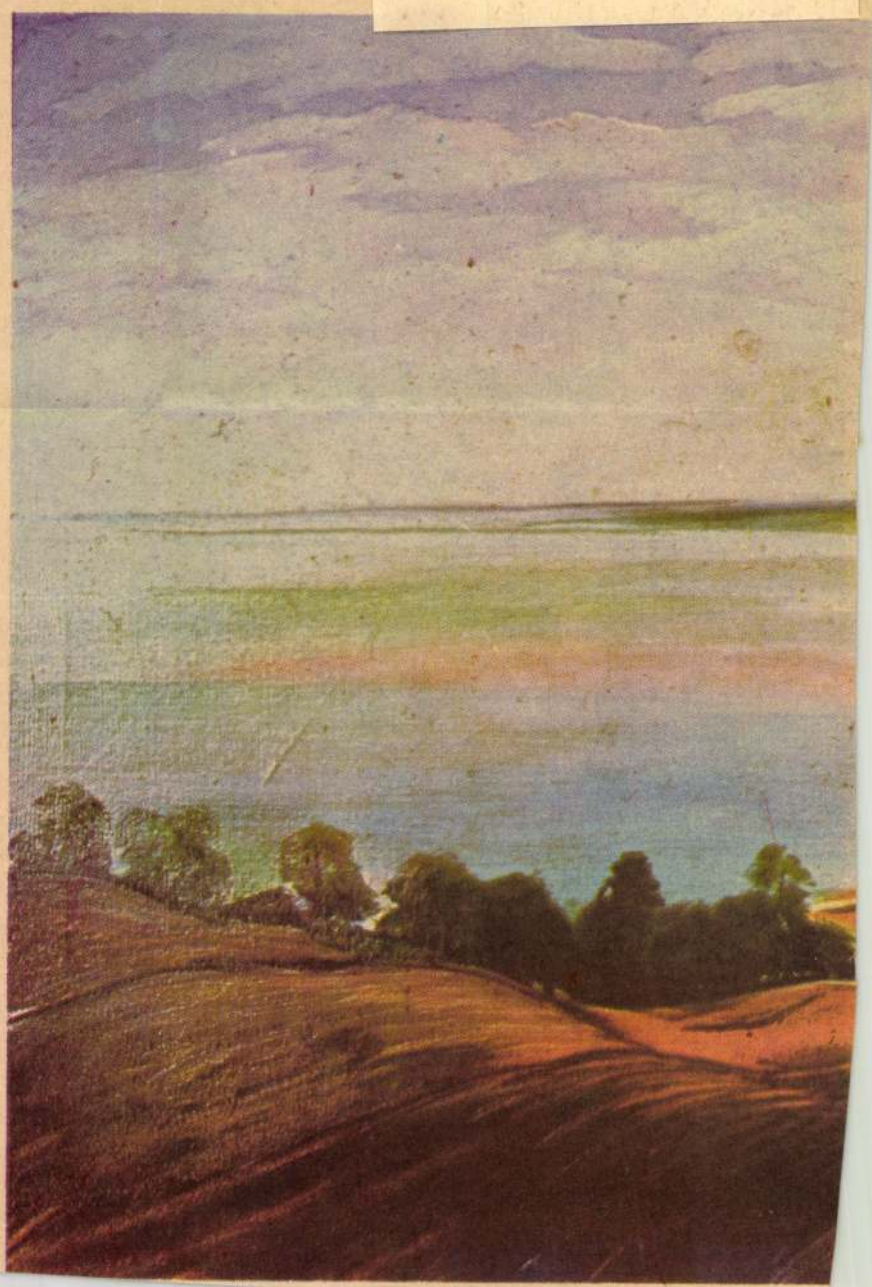

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

Hajdúbihari Napló

1973 SEP 7.

Nánási Tóth Lajos

NÁNÁSI TÓTH LAJOS: NÁDAS MADARAKKAL

EPÍTKEZŐK FIG

A SZANÁLT LAKÁSOKAT

ÁRVEREZ

ÚTJÁN ÉRTÉKESÍ

árverezést 1973. szeptember 18-án de. 9 órától
tartjuk a Vörös Hadsereg útja 28. sz. alatti
pincehelyiségben.

épületek bemutatása 1973. szeptember 18-án
7.30 órától a vállalat
rdető tábláján megjelölt épületnél kezdődik,

rverési feltételek, az árverésre kerülő épületek
jegyzéke és kikiáltási ára megtekinthető
városi tanács Beruházási Vállalat, Debrecen
suth u. 12—14. sz. fszt.-i folyosó hirdetőtábláján.

További felvilágosítást ad
a vállalat terület-előkészítő csoportja.

yha

zá
ór

Telefon: 14-207.

Hálás szívvel mondu
riumnak, a Debrece
MSZMP Bizottságána
Tanácsának, az MSZ
azon szerveknek és
tainknak és minden
tetlen férjem, drága

D

elhunytával bennünk
megbecsülésüket kif
együttérző részvétük

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Nánási Tóth Lajos

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ
1973 MÁR 13

1021

NÁNÁSI TÓTH LAJOS: LÁMPAGYÚJTOGATÓ

Új szolgáltat

KÉNYELMES HASZNÁLATBAVÉTEL!

23. SZÁMÚ MOTORKERÉKPÁR SZAKÜZLETÜNK A MOTORKERÉKPÁR-VÁSÁRLÁSSAL EGY IDŐBEN VÉGZI:

MŰSZAKI VIZSGÁZTATÁST,
FORGALMI ENGEDÉLY KIADÁSÁT,
RENDSZÁMTÁBLA KIADÁSÁT,
OTP-HITEL ÜGYINTÉZÉSÉT

A közúti forgalomra teljesen alkalmas motorkerékpárokat, töltött akkumulátorral és benzinnel hozzuk forgalomba

lehet

Pályáz

„Debr

D

A Hajdú r
ri Vállalat
res építőan
kező portás
Jelentkezés:
városi út 10
Hajdúszob
térségében
gel és legalá
korlattal r
lőket főgépé
ra felveszün
szerint. Jele
Igazgatóság,

Nánási Tóth Lajos, [festő]

● A TELEVÍZIÓ Csak ülök és mesélek... című műsorából megismert „ezerkezű" Nánási Tóth Lajos képeit és kisplasztikáit mutatja be a Rideg Sándor Művelődési és Ifjúsági Ház (XXI., Kalamár József utca 230.) február 28-án, délután 6 órakor nyíló kiállítása. Megnyitja: F. Mihály Ida művészettörténész.

0—: A Televizió...

12.

Esti Hirlap, Bp. 1977. febr. 22

Nánási Táth Lajos népi szobrász

Megnyílt a Kossuth u. 1. sz. kiállítóterem-ben a népi szobrászok beküldött és a pályázatra elfogadott műveinek kiállítása – melyen szerepel munkája, terrakottái.

Szabó Ernő: Népi szobrászat 1974.
Hajdúbihari Napló, 1974. jún. 26.

Váradi Tóth Lajos

„Tornak a télben"

(vers)

Hajdu-Bihari Napló, 1943. jul. 15.

MAGYAR HIRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 JUN 16
Hajdúbihari Napló

Nánási Tóth Lajos

1021

NÁNÁSI TÓTH LAJOS EX LIBRISE

A zöldborso

Közgazdászok gyakorta szokták emlegetni, hogy a magyar árrendszer a legbonyolultabb a világon. S ami még érdekesebb, ezt emlegetik bírálatként és dicséretként is, attól függően, hogy bonyolultságát vagy árnyaltságát hangsúlyozzák. E két mondat információtartalma akkor jelenik meg érzékletesen, ha valaki egy vállalat egy terméke árának a kialakulását firtatja.

Helyszín: a Debreceni Konzervgyár.

Téma: Hogyan alakul az ár, miközben az alapanyagból konzerv lesz? Beszélgető partnerek: *Alsószentiványi Lajos* és *Nagy Gábor* kereskedelmi osztályvezető.

— *Hogyan alakul ki egy konzerv ára?*

— Kis túlzással azt mondhatnánk, annyiféleképpen, ahány termékünk van, pedig ez utóbbinak a száma hatszázat is eléri. Jó, ha azt elöljáróban leszögezzük, hogy végtermékeink árából nem minden

között a piaci kínálat és keres ingadoztatja az átvételi árat.

— Ha ez alacsonyan alakult akkor *a termelő járt rosszul, meg magasan, a piacon, a fogyasztó szidta a konzervgyárat,* me akkor a MÉK keveset szállított piacra, nem tudta letörni az árakat...

— Ezt mí is észrevettük. Éppe ezért újabban olyan szerződések szorgalmazunk, amelyek kiküszö bölik ezt a hibát. Egresnél példá úgy egyeztünk meg, hogy a MÉK piacra is akar szállítani, mi a ne künk szánt mennyiség egy része átengedjük a piacnak, az árak le szorítására, a lakosság ellátásána a javítására. A mi szempontunkbó elenyésző mennyiséget megkapju később. Ez a kétféle átvételi ár szisztéma a zöldfélékre és gyü mölcsökre vonatkozik. A húsipartól akkor is, ha import árut szállít mindig árjegyzéki áron vásárolunk

— *Hogyan játszik be a nyersanyagárba a minőség?*

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

HAJDU-BIHARI NAPLÓ

Nánási Tóth Lajos

1972 OKT 29

1021

NÁNÁSI TÓTH LAJOS: ÖREG KÚT

TERMÉSZETVÉDELMI TERÜLET

(A Sternből)

LÁTOMÁS

(A Sternből)

TUDOMÁNY

(Kovács—Sipos)

A JÖ

(A Polis

LÁTVÁNYOS KISZOLGÁLÁS

Ha mindemellett még főzni is tudnál...!

(A Wocher

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726
1976 - 6

Valóság

1021

Nánási Tóth Lajos

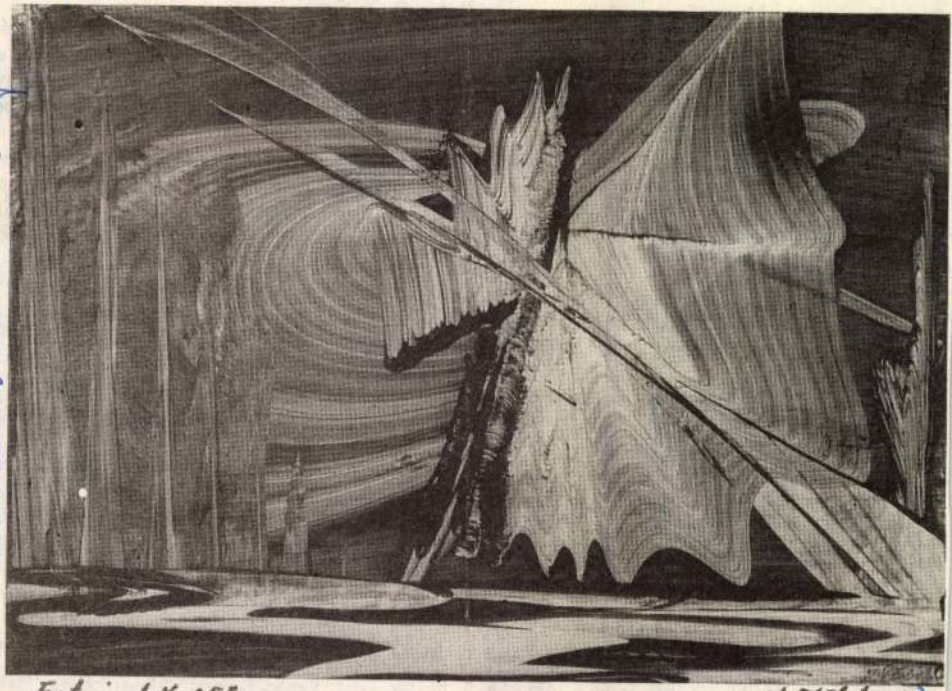

Nánási Tóth Lajos: Festmény

mal jelölve) épületromok vannak. Attól, hogy
lovagok vendégházainak maradványai, a metszet: *Öre
házak* („Alte Gebeu etwass Teusche heuser") felirata ta

(15. Érsek város) Tepedelen külvárosa — mint azt a
olvassuk — az első roham alkalmával a törökök birtoká
török történetíró Budavárának településéről beszél. Te
városa. A róla szóló utolsó híradással Evlia Cselebinél
Esztergom leírását:

„A vár (mármint Esztergom) keleti részén, azon
van, a hitetlenek idejében Érsek város (Ersek seheri)
jelenleg szőlőskertek vannak ott. E szőlők egyik vége
megy, a másik vége pedig egy ágyúlövésnyire hátra Sóskút völgyéig terjed, s véges
végig mind szőlők."

Sajnos, Evlia Cselebi idézett sorai csupán annak megállapítására adnak lehetőséget, hogy a törökök e várost elpusztították. Ennek okára Supka Gézánál találunk magyarázatot, aki Felhévíz falu Szentháromság-egyházának pusztulásáról a következőket írja:

„S ha e templom — ha rongált állapotban is — egy ideig még fennállt, 1595-ben okvetlenül áldozatul esett, amikor a törökök Buda körül az ellenségnek fedezetül szolgáló épületeket lerombolták."

Valószínű, hogy a törökök hasonló meggondolások alapján rombolták le az Esztergom melletti Budavárát és annak városát. S ha igaz, hogy szőlőt telepítettek e város helyére, akkor fel kellett szedniök az épületek alapfalait is. *Ez viszont elegendő magyarázat arra, hogy miért nincsenek Érsek városnak látható máradványai.*

IRODALOM

A magyar Szent Korona országaiban és Ausztriában használatban levő mértékek és súlyok a gyakorlati használatra alkalmazott átváltoztatási táblázatai az új métermértékre... Budapest, é. n.

Bártfai Szabó László: Óbuda egyházi intézményei a középkorban. Budapest, 1936.

Bártfai Sz. L.: Pest megye történetének okleveles emlékei. Budapest, 1938.

Berlász Jenő: Vestigi Ruderum Albae Ecclesia, Fehéregyháza egy XVIII. századi térképen. Budapest Régiségei. 1958.

102

1977. március 11. Kossuth 16.05 VGné

MŰVELŐD

- A naiv művészet, - olvasom az Esztétikai Lexikonban, összefoglaló elnevezés a rendszeres művészeti tanulmányokat nem végzett festőknek, a kor stilusától függetlenül kialakult primitiv szemléletet tükröző alkotásaira. A XIX. század végén Anrirusszó és az un. vasárnapi festők révén került a művészettörténet fogalomkörébe. Russzó 1886-ban állitott ki először, és ezt irták ról a kritikák. Ez a portásfülkébe hárt Homéros átlép a kispolgári konvenciókon, a látszólagos giccs egycsapásra lenyügöző művészetté válik. A naiv művészetek rendszerek gyüjtése iránt az első világháboru után mutatkozott rendkivül nagy érdeklődés nálunk is Magyarországon, őstehetségek felfedezése, környezetükből való kiemelése, majd veszni engedése kapcsán. A második világháboru után fokozódott az érdeklődés a kiállitásaik iránt, 1966-ban Pozsonyban pedig tudományos konferenciát is rendeztek a naiv művészetről. Mi pedig legutóbb a TV-műsorában találkozhattunk először Hánási Tót Lajossal, azezerkezü emberrel, akit naiv művésznek ~~nevezünk~~. Rózsa T.Endre riportját hallják.

- Nemrégiben volt veled egy beszélgetés a Televizióban, utána sokan megkerestek?

- Hát a második napon egy millió ember rohant meg, hát 17 gépkocsit számoltunk meg az utcasorban, tengelyig érő sárban ugy jöttek, hogy egymást huzatták az autók. Taxi, Volán, meg hasonló, négyen öten, az ország minden pontjából jöttek. Volt olyan pillanat, hogy 35 ember került a szobába be.

- Milyen emberek voltak ezek?

- Hát ezeket szét lehetne válogatni. Volt, olyan, aki, hát

Második Tót Lajos találkozása.

ugy mondják ezt magyarosan Nánáson, hogy egytálba aztán megfejjük ezt a vén marhát. Fillérekért, bagóért, egy könyvért, vagy félrud szaláriért, odaadom, és széthurcolják, mint annak idején a Balázs János cigányfestőnek is, a dolgait, hogy lerohanták a dolgait.

- Ugy tudom, 1955-ben kezdtél el tanulni.

- 1953-ban. Hát visszamenőleg 2o éves, és 33-34 évesen igy valahogy, akkor kerültem össze mesterrel, aki oktathatott a szobrászat rejtelmeire, a plasztikára, hát ugyancsak tanitott bennünket a Cserényi Karbenbach szobrásznövész rajzra és a grafikára.

- Milyen volt ez a grafikai oktatás?

- Egyszerü rajzok, vázlatok elkészitése, skiccek, próbálkoztunk esetleg ugyc fejeket,rajzolni.

- Modell után fejeket?

- Azt feltétlenül, hát volt modell, órabéres, minden.

- Aktrajzolás?

- Igen, a Kohászi fizette a modellt és rajzoltuk.

- És mennyi ideig tanultál ebben az iskolában?

- Három évig jártam rendszeresen,

- A Kézőnüvész Szakkörből kieneltek emberek, akik nüvészek lettek?

- Hát én tudok olyan embereket, akik onnan indultak.

- Talán azokon mulik, hogy kinek mekkora tehetsége van,

- Én inkább azt mondanám, hogy mennyi benn az akarat, a ráhajtás, hogy feladja vagy nem adja. Mert én azt hiszem, hogy nekem a legtöbb az akarat volt, mint más. Csökönyösen rárágadni, és mint a farkaskutya vagy a vadászkutya a nyul nyomára, tehát itt nem lehet feladni.

- Az akarat, ha jól értem, akkor az a tanulást jelenti.

- Tanulni minden alapon, megragadni minden irodalmat, minden lehetőséget, millió könyv után néztem, antikvárium, könyvesboltok, mindent bujtam. Hát van több ezer kötet könyvem, minden idevágót összeszedtem. Hát autodidakta, vagy amatőrnek

nyezik ezt, én ami létezik irodalom, mindent összeszedtem, a mai napig is hive vagyok annak, hogy irodalmat, irodalmat, irodalmat. Mertanélkül nem megy.

-De akkor nem értek most valamit. Hát autodidakta, meg amatőr, az azt jelenti, hogy nemigen tanult.

-Önképzés, én igy akaron felfogni. Maga képezi magát, a maga lehetősége.

- Autodidakta és az, hogy naiv művész, hát ez általában azt jelenti, azt szokták érteni alatta, istenáldotta tehetség, soha nem tanult semmit, csak ugy fakadt belőle a dal és a festmény.

- Nem, nem lehet, tudatosan kell továbbvinni a dolgokat. Anélkül ez nem megy. Tehát a már meglévő technikai fogásokat, tehát technikája is van a művészetnek, van technikája, azt is fel kell használni.

- Milyen technikákat tanultál?

- Hát a szobrászatnál a műteremben hát ugye főleg plasztikák voltak, kis alakok, mozgás, fésülködés, guggoló, tehát ott tényleg az emberábrázolás volt szó,

- Ez plasztikai jellegü,

- Az plasztikai. Mikor aztán onnan elszabadultam, 1963-ban már ráálltam festeni is, belenyultam a festékbe és éreztem a vágyat, az óhajt, hogy hát tulajdonképpen a szinvilág is egy csodálatos. És amit én nem tudok elmondani egyakba, eltudom mondani festékben. Csodálatos módon tudok vele bánni, hát ez segit engem az elmondásba, nyelvet ad a számba.

- Tanultad az olajtechnikát?
- Volt egy nagyon kedves ember, aki belevezetett a dologba, Pándi Zsiga bácsi volt, elveszett festőművész volt, egyszer egy portrét mintázta neki, egy fejet, akkor szépen rávezetett ezekre a dolgokra, hogy fiam igy kell, és onnan indult ez el.

- A képeidnek kétfajta technikáját vettem észre, négpontosabban szólva nem is annyira két technikát, mint két világot. Az egyik az egy realista kékes-barnás tónusokban tájfestészet, portréfesztészet, a másik pedig jóval szinesebb, csorgatott festékekkel, egy nonfiguratiy világ.

- Amit én elmondok az emberekről, vagy a múltról, azt nem próbálom meg másként elmondani, de vannak feszültségek, indulatok, feldobja a lélki világom egy zongoramuzsika, J.Sebestian Bach muzsikája, vagy Beethovent meghallgatom, orgonamuzsika,

Roda Scott véletlenül egy indázott zongoramuzsikája, hát ezek a dolgok a zene olyan dolgokat ébreszt az emberben, amit határozottan nonfiguratívan tud elmondani, és azonnal emondani, amit hallottunk, érzéseinket, örömünket vagy fájdalmunkat.

- Az avangardizmust és a nonfiguratív festészetet hogyan ismerted meg?

- Irodalom, millió irodalom. Az összes izmusokat átnéztem. A modern művészetből gondolom sok reprodukciót ismersz.

- Picasso, Andisti, aztán Cleé Bondarzie,

- A modern magyar festők közül, avangardista festők közül kit ismersz?

-Nem messze kell menni, Kassák Lajos. Én azt hiszem nem is kell nagyon különb vagy érdekesebb embert, nagyon érdekesek a dolgai, és mindenben nagyra bocsülön. Na és hát Vaszarelli, aki külföldön él, de magyar.

- Ha belegondolok, Kassák Lajosnak még talán kevesebb iskolázottsága van, mint Neked? Lehetne a Kassákra is mondani, hogy Ő naiv művész?

- Nem ugy, nem néz ki. A naivot akkor sorolhatnánk, ha senki nem segit neki, és irodalmat sem látott. Mert, ha már megnyilatkozik tudatosan, vagy nem tudatosan, mert ha már könyveket forgat, akkor már kizárva van a tudatlansága.

- Akkor Te naiv művész vagy?

- Nem lehetek, mert irodalmat olvasok sok-sok éve már. Tehát felvettem még az uton is az eldobott papirt, ha művészet volt benne. Olyan irányba kutat-keres az ember, eligazitást keres, ha már levette, ha kezébe vette és elolvasta, akkor már nem lehet, mert tud róla már, van róla tudomása. Mindegy, hogy hogy jutott hozzá, tehát nem lesz kizárva, azért zárul ki. Amig nem olvasta el azt az anyagot, addig naiv, ha sohasem olvasott, tehát feltétlenül naiv addig. Tehát akkor csak abból indul, ugy épitkezik, ahogy ő elképzeli a saját eszével, saját eszejárásával. Ugy kutyulgatja a festéket, ugy töltögeti, ahogy éppen kitalálja, tehát az nem mindegy, hogy mennyi só kell a levesbe. Azért kell a szakirodalom, tehát erre támaszkodni kell. Mert a gipszöntésnek a technikája, a bronzöntésnek a technikája, a szoboröntésnek, a mükő, a márvány, a terakotta eljárás, ez mind más világ. És ezt mind tudni kell. Én magam égetem a kerámiáimat, tudok olvasztani üveget, tudok mázkerámiát csinálni, tudok olajfestékkel, tudok grafikával, tudok temperával,

- Az ezerkezü nánásimTóth Lajos kiállitását a XXI. kerületi

Nánási Tóth Lajos

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR TÁVIRATI IRODA
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

festő művész
Magyar Posta

83 III 16

Nánási Tóth Lajos kiállítása

1021 *A CSEPEL GALÉRIÁBAN*

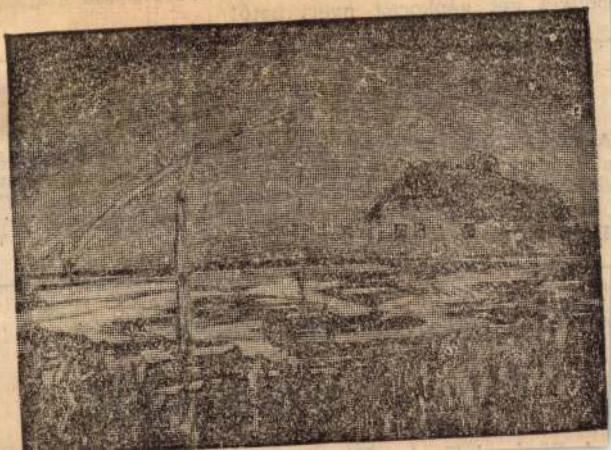

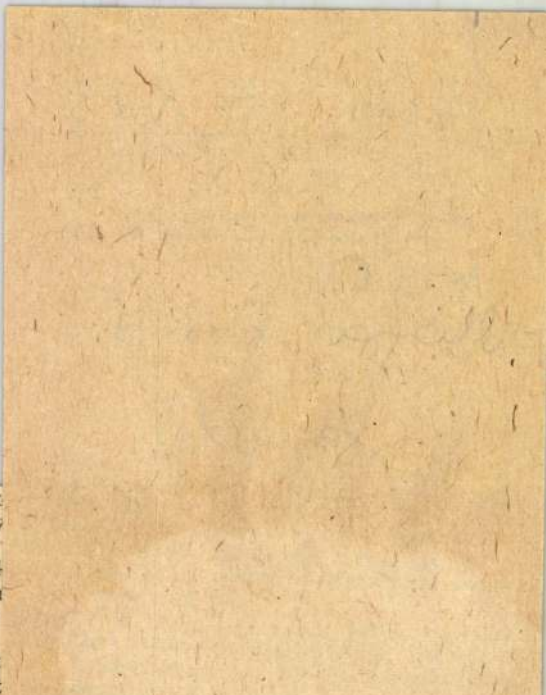

sszú tájék
tjuk, hogy
gtartott
ménybetétl
n nagyon
ertes nem
ményéért.
yan betétk
nellyel két

EI

A Textilipari Műszaki és
ıdományos Egyesület gyapjú
akosztálya 1983. március 21-
14 órakor a KISZ-klubban
pasztalatok a fonalak cso-
mómentes végtelenítéséről
gazdasági kihatások címmel
előadást szervez. Előadó: *Csizmadia Sándor* (Magyar Gyapjúfonó).

A KERÜLETEK VERSENYÉBEN:

Csepel a második

Vándor Tóth Lajos

Hajdúböszörmény Napló,
1944. dec. 25.

KM VASÁRNAPI MELLÉKLET

Átélt világ ábrázolója

Nánási Tóth Lajos kiállítása Szabolcsban

Nánási Tóth Lajost Vitrai Tamás mutatta be a „Csak ülök és mesélek" című műsorában. Megismertetett velünk egy nyugtalan, tétlenséget nem tűrő embert, aki ír, fest, szobrot mintáz és farag, akit a szűkebb környezete „képírónak" nevez. Szabolcs-Szatmár megye érdeklődő közönsége most képein keresztül is megismerheti az alkotót; tíz helységben mutatkozik be kiállítási anyagával. Ujfehértó és Nagykálló után Demecserben volt látható a tárlat.

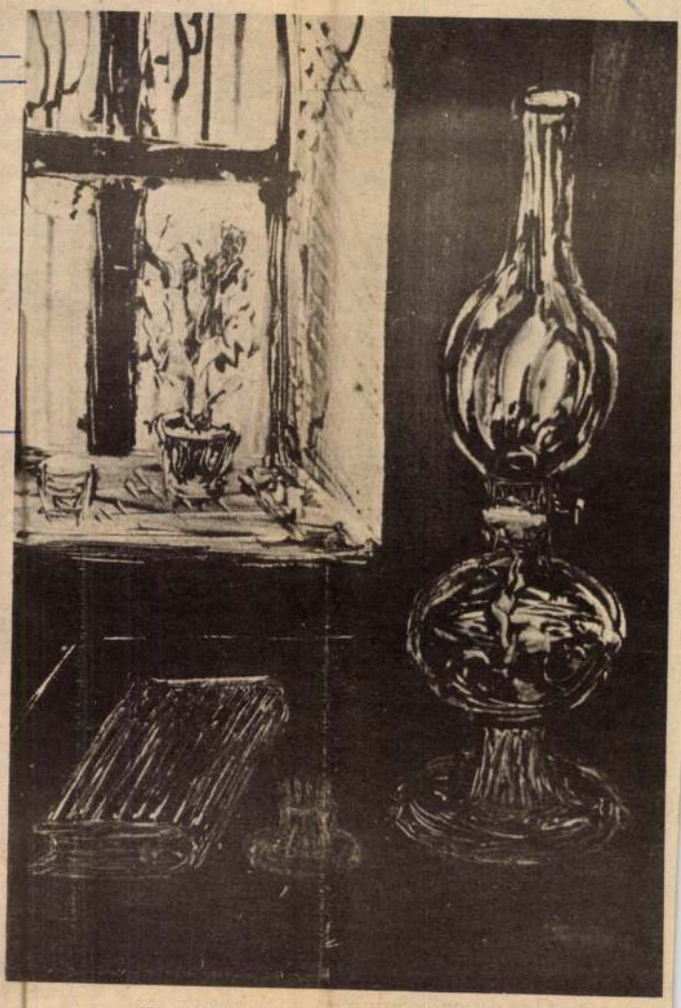

Csendélet lámpával és könyvvel.

Nánási Tóth témáit a népi világból meríti; e táj embere és arculata jelenik meg képein a maga ridegségében, megtartó erejében. Az alkotó belülről éli meg az ábrázolt világot. Miközben néprajzilag hiteles tárgyi elemek; gémeskutak, tanyák, elhagyott öreg házak jelennek meg a képein, valami mást is kapunk, emberesített világot, emberi konok-keménységet. *(Szőlőcsősz, Pusztuló tanya, Este a tanyán).*

Pedig Nánási Tóth nem drámai alkat. Csendéletei bizonyítják leginkább, hogy annál szelídebb, nyugalmasabb, emlékezőbb. *(Álmodó virágok, Mezei virágok).* Művészete nem kiélező, inkább leíró, bemutató. Krónikás ő, aki nem minősít, hanem kiemel, hangsúlyokat, felkiáltójeleket tesz, ebben viszont meggyőzően hiteles, pontos és kiérlelt. Láthatóan gyönyörködik a részletek gazdagságában, a színek tisztaságában, vagy éppen a színvariációk végtelenségében *(Tarlóégetés, Tóparton).*

A múló, pusztuló hagyományos paraszti világ egy-egy darabját megörökítő képeit olykor az emlékezés nosztalgiája lengi be, de ilyenkor is egyfajta lírai objektivitás jellemzi. *(Elhagyott régi ház).* Nánási Tóth képei, üveg alatti erőterei vonzanak, befelé nézésre kényszerítenek. Ki ő? Művész? Megszállott? Naív festő? Már életútja is rendhagyó: summás, majd villanyszerelő. 1967-ben áramütés éri, rokkantsági nyugdíjas lesz. Ettől kezdve foglalkozik a képzőművészettel. Magáról mondja: „Ha az ember fizikailag megroppan is, a lelke mindazt kivetítheti művészetén keresztül, amit érez és elmondani kíván."

Gyorsan és megszállottként dolgozik; féktelen iramban viszi fel az olajat az alapra, mintegy versenyre kelve az illanó örömmel és szépséggel. Személyisége nap mint nap cselekvésre készteti. Naív festő és tudatos művész egyszerre. Nem tanította senki, technikája egyedi, képi perspektívái pontatlanok, de az ember és a természet ábrázolásának szerves egysége időt álló jellegzetessége művészetének.

Hamvas László

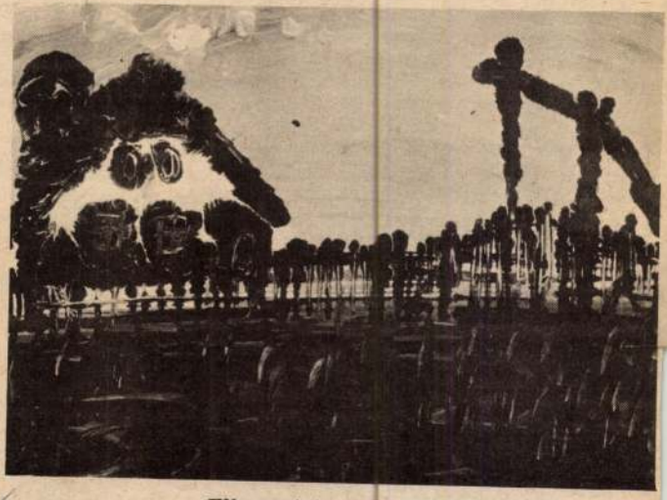

Elhagyatott régi ház.

Vándi tóth Lajos
1978 NOV 19
KELETMAGYARORSZÁG
SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

Makrisz Z

Egy lap a „Görög városok" sorozatból.

Halálunk óráján

Bogdán úr, a vízimolnár egy hétig agonizált. Az első napokban mindenki nagyon figyelmes volt hozzá. Figyelték és próbálták kitalálni kívánságait. Kérdezgették is, hogy mit akar; vizet? ételt? fáj valamije? ágytál kell?

Álmában esett le az ágyról. Megbénult, csak a jobb keze és a hallása maradt ép.

Csak feküdt, magatehetetlenül, és talán érezte, talán tudta és elhitte már, ez most nem olyan, mint a korábbi bénulások voltak, amelyekből kigyógyult. Ez meglepetésszerűen és gyorsan végez vele.

Fülhallgatóval hallgatta Sokol rádióját. Ha valami kívánsága volt, ép jobb kezével átváltott fülhallgatóról hangszóróra, teljes hangerőre csavarta a rádiót és erőtlenül mutogatott.

A harmadik napon már ötpercenként hangosította fel a rádiót. Nehéz volt kitalálni, mit akarhat. Türelmetlen lett; az elmúlt éjszaka semmit sem aludt, a hangológombot csavargatta. A nővér ráijesztett, hogy elveszi a rádiót, ha nem nyugszik el. Az öreg erre elsírta magát.

A betegek fáradtak voltak, kimerültek. Úgy tettek, mintha aludnának, és elengedték fülük mellett a követelőző nyöszörgéseket. De mindig embert nagyon meg kellene vetniük; de tudták azt is, hogy már bárki megtette volna ugyanezt. Titkos és bűnös elégedettséget érzett mindegyik.

Később az, aki odatette a rádiót, arra gondolt: Talán nem is én voltam! — másvalaki meg azt gondolta: Lehet, hogy én voltam? — Ezért mondták később azt, hogy nem tudni, ki volt, mert éppen aludtak, és amikor felébredtek, látták, hogy ott van, és rögtön tudták, hogy el kellene venni onnan. És valaki elindult, hogy elvegye; ekkor mozdult meg az öreg is, és az üvöltő Sokol leesett, koppant egyet a kőpadlón, és elhallgatott. A fülhallgató az öreg fülében maradt, zsinórja meg, mint egy köldökzsinór, lógott, összekötötte a néma embert a néma rádióval.

Mindenki tudta, hogy ez a köldökzsinór nem köldökzsinór többé, de mindannyian rettegtek, hogy hátha mégis. Senki sem mert megbizonyosodni erről, ezért a rádió sokáig ott maradt a kövön. Az emberekben az idő múlásával múlott a bűntudat is, meg az elégedettség is, ám egyre nagyobb lett bennük az idegesség és a nyugtalanság. Mégsem mertek a rádióhoz nyúlni, a nővérnek kellett azt felvennie, jó egy óra múlva.

Nincs maguk között műszerész? — kérdezte a nővér. Volt közöttük egy, aki bár nem volt műszerész, azt mondta, ért a rádiókhoz, és szíves örömest megcsinálja. Hadd legyen meg az öregnek ez az utolsó öröme.

Amíg ez az ember a rádió-

odaállt az ágy mellé, szótlanul. Senkinek se kellett sokáig ott állnia; amikor úgy érezte, hogy már nem bírja tovább, mindig bement valaki és fölváltotta.

Másnap hajnalban, amikor föleszmélt, az öreg arca egészen kisimult volt. Mintha egész életében nem dolgozott volna semmit, egyáltalán, soha senkinek a malmával nem járt volna. A szeme tiszta volt és nyugodt, amilyen akkor sem, amikor még ép észszel mesélte csodálatos történeteit gazdaasszonyáról, a szép molnárnéról és a bugris malomgazdáról.

Talán nem is fog meghalni! — röppentek ki a szavak valaki szájából; aztán másvalakiéból, hogy: Talán csak haladék, talán az öregnek is jobb volna, ha nem szenvedne már tovább... Többet nem szólt senki; nem volt ellenvéleménye, hozzáfűznivalója senkinek; nem erősítették meg, hogy így gondolják, bizony, bizony. Feküdtek nyitott szemmel, bámulták a mennyezetet. Az a néhány szó meg ott lebegett a fejük fölött, a mennyezet alatt, és csak a reggelihez szólító gong csalta le őket onnan. Fura szavak voltak. kisuhantak a résnyire nyitott ajtón, végiglebegtek a hosszú folyosón, bekopogtak a betegszobák ajtaján, leszálltak az alagsori étkezdébe, és ott lebegtek a lámpatestek csőingái között: talán, talán... A betegek nyugtalanul ettek.

Bogdán úr, hall engem? — szólította az öreget az orvos a délelőtti viziten. A főnővér elhúzta a kezét az öreg arca előtt. Nem lát, nem hall —

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

1978 JAN 10
HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

Nánási Tóth Lajos
[illegible] művész, festő

1021

A megnyitó ünnepség. A kép jobb szélén Nánási Tóth Lajos

NÁNÁSI TÓTH LAJOS KIÁLLÍTÁSA

A Hajdúnánási Művelődési Központban január hetedikén jelentős eseményre került sor — írja Tar József tudósítónk. Ünnepélyes keretek között ekkor adták át rendeltetésének a művelődési központ kisgalériáját.

Az átadási ünnepséghez kapcsolódóan nyílt meg a kisgalériában Nánási Tóth Lajos kiállítása, amelyen a televízió **Csak ülök és mesélek** című műsorából sokak számára ismerős amatőr alkotó elsősorban festményeket és grafikákat mutat be.

A kiállítás — melynek megnyitóján Patai István művészeti előadó méltatta Nánási Tóth Lajos munkásságát — január 17-ig, naponta 9—12 és 14—18 óra között tekinthető meg.

Egy mű a kiállítás anyagából

vas-, fémszerkezeti lakatos, hegesztő, építő-gép-szerelő szakmába

ipari tanulókat

felvételre keres.

Vidékről jelentkező tanulók részére kollégiumi ellátást biztosítunk.

Előjelentkezéseket elfogadunk.

Jelentkezés, részletes tájékoztatás:
1139 Budapest, XIII., Teve u. 12—16.,
munkaügyi osztály.

vásárolunk,

áz Vállalat

ONFFY U. 1/B.

KÖZÜLETEK, MAGÁNOSOK, FIGYELEM!

Bérbe vennénk a Vénkert—Újkert—Nagyerdő környékén 70—100 m² alapterületű (1—2 helyiségből álló, lehet pince is) bolt létesítésére alkalmas területet.

MÉH

Kelet-magyarországi Nyersanyag-hasznosító Vállalat kereskedelmi osztály. 4025 Debrecen, Külső vásártér 3. szám. Telefon: 14-367.

Nánay Szilamér

Napló (Veszprém), 1981. máj. 16.

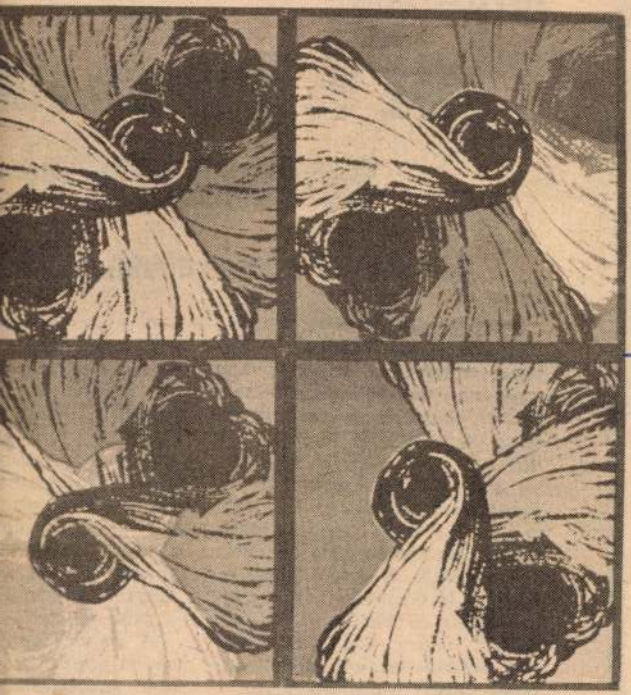

Szilamér: Metamorfózis

Kiállítás a Vigadóban

Magyar Kommunista Ifjúsági Szövetség Központi
sága és a Magyar Népköztársaság Művészeti
a a KISZ X. kongresszusa tiszteletére fiatal képző-
arművészek alkotásaiból rendezett kiállítást a Vi-
Galériában. A kiállítás május 24-ig tart nyitva.

1975—1980

Az V. ötéves t
eredménye

Mit hozott Pápán az elmúlt terv

Pápa az V. ötéves tervben is dinamikusan fejlődött, általános vélemény szerint még egyetlen tervidőszakban sem ért el olyan jó eredményeket, mint az V. ötéves tervben. Ezt több új létesítmény is bizonyítja, elég ha most csak az új autóbusz-pályaudvart, az egyre épülő-szépülő lakótelepeket, az új üzleteket, orvosi rendelőket említjük. S hogy pénzösszeggel is érzékeltessük a gyarapodást: az elmúlt öt évben csak a tanács 825 millió 718 ezer forintot fordított a költségvetési tervek végrehajtására.

A városban a terveket tettek követték, s az eredmények — ha maradtak is még jócskán gondok, megoldandó feladatok — nyilvánvalóak és biztatóak. Nézzük ezek után részletesebben, mivel gyarapodott Pápa, mi valósult meg az V. ötéves tervben?

Óvodák, bölcsődék, felújítások

A már említett összegből

ben" emelk
718 ezer fo
mos körülm
így például
vezett fejles
vábbi fejles
tanács lehet
zéssel új int
tek a városi
alá másrész
rendelt bérr
kellett hajta
tozások is je
a költségvet

A gazdas
emelt felada
dak karbant
s az eredet
szegnél 69
pénz állt a
sére. Ennek
sok munka
területen is.

A szociáli
ágazatban
lesztések h
alapellátás
bek közt ú
nyílt a be
napközi ot
bölcsődei h
bővült, s tö

Nár

Biz
Ala
és
ga

MAHIR
MAGYAR HÍRLAP
SAJTÓFIGYELŐ

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 837-748, 340-726

Nánási Tóth Lajos, naiv-
művész

CSEPEL

1983 JUL 2 2

1021

Nánási Tóth Lajos: Tanya

— Nyakunkon a téli felkészülés! — mutat ki a harmincfokos kánikulában mosolyogva, hogy azután ez a mosoly egészen a búcsúzó „viszontlátásig" eltűnjön az arcáról — egy dologban semmit sem változott a feladatunk — mondja —, a jövőben is biztosítanunk kell a társgyárak energiaigényeit. Továbbmegyek. Biztosítani is fogjuk — mondom ezt úgy, hogy van olyan terület,

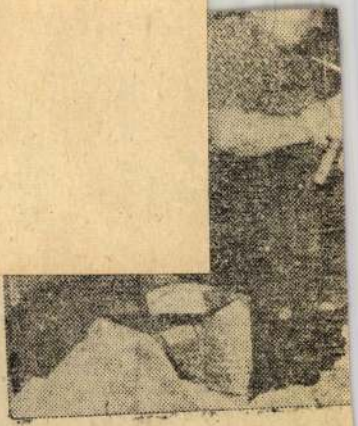

Javítják a kazánfalazatot, az in

Most külső és belső erőkkel végezzük. Elég ennyi?

— Nekem igen, de éppen ön beszélt a krónikus létszám-

MAHIR
MAGYAR HIRDETŐ
SAJTOFIGYELŐ
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Nánási Tóth Lajos, naiv grafikusművész

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

1984 MÁJ 19

1021

Nánási Tóth Lajos rajzai

ban

részét lófogatokkal végeztük el. Vásárolni kellett nagy teljesítményű gépeket, az állatoknak is fedélre volt szükségük. Mivel nem volt fejlesztési alap, csak hitelből építhettünk, vásárolhattunk. Hetvenhatban még nyereséggel zártunk, a következő év veszteségét még saját erőből fedeztük, de hetvennyolctól egyre kevésbé tudta a gazdaság elviselni a terheket. Szaporodott az adósság, nőttek a kamatok.

— Sokan mondják: a gyenge tsz-ekben sem lehet mindent a körülményekre kenni — sok múlik a szakértelmen, a vezetésen is. Mi a véleménye?

— Nem mondom, hogy Darvason voltak a legjobb szakemberek, de azt állítom, hogy az eredménytelenség nem azon múlott. Ki merem jelenteni azt is: ha megkapjuk azt a segítséget, amit a megválasztásomkor ígértek a megyei szervek, Darvas nem jut odáig.

Katona Károly a műhely vidékéről hoz példát az állapotok érzékelésére.

— Egyik napról a másikra éltünk. Mi soha nem tudtuk decemberben elkezdeni a téli javításokat, mert nem volt pénzünk alkatrészre. Meg kellett várni január közepét, amikor a bank megnyitotta a hitelt, de akkor meg már mindent elvittek az AGROKER-től. Hitellel egyébként se úgy gazdálkodik az ember, ahogy szeretne. Nyolcvankettő decemberében kaptunk egymillió forintot fejlesztésre — három hét alatt el kellett költenünk. Mit csináljunk, ha éppen azt nem lehetett kapni, ami legjobban hiányzott?

Idő és munka kell

Takács Gyula néhány hónapos tapasztalattal a háta mögött nyíltan beszél a szakmai hozzáértésről, a vezetés színvonaláról.

— A növénytermesztésben

Újból koccintunk ismét töltött poharainkkal, rá tízcentis amerikai cigaret tuk a közös témát. Többe a harmadik X-en, jogunk időnket" emlegetni. S hó bezzeg. Amikor mi fiat amikor mi akartuk megf got.

És mi lett belőlünk?

Annyi bizonyos, hogy generáció, amely legalát tól kezdve viszonylag k rülmények között nőhet rekkorból ugyan még f nyan, hogy nem volt r has. Ám azután szinte n tott számunkra.

Legalábbis a felszíne gondolkodott. Mert példá hozzá tartozó jelenségek ennek a generációnak is gondjai. Ha jellegében n megelőzőeknek.

Ez a korosztály tehát i is. De hogyan vélekedi Eszünkbe jutnak-e még á még időnk valóra váltan megkaptuk-e azokat a melyekkel az élet kecse ket? Avagy sikerült-e l kat?

Kikerültünk a védett korb

Barátomnak említem, rok a harmincasok közér donképpen nem is gondo őt is megkérdezzem, ped korban van, harminchár mióta ismerem, mindig ahogy mondani szokták tot tölt be a gyárban. Tal sokáig, s rögződött benn idősebb generációhoz tart

Azért csak elkezdtünk

— Ha fogalmazhatok gyoltan, azt mondhatom, csoportra oszlik ez a ko akinek sikerült, van, aki mint elérni azt a pozíciót megbecsülést, amire kép mesnek érzi magát. S ezt karrierizmusnak. Elvégre nek kellene tartanunk, h valahány éves korunkra gyen belőlünk, ha megva pesség és a végzettség. É

MH SAJTOFIGYELŐ
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Nánási Tóth Lajos,
náv grafikusművész

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

1984 JAN 7 =

1021

Nánási Tóth Lajos: Csendélet

En

Őrjá[illegible]

Népünk nehezen szokta meg a magántulajdon tiszteletét. Első királyunk, István törvényei még halállal büntették a tolvajokat. Kálmán idejében már „csak" kézlevágást helyeztek kilátásba. A felszabadulás után a társadalmi tulajdon volt szokatlan az embereknek, akik olykor-olykor meg is „ideologizálták" ezt: „Miénk a gyár, vigyük haza!" S mi van ma? Sajnos, nem mondhatjuk, hogy minden rendben van ezen a téren. Még mindig szigorú törvényekkel kell védenünk a társadalmi tulajdont, amelynek a sérelmére elkövetett bűncselekmények száma egyenletesen, az okozott kár elég meredeken növekszik.

Egy kis statisztika

Nem szeretném fölöslegesen számokkal untatni az olvasót, de mindennek a bizonyítására ismerkedjünk meg az 1977-től 1982-ig tartó statisztikai adatsorokkal. Az

biztonsági előírások be nem tartása, a bizonylati fegyelem lazasága, az ellenőrzés elhanyagolása, az ellenőrzésre hivatottak részvétele a bűncselekmények elkövetésében."

Mit mond a bíró?

Dr. Csapó Barna, a Megyei Bíróság tanácsvezető bírója elé másodfokon kerülnek az ügyek, főleg azok, amelyek bonyolultabbak, az úgynevezett intellektuális bűnügyek. Arról kérdeztük, mik a jellemzői a társadalmi tulajdont sértő bűncselekményeknek a korábbiakhoz képest?

— Bonyolultabbá váltak az ügyek. Egyikben-másikban többen játszanak össze. Olykor bűnszövetkezetben követik el a jogsértést. Egy-egy vádlott sok, 40—50 bűncselekményt is elkövet, amelynek a felderítése aprólékos munkát követel. Sokszor a megkárosított vállalatok a nyomozás során értesülnek arról, hogy valami hiányzik a készletükből.

SAJTÓFIGYELŐ
1031 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Nánási Tóth Lajos grafikusművész

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

1984 JAN 7

Nánási Tóth Lajos: Fantázia

1021

1021

Járműjavító
Ferenc. Az
csoportjábar
sági és fe
nyolcvanan
bahelyük az
velődési Há
tartó szerve
millió forin
val biztosít
és a fellé
feltételeket.
dául képmagnó berendezés
vásárolt, ami kitűnő lehető-
séget kínál a műsorok vissza-
játszására és az egyes elemek
értékelésére.

A változás nemcsak a kö-
rülményekben, hanem az
együttes művészi elképzelé-
seiben is bekövetkezett. A
program kialakításában elő-
térbe került az autentikus
jelleg, az eredeti magyar

felhőtlen a két együttes vi-
szonya a Bocskaihoz, s ez az
állapot bizony nem tett jót a
debreceni néptáncmozgalom
ügyének. A Bocskainak nincs
más választása, mint hogy ke-
mény munkával és eredmé-
nyekkel igazolja szándékai-
nak helyességét. Az erőteljes,
dinamikus magyar folklór-
hagyományok követése rend-

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

FEJÉR MEGYEI HÍRLAP

1981 MÁJ 24

Nánay Szilamér

1021

Vasárnapi melléklet

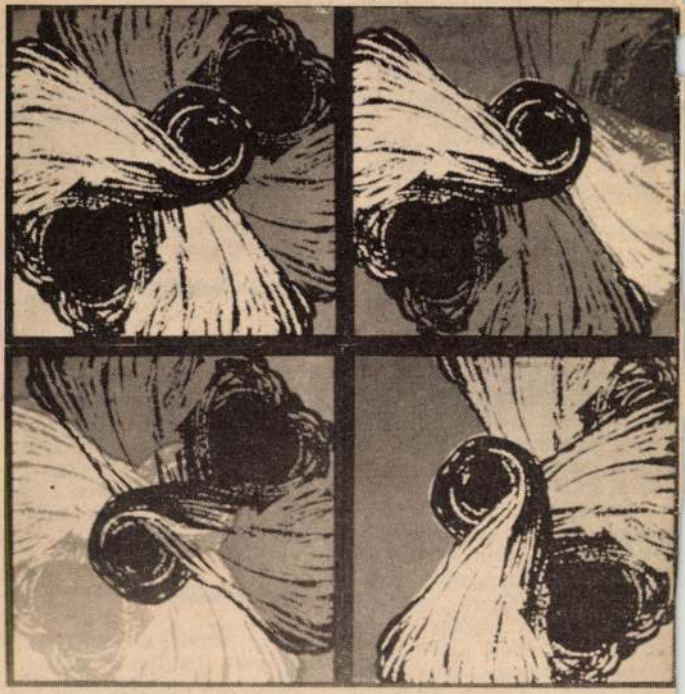

Nánay Szilamér: Metamorfózis

kevés a jelentkező. Talán nem is tudják, hogy ilyen lehetőség van. Pedig ez a legszebb szakma. Nézzen körül! Ilyen helyen dolgozom.

Az ercsi holtág tükrén ezer szikrát szór a napsugár, a parti fák a zöld minden árnyalatában pompáznak, a dunai szél olykor nekiiramodik és a puha csendben szinte felemelkedni érezzük magunkat.

— Hát visszajöttem halásznak.

— Itt voltam 10 évig vb-titkár — int a part felé meglepetésemre Gyula. Most hagyjuk el Rácalmást. — Aztán jött az infarktus. Tavaly júliusban lettem halász. A hal nem jön be a rakásba, nekem kell érte kijárni a vízre — kacsint, rágyújt és elheveredik a bárkán, mintha kényes kanapé volna alatta. A gyerekkori élmények lám tudtán kívül is kenyérkereső szakmává érlelődtek.

Mint valamely óriási ragadozóhal csendben siklunk a sötét part mentén a dévérek kiszemelt ívóhelye felé. Olykor pislogó fénybólyák köszöntenek illendően.

— A vén pénzlopó ránk csúfol — mutat az égre Gyula. — A holdat hívjuk így mert világít és a hal meglátja a hálót.

Átvágunk keresztben a sötétlő folyam széles hátán. A halászok nekidüllesztik szemüket a sötétségnek. Megérkeztünk. Gyula pantomin mutatvánnyal eljátssza a manővert. Elnémul kis monoton éneke, egyszeriben sűrű csend hullik ránk. Feri evezővel tartja ár ellen a ladikot és a milling halkan a vízbe merül.

Ott csobban, hallod? Ívik. Ívik még jobban is, ha rájön a szívbaj. Figyelj, ott az őrbokor alatt! Ez bodorka, az meg már dévér, mert nagyon csobog. Jó menyecske van a csapatban, nagyon maceráljják egymást. Kanalazó mozdulat a millinggel és a következő csobbanás már innen hallik a ladik fenekéről. És micsoda horgász-szívet megdobogtató példány!

— Ez fiú — súgja Gyula. Kételkedni szeretnék, hiszen jóformán semmit sem látok, de fogja kezem és végighúzza a hal fején. — Csak a fiúk vannak tele ilyen rücskökkel. Aztán ha leívtak, ez eltűnik.

Még néhány merítés és szinte forr lábunk alatt a ladik feneke. Vizet lapátolunk a ladikba, s a kifogott halak hangos csapkodással köszönik meg a jó szándékot. Később bárkába rakjuk a zsákmányt, azt a vízbe csúsztatjuk, és az ívóhelyet ívben megkerülve megismételjük néhányszor az eredményes csorgást.

Kikötünk. Nincs gumicsizmám, ezért Feri a hátán visz ki a partra. Hordalékfából tüzet rakunk. A tűz fellobbanó fényénél megfeketedik a sötétkék éjszaka. Körülheverjük a tüzet, párnánk egy megdőlt fűz gyökere és szenderegve megvárjuk, míg a dévérek újra csapatba verődnek.

A hajnal hideg fuvalattal érkezik. Ladikba szállunk és kezdődik minden előlről.

— Isten hozta — üdvözli

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

NÓGRÁD

1981 MÁJ 17.

Nánay Szilamér

1021

A Magyar Kommunista Ifjúsági Szövetség Központi Bizottsága és a Magyar Népköztársaság Művészeti Alapja a KISZ X. kongresszusa tiszteletére fiatal képző- és iparművészek alkotásaiból rendezett kiállítást a Vigadó Galériában. A kiállítás május 24-ig tart nyitva.

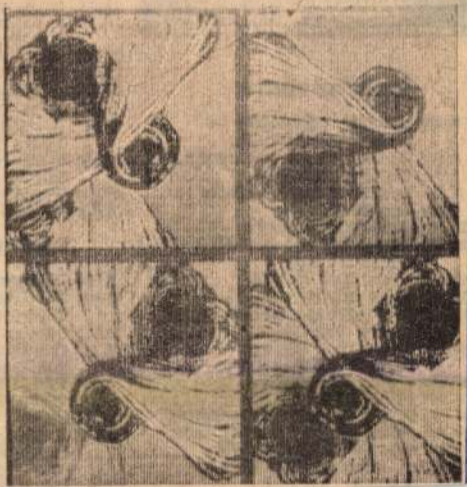

Nánay Szilamér: Metamorfózis

VASÁRNAP

KOSSUTH RÁDIÓ:

7.23: Vizeink völgyében — a Berettyó mentén.
8.10: Öt kontinens hét napja.
8.26: Gershwin-művek.
9.00: Lehár operettdalaiból.
9.30: Nagyítás.
10.08: Szekrénygyerekek.
10.40: Mendelssohn: e-moll hegedűverseny.
11.14: Vasárnapi koktél.
12.10: Édes anyanyelvünk.
12.15: A vasárnapi koktél című műsor folytatása.
13.00: Hátrányos helyzet. Faragó Vilmos írása.
13.10: Népdalkórusok.
13.30: Rádiólexikon.
14.00: Miért szeretem Bartókot?
14.36: Pillantás a nagyvilágba.
15.14: Opera-művészlemezek.
16.12: A kétezer éves költő. Aeneis.
14.33: Táskarádió.
15.30: A jövő emlékei.
16.00: Híres zenekarok albuma.
16.35: Hűvösvölgyi Ildikó régi magyar dalokat énekel.
17.00: Slágerek mindenkinek.
17.55: Mit üzen a Rádió?
18.33: A világ líra gyöngyszemei.
18.43: Nótakedvelőknek.
19.30: A vasárnap sportja. Totó.
20.10: Kettősök Huszka-operettjeiből.
20.43: Társalgó.
22.10: Kellemes pihenést!

TELEVÍZIÓ:

8.05: Tévétorna (ism.)
8.10: MINDENKI ISKOLÁJA. Földrajz
8.45: Történelem (ism.)
9.15: Óvodások filmműsora Kisfilm-összeállítás
9.30: Félidő 0:1. VII. Búcsú a szünidőtől (ism.)
10.00: Hírek
10.05: A kengyelfutó gyalogkakukk legújabb kalandjai XIII/2. rész (ism.)

M.D.K.

Nánay

Plakátrajza: "Bernát féle ingkabát" cimmel.

Szinház és Divat, Bp. 1922. juni. 15. VII.évf.
24. sz. 23. lap

M.D.K.

Nánai Mihály, ötvös mester

Veszprémi mester, munkája: Urvacsora osztó serleg, ezüst, trébelt. Tótvázsony, ref. egyház. 1761. Fekete repr. l. kép. 294. o.

Somogyi Árpád: Adatok a veszprémi ötvösség történetéhez. ~~249.~~ l. 294. o.

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 2. Veszprém. 1964

M.D.K.

Nánai Mihály,ötvösmester

Veszprémi mester,18.sz. Nánai mihály mesterjegye, 18.sz. 12.kép.Fekete repr. 300.o.

Somogyi Árpád:Adatok a veszprémi ötvösség történetéhez.300.o.

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei.2.Veszprém, 1964

M.D.K.

Nánai Mihály, ötvös mester

Veszprémi mester munkája. Urvacsoraosztó serleg részlete. Tótvázsony, ref. egyház. 1761. Fekete repr. 2. kép, 295. o.

Somogyi Árpád: Adatok a veszprémi ötvösség történetéhez. 295. o.

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 2. Veszprém, 1964

Nánai Szilamér

Megbízták a művészt, hogy a Kulügyminisztérium részére készítse el Busó "francia Gobelin-jét".

—: Közlöze munkák.

Művészet, 1980. november - 47. lap.

Nánay Szilamér

textiles

Kiállít a Műcsarnokban. Lásd: Hübner Arankánál (P. Szűcs J.: Régi dicsőségünk: a textil)

Népszabadság, 1988. szept. 3.

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
1981 MÁJ 31

NÉPÚJSÁG (TOLNA)

Nánay Szilamér

1021

1981. május 21.

Fiatal művészek

A Magyar Kommunista Ifjúsági Szövetség Központi Bizottsága és a Magyar Népköztársaság Művészeti Alapja a KISZ X. kongresszusa tiszteletére fiatal képző- és iparművészek alkotásaiból rendezett kiállítást a Vigadó Galériában.

Nánay Szilamér: Metamorfózis

Halál

Minden héten nehéz problémával kell megküzdenie a dél-ausztráliai Jack Boot Bay vízmű vezetőjének. Az utóbbi három évben kormoránok százai menekülnek az ún. Déli-tó száraz, kopár földjeiről a vízmű tárolóihoz, hogy szomjukat csillapíthassák. A „haldokló tenger" néven is ismert Déli-tó az utóbbi 2000 év során száradt ki fokozatosan; valaha Ausztrália szárazföldjének egynegyedét borította. Most egy kis sóstó maradt a helyén, amelynek vize azonban alkalmatlan ivásra. A vízmű tárolója, amely több mint 20 mérföldre van a tótól, az egyetlen pont ahol víz van. Hetenként ezernél több madár repül a betontartályhoz. A madarak azonban a vesztükbe rohannak, mert beleesnek a vízbe, szárnyuk és tollazatuk átázik, és nem tudnak kirepülni. A meredek betonfal miatt kimászni sem tudnak, így sokan a vízben lelik halálukat. A vízmű vezetője néha időben érkezik, és sikerül megmentenie néhány madarat úgy, hogy kihalássza őket egy dróttal. E szerencséseknek van esélyük, hogy tollazatuk megszárad, de hetente így is kb. 600 kormorán elpusztul a tárolónál. A helyzet akkor oldódik meg, amikor megjön a tavaszi esőzés a tóhoz.

A kormoránok vagy kárókatonák egyébként halevő madarak. Fészkeiket a fák koronáiba építik, maró ürülékük azonban néhány év alatt kiöli a fát. A telep száraz fáin a fészkek már messziről láthatók. Magyarországon, a Kis-Balatonon is van népes kormoránтelep. Mivel a kormorán nem tudja az elfogott halat a víz alatt lenyelni, Kelet-Ázsiában halászatra idomítják őket. A nyakukra illesztett bőrzsinór megakadályozza, hogy lenyeljék zsákmányukat, így a halász azt könnyen elveheti tőlük. Kínában erre a célra tenyésztik is a kormoránokat.

M.D.K.

Nánay Á.

Plakátrajza: "Friedrich Irén Kalapkülönlegességek" cimmel.

Szinház és Divat, Bp. 1922. május 25. VII. évf. 21. sz. 21. lap

M.D.K.

Nánay A.

Plakátrajzai: "Kertész Antal cipőkülönlegességei" és "Gosch Konrád cipő" cimmel.

Szinház és Divat, Bp. 1922. május 18. VII. évf. 2o. sz. 26, 27. lap

Márnay Árpád

grafikus

1917 – 1921

Címmusk 1930. 86 l.

Vadászok,

Egész alakban, balrafo
egy tiszt vezetése alatt és
képben vannak ábrázolva, Feli

fölül középütt: K.u.k.Ö
Jäge
balról: Neue Wiene
gez.v.Ma
jobbról: Grosse A
jelzése pedig alól balra: All
középütt: K.u.k.öste
lebe
jobbról: Verlag u.Dr

Szines könyomat, méretes
Sz.r
189
Át.

Nanay Imre

ötvös

1737 Révkomáromban

Komáromban született;

ifj Pécsváradi Sámuelnél

Tanult.

Kapmagyarországötvösök 241.

Ismeretlen festő.
A XIX. századból.

759. Dembinszky Henrik.

látható, kissé jobbra fo

Derékon alól, szembe néz, vel a vállára vetett piros bélésü kö körszakálla őszbevegyült, szeme barn atillája paszomántgalléru és hajtóká lérja látszik oldalán kard lóg.

Vászon, méretei 99.5: 78.5
Az 1848/9-iki szabads
Átvétetett az 1896: IV. 8-

904: V. 9.

Nánay Imre

ötvös.

Komáromi születésu, ifj. Péchváradi Sámuel (révkomáromi ötvös) tanítványa. 1732-ben Révkomáromban munkodott. A csekély kereslet miatt vásárokra szokott dolgozni, gazdálkodik.

Dr. Illéssy János: Magyarországi ötvösök 1732-ben. Arch. Ért. 1904 évf. 387. l.

a Budapest VI. Váczi-körút 61

Nánay Szilamér: Fictive Dreams /Flying experiment I./ – 2000. →

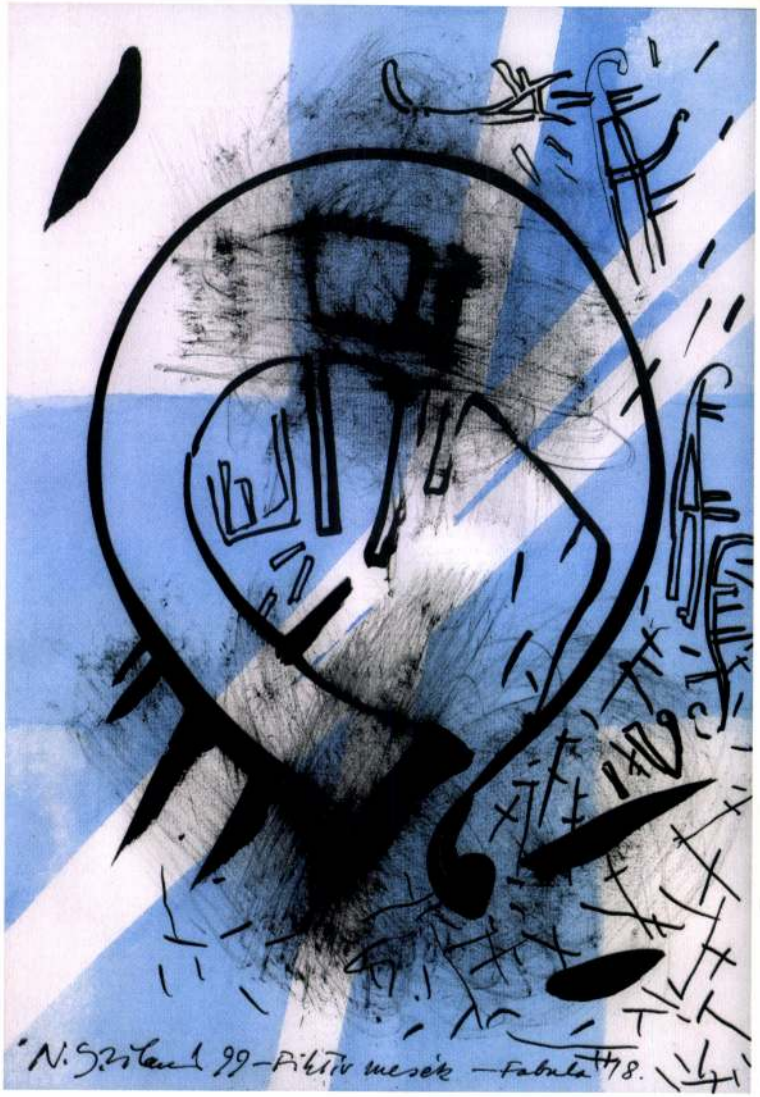

A Budapest Galéria meghívja Önt

Nánay Szilamér

MEDITÁCIÓK
EGY FIKTÍV EVOLÚCIÓ LEHETŐSÉGÉRŐL
című kiállításának megnyitójára
2004 január 22-én 17 órára
a Budapest Galéria Kiállítóházába
(1036 Budapest, Lajos utca 158.)

Megnyitja:
Dr. Mezei Ottó művészettörténész

Közreműködnek:
Babits Antal és Klenyán Csaba

A kiállítás megtekinthető 2004 február 22-ig,
hétfő kivételével naponta 10–18 óráig

BUDAPEST GALÉRIA
1056 Budapest, Szabad sajtó út 5.

Címoldalon: Fiktív Álom (Repüléspróba–1) — 2000.

www.nanay.hu

R

A Budapest Galéria meghívja Önt

Nánay Szilamér

MEDITÁCIÓK
EGY FIKTÍV EVOLÚCIÓ LEHETŐSÉGÉRŐL
című kiállításának megnyitójára
2004 január 22-én 17 órára
a Budapest Galéria Kiállítóházába
(1036 Budapest, Lajos utca 158.)

Megnyitja:
Dr. Mezei Ottó művészettörténész

Közreműködnek:
Babits Antal és Klenyán Csaba

A kiállítás megtekinthető 2004 február 22-ig,
hétfő kivételével naponta 10–18 óráig

BUDAPEST GALÉRIA
1056 Budapest, Szabad sajtó út 5.

Címoldalon: Fiktív Álom (Repüléspróba–1) — 2000.

www.nanay.hu

Nánay Szilamér: Fictive Dreams /Flying experiment I./ – 2000. →

NANAY SZILAMÉR

★ ʌ'ʌ́ʌ'ʌɣ

Borítón: A fekete ló legendája 80 × 100

Weöres Sándor:

Kép keretben

Folyam partján szótlan állsz,
mögötted a hegy gerince,
szőlős kertek, árnyas pince,
hálót szárít a halász.

Lég, sugár, víz, hegy között
állsz a zöldben és a kékben,
jelenléted észrevétlen
mindenségbe öltözött.

Száll évezredek hada,
majdnem mindent learatnak,
de azon nem változtatnak,
hogy itt álltál valaha.

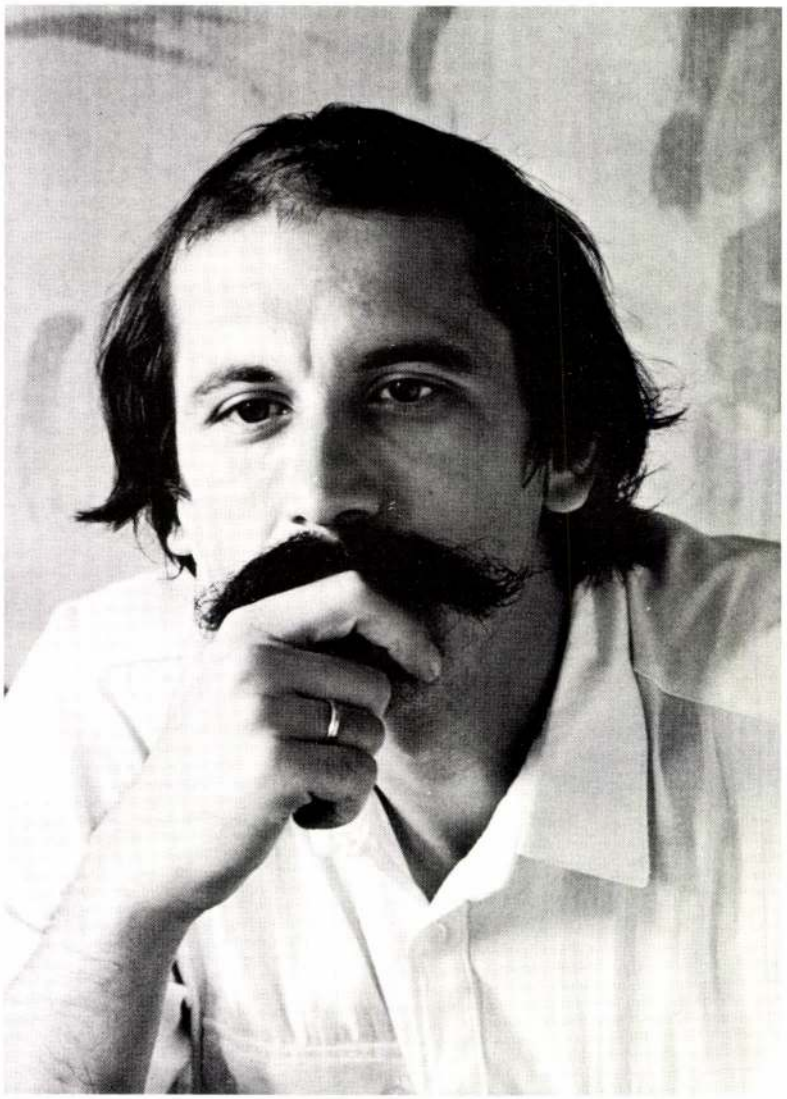

Hölgyeim és Uraim!
Kedves Elvtársak,
Elvtársnők!

A világ nem furcsább, mint régen: — városok dőlnek pillanatok alatt halomba, egyik percről a másikra egészen új ruhában lépnek elénk régi ismerősök, hogy a kevésbé látványos változásokat ne is említsem.

Önök, akik eljöttek erre a megnyitóra, gondolom ugyanazzal a várakozással készültek, mint bármely művészeti esemény előtt: miről szól-szólhat a már jól ismert vagy még ismeretlen művész a közönségéhez? S nekem ehhez kéne most valamiféle bevezetőt mondanom Nánay Szilamér barátom kiállításán.

Akik ismerik Nánay Szilamér korábbi munkáit: azokat a geometrikus formákat feldolgozó textil-terveket és az ezek továbbfejlesztéséből készült festménysorozatokat, amelyek az ősállapot, a fogantatás, a technikai civilizáció és a biológiai valóság kapcsolatát mutatták — talán csodálkoznak ezeken a jóval „valóságközelibb" tájképeken. Én azonban azt gondolom, hogy nem baj, ha valaki — ha már feladatául választotta a világ ábrázolását — nem egyféleképpen kísérli meg azt. Mindannyian változunk, miért kell benne maradni a régiben?

Bár fellelhető az átmenet a régebbi festmények, s ez újak között: a Ráülünk minden lóra című képen *geometrikus* formák közül léptet ki új tájakra a lovas, s a gémeskút kubusba csapódó vödre körül ugyanazok a szilánkok csapódnak szanaszét, melyeket korábban az ősanyag kavarodása hordozott.

S hogy e változásnak milyen következményei vannak — ennek tanulságait egyelőre Nánay Szilamér magának, később majd az esztétáknak kell megállapítani, kikhez — bár folyamatosan kacérkodtunk egymással — valódi közöm soha nem volt. Elemzést hát tőlem ne várjanak, csak nézői impresszióim vannak az itt látható képekről és címeikről, s remélem, hogy ahányan jelen vagyunk annyifélét gondolunk róluk.

A látszólag nyugodt témákat izgató jelenségek sora veszi körül: a Szétrongyolt föllegek, nem egyszerűen vihart idéz, a felhők éles kontúrjaikkal valóban megtépázott égboltot láttatnak. Bombák szaggatták szét, vagy magától lyukadt ki az ég vászna? Hiszen az ég maga is többféle: kékjeit ködös szürkék, füstös feketék váltják tájról tájra. Itt a földhöz közel — mondja az egyik cím, mélyzöld felhő halványul át kékbe, mintha a szomszéd szántóföld repülne át felénk.

A *repülés* állandóan visszatér: eszközei belógnak a tájba, s eltérő formájuk, színük megbontja a szokott látványt. A Széltől még lehetne, Meleg léggel fölfelé, merthogy Van gázunk — vörös járművek, magányos jelzőtáblák, civilizációnk elhajigált tereptárgyai tűnnek elő. Tönkrement a vödrünk — mondja Nánay, s valóban, a vödör ott hever a fűben, két magas karó között; ám amúgy semmi nem zavarja a táj harmóniáját: minden a helyén, mozgalmasan hullámzanak a túlpart bokrai a sötét víz mögött, csak az elveszett vödör piroslik szerényen a fűben.

Aki jobban odafigyel, ilyen apró jelekből gyanút fog: Nánay nem egyszerű anzikszokkal akarja növelni a magyar tájképfestészet alkotásainak a számát, hanem gyengéden pimasz iróniával a véleményét is megfesti a világról, csak éppen nem olyan agresszíven, ahogy elszántabban pdófétai ihletésű társai teszik.

S lehet, hogy neki van igaza: hisz az agressziót csak elutasítás követi, míg talán *így* van esély a hatásra is, amelyre a szívünk mélyén mindannyian vágyunk.

Nánay nemcsak ábrázolni akarja a néhol még fellelhető, eredeti érintetlenségükben szép tájakat. Képein előtűnik a *féltés*, s anélkül, hogy valamiféle plakátos természetvédelmi programfestészetbe fogna, érezteti természet- és világféltő szorongásait.

Megjött az erózió — jelenti be tárgyilagosan, boldogságos idilleket idézve, mintha mondjuk a fecskék jöttét jelentené, s a kopár tájon két csupasz fatörzs áll vigyázzban, anélkül, hogy tudnák: a *civilizált embert* az akasztófára emlékeztetik.

Az atomfegyverek korában minden felhő gyanús: nem tudjuk miféle párák gomolyogtatják például az Áldott energia fehér felhőjét, a párhuzamos drótok között, ahol a fák koronáinak zöld keresztjei mögött mégis kék az ég. És Mégis minden kizöldül — állítja egy másik kép is, jóllehet a szürke fatörzsön ennek semmi nyoma, s a távoli repülőtől, meg az eltévedt kilométerkőtől józan ésszel nem is várható, hogy kizöldüljön.

Nánay nem elkeseríteni, s nem lelkesíteni akar, az ő dolga a láttatás.

Mert a mindannyiunkaz körülvevő apró ellentmondásokat gyakran éppen azért nem vesszük észre, mert naponta látva megszoktuk őket.

Pedig még a kopár tájnak is van költészete, s ha éppen nincs, hát beleképzelhető, sőt kiszínezhető, s így felmutatva ismét idézőjelbe tehető: Táj lovagregényhez; Errefelé nincs komp; Romantika '84; a kopár meseerdők levéltelen sűrűjéből elősejlő templomsziluett — egész ciklus idézi a táj romantikáját.

Mert bár Beszántottuk földjeinket és Jó termés várható, azért A varsáink megint kifosztva, A hálók nem fognak halakat, s e szomorú tényekre nincs válasz a tájakon kívül — ott kell keresni, megtalálni. Még akkor is, ha műelméletekkel körülbástyázott korunkban az ilyen munka nem számít elég korszerűnek.

Mert jó a többféleség.

Minden olyan törekvésnek örülhetünk, amely a kötelezően igazolt utak helyett új utakat keres.

Nánay Szilamér kárpittervezőként tájképeket fest, s ennek én legalább annyira örülök, mint annak, hogy művészettörténészi jogosítványommal, honvéd és színházrendező létemre íme másodszor nyithatok meg kiállítást életemben. Nánay Szilamérnak ez már a hetedik kiállítása, s remélem, hogy még nagyon sokféle követi majd, mindannyiunk örömére.

E mostanit mindenesetre ünnepélyesen megnyitom.

Bodolay G. Z. 1985. szeptember

Most 1987 szeptembere van. Már nem vagyok katona. Októberben bemutatjuk a Hamletet. Nánay Szilamér még mindig fest, mintha nem törődne Helsingőrrel. A képeken jóval kevesebb az illetlenül nem oda való elem — pedig mennyi mindent szórtak szanaszét e két év alatt!

Lehet, hogy ezért kell tájképeket festeni: hátha meglátjuk, milyen lehetne a táj.

Bodolay G. Z.

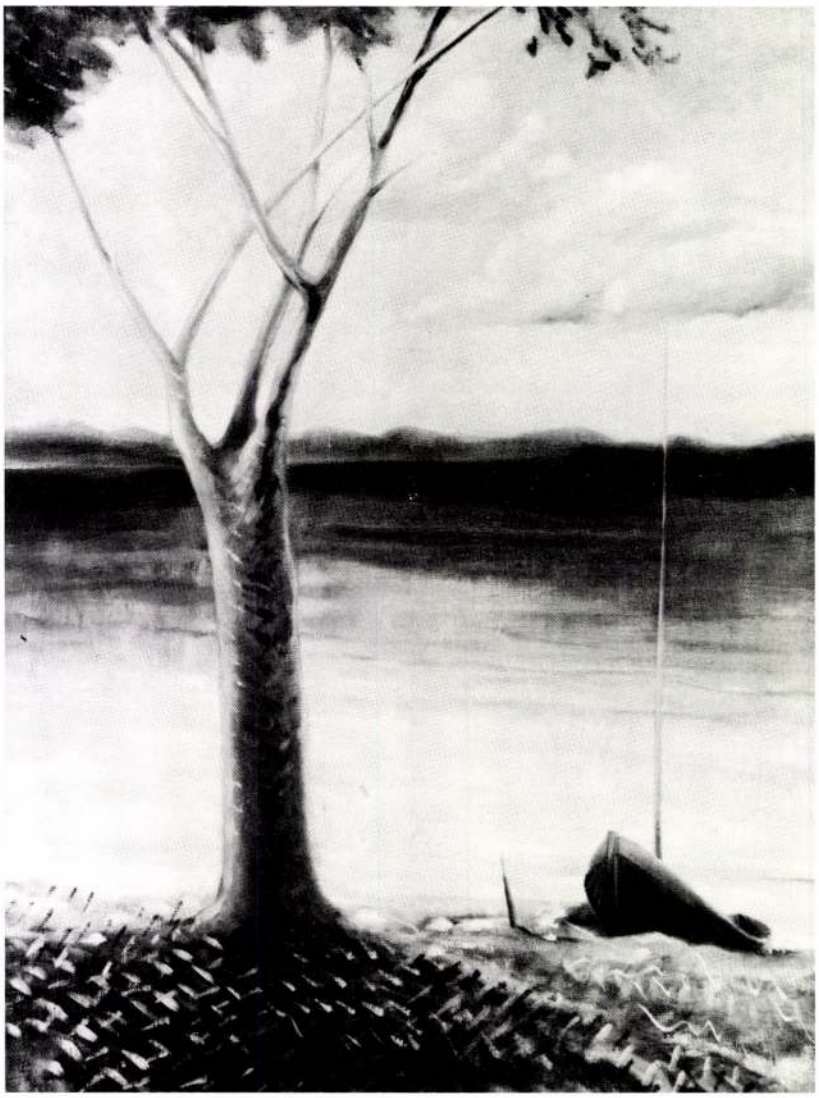

Egy kaland rejtélye 80 × 60

Homokfogó erdősávok 50 × 60

Múlt és jövő 50 × 60

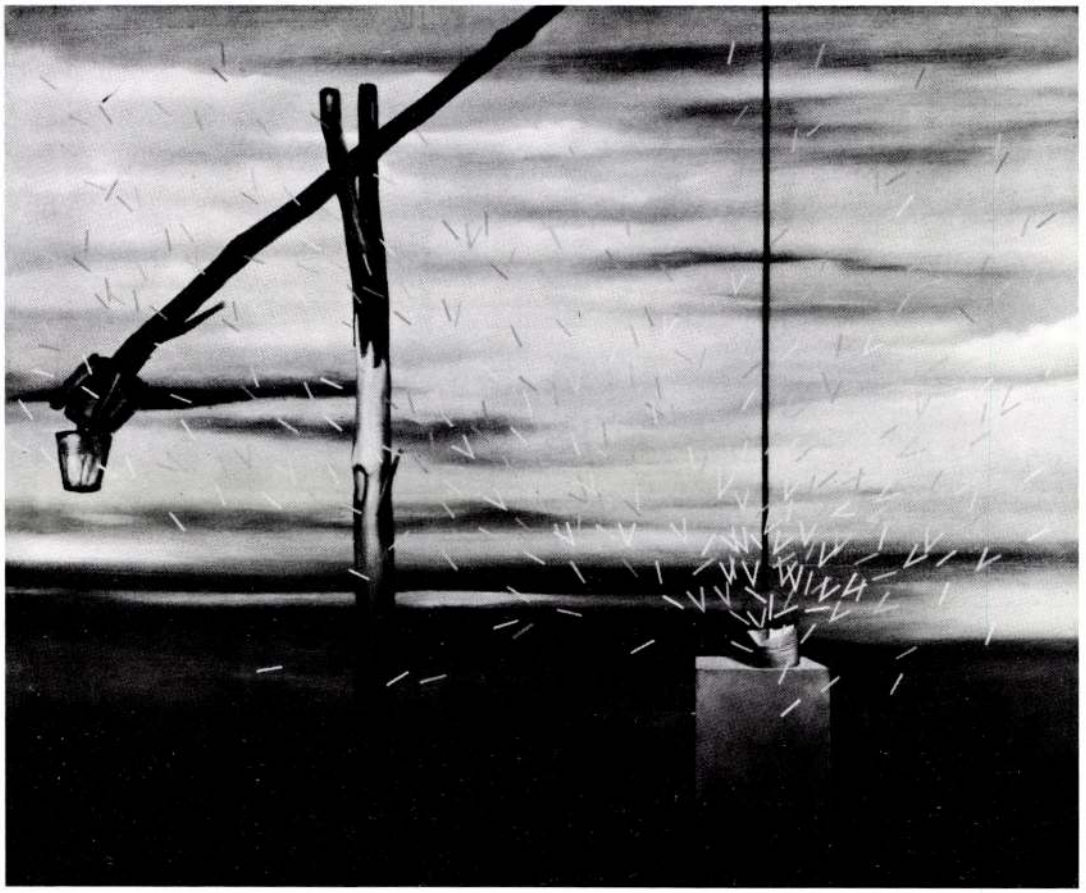

Táj erdő nélkül 80 × 100

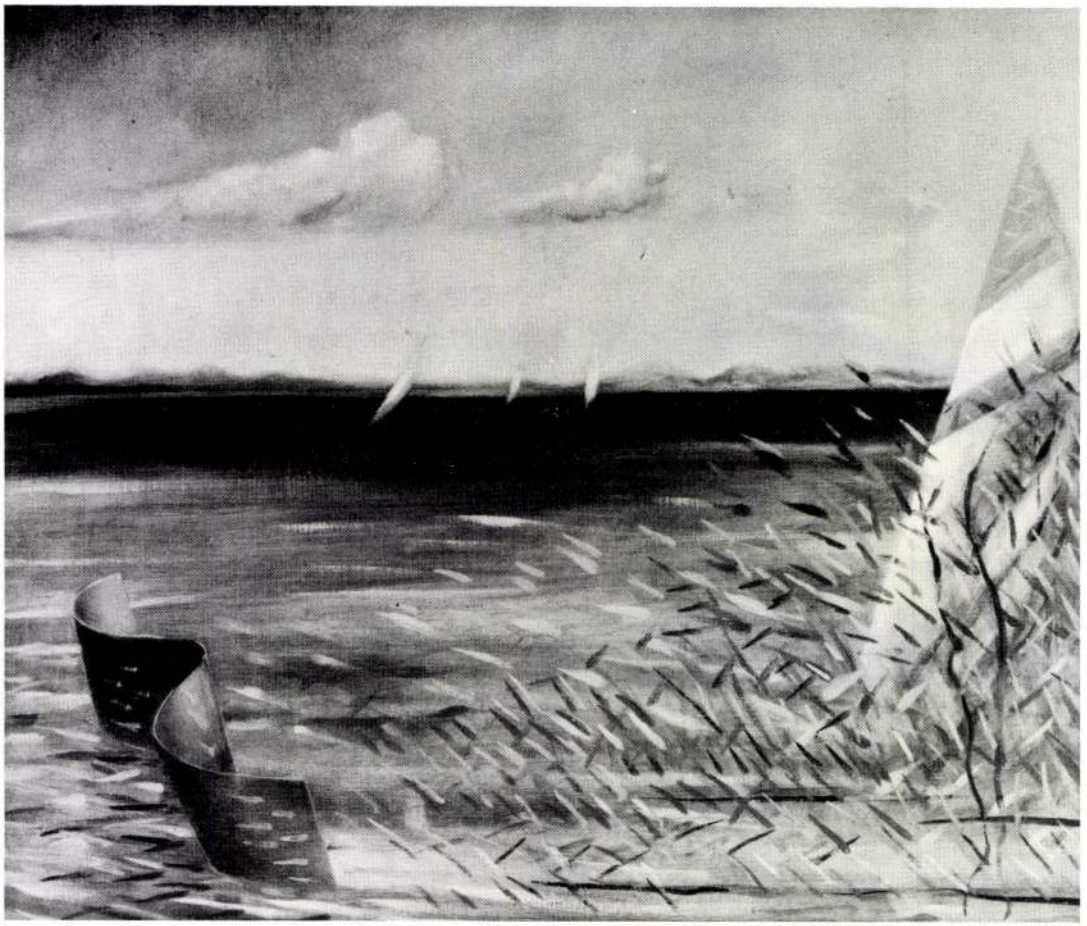

Ha egyszer zátonyra futunk 60 × 50

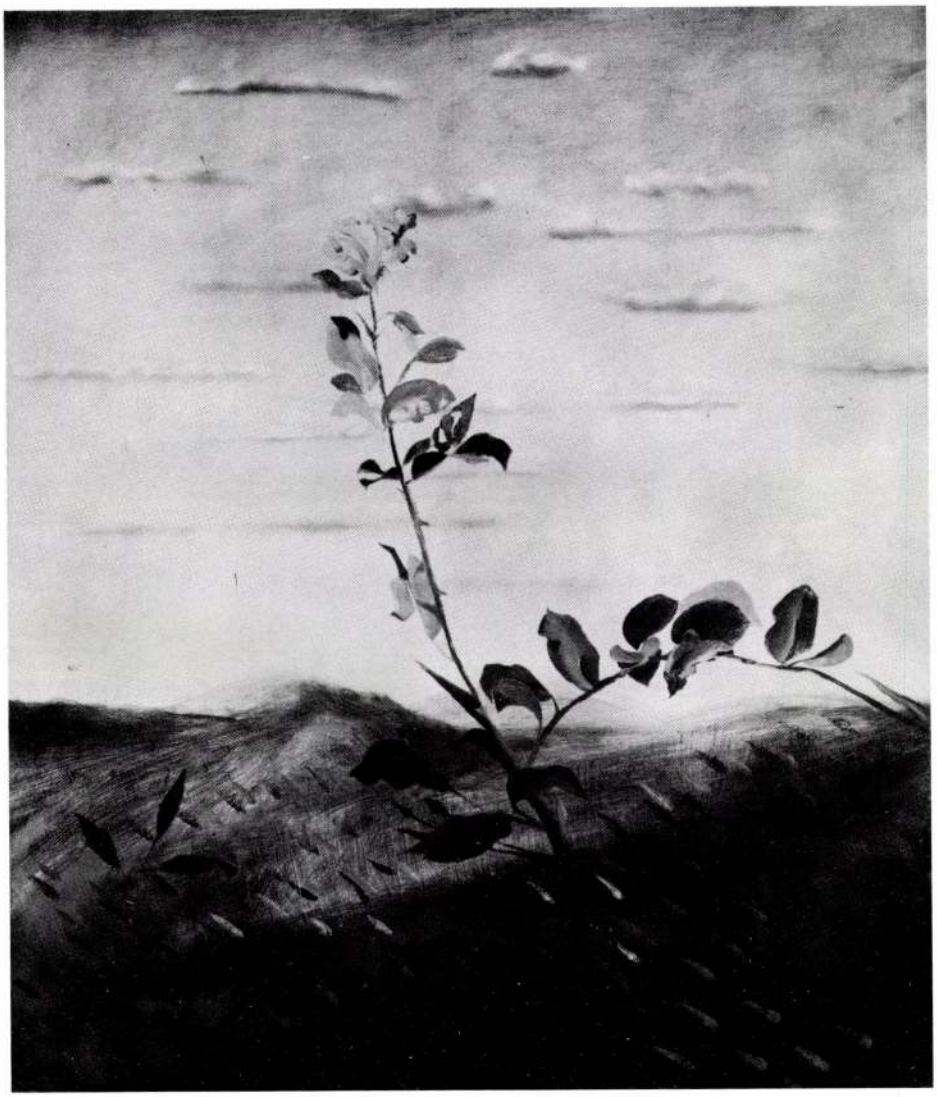

Az első virág neked 50 × 60

Titkos találkahelyünk 50 × 70

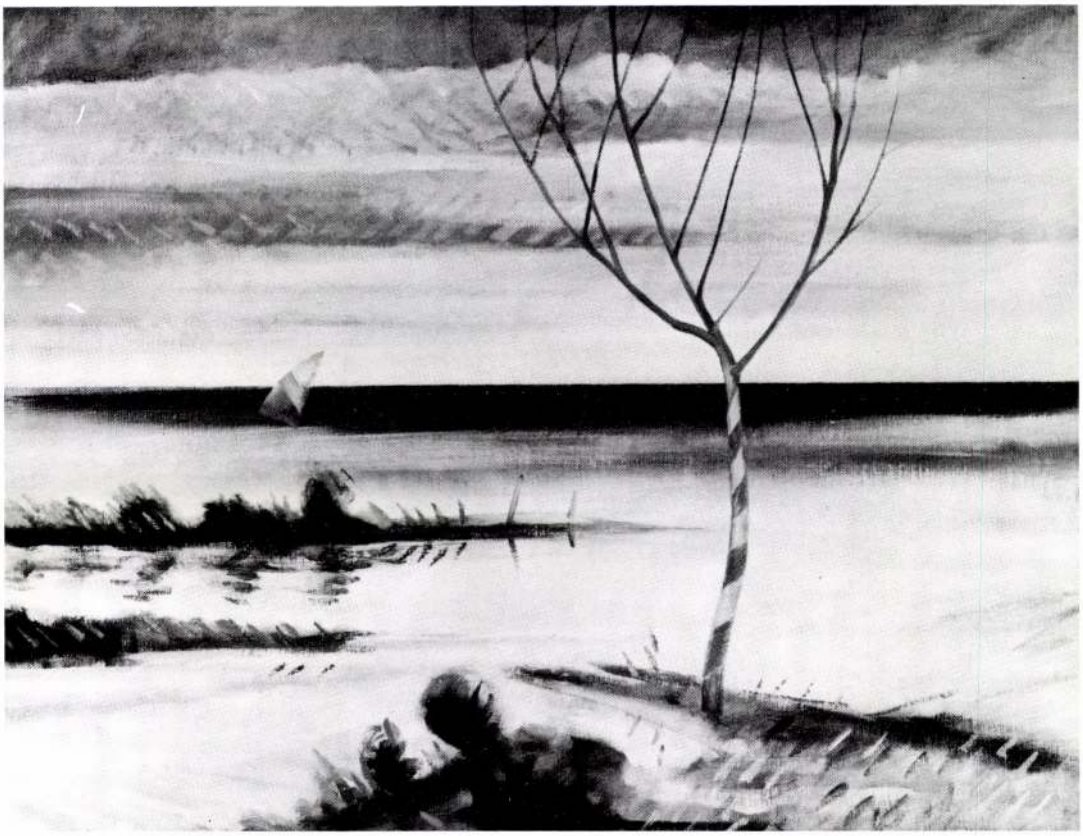

Az elemek legyőzése 60 × 80

Szegfűgombás vidék 50 × 70

Gyermekkorom tisztása 50 × 70

Régi sétáink emléke 60 × 80

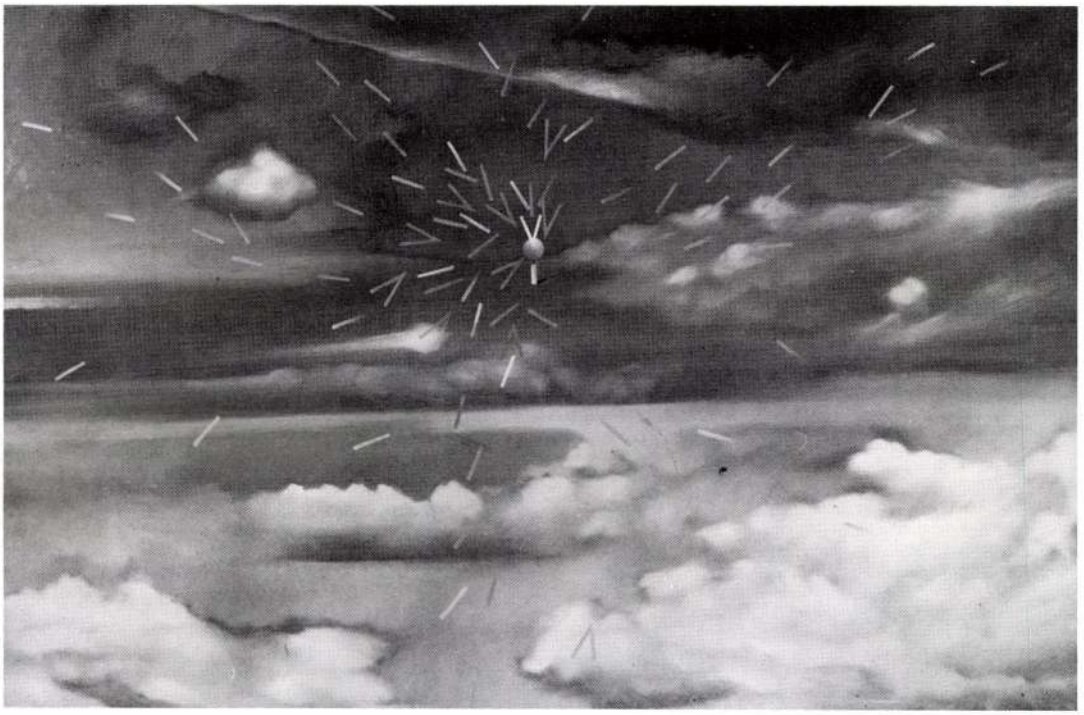

Különös atmoszféra 50 × 80

Szikkasztó légáramok 50 × 60

A katalógust tervezte: Pócs Péter
Felelős kiadó: Köteles István
87. 74 472 Petőfi Nyomda, Kecskemét

A KÉPCSARNOK MEGHÍVJA ÖNT

NÁNAY SZILAMÉR

FESTŐMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSÁNAK
ÜNNEPÉLYES MEGNYITÁSÁRA

1987. NOVEMBER 19-ÉN,
CSÜTÖRTÖKÖN DÉLUTÁN 5 ÓRÁRA

MEGNYITJA:
POLGÁR CSABA IPARMŰVÉSZ

MEGTEKINTHETŐ:
IVÁNYI GRÜNWALD-TEREM
KECSKEMÉT, PETŐFI S. U. 4.

A katalógust tervezte: Pócs Péter
Felelős kiadó: Köteles István
87. 74 472 Petőfi Nyomda, Kecskemét

Nánay Szilamér, festőművész

Attalai Gábor: Minta (T. Nemzetközi Mintatriennálé) Műcsarnok.

Nánay Szilamér: Minta-irányzat, olaj, vászon, farost, 9 db 100 × 100 cm, 1987

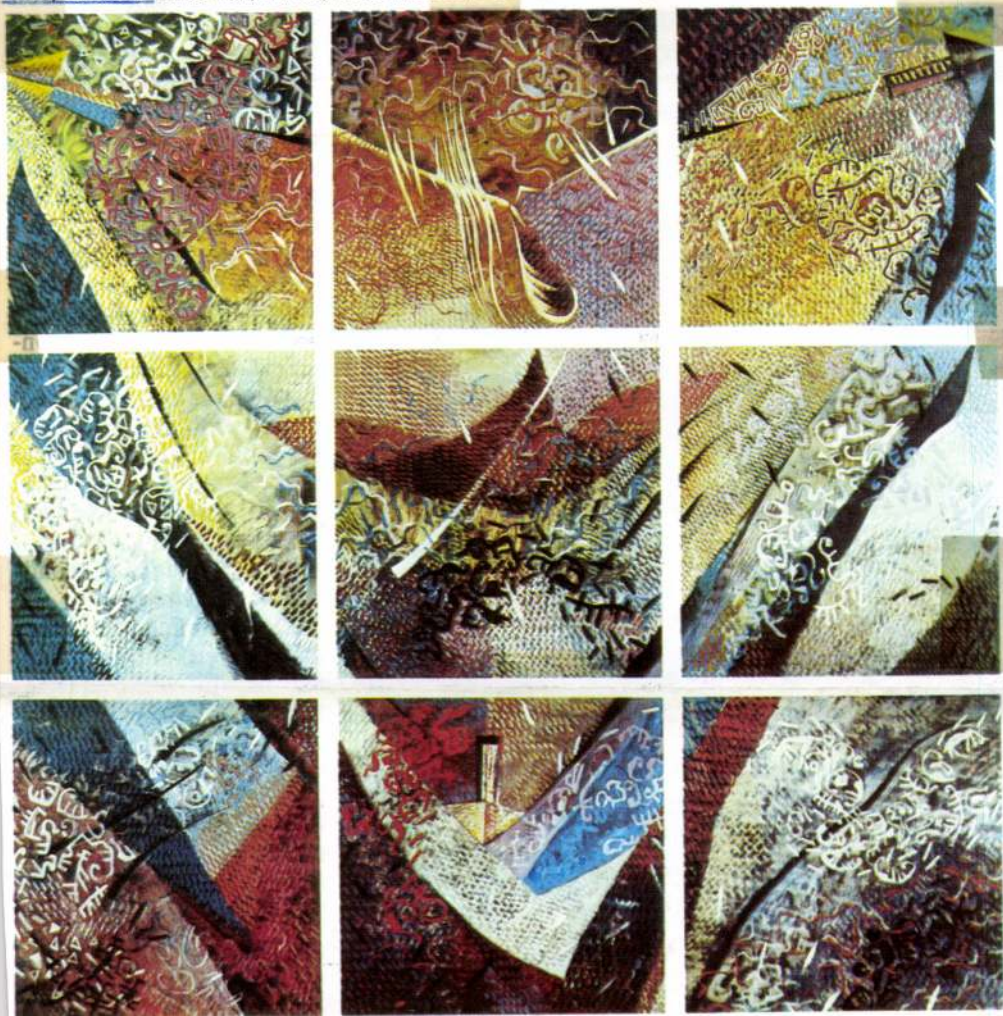

Művészet, 1989, 4., 34-old.

fele negatív végkövetkeztetést vonjuk le a Mintatriennálé első bemutatójáról. Az esemény magas színvonalú minősítést érdemel. Mégis, kritikaként kell felvetni ellenében, hogy egészét tekintve nem jelentkezett olyan erővel, ami a „minta" kérdés-

Françoise Pelenc: Kraft bleu, csomagolópapír, enyv, vászon, 100 × 100 cm, 1987

A KÉPCSARNOK MEGHÍVJA ÖNT

NÁNAY SZILAMÉR

FESTŐMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSÁNAK
ÜNNEPÉLYES MEGNYITÁSÁRA

1987. NOVEMBER 19-ÉN,
CSÜTÖRTÖKÖN DÉLUTÁN 5 ÓRÁRA

MEGNYITJA:
POLGÁR CSABA IPARMŰVÉSZ

MEGTEKINTHETŐ:
IVÁNYI GRÜNWALD-TEREM
KECSKEMÉT, PETŐFI S. U. 4.

A katalógust tervezte: Pócs Péter
Felelős kiadó: Köteles István
87. 74 472 Petőfi Nyomda, Kecskemét

KÉP
CSAR
NOK

Nánay Szilamér festőművész

NÁNAY SZILAMÉR festőmű-
vész kiállítása nyílt meg Szege-
[illegible] Gulácsy-teremben, csütör-
jak szeretetéről. Kiállítását két
hétig tekinthetik meg az érdeklő-
dők.

Magyar Hírlap, 1985. IX. 27

A Magyar Köztársaság
Művészeti Alapja
szeretettel meghívja Önt

NÁNAY SZILAMÉR

képzőművész

kiállításának megnyitójára
1990. január 11-én 17 órára
a Duna Galériába
(Budapest, XIII. Rajk L. u. 95.)

A kiállítást megnyitja:
Rózsa Péter újságíró

Megtekinthető:
január 11-től február 11-ig
hétfő kivételével naponta
10-től 18 óráig

Meghívó

Nánay Szilamér, festőművész

Nagy Zoltán: Egy egész meg két fél Textilbiennálék szombathelyen.

26. „Futó téma", vegyes technika, 200 x 200 cm.

Művészet, 1988., 11-12, 43-old.

A KÉPCSARNOK MEGHÍVJA ÖNT

NÁNAY SZILAMÉR

FESTŐMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSÁNAK
ÜNNEPÉLYES MEGNYITÁSÁRA
1985. SZEPTEMBER 26-ÁN
CSÜTÖRTÖKÖN DÉLUTÁN 5 ÓRÁRA

MEGNYITJA
BODOLAI GÉZA
A SZEGEDI NEMZETI SZÍNHÁZ
RENDEZŐJE

A TÁRLAT MEGTEKINTHETŐ
1985. SZEPTEMBER 26–OKTÓBER 5.

KÉPCSARNOK

GULÁCSY LAJOS TEREM
SZEGED, KÁRÁSZ UTCA 17.

F. k.: Köteles István – 85-1314 GENERALART Dorogi Ny

Budapesten születtem 1952-ben. A művészeti stúdiumokat a Képző- és Iparművészeti Gimnáziumban kezdtem díszítő-festő szakon, és a Magyar Iparművészeti Főiskolán fejeztem be a kárpit-tervező szakon.

Pályámon a kiskunfélegyházi Petőfi Sándor általános iskola rajztanára, Terescsényi Endre indított el sok évig tartó áldozatos munkájával. Későbbi tanáraim ifj. Benedek Jenő, Eigel István, valamint Plesnivý Károly voltak.

Választott szakjaim a gimnáziumban és a főiskolán is, a festészet alkalmazott válfajai – mesterségek – amelyek segítségével, minél tökéletesebb elsajátításával olyan eszközök birtokába kívántam jutni, amelyekkel kifejezhetem mondanivalómat és képi úton teremthetek kapcsolatot kortársaimmal.

A kiállításon látható témával, a táj ábrázolásával szeretném a természeti környezethez való ragaszkodásomat kifejezni, ismert-ismerős hazai tájak sugallta hangulatokat, érzéseket láttatni.

Nánay Szilamér

F. k.: Köteles István – 85-1312 GENERALART Dorogi Ny

Váray Szilamér.

Csongrád megyében a települések házasságkötő termeit az e tájon élő művészek alkotásaival dekorálják, szépítik. – Váray Szilamér munkája Pitvarra kerül majd. (rövidítve)

T. L.: Újabb pannók.
Dél-Magyarország, 1983. dec. 17. 6. old.

NÁNAY Szilamér festőművész

kiállítása. Szeged, Galéria Lajos Terem,
1985. szept. 26- okt. 5. Ber. Nánay
Szilamér. Bp. Képzőm. V. 1985 [4] p. ill

, hogy Budapest és Prága - ellentétben
em közelítette meg mai nagyságát. Bécs
archia politikai központja, de a
dasági középpontja is volt. Így nem
sten gazdasági sikereket elért zsidó
ment, ettől remélvén céljaik sikeresebb

példa a gazdaság területén: a kőszegi
désének alapjait Magyarországon rakta
ol Landauer német bankárral nagystílű

NÁNAY SZILAMÉR

Új Művészet
2004. Ápr. XV/4.

SS. okl.

MDK

16. Mérienne Nancy (1790-860)

Mellkép Napoleon-frőzban.

Lyon, 1836 ápr. ban rajzolta.

Pourtalès: Franz Liszt, 1927. Repr.

Dr. André Csatkai: Versuch einer Franz Liszt Iconographie. - Sonderabdruck aus d. „Burgenländischen Heimatblättern". Jahrg. 1936. Hft. 2. S. 56.

MDK

MDK

17 Mérienne Nancy.

Fétalak, profillal jobbra.
A zongoránál. 1835/6
Repr. Pages d'Art.

Dr. André Csatkai: Versuch einer Franz Liszt Ikonographie. - Sonderabdruck aus d. „Burgenländischen Heimatblättern." Jahrg. 1936 Hft 2
S. 56.

3.16

M.D.K.

Nándor E. István, Epetti építész

Boskó Jérával hőrös
terve 70.000 K-ás harmadik
díjat nyert az ceri Jardonyi
mauzoleum pályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1923. XLIV. évf.

jul. 25 sz. 6. old.

MDK

Nándor Kató

Magyar Iparművészet 1939. 218.1.

MDK

Nándor Kató

-ic.: A mai lakás diszitőművészete. Évadnyitó kiáll. a Tamás Galériában. Pesti Napló 1937. szept. 26.

Nándor Kató

Szerepelt a lakást diszitő művészetet bemutató kiáll.-on. Tamás Galéria.

Kat.1935.Szept.26- Okt.10.

Nándor Kató

iparmüvész

Iparmüvészeti Társulat jubiláris kiállitása - Iparmüvészeti Muzeumban - háziipari tárgyakkal szerepel.

Pesti Hirlap
1935.XII.4.

MDK

Nándor Kató iparművész, szobabutor

Iparművészet a képszalónokban. Magyar Iparművészet. 1937. 189 l.

Nándor Katalin

bútorfestő

1931. végén jó

Iparm. Isk. Évk.

1930-34. 47. l.

Réz, mag. 13·2 cm.
Az Ipolyi-gyüjteményből.
A magyar történeti ötvösmű-kiállítás lajstroma. Bp. 1884., második terem, 10—11. l.
— Ipolyi, Biharvármegye, 398/42. szám.

KRISZTUS-TEST,
románstílű utánzat.
XIX. század.
Talapzatos fán.
Bronz, mag. 13·8 cm.

KRISZTUS-MELLKÉP,
trébelt korong, románstílű utánzat.
XIX. század.
Aranyozott réz, átm. 9·5 cm.

TRÓNOLÓ KRISZTUS,
áldást osztó Zománcos lap, románstílű untánzat.
XIX. század.
Réz, átm. 8·2 cm.
Az Ipolyi-gyüjteményből.
A magyar történeti ötvösmű-kiállítás lajstroma. Bp. 1884., második terem, 146. l. — Radisics Ipolyi, 54. szám.

KRISZTUS
jobbkarját emeli. Románstílű utánzat.
XIX. század.
Bronz, mag. 6 cm.

OSTYATARTÓ-PYXIS,
hengeres, kúpos fedővel, vésett alakokkal. Limogesi románstílű munkák utánzata.
XIX. század.
Réz, 14 cm.

Nándor Katalin

butósterverő

1928-1931.

[Iparm.Isk Évk.]

1930-34. 46. l

198. kép. *Habán tányér, 1700.*

PORCELLÁNEDÉNYEK,

csészék, tányérok, aljak stb., 778 darab,
Bécs, Klösterle, Schlaggenwald, Höchst,
bach, Wallendorf, Meissen, Frankenthal,
phenburg, Ludwigsburg, Ansbach, Berlin,
dimonte, Novi, Wedgewood.
A San Marco-gyüjteményből.
Gerevich PA, 262. l.

KÍNAI PORCELLÁN,

23 drb. edény (egyik aranyozott bronzfoglalat
28 tányér, 2 tál, 3 sótartó, 1 tányéros c
1 fedő.
Kékmázas, XVIII. század.

BOTFEJ,

28 drb., porcellánból.
XVIII—XIX. század.
A San Marco-gyüjteményből.
Gerevich PA, 262. l.

PIPA,

18 drb. porcellánból,
XVIII—XIX. század.

APRÓSÁGOK,

45 drb., porcellánból,
XVIII—XIX. század.

Vándor Kató

l.

A Bútor

1937. 1. 12.

2, 3, 4, 5. l.

6. l.

Nagytekintetü

Tisztelettelteljesen jelente
hadbavonulásakor a részére 19
300.- koronás utiköltség átal
munkavezetőnek, ki szintén ha
történt kiküldetésénél felmer
ségeket, végül Fridli Sándor
templom helyreállitási munkái
/: Gyulafehérvárról helyszíné
megállapitott 300 kor. utiáta
a nagytekintetü Bizottságot.

Nándor Kató

l.

A Bretor

1937. 7. sz

93, 94. l.

95, 96. l.

Ebergé

igazga

2768 K 64

KIFIZETTETETT

MAGY. KIR. ÁLLAMPÉNZT (X. kor.)

Budapest, 19 ... 9/4 X 7/23

hó

Nándor Kató

l.

A Bútor

1937. 9-10 sz

138 l.

140 l.

...ó ellentmondással elni ki-
...ásaikat 6 hónap alatt vagy is
...ag a tkvi hatósághoz adják be
...os határidő letelte után ellent-
...i nem fog.–
...tban körülirt esetekben kivé-
...ertént bejegyzések által előbb nyert
...irányban sértve vélik, ide értve
...nyának az 1889 évi XXXVII. t. cz. 165
...nek tartják, e tekintetben felszó
...a tkvi hatósághoz 6 hónap alatt va-
...tsák be, mert ezen meg nem hos-
...után az emlitett bejegyzéseket csak
...dőközben nyilvánkönyvi jogokat
...nak sérelme nélkül támadhatják m...
...a felek a kik a leiküldöttnek
...a mennyiben azokhoz egyszer...
...csatoltak, vagy ilyeneket pot-
...et a tkvi hatóságnál átvehetik

...ebunár hó 26 n Rvyneán

Kiadmány hitelül
Veress

Nándor Kató

III. díj és diszérét

2 terv

l.

Reklámelet

1932. 3. 1

5260.	26 drb. 18x24-es nagyitás /:Várromok:/ azaz Hatvanöt aranypengő.

A másolat hiteléül:

MAGYA
FE

Budapest, 1943. január 25.

Fizetendő: számla vételekor.

Vi.

Nándor Kató

diszeret

l.

Reklámelet

1932. 4. l.

MŰEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGA
58/1943

Távirati cím — Telegramme
Cables — Télégrammes

FILMIRODA
BUDAPEST

MAGYAR FILMIRODA RT. ~~~ UNGARISCHES FI

KÖZPONTI TELEP: BUDAPEST, IX, KÖN
LEVÉLCÍM: BUDAPI

FÉNYKÉPÜZEM: BUDAPEST, VIII, SÁNDOR-U
FILMRAKTÁR: BUDAPEST, VIII, SZENTKIRÁLY
FILMKÖLCSÖNZŐ OSZTÁLY: BUDAPEST, VII,
KÉPESLEVELEZŐLAP ÜZEM: BUDAPE

Rendelés száma.....

Szá

T.

Műemlékek O

Van szerencsénk nb. megrendelésük

az alanti felállítás szerinti számlával szolgálni.

.....*mellékl*et

Munkalap száma.....

Tételszám	

Nándor Kató, ip.müv. MDK

Öltözőszoba. Egy nagy rózsadombi villába tervezte
Repr. Alaprajz.

Kivitelezték: asztalosmunka: Varga és Fekete.
Kárpitosmunka: Merva Imre.

Női szoba. Tervezte N.K.? Repr.
Alaprajzi elrendezés.

Néhány régi butordarabhóz készült.

Tér és Forma . 1939. 6.sz. 119.l.

Nándor Kató, lakberendez
ip.müv.

Ebédlöt tervezett.
Kivitelezték Varga és Feketes asztalosok.
Kárpitozás:Merva Imre.
Szövetek: Szabó Éva.

Tér és Forma . 1939. 6.sz. 119.l.

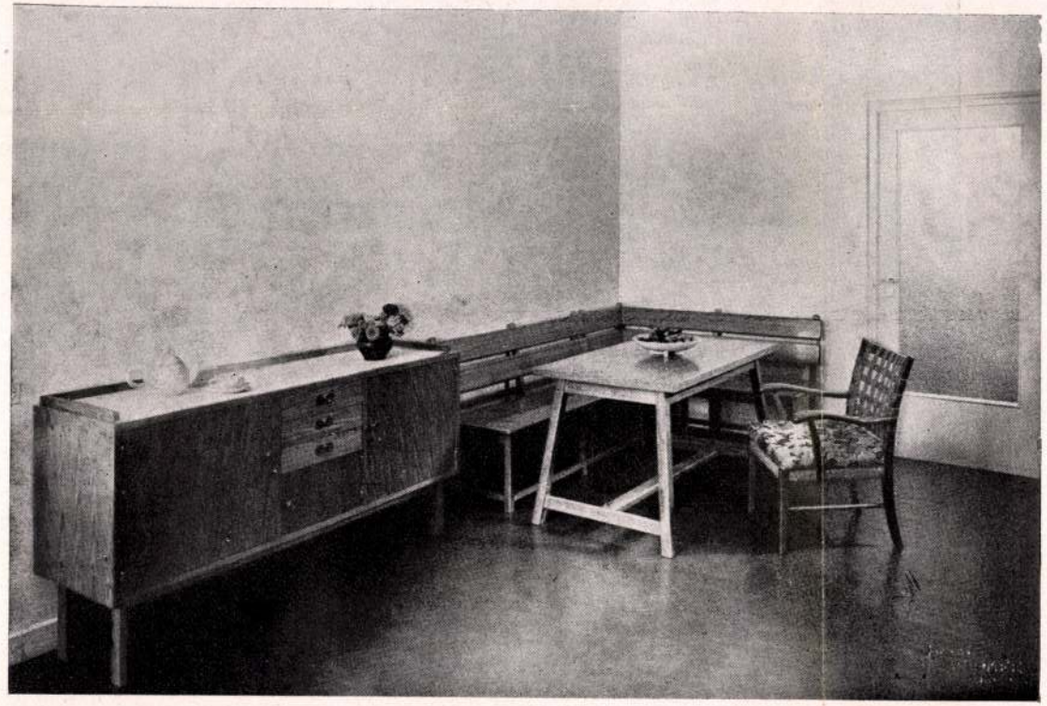

Nyaraló lakó-hálószobája

Tervezte: Nándor Kató

Kis nyaraló berendezését kellett olcsón és mégis csinosan megoldani. A szokásos és a megrendelő által is eredetileg kívánt lakkcsiszolt megoldás helyett az alig drágább, de sokkal hatásosabb és tartósabb vörösfenyő anyagot választottam, ezáltal az egész szoba is más jelleget nyert. Az ülőbútorok, sarokpad és asztal tömörfa, csak a szekrények oldalfalai és ajtói készültek rétegelve. Maga a faanyag megmaradt eredeti színében politurral bedörzsölve. A karosszékek ülését gyékényfonás és színes vászonnal bevont lószőrpárna képezi.

A két fekvőhely fülkében van elhelyezve. ruha és fehérnemű részére kis gardrób szolgál úgy, hogy magas szekrényre a szobában nem is volt szükség. A heverők melletti kis szekrényke könyvek és egyéb apróság részére való, inkább éjjeliszekrényt pótol. A szoba másik sarkát sarokpad, étkezőasztal és edényszekrény foglalja el.

Kárpitosmunka: *Merva Imre*

Fotók: *Seidner*

Alaprajzi elrendezés:

1. Edényszekrény
2. Szekrényke
3. Étkezőasztal
4. Sarokpad 2 darabban
5. Heverő
6. Karosszék

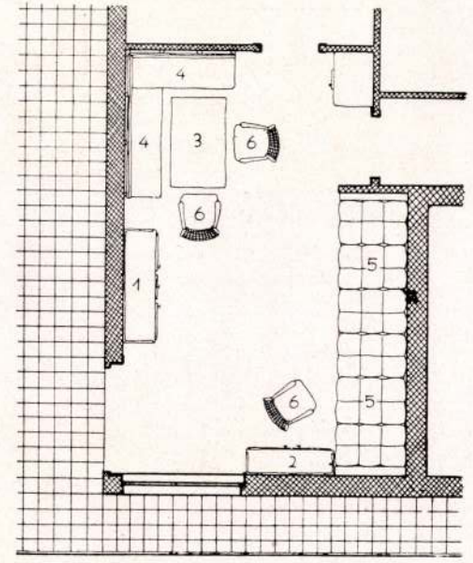

A Ruto
1937. 9-10 sz

színű üveg, a tükör a falra van erősítve. A kis toletteszekrény kívül virágos vászonnal borított, belül fehér jávorfa. Az ülőke ülése peddignád, rajta angol vászonnal bevont lószőrpárna.

A *lakószoba* egyik falát kombinált könyvszekrény foglalja el, a másik hosszú falon sarokpad van asztalkával és karosszékekkel. Ez a sarokpad szolgál két személy részére fekvőhelyül. Az ablaknál elhelyezett külön kis toldalék könnyen elmozdítható és a hosszú rész végébe tolható, ami által két teljes fekvőhelyet nyertem. Az ülő-, illetőleg fekvőpárnák *Epedá*-ból készültek, alatta ágyneműtartóval, elég bő mérettel két személy ágyneműjének. A hátpárnák eltávolításával az ülőpad kényelmes fekvőhellyé változik.

A könyvszekrény felső részében kis bárszekrény és secretaire van beépítve, az alsó csukott rész fehérneműszekrény, mellette toilettefiók kihúzható és felcsapható tolettetükörrel.

A bútorok faanyaga lemattolt diófa, a karosszékek bevonóanyaga mogyorószínű és barnásvörös kéziszőttes, a sarokheverők letűzött és alábélelt (matlassirozott) virágos vászonnal vannak kárpitozva.

Kárpitosmunka: *Merva Imre*

Fotók: *Seidner*

Alaprajzi elrendezés

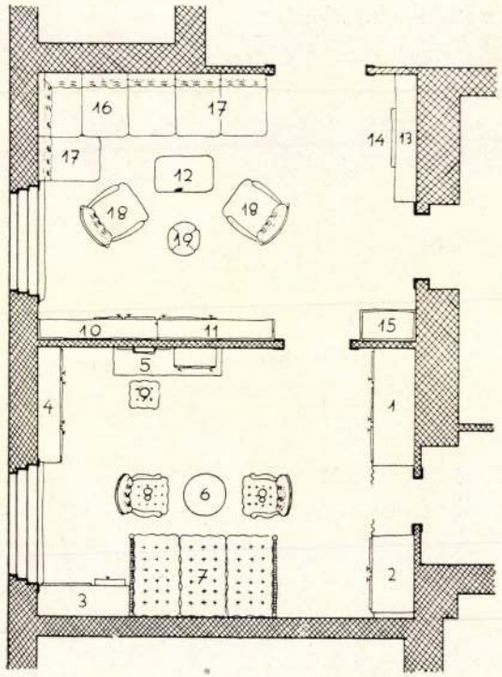

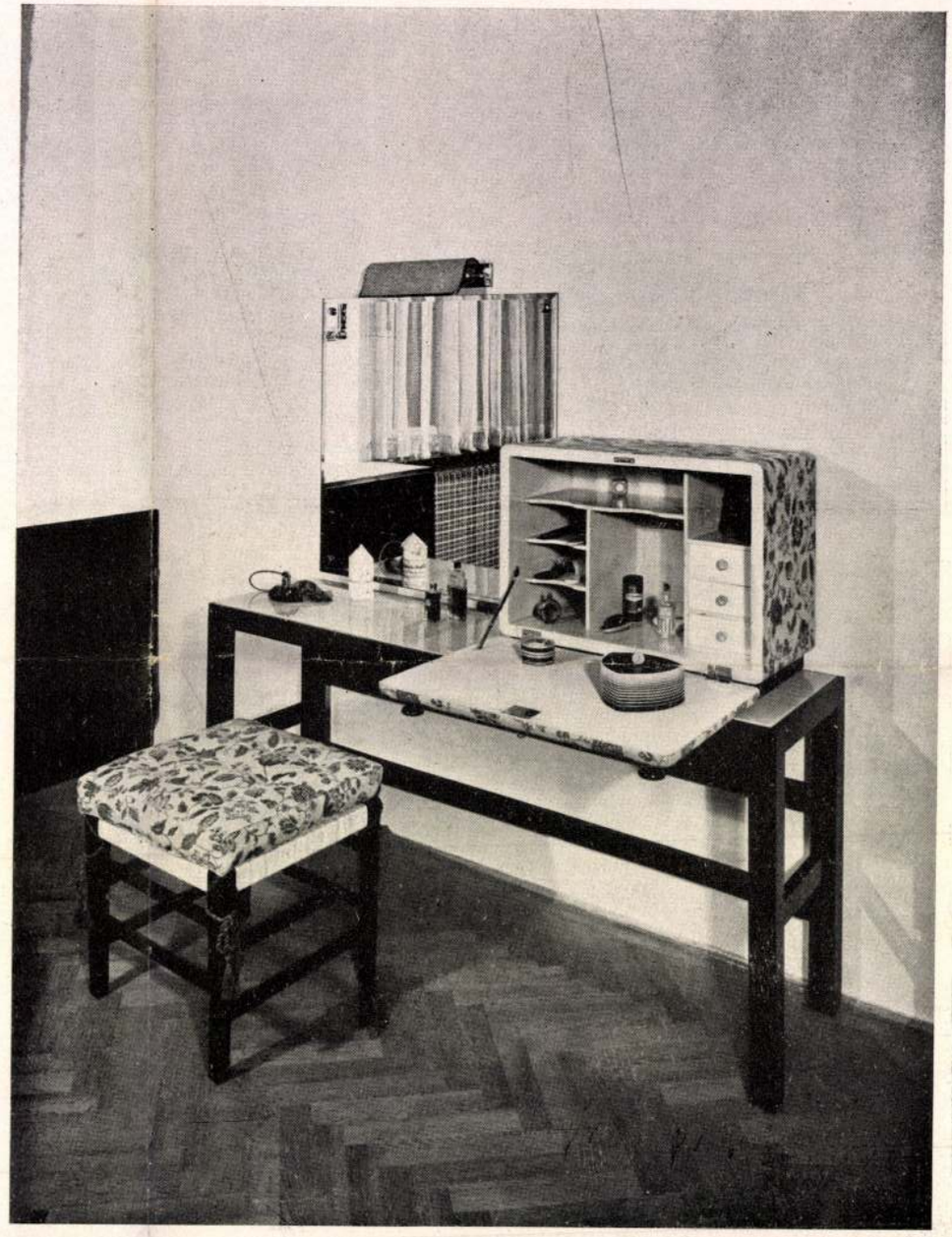

Nándor Lajos
butortervező

cród
1

Fränkel György =
Lakás és butor.
Bp. 1938. 38, 39-l-
képekkel

É P E S K Ö N Y V

Nándor Kató

Egynobás svábhegyi
öröklakás berendezése.
Terverte Benti
Repr.
Művészet
1941. 40–41. sz.
79. l.

Buzogány Kőből, őskori VI. 15.

Nándor Kató

Tér és Forma

1940. 11–12. l.

(Textilgyári iroda

főnöki szobáinak beren-

dezése, képekkel.)

Fenti terverte.

U. o. 1940. 12. l. 13. l.

(Öröklakás a svábhegyi

Lomnic-szállóban,

képekkel.)

Nándor Kató

terverte az alábbi lakószoba berendezését.

Tér és Forma

1943. 2. sz. 33. l.

(Lakószoba egy régi lakásban a Juhász Andor-úton, képekkel.)

U. o. 34, 35. l.

(Kétszoba-hallos lakás hallja és női lakó-hálószobája a Porsonyi-úton, képekkel.)

A) **Mezőgazdasági osztály :**

Az osztály az 1938/39. tanév folyamán összesen 3.934 féldíjas vacsorát engedélyezett, e kedvezmény összesen 786 pengő 80 fillért tett ki.

B) **Állatorvosi osztály :**

a) Államsegély	2.875·— P
b) Egyéb bevételek:	
Kamatjövedelem	106·75 „
Összesen ...	2.981·75 P

Az 1938/39. tanévben kiszolgáltatott ebédek száma :

100%-os ingyenes	200
75%-ban „	3.617
50%-ban „	4.748
25%-ban „	1.515
Összesen	10.080

III. Közgazdaságtudományi karon.

A kar az 1938/39. tanév folyamán összesen 19.152 féldíjas vacsorát engedélyezett, e kedvezmény összesen 3.830 pengő 40 fillért tett ki.

Vándor Kató

Tér és Forma.
1941. 153, 154. l.
(Kétszobás lakás lakó-
hálószobája, képekkel.)

Terverte fenti.

Üzletágak: I. TAKARÉKUZLET. Betétek 6 és 6½%-os kamatozásra. II. CSEKKUZLET. Befizetések, visszafizetések és átutalások Magyarország egész területére és a külföldi (nemzetközi forgalomban is. III. ÉRTÉKPAPÍRUZLET. Értékpapírok vétele és eladása. Idegen pénznemek és devizák vétele és eladása a legelőnyösebb árfolyamok mellett. IV. ZÁLOGUZLET. Előnyös kölcsönök kézizálogokra. Művészi és közhasználatú tárgyak állandó árverése.

◆

Nyittasson csekkszámlát
a m. kir. Postatakarékpénztárnál

G. Nándor Kató

Tér és Forma
1943. 165–168. l.
(Villadarás a
Muskátli-utcában,
képekkel)
Berendezését ter-
verte fenti

Nándor Kató

az alábbi pályázaton két szobás lakás terveivel III. díjat nyert.

Tér és Forma.

1930. 380-l.

(Az Asztalos mesterek Orsz. Szövetsége bútor-tervpályázatának eredménye.)

Kontrakt.

Vándor Kató

Tér és Forma.
1938. 358 – 360. l.
(Háromszobahallos
villalakás, képekkel)

keverte fenti.

		Kikiáltási ár pengőben
2028.	SZMIRNA. 444×342=15.18 m². (Kopott.) . .	200.—
2029.	BERGAMO. 197×172=3.39 m²	350.—
2030.	SZULTÁN. 350×150=5.25 m²	500.—
2031.	PERZSA FUTÓ. 340×115=391 m²	400.—
2032.	ÖRMÉNY. XIX. század. 270×158=4.27 m² . .	450.—
2033.	SZAMARKAND. 280×140=3.92 m²	350.—
2034.	SIRASZ. XIX. század. 255×160=4.08 m². (Hibás.)	390.—
2035.	DAGESZTAN. 210×115=2.43 m². (Kopott.) . .	100.—
2036.	MOSSUL. 170×110=1.87 m²	160.—
2037.	AFGÁN. XIX. század. 220×155=3.41 m² . .	350.—
2038.	ÁGYELŐ. Medvebocs. (Hibás.)	15.—
2039.	TAKARÓ. Szibériai farkas. (Molyos, hibás.) .	40.—
2040.	ÁGYELŐ. Angóra kecske. (Hibás.)	10.—

Nándor Kató

vód

Fränkel György:

Lakás és butor.

Bp. 1938. 33, 34. l.

képekkel.

176/1936

Méltóságos

Dr. G e r e v i c h T i b o r

egyetemi tanár urnak, a Műemlékek Országos Bizottsága elnökének

B u d a p e s t

IX. Rákos u. 10

Nándor Katalni

siremlékterek

Rosner sireml

kiegyekkel

Vándor Katalin

Kaesz Gyula növendéke

Rosmersireml

népekkel

Nándor Kató

A TÉR ÉS FORMA OKTÓBERI SZÁMA ipari épületeket mutat be. Így a székesfővárosi új közvágóhidat, a budapesti elektromos művek két alállomását, egynéhány tejüzemépületet, egy raktárházat, egy repülőgéphangárt és a Shell munkásöltöző és pihenőépületét. Különösen kiemeljük ezen az anyagokon kívül a 8 oldalnyi belső berendezési részt, amelyben egy új bútortervező, Nándor Kató mutatkozik be. 25 kép ábrázolja ezeket a finomvonalú bútorkompozíciókat, amelyek alapján azt reméljük és kívánjuk a tervező művésznőnek, hogy még sok lakást legyen alkalma ilyen korszerűen és sikerülten berendezni. A nagyközönséget bizonyára közelről fogja érdekelni ez az anyag. Itt említjük meg, hogy a belső berendezési rész „A bútor" című folyóiratban is megjelent, amely kizárólag a bútorkérdésnek van szentelve.

MAGYAR IPARMŰVÉSZET
1935, 225. l.

die grossartige Perspektiven des weiteren Weges ahnen liess. Im Hintergrund der Malerei von Bernáth blieb das Geistern geheimnisvoller seelischer Tiefen auch in der Folge sichtbar, leuchtend und von trüben Schatten melancholischer Dämmerung umwoben, doch die Darstellung wurde von den reichen Säften des Sinnlichen, von den nahrhaften Kräften der Erdverbundenheit belebend durchdrungen. Ein grossartiges malerisches Crescendo setzte ein. Die ideell ausdrucksvolle Vision kam zur farbig und formal stets reicheren Entfaltung. Die Hauptwerke der gegenwärtigen Ausstellung wissen der Natur und ihren ewigen lichtvollen Perspektiven in festlicher Fülle zu huldigen.

Der ideelle Leitstern Bernáths ist der Glaube an die persönliche Freiheit und an die hohe seelische Sendung des Menschen. Dieser Glaube muss den schwersten Heimsuchungen standhalten in unserer Zeit, die gezeichnet ist durch die totale Mobilisierung und die demagogische Vergötzung der niedrigsten Herdentriebe. In dieser trüben Gegenwart, die dem hemmungslosen Sieg der Zahl und der rohen Gewalt gehört, ragt die Vision Bernáths melancholisch in sich gekehrt über den gärenden

Nándor Kató

Weiss Manfréd gyár
árúmintavásári
pavillonpályázatán
II. díj.
Repr.

MAGYAR IPARMŰVÉSZET
1936. 74. l.

: Az ezeréves kiállitás eredménye./ 8 o.
1. Budapest, 1898.

éla: Szent László király ereklyetartó
ra. /Kny. III.Béla emlékezete./ 4 o.
1. Budapest, 1900.

éla: III. Béla és hitvese halotti emlé-
ny.III.Béla magyar király emlékezete, 2o
1 1. Budapest, 1900.

éla: Magyarország 1900 évi történelmi
sa Párisban. 2 o. 33 k. 18 1. Budapest,

éla: Egyházi szerelvények Sz.István ki-
ában, 8 o. o k. 32 1. Budapest, 1902.

éla-Szalay: Magyarország történeti em-
.-II. kötet. 2 o. 503 k. 470 1. Buda-
97-1901.

sső:-Juhász László-Szücs Pál: Uj magyar
szet felé. 4 o. o k. 8 1.Budapest,1940.

tván:Az erdélyi reneszánsz müvészet.

Nándor Kató

III. evf. butortervező
növendék

írod

György Dénes:

Az O.M.K. Iparművészeti Iskola építészeti szakoktatása.

Tér és Forma

1931. 1. sz

Képekkel

Lap

rténet legnagyobb háborúi..... 646
ukdeni ütközet..... 660
edáni csata 1870 szeptember 1. 678
s ostroma 1870—71-ben. *Kőnig*
örgy ..... 742—758
henzollernek. Szilveszter..... 759
rrasztók. *Takáts* Sándor..... 838
k szimpatiák. Az Ugron Gábor-
e «székely puccs»..... 854
lorfejérvárról. *Marczali* Henrik.. 926

azai táj- és néprajzok, közintézetek, népszokások, műtárgyak.

snyák muzeum új otthona (ké-
kel). *Szokolay* Kornél..... 10
századi franczia mesterek fest-
nyei egy magyar gyüjtemény-
(képekkel). *F. Z.*..... 30

7. Természettudomány, ipar, kereskedelem és rokon.

Lap

Kábelfektetés a Balatonon (képekkel) 12
Az iparművészeti muzeum szőnyeg-
kiállítása (képekkel). *Radisics* Jenő 84
Készül az új Lánczhíd (képekkel).
Paál Jób 127
Magyar lánczhidak és hídtervek (ké-
pekkel). *Zuboly* 206
A hegedű (képekkel). *Polgár* Géza... 208
Hódmezővásárhelyi cserepek (képek-
kel). *Márkus* László..... 316
A hegyaljai állami központ (képek-
kel)..... 336
S. O. S. (képekkel)..... 471
Az alagi csikó-árverés (képekkel)... 474
A kecskeméti baraczkvásár (képekkel)
Paál Jób 588

Nándor Kató

Nándor Kató lakásépitö és butor-tervező iparmüvész, II. Margit-krt 15.
151-654

Bptávb 1940 szept.

Nordes Kati

Vörösmarty-u. 10 [illegible]
Nemes Emil [illegible]
[illegible]

Eptávb 1940 szept.

Sándor Kató

Decorative Art 1937.
Edited by C. G. Holme.
The Studio Ltd. London.

Emlité:

MAGYAR IPARMUVESZET

1937. 145. l.

148/1941.

Hivatkozással f. évi ápr

iratára, a jolsvai templom tervra

Budapest, 1941. április

Nándor Kató

Goldberger-pavillon
a bpesti ~~az~~ egészségügyi kiállitáson

Repr.

MAGYAR IPARMÜVÉSZET
1935. 218. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36. IV. 1.

Vándor Katalin

autószerelő

1928–29.

Címjegy 1930. 86. l.

Huszárok,

Egész alakban, jo
jes felszerelésben, kivont
lyezett négy képben vannak
forgóval, vállravetett mer
nadrág és magas szárú sark

fölül középütt: K.u

balról: Neue
gez.
jobbról: Gros
jelzése pedig alól balra:
jobbra:

Szines kőnyomat, méretei

Sz.n.
189-9
Át.le

fordít

Fent: Férfiszoba-bútorok. Lent: Férfiszoba. Nándor Kató tervei. — Oben: Herrenzimmer-Möbel. Unten: Herrenzimmer. Entwürfe von Käthe Nándor. — Above: Furniture for gentleman's room. Below: Gentleman's room. Designs by Kitty Nándor.

14 1
MAGYAR IPARMUVESZET
1937.

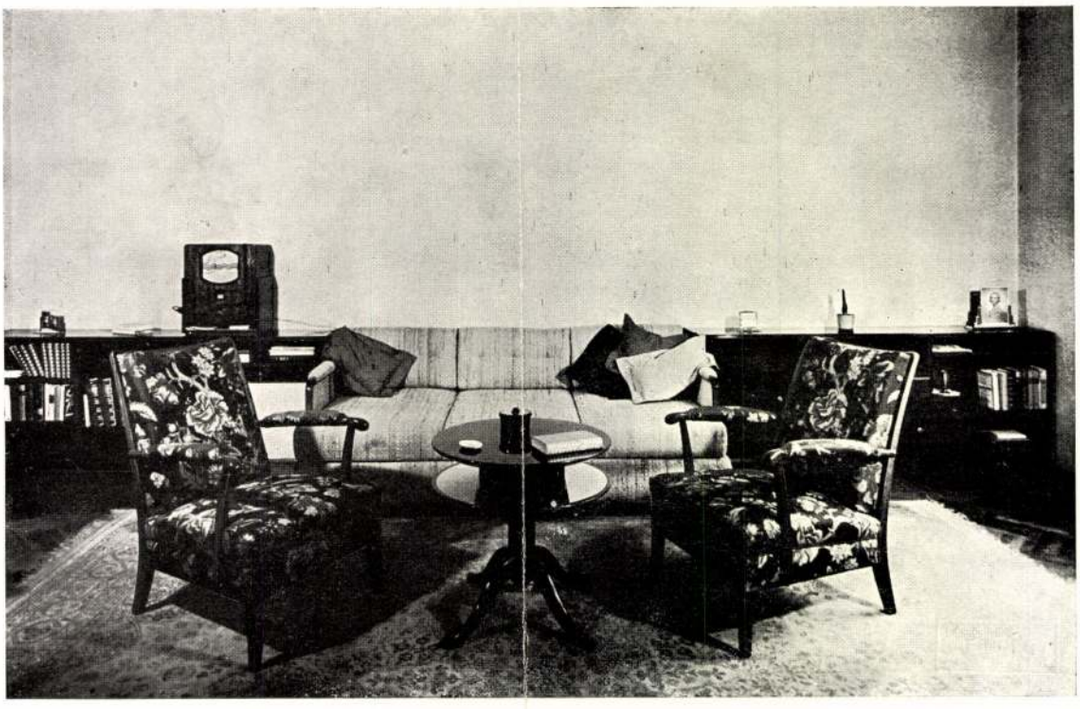

Fent : Férfiszoba. Lent : Női szoba. Nándor Kató tervei. — Oben : Herrenzimmer. Unten : Damenzimmer. Entwürfe von Käthe Nándor. — Above : Gentleman's room. Below : Lady's room. Designs by Kitty Nándor.

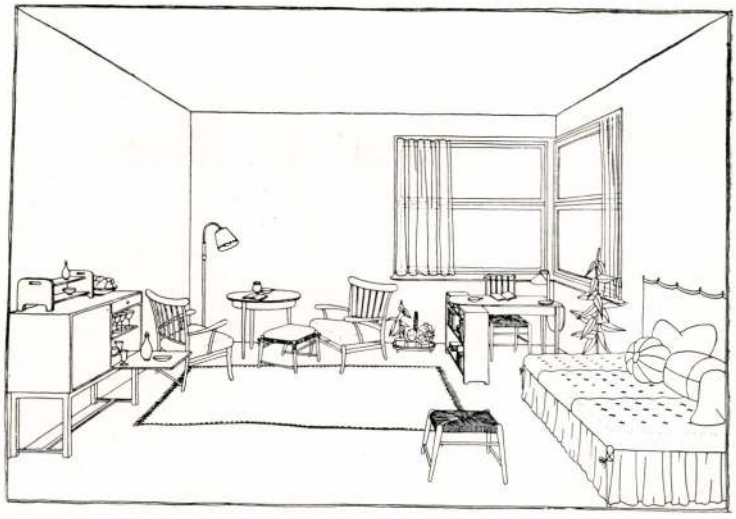

ás berendezésének vázlatai

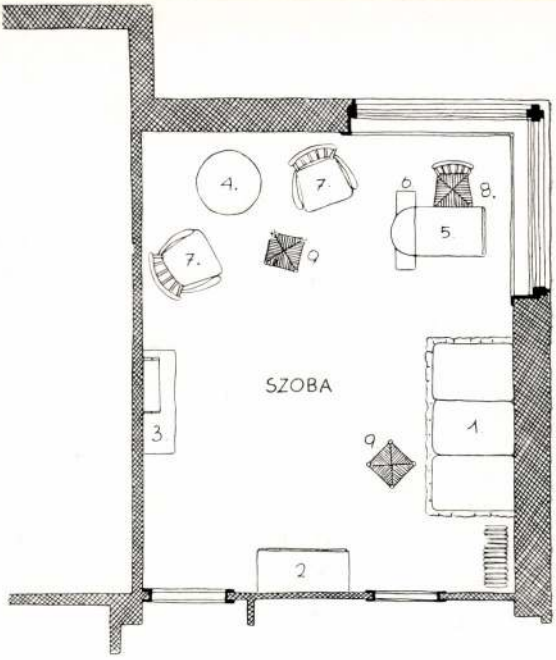

s bútorainak alaprajzi elrendezése
ének vázlatos rajza. A szoba be-
on jelölt számozás szerint a kö-
ból áll: 1. heverő, ágyneműtartó-
rény toalett-tükörrel, 3. ruhaszek-
y könyvpolccal és írószekrénnyel,
kkal, 6. kihúzható asztal, 7. asz-
rosszék, 9. székek, 10. karosszék,

szoba terve: a bútorok alaprajzi
ba távlati képe. A berendezés a
bokból áll: 1. heverő, ágynemű-
fehérneműszekrény, 3. edényszek-
5. íróasztal felnyitható lapokkal,
rosszék, 8. szék, 9. ülőke.

Wándor Kata

Íróasztalszék M. F.-lakásban. F
ból, fényezve; ülése natúrszínű n
pitozva és ugyanilyen anyagból
fonás képezi a háttámlafelületet.

Lent: a karosszék kicsinyített,
látható. Fotó: Seidner Zoltán.

Jobbról fent: hálószobai pih
tömör fából kivitelezve, bőrheved
lön, rákötheto lószőrpárnával.

Lent: karosszék részletrajza,
támlán kettős nádfonással, külön,

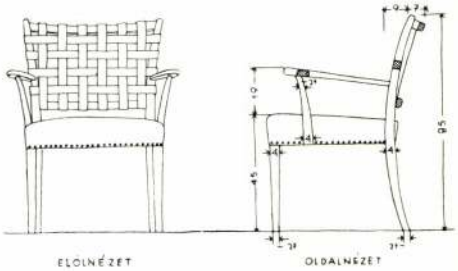

. B. L. egyszobás lakásában. Készült tömör cseresznyefából, igen könyítéssel, lécezett háttámlával, gyékülön rákötheto, kéziszövésu szöval. A szövetet szállította: Szabó Zoltán.

sinyített, méretes részletrajzait köektetett méretek és formák összeelezett tárgy tényleges térbeli ha-

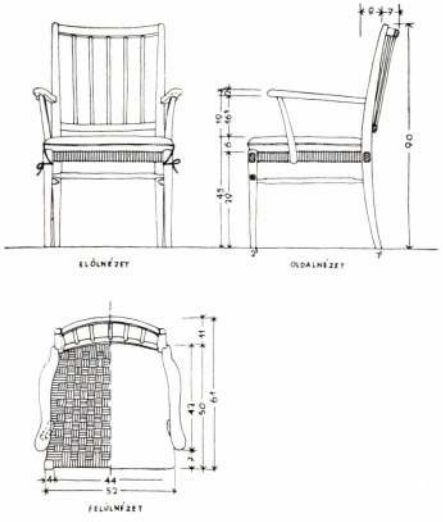

Két heverő lakó- és hálószobákból

Félre kell tenni tehát az elkészítés lehetőségeit kerékbetörő „új" — bár régi, gyanús recept szerint dolgozó — és semmiesetre sem modern lakásberendezési divatot.

Azok a tervezők és iparosok, akik kultúráltabbak és általában fogékonyabbak az igazi korszerű alakítási problémák iránt, egészen más megjelenésű berendezési tárgyakat hoznak létre. Ezek a bútorok és lakások egyszerűek, nyugodtak, célszerűek és kényelmesek; minden tárgy a rendeltetésének legmegfelelőbb, szűkszavú, de ízes megjelenési formát nyeri. A látható szerkezetű, vázszerű bútorok — mint az ülőbútorok — nem formalisztikusan merevek és dogmatikusak, hanem erősen konstruktiv felépítés mellett nagyon kényelmesek és organikus formahatásúak. Ahhoz, hogy egy szék jó, modern és szép legyen, semmiesetre sem kell, hogy valami formai attrakció legyen rajta, ahogyan ezt a „modern stil" kreálói elképzelik maguknak. Egyáltalán nincsen szükség a bútor iparművészeti-attrakció jellegére semmilyen formalizmus jegyében. Képeink legtöbbje, de különösképpen az ülőbútorok a helyesen értelmezett, modern bútor fogalmát példázzák. Ezek egyike sem a nagy trükk szülötte, de annál használhatóbb, okosabb, kellemesebb — tehát művészibb is — mennél távolabb esik az útszéli, álmodern divatcikkektől. K.

készítés és amelyből nem tud kiszabadulni a tervezők nagyrésze sem. Igen elszomorító dolog látni, hogy mint marad a bútorok körül minden lényeges a régiben, csupán a megjelenési forma más. „Modern", ahogyan nevezni szeretik, holott minden inkább, csak nem az. A modernség nem divatos külsőségekben mutatkozik meg, még kevésbbé a modern elvvel homlokegyenest ellenkező, anyagszerűtlen és az asztalostechnika követelményeit semmibe vevő alakításmódban. Pedig a mai átlagbútort a legnagyobb önkényességgel formálják meg. Az asztalosra olyan formák kivitelezését kényszerítik rá, amelyeket sületlen terveken kiagyaltak anélkül, hogy egy nagyszerű mesterség kényszerű de termékenyítő megkötöttségeit hajlandóak volnának figyelembe venni. A modern asztalostechnikának amúgy is van meglehetősen sok nehéz problémája, észszerűtlen és jól meg nem oldható feladatok elé állítani nagy lelkiismeretlenség és kultúrálatlanságra vall. Ma már józan szakkörök a modern divat által sujtott egész területen intenziven dolgoznak azon, hogy a bútor ismét logikus és asztalosszerű lehetőségekkel készülhessen. Aki nem érzi át az asztalostechnika követelményeit a kvalitásos munka érdekében és a létrehozható forma anyagbeli megkötöttségeit, hanem felelőtlenül rajzolja a divatos formalizmus trükkjeit, az csak kontárnak tekinthető.

Fiúszoba berendezéséből **(Dr. B. T. lakásban)**

Fotók: Hanni Kauders.

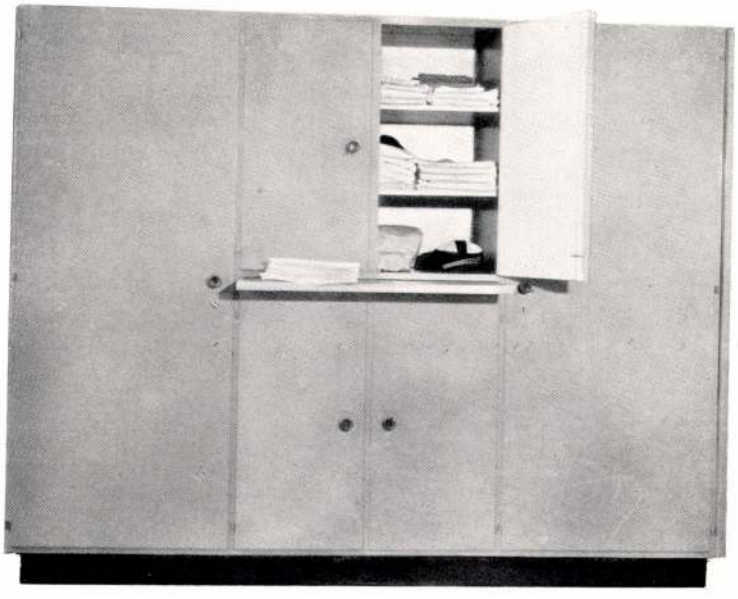

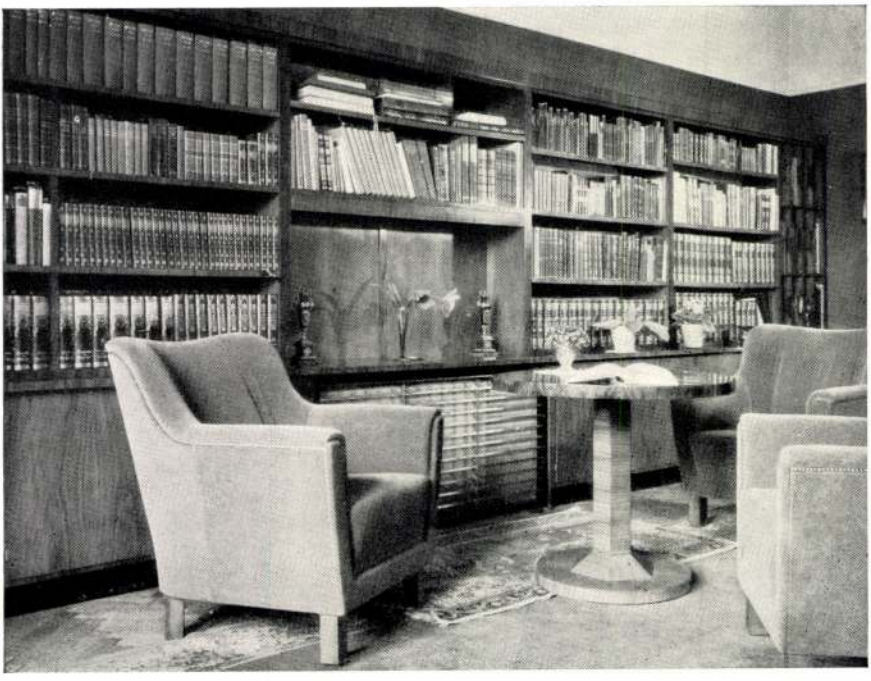

-NRAUM

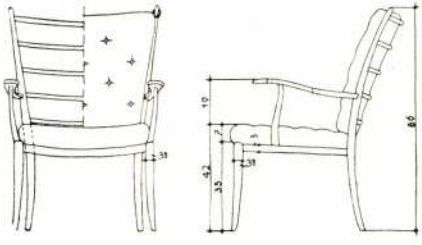

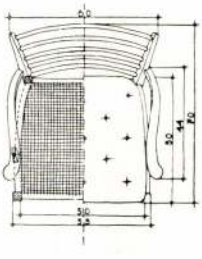

ARMLEHNSESSEL
MASZ - 1:10

sablonos formanyelv jött létre, egy szabványos kelléktár, divatos merevségek és dagály képében. Ezek teljesen meghazudtolják azt az egészséges modern elvet, amely elindítója volt a bútor korszerű átváltozásának és amely elvet a legtöbben teljesen félreismerik. Konstruktiven átértett, anyagszerű, logikusan felépített, fölösleges díszektől mentes, emberien egyszerű bútort még igen keveset lehet látni, de helyette itt van a „modern stilű" műbútor úgy, ahogyan azt kirakatok, könyvek, folyóiratok úton-útfélen mutatják: a formalizmus, a divathóbort, az áliparművészet jegyében. A közelmult konvencionális lakása és stílusformalizmusban vergődő bútora nagyrészt eltűnt, — (legalábbis a bútorpiacról) —, a modern építészetért és bútorért megindított hadjárat túlontúl hamar sikerrel járt. De milyen lett ez a siker? Nincs benne köszönet. A korszerű alakításért folyó nagy szellemi mozgalomból olcsó jelszavakat hasítottak ki; — formaeredményeiből recepteket csináltak és komoly, de még távolról sem befejezett kísérleteit végeredményeknek tekintették. Így született meg nagy lármával a „modern" formalizmus, amelyben vergődik a mai bútor-

Nándor Kató lakás- és bútorterveihez

Ezen és a következő oldalakon közölt képeken és rajzokon ábrázolt enteriőröket és egyes bútorokat Nándor Kató tervezte, aki ahhoz a fiatal tervező generációhoz tartozik, amely a bútor formaalakítását a modern programm helyes értelmezésében fogja fel. A korszerű bútor megformálásának komoly irányelvei még alig nyertek végleges megfogalmazást és máris tévutakra jutott nemcsak az átlag, raktári bútorkészítés, de még sokszor a tervezők által kreált berendezés is. A vásárló közönség előtt a „modern" bútor teljesen téves és gyakran eléggé el nem ítélhető beállításban áll. Valahonnan, valami különös,

Kétszobás lakás berendezése agglegény részére

A két kép a lakószobát ábrázolja: fent az ablakfelőli sarokrészlet, lent az ülőbútorcsoport és könyvespolc látható. A bútorok faanyaga: eres diófa, fényezve. A karosszékek indiánvörös kéziszövésű gyapjúszövetét szállította: Szabó Éva.

Alul jobbról: kényelmes lakószoba-karosszék kicsinyített, méretes részletrajza. Készíthető tömör diófából, ruganyosan kárpitozott üléssel, a háttámlán kifeszített és erősen levarrott, rúgónélküli hátpárnával.

A kétszobás lakás asztalosmunkáját készítette: PANUCZA GYÖRGY, az összes közölt kárpitosbútorokat: MERVA IMRE. Fotók: Seidner Zoltán.

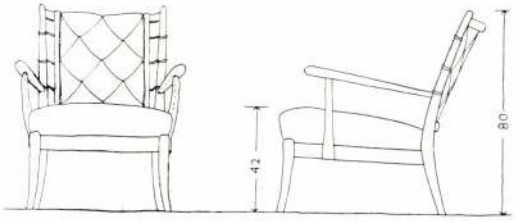

Tér és Forma
1935. 10-11.

Ágy és éjjeli-asztalka előbbi lakás hálószobájában. Készült fényezett diófából, az ágyvégek naturszínű marhabőrrel párnázva; a terítő virágos mintájú, nyomott angol vászon.

Jobbról: íróasztal előbbi lakószobából. Lapja fekete linoleummal van borítva. Az asztal előtt karosszék, naturszínű marhabőrüléssel és ugyanilyen bőrhevederekből font támlafelülettel.

Könyvtárszoba-berendezés villalakásban (H. R. lakásból)

Fent: egész falat betöltő könyvespolc, amely több különálló részből készült; alul végigfutó csukott résszel, középen beépített fűtőtesttel, baloldalt írószekrénnyel, jobboldalt kottaszekrénnyel. Faanyaga: finoman erezett diófa, fényezve; lábazatán fekete linoleumborítás. A fotőjök bevonóanyaga: terrakotta-színű velour. A fűtőtestrács matt sárgaréz csőanyagból készült, mögötte rézhálóval.

Lent: írószekrényrészlet a könyvespolcból. Lenyitható írólapja belül fekete linoleummal van borítva; belsejében rekeszek, kis fiókok és belső világítással. A karosszék tömör diófából készült, drapp, csíkos epinglé bevonóanyaggal.

A könyvtárszoba asztalosmunkáját készítette: NAGY ANTAL ÉS FIA. Fotók: fenti Hanni Kauders, lenti Pintér Zsuzsi.

Lent balról: jól méretezett karosszék, kicsinyített, méretes részletrajza. Készíthető tömör diófából, nádfonatú üléssel, lécezett háttámlával, külön ráhelyezhető lószőr ülés- és támlapárnával.

Ablak alatti fal kiképzése: alacsony játék- és könyvespolcokkal, középen le- és felnyíló lapokkal zárható írószekrény. Készítési anyaga: fenyőfa, halványzöldre mázolva és lakkozva; a lenyílólap és a lábazat sötétzöld linoleummal borítva; a függönyök barna, zöld és fehércsíkos kretonból készültek. — Lent: a fiúszoba szekrénye, 2 ruha- és 2 fehérneműrészre beosztva. — Balról: támlásszék kicsinyített, méretes részletrajza. Anyaga: tömör diófa, a háttámlán ritka-, az ülőfelületen sűrűfonású peddignáddal vagy szalmával.

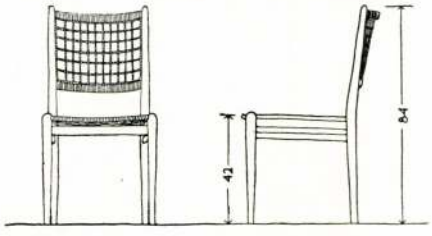

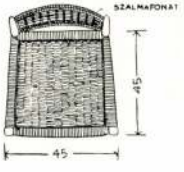

Balról: nádazott támlájú heverő, fényezett diófából, belül ágyneműtartóval; párnái méregzöld, kéziszövésű szövettel bevonva. (Szállította: Szabó Éva.)
Jobbról: Virágosmintájú angolvászonnal bevont heverő, tömör, fényezett diófalábakkal; a fodor mögött ágyneműtartóval; azonos vászonanyagból készült falvédőfelülettel; különálló, színes vászonpárnákkal élénkítve. — Lent: könnyű támlásszék kicsinyített, méretes részletrajza, Készítési anyaga: tömör cseresznyefa, esztergályozott lábakkal, lécezett háttámlával és gyékényfonású üléssel.
Fotók: Hanni Kauders.

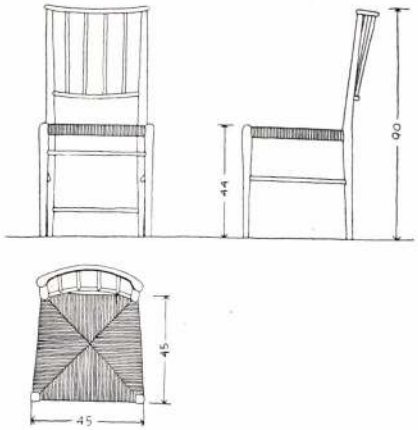

Szék és karosszék
natúrszínben tartott
nyed szerkezeti felé
kényfonású üléssel és
vettel bevont párná
Éva. Fotók: Seidner

Alul a székek kic
zöljük, a rajzban lef
hasonlítására a kivit
tásával.

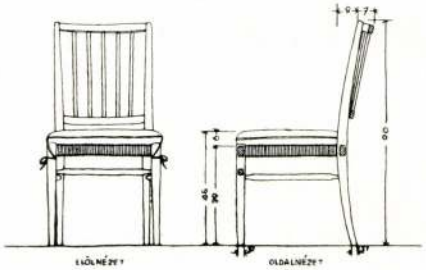

Készült tömör diófá-
harhabőrrel van kár-
készült bőrhevéder-

méretes részletrajza

enőszék részletrajza,
erekkel befonva, kü-

nádfonatú üléssel, a
lószőr üléspárnával.

SCHLAFRAUM

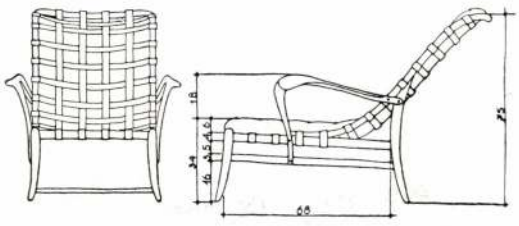

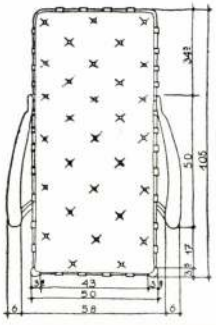

LIEGESTUHL MIT LEDERRIEMEN UND LOSEM POLSTER
MASZ=1:10

WOHNRAUM

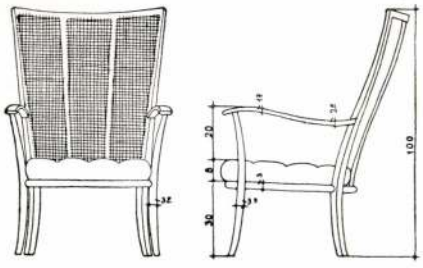

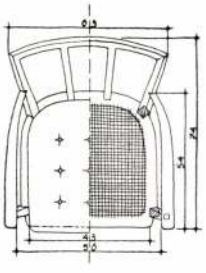

ARMLEHNSESSEL
MASS=1:10

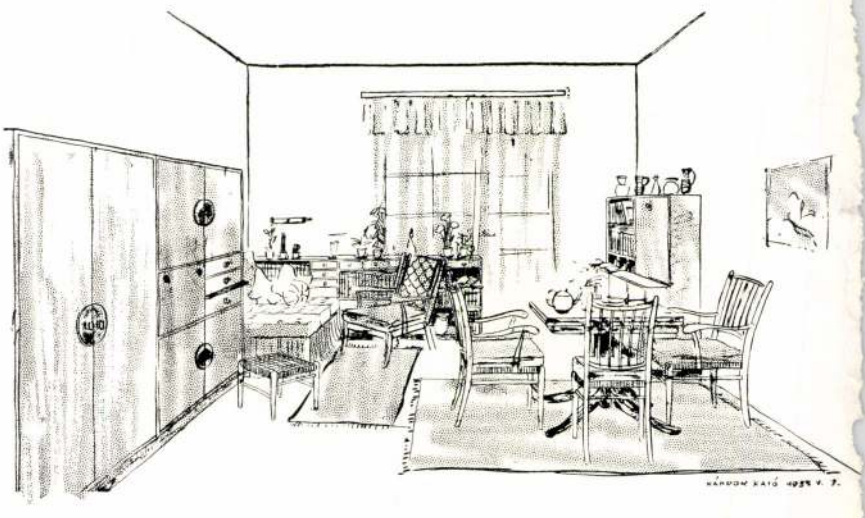

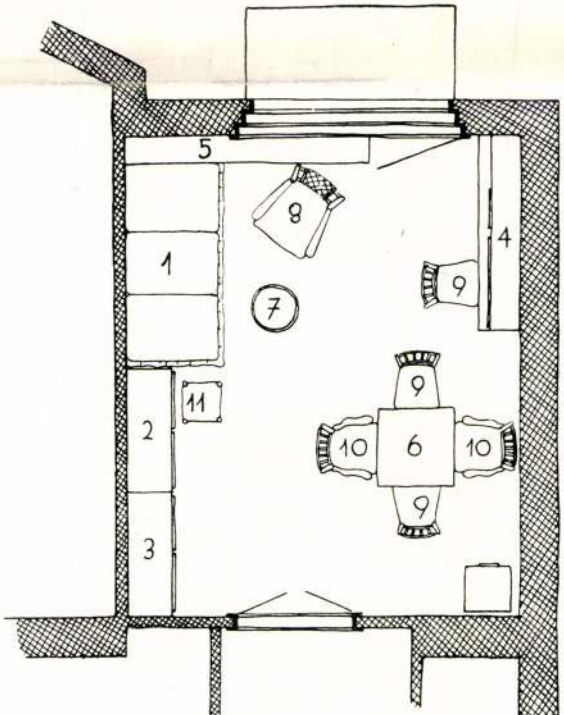

Két egyszobás lak

Balról: B. L.-lakás
és a szoba távlati kép
rendezése az alaprajz
vetkező bútordarabok
val, 2. fehérneműszek
rény, 4. edényszekrén
5. könyvespolc fióko
talka, 8. nagyobb ka
11. ülőke.

Jobbról: lakó-hálő
elrendezése és a szo
következő bútordara
tartóval, 2. ruha- és
rény, 4. kerek asztal,
6. könyvespolc, 7. k

Nándor Nikola, festő MDK

[Mikola?]

Kiállítása a Kult. Kapcsolatok

Intézetében látható.

–: A hét végi kultusális programból 12.

Bp. 1966. szept. 24.

NÉPSZABADSÁG

Nándor Nikola, festő MDK

Magyar származású finn festő. 30 éve él Finnországban. Rudnay tanítványa volt.

Kiállítása nyílik a Kult. Kapcsolatok Intézetében.

– : Kulturális Világ hírek 8.

NÉPSZABADSÁG Bp. 1966. nov. 24.

Nándor Mihola, Jestő MDh

Tárlata a kult. kapcsolatok

Intézetében tekinthető meg.

– A hét végi kulturális programból

12

NÉPSZABADSÁG, bp. 1966. okt. 8.

Nándor Mikola [Nikola], festő MDK

A Kult. Kapcsolatok Intézetében láthatók művei.

—: A hét végi.... 12

NÉPSZABADSÁG, Sz. 1966. okt. 1.

Nándor Pál

építész.

Szül. Budapest 1876.

Oklevelet nyert 1897.

Műegyetem 14. l.

10272.

csokorra kötötte s egyelejü ka-
ol

szám után névaláirás másakép: J. C.

15:10 cm.

Vándor Tál

Művészet 1902 225

Nándor Pál

épitész

1907:
V. Akadémia u 6.

Nándor Pál

Nándor Pál tanácsadó építész-
mérnök. II. Margit-krt 15. 151-654

Bptávb 1940 szept.

Nachlaß Ernst Jünger, V. Reihe
298-7845

TELEFON 75 60.

Készit mindennemü

Budapesten, VII. ker.,

GIPSZ-. KŐ-. MŰKŐ-. STUCCATUR-, RAB

EN

Nándor Pál
építész
l.
MMÉEÉvk
1934. 232.l.

ÓK

LOS

berendezés
szakmába
munkák

l., Izab

AY

. Első o

mű

lapeste

s vázlatok

ár

vészet

Kis Já

szakmá

saját

usban

itelü

és iroda : III. ker., Ürömi-utca 24—32. sz

: KITŰNŐ MINŐSÉGŰ LASSAN ÉS GYORSAN
ROMÁNCEMENTET ÉS MŰPORTLANDCEMEN-
ÁRMELY VASUT VAGY HAJÓÁLLOMÁSRA SZÁL-
IGEN JUTÁNYOS ÁRON es JÓTÁLLÁS MELLETT

HAZAI ASZFALT ÉS B

KÖVÉR

BUDAPEST, V.,

Aszfalt burkolások, elszigetelések
természetes és valódi aszfal
négyszögletes, magas nyo
lapok burkolása és szállít
KÁK: csatornák, vasbetonhidak
vitelb

ZÁR A. Budapest, V., Gresham-palota

eg-utcai oldal) Telefon szám 81—08.

k szakiskolája

kóczi-ut 78. II. em. 9.

nüves- és ácsmesteri vizsgákra. : : : : : :

STER S.
SZÜKSÉGLETEK GYÁRA
va, Soroksári-ut 55.
ártási ágak:
ók, többféle typus szabadalmazva; a
illás. Gázautomaták, nedves és száraz
eszárra beállíthatók. Gázszivógépek
el. Állomási légszeszmérők, tetszés
berendezések, Jäger-féle szabadalom
ozók, suly és automatikus megterhe-
, szivás és nyomásra, csinos kiálli-
eges nyomásmérők (Manometer) ál-
műszerek és kellékek. Gázfőző- és
asalók, takaréktüzhelyek.

BEKE LAJO

gépész-, épület- és műlakatos

Budapest, Ferenc József-rakpart 19. (Lyka-fé

Elfogadok mindennemü lakatos munkát a mai mod
igényeinek megfelelő kivitelben. Csiga lépcsők készitését
letek teljes felszerelését, ugymint keritést és façon a
bármely kivitelben. Több éven át elsőrendü vasgyárak
és vasutépitésnél nagyobb szabásu munkákat elismerésse
tem. Elfogadom sodrony keritések és vaskapuk készit

K. és LAJOS

S, LÉGSZESZ, VIZVE-
ÁZÁS, CLOSET, FÜR-
GÖNY BERENDEZÉSI

II., FECSKE-U. 18.
ON: 68—99.

Izzólámpa raktár. Valódi Auerégők kap

Telefon: 69—91.

Schrettner

elektrotechnikai válla
Baross-utca 5. (Cal
tér közelében.)

Elvállal minden e szak
vágó munkát, ugym
házicsengő-, telefo
lamosvilágitás-, i
pák-, motorok- és
mók szakszerü és
ismeretes szerelésé
vitását.

---

lyam

t : :
ákra.
inlatos

MDK

A torontál-megyei takarék- és hitelbank tervpályázata.

Nándor Pál II.dij

Épitő Ipar, 1902. 17.sz.

MDK

Nándor Pál, ép.m.

71219. Dunabius hajógyár r.t., Csuka-u. 15ol. hrsz. toldalék.

Uj épitkezésre nyert engedélyt:
A magánép.biz.márc.3o. tartott ülésén. -Ep.-Ip. 14.sz
19o8.ápr.5. 155.1.

MDK

Nándor Pál,ép.

71219. Danubius Hajógyár r.t.,/V.Váci -ut 1489.hrsz.a./ a v.Csuka-utca 15o1. hrsz.a.toldalék.

Magánépitési engedélyek Budapesten, Vállalkozók Közlönye. Bp.1908.ápr.1. 8.l.

MDK

Nándor Pál

Alpár Ignác mesteriskolája. Építő Ipar-Építő Művészet. 1924. márc. 1.

Nándor Pál épitész

Magyar Müvészet 1925. 229. o.
H.P.: Magyar Mérnök- és Épitészegylet
Mü- és Középitési Szaksoztályai.

Nándor Pál

építész

Nándor Pálné Mangold Irma mélységes bánattal tudatja, hogy szeretett férje

Nándor Pál

építész

hosszú, súlyos szenvedés után 1948 április 22-én meghalt. Soha el nem múló szeretettel gyászolják gyermekei dr Mezei Tamásné Nándor Kató, Nándor György (Sydney), Nándor Lizi, veje dr Mezei Tamás, menye Nándor Györgyné Hall Erla, kis unokája Mezei Katinka.

Drága halottunkat utolsó akaratához híven, teljes csendben kísértük utolsó útjára.

Magyar Nemzet
1948. ápr. 27.

N á n d o r Pál építész

M Ű V É S Z E T
I.évf. 1902.
225.
"Pályázatok"

Nándor Pál, építész

M.D.K.

tervei második díjat nyertek a Nagybecskereken felállítandó Torontálmegyei takarék- és hitelbank pályázatán.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1902. XXIII. évf.
Építő 9. sz. 8. old.

Nándorfejérvár

ostroma.

Nypoort metszete

Repr.

Bilágyi: Magy. nemzet

Tört. VII 480. l

R

T

E

MÓRA FERENC

Egy cár, akit várnak

Egészvászonkötésben . . . P **3·75**

Móra leglelkesebb híveinek a várakozását is felülmúlja ez a kötet.

TAMÁSI ÁRON

Ábel az országban

Egészvászonkötésben . . . P **3·75**

Ismert barátunk, Ábel, a fák, virágok, állatok rengetegéből az em-

Nándorfehérvár

Váradi Gábor:
Savoyai Jenő és a Nándorfehérvár elleni hadjárat.
Hadtört. Közl.
1894. 20. 191. l.

Nándorfejérvár

Melich János: Nándorfehérvár. Századok 1916. 160-l.

BUDAPEST
1941 JUL -5-7
LKd 4 LKd

Naindorfejérvár

Šišić Naindor:
A Naindorfejérvár név jelentéséről
Századok 1915. 615. l.

Gyártja:
Kőszeripari k. f. t.
t. V., Árpád-u. 6.

Nándori Klára, [építész] MDG

A Várban épitendő idegenforgalmi szállada terveinn dolgozott.

G. J.: A tervek elkészültek 8.

ESTI HIRLAP, bp. 1962. júl. 28.

Nándori Ilkára

Tervezte a Regály és Tamási közti
templomtorony megóvását

Tájékoztató

Műemlékvédelem 1964. 2 n. 109. l.

rdőiv

sok művészetéről:

Milyen pályázatokon vett részt: . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

Milyen megbizásai voltak (vannak): . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

Jelentősebb müvei:. . . . . .

. . . . . .

Nándory K.

Építészmérnök Rézt vett a diósgyőri feltáráson

S. Czeglédi Ilona: Előzetes jelentés a diósgyőri belső vár 1963 évi feltárásáról

Archeologiai Értesítő 1964. 2 n. 230 l.

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

n: . . . . . .

. . . . . .

M.M.K.

Nándory Klára

Kengyel, Bagi-malom helyreállitása

Magyar műemlékvédelem 1961-1962. Bp. 1966 274.l.

Nándori Klára építész M.D.K.

Részt vett a pályázaton / Megvéve/

Társterveö: Se lmayr János, Horler Miklós

repr.

Szanyi József: Budai Várnegyed lakóház terv-pályázata

Magyar Nemzet 1965. /1. 2-12. 1.

M.D.K.

Nándori Klára építész

Készt vett a pályázaton

/ Megvéve/

Társtervező: Se Imayr János, Horler Miklós

repr.

Szanyi József: Budai Várnegyed lakóház terv-
pályázata

Magyar Nemzet 1965. /1. 2-12. 1.

Nándori Klára M.D.K.

Dunaföldvár, un. Török ~~xxxxxx~~ torny helyreállitási terve.

Rövid hirek

Müemlékvédelem 1964/3. 189. 1.

H. Nóndori Klára

képzitett tervet a Márévár-i belső-vár helyreállítására.

Dercsényi Dezső, Entz Géza, Havassy Pál, Merényi Ferenc: Magyar műemlékvédelem V. (1967-68) Budapest, 1970.

353 l.

H. Nándori Klára

Mendele Ferenc és Komjáthy Attila
tervei szerint állították helyre a hol-
lókői Kossuth u. 76 és Petőfi u. 32. sz. a.
épületeket.

Dercsényi Dezső, Entz Géza, Havassy Pál,
Merényi Ferenc: Magyar műemlékvédelem
V. (1967-68) Budapest, 1970.

359 l.

H. Nándori Klára

tervei szerint állitották helyre az egri Kossuth utcai iskolaépület udvarán álló barokk pavillont.

Deresényi Dezső, Entz Géza, Havassy Pál, Merényi Ferenc: Magyar műemlékvédelem, V (1967-68) Budapest, 1970. 359 l.

Nándori Klára

tevei alapján állítják helyre a kőszegi városfalakat.

Dercsényi Dezső, Entz Géza, Havassy Pál, Merényi Ferenc: Magyar műemlékvédelem V. (1967-68) Budapest, 1970.

356 l.

Sl. Nándori Klára

készítette a Petőfi u. 32. sz. a. (Hollókő) épület kivitelezési tervét.

Deresényi Dezső, Entz Géza, Havassy Pál, Merényi Ferenc: Magyar műemlékvédelem V. (1967-68) Budapest, 1970.

293 l.

M.D.K.

Nándori Klára

Kőszeg, városfalak helyreállitásának terve,

Rövid hirek

Müemlékvédelem, 1964/3. 190.. 1.

m.d.k.

Nándori Klára

egölyi középkori templomrom állagmegóvási munka-
tervezője repr.

Tájékoztató

Müemlékvédelem, 1964. 1. sz. 47. l.

M.D.K.

Nándori Klára

A Regöly és tamási kkori templomtorony
állagmegóvási munkáinak tervezője

Tájékoztató

Müemlékvédelem, 1964/2. 109. l.

Sándori Klára

Tervezte a kőnegi városfalak
helyreállítását

Tájékoztató

Műemlék kivédelem 1964. 3r. 190l.

K é

Név: . . . . . .

Születési év: . . . . . .Hely: . . . . .

Hol, mikor és kinél tanult: . . . . . .

Önálló kiállításai: . . . . . .

Mely kiállításokon vett részt: . . . . .

Hol jelentek meg kritikák vagy méltatás

Nándori Klára

Tervezte a dunaföldvári un. török torony helyreállítását

Tájékoztató

Műemlékvédelem 1964. 3 a. 189. l.

NÁNDORI KLÁRA

ÉPITÉSZ. RÉSZTVESZ AZ ALÁBBI PÁLYÁZATON, SEDLMAYR JÁNOSSAL EGYÜTT.

REPR.: 2 RAJZ, 1 FOTO.

DR. KISSNÉ, NAGYPÁL JUDIT: SOPRON MŰEMLÉKI BELVÁROSÁNAK ÜRES TELKEIRE KIÍRT TERVPÁLYÁZAT, 1968.

MAGYAR ÉPÍTŐMŰVÉSZET, 1969/5. 7. LAP

Nándori Klára

Tervet bérített az Egerben, Kossuth u. egyik udvarában álló későbarokk kerti pavillon helyreállítására, — ez csak 1967-ben bérült el.

Horler Miklós: Az Országos Müemléki Felügyelőség épitészeti helyreállitásai /1963-1966/. Magyar müemlékvéd lem 1963-1966. Bp. 1969. Akadémiai k., 289 l., 369 kép, 229-247. l.

241. l.

Nándori Klára

tervei alapján állitották helyre a ~~[illegible]~~ kenguyeli néhmalmot.

Horler Miklós: Az Országos Müemléki Felügyelőség épitészeti helyreállizásai /1963-1966/. Magyar müemlékvédelem 1963-1966. Bp. 1969. Akadémiai k., 289 l., ~~x~~ 369 kép, 229-247. l.

246. l.

Nándori Klára

tervezte a kenyeri műemlékom helyreállítását, amit 1964-ben befejezték el.

Csoh István: Népi és ipari műemlékeink védelme /1963-1966/. Magyar műemlékvédelem 1963-1966. Bp. 1969. Akadémiai K. 289 l., 369 kép, 269-281. l.

270., 281.l.

Nándori Klára

tervezte a kengseli nélmalom helyreállítását ~~tervét~~ 1964-ben hérült el.

Cseh István: Népi és ipari müemlékeink védelme /1963-1966/. Magyar müemlékvédelem 1963-1966. Bp. 1969. Akadémiai k., 289 l., 369 kép, 269-281. l.

280. l.

Nándori Klára, H.

cikke: Mátyásvár helyreállítási terve. - Műemlékvédelem 1966. 10. évf. 2. sz. 92-96. l.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 1969. 3.sz. 243-284. l./ 252. l.

H. Máudori Klára

készítette a hollókői Petőfi u. 32. sz. ház helyreállításának tervét

Műemlékvédelem, 1969. 4. sz., p. 211.

H. Nándori Klára

a hollóköi műemlékegyüttes helyreállításának egyik tervezője.

Műemlékvédelem, 1969. 4. sz., p. 200.

Nándori Klára

Sch. Pusztai Ilona, Mendele Ferenc, Koppány Tib r
és Nándori Klára fogják tervezni a régészeti feltár
sok után Tata, Hollókő, Csesznek és Dunaföldvár
várának helyreállitását.

Horler Miklós: Az Országos Műemléki Felügyelőség
épitészeti helyreállitásai /1963-1966/. Magyar
műemlékvédelem 1963-1966. Bp. 1969. Akadémiai k.,
289 l., 369 kép, 229-247. l., 232. l.

Nándori Klára

Horler Miklós tervezte a simontornyai vár helyreállitását. Munkatársai: Mendöke Ferenc, Nándori Klára.

Horler Miklós: Az Országos Müemléki Felügyelőség épitészeti helyreállitásai /1963-1966/ Magyar müemlékvédelem 1963-1966. Bp. 1969. Akadémiai k., 289 l., 369 kép, 229-247. l.,232. l.

H. Nándori Klára

és Sch. Puntai Ilona tervezte Márénár helyreállítását. A munkák 1964-tól folynak

Horler Miklós: Az Országos Műemléki Felügyelőség építészeti helyreállításai /1963-1966/. Magyar műemlékvédelem 1963-1966. Bp. 1969. Akadémiai k., 289 l., 369 kép, 229-247. l.

232. l

H. Vándori Klára

ismerte a velemeri középkori templom helyreállítását, mely 1966-ban készült el.

Horler Miklós: Az Országos Műemléki Felügyelőség építészeti helyreállításai /1963-1966/. Magyar műemlékvédelem 1963-1966. Bp. 1969. Akadémiai k., 289 l., 369 kép, 229-247. l.

235. l.

Nándori Klára

Tervezte a regályi templomrom helyreállítását

Tájékoztató

Műemlékvédelem 1964. 1. sz. 47. l.

K é r

Név: . . . . . .

Születési év: . . . . . Hely: . . . . . .

Hol, mikor és kinél tanult: . . . . . .

Önálló kiállításai: . . . . . .

Mely kiállításokon vett részt: . . . . . .

Hol jelentek meg kritikák vagy méltatás

Nándori Klára

Márá — vár helyreálli-

volt a

tásának (ennek) építész-tervezője.

Gerő László: Váraink műemléki védelmáról. Magyar Építőművészet, 1972.2.sz. 34-43.1.

H. Nándori Klára

Hollókőn az alábbi cikk elkészüléséig a következő házak helyreállitása történt meg: Kossuth u.22. Falumúzeum /Gazda Anikó
Kossuth u.62.Turistaszálló /N.Waigand Mária/
Kossuth u. 76. Posta. /Komjáthy Attila/
Petőfi u. 8. Turistaszálló /Mendele Ferenc/
Petőfi u. 3o. Orvosi Rendelő /H.Nándori Klára/

Komjáthy Attila: A hollókői modulor.
Magyar Ép.műv. 1971.3.sz. 44-47.l.

47.l.

H. Náadori Klára

OMF

a veleméri falusi templom helyre-
állításának építészeként említve

Magyar építészet 1945-70

258. old.

MDK

Nándori J.

1900-ban a párisi kiallitason ezustérmet nyert.

Cikk: A magyariparművészek törzskönyve.

Magyar Iparművészet, 1903. 154.l.

MDK

Nándori J.
1900. Páris, ezüstérem

Az Iparm. Társ. kiállításainak kitüntetettjei.
M.I. 1903. 154.l.

Nándori Klára építész

A Fortuna utca 4. sz.
Műemlíki átalakítását
tervezte.

B. Kaiser Anna cikke.

Műemlékvédelem 74/1 51.

H. Nándori Klára

képitette a hollókői Petőfi u. 32. p. a.
ház rekonstrukciós tervét.

Deresényi Dezső, Entz Géza, Havassy
Pál, Merényi Ferenc: Magyar műemlékvé-
delem 1969-70. Budapest 1972

4100

H. Nándori Klára

Képítette a hollókői Petőfi u. 32. sz. a. ház helyreállítási tervét.

Deresényi Dezső, Entz Géza, Havassy Pál, Merényi Ferenc: Magyar műemlékvédelem 1969-70. Budapest 1972

3850

H. Nándori Klára

Készítette a szekszárdi templomram helyre-állítási tervét.

Deresényi Dezső, Entz Géza, Havassy Pál, Merényi Ferenc: Magyar műemlékvédelem, 1969-70. Budapest. 1972

3801.

Nándori Klára

tervei alapján állítottak helyre a veleméri templom épületét.

Deresényi Dezső, Entz Géza, Havassy Pál,

Merényi Ferenc: Magyar műemlékvédelem. 1969-70. Budapest, 1972.

2 Ft

A bútorok barna tölgyfából készültek, az ülőbútorok gyékényfonással és zöld és drapp kéziszövésű szövettel bevont párnákkal vannak ellátva.

Szőnyeg: **Lakástextil;** — szövetek: **Szabó Éva;** — portière: **Jermy Pál.**

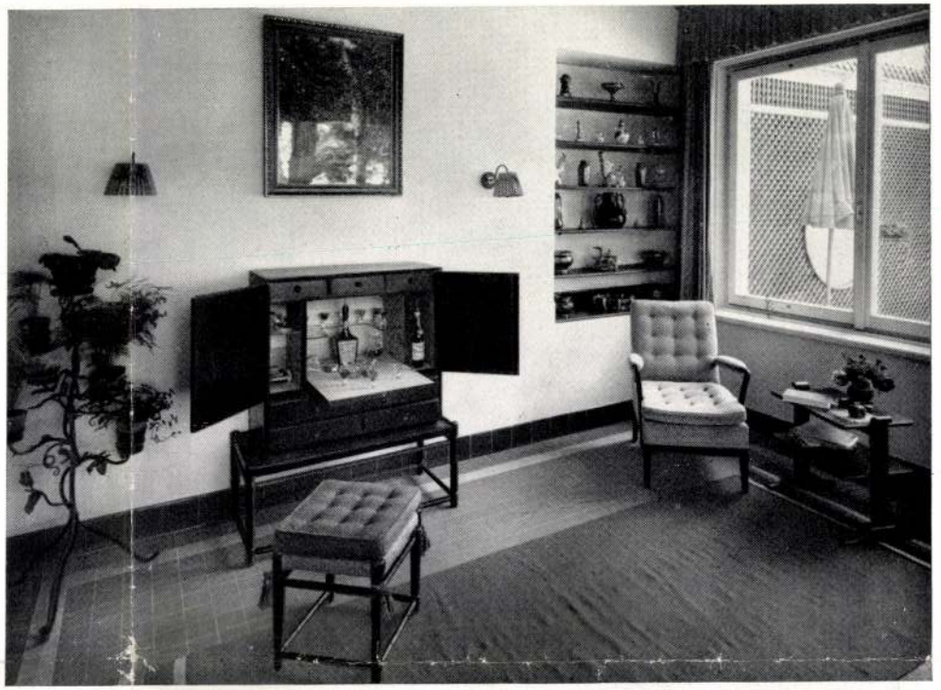

Távlati kép.

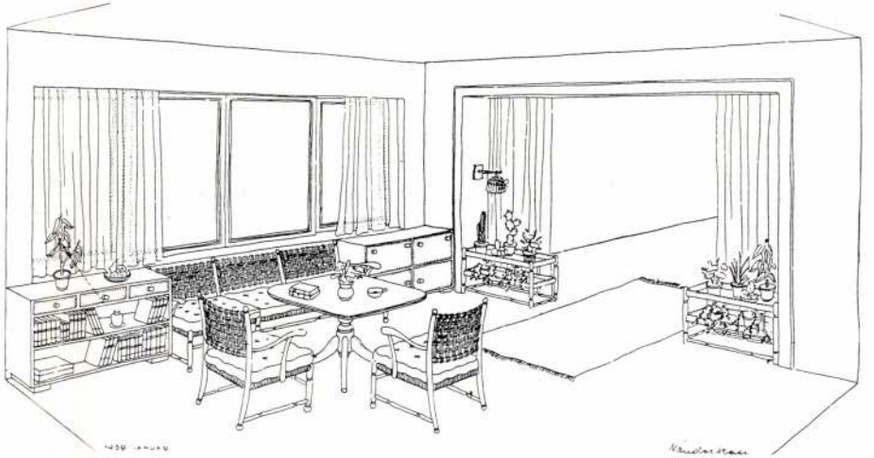

Nándor Kató

EBÉDLŐ

Tervezte: **Nándor Kató.**

Alaprajzi elrendezés.

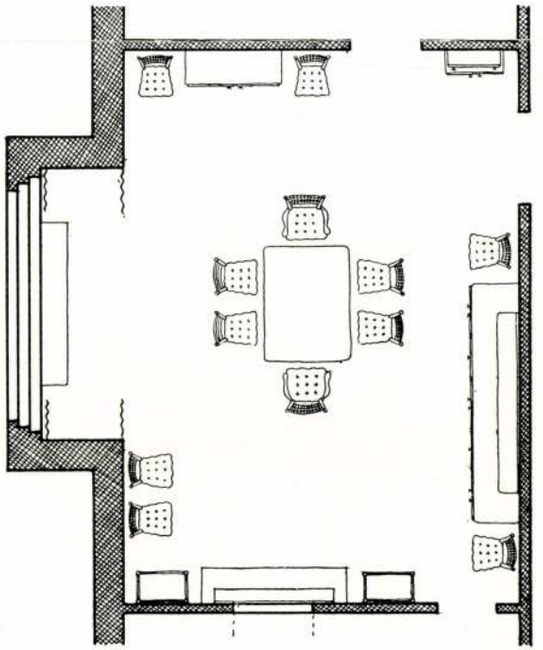

Ugyanabban a rózsadombi villában, mint az előző lakószoba, részben a meglévő, 30 évvel ezelőtti ebédlőből átalakítva készült. Az edényszekrény felső részéből készült a mostani tálaló, az edényszekrény egy fiókos és egy ajtós résszel bővült. Az asztal változatlanul megmaradt, míg az összes ülőbútorok újonnan készültek. Az eredeti sárga tölgyfa most barnára van pácolva; a régi ormótlan kovácsoltvas veretek helyét kis tölgyfalemezek takarják. Az ülőbútorok naturszínű peddignád fonásúak, vörösbarna bevonattal.

Kivitelezték: asztalosmunka: **Varga és Fekete;** — kárpitozás: **Merva Imre;** — szövetek: **Szabó Éva.**

Fotók: **Kozelka.**

ÖLTÖZŐSZOBA

Tervezte: **Nándor Kató.**

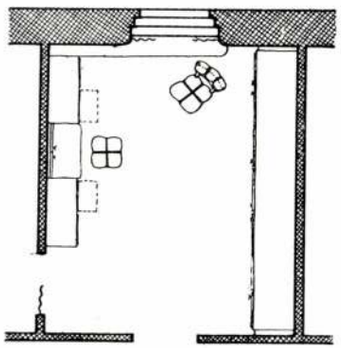

Alaprajzi elrendezés.

egy nagy rózsadombi villában készült és a hálószoba és fürdőszoba között van elhelyezve.

A szoba egyik oldalát teljesen kitöltik a szekrények, amelyekben egy nagy női garderobe helyezhető el. A másik oldalon középen: toiletteasztal, tőle jobbra-balra kis szekrények, amiknek lenyílólapjai a toiletteasztal kiegészítését képezik. A toiletteasztal előtt 3 részes becsukható tükör, míg a nagy tükör az egyik szekrényajtón van elhelyezve. A szekrényfal ruha-, fehérneműs- és cipőszekrényekből áll; a kis szekrénykékben apróságok helyezhetők el.

A bútorok sárga lakkcsiszolt kivitelben készültek, a szekrények lábazata és a gombok natur diófából, a toiletteasztal és a lenyílólapok a lakkcsiszolással egyező sárga színű üveggel vannak borítva, az ülőbútorok bevonata és a függönyök virágos chintzeből vannak.

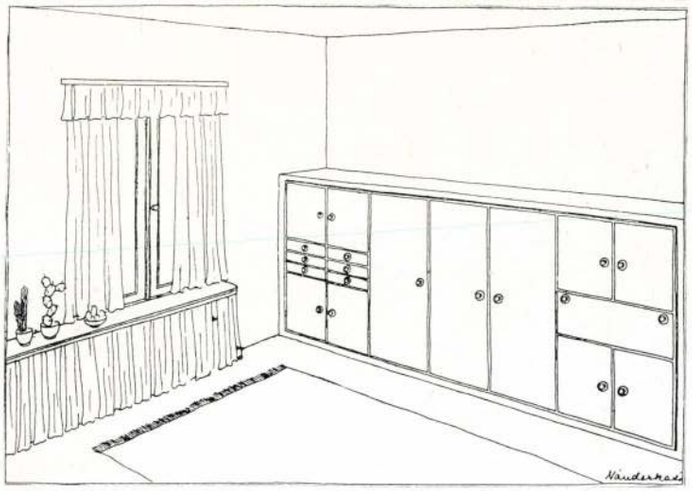

Kivitelezték: asztalosmunka: **Varga és Fekete;** — kárpitosmunka: **Merva Imre;** — szőnyeg: **Lakástextil;** —

NŐI SZOBA

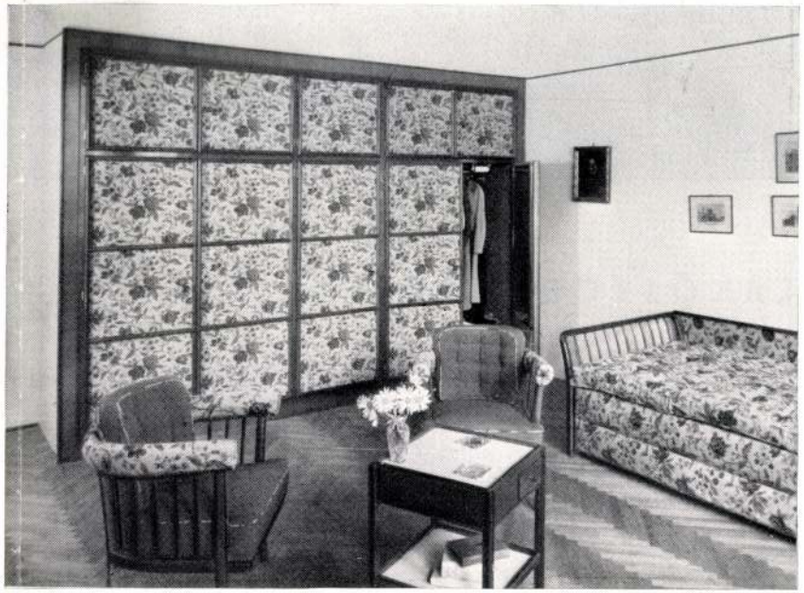

Tér és Forma
1939. 6. 24

Az előző oldali női-szoba leírása:

Ez a berendezés néhány darab régi, meglévő biedermeier-bútorhoz készült.

A beépített ruha- és fehérneműszekrény egyszerű puhafa kivitelű, az összes nagy felületek, hogy ne hassanak súlyosan, virágos vászonnal vannak borítva és keleli cseresznyefalécekkel szegélyezve.

A heverő és ülőbútorok lécezése alkalmazkodik a szoba másik sarkában elhelyezett régi lécezett ülőbútorokhoz. A bútorok látható faanyaga: fényesre politúrozott cseresznyefa; a bevonóanyag virágos és egyszínű zöld vászon.

Kivitelezték: asztalosmunka: **Varga és Fekete;** — kárpitosmunka: **Merva Imre.** — „Tamar" kéziszövésű gyapjúszőnyeg: **Lakástextil.**

Alaprajzi elrendezés.

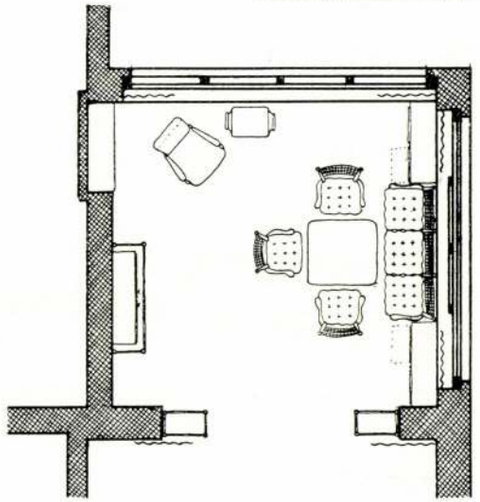

LAKÓSZOBA BERENDEZÉS

Tervezte: **Nándor Kató.**

Készült egy régi svábhegyi villához újonnan hozzáépített részben, a nagy nappaliszobától csak egy nyílással elválasztva.

A szoba egyik falát képező tolóablakok alatt két kis szekrényke és ülőgarnitura van elhelyezve, a másik ablak teljesen kinyitható. Ez előtt csak egy kényelmes fauteuil és egy olvasóasztalka áll. A garnitúrával szemben bárszekrényke van, míg a másik szobába vezető nyílásban két kis virágkocsi áll. Ezek mögött egy nagyvirágos chintzportière választja el a lakószobát a nappalitól. A nagy ablakok sárga vászonfüggönnyel védhetők a nap ellen.

Nándori Klára, építész (OMF). 4.) Folytatás.

Az Eggenberg ház és az Evangélikus konventház helyreállítása, Sopron, Szt. György u. 12. és 14.

Építész: Nándori Klára (OMF).

Magyar Építőművészet, 1986. 5., 52-old.

1. Sopron, Szent György utca 12. A helyreállított udvari homlokzat

6

4

A 17. sz.
létrehozásá
tal a toron
ház emeleti
szintjeihez
szárnyait aj
szintessé é
tornyot tég
rokk ablak
tési munká
új válaszfala
későbbiek s
század végé
letek és ho
len helyreál
falakkal hat
való volt, a
örökség.

Az épüle
irányban ró

A helyreá
lyosan elha
szaki, statik
állapotban
len és hasz
háborús idő
raktárként

A helyre
tárt középk
a 17. sz.-ban
rinti megtar
kiszolgálásá

Az épül
(könyvesbo
OFOTÉRT
lakást terve
éve helyhiá
dészeti Sza
állításainak
lyet.

A helyre
valósulást b
és egyéb r
műemléki a
16 m széles
belső helyis
hető, egytr
tozatos udv
belmagasság
zépkori nyi
között), fell
14—16. sz.
között (volt

Az épület
szolgálására
tos, faragott

Nándori Klára, építész (OMF). 3.) Folytatás

Az Eggenberg ház és az Evangélikus konventház helyreállítása, Sopron, Szt. György u. 12 és 14.

Építész: Nándori Klára (OMF).

4. Földszinti alaprajz. (repr.)

4. Földszinti alaprajz

6. Látkép az Evangélikus templom tornyából. Középen a középkori lakótorony teteje látszik. (repr.)

6. Látkép az Evangélikus templom tornyából. Középen a középkori lakótorony teteje látszik (Fotó: Mihalik Tamás)

2. Emelet alaprajz. (repr.

2. Emeleti alaprajz

3. Keresztmetszet. (repr.)

3. Keresztmetszet

5. A középkori torony feljárója az Új utca 7. kiszabadított teraszáról

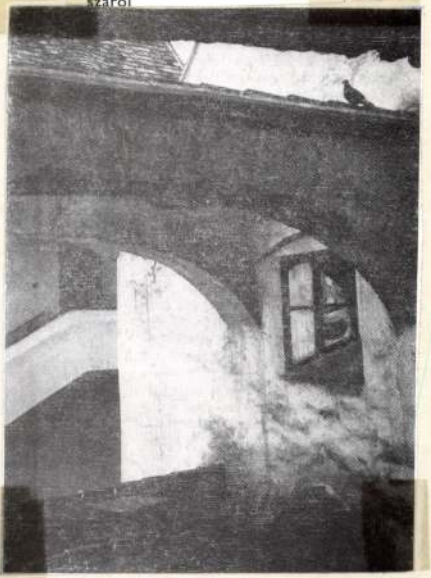

Magyar Építőművészet, 1986. 5., 51-old., 53-old.

Nándori Klára, építész (OMF). 2.) Folytatás

Az Eggenberg ház és az Evangélikus konventház helyreállítása, Sopron Szt. György u. 12 és 14.

Magyar Építőművészet, 1986. 5., 50-old.

Építész: Nándori Klára, (OMF).

2. Emeleti folyosó a homlokzat gótikus részletének bemutatásával.

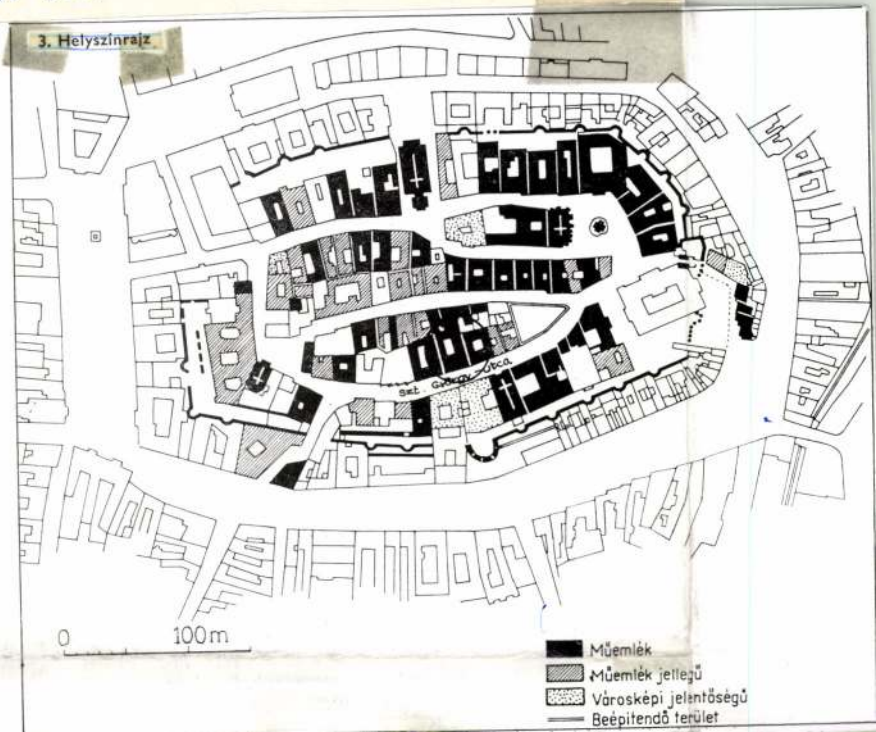

3. Helyszínrajz

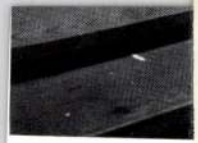

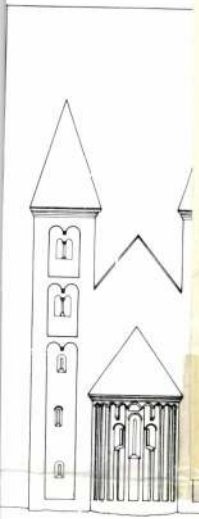

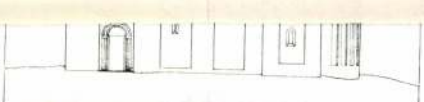

lyek az emeleti ajtónyílások és a lépcső kijárata közti kis „erkélyt" tartották. Északon ez a fal korai pusztulása idején megszűnt, és az egykori helyreállításkor nem újították

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
Nándor Szilvásy
BUDAPESTER RUNDSCHAU
1972 JUL 3-
1021

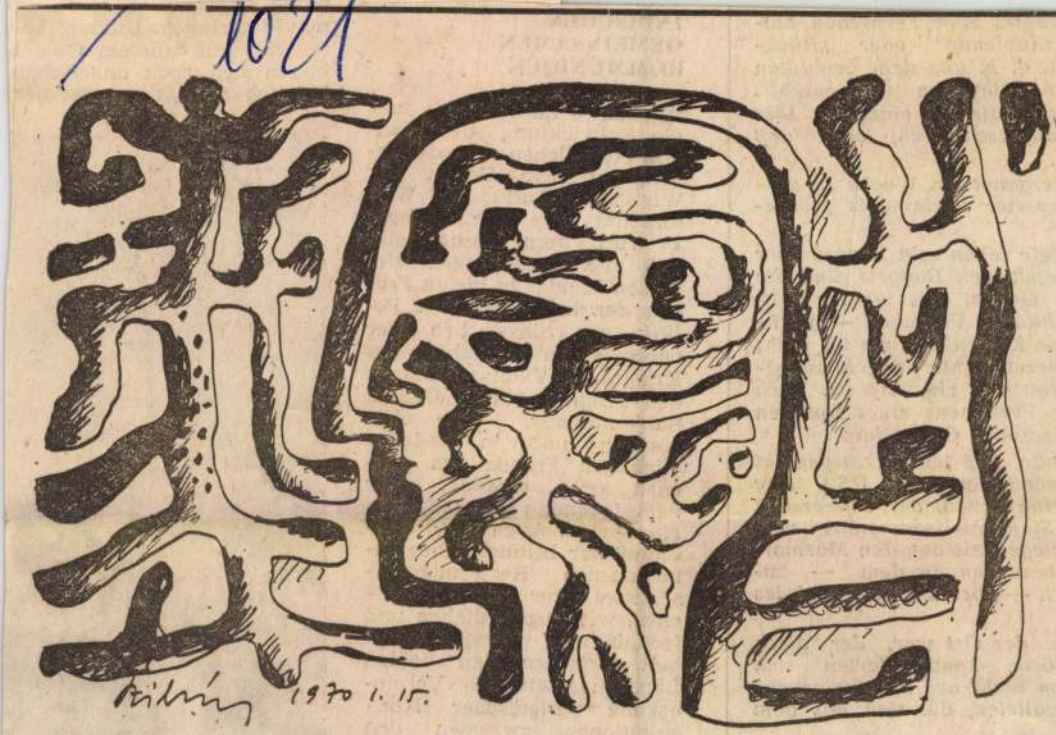

Grafik von Nándor Szilvásy

Gegensatz zum Fernsehen bei-
ne „Einblende" oder „Rück-
buch, d. h. aus dem bewußten
erfolgt, tauchen im menschli-
sse auf, die die einzelnen Bil-
heraufbeschwören, ohne daß
bten.

er vergangenen Woche im gro-
Budapester Parlaments gesche-

endete schon sein Exposé über
vorjährigen Budgets, und die
lem Gange, als meine Auf-
nschliches Vergehen — nach-
r die Reihen und die im Licht
n Zierelemente des Sitzungs-
ch fiel mir ein, daß ich mich
im Parlament eines anderen
shingtoner Capitolium.

Ende, daß ich als Stipendiat
Universitäten der USA (die
harton School der Universität
er Stanford-Universität) ver-
Gelegenheit bot, den Marmor-
u besuchen, in dem — zu-
nach — über das Schicksal des
l.

ich der Ort war, der diese
slöste, konzentrierten sich
tem nicht auf die Äußerlich-
Parallelen, die sich aus dem
.

e Erfahrungen, die ich über
seiten der amerikanischen
mmenhang damit über die
nisse sammelte.

nich auch h[illegible]te noch an die

INDISCHE
GEMEINSA
KOMMUNI

zufolge — die Entwic
schenstaatl
gen auf
Wirtschaft,
senschaft i
Es wurde
daß die
beiden Lär
gen der i
litik, so
europäischen Sicherheit, des Krieges in Vietnam und in den Fragen des indischen Subkontinents, der Abrüstung und in anderen wichtigen Fragen *den gleichen oder einander sehr nahestehenden Standpunkt einnehmen.* Auch der Entschluß zur Bildung eines gemeinsamen Regierungsausschusses zur wirtschaftlichen, wissenschaftlichen und technischen Zusammenarbeit zwischen den beiden Ländern sowie die Vereinbarung periodischer Konsultationen zwischen den beiden Außenministerien dienen — dem gemeinsamen Kommuniqué zufolge — der Erweiterung der wirtschaftlichen und politischen Kon-

Nándori Klára, építész (OMF). 1.) Folytatás az Eggenberg ház és az Evangélikus Konventház helyreállítása, Sopron, Szt. György u. 12 és 14. Építész: Nándori Klára.

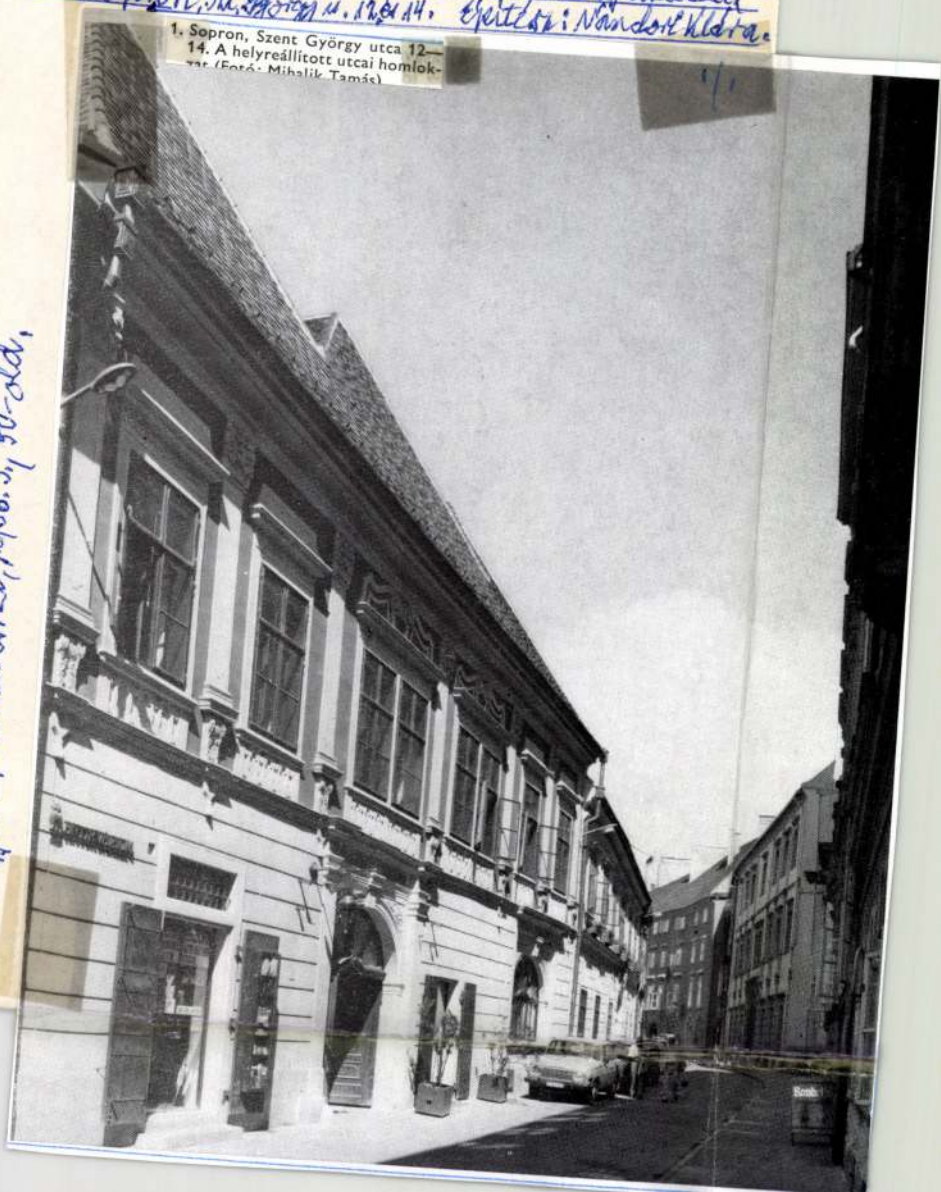

1. Sopron, Szent György utca 12—14. A helyreállított utcai homlokzat (Fotó: Mihalik Tamás)

Magyar Építőművészet, 1986. 5., 50-old.

Vajon ír-e még valaki, valaha riportot, szociográfiát e „hátizsákos, nomád nemzedékről!? (SJ)

2. *Peter Derer*: építész, egyetemi tanár; *Radu Popa*: régész, a Grupul Pentru Dialog Social (Társadalmi Párbeszéd Csoport) tagja, egyik írását szintén a Magyar Napló közölte: Szekusok Klió templomában. Magyar Napló II. évf. 12. szám (1990. március 22.).

1990. június

II.

KOVÁCS KÁZMÉR

JEGYZET

Tőkés László szabadtéri istentiszteletet tart Sepsiszentgyörgyön, 1990. február 25-én

Műemlékvédők találkozója volt február utolsó hétvégén Sepsiszentgyörgyön. Az itt megalakult szakcsoport szervezte meg az első kontaktust a bukaresti, frissen létrejött műemlékvédelmi bizottság és az Országos Műemléki Felügyelőség (Budapest), illetve a Magyar Építészeti Múzeum között. A beszélgetések főként szervezési gyakorlati problémákat érintettek, hiszen Romániában szinte a semmiből kell újraalkotni ezt a — civilizált világban magától értetődő — testületet, melynek célja, hivatása és létjogosultsága az architekturális — urbanisztikai hagyaték ápolása, felújítása, integrálása jelenünkbe.

Eddig a tények ismertetése. Az eleve feltett szándék is a találkozást, az eszmecserét célozta, az eseménynek viszont többrétű kommunikációs értéke volt, melyen belül az említett, azonnali szint csupán az első. Egy második közlési sajátosság a kilyéni templom megtekintésekor jelentkezett. Mivel kis, változó csoportokra szakadt a testület, az alkalmi beszélőpartnerek rászorultak, hogy az első kéznél levő nyelven értekezzenek, ha a magyar és a román éppen használhatatlan volt. Rövidesen európaiságának adta bizonyságát a társaság kötetlen és sokféle hangzású beszéde által, hiszen muszály volt gondolatot cserélni a szomszéddal arról a falfestményről, faragott ablakkeretről, beszakadt boltozatról. (A kilyéni unitárius templom egyébként talán legkiáltóbb példája a romániai műemlékek aggasztó állapotának. Több szakaszban épült falai nemcsak történetének jegyeit, de gyönyörűszép, évről évre halványabb, 13—14. századi freskókat hordoznak.)

Említést érdemel végül az esemény legátfogóbb kommunikációs szintje: ez magában az összejövetel tárgyában rejlik. Építészeti műemlékeink hallatlanul sokféle információt hordoznak, puszta létükkel kulturális közvetítő szerepet töltenek be az időben. Azáltal, hogy megmaradnak, tovább viszik mindenkori, egyre gyarapodó jelentéseiket, és sajátos hiperkommunikációs közeget alkotnak. Amennyiben az európai civilizáció elérni készül végre a dialógus színvonalát a mindennemű kapcsolatokban, a sepsiszentgyörgyi találkozó magától értetődően íródott bele ebbe a pánkommunikációs tendenciába.

1990. március
Sarudi Sebestyén József felvételei

DEÁK ZOLTÁN

AZ ORSZÁGOS MŰEMLÉKI FELÜGYELŐSÉG ÚJ YBL DÍJASA: NÁNDORI KLÁRA

Nándori Klárát a közel harminc éves, magas szakmai színvonalú építészeti munkásságáért, kiemelten a dömösi prépostság altemplomának visszaállításánál az elpusztult műemlék fragmentumai anastylosisának és a korszerű építészet példaértékű ötvözetének megteremtéséért 1990-ben Ybl Miklós díjjal jutalmazták.

Építészeti pályafutását az Erőmű Tervező Irodában eltöltött fél év után 1963 márciusában kezdte az Országos Műemléki Felügyelőségen. Munkáinak témája igen változatos. Köztük hegytetőn álló magányos vár, templomrom, meghitt falusi templomok, egyszerű parasztházak, reprezentatív városi polgárházak vannak. Építész tervezői munkája a felmé-

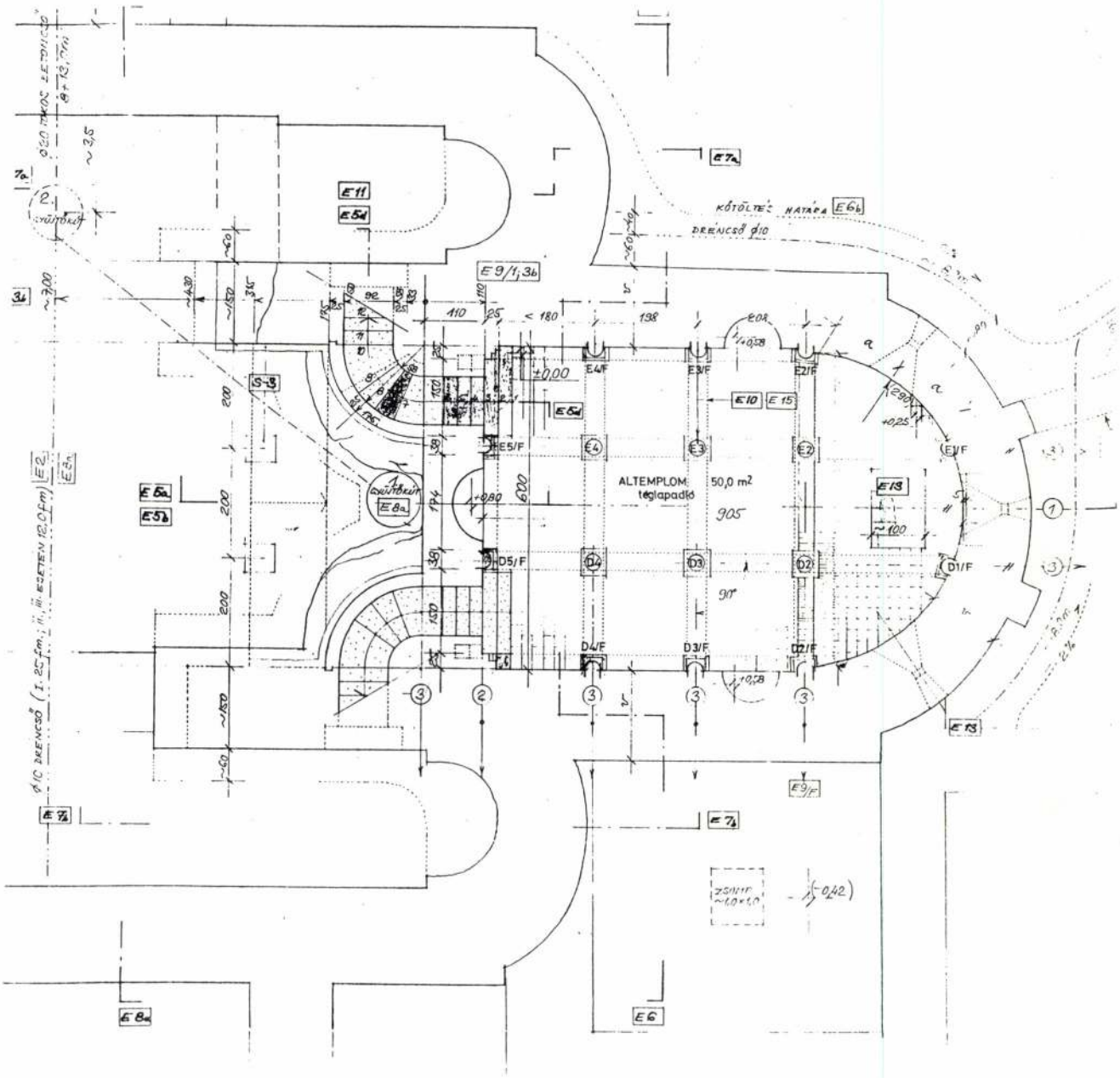

Dömös, prépostság, az altemplom alaprajza

turistaház létesítése, az egri Dobó u. 1. sz. lakóház és a nyíracsádi református templom helyreállítási tervének elkészítése.

Építészettörténeti és műemléki indíttatású lap lévén joggal várná el az olvasó, hogy ismertetésre kerüljenek azok az elméleti és gyakorlati megfontolások, azok a régészeti és művészettörténeti, tudományos kutatások és eredményeik, melyek alapján az egyes helyreállításokat Nándori Klára megtervezte. De most inkább azokból az általánosabb szempontokból vizsgálva szeretnék ezekről a munkákról szólni, melyek napjainkban a szakmai közvéleményt egyre jobban foglalkoztatják.

Dömös, prépostság, altemplom

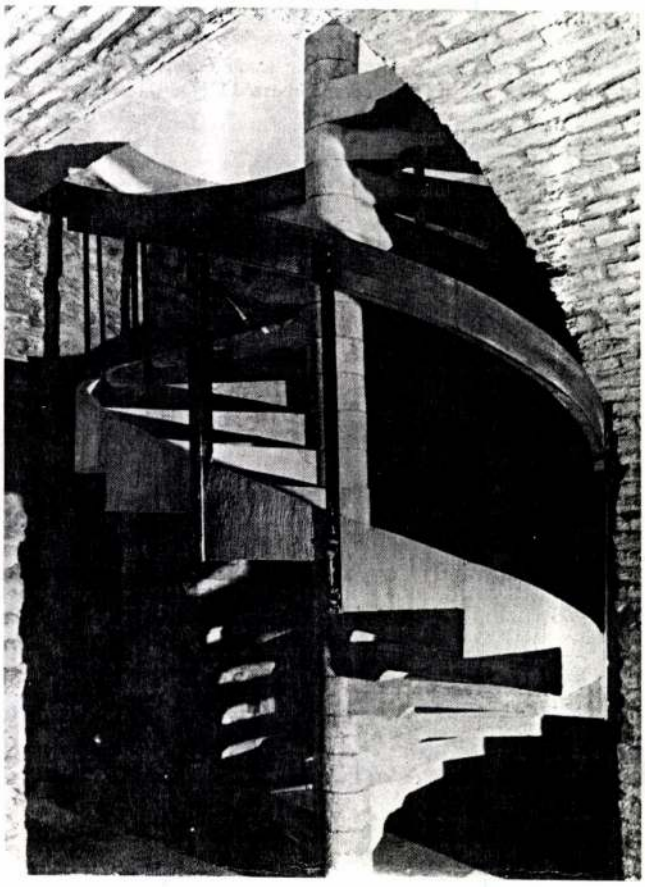

Székesfehérvár, Arany J. u. 10., csigalépcső

réstől a helyreállítási terv elkészítésén keresztül a kivitelezés alatt folyó gondos művezetésig tart. Terveiben, megvalósult munkáiban korrekt műszaki megoldásokkal, sok esetben egyedi, szellemes szerkezetek kidolgozásával közelíti meg a helyreállítandó emlék építészeti színvonalát.

Legkiemelkedőbb munkái: a dömösi prépostság altemplomának visszaállítása, a soproni Szt. György utca 12-14. alatti Eggenberg-ház és Evangélikus konventház helyreállítása az építési periódusok és a csatlakozó középkori torony bemutatásával, a dunaföldvári Várhegyen étterem kialakítása a fennmaradt épületben, Hollókőn turistaház tervezése a Petőfi u. 30. sz. alatti parasztházban, Székesfehérváron az Arany János u. 10. kialakítása az OMF építésvezetősége és az Építészeti Múzeum kiállítása számára, a szekszárdi 11. századi apátság romjainak bemutatása a klasszicista megyeháza udvarán, a kosdi róm. kat. templom gótikus részleteinek bemutatása és az új kápolnájának kialakítása, a magyaregregyi Márévár helyreállítása és a palotaszárnyában

Dunaföldvár, Várhegy, étterem

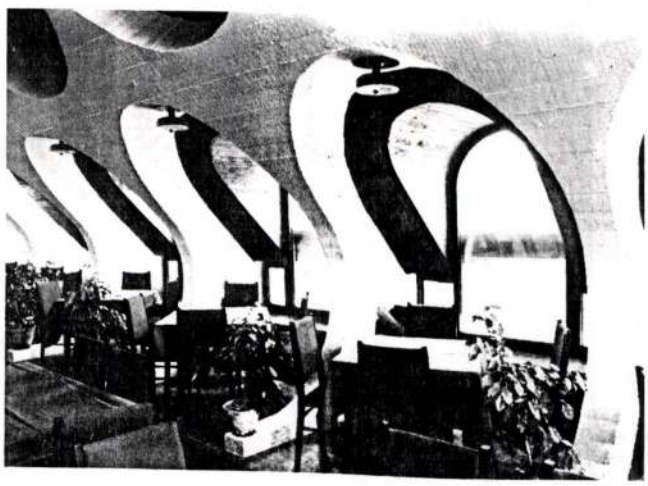

Magyaregregy, Márévár, palotaépület

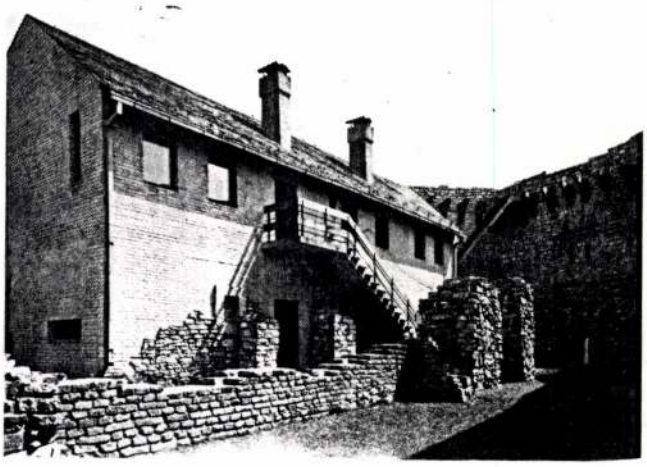

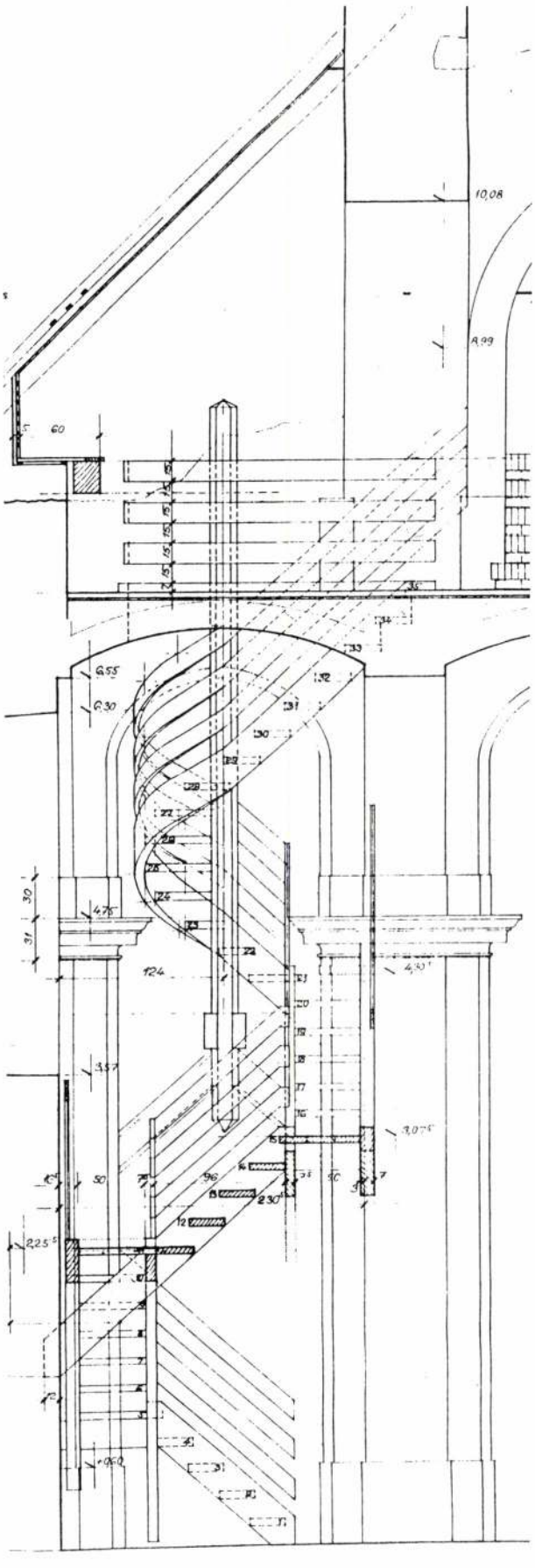

Az elmúlt évtizedben a műemlékes szakmai fórumok hangosak voltak olyan jellegű vitáktól, melyek a hitelesség kérdését úgy vetették fel, alapvetően materialista ihletettségből, hogy kővel, műkővel vagy téglával kell-e kiegészíteni a nyíláskeretet, hogy a Velencei Carta követelményeinek megfeleljen, vagy hogy a helyreállítást tervező építész a kiegészítéseknél jogosan és megfelelő arányban alkalmazott-e modern szerkezeteket és formákat a *meglevő* és a *hozzátett* egyértelmű szétválasztandóságának követelményét figyelembe véve. Az egyre belterjesebbé váló szakmai viták hevében fel sem tűnt az a változás, hogy a *római iskolán* nevelkedett, nagy tehetségű elődöket és az őket követő, az 50-es, 60-as években alkotó építészeket egy új generáció váltotta fel, mely már nem rendelkezett, és nem is rendelkezhetett olyan tápláló és inspiráló kulturális közeggel, mint elődeik. Ahogy a *Modern Mozgalom* „igája" alól szabaduló építészetet elöntötte a giccs, úgy szaporodtak egyre az átgondolatlan szerkezeti és formai megoldások, a talmi anyagok alkalmazása a helyreállításoknál, ahol egyre nagyobb kontraszt feszült a *múlt* építészeti tudásának a *meglevő* által hordozott szellemisége és a *hozzátett* révén a *jelen* újra és újra megtapasztalt társadalmi és kulturális értékzavara között.

Lehet-e irányt mutatni ebből az eltorzult, eltorzított ideológiájú, zavaros helyzetből? Amelyben úgy tűnik, már nem csak a múlt építészeti és kulturális értékeinek romjain élő, csak a személyes boldogulást jelentő anyagi javakat hajszoló, és az egyre privatizálódó termelésben elfoglalt helyüket megerősíteni akaró polgárok vesztették el a kulturális értékek iránti érzékenységüket, hanem a műemlékek helyreállításával foglalkozó szakemberek egy része is ideológiát, szellemiséget vesztett. Az iránymutatás lehetőségét Nándori Klára közel harminc éves munkásságából kiemelt helyreállítások példáján szeretném megmutatni.

Átlapozva az Ybl díjas előterjesztés albumát, az első pillanatban szembetűnik az az egységes szemlélet és helyreállítási metodika, amely már az első munkáknál is szinte teljes felépítettségében megmutatkozik. Ennek a metodikának szerves részét képezik olyan *általános elemek* (pontos, körültekintő felmérések, a tudományos és műszaki kutatások és feltárások eredményeinek figyelembe vétele, az építészeti megoldásvariációk összegyűjtése), melyek tulajdonképpen minden helyreállításnál evidenciaként kellene, hogy megjelenjenek, és olyan *speciális elemek*, melyek sajátossá teszik ezeket a helyreállításokat. A megvalósult munkák folyamatos sora indokolttá teszi, hogy iránymutatónak, a jövő helyreállítási munkáinál alkalmazható és előre mutató elvnek és gyakorlatnak tekintsük.

Ezeknek a sajátos elemeknek tartalmi és formai mibenlétét megfogalmazni és megmutatni nem könnyű dolog, hiszen az első ránézésre nem tartalmaznak semmi újat, amit már a Velencei Carta és magyarázói meg ne fogalmaztak volna, másrészt ezek egyedi és soha nem ismételhető esetek, melyek nem, vagy csak nehezen általánosíthatók. Ezeknek az új elemeknek a megléte talán a dömösi altemplom *újraalkotása* során mutatható ki.

Az egyik ilyen elem inkább társadalmi és kultúrpolitikai szempontból fogható meg, mintsem építészeti megközelítésből. Egy-egy műemlék helyreállítása nemcsak a szűk, *értő* elit számára készül, hanem a jelen és jövő társadalma számára! Bár az utóbbi kijelentés nem fedi teljesen az igazságot, alapjában véve kézenfekvő. Azonban számos helyreállítás ellentmond ennek. Az egyik részről felvetődik a kérdés, hogy annak a széles társadalmi rétegnek kell-e tervezni,

Kosd, r.k. templom, lépcső terve

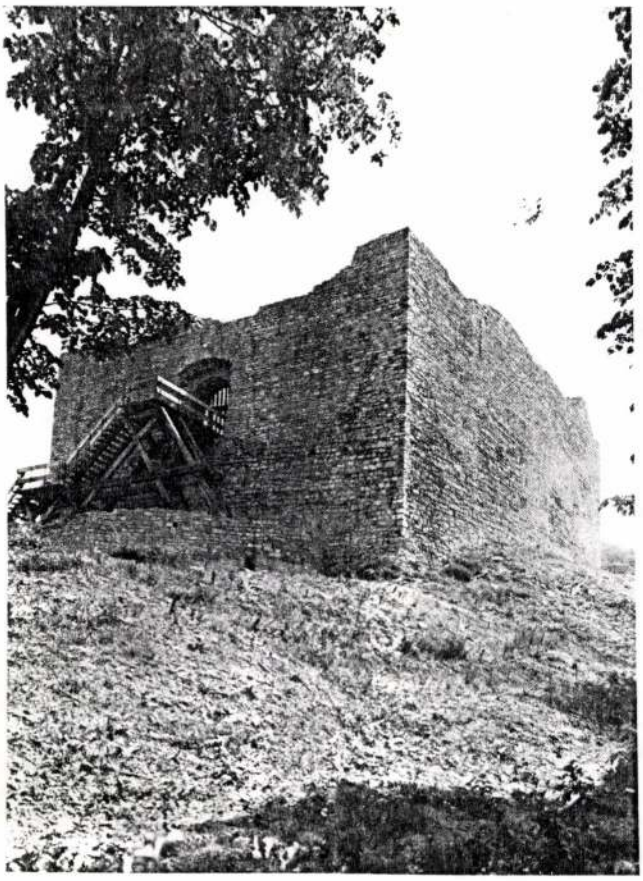

Magyaregregy, Márévár

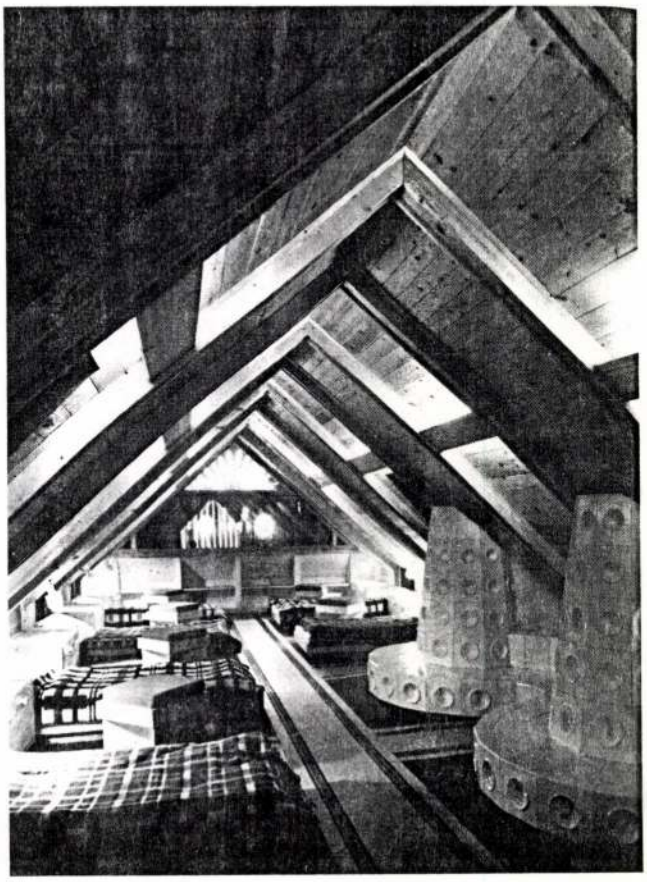

Hollókő, Petőfi u. 30., turistaház

Hollókő, Petőfi u. 30., hosszmetszet

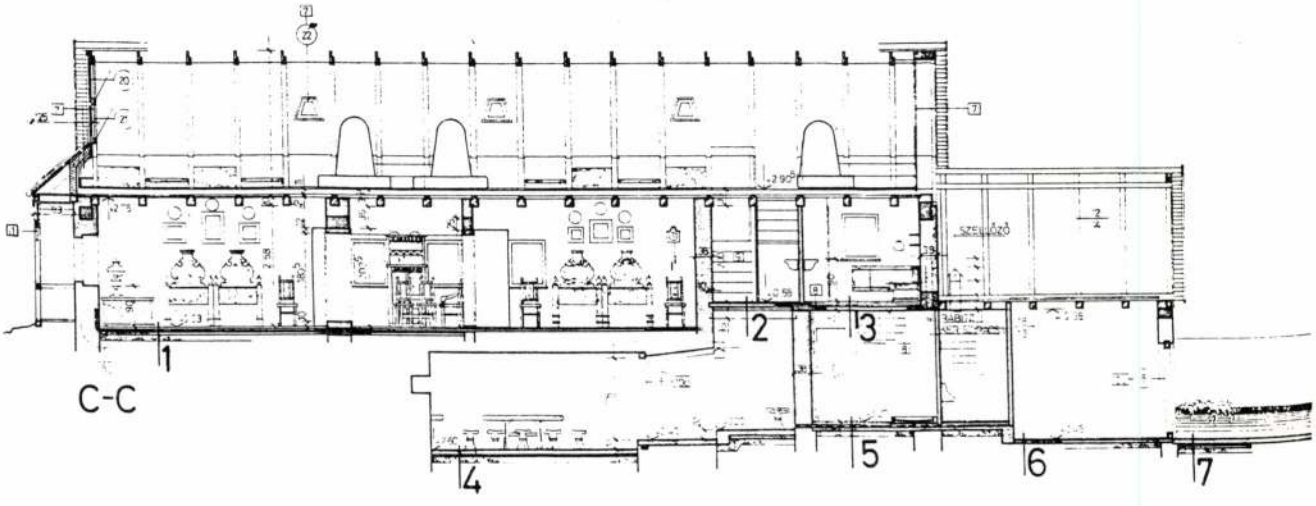

1 HABALÁTÉTES PVC
ESTRICH
SZIG. VÉDŐ BETON
2 RTG. SZIGETELÉS
ALJZATBETON
KAVICSFELTÖLTÉS

2 3 CM. PVC +
+ ESTRICH
10 CM. VB LEMEZ
7 CM. SALAKFELT.
2 CM. DESZKAB.

3 2 CM. PVC +
+ ESTRICH
5 CM. ALJZBETON
1 R 120-AS CS. LEMEZ
3 CM. SALAKGYAPOT
12 CM. VB. LEMEZ

4 12 CM ÉLTÉGLA P.
3 CM. HOMOK
10 CM. KAVICSFELTÖLTÉS

5 2 CM. MM LAPBURK.
2 CM. FEKTETŐ HAB
5 CM. SZIG. VÉDŐ B.
3 RTG. SZIGETELÉS
6 CM. ALJZATBETON
10 CM. KAVICSFELTÖLTÉS

6 2 CM. CEM. SIM.
6 CM. ALJZATBETON
10 CM. KAVICSFELT.

7 12 CM. ÉLTÉGLA P.
2 CM. FEKTETŐ H.
6 CM. ALJZATBETON
10 CM. KAVICSFELTÖLTÉS

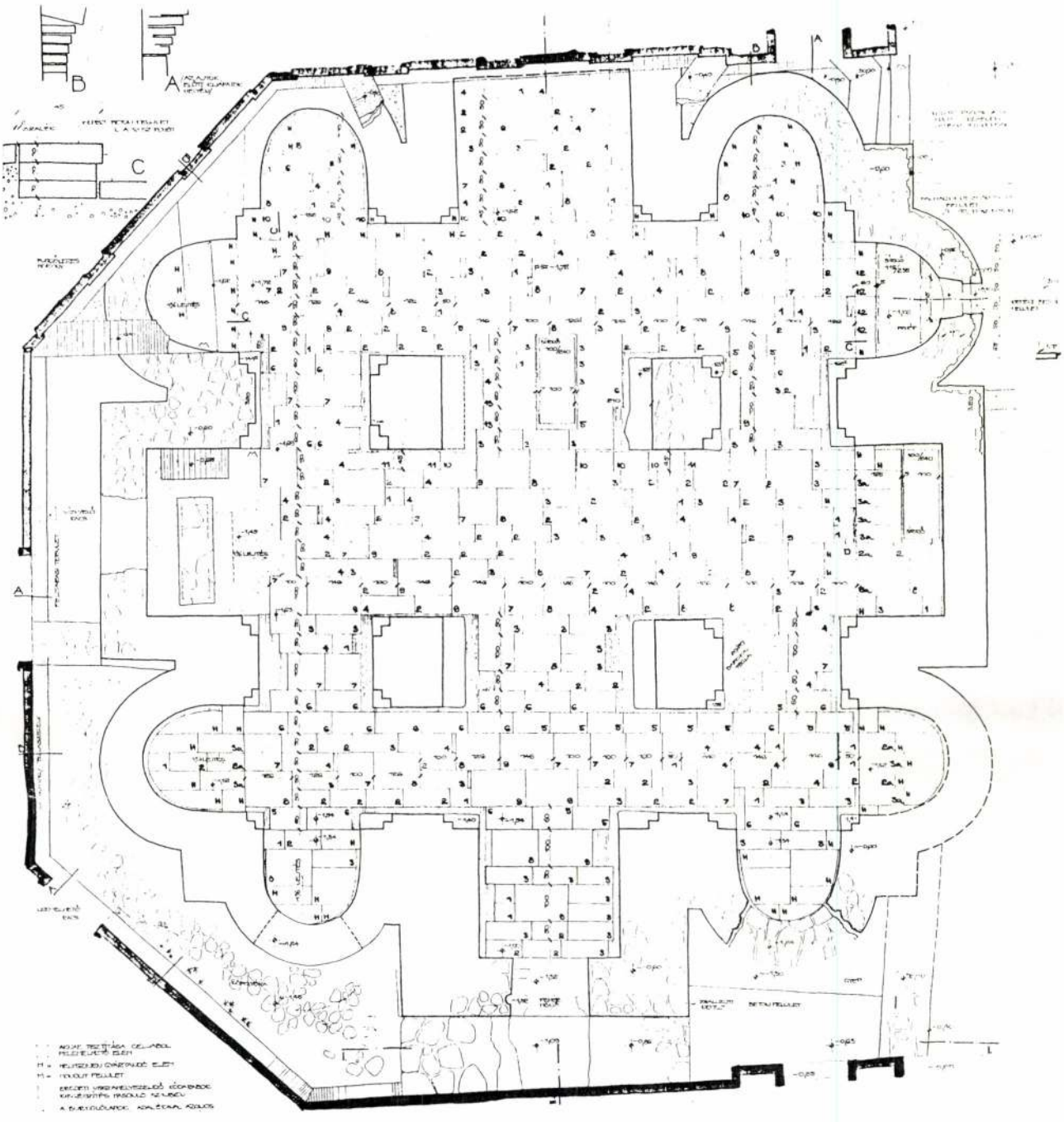

Szekszárd, apátsági templom romjai, alaprajz

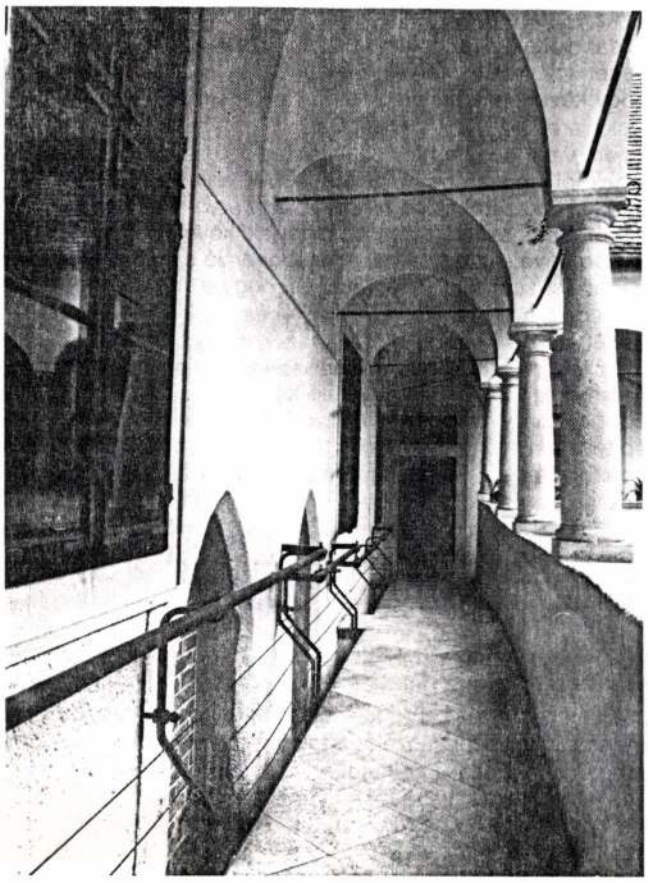

Sopron, Szent György u. 12., 15. századi lakóház homlokzatának bemutatása a 17. századi folyóson

Sopron, Szent György u. 12., a lépcsőház új ajtórácsa

amely egy barokk ajtókeretet sem tud megkülönböztetni egy gótikus vagy reneszánsz kerettől. Másrészt pedig, hogy a vulgarizálás milyen veszélyes, azt jól láthatjuk olyan helyreállításoknál, ahol valamilyen *régiség-képzet*hez igazodva láthatóvá tettek olyan építészeti részleteket, melyek nem

Szekszárd, apátság romjai a megyeháza udvarán

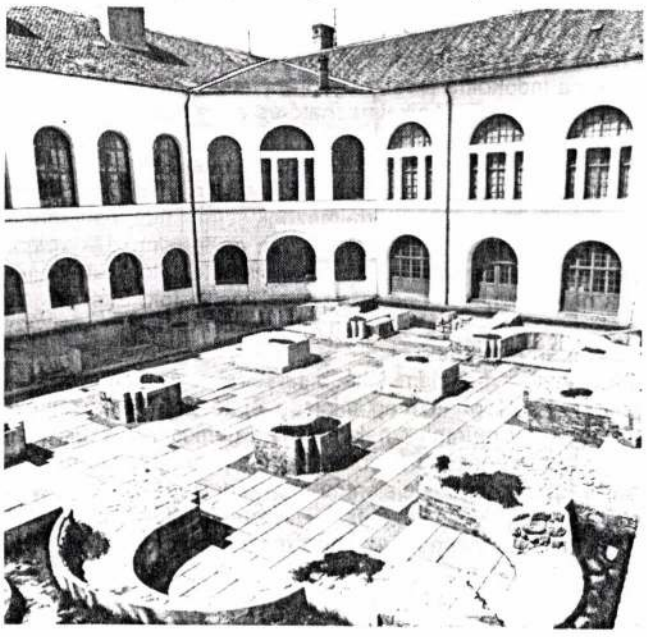

megmutattatásra készültek (sarokarmírozások, falazati struktúrák), de a hétköznapi ember számára a régiség képzetét adták, és az építészek hajlamosak voltak arra, hogy egy-egy vasbeton szerkezet mellétételével, vagy a design középszerű termékével teremtsék meg a régi és új ellentmondásának *„esztétikai élményét"*. Mi több, régieskedő építészeti elemek jelentek meg új építésű házak homlokzatán is.

A dömösi rom helyreállításánál a tervező túllép azon a jelzésrendszeren, mely csak a beavatottak számára dekódolható, és az anyagok és felületi textúrák finom skáláját alkalmazza, amely a látogatóban az egységes tér képzetét kelti és ugyanakkor olyan elmélyült vizsgálódásra készteti, amely egyértelműen a *meglevő* és a *hozzátett* szétválasztását eredményezi. A helyreállításban nem a felülvilágítós vasbeton födém a *modern*, hanem az a gondolat, hogy a mindig is sötét, gyér megvilágítású altemplom terében a *soha nem volt* fénnyel teremtsen új építészeti mondanivalót és esztétikai értéket. A belső szerkezet, az oszloptörzsek és hevederívek visszaállításánál alkalmazott tégla a gondosan megválasztott fugázó habarcs textúrájával és a *tégla* színének finom megtörésével a századelő olyan jelentős téglaépítészeti alkotásának tisztaságát és szépségét idézi föl, mint *Jensen Klint* koppenhágai Grundtvig temploma.

A helyreállításelmélet másik lényeges eleme, hogy az altemplom megvalósult, reális tér, amely a térbeli és időbeli események *megélését* eredményezi a benttartózkodóban, s nem csak kontúrjaiban, „elvont" anyagokkal jelzett imaginárius tér, melynek birtoklásához csak *átélés*sel juthatunk, s így is csak mint kívülálló szemlélő és nem pedig mint résztvevő.

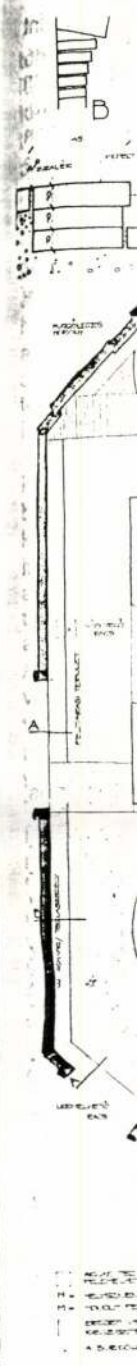

Szekszárd,

Az egyre uniformizálódó 20. századi építészet a mindennapi élet számára a lehető legjobban leegyszerűsített, síklapokkal határolt, derékszög hasáb tereket, térsorokat „létesített". Az egyedien megfogalmazott és megformált terek száma egyre csökkent. Ezért nagy jelentőségű az a törekvés, hogy a történelmi építészet szép tereit újra *forgalomba bocsájtsuk,* a mindennapi élet részévé tegyük, és ne őrizzük elzártan a köznapi élettől. Jó példa erre Sopronban a Szt. György utcai két polgárház, szép középkori részleteiknek megmutatásával, a különböző építési periódusból származó és értelmezhető szintek és terek kialakításával létrehozott kis üzletek a földszinten és lakások az emeleteken, valamint a középkori toronyban kialakított egyetemi klub és könyvtár.

A közel harminc éves munka eredménye nem elsősorban az elkészült helyreállítások sora; az *építészeti alkotás* a falakban és kiegészítésekben, a tetőkben és padozatokban csak materializálódik, valójában abban a szellemiségben és metodikában rejlik, melyet évek hosszú és szívós munkája teremtett, és amely további helyreállítások létrehozója és új terek és épületek megalkotója lesz.

1991. február
Mihalik Tamás felvételei

KERNY TERÉZIA

A MAGYAR ÉPÍTŐMŰVÉSZET „ERDÉLY"-SZÁMA

Magyar Építőművészet. A Magyar Építőművészek Szövetségének folyóirata. LXXXI. 1990./5. Erdély. Szerk: Deák Zoltán

A periodika alcíme tematikus számra utal, bár a kötetbe belekerültek olyan tanulmányok, ismertetések is, amelyeknek semmi köze sincs Erdélyhez és olyanok is, amelyek csak igen távolról kapcsolódnak az országrész építészeti problémáihoz. Az ide vonatkozó tizenöt írás egy része sem kifejezetten e lap profiljába illő, miután műemlékvédelmi, kartográfiai, fotótörténeti, népi temetkezési vonatkozásokat tárgyal. A publikációk — egy kivételével — kizárólag a magyarság hagyományaival foglalkoznak. A szászok sajátos városés erődtemplom-építészete például egyáltalán nem kapott helyet benne.

A kötet első szerzője a téma legavatottabb szaktekintélye, Entz Géza, aki *Erdélyi építészet* címmel foglalta össze röviden a 10. századtól a 20. századig a vidék építészeti arculatát (2—4. o.).

Csortán Ferenc, a bukaresti Kulturális Minisztérium Kisebbségi Főosztályának főfelügyelője az újjáalakuló romániai műemlékvédelem aktuális feladatairól és az 1977 előtti helyreállításokról nyújtott körképet *A műemlékvédelem újjáéledése Romániában* című interjúban (4—7.o.). Az Országos Műemléki Felügyelőség munkatársaival folytatott beszélgetés során részletesen elemezte *Bágyuj Lajos, Möller István* és *Debreczeni László* munkásságának kevésbé föltárt korszakait.

Bodor Ferenc két ismertetésben — korábbi hasonló tárgyú írásait követve — hívta föl a figyelmet elfeledett, pusztulásra ítélt műemlékekre. Első cikkében a történeti Erdélyhez igazán nem számítható, az egykor Bihar vármegyéhez tartozó *Tamáshida* román kori templomromjáról írt (8.o.). Rövid beszámolójában mindössze egyetlen szerzőre, *Bunyitay Vincére* hivatkozott, aki 1883-ban kiadott monográfiájában elemezte az épületet. Érdemes azonban megemlékezni *Römer Flórisról* is, aki 1879-ben *id. Storno Ferenc*cel közös kirándulást szervezett Bihar vármegyébe, amelyről részletes utijelentést készített (Römer F.: Bihar megye régészeti és néprajzi szempontból. OSZK Kézirattár, Quart. Hung. 1413/I). A templom szerepel még az Országos Műemléki Felügyelőség Könyvtárában őrzött utijegyzőkönyveiben is Tamásda néven (XL. jgyk.). Bodor Ferenc másik tanulmánya *Kastélybelsők Erdélyben* címmel a nemesség lakáskultúráját villantotta föl az OMF Fényképtárában őrzött archív felvételek valamint *Biró József* „Erdélyi kastélyok" cím könyve nyomán (12—13.o.). Ez utóbbi munka máig az első és valószínűleg az utolsó, amely még képes volt bemutatni az 1945 után vandál pusztításoknak áldozatul esett kastélyok felbecsülhetetlen értékű műkincs állományát. A későbbi kutatások — ha egyszer megindulnának — már csak töredékeket tudnak majd e hajdani gazdagságból regisztrálni. Ennek ellenére Biró József úttörő feltárását folytatni kellene az egykori tulajdonosok hozzátartozóinak bevonásával, fényképfelvételek, aukciókatalógusok összegyűjtése segítségével.

Háromszék népi építészetét vázolta föl a következő írás (D. Z.: *Háromszéki udvarházak. Építészeti felmérések.* 9—11. o.) Megjelenésével szinte párhuzamosan az Országos Műemléki Felügyelőség kamarakiállításon állította ki a cikk illusztrációs anyagát készítő *Zakariás Attila, Benczédi Sándor, Máté László és Kovács Árpád rajzait.* Nagyrészt illegálisan végzett munkájuk jelentőségét az a tény bizonyítja talán a legjobban, hogy az általuk felmért épületeknek majdnem egynegyedét azóta már lebontották. (vö. Zakariás Attila tanulmányával a Pavilon jelen számában)

Dávid Gyula Kolozsvár építészetének egy kevésbé dokumentált, csak mostanság felfedezett korszakával, a századforduló stílustörekvéseivel foglalkozott (*Requiem a kolozsvári eklektikáért.* 14—17. o.).

Ághné Korompay Katalin, a VÁTI munkatársa a Ceausescu-éra falurombolási törekvéseiről és az ellene indított nemzetközi és hazai kezdeményezésekről számolt be (*Építészeti népi diplomácia Erdélyért.* 18—20. o.) Ehhez az értékeléshez kapcsolódik Varga V. István recenziója, aki úttörő kísérletet tett arra, hogy elemezze az ún. szisztematizálási program politikai hátterét (*A kifordított falurombolás. Gondolatok egy tanulmánykötet kapcsán.* 21—23. o.)

NÁNDORI Klára építész

Pavilon 1991.
5.

Nándori Klára

irányítása alatt végeztek rovvédelmi munkálatokat a regöly templomon 1963-ban.

Dercsényi Dezső, Entz Géza stb.: Magyar műemlékvédelem 1963-66. Budapest 1969

2331

H. Nándori Klára

tervei alapján állítják helyre Tata-, Hollókő-, Csepznek-, Dunaföldvárat 1966.

Derecsényi Dezső, Entz Géza stb.: Magyar műemlékvédelem 1963-66. Budapest 1969.

2321

H. Nónolori Klára

munkatársa Horler Miklósnak a Simontornyai vár helyreállítási munkálatok tervezésében 1966.

Depresányi Dezső", Entz Géza dr.: Magyar műemlékvédelem 1963-66. Budapest 1969.

2321

H. Nándori Klára

és Sch. Pusztai Ilona tervei alapján állították helyre Márévárát 1963-66.

Deresényi Dezső, Entz Géza stb.: Magyar műemlékvédelem 1963-66. Budapest 1969

2321

H. Nándori Klára

Irányítása alatt állították helyre, 1965-ben Kőszeg városának a nagybástya és városkapu közötti szakaszát.

Deresényi Dezső, Entz Géza stb.: Magyar műemlékvédelem 1963-66. Budapest 1969.

2301

Nándori Klára

A veleméri Szpl. helyreállításának

tervező építésze - emlitve

Magyar Műemlékvédelem 1969-70

Bp. Akad. Kiadó 1972

271. old.

Nádudori Klára

a kollégiói Petőfi u. 30. sz. alatti turistaszálló épületének helyreállításának és átalakításának tervezője.

Vendégváró régi házak, Műszaki kiadó, Bp. 1979. 186.o.

Nándori Klára és Mendele Ferenc

a Dunaföldvári Vár-presszó és
étterem épülete helyreállításának és átalakí-
tásának tervezője.

Vendégváró régi házak. Műszaki kiadó Bp. 1979. 186. o.

Nándori Klára

A Bp.I.Fortuna u. 4.sz. ~~kővitása~~ belső átalakitásának és részleges müemléki felujitásának munkáit Jedovszky Éva /ülőfülkék helyreállitása/, Hámos Miklósné /belső átalakitás/ és Mendele Ferenc és Nándori Klára /udvari homlokzat helyeeállitása/ tervezték.

Müemlékvédelem, 1974. 1.sz. 51.1.

NÁNDORI KLÁRA, JEDOVSZKY ÉVA
HÁMOS MIKLÓSNÉ
MENDELE FERENC

A Fortuna utca 4. sz. épületének helyreállitási terveit készitették

Müemlékvédelem, 1974. 1.sz. 51.1.

H. NÁNDORI KLÁRA

PETŐFI s. u. 30 (HOLLÓKŐ)
sz. épület tervezőjeként
említik

Komjáthy Attila- Kremnicsák Ilona: Hollókő / Nógrád m./ Kossuth Lajos u. 76. sz. épület müemléki helyreállitása, átalakitása postahivatallá
Müemlékvédelem, 1973. 4. sz. 230-234. l.

H. Nándori Klára, építész

Márévár helyreállítása nak
építész tervezője.

S. Sándor Mária: Márévár

947-949.

Élet és Tudomány, Bp. 1972. V. 19.

XXVII
20

Nándori Klára

tervei alapján állitották helyre a kengyeli szélmalmot 1963.

Derecsényi Dezső, Entz Géza stb.: Magyar műemlékvédelem 1963-66. Budapest 1969.

2461

Nándori Klára

tervei alapján állitották helyre az egri Kossuth u. kerti pavillont 1967-ben.

Dercsényi Dezső, Entz Géza, Kb.: Magyar műemlékvédelem 1963-66. Budapest 1969.

2411

NA'NDORI Klára

DEÁK Zoltán: Az Országos Műemléki Felügyelőség uj Ybl-dijasa: Nándori Klára. = Pavilon,5. 1991 89 - 96.p. ill.E

1252-ben vált el, amiko
került. Több évszám éle
latba.

Szerepelnek viszont
melyeket a középkor sze
tek meg. A nővérek a le
a stigma-viselés tényév
át. Mindkét kezén és lá
viselt. Az első seb Sze
kezén. ... A második se
ján, déltájban keletkez
keléséhéz szükséges tud
tartoztak soha a kivál

Nándori Klára cikke

NÁNDORI Klára: A dömödi prépostsági altemplom helyreállítása. = Műemlékvédelem, 36, 1992, 2. 81 - 87. ill. E

t.

ne Sorten Auripigment ergeben gut dek-
Öl- und Tempera-F., die beständig gegen
und chemische Einflüsse sind. In wäßri-
indemitteln kann es mit blei- oder kupfer-
en Pigmenten reagieren und sich dunkel
n (Bildung von schwarzem Blei- oder
ersulfid).

B l e i - Z i n n - G e l b oder *Bleistannat* Zinnoxyd Pb_2SnO_4) ist ein zitronengel-
eute kaum bekanntes Pigment, das auf
leibildern des 15., 16. und 17. Jh. sehr
; vorkommt [59]. Im 14. Jh. wurde es
verhältnismäßig selten verwendet; im
. gerät es — vielleicht durch das im
. als Pigment neu aufgekommene Neapel-
s. Sp. 23) verdrängt — langsam in Ver-
heit. Bisher wurde es noch auf keinem
lde des 19. oder 20. Jh. festgestellt. Eben-
t es in der neueren Literatur über Pig-
und Mal-F. bis 1941 keinen Hinweis auf
Pigment. Um 1940 wurde es von *R. Ja-*
m Doerner-Institut Mchn. bei der spek-
alytischen Untersuchung von alten Ge-
n identifiziert und anschließend im Labo-
um hergestellt. Es gibt Hinweise dafür,
lei-Zinn-Gelb sowohl mit dem *giallorino*

ebenfalls Bleioxyd (I
stellungsbedingungen

Strenggenommen gil
nur für Bleioxyd, das
400° C durch Zersetzu
wonnen wurde, die Be
das aus geschmolzenem
stens werden jedoch
Synonyma gebraucht.

Gelbes Bleioxyd ist
kannt wie Blei. Bis vo
irrtümlich an, daß Ma
Malerei als Pigment v
da „massicot" oder
schriften sehr häufig
gelbe Mal-F. bei de
haltig erwiesen hatt
analytische Untersuch
weis, daß es sich stets
21 f.) und nicht um
res, d. h. gelbes Bleic
sehr selten als Pigr
wahrscheinlich, weil e
bräunlich verfärbt.
wurde es z. B. in Wa
schen Grabes in Kaza
v. Chr. (*Conservatio*
with Mural Paintings
a UNESCO-Comm.,

Nándorvölgyi oláh

templom

l.

Arch. Ért. 1908

309–315. l.

Nemzeti Legitimista Néppárt
V., Bálvány-u. 5.
Telefon: 883-37, 883-68.

—

Kedves Barátom!

Többször és nyiltan szállítam szem
mely a mai veszedelmes külpolitikai h
vezetett. Nem sikerült. Ezért még a kép
pártjából.

Az ország sorsáért való mélységes
kapcsolatom arra kötelez, hogy tovább k
érdekeit, a polgárság nyugalmát és a gaz

Én tehát felveszem a harcot, a
ki az országot a mai szörnyű helyzetébő

kibontom a legitimizm

„Istenért, K

NÁDORY KLÁRA épülén

Megújult a veleméri templom

Rómer Flóris 1870-ben *Gorzon Imre* református tanító kérésére felkereste a romos veleméri templomot. Feljegyzései szerint a templomnak csak falai állnak és a falakon nyír- és fenyőfák nőnek. Látogatása után megkérte boldog emlékű *Szency Ferenc* szombathelyi püspököt, hogy e nemzeti kincsünket mentse meg a teljes pusztulástól. A püspök tetővel fedette le a templomot és elvégeztette a legszükségesebb munkákat.

Az Országos Műemlékvédelmi Hivatal 1968-ban jelentősebb felújítást végzett, amelynek keretében sor került az 1377-ben készült freskók restaurálására. Idővel a templom falai egyre jobban vizesedtek és ez visszafordíthatatlan károkat okozott a freskókban.

1990-ben egyházközségünk saját költségén lecseréltette a héjazatot fazsindelyről csornai cserépre, s ezzel megszüntettük a tetőbeázást.

Az Árpád-kori kis- és romtemplomok pályázatán 1998-ban 9.4 millió forintot nyertünk. Ezen a pénzen a templomot az OMVH által megbízott tervező, *Nádory Klára* vezetésével – aki az 1968-as terveket is készítette – felújíttattuk. A freskók restaurálására addig nem kerülhet sor, amíg a falak nedvesek, pedig állaguk vészesen romlik. A falszárító és szivárgó rendszer mindenesetre elkészült, csakúgy, mint a templom belső világítása, a külső vízelvezetés és a külső vakolat.

Elgondolkoztató, hogy 1377-ben a velemériek, akik mindössze hatvanhatan lakták a községet, képesek voltak egy évszázadokon át fennmaradó templomot építeni, de a mai nemzedék alig képes azt fenntartani.

A felújított templomot október 21-én *Konkoly István* megyéspüspök szentelte fel. Az ünnepségen megjelent *Boross Imre* tárcanélküli miniszter, *Balázsi István* az Országos Műemlékvédelmi Hivatal alelnöke, *Bebes István* és *Pusztai Gyula* országgyűlési képviselők, a környező települések polgármesterei és egyházi személyiségei.

Ám az ünnepség után sem veszítik aktualitásukat Rómer Flóris 1874-ben írt sorai: „Elvárjuk..., hogy efféle nemzeti maradványok... vad rombolásának vége vettessék, és műemlékeinket egy, talán e tekintetben buzgóbb nemzedéknek átadhassuk!"

Varga Ottó

Egy címlapfotó története

Az egyik képes hetilap madárvonulással kapcsolatos cikket kért tőlem, de kérésüket megtoldották azzal is, a témához illő színes címlapképet is szeretnének. Nem vagyok fotós, bár néha magammal viszem a fényképezőgépet, azonban legfeljebb alapoptikával elérhető felvételekre pályázom. Történt a fejem, aztán eszembe jutott, gyűrűzéssel kapcsolatos képet kellene készíteni. A madárjelölések segítenek a vonulási utak megismerésében, egy ilyen fotó a kívánalmaknak teljes mértékben megfelelne.

A gondolatot tett követte és másnap a hajnali vonattal leutaztam a Velencei-tó déli csücskénél lévő halastavakhoz. Korábban már gyűrűztem ott madarakat, reméltem most is sikerül fogni néhányat. Alig értem az első tó sarkához, megszólalt egy kékbegy, a nádvidék talán legszebb madara. A hím torka, begye és melle gyönyörű türkizkék, középen a hófehér folt, a „csillag", szinte világít. Ez az én madaram, gondoltam és nyomban felállítottam két lisztkukaccal csalizott, kandlinak nevezett kis csapóhálót. A lisztbogár sárga lárvája ingerlően tekereg a cérnaszálon, ennek a látványnak kevés rovarevő madár tud ellenállni. Ha aztán megcsípi a csalétket, villámgyorsan átcsap és puhán ráborul a háló, de még mielőtt igazán megijedhetne, máris újra szabad, repülhet tovább. Csüdjén azonban ár ott csíllog a kis számozott alumíniumgyűrű, ami örökre eljegyezte a tudománnyal.

Az én kékbegyem azonban fittyet hányt minden korábbi gyakorlatnak és bár néha egészen közelre került a kandlik valamelyikéhez, esze ágába sem jutott, hogy a lisztkukachoz nyúljon. Énekelt az imbolygó nádszálon kapaszkodva, majd a levegőbe emelkedve dalolt, nászrepült, hogy aztán a tövükön rozsdavörös faroktollait szétterpesztve újra korábbi őrhelyére ereszkedjen vissza.

Így ment ez hosszú ideig, míg egyszerre hirtelen eltűnt. Vártam egy darabig, de hogy továbbra sem jelentkezett, óvatosan a csapóhálókhoz mentem. Az első üres volt, a másik azonban, ezt a nádszálak függönyén át is láttam, lecsapódott. Na, megvan a címlapfotó, gondoltam, két kemintha elégedetten vigyorgott volna. A cérna üresen fityegett, a kövér lisztkukac eltűnt róla. Szeretem a békákat, de ezt akkor a pokol legmélyére kívántam. Amikor a hálót felemelte nagyot ugrott, utána még egyet és halk cuppanással eltűnt a halastó algákkal színezett vizében.

Mintha csak bosszantani akart volna, nem messze onnan újra megszólalt a kékbegy. A bibic jajgató hangját, majd a füsti fecske vészjelét utánozta, nyomban utána pedig úgy ciripelt, hogy bármelyik tücsök megirigyelhette volna. A kékbegy kitűnő hangutánzó és máskor órákig szívesen hallgattam volna, most mégis inkább némán, de a lencse előtt szerettem volna látni. Végül a nád közé húzott függönyhálóval sikerült megfognom. A halastavi gát sárgán virító pitypangjai előt készült felvétel a címoldalr került. Ha a kezembe kerü ma is felmerülnek az emléke arról a, végeredménybe mégis csak nagyon szép nyá délelőttről. Szikrázva süt

Jó hír

Az Új Ember Katolikus Alapítvány munkájáról

Jövőre nem emelkedik a lap ára, de továbbra is tizenhat, ebből négy színes oldalon jelenik meg az Új Ember. Tudni kell azonban, hogy miközben tartjuk az idei árat, a lap előállítási, nyomdai és postai költségei emelkednek. Ezért is fontos, hogy

délybe, a Felvidékre és a Délvidékre kétezer Új Embert küldünk ingyen hétre. Ott azok

egyházhoz tartozó, de a mindennapi megélhetésért küzdő emberek is hozzájussanak, akik nem tudnak eljutni a templomba, és kis nyugdíjuk nem engedi, hogy megújítsák előfizetésüket. Számukra az Új Ember nélkülözhetetlen lelki táplálék és kapocs az

KÖZLEMÉNYEK

Charles de Foucauld halála 84. évfordulójáról szentmisével emlékeznek meg **dec. 3-án 20 órakor** a Sziklatemplomban (Szent Gellért tér). Előtte 18,45 órakor diavetítés az életéről.

Kárpátalján kilencven gyerek készülődik a dec. 22-i utazásra. A nagyszőlősi járásból Forgolányból, Csepéről, Szőlősgyuláról és Fertősalmásról jönnének. Sajnos kevés az esélyünk, hogy ezeket a gyerekeket elhozzuk. Egyedül Mezőkövesden szervezi fogadásukat Vámos Katalin nővér, Jéger kanonok úr támogatásával. A 25.000,-Ft-ot, amelyen felszereltük a parabola antennát a beregszászi Bethlen gimnáziumban Jakab László jogtanácsos úrtól kaptuk. Hálás köszönetet mondunk a kaliforniai Bartha Sándor úrnak nagylelkű adományáért és ismeretlen belgiumi támogatóinknak. Aki a dec. 19-i szavalóversenyre könyvadománnyal tud segíteni a következő címre küldheti: Bacskó Albert 4804 Vásárosnamény III. Pöltenberg u. 47. További tájékoztatás kapható E-mail címen: **atanyilaszlo@freemail.hu.** Honlap: **www.extra.hu/atanyi.** Támogatóink a Szent Adalbert Misszió Alapítvány számlájára küldhetik el adományukat: **ABN AMRO Bank 10201006-50015676.** Cím: Átányi László 1119 Budapest, Etele út 23. Tel.: **203-3201.**

A Katolikus Központi Alapítvány kuratóriuma dec. 5-én 14 órakor ülést tart Budapesten, a VII. Városligeti fasor 45. sz. alatt.

Antall József néhai miniszterelnök halálának 7. évfordulóján **dec. 12-én 17 órakor** emlékező szentmisét tartanak a Batthyány téri Szent Anna templomban.

Mint a Regnum Marianum Egyesület bírósági lag bejegyzett új elnöke, tudatom a kedves hívekkel, hogy az 1951-ben lerombolt Regnum Marianum templom újjáépítésére gyűjtést **nem hirdettem és nem hirdetek** mindaddig, amíg a körülmények alakulása lehetővé nem teszi az építkezés megkezdését. Az újjáépítés reális lehetőségét – addig is – segítsük elő buzgó imával, engeszteléssel, összefogással. A felrobbantott fogadalmi templom helyén felállított keresztnél **minden csütörtökön 20 órakor** rózsafüzért imádkozunk, hogy mielőbb elérjük a szent cél megvalósulását. Kérjük, aki csak teheti, jöjjön a kereszthez imádkozni!

Regőczy István

IMAÓRÁK

Szűz Mária Szeplőtelen Fogantatásának ünnepén, dec. 8-án 12 órakor a lerombolt Regnum Marianum templom helyén rózsafüzért imádkoznak Kemenes Gábor atya vezetésével.

A máriaremetei bazilikában dec. 7-8-9-én adventi triduum lesz este **18 órakor.** A szentbeszédet **Pákozdi István** egyetemi lelkész mondja.

Váry József Bonajunkta szervita atya emlékére **dec. 2-án 10,30 órakor** cenákulumot tartanak a budakeszi templomban.

Mátraszentimre-Fallóskúton dec. 8-án (pénteken) és a rákövetkező vasárnapon (10-én) a **12 órakor** kezdődő szentmisén ünneplik a Szeplőtelenül Fogantatott Szűzanyát.

Búcsúszentlászlón a ferences kegytemplomban minden hónap első szombatján 18 órától „Engesztelés a harmadik évezredért" címmel imavirrasztást tartanak. **Dec. 2-án** az ünnepi szónok P. Huszár Jeromos OFM lesz. A település Zalaegerszegtől 15 km-re található. Mindenkit szeretettel várnak.

Virrasztás Magyarországért. Budapesten a Szent István bazilika Szent Jobb kápolnájában **minden csütörtökön 20 órától péntek reggel 5 óráig.** Szentmise **21 órakor.** Minden nap **16,30 órától** imádkozzák a teljes rózsafüzért (örvendetes, fájdalmas, dicsőséges) a magyar millennium és a szentév tiszteletére. **A Mária kongregáció minden hó első szombatján a 8 órai** szentmise után ugyanitt tartja áhítatát, majd 9 órakor engesztelő szentmise.

A Kútvölgyi kápolnában **minden csütörtök éjszaka** engesztelés. Megközelíthető a Moszkva tértől a 128-as autóbusszal.

S.O.S. ima. Meghallgatunk és imádkozunk érted. Tel.: **214-2125.**

Regőczy atya minden hónap 6-án 8,30 órakor az esztergomi bazilika kriptájában szentmisét mutat be Mindszenty bíboros mielőbbi boldoggá avatásáért, ifjúságunkért és nemzetünk lelki megújulásáért. Megközelíthető az Árpád hídtól a 6,25 órakor induló autóbusszal.

A Máriás Papi Mozgalom budapesti cönákuluma **minden szombaton 17 órakor** kezdődik a Szent Család templomban. (Bp. VI. Szondi u. 67.)

Az Örökimádás templom – a szentévben teljes búcsú elnyerésére kijelölt templom – jubileumi programja. Minden este a 18 órakor kezdődő szentmise után a Boldogasszony Közössége jubileumi imaórája. Egy-egy közösség imádkozik előre egyeztetett beosztás szerint. Papok közös imaórája **minden hó utolsó keddjén 20 órakor. Minden kedden** 18,30 órától katekézis a jubileum fő témáiról: az Eucharisztia mint szentség; a Szentháromság misztériuma. **Minden hónap első csütörtökén 17 ó.** közös imádság a főpásztorral papi és szerzetesi hivatásokért. 18. ó. a bíboros úr szentmisét mutat be hivatásokért. **Minden hónap első péntekén** bűnbánati nap. 16 órától gyónási lehetőség. 18,30-tól katekézis a szentgyónásról; hódolat a kereszt előtt és virrasztás 23 óráig. **Minden első szombaton** rózsafüzér imádság gyermekek vezetésével. 8,30 ó. örvendetes; 11 ó. fájdalmas; 16 ó. dicsőséges. 17 ó. Puskely Mária Kordia nővér előadás-sorozata a magyar szentekről. **Minden hónap harmadik vasárnapján 18 ó.** ifjúsági ének- és zenekarok bemutatkozása.

Szlovák nyelvű szentmise a józsefvárosi Szent József plébániatemplomban (Bp. VIII. Horváth M. tér) minden hónap első vasárnapján **10,30 órakor.**

Miskolcon a kármelita templomban dec. 7-én, 8-án és 9-én a 17 órakor kezdődő szentmiséken lelkigyakorlat lesz „A Kármel szentjeivel karácsony felé" címmel. A szentbeszédeket Szabó Kristóf újmisés kármelita tartja, aki első ünnepélyes szentmiséjét **dec. 10-én 11 órakor** tartja. **Ugyanitt minden hónap első csütörtökén** éjszakai engesztelő virrasztást tartnak, éjfélkor szentmisével.

Pilisszántón a Fatimai Szűzanya szobra előtt **dec. 9-én 12,15 órakor** imaórát tartanak szentmisével. Mindenkit szeretettel vár Vince atya.

Advent a pesti ferences templomban (V. Ferenciek tere). **Minden hétköznap reggel 6 órakor roráté, majd Laudes.** A homíliát mondja és a liturgiát vezeti Diós István. Vasárnaponként a 18,30 órai szentmise keretében gyertyagyújtás, elmélkedés sorozat, utána vesperás. Az elmélkedést mondja és a liturgiát Barsi Balázs OFM vezeti.

LELKIGYAKORLATOK

A **Budai Margitosok Baráti Köre** 2001. **márc. 30. – ápr. 1-ig,** Leányfalun lelkigyakorlaton vesz részt. Az előadásokat Fórián-Szabó Zoltán piarista tanár úr tartja. Jelentkezni lehet Lápossy Tamásnénál, a **209-5658**-as telefonszámon.

BÚCSÚ

Mátraverebély-Szentkúton a Nagyboldogasszony bazilikában – a szentévben teljes búcsú elnyerésére kijelölt hely – **dec. 10-én** a Boldogságos Szűz Mária Szeplőtelen Fogantatásának búcsúünnepe lesz. Szentmisék 9 és 10,30 órakor körmenettel lesznek. Gyónási lehetőség biztosítva. **Tel.: 06-32-471-559.**

Máriabesnyőn a Szeplőtelen Fogantatás ünnepét **dec. 10-én** tartják. Megemlékeznek egyúttal a kapucinus rend máriabesnyői letelepedésének 237. évfordulójáról is. A szentmisék vasárnap és ünnepeken 8,30 és 10,30 órakor kezdődnek.

Máriagyűdön december 10-én Szeplőtelen Fogantatás búcsúja. A szentmisék 8 és 10 órakor kezdődnek. Cím: **7811 Máriagyűd, Vujicsics T. u. 66. Tel.: 06-72-351-468.**

Budapest-külsőferencvárosi Szent Kereszt felújított plébániatemplomot **dec. 10-én a 10 órai** szentmisén áldja meg Paskai László bíboros primás. A templom megközelíthető a 3-as metróval az Ecseri úti megállótól.

ELŐADÁS

Megismerkedéstől a családalapításig előadássorozat következő része: A döntés (Mohay Tamás – Keresztes Ilona). Az előadás ideje és helye: **dec. 6. 18.30.** a Terézvárosi Plébánia hittanterme **(Bp. VI., Pethő S. u. 2.)** Megközelíthető 70,78-as trolival, 4-6-os villamossal a Király utcáig.

A **Magyar Katolikus Orvosok Szent Lukács Egyesülete dec. 11-én**, hétfőn 18 órakor tartja soron következő ülését. Témája: „A századforduló ifjúsága." Az összejövetel helye: **Bp. XI., Himfy u. 9.** (Szent Imre Ház). Mindenkit szeretettel várunk!

Adventi gyertyagyújtó elmélkedési sorozatra várják az érdeklődőket a Jó Pásztor kápolnába (VIII. Kálvária tér 22.). A szentbeszédeket Szikszai Sándor szalézi atya tartja advent szombatjain (dec. 2., 9., 16., 23.) 18 órakor. A sorozat témái: A világ adventje; Az egyház adventje; A lélek adventje; Karácsonyunk.

Érd Postástelepi templomban **dec. 10-én 17** órakor dr. Gorove László sebész-főorvos és felesége Kriszta „A keresztény család küldetése a 3. évezred küszöbén" címmel tart előadást. Hitünk és ismereteink gyarapítására mindenkit szeretettel vár a plébánia közössége.

A Farkasréti Ökumenikus Esték keretében **dec. 11-én** (hétfőn) **18,30 órakor** a XI. Németvölgyi út 138. sz. alatti új templomban Pálhegyi Ferenc pszichológus „Isten örök terve, keresztény jövőnk elemi egysége: a család" címmel tart előadást.

A KÉSZ Erzsébetvárosi csoportja rendezésében **dec. 5-én 19 órakor** adventi beszélgetés lesz Jókai Annával. Cím: **Bp. VII. Dohány u. 88.**

FELVÉTEL

A **Szent Benedek Általános Iskola és Gimnázium** felvételt hirdet vallásukat gyakorló, katolikus családok részére. A 2001/02. tanévben 12 évfolyamos intézményünk (4 elemi + 8 gimn.) gimnáziumi tagozata korlátozott létszámban 10-11 éves lányok és fiúk jelentkezését várja. Érdeklődni a **201-4328**-as telefonszámon lehet.

FELHÍVÁS

Katolikus egyháznak telek átadó. Nem eladható. Jelige: „Tiszta levegő 363."

A **csépai** római katolikus plébániaépület felújítására szeretettel várunk adományokat. Bankszámlaszám: (Kunszentmárton és Vidéke Takarékszövetkezet) **69800023-10-205660.**

Jótékonysági vásárt rendez a **BETÁNIA.** Időpont: **dec. 17-én**, 9 és 15 óra között. Helye: **1089 Budapest, Bláthy Ottó u. 10.** alagsor.

A Logoterápia és Egzisztencia Analízis Egyesület (Viktor Frankl szellemében) keres könyvadományokat pszichológia, pedagógia, szociológia, szociálpedagógia, lelkiség témakörében, azzal a céllal, hogy könyvtárat hozzon létre. Dr. Molnár Mária elnök, Budapest, Hegyalja út 129. Tel.: **319-2057.**

A Jerikó Keresztény Humán Gimnázium és Pedagógiai Szakközépiskola (1138 Budapest, Vizafogó sétány 2/b.) **2001. január 22-én** Batthyány Strattmann László halálának 70. évfordulóján országos vetélkedőt tart a „Szegények orvosának" életéről. A vetélkedőre iskolák és közösségek 2001. január 10-ig jelentkezhetnek, öt fős csapatokkal. A nevezés az iskola címére elküldött levélben történik a csapattagok nevének megjelölésével. **Tel.: 239-4788; 349-9198.**

DECEMBERI IMASZÁNDÉK

Dec. 3. Imádkozzunk, hogy a karácsonyi csomagküldésbe minél többen bekapcsolódjanak és ezzel minél több szeretetet juttassanak be a rácsok mögött élő emberek szívébe.

Dec. 10. Imádkozzunk a hajléktalanokért, hogy az előttünk álló télen legyen biztonságuk, hajlékuk, élelmük.

Dec. 17. Imádkozzunk a börtönből szabadultakért, hogy a társadalom taszító előítéletei ellenére is munkához, szálláshoz és segítő kezekhez jussanak.

Dec. 24. Adjunk hálát a mennyei Atyának azért, hogy a Fiát Üdvözítőként nekünk adta és ezáltal a legnagyobb bűnösnek is reménye és lehetősége lehet az üdvözüléshez.

Dec. 31. Imádkozzunk azért, hogy a Szent Család mintájára mindannyian megtaláljuk a családunkat vagy azt a kis közösséget, amelyben otthon érezzük magunkat és tagjait segíti Istenhez eljutni.

ALAPÍTVÁNY

A pestszentlőrinci Főplébánia Krisztus és Mária Segítsége Alapítványa ezúton mond köszönetet mindazoknak, akik 1999-ben a jövedelemadójuk 1%-ával, 793.748 forinttal, segítettek, hogy naponta 200 személy (idős, rászoruló) meleg ebédet kaphatott konyhánkból.

A Magyar Kamilliánus Családok Egyesülete 1999-ben a személyi jövedelemadó 1%-ából 262.134 forint segélyt kapott. Ebből részben fedezni tudtuk rászorulók természetbeni támogatását, egészségügyi ellátását, két alkalommal, összesen 320 személy, három napos lelkigyakorlaton való részvételét és továbbképzését. Jótevőinknek ezúton mondunk hálás köszönetet.

A Kalazancius Alapítvány (adószáma: 19661249-1-42), az 1996. évi CXXVI. törvény értelmében, az 1999. évi jövedelemadókból átutalt összeg (2.900.682,-Ft) felhasználásáról. A Kalazancius Alapítvány a SZJA törvény alapján érkezett összeget a következő módon használta fel oktatási és fejlesztési célok megvalósítására: 350 eFt: ebédlői székek vásárlása, 2.000 eFt: új tantermek kialakítása, berendezése, 200 eFt: fizikai eszközök beszerzése, 500 eFt: a gimnázium évkönyvének előállítása, kinyomtatása. Ezt az alkalmat is megragadjuk arra, hogy minden felajánlónak megköszönjük segítségét. Kérjük, hogy a jövőben is támogassák a piarista oktatást.

JUBILEUM

Török József egyháztörténész professzor dec. 2-án (szombaton) **19 órakor** az Egyetemi templomban papsága 25. évfordulóján hálaadó szentmisét mond.

HALÁLOZÁS

Farkas Mátyás c. apát, jászberényi plébános életének 69., áldozópapságának 46. évében **nov. 19-én** váratlanul, – de felkészülve az Úrral való találkozásra – elhunyt. Törökszentmiklóson temették nov. 25-én.

Kertész Imre c. kanonok, ny. plébános életének 73., áldozópapságának 40. évében **nov. 20-án,** türelemmel viselt hosszú szenvedés után meghalt. Aranyosapátiban temették nov. 25-én.

Völgyes Oszkár ny. plébános életének 80., áldozópapságának 54. évében **nov. 20-án** szentségekkel megerősítve hosszú betegség után elhunyt. Nov. 27-én temették Pécsett.

Kozma Mária M. Julianna Assisi nővér életének 95., szerzetesi fogadalmának 63. évében **nov. 19-én** Vácott meghalt. Hamvait Kispesten a Jézus Szíve templomban helyezték nyugalomra.

Sümegh Erzsébet M. Fortunáta az Árpád-házi Szent Erzsébet rend magyarországi rendtartomány főnöknője életének 79., szerzetességének 60., örök fogadalmának 54. évében türelemmel viselt hosszas szenvedés után, szentségekkel megerősítve **október 5-én** visszaadta lelkét Teremtőjének. Okt. 19-én temették a kelenföldi Szent Gellért plébániatemplom urnatemetőjében.

„...megmarad a hit a remény és a szeretet..." (1Kor 13,13) Mély fájdalommal értesítjük mindazokat az ismerősöket, barátokat, tanítványokat, akik tisztelték és szerették, hogy a budapesti Petőfi Sándor Gimnázium volt tanára Dr. **Jablonkay István**, életének 87. évében, nov. 19-én visszaadta nemes lelkét Teremtőjének. Drága halottunktól **dec. 2-án, 14 órakor**, a solymári temetőben, római katolikus szertartással veszünk végső búcsút. Nyugodjék békében! Gyászoló családja **(2083 Solymár, Templom tér 24.)**

A **Zalaegerszegi Mária Magdolna Plébánia (8901 Zalaegerszeg, Pf.: 91.)** kéri a Kálvária temetőben található sírhelyek gondozóit, hogy akik ez évi körlevelünkre nem válaszoltak, a temető rendezése miatt **2001. május 15-ig** jelentkezzenek a plébánián. Azon sírhelyek használati joga, melyeknél a gondozók nem jelentkeznek, a fenti időpontig, viszszaszáll a plébániára.

Aa Úr akaratában megnyugodva szomorú szívvel tudatjuk, hogy szeretett testvér és nagybácsi, **Dr. Szarvas Béla** gépészmérnök **november 5-én**, életének 87-ik évében csendesen elhunyt. Kívánságának megfelelően a leányfalui temetőben szűk családi körben kísértük utolsó útjára. A gyászoló család nevében: Szinna Ferencné Szarvas Lívia. **2016 Leányfalu, Mátyás király út 42.**

A **Szeged-Tápé-i** régi temetőt (Rév u.) fölszámoljuk, és részben kegyeleti parkká alakítjuk. Akik elhunytjaik földi maradványait más temetőbe szeretnénk szállítani, azok ezt **2001. május 31-ig** megtehetik. Tápéi Róm. Kat. Plébániaközösség.

El nem évülő urnahelyek válthatók a budapesti **Szent Mihály** (angolkisasszonyok) templom alatt lévő kriptában (Bp. Váci u. 47/b.) Érdeklődni a **337-8116**-os telefonon vagy személyesen a sekrestyében lehet.

A **Kispest Wekerle-telepi Munkás Szent József** templom urnatemetőjében el nem évülő urnahelyek kötheők le. Érdeklődni lehet a kegyeleti irodán hétfőtől péntekig 9-13 óra között. (1192 Budapest, Bercsényi u. 37. Tel.: **282-7922**). Ugyanitt teljes körű temetkezési ügyintézés Budapest összes temetőjébe.

A **Szent István Bazilika** altemplomában el nem évülő urnafülkék válthatók. Érdeklődni lehet a kegyeleti irodában. Bejárat a Bajcsy-Zs. út felől. Keddtől péntekig 10-14-ig, szombaton 10-12 között. Tel.: **332-0873.**

KÉZIRATOKAT NEM ŐRZÜNK MEG ÉS NEM KÜLDÜNK VISSZA

Új Ember

KATOLIKUS HETILAP

http://www.ujember.katolikus.hu
E-mail: ujember@drotposta.hu

Szerkesztőbizottság:
elnöke: Bíró László püspök
tagjai: Andrásfalvy Bertalan, Kindler József, Kopp Mária, Korzenszky Richárd, Lábady Tamás, Zelnik József

Főszerkesztő és felelős kiadó: Tarjányi Zoltán
Főszerkesztő-helyettes: Kipke Tamás
Főmunkatársak: Szerdahelyi Csongor, Szikora József
Szerkesztőség: Bókay László, Cser István, Elmer István, Körössy László, Szeghalmi Elemér, Szigeti László, Tóth Sándor
Tördelés: Bukovszki Antal

Szerkesztőség és kiadóhivatal: 1053 Budapest, Kossuth L. u. 1., I. 1. Postacím: 1364 Budapest, Pf. 111.

Telefon:
előfizetés, terjesztés: 317-3933/113
hirdetésfelvétel: 317-3933/125
könyvesbolt: 317-3933/123
szerkesztőség: 317-3933/120
fax: 317-3471

Csekkszámla:
OTP VII. 11707024-20168207 sz.
Templomi árusítás és előfizetés az Új Ember Kiadóhivatal útján.

Előfizetési díjak:
1 példányos előfizetés esetén:
negyedévre – 875 Ft + 500 Ft postaköltség
fél évre – 1.750 Ft + 1.000 Ft postaköltség
egy év – 3.500 Ft + 2.000 Ft postaköltség
Többpéldányos megrendelés esetén postaköltséget nem számolunk fel.
Az előfizetés így: negyedévre – 875 Ft,
fél évre – 1.750 Ft, egy évre – 3.500 Ft.
Előfizethető külföldről is átutalással az Inter-Európa Bank RT-nél (H-1053 Budapest, Szabadság tér 15.) vezetett 11100104-1971940704 sz. számlán.
Éves előfizetési díj külföldről, átutalással: európai országok esetén 70 USD, tengeren túli országokból 90 USD vagy annak megfelelő más pénznem.

Terjeszti a Magyar Posta Rt., HÍRKER Rt., LHI, NHE és alternatív terjesztők
ISSN 0133-1205

Nyomás: Szikra Lapnyomda Rt.
Felelős vezető: Lendvai Lászlóné vezérigazgató

Lapunk e száma a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma támogatásával jelenik meg.

SZOLGÁLTATÁS

AGYOGÓ toronyórákat, zúgó harangot és ünnepi harangjátékokat a 2000-

SZOBAFESTÉS-PARKETTÁZÁS garanciával. Tel.: 201-4442, 06/30/9415-495.

BUDAI KRISZTINA lakberendezőnő. Régiségboltok, kastélyok, kúriák berendezéséhez keresek nyugati partnereim részére, akár több százezer forintig

OKTATÁS

NYELVVIZSGÁVAL rendelkező pedagógus francia nyelvtanítást vállal, vala-

A MEDING Ápoló Otthon Kht. vállalja idős, pszichiátriai betegek bentlakásos ápolását. Érdeklődni: 340-9100 telefonszámon lehet.

LEINFORMÁLHATÓ, frissnyugdíjas házvezetőnőt keresünk Budafokon, időnként gyermekfelügyelettel. Tel.: 06/30/269-9496

HÁZASSÁG

31/170, tanítónő szentségi házasságot kötne. Jelige: „Őszinteség 369."

MDK

Nándory Simon, festő.

Csendélet, régi könyvek.

Nemz. Szalon. – A Független Műv. Társ. – IV. kiáll.

1931 XI. – Stat.

MDK

Nándory Simon

Csendélet, of.

E.Szal. őszi tárl. 1920. szept. 20. 1.

Nándory Lajos
ipacm.
Erl. 1928

Nándory Lajos

butortervező

1914–1920

Éimisk 1930. 86. l.

9439.

s felszereléssel, lovon ülve
orban elhelyezett nyolcz kép-
tök: tarajos sisak, kék kabát
ág és magas szárú sarkantyús

k.Österr. ung.Armee
agoner
Wiener Bilderbogen
,Maler L.E.Petrovits
e Ausgabe No.627.
le Rechte vorbehalten
österr.ung.Armee,Bog.601-643,..Alpen-
n, Bog.476-495
u.Druck v.G.Freytag & Berndt,Wien.

etei a papirosnak 30.3:44.3 cm.

24-912
912-50
t.7626.

0.62

Vándory L.

Árverési Csarnok aukciós Rt.

39. sz. 1926. ajor.

1907. november 28. 607

A dézsi áll. főgimn. igazgatóságának: a dézsi múzeumtól átvett könyvtár állapota iránt kérdés intézéséről, a könyvtárról leltár készítéséről. (762/1907.)

M.D.K.

Nándory Lajos. iparművész

terve megvételben ré-
szesült a Wenckheim-palota
(Fővárosi Könyvtár céljaira
való) belső berendérésére
kiírt pályázaton.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1930. LI. évf.

ápr. 30. sz. 4. old.

Nándory Marianna

vuhakovezū

l' Budiparvajzisk

1935-36: 35 l

Nándory Simon

1928. jun. Neuw. Kalon
tew. tárl.
Csendélet, olaff

Mem: Ks. Orn. Tanagra III. 238, 239, 240

Nándory Simon

1920. szept.

kiáll. Nemzeti Szalonban

Csendélet, olyp. 2500.–

Minucius M. VI. 210

MDK

Nándory Simon

Csendélet, olaj
Régi könyvek, olaj

N.Szal. tavaszi kiáll. 1929. jun. 9 l.

Na ne festő

Szászadok 1891. 605 o.

A Danké gyüjteműny Pozsonyban

SZERETETTEL MEGHÍVJUK

A

NA-NE GALÉRIA

IDŐSZAKI KIÁLLÍTÁSÁNAK

MEGNYITÓJÁRA

1990. SZEPTEMBER 21-ÉN 16^{15} ÓRÁRA

ESZTERGOMBA A VÁRMÚZEUMBA

A KIÁLLÍTÁST
GÖNCZ ÁRPÁD, KÖZTÁRSASÁGI ELNÖK
NYITJA MEG.

A NA - NE Galéria 1990. június 24-én nyílt meg Budapesten, nyolc művész közös kiállításával. Első együttes bemutatkozása ez olyan alkotóknak, akik közül többen régóta baráti és/vagy munkakapcsolatban állnak egymással, egyéni és társszerzőként készített műveiket jól ismerheti a hazai, s még inkább talán a nemzetközi, művészet iránt érdeklődő közönség. Közös jellemzőjük még - Bachman Gábor szemléletes leírásával - hogy a '80-as években gyakorta megkapták a "NA NE, hát ezt azért már mégse ...." mellékmondattal érzékeltethető hivatali ellenreakciót, mely mára részben névvé szelídült.

A NA - NE mozgalom zászlaját kitűzve jelezni kívánják, hogy nem keserűségüknek adnak hangot, a korábban meg-nem-valósult tervek, fölöslegesen elpazarolt energiák miatt. A galériaépület létrejötte ezért is esemény, a produktív és paralell-kultúra határozott jele. Építészeti tervezője Bachman Gábor. E munka a nemzetközi szakirodalom által újabban "dekonstruktivizmusként" megjelölt művészeti (építészeti) irányhoz kapcsolható.

Golovics Lajos - a galéria és az azt működtető Meta-R Kft vezetője - korábbi műkereskedelmi, kiadói tevékenységét (mely többek között a Belvedere c. művészeti magazin megjelentetését jelenti) munkatársaival ezen új, művészileg szervezett térben folytatja.

A budapesti kiállítást Konrád György nyitotta meg, s a bemutatón Bachman mellett Rajk László, Giorgio Söss (Art Deko), Szalai Tibor, Vida Judit, Király Tamás, Doktor (Czalbert János) és Kovács Attila műfajilag is sokszínű munkái kaptak helyet.

Az esztergomi bemutatkozás az első olyan alkalom a galéria megnyitása óta, ahol a NA - NE Galériáról, mint műről, s művészeiről egy kiállítás formájában együttes képet kaphat a közönség.

PETERNÁK MIKLÓS

NA-NE GALÉRIA

A KIÁLLÍTÁS MEGRENDEZÉSÉT TÁMOGATTA:

K & H BANK RT.
ESZTERGOMI KIRENDELTSÉGE

BÁSTYA RT.

GRANVISUS LÁTSZERÉSZETI
ESZKÖZÖK GYÁRA

KOMTOURIST ÜZLETHÁZ

OKTÁV PRESS

NA-NE GALÉRIA

ESZTERGOMBAN A VÁRMÚZEUMBAN

BACHMAN
GÁBOR

„DOKTOR"
CZALBERT JÁNOS

SÖSS
GIORGIO

KIRÁLY
TAMÁS

KOVÁCS
ATTILA

RAJK
LÁSZLÓ

SZALAY
TIBOR

VIDA
JUDIT

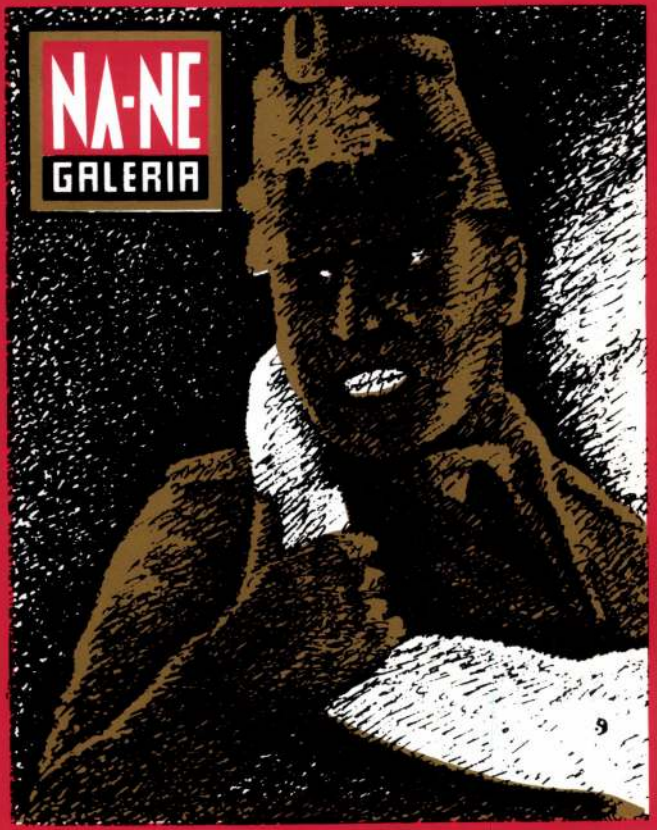

1093 BUDAPEST, Lónyay (volt Szamuely) u. 41.

1990. JÚNIUS 24.
este 9 órára

SZERETETTEL MEGHÍVJUK A

NA-NE GALÉRIA

MEGNYITÓ KIÁLLÍTÁSÁRA

Megnyitja:
KONRÁD GYÖRGY

NA-NE! Galéria

A NA-NE! Galéria elnevezés Bachman Gábortól származik. Bachman, az építész és kulturteoretikus 1990-ben asszisztensével Osztos Istvánnal, Golovics Lajos művészettörténész, galéria vezető felkérésére, egy NA-NE! galériát tervezett. A galéria laza szerveződése azoknak a műfajoknak és művészeknek, akik valamilyen oknál fogva bosszantót és figyelemre méltót alkottak világméretekben is.

A művészek részt vettek a 80-as évek Magyarországának vizuális kialakításában, de nagyon sokszor kapták munkáik ellenszolgáltatása képpen, hogy NA-NE! A 90-es években Párizs, New-York, Velence, Bécs, Amsterdam, Berlin, Bologna, Lyon, Leningrád már jól ismeri nevüket, de együttes hazai bemutatkozásukat az 1990. június 24-én megnyíló NA-NE! galéria teszi lehetővé.

A kiállító művészek:

BACHMAN GÁBOR
építész, díszlet- és tárgytervező

„DOKTOR" (CZALBERT JÁNOS)
orvos, tárgytervező

GIORGIO SÖSS
festő-designer, teozófus, zenész

KIRÁLY TAMÁS
ruhaszobrász

KOVÁCS ATTILA
építész, díszlet- és tárgytervező

RAJK LÁSZLÓ
építész, díszlet- és tárgytervező

SZALAI TIBOR
építész, tárgytervező

VIDA JUDIT
porcelán- és tárgytervező

M. D. K.

NÁNI Alajosné, özv.

1924-ben Nagybányán a Szabadiskola tagja

Réti: Nagybánya ... 336. e

M. D. K

NÁNI Gabriella

1924-ben Nagybánya a Szabadiskola tagja

Réti: Nagybánya 336. e

M.D.K.

NÁNI Gabriella

1933-ban Nagybányán a Szépművészeti Iskola tagja

Réti: Nagybánya... Bp. 1954. 341.l.

Nauke Thomas

festo

l.

Hendviselet

73. l.

Bonyhád

ev.

Ig.: Demiány Ero

Bp. ev.

221-203

Csurgó ref.

Rákospalota ig.

[illegible] ev. Ig.

AUSCHWITZ ELJÖTT BUDAPESTRE

A Harmadik Birodalom megsemmisítő táborait túlélők emlékezéseikben gyakorta említést tesznek egy különös, lágerbeli álmukról. Ez a tartalmában nagyrészt egyező álom arról szól, hogy hazatérésük után szeretteik nem hisznek kimerítő beszámolóiknak, sőt tulajdonképpen végig sem hallgatják őket. Primo Levi nemrég megjelent könyvének bevezetőjéből (Akik odavesztek és akik megmenekültek) különös okunk van idézni a fentieket, hisz ezúttal nem kell a visszatértekre hagyatkoznunk, Oswiecimig sem kell elmenni a Holocaust képtelen borzalmainak érzékeléséhez. Világot megjárt kiállítás költözött be július 15-ig a Néprajzi Múzeumba: Crime against the mankind – Merénylet az emberiség ellen.

A látnivalók az áldozatok helyett szólnak: kofferek, cipők, fogkefék, szemüveg, rabruha, imasál, pár fonat a megtalált hét tonna hajból, földminta az elpusztultak hamvaival. Olvashatók a táborból illegálisan kijuttatott levelek, a kasszíberek fotókópiái, melyek a szövetséges nemzetek lelkiismeretét voltak hivatva felrázni. A lágert megszervező, fenntartó náci hóhérok tervszerűen működő halálgépezetéről is sokat meg lehet tudni: Rudolf Hoess, Auschwitz–Birkenau táborparancsnoka, mintha csak egy autó gyártási folyamatának technológiai leírását adná a krematórium működésének bemutatásával. A lábunk előtt hevernek a zuhanyrózsákon kiömlött, azonnali halált okozó Zyklon-B üres dobozai. Három termen át láthatunk fotókat a Häftling-lét leírhatatlan szörnyűségeiről: koponyahalmokról, ötvenkét ló vagy ezer rab befogadására készült barakkokról, vannak azonosításra szolgáló fogolyfotók, SS-felvétel a kiválasztás után és a halált várva, cigány ikrek dr. Mengele albumából.

Azt tudjuk, hogy Auschwitz és – tegyük hozzá – a Gulag után már nem lehet ugyanúgy verset írni, de túl ezen hogyan él, hogyan hat a Konzentrationslagerek ténye majdnem fél évszázad múltán? A kérdést az Európa-szerte elterjedt sírgyalázások, a váltakozó hevületű antiszemita érzületek feltámadása veti fel. A Holocaust felemlegetése, tárgyi bizonyítékainak bemutatása bumerángként is hathat, mondván: minek ezt állandóan felhánytorgatni, tudjuk (?), mi volt, rég volt, felejtsük el. Az sem elképzelhetetlen, hogy az állandó emlékeztetés, szembesítés rejtett bűntudat-elhárítást vált ki, az pedig illúzió a képtelenségek századában, hogy az egykorvolt zsidókirekesztő processzusok, a népirtás felemlegetése kedvét szegi sírgyalázó, antiszemita kortársainknak. (Nemrég próbált meggyőzni egy komoly férfiú, aki a humanisták világkongresszusát szervezi, arról, hogy Auschwitzot a zsidó túlérzékenység és intolerancia „hozta össze".)

A megnyitón elhangzottak szerint Auschwitz az előítéletes gondolkodás következménye, a hamis általánosításé, a belenyugvásé, amit egy totalitárius rendszer legfeljebb *ad absurdum* visz. Mélyebben átgondolva azonban könnyen belátható, hogy amíg emberi társadalom lesz, addig az előítéletes gondolkodás is fennmarad, de ez talán nem vezet mindig Auschwitzhoz. (A Gulagnál meg jobb is, ha elfelejtjük ezen eszmefuttatást.) A náci haláltáborokat a „zsidókérdés végleges megoldásának" kizárólagos igénye szülte, a zsidók, cigányok, politikaiak lehető legszakszerűbb megölésének feladata – s mint ilyen, ez a Hitlerre jellemző paranoid téveszmék következménye, melyhez követők tömegeit találta meg, és egy rendszert épített hozzá. Heinrich Himmler SS-vezetők előtt erről így szólt: „Teljes nyíltsággal akarok most önöknek egy súlyos fejezetet megemlíteni... A zsidók evakuálására, a zsidó nép kiirtására gondolok. Ez azokhoz a dolgokhoz tartozik, melyeket könnyen kimond az ember. – »A zsidó népet kiirtjuk« – mondja egy bajtárs, egészen világos, benne áll a programunkban. A zsidók kikapcsolása, kiirtása, ezt tesszük... Egy soha meg nem írt, és soha meg nem írandó dicső lapja történelmünknek."

Primo Levi szerint épp azért kell a túlélőknek meghallgatásra találni, mert: „a mi nagy közös élményünket senki nem látta előre, sőt éppenhogy rácáfolt minden várakozásra, bármilyen hihetetlen, Európában esett, eshetett meg, hogy egy egész civilizált nép a lázas és virágzó weimari kultúra évei után minden átmenet nélkül egyszer csak olyan komédiás mögé sorakozott fel, aki ma nevetség tárgya volna... Megesett, tehát megeshet újra: ez a mondandónk lényege."

Van egy másik közkeletű sztereotípia, az, amelyik könnyű mentségére a köznapi gondolkodásnak, elvetemült gazembereknek tartja Eichmannt, Hoesst és a tábori pribékeket, vagyis akik akkor és ott öltek és ölettek. Ezeket az embereket vélhetően ugyanúgy anya szülte, átlagos képességgel, átlagos értelemmel. Ismét Levit kell idézni: „Néhány kivételtől eltekintve nem voltak szörnyetegek: látszatra semmiben sem különböztek tőlünk, csak éppen gonoszságra nevelték őket. Óriási többségükben nyájemberek, faragatlan és szorgalmas államhivatalnokok voltak: volt köztük néhány, aki megszállottan hitt a náci igében, s volt sok közönyös, büntetéstől rettegő, karriervágyó és túlságosan engedelmes."

Most, hogy Auschwitz rekvizitumai is láthatóak, talán ez oldhatja tabu voltát, talán jobban ráérzünk mindennapi akaratlan gettósító törekvéseinkre, talán lesz, aki idehoz (vagy itt csinál) egy Gulag-kiállítást.

Eszembe jut a szomszédunk, Leitner bácsi. Ő a családját hagyta oda, s *erről* nem tudott beszélni. Meg lehet halni fiam, ha a lépcsőről lelépsz, nem kell a verandáról ugrálnod – mondta, s az őt körülvevő suttogás miatt szorult el a torkom gimnazista tornaórák után, ha nagypapának hívták a szappant.

– czki –

KONRÁD GYÖRGY

MI AZ A NA-NE?

Van-e művészet túlzás nélkül? Van-e túlzás figyelmeztetés nélkül? Van-e kaland a figyelmeztetés céltudatos mellőzése nélkül? Van-e művészi cél, amely nem a soha és a sehol környékén motoz?

A síugró transzcendál egy nagyot, aztán szép ívben lepottyan. Ennyi! Eddig jutott.

A művészetre ránehezedik a hülyeség gravitációja, legelsősorban a művészé.

Az atyától sem várható el, hogy ne ismételje magát. Természetesen a fiútól sem. Legkedvesebbjeink sem kivételek.

Másrészt viszont: ha egy cipő nem ismételi magát, ez annyit jelent, hogy kilyukadt, amintha egy írógép nem ismételi magát, akkor írhatok kézzel.

Ismétlés a világ anyja, kevés mutációval fűszerezve.

Az olyan ember, aki magát folyvást mutációnak véli, vicces és előbb-utóbb a viccesek között leli a helyét.

Ha egy barátom nem ismételi magát, akkor hegyezem a fülem. Persze azért a kedves fintorait és szójárásait legyen szíves megismételni.

Ismétlés, standard, verifikáció, ez a technológia normája, itt a NA-NE is verifikálható, de ahol az egyetlen, a maga nemében egyetlen jön szóba, ahol a norma varázslat és emlékezés, ott páváskodhatott ereje teljében a NA-NE, amely akár a főniksz, poraiból szüntelen megélemedik.

Valaha úgy képzeltem, hogy a cenzúraszegők amolyan cenzúrakutatók: csavargatják azt a végtagot, nyomkodják azt a bendőt, kocogtatják azt a zápfogat – itt fáj?

Nem tehettünk róla, ha annak a szerencsétlen államtatának mindenütt fájt.

Minden jó, ha csakugyan NA-NE! Most már igazán NE!

Ha csakugyan odanézz, na ne, nem hiszek a szememnek!

Ha csakugyan NA-NE az idétlenségeknek, amelyek jönnek, mint a légy.

Ha csakugyan NA-NE annak az erősbödő sejtésnek, hogy innen lassacskán menni kell.

Essen meg valami még ma este!

Egy kinek így, kinek úgy sikerült víkendje után.

Hogy megint egy hétnek vége van? NA-NE.

Lamentáljunk, a nyugállományba küldött szellemi csendőröktől deformálva? Na-ne.

Megszeppenjünk bármilyen posztmodern csendőrlelkiségtől? Na-ne.

Elhiggyük körös-körül nézve a fogyasztható – vagy inkább fogyasztott – szerepek viselőinek, hogy ők így születtek?

Higgyünk szerep és személy édes konstans frigyében? Na-ne.

Ami azt illeti, vannak konstans dolgok.

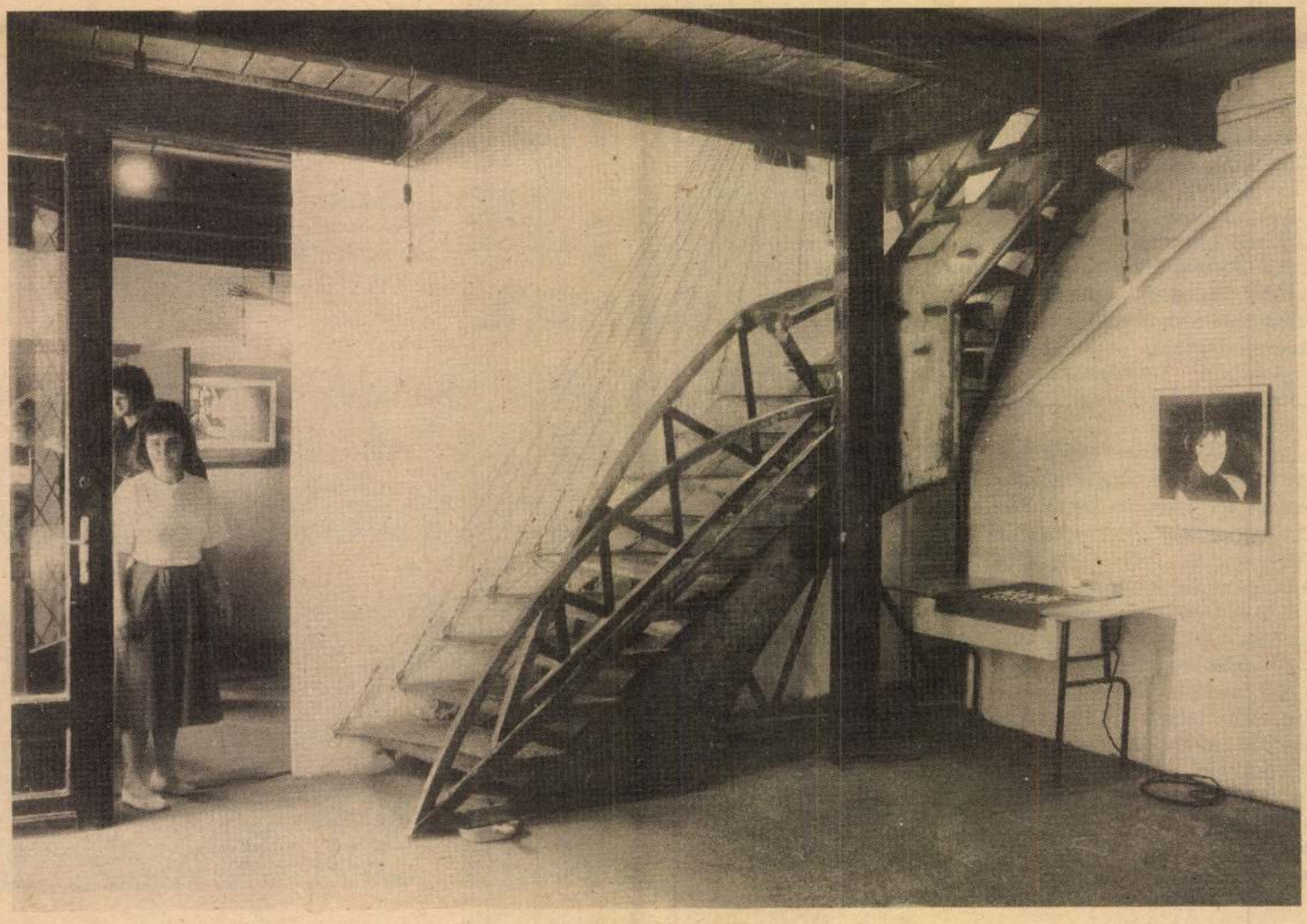

FOTÓ: SZILÁGYI LENKE

BESZÉLŐ

1990. június 30.

Meg lettem dicsérve

Greskovits Béla, a „Hidak, de hová?" című, a világkiállítás budapesti megrendezését bíráló könyv társszerzője, a HVG május 12-i cikkében *„nem a tőle megszokott argumentálással él, hanem elegáns intellektuális parádriposztokkal, blikkfangos megfogalmazásokkal, írói teljesítményként is értékelhető stílusfordulatokkal. Az efféle vitastílus a marxizmuson nevelkedett nemzedék sajátja, és – vagy húsz esztendővel ezelőtt – engem is lenyűgözött. Ma viszont Eörsi Jánossal értek egyet, aki a Beszélő május 12-i számában így ír a Greskovits–Borszéki–Palócz-tanulmányról: A szerzőhármas itt nőtt fel, a jó szocializmusban szerzett szakképzettséget, s tudásának ebből fakadó specialitásai még nem évültek el."*

A Világkiállítási Programiroda nevű kormányhivatal munkatársa, *dr. Hargitai József* egyetért velem. Mégpedig nem amiatt, amit leírtam – higgyék el: nem úgy gondoltam én, hogy Greskovitsék sikerrel kijárták a marxista–leninista fogalmazó-tanfolyamot –, hanem mert használtam egy szót. *A kulcsszó: szocializmus* – fejtegette még ellenzéki író korában a csehszlovák elnök, és ez, úgy látszik, változatlanul időszerű. Igaz, a *szocializmus* (marxizmus, trockizmus, kommunizmus stb.) nem az egyetértési kényszer Jolly Jokere többé, mint Havelnél, hanem a denunciálásé. De Hargitai dr., a finom lelkű publicista azt hiszi: attól, hogy az én szájamba adja a kulcsszót, már mentesül is a kínos szidalmazói szereptől. *„Ez az egyetértés nem azt akarja jelezni* – írja Hargitai dr. –, *hogy G. B.-t most divatos módon címkézni kívánnám."* De hát, miért ne akarta volna címkézni divatos módon G. B.-t, ha egyszer címkézte.

Most már tudjuk, hogyan működik a szocializmus – aggodalmaskodott egyszer két társadalomtudós barátom egymás között –, de mi lesz ezután? Őszintén megvallva, én az ő kérdésükre kerestem a választ. Úgy találtam: annyira azért nem veszett kárba minden tudás, akad még egy-két bútordarab, amelyek között a régi szép idők beható ismerője még otthon érezheti magát. Itt van mindjárt a döntés, amelyet Marjaiék hoztak meg, de Antall, ha egyszer már meghozták, férfiasan vállalja, megígérve: a kormány „A Budapest–Bécs Világkiállítással kapcsolatban kialakítja, illetve véglegesíti a megrendezés minimumprogramját." Megvan hát, de kell is a bátorítás a kormányzati üzletembereknek, hogy ugorgyunk egy jó nagyot. A programiroda *Világkiállítási hírlevél* című, június 3-i kiadványának fénylő címlapja arról tanúskodik, hogy arrafelé már vágják a centit: „A megnyitóig – hirdetik – ezerhétszáznyolcvanegy nap van hátra."

Telik az igényes nyomdai kivitelű bátorításra a *minimum*ból, elvégre *profik* nem vehetnek kézbe silány propagandaanyagot. („Mert a szegények mindenkor veletek lesznek, de én nem leszek mindenkor veletek." – *Máté, 22., 11).* E bulletin hasábjain címkéz divatos módon Hargitai dr., merthogy G. B. kérdőre vonta a HVG-ben *dr. Baráth Etele* kormánybiztost, amiért még mindig nem tudhatni, mennyibe kerül az Expo, és miből teremtik elő hozzá a pénzt. Értesülhetünk arról is, hogy a kormánybiztos kompromisszumot ajánlott, és ebbe G. B., immár az SZDSZ parlamenti frakciójának szakértőjeként, belelment: kapott adatokat ugyan, de „a bizalmas jelleg megőrzésének" feltétele mellett. Most *hírzárlat van,* bár csak átmenetileg, mert Soós Károly Attila indítványt nyújtott be a világkiállítás-ügy parlamenti tárgyalására. Az immár *minimum*program címszó alatt futó költség-előirányzatok közben jó szocialista módon kúsznak felfelé, a tervalku az új divat szerint ekörül zajlik; a minimális beruházási summa a háromhetes adatok szerint 270-280 milliárd forintra rúg (*Beszélő, 22.),* holott Marjainál még „csak" 120-ról, egy évvel ezelőtt pedig 150-ről volt szó. A *maximum* pedig majdcsak meglesz valahogy.

Profi kormányzati üzletember vette ki a számból a szót, átgyúrta saját ízlése szerint, majd G. B. fejéhez vágta. A megújhodott nemzet megint egy régi vonással lett gazdagabb. Kezdetben, a felfelé ívelő pályaszakaszban nagy részben azokat kommunistázták le, akik, ideológiával egyébként már nemigen bajlódva, gyakorolták a hatalmi monopóliumot. Később, a boldogító választási kampány idején a szót – különösen ha a „lukácsista" változatot vették elő – zsidózásra is használták, hátsó gondolatokat is keverve tehát az eredetileg egyenes, harcos beszédmodorba. Ez mocskos dolog volt, mégis szélsőségnek minősíthető, még ha a nyerő párt tehertétele is. De ha a denunciálás kormányrangra süllyed, ha az új hatalom emberei – bekerültek vagy ott maradt régiek – ilyen jelzőkből próbálnak bátorságot meríteni, akkor megnézhetik magukat a kisebbségben maradók, a megalapozatlan ígéretekben kételkedők. Akkor megvan az új bélyeg: régi szavaink (úgymint „imperialista ügynök", „bomlasztó elem", „ellenség") divatos szinonimája.

Eörsi János

A megrendelőlapot küldje el a szerkesztőség címére: 1084 Déri Miksa u. 10.

Megrendelőlap

Megrendelem a BESZÉLŐ című hetilapot .....példányban.
Kérem, kézbesítsék az alábbi címre:

Név: .....

Pontos cím: .....

.....

Irányítószám: .....

Előfizetés díja:
negyedévre 222 Ft, félévre 444 Ft, egész évre: 888 Ft

Ha például Rajk László megkér, hogy nyissak meg egy kiállítást, amelynek e sorok írásakor még csak a névsorát ismerem és tisztelem, akkor ezt megteszem, mert végül is mindennek az az alapja, hogy az ember számíthat-e néhány barátjára. Abból lett minden avantgárd, művészi és morális egyaránt. Ebből a megbízhatóságból, a textúra megbízhatóságából vagy annak a heves igényéből.

A megbízható és a sűrű nem mond ellent egymásnak. A megbízható és a tiszta sem mond ellent egymásnak. No és a tiszta és a sűrű? Hát ez érdekes.

A megbízhatóság radikális követelmény az aktuálisan uralkodó ámítással szemben.

Ennélfogva üdvözlöm a galéria névválasztását ebben a kettős értelemben: Na-Ne, mondják nekünk, és mondjuk mi másoknak, néha talán magunknak is.

De aztán mondjuk azt is, amit a fázós kocsis, amikor feláll a bakon, és azt kurjantja a két szürkének: NA-NE!

●●

NA, IGEN!

„Új kávézó", jobban mondva *galéria* nyílt a Szamuely, azaz Lónyay utcában a „NA-NE, hát ezt aztán már mégse..." reakciókat kiérdemlő művészek hazai bemutatkozására. A NA-NE! elnevezés Bachman Gábortól származik, aki Octtos Istvánnal „*egy* NA–NE! galériát tervezett". Ne firtassuk most azokat a szinte végtelennek tetsző távlatokat, melyeket ez az *egy* szócska felidézhet bennünk, bízvást örülhetünk annak a „fegyverténynek" is, hogy *ez* az egy NA-NE! galéria létrejött. Az talán érdekesebb kérdés, hogy ez a már megnyílt galéria vajon milyen kényszernek(?) engedelmeskedve lett ily hibrid szegény, de azért ne vágjunk a dolgok elébe.

A galéria nyitó kiállításán nyolc művész (Bachman Gábor mellett „Doktor" (Czalbert János), Giorgio Söss, Király Tamás, Kovács Attila, Rajk László, Szalai Tibor és Vida Judit) munkái és egy „kakukktojás" kaptak helyet, mely utóbbi alatt a magyar nyelvű Playboy első száma „playmate"-jének fotói értendők. Ha jobban meggondoljuk persze, az vesse a galériásokra az első követ, aki egyébként állná helyettük a számlákat, mert nem tűnik nagyon valószínűnek, hogy pár éven belül a felmerülő költségeket pusztán a műtárgyforgalomból fedezni tudnák. Ami az egész látványban mégis zavaró, az a két különféle profizmus, stílus, világfelfogás stb. furcsa, a másik hatását inkább kioltó egymásmellettisége. Ez azonban jószerivel az egyetlen megemlíthető negatívum.

A galéria kialakításánál Bachman a Papírvárosából és makettjeiből ismert forma- és térképzést vitte át a fémre életnagyságban. Két hangsúlyos pontot képezett ki: az egyik az emeletre vezető lépcső és szűkebb környéke, a másik az emeleten – mintha a lépcsőt tartaná egyensúlyban – egy loggiaszerű kiszögellés.

Bachman Kovács Attilával, Szalaival és Rajkkal már állított ki közösen 1986-ban. Ők négyen „a kísérleti építészettel foglalkozó, látvány- és filmszínházdíszletet tervező", fiktív környezetkonstrukcióikkal „a nyolcvanas évek közepének művészetében rendkívüli erővel jelentkező szellemiség" reprezentánsai. Bachman és Rajk 1989-ben két politikai kötődésű, megvalósult installációt is terveztek; az egyik a Transznacionális Radikális Párt budapesti kongresszusára, a másik Nagy Imre és az '56-os mártírok temetésére, illetve felravatalozására készült.

Giorgio Söss, aki szintén részt vett a fenti kongresszus plakátjainak tervezésében, és aki a megnyitó elegáns meghívóját is készítette, ikonográfiájában leginkább Kovács Attilával rokonítható.

Király Tamás ruhaszobrász a Giorgio Sössnél is fellelhető multimedialitás jegyében készíti el – a többek között – mozgó installációk felvonulásaként értelmezhető bemutatóit.

Vida Judit *Kalapácsos kannái* a kiállítás legironikusabb darabjai, és ami meghökkentő bennük, hogy teljesen használhatónak látszanak! A kalapács itt porcelánból van, de Vida Juditot vázáiban is erősen foglalkoztatja a két egymást „ütő" anyag, a porcelán és a fém kombinálásának izgalmas feszültsége.

„Civil a pályán" a kiállítás „felfedezettje", Doktor (Czalbert János), akinek póklámpáknak nevezett konstrukciói kiválóan illeszkednek a galéria terébe-hangulatába.

A NA-NE! galéria megnyitása remélhetőleg egyszerre lezárása a művészeti közeg „helytelen" korszakának, és kezdete hasonló színvonalú galériák és kiállítások sorozatának.

Timár Katalin

Megjelent
a Szabadelvű UNIÓ
legfrissebb száma

A tartalomból:
- Kürtös-Szabó Zoltán: Trianon gyermekei
- Henry Kissinger: Gorbacsov hatalmasabb lesz, mint Sztálin
- Vass Albert: Napló az 1940-es erdélyi bevonulásról
- Szász István: Litvánia, Litvánia

A folyóiratot terjeszti a Cleopátra Kulturális Szolgáltató Bt (1131 Budapest XIII., Faludy F. u. 3.)

Vásárolja meg a lapot terjesztőinknél:
Déli pályaudvar, Blaha Lujza téri aluljáró, Örs vezér tere, November 7. tér, Nyugati pályaudvar vagy a Cleopátra Bt címén.

Előfizethető a szerkesztőségben:
1111 Budapest XI., Bartók Béla út 16. I. em. 2.
Telefon: 1862-527

NA-NE GALÉRIA

teletére rendezett tornán üti lovaggá vendéglátó gazdáját, aki hozzácsatlakozva Boccaccioval együtt, hónapokig kíséri a királyt. De ott vannak a kisebb signorék: a Polentiek, Ubaldiak. Egy napot tölt Riminiben Malatestánál és a karácsonyt már Aquilában üli. Verona, Modena, Bologna, Rimini, Aquila nem vezető helyei az olasz félszigetnek, de a kis város államok udvaraiban az olasz humanizmus, a francia lovagvilág és a protoreneszánsz friss tavaszi szellőjét érezhette a király. Az alig 21 esztendős fiatal lovag előtt szinte filmszerű gyorsasággal vonul el a Scalák kcl.őket, művészeket, tudósokat magához vonzó udvara. Nem is oly régen Dantenak adott menedéket Verona, alig pár éve még az Isteni Színjátékban megénekelt Nagy Eb (Can grande) szőtte egész Itália egyesítésének merész terveit. Most Mastino della Scala, ez a forrongó, nyugtalan lelkű kényúr irányítja Felsőolaszország sorsát és útban van udvarába a kor legnagyobb költője Petrarca, hogy Lajossal való szövetkezésről lebeszélje. Dante, Petrarca Veronájában találkozik a fiatal király először az új Itáliával, a humanizmus első, de emberöltőkig követett mestereivel. A Scalák várkastélyának falait freskók és francia szőnyegek borítják. A lovagi epika és a kora humanizmus témáit látja itt falképeken és szőnyegen előadva. Talán itt ismerkedik meg a Rózsaregény allegórikus erotikájával, a lovagregények figuráival, az antik történet hőseivel.

Csak következtethetünk ennek az utazásnak alakító hatására, bár a kor szokása szerint mindkét részről fényes ajándékokkal is kedveskedtek, tehát közvetlen művészeti hatásnak is megvolt a lehetősége. Udine város jegyzőkönyvei például megőrizték Giovanni Nanni, cividalei származású ötvös emlékét, aki a város megbízásából több, mint másfélszáz uncia ezüstből néhány zománcos kupát készített Lajosnak.

Lovagvilág, lovagi szokások és erkölcsök fogadják a királyt útjában, alakítják a lovagi eszmény iránt amúgy is fogékony lelkét. De Nápolyban egészen mást talál. Itt a lovagi eszmevilágnak már csak formája él. A szigorúbb lovagi erkölcsök helyett Fiametta szelleme, skolasztika helyett Boccaccio és Petrarca kora humanizmusa, udvari pompa, de nyomasztó adóságok. Irodalom és művészetpártolás, de egyben szellemi sivárság. Találóan jellemzi Hóman Bálint a Nápoly és Buda közti különbséget az ébredő reneszánsz és a lovagi eszmevilág ellentétének.

A nápolyi hadjárat és a nápolyi tartózkodás mély és eltörülhetetlen nyomot hagyott a fiatal király lelkében, hatását — mint később még visszatérünk rá — megérezni az egész magyar szellemi életen. Itt csak azokat az alakító erőket kerestük, melyek a fiatal király szellemi képét formálták és azokat az adottságokat, melyeket magával hozhatott az átöröklés rejtélyes útjain, azokat a külső behatásokat, melyek fiatal fogékony lelkét alakították. A második nápolyi hadjáratból visszatérő király már teljesen kialakult kész férfi, de egész életére, egyéniségére rányomta bélyegét fiatalságának és uralkodásának első évtizede. Külsőség, de jellemző, hogy a Képes Krónika címlapja szerint Lajos és udvara a hatvanas évek végén még olyan olaszos szabású és divatú ruhát hord, mely a század közepén, de még inkább pár évvel hamarabb volt divatos Itáliában.

A nápolyi álmok szertefoszlásával lezárul az alakulás kora, eltűnnek a nehezen járható nagyhatalmi célok, hogy helyüket reális magyar problémák foglalják el: belső anyagi megerősödés, erőteljesebb külpolitika a szomszédok felé. Most bontakozik ki

Nanni, Giovanni
Ötvös

a maga teljességében a mintául választott magyar szent királyok és az Anjou küldetéshit hatása. Lajos Szent László példáját követi még hódításaiban is, és a hadjáratok mögött nemcsak mint jelszó, de mint reális tartalom is a térítés a cél. Magyar tanácsosai fordítják figyelmét Nápoly helyett a déli, északi és keleti szomszédok felé, de ezekben a hadjáratokban is Lajos elsősorban őseinek példáját, a keresztény lovagok legszebb kötelességét, a pogányok elleni harcot, a hitetlenek térítését látja. Lényegében ez még középkori vonás, de a király mindvégig megmarad középkori uralkodónak még akkor is, mikor életének alkonyán általa a nápolyi hadjáratokban elvetett mag, az új szellem: a humanizmus bontogatja első virágait. Nagy Lajos lelkében ekkor már a magány kedvelése, a mélyebb vallásosság, a kontempláció szeretete hatalmasodik el, ami családjában — elég Róbert nápolyi királyra, vagy Sanzia királynéra, akár édesanyjára, Erzsébet királynéra gondolni — gyakori tünet. Végzetes betegsége, fiú utód hiánya valószínűleg még jobban elősegítették ezt a befelé fordulást, mely külsőségekben a gyakori diósgyőri, márianosztrai tartózkodásban is megnyilvánul. Így áll elő az a különös helyzet, hogy uralkodásának végén az általa szőtt olasz kapcsolatok révén kialakuló kancelláriai humanizmus a protoreneszánsz új szelleme, már túlhaladja a király befelé forduló középkorias lovagi szellemét.

Nagy Lajos egyéniségének megközelítésénél nem hagyhatjuk figyelmen kívül a kortársak véleményét sem. Pápai levelek, hazai és külföldi krónikák, lovagi költemények jöhetnek számításba, bár véleményük annyira egybehangzóan magasztaló, hogy első pillanatra hitelt sem érdemlőnek tűnik. A pápa, amikor Nápoly megtámadása miatt tulajdonképen szakításra gondol, sem szűnik meg Lajos emberi kiválóságát, vallásosságát, lovagiasságát dícsérni. Szinte érzelgőssé válik a nápolyi ügy elintézése után a pápai levelek hangja. Lajos a legkeresztényibb király, írja V. Orbán. Főüldözője az eretnekeknek és legfőbb védője a katolikus népnek, mondja IX. Benedek. Legérdekesebb De Cardailhac János alexandriai patriarcha, a pápa követének egyik levele IV. Károly császárhoz, melyben így ír: „Sohasem láttam fejedelmet, kivált ilyen hatalmasat és nagyot, aki annyi alázatossággal és szerénységgel, minden zavar nélkül beszél, aki a békét és nyugalmat becsülete megóvása mellett annyira óhajtja". Majd egy későbbi levelében a császárnak — aki előtt pedig nem volt célszerű ellenfelét dícsérni — ezeket írja: „Én ebben a királyban semmi egyebet nem tudtam felismerni, csak jót". Érdekesen rajzolódik ki Lajos egyénisége ezekből a levelekből. Hajlandó a békére, kész felbontani szövetségét a bajor hercegekkel, leányát férjhez adni IV. Károly fiához, ha a császár és a patriarcha úgy találják, hogy *becsületének sérelme nélkül megteheti.* Ugyanezt az erkölcsi nagyságot, lovagi becsületérzést látja meg és dicsőíti Suchenwirt Péter, aki járt a magyar udvarban és egy hosszabb költeményt szentel Lajosnak. „Ész, szív, nyelv és ajak fel, — írja — szőjjétek a dicsőségnek gazdag öltönyét a koronás lovag számára, melyet ő kora gyermekségétől szenny nélkül, tisztán megőrzött" ... „Lovagság asszonyom a Te koszorúd ékesen és meg nem tépve virágzik dicső fején". Benintendi kancellár az ellenséges Velence követe ugyanezt emeli ki beszédében: „nincs a világnak még egy királya, aki annyit tett volna birodalma becsületére és alattvalói javára."

A pápai levelek, lovagköltők, diplomaták jellemzése mellett mily emberi közelségbe enged betekintést Giovanni da Ravenna emlékirata. Leírja, hogy atyját, a király

NÁRAY AURÉL

Nr. 18. Olajfestmény. Jelenet [Lányok]. Jelz."Náray"

Veszélyeztetett Magángyüjtemények Miniszteri Biztossága. LVII. számu leltár: A székesfehérvári pénzügyigazgatástól átvett javak. 1949. (Iparmüvészeti Muzeum, Adattár)

NÉRAY AURÉL

Mr. JB. Clayfeathery. Jelenet [Könyvek]. Jelz."NÉray"

96. NÁRAY AURÉL
Született Budapesten 1883-ban. – Jézus a vak koldusokkal. – Tulajdonosa: Zsiros Sándor úr.

KISS Péter: Gyűjtemények és múzeumok Egerben 1951-ig. IV. + Függelék: Az Egri Kaszino által...Egerben, magántulajdonban lévő műtárgyakból rendezett retrospectiv kiállítás katalógusa, 1924. aug. 30 - szept.8. = Agria, XXV/XXVI. (1990) 709.

NANNI UNGHERO

M.D.K.

Olaszországban működő magyar származású művész

Rados Jenő: Magyar építészettörténet Bp. 1961. 136.

M.D.K.

Nanni Unghero, fazsobrász

(eredeti nevén: Giovanni d'Alesso 1460–1515)

Szerző szerint a Mátyás király udvarában dolgozó firenzei művészek csoportjához tartozott, akinek munkái elpusztultak, s aki feltehetőleg más művésztársával együtt visszatért harájába. (Hivatkorással: Balogh Jolán tanulmányára: Nanni Unghero, Estr. dall'Ammario del Mus. Naz. Ungh. di Belle Arti, vol. IV. p. 91–115.)

P. Voit: Una bottega in Via dei Servi. Acta Historiae Artium, 1961. Tom. VII. Fasc. 3–4. 202. old. és 204. old. és 225. old.

Wanni Unghero

Lásd

Darvai Móric dr.:

Benvenuto Cellini élete és művei.

Bp. 1907

104. l.

Leppel

l. okv.

zeschez már ho
alatt bártor le

Fogadja mél
nitását, mél
A Méltóságos E
Gyula fehérva

aláz

Nanni Ungherò

épitész és intagliator

Budinis

77. l.

Bizottság !

telve Buczek József főfelügyelő,

adi vár felügyelője utján bekértem

re vonatkozó okmányokat, melyeket

Mély tisztelettel

Nanni, Unghero

épitő és intarsia
mester
Toscanában
XVI. sz

l.

Riedl Frigyes

A magy. mod. főirányai.
Bp. 1896. 104. l.

még hátralevő 2000 koro
befejezése és átvétele
o kifizetjük

ig. h. ev. egyház 1914. szep-
közgyűlésének jegyzőkönyv

Kiszmy Béla
egyház felügyelő
Bartholomáiden L.
elkén.

NANNI UNGHERO, másképen N. *d'Alesso*, vagy *d'Alessio* (1490?—1456) magyarországi származású, főleg Toscanában működő intarziátor, építész és mérnök, Tribolo mestere. A firenzei székesegyház és a Servi-templom számára fából faragott templomi szerelvényeket készített, majd mint mérnök és erdőépítő fejtett ki széleskörű munkásságot Firenzében, majd Pistojában, Arezzóban, Borgo San Sepolcróban és Pisában. A firenzei S. Spirito jobboldali oltára fölött Tolentinói Szt. Miklós szobra áll, melyet N. Vasari szerint Jacopo Sansovinóval együtt faragott.

E. L. II. 166 l

T.2227.

elletti ütközetet szemléljük,
ulva álló lórol a parancsnokot

in Ungarn
9.
eh.

mo~~u~~rn in Henogari.

.

a vk. 23.9: 16.5 cm.

1-91-65 (20).

Nanni Ungharo

Magyar Művészet
1928. 464

Ébr. Lex.
I kiad.
532. l.

Nanni Ungharo
(Giovanni d'Alessio)
Nobrán

Lásd

Péter I 199. l
képpel
200. l.

28021 KÖZSÉGI NYOMDA, BUDAPE

Nanni Unghere szobrász, faragó.

Magyar származásu, XV. végén
Firenzében dolgozik.

Corvina. 1925. 53. l.

KÖNYV- ÉS FOLYÓIRAT SZEMLE

Dr. BALOGH JOLÁN: *Nanni Unghero.* Különlenyomat az Országos Magyar Szépművészeti Múzeum Évkönyvei IV. kötetéből. (Budapest, 1927.) 4° 91—115. l.

Szerzőnk ügyes fejtegetéssel igen meggyőzően mutatja ki, hogy ennek az 1480(?)—1546(?) között nagyon sokoldalúan (faszobrász, intagliator, építész, hadimérnök) főleg Firenzében működő művésznek minden valószínűség szerint magyar eredetűnek kell lennie. Életrajza megírásához Balogh Jolán felhasználta nemcsak a legjelentéktelenebb irodalmi adatokat is, hanem szorgos levéltári kutatásai eredményeivel meglehetős teljessé sikerült ki is egészítenie. Jóllehet a firenzei számadáskönyvek igen nagy mértékű munkásságának emlékét őrzik, kevés műve (S. Nicola da Tolentino a firenzei Sto Spiritoban, díszített orgonakeret a firenzei SS. Annunziatoban, Lorenzo Ridolfi részére készített palota tervrajza a firenzei Uffiziben, stb.) maradt fenn. Alapjában véve közepes faszobrász ugyan, de elsőrangú, nagyon keresett — talán divatos — fafaragó iparművész. A számadáskönyvek feljegyzései szerint meglepően nagy volt a jövedelme: így pl. a SS. Annunziata orgonakeretének munkadíját a meghívott szakértők 200 aranyra értékelték abban az időben, amikor Michelangelo a S. Maria sopra Minerva-ba megrendelt Krisztus-szobor kifaragását szintén 200 aranyért vállalta! Általánosan nagyrabecsült voltát az mutatja legjobban, hogy halála után 10—15 évvel Vasari őt is megörökítette a firenzei Palazzo Vechio ama falfestményén, amelyen I. Cosimot ábrázolta udvari művészei körében. Fel kell említenem még, hogy a lelkiismeretesen búvárkodó — és egyúttal szerencsés kezű — szerzőnek kutatásai közben több nagyon kevéssé vagy egyáltalán nem ismert, olasz földön élt magyar eredetű művészre vonatkozó adatokat is sikerült felfedeznie. Közülök különösen az Udinében festő, fafaragó, intarziator és üvegfestő gyanánt működő (1448—1465) *Stefano da Transylvania*, a Riminiben könyveket másoló *Bartholomaeus de Koloswar*, az 1500-ban Rómába zarándokló *Johannes aurifaber de Coloswar*, *Sigismundus aurifaber de Bistricia*, *Simon aurifaber de Cibinio* érdekelnek bennünket, mint, akik — származási helyük megjelöléséből ítélve — okvetlenül erdélyiek voltak. Nagyon várjuk ezek életének és működésének hasonlóan gondos ismertetését is.

Ferenczi Sándor.

Dr. FLORIO BANFI: *Sponsus Marianus filius regis Hungariae.* S. Maria degli Angeli (Assisi), 1930. 8-r. 23 l.

A Sponsus Marianusban, amely Szűz Máriáról szóló csodás történet, mirákulum, olyan férjekről van szó, akik a menyegző alatt elhagyták tulajdonképeni feleségüket, hogy az Istenanya jegyesévé legyenek. A középkori Sponsus-ok közül az egyiknek főhőse egy Berchtoldus nevű állítólagos magyar királyfi. A cikkírónak egy XV. századi kódexben talált változat (valószínűleg jóval előbb készült olasz fordítás latinból) adta meg az alkalmat a mirákulum fejlődéstörténetének vizsgálatára. A tanulmány rámutat arra, hogy volt ennek a sok középkori latin kódexben megőrzött mirákulumnak egy olyan változata, amelynek még nem magyar királyfi a hőse, szóval a módosítás a fejlődéstörténet rendjén keletkezett.

Történeti értéket tehát nem kell tulajdonítanunk ennek a naivitásban és pontatlanságban nem szűkölködő középkorból való csodás elbeszélésnek, de viszont ez is újabb adat annak igazolására, hogy a középkor a magyarokat Isten kegyelméből a világ egyik legmegáldottabb és legboldogabb nemzetének képzelte. E hitük alapjául szolgált az a tény is, hogy az uralkodó dinasztia több tagjának fejét a szentek glóriája övezte.

Erdélyi Museum 1931. 7-9 f.

Hogy a' szobába bemenék, hát ott vala, látom,
Egynehány pár vixos csizma — egy, kettő, három.
‚Kedves feleségem' — mondék — „Mi baj, no, angyalom?"
‚Mit keresnek e' sok csizmák? meg nem foghatom.'
„No lássa az ember az oktondit! hol itt a sok csizma?
Tejes csuprok, mind vásárban vettem azokat ma."
‚Tejes csuprok — sarkanytúval! —
Oh ég, oh ég! szegény megcsalatott férj vagyok
én, mint más sokak is még.'

Hogy a' patkára felnéztem, hát ott fekszik, látom,
Egynehány izmos katona — egy, kettő, három.
‚Kedves feleségem' — mondék — „Mi baj, no, angyalom?"
‚Mit keres e' sok katona? meg nem foghatom.'
„No lássa az ember az oktondit! hol itt a' katona?
Szolgálók azok, tehenid hajtják udvarodra."
‚Szolgálók — pedrett bajusszal! —
Oh ég, oh ég! szegény megcsalatott férj vagyok
én, mint más sokak is még.'

A' kancsukát előveszem, már itt az kell, látom:
‚Táncra kedves feleségem — egy, kettő, három'.
„Kedves jó férjem" — én mondék — ‚Mi baj, no, angyalom!'
„Mire e' vad kegyetlenség? meg nem foghatom".
‚No lássa az ember a' kis okost! hát kegyetlenség ez?
Czirógatlak, simogatlak: csupa szerelem ez.'
„Szerelem ez — kancsukával! —
Oh ég, oh ég! csak egy ártatlan asszony vagyok
én, mint más sokak is még."

Dr. Dömötör Sándor.

Balogh Zoltán: Vanni Unghero.

kny. Szépművészeti Múzeum Évkönyvei
4°, 6K, 2bL, Budapest, év nélkül (1927)

Vanni Unghero

< Nanni Unghero >

Balogh Jolán:

< 7 Ismeretes:

Ferenczi Sándor:

Erdélyi Museum

1931. 306. l.

10
10

Nanni Unghero

1489 –, 1546 máj. 31.

faszobrász, intagliator, építész és hadimérnök Firenzében a XVI. szá-d első felében.

Amennyiben kell lásd Balogh Jolán: Nanni Unghero. Évkönyvei, Az Orsz. Magy. Szépmüvészeti Múzeum –. IV. k. Bpest 1927. 91 – ~~107~~ 115. l. képekkel.

Ez t.k. Giovanni unghero (Magyar János.) ami a mü-vészneve volt. Öt magát t.k. d'Alessio, Giovanni-nak hiszik. – Több mint 40 évig élt és dolgozott Firenzében. Magyar származása csak a neve utal, egyéb pozitív adat erre nincsen. Kulturája teljesen a firenzei talajban gyökerezik.

Thieme-Becker: Allg. Lex. ~~XIV.~~ 102. l.

Életéről itt bőséges adatokvannak.

Szibor L. Művészeti Lex. Bpest 1926. 532. l.

ek Országos
ságának

Budapest

Aréna. ut

Nanni Unghero

laici

Horváth Henrik

Siena és a magyarországi renaissance kerdete.

H/3, H/5, H/9

Nanni Ungherò

architetto e intagliatore

l.

Brodinis ff. l.

XL

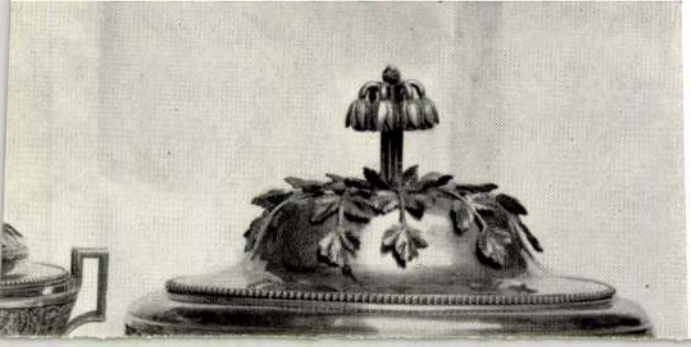

ALESSIO, Giovanni, toscanai, másképpen: Fulghiero vagy Nanni Unghero, talán, mert dolgozott Magyarországon./Cenni/

Maggiorotti 429.

Nanni Ungher

4 /
MAGYAR MŰVÉSZET
1928. 464

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási
vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Nanni Ungheretti

l.

Corona

1925. II. 53 l.

55. l.

60. l.

5 futo

1218

1779

Nanni Unghero

con i suoi artisti, fra essi Nanni Unghero.
14. - Giorgio Vasari: Cosimo I de' Medici (Firenze, Palazzo Vecchio).

Banfi - Ricordi

II. tabla

Nanni Unghero

fafaragó, építész
ostalos
Firenze

Cásd
Divéparmtört
82. l.

Tek

Európa Film Könyv és

Lapterjesztő és Könyvkiadó R-T

Budapest

V Roltermere u 12

III 2

Nanni Ungherо

FIRENZE

S. S. Annunziata: Nanni: Organaberet

Ferenczi Sándor: Könyvismertetés Erdélyi Muzeum, XXXVI – 1931, 306 l.

Vanni Unghero

FIRENZE

Uffizi: Vanni Unghero: Rudolfi palotájának terv-
rajza

Ferenczi Sándor: Könyvismertetés. Erdélyi Museum,
XXXVI–1931, 306 l.

Nanni Ungherо

FIRENZE

Palazzo Vecchio: Vasari: I. Cosimo és művészei (Nanni Ungherо is)

Ferenczi Sándor: Könyvismertetés: Erdélyi Muzeum, XXXVI – 1931, 306 l.

Vanni-Ungheri

FIRENZE

S. Spirito: Vanni szobra: S. Niccolò da Tolentino

Ferenczi Sándor: Könyvismertetés: Erdélyi Múzeum, XXXVI–1937, 306 l.

Nanni d'Ongaria

XIV - XV. n.

aronos Giovanni

di Giacomoval ??

(Siena 138 - 1422)

Coisd

=

Horv. Zsigmond

128. l.

őművészeti Folyóirat
Horánszky-u. 8.
n: 136-080.

Nanni Unghero

wod

Divald Magyault

357. l.

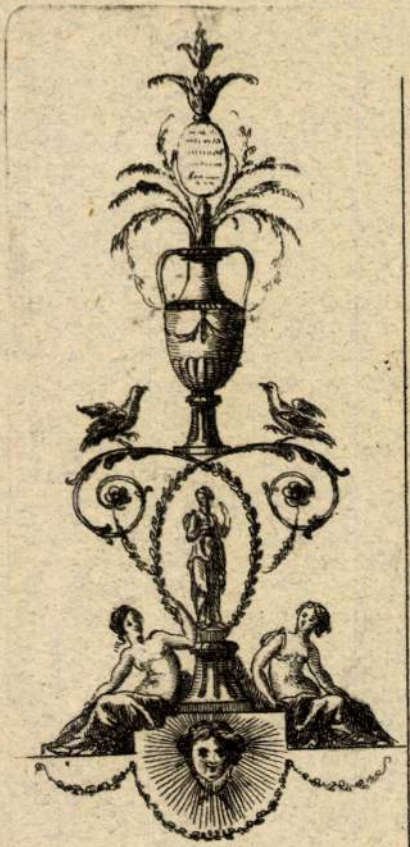

Nanni d'Ongaria

intarciator

wód

z Horokézmü

II. 602. l.

ERIE Volume 1 (XXXI)

INA

ALO-UNGHERESI

PEST, XI., Horthy Miklós-út 49

L. ZAMBRA)

Nanni d'Ungaria

Firenze

Horvátlyáskori

196-l.

693

69

Nanni d'Ongeria

Firenze

vod

Horvkézmű

II. 594. l.

Yek

Európa. Film-

Lapterjesztő és Könyk

v/ Visegrádi-u

Budap

Nanni Unghero

XVI. 4

ivod

Hektér Ung

85. l.

D. Gran

2132. *Menyezetvázlat*

A barokk-menyezet közé
és dicsfénytől körülragyogva,
masságok, kik elé balfelől kö
nek hosszú kék uszálylyal, n
próféták helyezkedtek el élö
koronát visel és kezeiben hár
az egyháznagyok és a szente
közt pedig fehér ruhába öltö

Vászon, méretei 71·2 : 72·2
István hagyománya 1893 augusz
40 K. — Átvétetett 1902 januá
A hagyományt elfogadta az 19
(340–902).

III

Hagy. 1902
Dellacs

16a Napkor (Szaboles)

Apagytól 5 km

R. Katolikus templom egyetlen homlokzati toronnyal, mely XVIII. sz. beli. A hajó és az egyenes záródású szentély gotikus tampillérekkel.

XVIII. sz. - Kehely

Gör. Kath. templom, egyetlen homlokzati toronnyal. Erdekkel 1860 körül

Gyulai

Nyirsègi utam 1938

Napkor

(Szabolcs vm.)

Kőegyház. Emlitve

1783

Borovszky; Magyarszt. vm Szabolcs

330 P

KIRÁLYI MAGYAR EGYETEMI NYOMDA

JÚLIUS

31 nap — 29. hét

16 Vasárnap	
17 Hétfő	
18 Kedd	
19 Szerda	
20 Csütörtök	
21 Péntek	
22 Szombat	

Napkor
(Szabolcsvm)

Rk. templom. Épült
1761.

Gör. kath. templom
Épült 1866.

Kállay-Kúria klasszi-
cizáló

Borovszky Magyarsz. vm Szabolcs
46 l. 58 l

alkotásait összegyüjtve közszemlére
ízlése művelődjék és a művészek
A folyóirat a műtárgyakat írásban
még inkább hozzáférhetővé teszi,
a műkedvelőknek.

Az Iparművészeti Társulat az ip
hathatósabb tényezőjét a társadal
mert egyrészt az állam nem tehet r
vészet az a tér, a hol az állami
sokoldalú pártfogolása, hogy úgy m
egyik föltétele az egészséges fejlőd
számos példa mellé sorozhatjuk
melynek évek során át tartó buz
ségével fényes eredményt vivott ki.
oda fog törekedni, hogy a társadal
nagyobb mértékben megnyerje a n

Nagykori ref. templom

(Kabolcs van)

Lux Géza dr. - A Nyírség középkori építészeti emlékei.

MMÉE Közl.

1940. 237. l.

5855

40.214. — K. M. E. Ny.

NAPKOR (Szabolcs)

Kállay-kúria

Képek Szabolcsvármegyéből. VI 1900, 498l.

Napkori Kállay-kúria

Napkor

(Szabolcs m)

Nannoni Imre

ötvösegéd

1724

laíd

Mils. Pozs. ~~1723~~

123

2/0 16

Legfinomabb irodai anyag
Allerfeinster Kanzleistoff

Nannoni Imre, pozsonyi ötvössegéd

(V. 123. l.
„Múzeumi és Könyvtári Értesítő")

Nannoni Imre

MDK

Nantes S.U.C. nobrán.

Élet nagysága nobor. 1845.

Weimar. Mirus S. 58 ff.

S. André Csatkai: Versuch einer Franz Liszt Ikonographie. – Sonderabdruck aus d. „Burgenländischen Heimatblättern." Jahrg. 1936. Hft. 2. S. 58.

MDK

NAPEL, Mat fertő

1589 Vörösterony

Ars 1997/1-3. 221.

VI. sz.

Térdeplőjén

9.

ámlával.

ak és pallos

jacet...XIV.

zéjén vésett

Napert,Johann Adam,rézmetsző,XVIII.sz. M.D.K.

1.Szt.László vizet fakaszt a sziklából.Felirat:"D
"D.LADISLAUS HUNGAREX.Gens electa DEO per Moysen hauserat undas Perque LADISLAUM Pannonis arma bilunt."Jelezve:"Joan.Adam Napert sculps.Viennae".33.1+23.6 cm.Ltsz. 58.418.Assner Ferenc rézmetsző mostohaapja volt.Azonos kompozicióju meteszet Joseph és Andreas Schmutzertől. Lásd ott. Rézlemez.Magy.Tört.Képcsarnok 202.o.

Gennerné Wilhelmb Gizella-Rózs György: A Magyar Történeti Képcsarnok rézlemez gyüjteménye.197.o.

Folia Archaeologica.XIX. 1.1959.Bpest.Képzőmüv.Alap Kiadóváll.Bp.

Napert, Johann Adam /XVIII sz./ MDK

rézmetsző

Assner Ferenc M. stohaatyja.

Szt László vizet fakaszt a sziklából.
Jel.: "Joan. Adam Napert Sculps. Viennae"
A lemez uj levonata is megvan a gyüjteményben.
Joseph és Andreas Schmutzer azonos kompozitioju rézmetszete, melyet Maulbertsch mennyezetfreskojával /Pozyony primási palota/ hoznak kapcsolat 1747-ben készült. Napert müvének idejét nem tudjuk. 202.o.

Cennerné Wilhelmb Gizella - Rózsa György: A Magyar Történelmi Képcsarnak rézlemezgyüjteménye.
FOLIA ARCHAEOLOGICA XI. 1959. 197-199.o.
A publikálatlan rézlemezek jegyzéke. 202.o.
U.O. 199-205.

NAPHEGYI Éva
Marosvásárhely, 1949.
Tképz. Főisk. Iaşi, festő

Banner Erdély

NAPHEGYI BOLDIS ANNA

NAPHEGYI BOLDIS ANNA grafikáiból nyilt kiállitás Nagyváradon. /rövid hir./

Utunk, XXXV.évf. 38. /1664./ sz. 1980. szept. 19. 8.old.

NAPHEGYI Gábor

utazó, rajzoltis

Balázs Dénes: Naphegyi Gábor kalandos élete. = Földrajzi Múzeumi Tanulmányok, 11. (1992) 71-72. és ill.

ERDÉLY GÓTIKU
13. SZÁZAD

Erdélyben a gótikus művészet legk
ben tűnnek fel. Az esztergomi királyi
gosan kitapintható és közvetlen észak
gótikus udvari műhely működése és k
terjedt ki. Így Erdély művészetében
uralkodott. Kétségtelen azonban, hog
zad első felében megnyilvánult Gyu
egyház plasztikai díszében (déli kapu
kezésben minden valószínűség szerin
ján, 1185—1202; Vilmos, 1204—12

Gian Maria da Napoli

apitlg

Mod.

Böh. 15.1

NAPOLI, Giovanni Maria da. 1532-ben Ausztriai I. Ferdinan "oberster Baumeister"e volt, 33-ban megerősitette Bécs erődítményeit, majd Magyarországba ment Altemburgba és más helyekre. 1541-ben Budán dolgozott /ahol volt már 1637-ben/ és megerősitette Pestet is. 1542-ben a király "Magister et prefectus edificiorum in regno Hungaria"-vá nevezte ki. 1545-ben Prága várát diszitette, s itt volt még 1562-ben is./K.A.W./

Maggiorotti, 436.

Napoli, Gian Maria de, épito" II. 196.

egész mü 1320 körül készült ismeretlen müvésztől s jelenleg, miután a terem esküdtszéki helyiségül szolgál, részletesen alig tanulmányozhatók.

10. *Római falkarczolat.* — A nemzeti muzeum római régiségtára igen érdekes darabbal gyarapodott. — A hajógyári szigeten a római fürdők közt ismét ástak fel egy festett fallal diszitett hajlékot, melyen fali karczolatot láttak. — Ennek tartalma sikamlós kifejezésü intés Gratushoz, miszerint Lupus II-ik legióbeli hadnagy görög szolgálójától óvakodjék, mivel reá valami kellemetlenség fog hárámlani. — Lupus Gratus szülei házában lakott. — A faldarab a feliratos résszel, mely összevissza van repedezve, le fog hámoztatni, és a magyar nemzeti muzeumban őriztetni. — (Hon)

Saját nézeteinket, a mennyiben t. levelezőinkéitől eltérnek mindig a következő számban fogjuk előadni, valamint kiigazitani a netalán megmaradt nyomtatási hibákat is. A mult szám 10-dik lapján másolatban adott olaj tartó (?) ott barbárnak mondatik, holott az a kifejlett román styl tagadhatlan jellegét viseli magán. A 12-dik l. a martyantzi harangról mondatik, hogy ez Grátzban öntetett 1228-ban Bostaucher Ádám által. Ezen kettős nyomtatási hiba mindjárt a következő sorokban igazitatik ki ugyan, hol ez áll »Dolintzi nagyobb harangon irást látni. Adamus Rostaucher Gratzii 1676«; mindazáltal figyelmeztetjük a t. olvasót, hogy a második mondatban van az igazság, valamint az öntő nevére ugy a martiantzi harang öntésének századára nézve is. A 16 l. van szó egy Pozsonyban a XIII-dik században épült főtemplomról; ez elenyészett és a mostani ama régibnek helyébe csak később állott, mit Römer »Pozsony régészeti műemlékeiben Pozsony 1865-ben« kritikailag bebizonyitott.

Szerk.

Tartalom : Évi jelentés a magyarországi műemlékek ideiglenes bizottságának 1873-diki munkálkodásáról. — Közép- és ujkori érmek. — Reformjavaslatok a m. nemzeti muzeum érem- és régiségtárára vonatkozólag. — Egyveleg.

Budapesten, 1874. Nyomatott az Athenaeum nyomdájában.

dulni s felszólitást intézni, hogy kiki tehetségéhez képest járuljon, hogy az egylet létrejöjjön, működjön s feladatának megfeleljen. — Trencsén történeti szempontból nevezetes. — Mennyi történeti nevezetességü régiségek rejlenek térein, romjaiban s ódon váraiban; — ezeket történeti szempontból vizsgálni, fejtegetni s a megyei muzeum számára való tárgyakat gyüjtögetni, mindenesetre érdemes és kivánatos.

8. *Római régiségek Verovitica mellett.* — A zágrábi Lapok irják. Vusetic község határában Herczeg Schaumburg-Lippe jószágán magyar napszámosok több római régiségre akadtak. — Egy része e leletnek a Dráván túli területre vándorolt, még a másik rész Horváth P. zárdafőnök kezébe került, valamint Kopp uradalmi igazgatónak is sikerült nehány darabot megszerezni. — Basaricek zágrábi muzeumi meghatalmazottnak felhivása folytán Horváth P. birtokában lévő minden tárgyat a muzeumnak megküldött, s ugyanezt tevé Kopp uradalmi igazgató is, ki egyúttal a birtokos Herczeghez is azon kérelemmel fordúlt, miszerint e tárgyaknak a muzeum számára leendő elküldését jóváhagyni kegyeskedjék, mi hogy megtörténend, e vidéken a felől senki sem kételkedik, ki a Herczeg áldozatkészségét ismeri. — A muzeum ezúttal 165 darab bronzéremnek jut birtokába, melyek leginkább Gallienus Valeriánus és Philip korából származnak. — Ezeken felül van még Gallienusnak egy arany érme, valamint egy ezüst csat. Továbbá egy zöld kővel ellátott arany fülbevaló, egy medusa főt ábrázoló kamea, végre egy kigyó alakú ezüst láncz. — (U. L.)

9. Óvary Lipót nápolyi kutatásaiból közöljük a következőket.

A Donna Regina zárdában a magyar czimereken kivül nagy fontosságu reánk nézve a magyar sz. Erzsébet II. Endre leánya életének főmozzanatait ábrázoló falfestmények, melyek sz. Erzsébet életét öt nagy képcsoportban adják elő. Az elsőn, mely kissé rongált, az akkor még csak négy éves gyermeknek a thüringai gróf eisenachi kastélyába bevonulását ábrázolja. A második képen 1220-iki egybekelésök van ábrázolva, egy kitünően rajzolt barát alakjával. Ugyanezen kép felső keretében kiáltó ellentétkép vannak előadva a csakhamar özvegyen maradt Erzsébet viszontagságai: elüzetése, bujdosása, disznóólban rejtőzése stb. A harmadik képen egy zárdában találjuk Erzsébetet nagynénje Matild kiczingeni apátnő (Gertrud magyar királynő nővére) lábai előtt, ki őt oltalmába fogadja. A negyedik képen több jótékonyságára s más erényére vonatkozó tettei vannak előadva; az ötödik halálát ábrázolja. Az

Arch. Ért. 1874. VIII. k.

Nápolyi festő 1700 körül.

„Gyűnölcsök" o.v. 81x104cm
Védett.
Kiáltási ár: 20000 ft.

BÁV 42.Képaukció Budapest,1977.május

Nápolyi fesztivál 17. y.

Mária Magdolna mennybemenetele

Olaj vászon 76 x 60 (Restaurált) Védett.

Kikiáltási ár: 8000 ft

BÁV 38. Képaukció Budapest 1975 december

NAPRAVSZKY JÁNOS, második céhmester/bodnár/pecsétje

A tállyai bodnár céh pecsétjén kivül a céhmesterek is reáütötték pecsétjüket a szabaduló legények levelére. Igy Varga Ádám tállyai szabadulólevelére is 1809-ből. Napravszky pecsétjén a monogramm mellett hordó és körző rajza is van. 214.old. 101.jegyz.

BODÓ SÁNDOR: Borsodi, abaúji és zempléni céhpecsétek 189.old

A HERMAN OTTO MUZEUM ÉVKÖNYVE, IX. 1970
Miskolc, 1971

FELLINI CASANOVA KIÁLLÍTÁSUNKAT ZÁRÓ

FARSANGI JÓTÉKONYSÁGI ESTÉLY

A NAPÚT MŰVÉSZETI ALAPÍTVÁNY JAVÁRA

1995. FEBRUÁR 25.
SZOMBAT ESTE 6-10 ÓRÁIG

AZ EST DÍSZVENDÉGE PROF. GIUSEPPE MANICA,
AZ ISTITUTO D'ITALIA IGAZGATÓJA

NAPÚT
GALÉRIA

BELÉPŐ: 500 FT

CÍM: 1056 BUDAPEST, IRÁNYI U. 27. III./I. TEL.: 137-8685

Nárai fatornyu
Kápolna
Vasm.

Tóth Vasi 32. l.
Kepe 42. l.

N

MDQ

Nádai Zsuzsa főiskolás

A pedagógiai főiskola (Szeged) hallgatója. Ő és Veres Mihály nyertek a (szegedi) városi tanács művelődési osztálya és idegenforgalmi hivatala plakátpályadrámák harmadik díját.

Képzőművészeti figyelő.

Tiszatáj, Szeged, 1957. nov. [2. l.]

MDK

Náray Szabó Sándor

Művészház és a magy. művészet jövője. Uj Művészet, 1913. I. 3.sz. 15 1.

MDK

Nárai Zsuzsa (festő?)

Az elmúlt évben végzett rajzszakos hallgatóként a szegedi Pedagógiai Főiskolán.

(Szűcs): Beszélgetés Vinkler tászlóval képzőművészeti életünkről.

Tiszatáj, Szeged, 1960. április. 14. l.

Náray Aurél

Szeretet c. Épe

repr.

Művész-Élet

1934. 1–2. 4.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAN HIRMONITO
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

DÉLMAGYARORSZÁG
Szeged

1971 APR 2-

M. Nárai Zsuzsa

M. Nárai Zsuzsa kiállítása

1021

A *Szegedi Akadémiai Bizottság* Somogyi Béla utcai klubjában rendszeresen rendeznek képzőművészeti kiállításokat. E tárlatsorozat újabb darabjaként tegnap, csütörtökön este *M. Nárai* Zsuzsa festményeit és batikmunkáit adta át az érdeklődőknek *dr. Pollák* György tudományos főmunkatárs.

M. Nárai Zsuzsa nevére a hatvanas évek elején figyelhettek fel a tárlatlátogatók, mivel akkoriban a szegedi kiállítások többségének rendszeresen visszatérő vendége volt. Később neve lekerült a katalógusok listájáról, s mint azt megnyitó szavaiban dr. Pollák György is hangsúlyozta, most akar ismét bekapcsolódni a város képzőművészeti életébe.

A SZAB-székház klubjának kiállítója nem kevés eséllyel veheti fel a versenyt a városban munkálkodó képzőművészekkel. Festményei művészi látásmódról, kellő iskolázottságról vallanak, s az a tény, hogy majd mindig *emberalakok* tűnnek fel rajtuk, különösen rokonszenvessé teszi őket. Stílusuk szerint leginkább az *impresszionizmus* jegyeit viselik magukon, ám a megszokottnál erősebb tartást kölcsönöz nekik a mindig biztos kézzel megvont, határozott forma. Így inkább a visszafogott, belső izzású *színek* együttese idézi fel az említett ábrázolási módot. A tárlatlátogatók M. Nárai Zsuzsa újabb — látogatottabb fórumokon való — jelentkezését érdeklődéssel várhatják.

A. L.

szerint dönte
letik. A Za
sárnap pont
ben. most h
DAC legyőz
késcsaba ny

K B

Zsigó Erika
isk.).

*

A vidéki ifjúsági birkózóbajnokságot Szegeden a Csongrád megyei birkózó szakszövetség rendezésében bonyolították le, közel 200 résztvevővel. A bajnokság legbalszerencséseb szereplője Csillag István (SZVSE), mert két héttel ezelőtt megsérült, és ezért bekötött kézzel versenyzett. Dicséretére válik, hogy így is második lett. A kétnapos küzdelemsorozaton megjelent Maróti János, a Magyar Birkózó Szövetség elnökségi tagja, aki elégedetten jegyezte meg: „mindegyik súlycsoportban nagy küzdelem volt, a rendezők és a versenybirák nagyobb hibák nélkül látták el feladatukat."

*

A kecskeméti területi gyermekbajnokságon a SZEOL-ból Gyimesi Zsolt győzött, a 100 méteres pillangóúszásban ideje 1 perc 26 mp volt.

vasárnapi Torino elleni győzelmével megerősítheti helyét az élbolyban. Legnagyobb érdeklődés a 9. helyen álló Verona—Milan találkozót kíséri. Jelenleg az Inter vezet 2 ponttal a Milan előtt, ezért sorsdöntő vasárnap előtt állnak Riveráék.

1. Ausztria—Magyarország	1 x
2. Pécsi Bányász (6.)—Egyetértés (1.)	1 x
3. Zalaeg. TE (10.)—MÁV-DAC (5.)	1 x
4. Békéscsaba 7.)—FŐSPED (9.)	1
5. BEAC (14.)—Kazincbarcika (1.)	1 x
6. KISTEXT (9.)—Cegléd (1.)	x 2
7. Szegedi VSE (8.)—Lehel SC (3.)	1
8. Cagliari (8.)—Roma (7.)	1 x
9. Catania (16.)—Bologna (5.)	1 x
10. Fiorentina (14.)—Sampdoria (12.)	1 x
11. Lazio (15.)—Foggia (8.)	1 x
12. Napoli (3.)—Torino (10.)	2
13. Verona (9.)—Milan (2.)	

Pótmérkőzések: x, 1, x.

MDK

Nádai Zsuzsa (képzőművész)

Szerepel a Szegedi Pedagógiai Főiskola volt rajzszakos hallgatóinak kiállításán a Móra Ferenc Múzeumban.

Bővebb adat nincs.

Tiszatáj, Szeged, 1960. augusztus. 2. l.

Náray Antal

1926. az egyházmuvészeti kiállításra egyik művére ezüst diplomát kapott -

Magyar Katolikus Almanach

I. évf. Bp. 1927.

537. l -

NYOMTATVÁNY.

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

MEGHÍVÓ

A

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGÁNAK

19 évi hó n napján

délelőtt / délután órakor megtartandó végrehajtó-bizottsági / rendes / albizottsági ülésére.

Tárgy: .....

Elnök megbízásából:

.....

Hornyánszky V. R.-T. Budapest.

Náray Aurél

Prod 2

Puskás Lajos:
Művészsors 1941.
Beszélgetés Náray
Aurel festőművésszel.
Ujság. 1941. aug. 3

Sehr geehrter Herr Professor!

Tisztelt Ünnepi Közgyűlés!

Mély tisztelettel üdvözlöm *dr. Szily Kálmán* és *dr. Fáy István* m. kir. titkos tanácsos, államtitkár urak Őnagyméltóságáékat, a honoris causa avatandó doktorjelölt urat, a társegyetemek i. t. képviselőit, nevezetesen a kir. Pázmány Péter-tudományegyetem rector magnificusának képviseletében megjelent *dr. Rybár István* prodékán urat, a pécsi Erzsébet-tudományegyetem rector magnificusát, *dr. Vinkler János* őméltóságát, a m. kir. földmívelésügyi minisztérium vízügyi főosztályának képviseletében *Rochel Dezső* miniszteri tanácsos urat, a m. kir. szabadalmi bíróság képviseletében *Schilling Zoltán* elnök őméltóságát, a Magyar-Német Társaság képviseletében megjelent *Rohringer Sándor* igazgató-tag urat, a Magyar Mérnök- és Építész Egyesület képviseletében megjelent *Bárány Béla* m. kir. kormányfőtanácsos urat, a hatóságok, hivatalok és kulturális intézmények képviselőit, valamint a műegyetem nagytekintetű Tanácsát, tanári karát, az ünnepi közgyűlésünket megtisztelő díszes közönséget és az ifjúságot.

Náray Aurél

l.

Elek Harám

127. l

any foglalatban, födelén domboruan gyermek pólyában.
nethist, in Goldfassung, am Deckel Wickelkind. Deutsch,

nesen festett miniatür, empire ruházatu férfi mellképével,
XIX. sz. e. f. — Gürtelschliesse, in ovalem Goldrahmen,

glalt barok gyöngy zöld és vörös zománccal. (Hasonló a
net, XVIII. sz. v. — Gehänge, einen Hahn darstellend, in
aildekor. Deutsch, E. XVIII. Jh.

aranyozott ezüst, filigran és ékkődisszel. XIX. sz. — Dose
XIX. Jh.

el és gyöngyökkel. Magyar, XVIII. sz. — Gürtelschliesse,
und Perlen. Ungarisch, XVIII. Jh.

ezüst, két angyal által tartott Krisztus mellképpel.
daillon, Silber, mit Kristusdarstellung, von zwei Engeln

les diszitéssel. Bécs, XIX. sz. e. — Schliesse für Halskette,

latban. XIX. sz. — Gehänge, eine barocke Perle in Gold

Náray Aurél

vród

z

Eösze András:

Náray Aurél hat-
van éves -

Nemzeti Ujság

1943. febr. 21.

95

A M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi

Kegyelmes Urak! Hölgyeim és Uraim!

Legyen szabad csak nagy vonásokban ismertetnem ama érdemeket, melyek a Kart említett határozatára késztették. Azt hiszem, hogy egy mérnöki munkában, elméleti és kísérleti kutatásban s irodalmi működésben felette gazdag életről így is meggyőző képet adhatok.

Rehbock Tivadar úr, mint régi, protestáns frankfurti család sarja, 1864-ben Amsterdamban született. Tanulmányait a müncheni és berlini műegyetemen elvégezve, az építési gyakorlatban tevékenykedett és statikai kérdésekkel foglalkozott. A Regierungsbaumeister-i fokozatot elérve, a berlini vízművek mérnöke lett.

Csakhamar azonban számos nagyobb, szinte valamennyi világrészbe szétszórt vízimű tervezésére nyert megbízást. Talán elég, ha megbizatása körét, melynek középpontja természetesen Európára esett, három ponttal leszögezem. Délamerikában a La Plata folyó és a Bahia Blanca-öböl erődítéseivel, Délafrikában a német gyarmatok völgyzárógátjaival és öntözőműveivel. Kínában a Hoang-Ho folyó szabályozásának felada-

Náray Aurél

Asztalnál c. Sépe

(. Műcsarnok, téli tárl.)

Repr. –

Művész Kurír

1938. 1–2. 7–8. l. –

Náray Aurél kiállítása a Műteremben

Náray Aurél festőművészt igen különböző módon ítélik meg, talán azért, mert sokat dolgozott műkereskedőknek. Ez bizonyos mértékig szerencséje volt, képei elkerültek külföldre, ahol nagyon népszerűek, másrészt azonban tömegtermelésre, önismétlésre indították. Pedig Náray Aurél *határozottan egyéniség, lelkületben éppúgy, mint a festésmódot illetően.* Lirai rajongó kedély, aki könnyedén, lazán fest, mintha csupa lehullatott szirom ból állnának képei. Annyiban megárthatott fejlődésének a sok utánrendelés, hogy lirai ábrázolásainál megmarad egy tipusnál, amivel sikert ér el. És ez a műfaj: bájos, fiatal nő, puhatestű gyermekkel. Mindig ugyanazt a hamvas, bakfisideált festi lágy ecsettel, rózsaszirombőrű, símuló bambinóval, akár Madonna, akár fiatal leányka amorettekkel a kép témája. Ez az elképzelése, ez az édes, szelíd műfaj nem giccs, — mint támadói mondják, — ez kedves, magyar rokokó, magyar Greuzenek, vagy magyar Watteaunak mondhatnánk. Noha Páris szele csapta meg, azért Náray megmaradt magyarnak, Munkácsy bűvöletében él. Míg női alakos kompozíciónál, álmatagtájképeinél ellirizálja a festőiséget, bibliai jeleneteinél és magyar zsánerképeinél *Munkácsy hűséges követője.* Mély érzéssel megfestett művészi munka az Emmauszi tanítványok, az Utolsó vacsora, a Hegyi beszéd, amelyen kitünően figyeli meg a szegény emberek magukbaroskadt helyzetét és elmélyedő arckifejezését. Merész képe „Krisztus a tengeren", ezen expresszív erővel ábrázolja a tenger viharzását. Némelyik képen azon-

Ujságcikk, 1941. június 22.

nem mindig fehérruhás Krisztus alakját, amit könnyen elkerülhetne, ha kellő távolságból kontrollálná munka közben festményét. Náray ezüstössé teszi Munkácsy sötét, aszfaltos tónusait és gyengéd költészettel, sokszor meleg, belső erővel folytatja a nagy magyar mester hagyományait.

R. Sz. I.

Náray Aurél

Esti Magyarország

1942. nov. 23

nov. 22.

Ugyancsak vasárnap nyílt meg a *Műterem* új kiállítása, ahol *Náray* Aurél festőművész mutatja be idei gazdag termésének java értékelt, ismét meggyőző bizonyságot téve érett tehetségének és töretlen munkakedvének változatlan, lendületes frissességéről.

Valami halk, finom és gyengéd költői érzelmesség — mint könnyű selyemfátyol — borul gyöngyházfényű bibliai kompozícióira és figurális tájképeire, amelyek közül különösen a *Nem halt meg a leányzó*, az *Olajfák hegyén*, az *Utolsó vacsora*, *A csunya madár*, a *Vízparton* és a *Mulatozók* tart számot őszinte elismerésre. —r—

Náray Aurél

*

A *Műterem* ugyancsak most megnyílt kiállításán *Náray* Aurél, a költői lelkületű, spirituális festő legújabb képsorozatával találkozunk. Félszáz festménye — ha meglepően újat nem is hoz — a kitűnő művész régebbről ismert és elismert, többször méltatott kvalitásait mintegy összegezve tárja elénk. Különösen szépek Munkácsy-emlékeket idéző, áhítatos hangulatú, sötétragyogású, biblikus tárgyú kompozíciói (*Krisztus születése, Olajfák hegyén, Utolsó vacsora, Nem halt meg a leányzó*), átszellemült arcú, gyengéd és finom nőalakjai, valamint levegős hátterű, figurális tájképei.

—rp—

Pest, 1942. nov. 25

Náray Aurél

Református Élet

Budapest, 1942 november 28

Dr. F. L.

KÉT KIÁLLÍTÁS

A Műteremben Náray Aurél állította ki megfestett ábrándjait. Egyéniségét, a világ tülekedésétől, zajától visszavonuló művész lelkiségét tükrözi minden egyes képe, melyek közt sok a vallásos tárgyú. A Csodatételekben, az Olajfák hegyén, vagy a Gyermekek közt mindig az a jóságos Krisztus arc fogad, akit Náray ihletett látásában megragadott. A csend, a jóság és a béke lengi át e képeket, finom szürke-kék színek halk csillogásában, egy álmodozó lélek áhitatában. Az a különös élményünk van, hogy míg nézzük a képeket, megragad hangulatuk de az is mindig nyilvánvaló, hogy nem ilyen volt mégsem a valóság. Nem a tárgyi igazságban van tévedés, de annyira a saját ábrándjainak kék fátyolán láttat mindent, hogy a mesélőnek, a művésznek a bűvöletét érezzük, nem a cselekvésnek, a krisztusi életnek a drámai hevét, a csodák kicsapó forróságát, a Kálvária-járás nagy tragikumát. Ez a Náray élménye, ábrándja — s nem a krisztusi életnek egy darabja művészi láttatásban. Tudom, nagyon idegen itt a hasonlítás, művészi, formai szempontból nem indokolható, de Giottónál azt érezzük, hogy benne vagyunk az ábrázolt cselekvésben, ott sírunk Krisztussal, — itt kívülmaradva hallgatjuk Nárayt, a finomhangú lírikust.

~~Műcs kiáll, tól.~~
Pipics 48. l.

Náray Aurél

Krisztus a hajóban tanít.

1932 fév új szerzem.kiáll Mücsarnok

Vasárnap

8

Hatvanad vas.

☾ Utolsó negyed 15 ó. 52 p.

Hétfő

9

Alexandr. Cirill

Kedd

10

Skolasztika

Szerda

11

Protestáns naptár

Február

V	8	Arank.
H	9	Abig.
K	10	Elvira
S	11	Berto.
C	12	Lidia
P	13	Ella
S	14	Bálint

Ó görög naptár

Január-Febr.

V	26	Húsh.
H	27	Krioz.
K	28	Efrém
S	29	Ignác
C	30	Hár. p.
P	31	C. és J.
S	1	Febr.

Náray Aurél

festő i naturalizmus,

vizioserű szentképek

Náray Aurél

... — *Náray Aurél* régi ismerőse a magyar közönségnek, de a külföldinek is. Csöndes, magános ember, tele érzelemmel és eredetiséggel. Női képein a legtisztább női báj, bibliai képein a legmegrázóbb drámaiság és a legfenségesebb emberi szelidség váltakozik. A műterem vezetősége Kossuth Lajos-utcai kiállítási helyiségében összegyüjtötte Náray legszebb régi képeit, valamint a mester legujabb termését, amelyben művészete frissebben és lelket gyönyörködtetőbben nyilatkozik meg, mint valaha. A kiállítás március 27-ig egész napon át megtekinthető.

Pesti Hirlap

1941. márc. 19

(Három kiállitás.)

állott. Az Országos Szinmüvészeti Akadémiát, mint a Nemzeti Szinház ösztöndijas növendéke végezte el. Már ekkor feltünt kisebb szerepekben a Nemzeti Szinház szinpadán. A Szinmüvészeti Akadémia elvégzése után Győrbe szerződött és mint heroina első szerepkört töltött be. Rövid idő mulva a Nemzeti Szinházhoz hivták meg, ahol drámai müvészetével gyorsan meghóditotta a főváros közönségét. A budai Nyári Szinházban a „Folt, amely tisztit" cimü darab Matild szerepében aratott sikereket. A fővárosi lapok kritikái kivétel nélkül elismerően nyilatkoztak müvészetéről.

Náray Aurél festőmüvész. Született Budapesten, 1883-ban. Már kora gyermekségében rajzolgat és később mindinkább elmerülve ebben, a festészetre való áttérés nagy nehézségei között vivódik éveken keresztül. Utána abszolut pikturális elemek ütköznek elő müvészetében, a folt, a valeur elnyeli a vonalat. Számára a való élet képei lelki érzelmi jelenségek, amelyek benne elvonatkozott képekké finomulnak. A lelki poema ritmikus szépségek egybehangolása jellemzi és teszi müvészetét különösen sajátságossá. Kiállitott Philadelphiában, nagysikerü kiállitást rendezett Pittstburgban és az utóbbi évek bel- és külföldi kiállitásain sorozatos elismerésben részesült. Nevezetes alkotásai: Krisztus a tengeren, Jaurius leánya, Utolsó vacsora, Jézus a kisdedek között, stb. Müvei a Szépmüvészet, Fővárosi, Malmői Muzeumok, valamint magánosok, igy többek között Mussolini, a román királyi család, stb. birtokában találhatók. Több müvészeti egyesület tagja.

Nászay Károly dr. *(rákosi)*, a III. fiz. csoport jellegével felruházott kir. itélőtáblai biró, járásbirósági alelnök. Született Budapesten, 1868-ban. Középiskoláit és egyetemi tanulmányait a fővárosban végezte, majd a jogtudományok doktorává avatták. Pályafutását a budapesti központi kir. járásbiróságnál kezdte meg és itt érte el a kir. itélőtáblai birói rangot és elnyerte a járásbirósági alelnöki cimet, majd a III. fiz. csop. jellegével ruházták fel. Jelenleg ennél a járásbiróságnál a munkaügyi szakcsoport vezetőjeként fejt ki értékes munkásságot. A jogi szakirodalom hivatott müvelője; cikkei és értekezései az Igazságügyi Közlöny és a Jogtudományi Közlöny hasábjain jelennek meg. „A magánalkalmazottak szolgálati és munkaviszonya" és „Részvénytársaságok ügyvitele" cimen önálló munkát irt. A birói társadalomban előkelő helyet foglal el, a Kansz birói szakosztályának elnöke és számos társadalmi egyesület vezetőségének tagja.

Nedeczey János dr., ny. uradalmi kormányzati tanácsos. Született Munkácson, 1852-ben, régi beregi nemesi családból. (Atyja Ferenc, a vármegyei életben vezető szerepet vitt és a 48-as szabadságharc idején, mint őrnagy, a nemzetőrség megszervezésében maradandó érdemeket szerzett.) Középiskoláit Szatmáron és Budapesten, jogi tanulmányait Eperjesen végezte, majd a budapesti Pázmány Péter tudományegyetemen tett jogi doktorátust. A birói vizsgát Budapesten tette le. Ezután egy ideig ügyvédjelöltösködött, majd a Bereg-Munkácsi Takarékpénztár ügyésze lett. Ugyanebben az időben választották be a vármegyei közigazgatási bizottságba, valamint számos közgazdasági intézmény vezetőségébe. 1898-ban kormányzati tanácsosi minőségben átvette gróf Schönborn-Buchheim 240 ezer hold kiterjedésü magyarországi birtokainak vezetését. 1892-ben tagja lett a képviselőháznak szabadelvü párti programmal. Számos kulturális és közérdekü alapitványt létesitett. Áldozatkészségének eredményeképpen épült fel az Agg Polgárok Otthona, melynek részére a szükséges telket, épületet és felszerelést is N. adományozta.

megelőző döntő csatában önállóan vezette a tüzérségi előkészitést. 1916 julius végén tüzérségileg előkészitette a kalasantovkai rajtaütést, amelyet gróf Pfeill porosz őrnagy foglyok ejtése céljából hajtott végre. Wolhyniában 1916 október 1-től 8-ig a Zaturczy melletti győzedelmes harcokban, mint az oldalozó tüzérharccsoport parancsnoka a legnagyobb pergőtüzben elismerten eredményesen müködött közre. Közben kétizben temette be földdel az ellenséges találat. Ideiglenes megsiketülése és kábulása ellenére figyelő helyén kitartott és személyesen vezette tovább csoportja tüzelését. 1916 november 4-én az erdélyi hadszintéren a Tölgyesi szorosban a „Holló sarka," közelében az ellenséges nyomás folytán a gyalogsággal együtt visszaszoruló tüzérségünk zömét saját felelősségére elhagyott állásaiba visszarendelte és ezzel az intézkedéssel lehetővé tette, hogy több fontos hadállást megtarthattak csapataink. Egy héttel később az arsukilori tüzérségi támadást tizenkét üteggel önállóan készitette elő. Az olasz harctéren 1918 juniusban a Montello birtokáért folyó harcokban, mint megerősítő tüzérségi parancsnok, később mint védelmi tüzérségi parancsnok, állandó ellenséges tüznek kitéve, teljesitett szolgálatot. Közben megbetegedett vérhasban, de magas lázzal is kitartott nehéz szolgálatában. 1918 őszén a parancsnoksága alatt álló ezred ágyuit felvolt. Középiskoláit Székesfehérváron, jogi tanulmányait a budapesti Pázmány Péter tud. egyetemen végezte. Előbb ügyvédi gyakorlatot folytatott, majd székesfővárosi alügyész lett. Később Székesfehérváron városi tanácsossá választották. A helyi társadalmi életben vezetőszerepet vitt.

Nánássy Mihály *(nagyváradi és kiskarandi)*, ny. honvédhuszáralezredes. Született Egerben, 1853-ban. A budapesti Ludovika Akadémia elvégzése után mint tiszthelyettes Pápán nyert beosztást. Később Budapesten, Zalaegerszegen és Marosvásárhelyen teljesitett szolgálatot. A háboru kitörésekor rövidesen a frontra került. Alezredesi rangban vonult nyugalomba, majd ősi hevesi birtokán gazdálkodott. Halála után özvegye vette át a birtok vezetését, amelyet mintaszerüvé fejlesztett.

Nánássy Miklós, birtokos. Született Kamarás községben, 1870-ben. Középiskolai tanulmányainak befejezése után a kolozsvári gazdasági akadémiát végezte. 1893-ban tett eleget katonai kötelezettségének, majd visszavonult birtokára gazdálkodni. Különböző mezőgazdasági kérdésekről több cikke jelent meg a szaklapokban.

Nánássy Ödön dr. *(kiskarandi)*, v. országgyülési képviselő, ügyvéd. Született Budapesten, 1867-ben. Középiskolált Kalocsán végezte, majd jogi tanulmányokat folytatott Egerben és Budapesten, ahol oklevelet nyert és később ügyvédi vizsgát tett. Huszonnégy éves korában országgyülési képviselőnek választották és mint a ház legfiatalabb tagja Nagyfüged kerületet képviselte, mint a 48-as Függetlenségi Kossuth-párt tagja. Két országgyülési cikluson keresztül. Kossuth Ferencnek volt meghitt embere, később azonban a politikai élettől visszavonult és ügyvédi praxist folytatott és különösen mint polgári és büntetőjogász volt ismeretes. Ügyvédi müködését állandóan Budapesten folytatta és a közjó érdekében állandóan tevékenykedett.

Nánássy Ödönné dr.-né *(kiskarandi)*, Tubolszeghy-Tuboly Clementin, v. országgyülési képviselő neje, a Nemzeti Szinház volt müvésznője. Született Balatonfüreden, előkelő régi nemesi családból. Csányi László 1848-ban vértanuhalált halt miniszterrel és Deák Ferenccel, a haza bölcsével, közeli rokonságban

Természettudományi Társulat, Kir. Magyar

V. 310

Náray Zelles Aladár

nárados

Szül. Zalatövön 1859

apr. 4. Rh. katonai is-

kolakat végzett

1898/99. I. vendéglat

Náray Zelles Aladár

1892/93 I.

Ferképzomfoiskàvk

917. l.

Nánay Aurél

Nem halt meg a gyermek, csak alszik, olyan.

Művészeti hetek
Kolozsvár 1942. 97. l.

r.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36. IV. 1.

Vákay Aurél

festő

Műcs. kiáll. 1910 tól

Pipics 118. l.

HŐSÖK

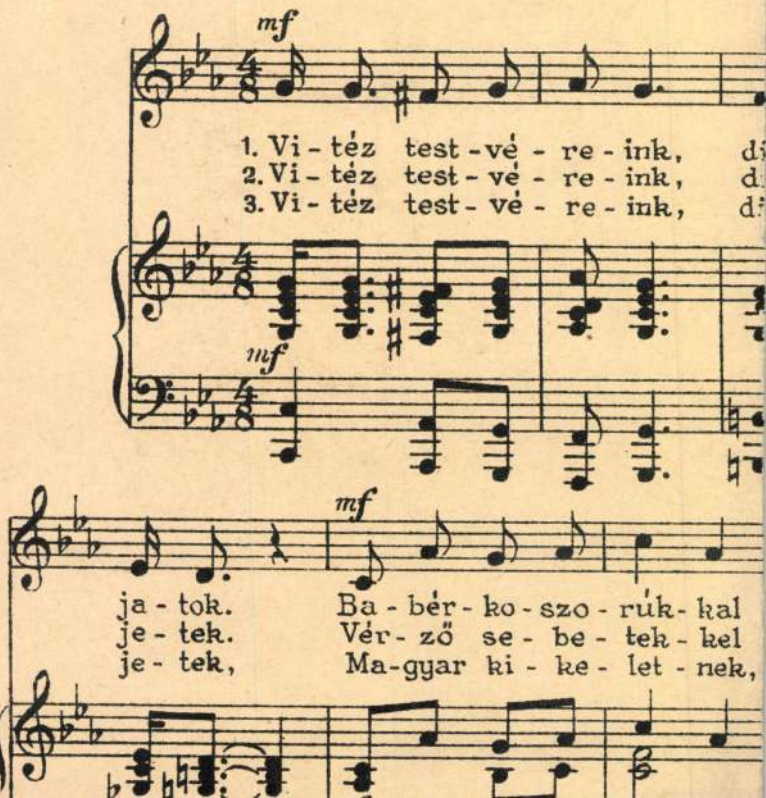
mf
1. Vi - téz test - vé - re - ink,
2. Vi - téz test - vé - re - ink,
3. Vi - téz test - vé - re - ink,
mf
mf
ja - tok. Ba - bér - ko - szo - rúk - kal
je - tek. Vér - ző se - be - tek - kel
je - tek, Ma - gyar ki - ke - let - nek,

Náray Aurél

Tanulmány
(Fiatal nő gyerme-
kével) c. teje
repr.
Rát Str. 205. l.

MDK

Náray Aurél

Képzőművészet 1932. 44.l.

Náray.

A szegedi „Paletta" képszalon kiállításán műrci szerepelnek.

Szinház – Szinházi Ujság, Szeged, 1928. dec. 16.

MDK

Náray

Képei a Mücsarnokban rend.Szt.István kiállitáson.

/d.m./: Szt.István kiáll.a Mücsarnokban.

Magyarország 1938.máj.24. 8.o.

MDK

Náray festöm.

vallásos tárgyu festményei gyönyörködtetöek.

Svenska Morgonbladet okt.5. száma

A stockholmi magy.képzöm.kiáll./1928 / a svéd sajtóban.-MIP.1929. 3.sz. 176.1.

MDK

Náray Amelio

Mostra Roma 1928. VI.

Náray Aurél MDK

Női tanulmányfej, olf.

Uj Szalon 1934. máj.
Tavaszi kiállitás

Náray Aurél MDK

Virágok, olf.

Műcsarnok 1920-21. Téli kiállitás

MDK

Náray Aurél, festöm.

102.	Merengök.	olt.
	Kék interieur.	"
	Katica.	"
	reketeruhás nö.	"
	Vallomás.	"
	Almodás.	"

Nemz. Szal. 1921. 34. csop.kiáll. 1921.növ.
11.1.

MDK

Náray Aurél, festöm.

Három nö.	ölt.
Forrásnál.	"
Szabadban.	"
Két nö Amerrál.	"
A tékozló fiu.	"
Tengerparti idyll.	"
Barnabluzos nö.	"

Nemz. Szal. 1921. 34. csop. kiáll. 1921. növ. 11.1.

MDK

Náray Aurel, festöm.

	Nö leánykával.	olf.
	Feherruhás kislány.	"
	Fekete hegedü.	"
	Az örházban.	"
	Epedés/?/ /táj/.	"
120.	Öszi táj.	"
121	Öszi táj.	"

Nemz. Szal. 1921. 34. csop. kiáll. 1921. növ.
11.1.

Náray Aurél, festöm. MDK

Jézus kereszten. olaj.
Váratlan vendegek. "
Vizparti idyll, "
Virágos interieur. "
Nöi mellkép. "
Nöi profil. "
Margit. "

Nemz. Szal.- 34.csop.kiáll. 1921.nov. Kat. 11.l.

Náray Aurel, festöm.

	Utolsó vacsora. /Vázlat/.	olr.
	Ceruza skiccek.	"
133.	Mulatozók . Ceruza skicc.	
134.	Mulatozók. " "	
	Erzelmes pillanat.	olr.
	Szenderges.	"
	Várakozás.	"

Nemz. Szal.- 34.csop.kiáll. 1921.nov.

MDK

Naray Aurel, festöm.

Fehérruhás nö. olaj.
Patak partján. "
Nö korsóval. "
Anya gyermekével. "
Madonna.

Nemz. Szal.- 34.csop.kiáll. 1921.nov.

mDK

Náray Aurel, festőm.

Nem halt meg a leányzó
Ha volna ut a sirból vissza.
Merengök.
Krisztus fej.
Magány.
6. Női fej.

Müterem.- Gyüj.kiáll. 1942 nov.22.-dec.3. Kat.

Náray Aurél, festöm.

7. Nöi tej.
Nö gyermekkel.
Az öt kenyér csodája.
Nö vizpartján.
A kék madár.
Az utolsó vacsora.

Müterem.- Gyüjt.kiáll. Kat. 1942.nov.22.-dec.3.

MDK

Náray A.

az anyag modern részében szerepel

Nemzetk. velencei kiáll. Képzőművészet. 1930.
31.sz. 145 l.

Náray Aurél festőm. MDK

Figlio di David abbi pieta di noi

Margherita

Cristo condotto avanti a Kaiffas

Mostra Roma 1928. VI. 48.1.

MDK

Náray Aurél, festöm.

a külföldön nagy sikereket elért olajfestményeit a Kossuth Lajos-utcai Müteremben állitotta ki. Meleg szivü müvészegyéniség az alkotójuk.

Bibliikus kompozicíók, két falusi genre-képe: A mulatozók.- A magyar falusi élet mélyebb és keserübb kérdései is érdeklik. Tavaszi természettöl körülvett ifjuság,stb.

Tóth Dénes: Négy kiállitás.- Müterem.
Esti Ujság: 1941.márc.19. 6.1.

DK

Náray Aurél, festöm.

Tanulmány. /Két gyermek./ v./Anya gyerm.-vel./
Repr.

Rátstr. 2c5,2c6.1.

MDK

Náray Aurél,

a N.Sz.által rend. 63 csop.kiáll. egyik-másikán sze repelt müveivel. 1921.

A Nemz. Szal. 400-ik jub. és a KÉVE XX-ik kiáll.-a. 1929.febr.

MDK

Náray Aurél

Független Művészek Társ. kiáll. Képzőművészet
1930. 31.sz. 146. l.

Náray Aurel, festöm. MDK

Aki közületek ártatlannak erzi magát, az
dobja rea az elsö követ.

14. Az olajfák hegyen.
Mulatozók.
Elválás.

Müterem.- Gyüjt.kiáll. Kat. 1942.nov.22.-dec.3.

MDK

Náray Aurél, festőm.

Angyali üdvözlet.
Krisztus és a kisdedek.
A muzsika.
Nő amorettel.
Vigasztalms .
Könnytől ázott.

Müterem.- Gyüj.kiáll. 1942 nov.22.-dec.3. Kat.

Náray Aurél, festöm. MDK

Krisztus születése.
18. Az olajfák hegyén.
19. Az utolsó vacsora.
20. Az utolsó vacsora.
A szunya madár.
Parancsold Uram!

Müterem.- Gyüjt.kiáll. Kat. 1942.nov.22.-dec.3.

MDK

Náray Aurél, festőm.

A visszhang.
Krisztus feltámasztja Jairus leányát.
Akarsz-e meggyógyulni?
Mária mennybemenetele.
A hét kenyér csodája.
Para hcsold Uram!

Müterem.- Gyüj.kiáll. 1942 nov.22.-dec.3. Kat.

MDK

Náray Aurél, festöm.

Vizparton.
Bizzál fiam, megbocsájtattak a te vétkeid.
Az álmok hajósa.
Mulatozók.
Leány gyermekkel.
Nö gyermekkel.

Müterem.- Gyüjt. kiáll. 1942.nov.22-dec.3. Kat.

ПДК

Táblakép. „Jairus leánya", Náray

Pesti Hirlap. 1925. dec. 18. 4

k. k. l. Spirituális művészek

Táblak ép. „Kék madár", Máray

Pesti Hirlap. 1925. dec. 18. 4

k. k. l. spirituálés művészek.

Táblakép. „Krisztus a tengeren", Máray

Pesti Hirlap. 1925. dec. 18.4

k. k. l. Spirituális művészek

Táblakép. Tragikus álmodozás. Náray.

Magyar Müvészet 1925. 580-583. o.
Müvészetünk a külföldön.

Táblakép. Krisztus kigunyoltatása. Náray.

Magyar Müvészet 1925. 580-583. o.
Müvészetünk a külföldön.

Náray Antal festő

Művészet, I. 359., 1921

kiállításai.

Tar. lakép. „Mo" lila ruhában, „Márny

Pesti Hvilap. 1925. dec. 18. 4

K. k. l. Spirituális művészek

Táblakép. „Krisztus megcsúfoltatása"
Máray

Pesti Hirlap. 1925. dec. 18. 4

k. k. l. Spirituális műveszek

Náray Aurél.

EK. 1936. XI.

Művészet

Náray Aurél festő

A Kossuth Lajos-utcai uj *Műterem*-szalon első kiállitását *Náray* Aurél festőművész elkotásaiból rendezi. Száznál több kép került elő *Náray* műtermében. Festőkorszakainak minden állomásáról akad egy-két beszélő emlék. Egészen megujhodott ez a kontemplativ, bölcselkedő, bensőséges életet élő festőművész. Nem abban változott, hogy elfordult volna az áhitat és a szépségimádat eddigi előadásától, a technikája is ugyanabban a lendületben fokozódott, amelyben eddig is egyedül állt, hanem abban uj, hogy derüsebben nézi a világot. Megszinesedett. Az eddigi hamuszürkéje, amely a vallási áhitat, a mulandóság, a földöntuliság és rejtelmesség, vagy minden földi haszontalanság kifejezésére talán megfelelő volt, eltünt, helyét a szin, a ragyogás, az életigenlés foglalta el. Az uj *Náraynál* kék az ég, szines a ruha, kéklően, vidáman fehér a fehér, nem mint eddig, halotti köntös komorságu és élnek az arcvonások. Még nem mosolyognak, még mindig befelé nézők a szemek, de már ott ül az arcon a földön mozgás, a mindennapi élet kézzelfogható jele.

Náray, ha impresszivitását meg is őrizte, a tárgyilagos szin- és formalátás tömörebb eszközeit használja, ezzel biztosabb konturokat ad alakjainak, közelebb jut a nézőhöz és most lett igazán festő. Van egy kis Krisztus-képe (52. sz.) számos mellékalakkal. A Megváltó egy kis gyermek felé nyujtja ki karját. Kompozicióban, gondolatkifejezésben, festőiségben ennél szebb magyar képet keveset ismerünk.

Mindaz a művészi érték, amely *Náray* impresszionizmusát egyéniséggé fejlesztette, önmagából termelte ki ezt az uj irányt is, ezt a derüt, mosolyt jelentő természetimádást, szépségrajongást, az uj *Náray* Aurélt. A kiállitást, az uj *Műterem*-szalon vezetője, *Kató* Kálmán rendezte, méltóan eddigi kiváló eredményeihez s vasárnap nyitja meg a közönség számára. **h. m.**

áltoztatni és segíteni konkrét ügyek-
en nagyon ritkán lehet. Mert ez a re-
ormok érdekes természetrajza, hogy
ltalánosságban és elméletben ugy
zikráznak, mint az üstökös. A gya-
orlatban azonban mindig akad va-
ami kis nehézség, akadály, vagy kény-
zerítő körülmény, amely a legszebb
ogadkozást, a legcsillogóbb igéretet is
eleszoritja a változatlanság kevéssé
iditó, de kényelmes keretei közé.
ugyanaz a jótékony idő, amelyről az
lőbb szóltunk, itt sem téveszti el ha-

Náray Aurél

— **Náray Aurél kiállításának bezárása a Műteremben.** Vasárnap, folyó hó 29-én, déli 2 órakor zárul be *Náray* Aurél nagysikerű kiállítása, amelyen a művész főleg egyházi kompozícióival aratott sikert. Utána a *Műterem* vezetősége *Czencz* János kiállítását rendezi melynek *ünnepélyes megnyitása december hó 3-án, d. u. 5 órakor lesz.*

PM 1936. XI. 28.

Uray Antól

A barcelonai Arte Moderna-ban rendezett nemzetközi műtárlaton ezüst érmet kapott.

Pesti Hirlap
1930.II.9.

Váray

festőművész

Barcelonai világkiállitás - képzőművészeti kiállitás - kiállitási palotában - képével szerepel.

Szent csoportja.

Nemzeti Ujság
1929.VII.21.

Náray Aurél

Szerepelt a Műcsarnok tavaszi tárlatán.

Újság 1930. III. 18.

Náray Aurél

Szerepelt a Műcsarnok tavaszi tárlatán.

NU 1930. III. 15.

Váray Aurél

festőművész

Barcelonai világkiállitás nemzetközi képzőművészeti kiállitása - képével szerepel.

Nemzeti Ujság
1929.VI.9.

MDK

Náray Aurel, festöm.

41. Mulatozók.
42. Mulatozók.
43. Mulatozók.
44. Mulatozók.

Müterem.- Gyüjt: Kiáll. 1942.nov.22.-dec.3. Kat.

MDK

Náray Aurél,festöm.

45. Tekozlo fiu..
46. Mulatozk.
Virágok.
A kék madár.
Merengök.

Müterem. - Gyüjt. kiáll. 1942. nov.22.-dec.3, Kat.

MDK

Náray Aurel, festöm.

Csunya világ.
Nö angyalkákkal.
Leány gyermekkel.
Krisztus bevonulása Jeruzsálembe.

Náray Aurél, festömüvész
Müterem.- Gyüjt.kiáll. 1942. nov.22.-dec.3. Kat.

Náray Aurél

A Spiritualista Művészek Szövetségének tagja.
1925-ben alakult, ez évben volt első kiállításuk a Nemzeti Szalonban.

Rabinovszky Máriusz:Két korszak határán Bp. 1965.
310.l.

Náray Aurél

A barcelonai Arte Moderna-ban rendezett nemzetközi mütérlaton ezüstérmet nyert.

Pesti Napló
1930.II.9.

Náray Aurél

A barcelonai Arte Moderná-ban rendezett nemzetközi
mütárlaton müve ezüstérmet nyert.-

Magyar Hirlap
1930.II.9.

Vámay Árpád

Független Művészek Társasága kiállitása - Kaposvá-
ron - művével szerepel.

Pesti Hirlap
1909.V.23.

Náray Aurél

festőművész

Független Művészek Társasága kiállitása - Nagykanizsán a kaszinó termeiben - képével szerepel.

„Madonná"-val

Nemzeti Ujság
1929.VI.7.

Máray Aurél

festőművész

Barcelonai képzőművészeti kiállitás - képével szerepel. Figurálással.

Magyarság
1929.VII.10.

Váray Antal

Független Művészek Társaságának kiállítása - Kaposváron - művével szerepel.

Magyarság
1929.V.24.

Náray Auréll (1883-)

Bánat.
Olj f.68.8x56 karton.Ltsz:123.Signl915.

A Fővárosi Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke
Budapest 1952.

Náray Aurél

— **Náray Aurél kiállításának bezárása.** Vasárnap, november 29-én, déli 2 órakor zárul be *Náray* Aurél nagysikerü kiállítása, melyen a művész főleg egyházi kompozicióival aratta legnagyobb sikerét. Utána a „Műterem" vezetősége *Czencz* János kiállitását rendezi, melynek *ünnepélyes megnyitása december 3-án, délután 5 órakor lesz.*

NM 1936. XI. 28.

Náray Aurél

— *Náray Aurél, a kitünő festőművész kiállitása vasárnap nyilik meg a Műteremben.*

— *A Vörös Keresztnek ajánlotta fel a szombaton megnyiló Fővárosi Orfeum bemutató előadásának jövedelmét.*

N. U. 936 XI/13

N U 1936. XI. 13.

Náray Aurél

— **Náray Aurél kiállitásának megnyitása a „Müterem"-ben.** A kultuszminiszter képviseletében *Wlassics* államtitkár nyitotta meg vasárnap délben *Náray* Aurél gyüjteményes kiállitását a „Müterem"-ben. Nagy megelégedéssel és tetszéssel járta be a miniszter képviselője a termeket, *Náray* Aurél és *Kató* Pán festőművészek vezetése mellett és müvésznek, mint a rendezőségnek elisfejezte ki. A kiállitás nyitva naponta vasárnapokon 9—2 óráig.

Nk 1936. XI 17.

MEGHÍVÓ

NÁRAY AURÉL

GYÜJTEMÉNYES KIÁLLÍTÁSÁNAK ÜNNEPÉLYES MEGNYITÁSÁRA, 1936. NOVEMBER HÓ 15-ÉN DÉLELŐTT 11 ÓRAKOR A „MŰTEREM“ KIÁLLÍTÁSI TERMEIBEN.

TISZTELETTEL

NÁRAY AURÉL KATÓ KÁLMÁN

NYOMTATVÁNY

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

Király Kálmán úrnak
~~úrnőnek~~

„MŰTEREM"
KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁSOK KFT.
BUDAPEST, IV., KOSSUTH LAJOS U. 12
FÉLEMELET.

BUDAPEST,

ker. Andrássy út ~~utca~~ ~~tér~~ 71-75 sz.

Náray Aurél

festőművész

Téli Tárlat - Műcsarnokban - képével szerepel.
Rózsák.

Pesti Hirlap
1934.I.17.

Náray Aurél

festőművész

Téli kiállítása - Műcsarnokban - képével szerepel.

Esti Kurir
1934.I.14.

Náray Aurél

Szerepel a nürnbergi magyar kiállításon

Nemzeti Ujság 1929 II. 28

Náray Aurél festő.

Népszava 1921. nov. 27. 6. o.
Nemzeti Szalon-kiállítás

Náray Aurél festö.

Katol.Szemle.1930.II.781-86.l.

Náray Aurél festö.

Katol.Szemle.1932.I.132-36.l.

Náray Aurél festő

Budapesti Szemle CCX. 1928.
291-304. o. Ybl Ervin: Az el-
mult képzőművészeti év

Náray Aurél festő

Magyar Művészet 1925. 580-583. o.
Művészetünk a külföldön.

Aurél

Náray Antal, festő

Budapesti Szemle 1913/CLIII/314-322 l.

D.: Téli tárlatok.

Náray Aurél festő

Magyar Müvészet 1925.583-584.o.
Kiállitások.

Náray Aurél festő

Budapesti Szemle CCLXI.1941.
168-176.Spectator: Képzőművészet

Zentai Tóth Istvánné Molnár

132

Kiállitások

Müterem. Náray Aurél kiáll.1941.

Budapesti Szemle CCLXI.1941.168-176.
Spectator: Képzőmüvészet

Lerzini József hőfaragó

413,

Táblakép Önarckép

Nádai Aurél

Műbarát. 1922. II. 117. o.

A Nemzeti Szalon tavaszi tárlata.

Táblakép „Tamburás nő"

Náray Aurél

Művészet, 1922. II. 117. o.

A Nemzeti Salon tárlata.

Náray Aurél festő

Pesti Hirlap. 1921. nov. 20. 5

K. K. L. Csoportkiállítás

Náray Aurél festő

Magyar Művészet, 1926

415-416. o.

Művészeti élet. /e. a./ Lajtó levele a velencei magyar kiállításról.

Náray Aurél festö.

Népszava.1924.X.19. 9.l.

Náray Aurél festö.

Múbarát. 1921. I. 359. l.

Nádaj Aurél festő

Művészet, 1922. II. 117. o.

A Nemzeti Szalon tavaszi tárlata.

Náray Aurél festő

Magyar Művészet, 1926

415-416.o.

Művészeti élet. /e.a./ Lajtóval a velencei magyar kiállításról.

Czencz János: Menyecske, olajfestmény.

75a	Szepesi Kuszka Jenő†, Csorbató	olajf.	P 350.—
76.	Kömpöczi Balogh Endre, Pünkösdi rózsák	„	P 900.—
77.	Krusnyák Károly, Terefere	„	P 1.650.—
78.	Magyar Mannheimer Gusztáv†, Balaton	olajf.	P 1.200.—
79.	Márk Lajos†, A kertben	„	P 1.800.—
80.	Máté József, Álarcos félakt	Pasztell	P 400.—
81.	Merényi Rudolf, Akt.	olajf.	P 500.—
82.	Móna Sándor, Falusi táj	„	P 500.—
83.	Moroni†, Férfi portait	„	mag. tul.
84.	Nádler Róbert†, Tájkép	„	P 3.500.—
85.	Náray Aurel, Mulatozók,	„	P 1.500.—
86.	Náray Aurél, Testvérek	„	P 750.—
87.	Náray Aurél, Bíró előtt	„	P 1400.—

88. Náray Aurél, Cinka Panna	olajf.	P	750.—
89. g. Nagy Zsigmond†, Összeesküvők	„	P	2.000.—
90. Neogrády Antal†, Tiroli táj	„	P	2.000.—
91. Neogrády László, Téli táj	„	P	1.600.—
92. gy. Németh Gyula, Interieur	„	P	1.400.—
93. gy. Németh Gyula, Vásár	„	P	750.—
94. Okos Géza, Epreskerti részlet	„	P	450.—
95. Okos Géza, Tájkép	„	P	300.—
96. Pécely Antal, Almaszedés	„	P	1.100.—
97. Pécely Antal, Öregek	„	P	1.200.—
98. Pécsi-Pilch Dezső, Falusi táj	„	P	2.000.—
99. Pólya Tibor†, Falusi udvar tél?	„	P	2.500.—
100. Polczer Lajos, Rózsák	„	P	900.—
101. Raksányi Dezső, Kompozíció	„	P	850.—
102. Raksányi Dezső, Vaskapu	„	P	1.500.—
103. Romek Árpád, Muskátlis tornác	„	P	2.600.—
103a Romek Árpád, Könyvcsendélet	„	P	1.600.—
104. Rubovits Márk, Naplemente	„	P	450.—
105. Rudnay Gyula, Itatás	„	P	4.000.—
106. Rudnay Gyula, Kuruc lovasok	„	P	5.000.—
107. Rudnay Gyula, Lovak	„	P	4.000.—
108. Spányi Béla†, Téli táj	„	P	10.000.—
109. Somogyi Dániel†, Férfi képmás	„	P	650.—
110. Somogyi Dániel†, Női képmás	„	P	900.—
111. Szánthó Mária, Leány almával	„	P	1.400.—
112. Szánthó Mária, Akt	„	P	1.400.—
113. Szabó S. Béla, Olasz táj	„	P	650.—
114. Szendy Arisztid, Piac	„	P	350.—
115. Szendy Arisztid, Könyvcsendélet	„	P	450.—
116. Szendy Arisztid Piac	„	P	750.—
117. Szlávik Dezső, Csendélet	„	P	600.—
118. Szüle Péter, Férfi fej	„	P	1.200.—
119. Szüle Péter, Ülő nő	„	P	800.—
120. Szüle Péter, Evő leány	„	P	1.800.—
121. Szüle Péter, Pihenés	„	P	1.800.—
122. Szöllősy János, Fekvő akt	„	P	1.600.—
123. Szöllősy János, Olvasó nő	„	P	1.200.—
124. Udvary Pál, Vasárnap	„	P	1.600.—

Náray Aurél

Újság 1936. XI. 18.

SÁG 936. XI. 18

Náray Aurél

gyüjteményes kiállitása a „Müterem"-ben

A Kossuth Lajos-utcai „Müterem"-szalon ujra megnyilt helyiségét Náray Aurél kiállitásával avatja fel. Jó ómen, mert Náray ritka müvészi tulajdonságokkal bővelkedő festő, finom és nemes müvész és utolsó gyüjteményes kiállitása óta jelentős lépéssel jutott előbbre pályáján.

Régebben költői kifejezésü női fejeiről volt ismert. Már a Nemzeti Szalonban rendezett gyüjteményes kiállitásán feltüntek krisztusi kompoziciói. Ezen a most megnyilt kiállitásán, azt mondhatni, egyházi tárgyu kompozicióié a főhely. Néhányuk különösen szép, jó egyensulyu és érdekes kompozicióju kép, például a „Krisztus Jairus házában" cimü, amelyen igen szerencsés módon vonja bele az előtéri intérieurbe a külső tájat. Szépen és egyéni módon komponált meg olyan tömérdekszer feldolgozott tárgyat is, mint az utolsó vacsora jelenete. Viszont a „Kánai lakodalom" nyugtalan hatásu, tulságosan foltokra bontott előadása miatt. Náraynak ezek a szentképei általában a rögtönzések hatását keltik. Viszont attól olyan lendületesek és olyan megragadók. Attól és szineik szépségétől. Náray nagyon finom szinkeverő. Kevés szinnel dolgozik, azokat is megsápasztja, de igen finom harmóniákba tudja szerkeszteni őket. Megragadó hatásuvá fokozza fehéreit, amelyeket Munkácsyra emlékeztető módon rak fel széles foltokban, „Nem halt meg a leányzó" cimü Krisztus-képén különösen szembetünő ez a rokonság.

Nagy ideje lenne, hogy a szentképfestő Nárayt végre észrevegyék ott, ahol éppen az olyan kvalitásu müvészre volna szükség, amilyen ő. Majd mindegyik egyházi tárgyu festménye disze lehetne templomainknak. Festői tulajdonságaikon felül alkalmassá teszi őket erre a mély érzés is, amellyel a müvész át tudja járni elképzeléseit. Náray Aurél nemcsak festő, hanem vallásos érzésü költői lélek is. Ecsetje alatt megszépül a hétköznapi motivum és magasrendüvé nemesedik a közönséges. Ihlet és igazi vallásos érzés dolgában senki sem vetekedhetik vele mai festésünkben.

Különös jelenség müvészeti életünkben. Félrevonultan él és nem tagja semmiféle csoportnak sem. Ennélfogva mindenhonnan kiszorul, ahol a magyar müvészet csoportosan megjelenik. A Mücsarnok legfeljebb ha mutatónak fogadja be kiállitásain egy-egy festményét. A fiatal müvészek „tulvannak" rajta, ami pontosabban annyit jelent, hogy müvészetét nem is ismerik. Az élet bántalmai elől Náray álmaiba menekül. Álmodozva járja az élet utjait és álmodozásának gyümölcsei a képei. Szépséges, megindító, szivhez szóló női fejeinek hosszu sora látható mostani kiállitásán is. Valóságos álombeli galériája egy szépségideálját kereső festőnek. Fiatal lányok, fiatal asszonyok, gyakran egyazon tipusnak változatai, szőkék és barnák, rózsásarcuak és liliomarcuak, az egyik hegedüt szorongat a kezében, a másik angyalképü gyermekét öleli magához — megannyi álomkép, a valóság felett lebegő elképzelése a müvésznek.

Igaz, nem egyenlő értékü valamennyi. Náray sok képén tulságba viszi foltelaprózó előadási módját, ami miatt a képek vázlatosabbaknak és kevésbé készeknek hatnak, mint aminők a valóságban. De ilyen képeinek is jelentős a szinbeli varázsuk. Ahol a müvész inkább urrá tud lenni idegzetén és a megérleléshez szükséges nyugalmat ki tudja erőszakolni a külső körülményektől, ott olyan eredményhez jut el, mint „Hegedühangok" (31.) cimü képén, vagy a 60. és 61. számu arcképtanulmányán.

Mindenképpen kiváló müvésszel ismerkedik meg kiállitásán a közönség. Olyan festővel, akinek nem utolsó varázsa, hogy müvészete senkire nem emlékeztet, legkevésbé a közelmult festői divatjaira, amelyeket tolvajnyelven „korszerüek"-nek szokás nevezni.

Elek Artur

sürgetnek helyreállításában szolgálatot tenni azzal, hogy rámutatunk *egyes téves megalapozású állásfoglalásokra* és az igazi tényállásra — ugy azt kötelességünk is megtenni.

— Végezetül nem tagadhatom meg magamtól annak, a nemzet javáért szinte fohászként szivemből feltörő óhajnak kifejezését, bárcsak a felmerült incidens alkalmul szolgálna *a szerencsétlen reverzális-intézménynek eltörlésére és ezzel a különböző keresztyén egyházfelekezetek közötti béke, megértés és a nemzet érdekében való testvéri összefogás megszilárdulására.*

A püspök-elnöki nyilatkozat felolvasását fojtott csendben hallgatta a zsinat s egyes mondatok után nagy éljenzés hangzott fel. *Mesterházy* Ernő dr. világi elnök végül, egyhangu helyesléstől kisérve, mondotta ki, hogy a püspök-elnöki nyilatkozat megállapitásait a zsinat *„tudomásul veszi, magáévá teszi* és teljes egészében jegyzőkönyvébe iktatja".

A továbbiakban a zsinat napirendjén lévő II. törvénycikkhez, a presbitériumi rendszerre vonatkozólag benyujtott módositó inditványokat az alkotmányjogi és közigazgatási bizottsághoz utasitották.

A zsinat legközelebbi ülését szerdán tartja.

— **Gyászistentisztelet Ferenc József halálának évfordulóján.** Az Istenben boldogult I. Ferenc József király lelkiüdvéért halálának évfordulóján, 21-én, szombaton, a királyi palotában levő Szent Istvánról elnevezett várplébánia-templomban tartandó gyászistentisztelet délelőtt tiz órakor kezdődik.

— **Személyi változások a kultuszminisztériumban.** Legközelebb személyi változások lesznek a kultuszminisztériumban. Több ügyosztály uj ügyvezetőt kap. Befejezett tényként mondják, hogy ifj. *Wlassics* Gyula báró távozik a müvészeti főcsoport éléről és átveszi a népoktatási ügyosztály vezetését. A müvészeti főcsoport uj vezetője *Jalsoviczky* Károly dr. miniszteri osztályfőnök, az elnöki osztály eddigi vezetője lesz. Az elnöki ügyosztály élére *Wellisch* dr. miniszteri tanácsos kerül.

— **Degrelle-t elitélték tiz frankra.** *Brüsszelből* jelentik: A törvényszék most hozott ítéletet Degrelle rexista vezér ügyében, aki a St. Gudule-téren október 25-én beszédet intézett a tüntető rexista tömeghez. A törvényszék Degrellet csak rendőri kihágásban mondotta ki bünösnek és ezért tiz frank pénzbüntetésre itélte.

— **A Népszava uj főszerkesztője.** A szociáldemokrata párt vezetősége Weltner Jakabnak, a Népszava volt főszerkesztőjének elhalálozásával megüresedett főszerkesztői tisztségre Mónus Illést, a párt eddigi főtitkárát választotta meg, aki továbbra is megtartja a parlamenti frakcióban eddigi ügykörét. A párt vezetősége Breztovszky Edét a Népszava szerkesztőjének választotta meg. A megüresedett főtitkári tisztségre a pártvezetőség Büchler Józsefet választotta meg, aki továbbra is ellátja a budapesti községi frakció titkárságának vezetését. Büchler József ha-

MDK

Náray Aurél, festöm.

813. Madonna a gyermekkel. J.f.j. Olf.

Á rverési Közlöny. 1929. ápr. 3. rk. sz. 34.1.

Náray Aurél MDK

Szendergés, olf.

Műcsarnok 1918-19. Téli kiállitás.

Náray Aurél MDK

Fekete hegedü, olf.

Mücsarnok 1918-19. évi Téli kiállitás.

MDK

Náray Aurél, festö
szül.1883

Két gyerek. Jelezve. Olf.
35 x 25 cm.
Fiatal lány. Jelezve. "
35 x 24 cm.

Almásy-Teleki XI. 1943. Kat. 23.1.

Náray Aurél MDK

Erzsike

Műcsarnok 1936. máj-jun. Jub. kiáll.

Náray Auréll MDK

Tanulmány
Nő a szabadban

Műcsarnok 1936. okt.nov.
A nő a művészetben kiáll.

Náray Aurél MDK

Bánat, olf.

Műcsarnok 1924. febr-márc.

Náray Aurél MDK

olajfestmények
Őszi táj I-III.
Ngi fej
Jézus a kereszten
Váratlan vendégek

Nemzeti Szalon XXXIV. csoportkiáll. 1921. nov.

Náray Aurél MDK

olajfestmények
Nő leánykával
Fehérruhás kislány
Fekete hegedü
Az őrházban
Eredés /táj/

Nemzeti Szalon XXXIV. csoportkiáll. 1921. nov.

Náray Aurél MDK

olajfestmények
Vizparti idyll
Virágos interieur
Női mellkép
Női profil

Nemzeti Szalon XXXIV. csoportkiáll. 1921. nov.

Náray Aurél MDK

olajfestmények
Margit
Utolsó vacsora /vázlat/
Ceruza skiccek
Mulatozók ceruza skicc

Nemzeti Szalon XXXIV. csoportkiáll. 1921. nov.

Náray Aurél MDK

olajfestmények
Érzelmes pillanat
Szendergés
Várakozás
Fehérruhás nő
Nemzeti Szalon XXXIV.csoportkiáll.1921.nov.

Náray Aurél MDK

olajfestmények
Patak partján
Nő korsóval
Anya gyermekével
Madonna
Nemzeti Szalon XXXIV.csoportkiáll.1921.nov.

MDK

Náray Aurél, sz. 1883.

Nővérek, festm.

Nővérek, "

Almásy-Tel.Int. 8. sukc. 1942. febr.
28 l.

MDK

Nárai Zsuzsa rajztanár

Munkás ábrázolásai szerepelnek a Móra Ferenc Múzeumban rendezett kiállításon. Szegeden dolgozik.

Pedagógiai Főiskolát végzett rajztanárok retrospektív kiállítása.

Tiszatáj, Szeged, 1960. július. 10. l.

MD K

Náray Aurél, festö

Krisztus tanit.

OMKT.-Mücsarnok. IV.Nemzeti Képzömüv. Kiáll.
BP.1937.ápr.29.-jun.2o. Kat. 14.1.

MDK

Náray Aurél, festö

Asztalnál.

MMTáre. Téli tárl. 1938.febr.-márc. Gyüjt. kiáll.
Bp.Mücsarnok. Kat. 18.1.

Náray Aurél

102 Merengők, 36.000,—

103 Kék interieur 30.000.—
104 Katica 30.000.—
105 Feketeruhás nő 26.000.—
106 Vallomás 27.000.—
107 Álmodás 25.000.—
108 Három nő 26.000.—
109 Forrásnál 30.000.—
110 Szabadban 21.000.—
111 Két nő ámorral 18000.—
112 A tékozló fiu 17.000.—
113 Tengerparti idyll 32.000.—
114 Barnabluzos nő 27.000.—
115 Nő leánykával 16.000.—
116 Fehérruhás kislány 15.000.—
117 Fekete hegedü 32.000.—
118 Az őrházban 32.000.—
119 Eredés (táj) 12.000.—
120 Őszi táj 5000.—
121 Őszi táj 5000.—
122 Női fej 9000.—
123 Őszi táj 7000.—
124 Jézus kereszten 32.000.—
125 Váratlan vendégek 24.000
126 Vizparti idyll 22.000.—
127 Virágos interieur 9000.—
128 Női mellkép 9000.—
129 Női profil 9000.—
130 Margit 9000.—

Valamennyi olajfestmény

Nemzeti Szalon 1921

34 csop. kiáll. nov.

fordít

131 Utolsó vacsora (vázlat) 6000.—
132 Ceruza skiccek 2000.
133 Mulatozók ceruza skicc 2000.—
134 Mulatozók ceruza skicc 2000.—
135 Érzelmes pillanat 30.000.—
136 Szendergés 30.000.—
137 Várakozás 25.000.—
138 Fehérruhás nő 18.000.—
139 Patak partján 20.000.—
140 Nő korsóval 8000.—
141 Anya gyermekével 12000.—
142 Madonna 33.000.—

NEMES JÓZSEF MŰVEI.

Haranglábi Nemes József 1889-ben Nagyváradon született. A festészet iránti hajlam már korán megnyilatkozott benne, azonban szülei kívánságára katonai pályára lép és a nagyváradi hadapródiskola elvégzése után 1908-ban, mint tényleges tiszt kerül a honvédséghez. De eredeti hajlama mégis utat tört magának és szolgálatának ellátása mellett szorgalmasan látogatta az esti aktrajzolást Papp Henrik Papp Sándor később Ferenczy Károly vezetése alatt, míg végre 1912-ben végleg bucsut mond a katonaságnak s kizárólag a festészetnek szenteli életét. Még az év őszén kimegy Münchenbe Hollósyhoz s nála marad a háboru kitöréséig. Ekkor a harctérre kerül, rövidesen oroszfogságba esik, honnan csak 1918-ban sikerül hazajutnia. Hadifogsága elején dolgozhatott, később teljes három évig tétlenségre volt kárhoztatva. Hazatérte után ujból lelkesen fog a munkához, egy ideig még Kernstock Károly vezetése mellett, majd pedig önállóan

Náray Aurél

Alkotásával szerepelt a Nemzeti Szalónban
a Független Művészek Társaságának kiáll.-én.

Uj Nemzedék, 930.X.5.

Nárai Aurél

Alkotása a Nemzeti Szalónban a Független Művészek Társ.-nak kiáll.-án.

Est, 930.X.5.

Náray Aurél

Alkotása, a Független Művészek Társaságának
őszi tárlatán.

N.U.930.X.2.

Náray Aurél

B.H.930.X.5.

(Független művészek kiállítása.) A Nemzeti Szalonban holnap a *Független Művészek Társaságának* kiállítása nyílik meg. Nagyobb meglepetés nem vár a szemlélőre, mindenütt a szokványos polgári ízlés jegyében készült festmények, grafikák, szobrok. Kiválnak *Náray* Aurél nagy bibliai kompozíciója, a művész szokott, kissé laza stílusában, gyügyei *Nagy* Zsigmond csillogó színű, spanyolos életképe, *Borsos* István lidói strandképe, *Endrey* Sándor, vitéz *Darvassy* István és *Prohászka* József férfiarcképei, *Szentgyörgyi Gyenes* Lajos színdús csendélete, *Udvary* Pál, *Kézdi-Kovács* László, ifj. *Gaár* Vilmos, *Gaál* Ferenc és *Porter* Paula tájképei, *Telek* Antal csendélete, *Farkas* Béla, *Cs. Szomory* Imre és *Tóth* Erzsébet szobrai és *Hamvas* Magda festett porcellánedényei.

Náray Aurél

Biblikus kompozíciójával

.....

szerepelt a Független Művészek Társ.-nak

kiáll.-án.

8.O.U.930.X.5.

NÁRAY Aurél

Művével szerepel a Művészház
Téli Tárlatán.

P. K. 929. XII. 22.

Náray Aurél festő

karapal „A nő a művészetben"

c. kiállításon a műcsarnokban

Ujság 1936 X. 24

Náray Aurél 22. l.

Nyáry Albert báró 22. l

Paczka Ferenc 23. l.

Pap Henrik 23. l 24. l.

Parobek O. (?) 24. l.

Pogány Lajos 24. l.

Révész Imre 24. l.

Rippl Rónai J. 24, 25.

Romako Anton 25. l

Roskovits Ignác 25. l.

Rudnay Gyula 25. l.

Ruppert Otto von 26. l

Nemzeti Szalon II. auka.

Kovács

l.

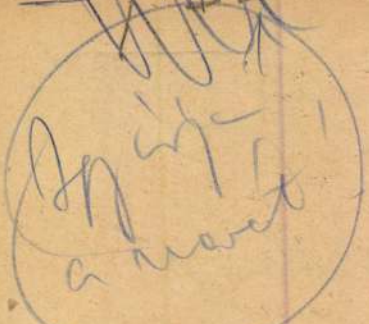

nusz. Budapest, 1936.

177 ÁDÁM IVÁN: Pálosaink *Egyházmegyei Lap*, 1883. MIHÁLY: A Buda melletti rinc páloskolostor története 1911. 513—, 586—, 686—, — KISBÁN EMIL A magyar pá ténete. Budapest, 1938.

178 KROMPECHER, id. h.

179 WENZEL GUSZTÁV: Magyaror kori váraink és városa kezési módjáról. Budape — CZOBOR BÉLA: Magyar zépkori várai. *Századok*, 1 704— l. — PONTALLY ISTV tárjárás előtti magyar k archeológia és a történettud álláspontján. *Délmagyarors neti Értekezések*, 1880. 1 KÖNYÖKI JÓZSEF: A középk különös tekintettel Magyaror dapest, 1905. — BÉKEFI REM laton környékének egyházai középkorban. Budapest, 190 ELEMÉR: A magyar várak tö lődése. *Élet*, 1912. — VARJ

Budapest,

Petrik Béla:

Könyves-, Kőfaragó- é

~~Budapest, 1911.~~ 1

Náray Aurél NDK

olajfestmények
Két nő ámorral
A tékozló fiu
Tengerparti idyll
Barnabluzos nő

Nemzeti Szalon XXXIV. csoportkiáll. 1921. nov.

Náray Aurél MDK

olajfestmények
Vallomás
Álmodás
Három nő
Forrásnál
Szabadban

Nemzeti Szalon XXXIV. csoportkiáll. 1921. nov.

Náray Aurél MDK

olajfestmények
Merengők
Kék intérieur
Katica
Feketeruhás nő

Nemzeti Szalon XXXIV. csoportkiáll. 1921. nov.

MDK

Náray Aurél

Hajnal, of.

N.Szal. őszi tárl. 192c. szept. 21. l.

MDK

Náray Aurél, festö

152. Nöi tanulmány. Olf.
153. "Rózsák " "
154. "Utolsó vacsora" "

Uj Szalon. Megnyitó Kiállitás. Bp.1934.ápr. Kat.

MDK

Náray Aurél

Madonna, or.

Téli Kiállitás. 1935. nov.-dec. Műcs. 15.1.

Mary Antin

Madonna, or.

Yale Publications. 1925. pp. 4to. Mica.

15.1.

MDK

Náray Aurél

Arcképtanulmány, of.

Téli Kiállitás. 1935. nov.-dec. Mücs.
15.1.

MDK

Náray Aurél, festö

Mária menybemenetele.

Bp.Mücs.-OMKT /Nemz.Képzöm.üv.kiáll./Rend.M.Kir.Vall.-
és Közokt.Min./ 1933 ápr.19.-máj.25. Kép.tm. 36.l.

M.D.K.

Náray Aurél. /1883-

575. Bánat. Olajf. 68.8x56 karton

Háborus műtárgyveszteség-jegyzékek. IV. füzet.
MUMOK. Bp. 1952. 40. l.

MDK

Náray Aurél

Madonna, of.

Kocsmai jelenet, of.

Árv.Közl. 1929. jun. 4.rk.sz. 27 l.

MDK

Náray Aurél

Műteremben, szén

Árv.Csarnok. 1940. jun. 94.sz. 33. 1.

MDK

Náray Aurél, festö

Nö korsóval.	Olaf.
Nöi tanulmány.	"
A hegyi beszéd.	"

Nemzeti Szalon.- Öszi Tárlat. 1931. szept. Kat.

Náray Aurél:

MDK

Testvérek

A Budapest-Szentimreváros Kulturegyesület kiáll.
1935. Bp. XI. Horthy Miklós ut 15/d.

MDK

Náray Aurél: Idill, olf.
Mulatozók, olf.
Vacsora, olf.

Spirituális művészek szöv.7.csoportkiáll.
Nemzeti Szalon 1944 ápr-máj.

MDK

Náray Aurél

Szabadban, of.

Nő gyerekekkel, of.

Leány, of.

N. Szal. Téli Tárl. 1920. dec.
14.l.

MDK

Náray Aurél, festö

Madonna a gyermekkel. Jelzett. Olf.

Árverési Közlöny. Festm., rajzok. 1936 okt.4. nr.sz. 37.1.

Náray Aurél festő.

1883.febr.27. Budapest.

Krisztus a tengeren. Olaj.

Szépmüvészeti Muzeum Uj Magyar Képtárának Kat.
Bp.1928. 21 l.

MDK

Náray Aurél

Mulatozók, of.

Mulatozók, "

N.Szal. 1913. tav. kiáll. 19.1.

MDK

Náray Aurél, Bp. 1883-

Jézus a vak koldusokkal

Az Egri Kaszinó kiáll.kat. Eger, 1924. aug.

18. l.

MDA

Náray Aurél

Müteremben, cer.

Árv.Közl. 1940. dec. 7.rk.sz. 96. anke.

28 l.

MDK

Náray Aurél

A pásztorok, of.

Női tanulmány, of.

Uj Szalon...karácsonyi kiáll. 1934. dec.

7. l.

MDK

Náray Aurél, festö

Pihenés. Olf.

Mk.Seg.Biz.Müv.Kiáll. 1914 nov.-dec. Kat. 7.l.
Szépm.Muz.

MDK

Náray Aurél

Nő Ámorral, of.

Várakozás, of.

Madonna, of.

Spirituális művészek kiáll. Nemz. Szal. 1939 márc. 12.1.

MDK

Náray Aurél

Lázár feltámadása, of.

Krisztus születése, of.

"Parancsold Uram...", of.

Spirituális művészek kiáll.Nemz.Szal. 1939 márc.

12.1.

MDK

Náray Aurél, festö

Ábrándozás. Olf.
Pici jány. "

Szépmüvészeti Muz. 1914.nov.-dec.
MK.Segit.Bizotts. Müvész.Kiáll. Kat. 2.l.

MDK

Náray Aurél, festö

Tájkép. Olf.

MK.SegéBiz. Müv.Kiáll. 1914 nov.-dec. Kat. 5.l.

Szépm.Muz.

MIK

Náray Aurél, festö

A hegyi beszéd. Olf.

Társasági ezüst érem I. kitüntetve/1929/.

Nemz.Szal.-A Független Művészek Trs. -III.kiáll.
1930.okt. Kat.

MDK

Náray Aurél

Kisleány, of.

Árv. Csarnok 1o4. aukc. 1942. máj.

1o 1.

MDK.

Náray Aurél festő

"Duzzogók" /olaj/

Árverési Közlöny 4.sz. 1939. december.
42.l.

Náray Aurél

l.

Őserő. 1936. II. évf.
16. sz. 21. l.

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
67. jtg. 28. szám
Érk.: 1928. év febr. hó 23. n.

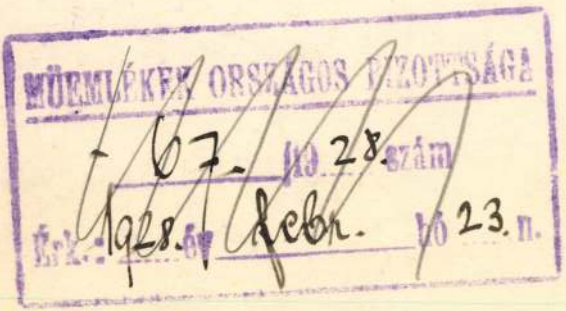

lek a nagytekintetü Bizottságn
memet teljesiteni, vagy a telj
veskedjék.

Budapest, 192

A Müemlékek nagytekin

Náray Aurél

Független Művészek Társaságának
őszi tárlatán "Ezerfel embereket
fogsz halászni" c. festményéért
kapta a Társaság ezüstérmét.

NU·929.x.20.

Náray Aurél

Alkotásával szerepelt a Független Művészek Társ.-nak kiáll.-án.

M.930.X.5.

Náray Aurél

Alkotása, a Független Művészek Társaságának kiáll.-án.

P.H.930.X.2.

Náray Aurél

"Új Szalon" bemutatkozó kiállításán a Kossuth L. utcában szerepelt.

PN. 934.N.15.

Nánay Aurél

"Új Szalon" első kiállításain a Kamuth L. utcában szerepelt.

M. 934. IV. 17-

Náray Aurél

Náray Aurél: Madonna.

Magyarság Éjfs
mell. 1928 dec. 2.

Az *Ország-Világ* műlapja

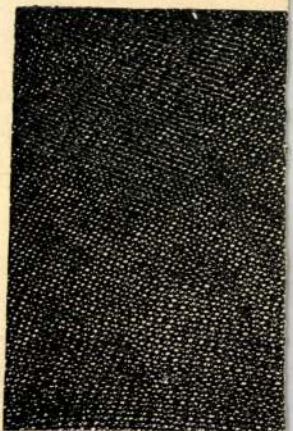

Náray Aurél

festőművész

Téli Tárlat - Mücsarnokban - képével szerepel.
Madonna.

Pesti Hirlap
1935.XI.16.

Náray Aurél

festőművész

Téli Tárlat - Műcsarnokban - képével szerepel.

Pesti Napló
1935.XI.17.

Náray Aurél

festőművész

Téli Tárlat - Műcsarnokban - képével szerepel.

Uj Magyarság
1936.I.17.

Náray Aurél

festőművész

Téli Tárlat - Műcsarnokban - képével szerepel.

Nagyon egyéni.

AZ EST.
1935.XI.17.

Náray Aurél

"Új Szalon" első kiállításán a Kossuth L. utcában képével szerepelt.

Ujság 9 34. IV. 15.

Náray Aurél

"Új Szalon" kiállításán a Kossuth L. utcában szerepelt.

PH. 934. IV. 17.

Náray Aurél

"Új Szalon" első kiállításán a Kossuth L. utcában szerepelt.

Munkácsy modorára emlékeztető tanulmá-
Náray Aurél
nyai é

MH. 934. IV. 18.

Váray Aurél

Szerepelt a nemzeti kiállításon.

PH 1933. IV. 20.

Vátay Aurél

szerepelt a Magyarság képzőművészeti kiállításán.

M. 1933. XI. 5.

Náray Aurél

Független Művészek Társaságának
őszi kiállításán a Nemzeti Szalon-
ban szerepelt.

EK.929.X.13.

Náray Aurél

Független Művészek Társaságának kiállításán szerepelt.

Náray Aurél, úgy látszik, folyton egy helyben mozog; kevésbbé artisztikusan mondja el ugyanazt, ami azelőtt őszinte és egyéni volt képein. Nagy bibliai kompozicióján a színek szürkén sárosak, melyekből nyersen rikolt ki egy vörös folt.

BH. 929. X. 13.

Nyáray Aurél

Független Művészek Társaságának őszi tárlatán a Nemzeti Szalonban a Társaság ezüstérmét "Exekutál embereket fogsz halászni" c. festménye kapta.

M.929.X.19.

Náray Aurél

Független Művészek Társaságának kiállításán a Társaság ezüstérmét kapta.

REK. 929. X. 20

Náray Aurél

Független Művészek Társaságának kiállításain a Nemzeti Szalonban szerepelt.

PH. 929. x. 13.

Náray Aurél

Független Művészek Társaságának
őszi tárlatán szerepelt.

A társaság kiállítói között ismertebb nevek: *Náray* Aurél, aki már látott képeivel szerepel, *Vigh* Bertalan néhány elegáns — ha nem is nagyon tartalmas — női fejjel, *Gál* Ferenc jó parasztcsaládjával, *Klimó* István napsütéses női arcképével. *Bardócz* Dezső jól rajzolt genrefigurákkal, Sz. *Gyenes* Lajos néhány szép csendélettel.

Pou. 929. X. 13.

Náray Aurél

"A hegyi beszéd" c. művével

szerepelt a Független Művészek Társasága tárlatán.

P.H.930.X.5.

Náray Aurél

Alkotása a Független Művészek Társ.-nak
őszi tárlatán a Nemzeti Szalónban.

M.930.Z.2.

Náray Aurél

Alkotása a Nemzeti Szalónban a Független Művészek Társ.-nak III. kiáll.-án.

Ujság, 930.X.5.

MDK

Náray Aurél

Virágszedés, olaj

A Gyüjtő. 43. auk, 1921. márc. 9 l.

MDK

Náray Aurél

Mária mennybemenetele

Nemz. Képzőműv. kiáll. Műcs. 1933. ápr.

36 l.

MDK

Náray Aurél, sz. 1883. febr. 27. Bp.

Orgonák, olaj
Krisztus a tengeren, olaj

Szépműv. Muz. uj szerzemények kiáll. 1924-26.
1926. okt. 12 l.

, homlokzatán szobrokkal, és vázák-
zám. A homlokzat szélein szobrok, a tor-
ó, trapézalapu szentély. Barokkstílű,

MDK

Náray Aurél

Gunyolják Jézust, cer.

Árverési Kösl. 1940. dec. 7.rk.sz. 96.muk.

38 l.

MDK

Náray Aurél

Ábránd, festm.

Biró J: A marosvásárhelyi képtár. Magy. Müvészet, 1937. 177-78 l.

MDK

Náray Aurél

Tér és Forma, 1937. 217 l. A Szentföldi Muz.kiáll.

MDK

Náray Aurél, sz. 1883.

Nővérek
Nővérek

Almássy-Teleki VIII. 1942.
28 l.

Náray Aurél MDK

Krisztus tanit

Mücsarnok 1937 IV. Nemzeti Képzőm. Kiáll.

[illegible]

Náray Auréll

Női tanulmányfej, olaj

Uj Szalon tav. kiáll. 1934. máj.

Nádasy Aurél

Kiakit

Mo. 1931. III. 8.

T. Cim!

A Művészettörténeti Dokumentációs Kö
ráskiadvány-sorozatát. A sorozat első

"Magyar Tanácsköztársaság Ké
cimü levéltári publikáció jelent meg, a
Művészeti Osztályának iratanyagát és a
iratanyagának a képzőmüvészetre vonat

Értesitjük, hogy ezenkivül intézetünk k

"Müvészettörténeti Tanulmányo
cimü kötete, mely a Dokumentációs Kö

Továbbá kapható

"Müvészettörténeti Tanulmányo
cimü kötete. Ára: 45.- Ft.

A felsorolt kiadványok megvásárolhatól

MDK

Náray Aurél

Képzőművészet 1935. 8o.sz.

M.D.K.

Náray Aurél

"Asztalnál" c. festményének repr.-ját bemutatja a lap a Műcsarnokban rendezett Téli Tárlat-ról.

Szinházi Élet. Bp. 1938. febr. 6-12. XXVIII. évf. 7. sz. 29. lap

M.D.K.

Náray Aurél festőművész
rajz 21.e.
Képirók, Képfaragók
Bpest, 1918

kitalált ötvösjegyekkel, XIX. század.

ÖTVÖSCÉH BEMONDÓ
JA.
tikus másolat a M. Nemzeti Múzeum
n.

üst, 8 cm.

kő, nyele kagyló.
cm.

akő, nyele ezüst.
cm.

LLA,
ű.
l.
és 18 cm.

révei.
i.
n.
yüjteményből.

Náray Aurél

MDK

Krisztus a hajó an tanit, olf.

Műcsarnok 1932. Budapest Közönségének képzőművészeti gyüjteményéből rendezett kiállitás

Náray Aurél

MDK

Rózsák, olf.

Mücsarnok 1934 téli kiállitás

Henry Aurel

Rösch, olf.

Náray Aurél

Alvó gyermek őrangyallal, olaj

Mulatozók, olaj

Idill, olaj

Alkotás Művészház XVI. Kiállítása. 1943.

aug. 3 l.

Szegedi Képzőművészeti Egyesület kiállitása.
1904. márc. 1.

Náray Aurél
Fekete hegedü, olaj

O.M.K.T. 1918-19. évi kiáll. Mücs. 9 l.

Náray Aurél festőművész
La cena di Emaus
Ritratto di ragazza
Esposizione Internazionale d Arte
Velence 1926.

Náray Aurél, sz. Bp. 1883

Jézus a vak koldusokkal

Egri Kaszinó kiáll. Eger, 1924. 18 l.

Náray Auréll
Lázár feltámasztása, olaj
Krisztus születése, olaj
"Parancsold Uram...", olaj
Nő Ámorral, olaj
Várakozás, olaj
Madonna, olaj

Spirituális müvészek kiáll. Nemz.Szal.
1939. márc. 12 l.

Náray Aurél

Testvérek

A Budapest-Szentimrevárosi kulturegyesület
képzőművészeti és iparművészeti kiállitása.
1935. 4 l.

Náray Aurél
Virágcsendélet

Tavaszi Tárlat. Mücsarnok, 1932. április,
8 1.

Náray Aurél
Az őrházban, olaj

Téli tárlat. Műcsarnok, 1919-20. 24 l.

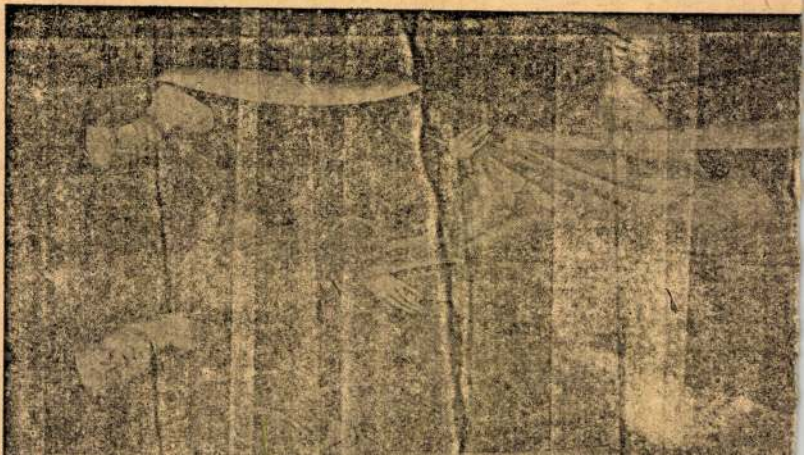

Náray Aurél
Az élet koronája, olaj

Téli tárlat. Műcsarnok, 1919-20. 24 l.

47. kép. *M. S. mester, 1506: Krisztus az Olajfák hegyén.*

. *Szent Mária és Szent Dömötör*
'a, tempera, egyenkint 75×42 cm.
Őszi kiállítás, 1930., Ipolyi, 42., 44., 43. szám. — Csánky Dénes: Az O. M. Szépművészeti Múzeum Évkönyvei, VIII., 1937., 173. l. (Tévesen tulajdonítja az apostolvértanúságok mesterének s tévesen idézi Benescht.)

MAGYAR (?) FESTŐ, 1500 körül
Maximianus püspök megáldoztatja Magdolnát
a, tempera, 82×54·5 cm.
z Ipolyi-gyüjteményből.
Ipolyi, Biharvármegye, 76. szám. — Őszi kiállítás, 1930., Ipolyi, 18. szám. — Jajczay János: Az eucharisztia a művészetben. Tükör, VI., 1938., 332. l. (Képe 327. l.) — Jajczay János: A művészet hódolata az eucharisztia előtt. Bp. 1938., 75. kép.

Náray Aurél
Ábrándozás, olaj

Magyar Képzőművészek Segitő Bizottsága. Müvészeti kiállitás. 1914. 2 1.

Bárna /Baranyainé/ 1
Salgótarjáni járás.

Története: 1548-ban a Feled
felében elpusztulhatott, me
zik. 1715-ben nemes község
ségként 6 adóköteles háztar
János, 1826-ban a gr. Telek
Bekötőut végén és pat
Két patak összefolyásánál,
lik el, a bányavidék kopár
körülvéve. Kis házak, legna

R.kat.plébániatemplom. /Már
Fekvése: A falu déli, alsó
ca felett. A terep a szenté
ritéssel körülvett.

Náray Aurél
Pihenés, olaj

Magyar Képzőművészek Segítő Egyesülete. Művészeti kiállítás. 1914. 7 l.

Zárás

A vasuti állomástól hosszu sorban
és délkeletre huzódik. Kevés régi

te: Már a középkorban szerepel. 1548-
váth András a földesura, majd a török
a, 1633-1634 a váci nahije községei
rtozik, két adóköteles házzal. 1715-
1720-ban 6 magyar h ztartása van. 1770-
Telekiː László, Csoma Zsigmond és Sza-
mond, 1826-ban pedig gr, Keglevich An-
Ádám utódai, és a Szabó-család itteni
tokosok.

mon. emlit egy XIX. század közepén é-
rilakot, amelyet Szabó ferenc épittetett
5bb Roth Dezső és Varró Bernát tulajdo-
. Azonos-e Baranyainé által leirt és
század elejeinek jelzett ispánházzal ?/

Náray Aurél
festőművész
65 éves
(tüdőlob)
†1948. VIII. 29
Farkasréti temető

Halotti főkönyv
1077 folyósz

Náray Auréll, festö MDK
szül. 1883

Testvérkék. Jelezve. Vászon.

Fiatal lány virággal. Jelezve. "

gr. Almásy-Teleki Éva müv.int./v.Ernst-Muz./
IK.Müvészeti Aukció.1942 máj.1o.-töl kiáll.18.-án
Kat. 29.1. aukció

MDK

Náray Aurél, festö

Piros ruhás kis leány. Olf.

Az Andrássy alapitvány kamataiból megvásárolt müvek között van.

Müvészet 1916. 92.1.

MDK

Náray Aurél, festő

Kilenc képpel merepel.

„sajátos felfogása, impresszionista technikája, tőszgyökeres magyar pikture."

Jeles művészek kiáll. a Vigadóban. „Dunántul" 1928 XI. 3. – 6. l.
St-Ź. (Pécs)

MDK

Náray Aurél, festő

Nő hegedűvel, of

Kiti, of.

Jairus leánya, of.

Nemz. Szalon. - A Független Műv. Társ. - IV. Kiáll

1931 XI. - Kat.

MDK

Náray Aurél

az 1927 évi Egyházmüvészeti kiállitáson ezüst-diplomát nyert

Aktuális képzőmüvészeti események. Pesti Hirlap 1927 évi Kincsesháza.

Náray Aurél

Műve a Könnyű fele adomá-
nyozás révén került a Tamási
község képtárába.

Ordas Iván: Képtár a kamrában.
Tükör, 1977. augusztus 21 – 10. lap.

Náray Aurél

1919. ér végén Orbán Dezső Kobel ~~Jenővel~~ Léo
együtt Temesváron kiállítást szervezett
magyarországi festők és grafikusok mű-
veiből, amiket ők hoztak Temesvárra.
A kiállítók között szerepelt a művész

dr. Bürger Ernő
(a hajdani Gyór Pál) Temesvár: Orbán Dezső 90. éves

Magyar Nemzet, 1974. dec. 1.

Náray Aurél

Őszinteség és önmagában való hit sugárzik kék tónusu alkotásaiból,-irja cikkében /- m -/: "Képek a tárlatokon" cimmel a Nemzeti Szalonban rendezett kiállitáson szereplő müveiről.

A HÉT, Bp. 192o. szept. lo.
XXXI. évf. 28. sz. 432. lap.

Náray Aurel

Művei szerepeltek az 1919 novemberében Temesváron rendezett magyarországi festők és grafikusok kiállitásán

Magyar Nemzet 1974 december 1
14.old.

NÁRAY AURÉL

Aukción:
Aurel Naray: Geschwister.
Öl auf Leinwand, 65x58 cm. Sign.

Wien, Dorotheum,
631. Kunstauktion, März 1981.
Katalogus 916.sz. 108. old.
Kép: Taf. 258.

Náray Aurél MDK

Koraőszi hangulat, olf.

Mücsarnok 1915. tavaszi tárlat

Náray Aurél MDK

Bánat, olf.

Mücsarnok 1915. tavaszi tárlat

Náray Aurél MDK

Álom, olf.

Mücsarnok 1915-16 téli tárlat

Náray Aurél MDK

A hüs völgyben, olf.

Mücsarnok 1916. tavaszi tárlat

Náray Aurél MDK

Pirosruhás kislány, olf.

Mücsarnok 1916. tavaszi tárlat

Náray Aurél

MDK

Az utolsó vacsora, olf.

Műcsarnok 1915-16 téli tárlat

Náray Aurél

n MDK

Intelmek, olf.

Mücsarnok 1916-17 téli tárlat

Náray Aurél MDK

Emlékezés, olf.

Uszonna közben, olf.

Mücsarnok 1912. tavaszi kiállitás

Náray Aurél MDK

Ülő nő, olf.

Mücsarnok 1912. tavaszi kiállitás

Náray Aurél

MDK

Profil, olf.

Műcsarnok 1912. tavaszi kiállitás

Náray Auréll MDK

Női tanulmány II. olf.

Mulatozók, olf. I-II. képtanulmány

Női tanulmány, olf.

Borus gondolatok, olf.

Mücsarnok 1913. tavaszi kiállitás

Nátny Antal MDK

Náray Aurél

MDK

Mulatozók, repr.

Műcsarnok 1913. tavaszi kiállítás

Náray Aurél MDK

Barnabluzos nő, olf.

Műcsarnok 1928/29 téli kiállítás

MDK

Náray Aurél

"A forrásnál" c. festménye.

Művészet, 1917. 5.l.

MDK

Merey Aurél

"A forrásnál" c. festményre.

Művészet, 1917. 5.l.

Náray Aurél MDK

Női arckép-tanulmány

Műcsarnok 1930 tavaszi kiállitás

Náray Aurél

MDK

Klárika, olf.

Műcsarnok 1928/29 téli kiállitás

Náray Aurél

MDK

Nő amorettel, olf.

Műcsarnok 1929/30 téli kiállitás

Náray Aurél MDK

Leány népviseletben, olf.

Műcsarnok 1929/30 téli kiállítás

MDK

Návay Aurél

Magyar müvészek Rómában. A Mügyüjtő. 1928. 1o. sz. 285.1.

Náray Aurél

MDK

Bözsike, olf.

Műcsarnok 1929/30 téli kiállitás

Náray Aurél MDK

Madonna, olf.

Műcsarnok 1929 tavaszi kiállitás

Náray Aurél MDK

Virágok, olf.

Mücsarnok 192o-21 téli kiállitás

Náray Aurél MDK

Fehér rózsa, olf.

Mécsarnok 1920-21 téli kiállítás

Náray Aurél MDK

Az élet koronája, olf.

Műcsarnok 1919-2o téli kiállitás

MDK

Náray Aurél

A Független Művészet Társaságának pécsi kiállításán szerepelt.

Cikk: Művészet.

Dunántúl, 1929. máj. 5. 9. l.

Náray Aurél

Az őrházban, olf.

Nicsarnok 1919-2o téli kiállitás

MDK

Náray Auréll

Pihenő nő./vázlattanulmány/.Olajf.

KMT 1912/13. téli kiáll.50.l.

MDK

Náray Aurél

Profil.Olajf.
Ülő nő /pillanatkép/.Olajf.

KMT 1912.tav.kiáll.kat. 44.l.

MDK

Náray Aurél

A hús völgyben. Olajfm.

KMT 1916. tav.kiáll. 35.lap

MDX

Náray Aurél MDK

"Nem halt meg a leányzó,csak aluszik", olf.

Műcsarnok 1929 tavaszi kiállitás

MDK

Náray Aurél

Pihenő nő /vázlattanulmány/ Olajf.

Képzőm.Társ.1912/13. téli kiáll.kat. 50.l.

MDK

Náray Aurél festm.

681. Olvasó nő /tanulmány!. Olk.

Műcsarnok. 1911/12 téli kiáll. Kat. 75.1.

Náray Aurél

MDK

Pihenés, olf.

Műcsarnok 1917 tavaszi tárlat

MTK

Náray Aurél, festöm.

sajátos drámai vázlatosságu szép képe
tartja fogva az érdeklödést.

Chroniqueur:
Mücsarnok. - Téli tárlat.

Képzömüvészet. IV.évf. 26.sz. 28.l.

MDK

Náray Aurél, festöm.

493. Emlékezés. Olf.

494. Uzsonna közben /pillanatkép/. Olf.

KMT 1912.tav.kiáll. Kt. 67.1.

MDK

Náray Aurél, festöm.

493. Emlékezés. Olf.

494. Uzsonna közben /pillanatkép/. Olf.

KMT 1912. tav.kiáll. Kat.68.XX 67.1.

Náray Aurél

Műcsarnok Tavaszi Tárlatán képei-
vel szerepelt.

N4.930 III.15.

Náray Aurél

Alkotása az Uj Szalon tav.kiáll.-én.

Ujság, 934.V.27.

Náray Aurél

festőművész

Spirituális Művészek kiállitása - a Nemzeti Szalonban- képével szerepel.

Nemzeti Ujság
1930.V.29.

Náray Aurél

festőművész

Spirituális Művészek kiállitása - a Nemzeti Szalonban - képével szerepel. Legfőbb lelki gyönyörüségét a biblikus képekben leli. Ezuttal egyik legszebb nagy vásznát látjuk: a Krisztus születése cimén, melynek egyik oldalán az imádó napkeleti királyok, másik oldalán a krisztusi gyermek körül az angyalok serege csoportosul, ami vásznát igen poétikussá teszi. Feltünik még egy nagy bibliai jelenete: Krisztus feltámasztja Lázárt. Finom leányfejeket és virágcsendéleteket is látunk a mestertől.

Pesti Hirlap
1930.V.29.

Náray Aurél

Alkotásával szerepel az Uj Szalon tav.tárlatán.

M.934.V.27.

Náray Aurél

Alkotásával szerepel a Magy.Képzőm.Egy.jub. kiáll.-án.

P.H.934.XII.12.

Návay Aurél

Szerepel az Uj Szalon karácsonyi tárlatán.

N.U.934.XII.19.

Náray

Alkotása, a Műcsarnok tav. tárlatán.

Est, 932. IV. 24.

Náray

Alkotása, a Múcsarnok tav. tárlatán.

Est,932.IV.24.

Váray Aurél

szerepelt a művészcsoportok művésznői kiállításán.

Est 1931. II. 22.

Váray Aurél

Szerepelt a művészcsoportot műcsarnoki kiállításán.

P H. 1931. V. 21.

Nátay Aurél

Szerepelt a művészcsoportok műcsarnoki kiállításán.

PN 1931. II. 22.

Vátay Aurél

Szerepel a művészcsoportok műcsarnoki

kiállításán.

NN 1931. II. 22.

rózni azonban még nem.

Nyáray Aurél: Hegyi beszéd

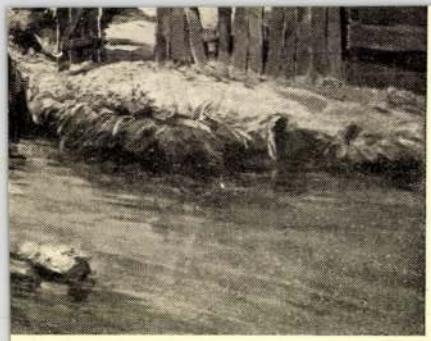

1: Patak partján
áris kiállitásáról

Nem veszit modernségéből a korszerü épitmény akkor sem, ha kaktusz helyett muskátlivirágot termesztünk a kombinált háló és urszobában. De álmodern marad a sarokra épitett ablak akkor is, ha a vasbeton szerkezeti kihasználása nélkül — ezt imitálva — helyezzük az ablakot a szoba csücskére.

Az ablaktalan sima falfelület sem korszerü jellegzetesség. Aki megáll Budapesten az Alkotmány és Gorove ucca sarkán rápillantva a Kuria épületére, csodálkozva állapithatja meg, hogy az antikstilü homlokzat falsikjain egyetlen ablak sincsen.

Amint nem Corbusier büne, ha az új Lipótvárosban áthallatszik a rádió a vékony falakon, ugyanúgy nem róható fel a levegőtlen hallok rendszere sem a korszerü épitészet hibájául. A rossz épitkezés épúgy nem velejárója a haladó épitőszándéknak, mint ahogy a hall sem egyéb, mint a régi alaprajzokból átvett „alkóv" tetszetős feltálalása.

Náray Aurél
„Kiti"
„Nő hegedűvel" két poetikusan szép leánykép más.

(– – ó): Független Művészek Társasága.
P. H. 931. XI. 15.

Náray Aurél

neve említésse méltó a kiállítóké közül.

– io.: Nemzeti Szalon. – Független. Mű. Társ.

P.N. 931. XI. 15.

Náray Aurél

is szerepel műveivel.

Kázkilenc magy. képzőműv. vesz részt a veneziai kiállításon.

N. U. 932 - III - 27.

Náray Aurél

elvontan látott, de őszintén előadott portréival szerepel.

(Dekány András):

Függetl. Művészek a Neuv. Sz.-ban.

M. 931. $\overline{X_1}$: 15

Nagy arcról
vibráló színekkel tűnik ki.
(Függetl. Kisg. kiáll. a N. Sz.-ban.)

(S. F.): Két kiállítás.
Est. 931. XI. 15.

Náray Aurél

rózsaszínruhás nője a jó dolgok közé tartozik.

(gy. t.): Független Művészek kiállítása (N. Sz.)
8 ó. u. 931. XI. 15.

Náray Aurél

festőművész

Solymosi Képszalon kiállítása - Miskolcon a Megay cukrászda helyiségében - képével szerepel.

Solymosi képszalon
meghívója 1931..

Náray Aurél

festőművész

Csoportkiállitás - Lipótvárosi Társaskörben - képével szerepel.

Nemzeti Ujság
1931.III.4.

Néray Aurél

"Madonna" c. műve a Független Művészek Társ. kiáll.-án.

P.H.930.V.9.

Mr. Ray Auer

"Madonna" c. mlva a Hoffertlan Hlvebank Thre.
Kidd.-fn.

I.H.C.J.C.V.C.

Náray Aurél

Alkotása, a szfőv. műgyüjteményének kiáll.-án a Műcsarnokban.

N.U. 932. VI. 17.

Náray Aurél

Alkotása, a szfőv. múgyűjtemányének kiáll.-án a Múcsarnokban.

N.U. °32.VI.17.

Náray Aurél

Nemzeti Szalon nagy téli tárlatán női fejével szerepelt.

PH. 932. T. 1.

M.932.TA.

Téli tárlat a Nemzeti Szalonban

Nyugodtan mondhatjuk: jobb, mint az eddigiek, jobb a tavaszinál és az őszinél is. Valami kis mozgás, élet van ezen a kiállításon és nincs az a nagy, halálos dermedtség, ami néha ráfeküdt a Szalon tárlataira. Kevesebb az ismeretlen név, azoknak a neve, akik olykor, tudj' Isten, hogyan, de mégis kaptak helyet a kiállítási termek falán és ezzel le is rontották a többieket, azokat, akik egyáltalában nem érdemelték meg társaságukat... Szó se róla, most is vannak páran, akiknek a legnagyobb örömmel megfordítaná az ember a „festményét" (mert néha a sima vászon nem olyan bántó, mint az a vászon, melyet olajfestékkel tönkretettek), de ezuttal névtelenségük szerencsére eltünik, elcsuszik azok között, akik értik az ecset kezelését.

Náray Aurélról már sokszor elmondtuk ezen a helyen, hogy milyen érdekes tehnikával, mély és felejthetetlenül szép lelkiséggel dolgozik. Nála minden a belső, a vizuális hatás és mostan, ujabb munkáinál — melyek valójában a régiek inkarnációi — csak azt látjuk, hogy *Náray* nem vesztett semmit eddigi erejéből s nem lépett le arról az utról, melyen minden müélvező örömére jár. Valamivel elvontabb nála d *Takách* Jenő, aki mostanában nagyon ritkán lép a nyilvánosság elé; pedig lirai, muzsikával átszött gondolatai igazán szépek és finomak... Érdekessége a téli tárlatnak *Bölcskey* Ferenc és *Szendy* Arisztid munkái. *Bölcskey* három festménye: napban szikrázó, levegös, élettel telitett munkák. Biztató elindulást jelentenek számára. Ugyanezt mondhatjuk *Szendy* egyik nagyobb kompoziciójára *(Körmenet elindul)*, ahol ugyan még van egy-két megoldásra váró részletkérdés, de ezek nem feltünöek és a kompozició mégis egységesen tisztán és egyszerüen árulja el a fiatal festő törekvéseit. *Tibisch* Ilona müvészi, markáns krétarajza, *Bánd* Viktória olajfestményei, *Guzsik* Ödön *Hegyi beszéd* cimü munkája, *Müller* Ágosta két kitünő portréja, *Négely* Rudolf tájképei, *Pálya* Celestin festményei és *Viski* János kitünő *Gulyás*-a jelentik az értéket, azt a magasabb, átlagon jóval felüli kategóriát, ahol nincsen semmi tétovázás, széthullt és össze nem fogott gondolat, kidolgozás. Mellettük még kiemelkednek nagyobb festményeikkel, akvarelljeikkel, pasztelekkel: *Ágoston* Vencel, *Wagner* Géza, *Turmayer* Sándor, *Tamássy* Miklós, *Kásás* Ernő, *Chiovini* Ferenc, *Feszty* Masa, *Dimits* Sándor, *Czene* János, *Borsos* István, *Bundschuh* Ottó, *Gajzágó* Sándor, *Juhász* Jenő, *Ráth* Olga, *Ruttkay* Mária modern csendéletei, *Sassy* Attila és *Neogrády* Magda és *Csortos* József japánosan könnyed portréja.

A szobrászati anyag ezuttal is gyenge. Alig egy-két figyelemreméltó mütárgy. Tulajdonképpen ketten érdemlik meg az igazi szobrász jelzőt: *Schrotta* Frigyes és A. *Beck* Mária. Artisztikusság és könnyedség jellemzi őket... A *Nemzeti Szalonnak* ez a téli tárlata pénteken, az ujesztendő első napján nyilik meg. Minden kritikus őszintén kivánja, hogy az elkövetkező esztendőben ne legyenek olyan ballépések (nyolc festőnő stb.), mint voltak az 1931-es évben. Sőt, a festők is igy gondolkodnak!...

Dékány András

Náray Aurél

932 VI. 1.

— **Kedvezményes fürdőjegyek a Magyarság vasóinak.** Az alanti fővárosi fürdők kedvezményes jegyei kaphatók a *Magyarság* kiadóvatalának hirdetési osztályában, Aradi-utca 8., emelet. Összeköttetést létesítettünk valaennyi városi fürdővel és sikerült oly megállaodást létesiteni, hogy ezen fővárosi fürdők edvezményesáru jegyeket bocsátanak a *Maarság* olvasói számára. A kedvezmény 20%. ent Gellért-fürdő: kombinált jegy 2 pengő heett 1.60, Rudas-fürdő: gőzfürdő 2 pengő heett 1.60, uszodajegy 1.20 helyett 96 fillér, zodajegy vetkőzőszekrénnyel 80 fillér helyett fillér, szalonfürdő 1.20 pengő helyett 96 fillér. échenyi-fürdő: gőzfürdő 2 pengő helyett 1.60, alonfürdő 2 pengő helyett 1.60, kádfürdő 1.60 lyett 1.28. Császár-fürdő: gőz-, iszap-, I. oszlyu kő- és kádfürdő 1.20 helyett 96 fillér, zodajegy kabinnal 1 pengő helyett 80 fillér, zodajegy vetkőzőszekrénnyel 70 fillér helyett fillér. Lukács-fürdő: kombinált gőz- és iszapgy 1.60 pengő helyett 1.28 pengő, uszodajegy binnal 80 fillér helyett 64 fillér. Hungária gőzrdőjegy reggeli, uzsonna, vagy villásreggelivel 40 pengő helyett 1.20 pengő.

Náray Aurél

festőművész

Képzőművészek Vándorszövetsége - Lipót körút 1.sz.a. helyiségben rendezett kiállitása - képével vesz részt

Az Est 1931.III.7.

Náray Aurél

festőművész

Csoportkiállitás - Lipótvárosi Társas Körben - képével szerepel.

Magyarország 1931.III.8.

Náray Aurél

Nemzeti Szalon igazgatósága
elsőosztályu Mention Honorable-val
jutalmazta egy festményét.

PH. 932. T. 1.

Náray Aurél

igazgatósága
Nemzeti Szalon Téli tárlat díjával
elsőosztályu Mentor Honorábleval
jutalmazta egy festményét.

NM.932.T.16.

Náray Aurél festőművész

Őszi Tárlat - Nemzeti Szalonban - képével vett részt
/"Hegyi beszéd."/

Pesti Hirlap 1931.IX.20

Náray Aurél festőművész

Őszi Tárlat - Nemzeti Szalonban - képével szerepel

Pesti Napló 1931.IX.20.

Náray Aurél festőművész

Őszi Tárlat - Nemzeti Szalonban - képével szerepel

Ujság 1931.IX.20.

Náray Aurél.

A spirituális műrészek kiállításán festményei szerepelnek.

Magyarság, 1928. Márc. 4.

Návay Aurél festőművész

Őszi Tárlat - Nemzeti Szalonban - képével vett részt /elvont, spirituális portrék/

Magyarság 1931.IX.20.

Náray Aurél festőművész

Nemzeti Szalon Őszi Tárlatán képével vett részt

Nemzeti Ujság 1931.IX.20.

Návay Aurél.

— A spirituális művészek kiállítása a Nemzeti Szalonban. A spirituális művészek szövetségébe tömörült festők és szobrászok március 4-én, vasárnap tartják a Nemzeti Szalon Erzsébet-téri palotájában III. kiállításukat, amelyen a kiállító művészek között szerepel *Návay* Auréi, *Remsey* Sándor, *Remsey* Jenő, *Alberth* Ferenc, *Krivácsy* Miklós és az uj irány számos tehetséges képviselője.

Nemzeti Ujság, 1928. márc. 3.

Náray Aurél.

A Nemzeti Szalonban a spirituális művészek szövetségének kiállításán művei szerepelni fognak.

Magyarság, 1928. März. 3.

Náray Aurél

Binzben a Kurhaus kiállítá-
sán a neve szerepelt

M.930.VIII.12.

Váray Aurél

Szerepelt a művészcsoportos műcsarnoki kiállításon.

Lipót 1931. II. 21.

MDK

Náray Aurél. festőm.

Megvették: " Az utolsó vacsora" c. művét.

Művészet.1916. 41.old.

MDK

Náray Aurél festőművész

A barcelonai kiállitáson résztvevő müvészek listáján szerepel.

Cikk: Fordulat a külföldi kiállitások ügyében.

Képzőművészet,1929.évf. 155, 156.l.

MDK

Náray Aurél

Ezentul embereket fogsz halászni c. képével ezüstérmet nyert

Képzőművészet 1929. 24. sz. 224.l.

Náray Aurél MDK

A liliom meséje, olf.

Műcsarnok 1917 téli tárlat

Náray Aurél

MDK

A szabadban, olf.

Mücsarnok 1917 téli tárlat

Náray Aurél MDK

Felhős ég alatt, olf.

Műcsarnok 1916-17 téli tárlat

Náray Aurél, festöm. MDK

379. Mulatozók. Repr.

Képzöm.Társ. 1913.Tavaszi kiáll. Kat.

MDK

Náray Aurél, festöm.

148. Profil. Olf.

161. Ülö nö /pillanatkép/. Olf.

Mücsarnok.1912. tav.kiáll. 44.1. Kat.

MDK

Náray Aurél

A Képzőm. Társ. 1918-19. évi téli kiállitása.
Művészet 1918. 5o.l.

MDK

Náray Aurél, festöm.

Nö hegedüvel. Olf.

Hüsz.-OMKT 1931-32.évi téli kiáll. dec.2o.-jan.17. Kat. 21.1.

MDK

Náray Aurél

Sajtóvélemények a velencei magyar kiállitásról.
Magyar Müvészet 1926. 7. sz. 415.l.

MDK

Náray Aurél, festöm.

csöndes, polgári élet genre-ja egész sorát
látjuk, közöttük az ö müvét.
Egy vallásos tárgyu festményét is itt látjuk.

? kiállitás. IV terem.
Müvészet.1918: 4.1.

MDK

Náray Aurél

Magyar Művészet 1926. 416.l.

Náray Aurél
festőművész

Téli Tárlat - Műcsarnokban - képével szerepel -
figyelemreméltó hegedüs nője.

Pesti Napló 1931.XII.20.

MDK

Náray Aurél, festőm.

426. Liliomok. Repr.

KMT 1912/13 téli kiáll. Kat.

Náray Aurél, festőm.

emlékeznünk
külön kell még XXXXXXXXXX művészetéről.
Egyéni jellegzetességét itt egy mély érzéssel
áthatott ill. átszellemesitett és mégis realisz-
tikus hatásu kislány -figurája képviseli.
Egy másik teremben barna bluzos nője hozzájárul
a nivó emeléséhez.

/gy./:A Műcsarnok téli tárlata.
Képzőművészet.1929.16.sz. 25-28.l.

szövarch 20.- 52.lap

Náray Aurél.

a Sprituális müvészek egyesületének tagja 1925.

Bende J:

A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

Nárai Aurél.

Müveiből kiállitást rendezett a Nemzeti Szalon 1921-ben.

Bende J:
A Képzőmüvészeti egyesületek története,kézirat.

MDK

Náray Aurél

[illegible] 1918. 4.1.

MDK

Náray Aurél

Képzőművészet 1934. 38.1.

MDK

Náray Aurél

A Műcsarnok háborus kiállitásán szerepelt.

Cikk: Háborus kiállitás.

Művészet, 1914. 541-542.l.

MDK

Náray Aurél

Tárlatok. Képzőművészet 1931. márc. 67.l.

MDK

Náray Aurél

Kiállitások. Magyar Müvészet 1925. 583.l.

Náray Aurél MDK

Lustálkodás, olf.

Mücsarnok 1910. Vándorkiállitás

MDK

Náray Aurél

Kompozicíókat és portrékat állitott ki a Spirituális Művészek kiáll.-án a Nemzeti Szalonban.

Cikk: Spirituális Művészek.

Képzőművészet, 1930. 32.sz. 169.lap

MDK

Náray Aurél, festőm.

Lustálkodás. Olf.

OMKT-Vándorkiállitások 1910.szept.8.-dec.27.Eger, Miskolc, Kassa,Eperjes,S.a.ujhely, Debrecen, Gyöngyös.
Kat.81.1.

MDK

Náray Aurél

Képzőművészet 1929. 16. sz. 28.l.

Náray Aurél

MDK

Bánat, olf.

Mücsarnok 1924 február-március

MDK

Náray Aurél, festőm.

Nagy részt nagyvásznu vallásos kompoziciók fedik müterméneh falát. -Husz év óta állandó kiállitója a Mücsarnoknak.

"Madonna" c.müve elnyerte az Egyházm.kiáll.oklevelét.

"Családias beszélgetés" c.képével nagyezüstérmet a barcelonai kiállitáson ezüst érmet nyert.

Képei a Szépmüv.Muz., a fővárosi és több közéleti magyság birtokában vannak.

Szász Károly- Müteremlátogatás.
Müvész - Élet. XXXXXXXXXXX 1933 16.21.sz. Cimlap.

MDK

Náray Aurél, festöm.

426. Liliomok. olf.

Képzöm. Társ. 1912/13 téli kiáll. Kat. 65.1.

MDK

Náray Aurél

Barna bluzos nő

Képzőművészet 1929. 16. sz. 28.l.

Náray Aurél MDK

Olvasó nő, tanulmány, olf.

Mücsarnok 1911/12. Jubiláris kiállitás

Náray Aurél

MDK

Fekete hegedü, olf.

Mücsarnok 1918-19 téli kiállitás

MDK

Náray Aurél

művével résztvett a független művészek társaságának Pécsen rend.kiállításán.

Cikk: A független művészek társ.kiáll.Pécsett.

Dunantul, 1929.máj.3. 7.o.

Náray Aurél

MDK

Szendergés, olf.

Mücsarnok 1918-19 téli kiállitás

Náray Aurél

MDK

Az élet koronája, olf.

Műcsarnok 1919-2o téli tárlat

Náray Aurél

MDK

Az őrházban, olf.

Műcsarnok 1919-2o téli tárlat

Náray Aurél MDK

Margit, olf.

Műcsarnok 1924 tavaszi kiállitás

MDK

Náray Aurél

Profil (tanulmany), olajfm.
Sárga virágok, "
Tamburás nő, "
Interieur, "

Képzőm.Társ.1912/13. téli kiall. 67.1.

Náray Aurél MDK

A forrásnál, olf.

Mücsarnok 1917 tavaszi tárlat

Náray Auréll festöm.

Kiállitott munkája elismerést érdemel.

A Műcs. téli tárlata.
Képzömüvészet. 1932. VI.évf. 46.sz. 18.1.

MDK

Náray Aurél

Gunyoljak Jézust. Rajz.

Kézdi-Kovács László Atelier-kiáll.kat.Nemzeti Szalon. 1911.febr. 12.1.

MDK

Náray Aurél, festöm.

nagyon egyéni.

Szomory Dezsö: A Mücsarnokban. Székely Bertalan és Téli kiállitás. -AzEst 1935 nov.17. 13.1.

KŐRÖSFŐI K. ALADÁR.

392 A halálos bün. Tempera. Eladó.

GERMÁNY ELEMÉR.

393 Selyemblouse-os úrileány. Olajf. Eladó.

DOBAI SZÉKELY ANDOR.

394 Sárga virágok. Olajf. Eladó.

GERMÁNY ELEMÉR.

395 Piros szoknyás leány. Olajf. Eladó.

RAINERNÉ ISTVÁNFFY GABRIELLA.

396 Angoramacska. Olajf. Eladó.

MAKÓ BERTALAN.

397 Portrait. Olajf. Eladó.

HÓDI GÉZA.

398 Rózsák. Olajf. Eladó.

BARTA ERNŐ.

399 A művésznő. Pastell. Eladó.

TOLNAY ÁKOS.

400 A levél. Olajf. Eladó.

MEILINGER DEZSŐ.

401 Kékkendős hölgy tükör előtt. Olajf. Eladó.

GERGELY ENDRE.

*402 Kerti jelenet. Olajf. Eladó.

ÉDER GYULA.

403 Alvó faun. Olajf. Eladó.

Náray Aurél

SZIRMAI ANTAL.

374 Birkák. Olajf. Eladó.

GÓTH MÓRIC.

*375 Gyermek anyja ölében. Olajf. Eladó.

NÁRAY AURÉL.

376 Női tanulmány (II.) Olajf. Eladó.
377 Mulatozók (képtanulmány). Olajf. Eladó.
378 Női tanulmány. Olajf. Eladó.
*379 Mulatozók (képtanulmány). Olajf. Eladó.
380 Borús gondolatok. Olajf. Eladó.

DOBAI SZÉKELY ANDOR.

*381 A zöld cabaret Vannesban. Olajf. Eladó.

KONEK IDA.

382 Hólabdák. Olajf. Eladó.

KALICZA ERZSÉBET.

383 Deák Betti úrhölgy arcképe. Olajf. Magánt.

KONEK IDA.

384 Régi hangszerek. Olajf. Eladó.

SILIGAI FERENC.

385 Sződi parasztudvar. Olajf. Eladó.

BRUCK HERMINA.

386 Ibolyák. Olajf. Eladó.

KOVÁCS GYULA.

387 Öreg asszony. Olajf. Eladó.

BÁNSÁGHI VINCE.

388 Falurészlet holdfényben. Olajf. Eladó.

GERMÁNY ELEMÉR.

389 Leány virágokkal. Olajf. Eladó.
390 Csendélet. Olajf. Eladó.
391 Úrileány arcképe. Olajf. Eladó.

Képröm. Társ. 1913.
Tar. Eiáll. Eat

Náray Aurél

Szerepel a Fuggetlen Művészek Társaságának Klubhelyiségében rendezett Karácsonyi képvásáron (Erzsébet-kit. 41)

Nyílt: 929 XII. 15.

Náray Aurél

Szerepel a Független Művések Társaságának Klubbelőségében (Erzsébet Kt 41) Mendesett Karácsonyi Képvásárom.

P. H. 929. XII. 17. 8 ó. ü. 929. XII. 15.
P. H. 929. XII. 22.

Náray Aurél

szerepelt az I. nemzeti tárlaton.

NU 1933. IV: 20.

Nàray Aurél

Mücsarnok téli tárlatán "Nő Amorettel" c. misztikus vászna szerepelt.

PH·929. XII·22.

Náray Aurél

Képzőművészeti Társulat téli kiállításain a Műcsarnokban szerepelt

BH. 929. XII. 22.

Náray

Műcsarnok téli kiállításán szerepelt.

Az Est 929. XII. 22.

Náray Aurél

Országos Magyar Képzőművészeti Társulat téli kiállításán élénk színű tanulmánya szerepel.

EK-929. XII-22.

Náray Aurél

Független Művészek Társaságának kiállításain a Nemzeti Szalonban szerepelt.

Érdekesek *Náray* Aurél biblikus tárgyu, bátor ecsettel festett színes képei. *Klimó* István impresszionista tájképei, *Bayer* Ágost friss olasz tárgyu képei, Csallóközi *Farkas* Lőrinc szolid vidéki dolgai, *Gaár* Vilmos napi tájképei. *Kiss Farkas* Imre szivvel festett képei is vonzzák a szemet s meg kell állni *Klimó* István elegáns portréi, *Vigh* Bertalan erőteljes háborus képei előtt is.

MÜ.929.x.13

Náray Aurél

Független Művészek Társaságának kiállításán a Nemzeti Szalonban szerepelt.

Mo. 929. x. 13.

Náray Aurél

Független Művészek Társaságának kiállításán a Nemzeti Szalonban képei szerepelnek.

MH. 929. X. 13.

Nàray Aurél

Független Művészek Társaságának kiállításán a Nemzeti Szalonban a Társaság ezüstérmét kapta.

PN. 929. X. 20.

Náray Aurél

Független Művészek Társaságának ezüstérmét "Ezentúl embereket fogsz halászni" c. Krisztus-képe nyerte el.

PH. 929.X.19.

Náray

Műcsarnok téli tárlatán szerepelt.

MH.929.XII.22.

Náray Aurél

szerepelt a Műcsarnok Tavaszi tárlatán.

M. 1930. III. 15.

Náray Aurél

Szerepelt a Műcsarnok Tavaszi tárlatán.

EK 1930. III. 15.

Náray Aurél

Szerepelt a Műcsarnok Tavaszi tárlatán.

M H 1930. III. 15.

Nárai Aurél

Szerepelt a dúcsarnok Tavani tárlatán.

PH 1930. III. 19.

Náray Aurél

Szerepelt a Múcsarnok Tavaszi Tárlatán.

BH 1930. III. 15.

379 Náray Aurél: Mulatozók.

141 Kacziány Ödön: Mors Peregrineus.

NEMZETI SZALON

+ ANDORKÓ GYULA MŰVÉSZI HAGYATÉKÁBÓL, VALAMINT FARAGÓ MÁRTON, FÖRSTNER TIVADAR, NÁRAY AURÉL, NEMES JÓZSEF FESTŐMŰVÉSZEK ÉS HERBERTNÉ TRIEBLER SÁRI IPARMŰVÉSZNŐ GYŰJTEMÉNYEIBŐL RENDEZETT

XXXIV. CSOPORTKIÁLLITÁS

KATALOGUSA

1921. NOVEMBER

NEMZETI SZALON

† ANDORKÓ GYULA MŰVÉSZI HAGYATÉKÁBÓL, VALAMINT FARAGÓ MÁRTON, FŐRSTNER TIVADAR, NÁRAY AURÉL, NEMES JÓZSEF FESTŐMŰVÉSZEK ÉS HERBERTNÉ TRIEBLER SÁRI IPARMŰVÉSZNŐ GYŰJTEMÉNYEIBŐL RENDEZETT

XXXIV. CSOPORTKIÁLLITÁS

KATALOGUSA

1921. NOVEMBER

A NEMZETI SZALON IGAZGATÓSÁGA:

ELNÖK:
gróf Andrássy Gyula v. b t t.

MŰVÉSZETI ALELNÖK:
Horvai János
szobrászművész

IGAZGATÖ:
Déry Béla

IGAZGATÓSÁGI TAGOK:

Művészek:
Katona Nándor
Kézdi Kovács László
Rubovics Márk
Vajda Zsigmond

Műpártolók:
Bauman Márton
Gellért Jenő
alelnöki teendőkkel megbízva
Dr. Ilosvay Lajos

MŰTÁROS:
Kató Kálmán

TITKÁR:
Bende János

ÜGYÉSZ:
Dr. Képessy József

PÉNZTÁROS
Weiser Kálmán

SOCIETAIRE-TAGOK:

Baditz Ottó
Déry Béla
Horvai János
Kacziány Ödön
Katona Nándor
Kézdi Kovács László
† Kőrösfői Kriesch Aladár
László Fülöp Elek
† br. Meduyánszky László
Mendlik Oszkár
Rubovibs Márk
† Székely Bertalan
† Szikszay Ferencz
Vajda Zsigmond

A KIÁLLITOTT MŰTÁRGYAK JEGYÉZKE

A műtárgyak eladására kizárólag **Kató Kálmán** műtáros van feljogositva.

A vételár 25%-a a vásárláskor, a többi 75% legkésőbb a kiállitás bezárásakor fizetendő.

ANDORKÓ GYULA MŰVEI.

Andorkó Gyula Bodollón Abauj megyében született 1883 február 2-án. Gimnáziumi tanulmányait Eperjesen, Budapesten, Rimaszombatban végezte s korán kivált iskolatársai közül. Azután a budapesti iparművészeti iskolába került, ahol Papp Henrik volt tanára, majd nemsokára Münchenbe utazott, hol négy évet töltött, Előbb Hakl, azután Herterich és később Zügel voltak mesterei, kik nagyon kedvelték a magyar tehetséget. Ezüst érmet is kapott az akadémián. Münchenből Párisba került, ahol szorgalmasan dolgozott s 1907. 1908-ban az őszi kiállításon szerepelt müveivel. A párisi sajtó dicsérően irt róla és akadt egy mükereskedő Clovis Sagot, ki késznek nyilatkozott összes művei árusitására. Párisban a „Bucsu" „Konyha" és „Szajnapart" c. festményei voltak kiállitva. Résztvett 1908-ban a nizzai kiállításon is „Virágos temető" és Szundikálás c. képeivel. Ebben az évben Budapesten is megjelent a „Rudnoki bucsu" c. festményével a „Miénk" kiállitásán, hol elismeréssel fogadta a hazai kritika.

Az állam 1906-ban 1600 koronás ösztöndijat juttatott neki nemsokára ismét külföldre ment és Párison kivül Hollandiába is több holnapot töltött, 1908 nyarán hazajött pihenni. Itt a végzett összehozta egy leánnyal, aki egy ideges rohamában minden ok nélkül öngyilkossá lett. A fiatal művész érzékeny szive nem birta elviselni a leány elvesztése felett érzett fájdalmát. Maga is fegyverhez nyult és kioltotta reményteljes életét.

Olajfestmények.

Az árak a bejáratnál vannak kifüggesztve.

1 Igásfogat
2 Tarka tehén

3 Tarka ökör
4 Őszi szántás
5 Falka vadászat
6 Párisi utca
7 Szajna hídja
8 Női arckép
9 Öreg füzfák
10 Virágosrét
11 Liptói csürök
12 Delelő
13 Jukkerló
14 Lótanulmány
15 Ló árnyékban
16 Fehér ló
17 Nagybányai profil
18 Nagybányai fiu
19 Mánta asszony
20 Wörthi asszony
21 Mátéffy
22 Arckép
23 Fekvő női akt
24 Fekvő női akt
25 Kis akt
26 Fél akt
27 Női akt háttal
28 Férfi akt háttal
29 Konyhainterieur
30 Kecskés ember

31 Rudnoki bucsu
32 Téli tájkép
33 Önarckép

FARAGÓ MÁRTON MŰVEI.

Faragó Márton Alsólendván, Zalamegyében született 1880-ban. Budapesten az Orsz. M. Kir. Iparművészeti Iskolát végezte, később Hollósinál tanult Técsőn és Münchenben. 1912-ben Münchenben nagy kollektiv kiállitást rendezett, melyről a müncheni lapok nagyon elismerőleg nyilatkoztak. Többször kiállitott a Mücsarnokban, a Nemzeti Szalonban és Müvészházban. Az egész világháborut, — mint főhadnagy — végig küzdötte, a hosszu katonáskodástól kimerülve és a nehéz viszonyoktól kényszeritve letenyei magányába vonult vissza, hol már két éve ugyszólván a szabadban élve festette az itt bemutatott magyaros, tul a dunáni képeit.

Olajfestmények:

34 Tolmács 12000.—
35 Zajk 8000.—
36 Béczi paraszthaz 10.000.—
37 Kukoricasasák 6000.—
38 Rátkai tópart 6000.—
39 Lendvai temető 8000.—
40 Béczi kerekes kut 10.000—
41 Béczi gémes kut 6000.—
42 Szántóföld 5000.—
43 Erdészlak 2500.—
44 Erdőszéle 2000.—

45 Pataki malom 1500.—
46 Bécsi utcarész 4000.—
47 Bécsi parasztházak 3500.—
48 Bécsi kőkereszt 3000.—
49 Bécsi utca 2000.—
50 Udvar 5000.—
51 Patakpart 2500.—
52 Udvarrészlet 3000.—
53 Almák 2000.—
54 Április 3000.—
55 Trencsénteplic 3000.—
56 Népfelkelő 3000.—
56a Szilvafa 6000.—
56b Veszprémi táj 6000.—
56c Trencsénteplici hegyek 3000.—

FÖRSTNER TIVADAR MŰVEI.

Született Győrött 1878-ban. A képzőművészeti főiskola elvégzése után egy évtizedig Kolozsváron volt rajztanár, ott főként iparművészeti tervezéseket készített. Mintegy 6 éve foglalkozik vizfestészettel, a kiállításokon gyakran találkozunk nevével. Művészeti tanulmányok céljából többször beutazta Európa nevezetesebb országait, idei tanulmányutjának eredménye ez a mostani kiállitás.

Vizfestmények.

57 Rio de Pestrin Veneziában 5000.—
58 Rio Vanaxel 5000.—

59 Kilátás a Halászbástyáról 5000.—
60 Hallstatt 5000.—
61 Erdei ut 5000.—
62 Napsütés 5000.—
63 Rio St. Lucca Veneziában 5000.—
64 Szürkület a Tiszán 5000.—
65 Vizesés 8000.—
66 Venezia látképe a Lidóról 5000.—
67 Hegyek között 5000.—
68 Havas utca 5000.—
69 A Mátyás templomból 5000.—
70 Rio de St. Polo Veneziában 5000.—
71 Hallstatti tó 5000.—
72 Kilátás Budapestre 5000.—
73 Rio de Pestrin Veneziában 5000.—
74 Tabáni udvar 5000.—
75 Reggeli köd 5000.—
76 Kora tavasz 5000.—
77 Szines fák 8000.—
78 Hegyi patak 8000.—
79 Szürkület Veneziában 5000.—
80 Hullámzó Balaton 5000.—
81 Régi udvar 5000.—
82 Ősszel 10 000—
83 St. Giorgio Veneziában 5000.—
84 Reggeli hangulat 5000.—
85 Hallstatt látképe 5000.—
86 Kilátás a Gellérthegyről 5000.—

87 Rohanó patak 8000.—
88 Rózsás udvar 5000.—
89 Régi házak 5000.—
90 Részlet a Canal Granderól 5000.—
91 Tóparti házak Hallstattban 5000.—
92 Patak partján 5000.—
93 Vihar a Balatonon 5000.—
94 Dunai kikötő 6000.—
95 Hegyi falu 5000,—
96 Canaletto Veneziában 5000.—
97 A Duna völgye 7000,—
98 Hallstatti részlet 5000.—
99 Rio Marco Polo Venezlában 5000.—
100 Rio Torcello 5000.—
101 Hullámverés az Adrián 5000.—

NÁRAY AURÉL MŰVEI

Náray Aurél született Budapesten 1883. február 27-én. Kora gyermekségében kezdett rajzolgatni. A müvészethez füzödő konvenciók elöl ösztönöseu elzárkózott és semmiféle képeztetésnek nem vetette alá magát. — 1910-ben állitott ki először a Mücsarnokban és a Szalonban. Két képét az állam, egy-egy képét pedig a Székesfőváros és a Képzőmüvészeti Társulat vásárolta meg.

Olajfestmények:

102 Merengők 36.000.—

103 Kék interieur 30.000.—
104 Katica 30.000.—
105 Feketeruhás nő 26.000.—
106 Vallomás 27.000.—
107 Álmodás 25.000.—
108 Három nő 26.000.—
109 Forrásnál 30.000.—
110 Szabadban 21.000.—
111 Két nő ámorral 18000.—
112 A tékozló fiu 17.000.—
113 Tengerparti idyll 32.000.—
114 Barnabluzos nő 27.000.—
115 Nő leánykával 16.000.—
116 Fehérruhás kislány 15i000.—
117 Fekete hegedü 32.000.—
118 Az őrházban 32.000.—
119 Eredés (táj) 12.000.—
120 Őszi táj 5000.—
121 Őszi táj 5ooo.—
122 Női fej 9ooo.—
123 Őszi táj 7ooo.—
124 Jézus kereszten 32.ooo.—
125 Váratlan vendégek 24.ooo
126 Vizparti idyll 22.ooo.—
127 Virágos interieur 9ooo.—
128 Női mellkép 9ooo.—
129 Női profil 9ooo.—
130 Margit 9ooo.—

131 Utolsó vacsora (vázlat) 6000.—
132 Ceruza skiccek 2000.
133 Mulatozók ceruza skicc 2000.—
134 Mulatozók ceruza skicc 2000.—
135 Érzelmes pillanat 30.000.—
136 Szendergés 30.000.—
137 Várakozás 25.000.—
138 Fehérruhás nő 18.000.—
139 Patak partján 20.000.—
140 Nő korsóval 8000.—
141 Anya gyermekével 12000.—
142 Madonna 33.000.—

NEMES JÓZSEF MŰVEI.

Haranglábi Nemes József 1889-ben Nagyváradon született. A festészet iránti hajlam már korán megnyilatkozott benne, azonban szülei kívánságára katonai pályára lép és a nagyváradi hadapródiskola elvégzése után 1908-ban, mint tényleges tiszt kerül a honvédséghez. De eredeti hajlama mégis utat tört magának és szolgálatának ellátása mellett szorgalmasan látogatta az esti aktrajzolást Papp Henrik Papp Sándor később Ferenczy Károly vezetése alatt, mig végre 1912-ben végleg bucsut mond a katonaságnak s kizárólag a festészetnek szenteli életét. Még az év őszén kimegy Münchenbe Hollósyhoz s nála marad a háboru kitöréséig. Ekkor a harctérre kerül, rövidesen oroszfogságba esik, honnan csak 1918-ban sikerül hazajutnia. Hadifogsága elején dolgozhatott, később teljes három évig tétlenségre volt kárhoztatva. Hazatérte után ujból lelkesen fog a munkához, egy ideig még Kernstock Károly vezetése mellett, majd pedig önállóan

kiállított 1911-ben először a Nemzeti Szalonban és Müvészházban, legujabban a Szalon több tárlatán és a Mücsarnokban szerepelt képeivel.

Olajfestmények:

143 Halász a holt Tiszán 20.000.—
144 Gémes kutak 20.000—
145 Napraforgók 20.000.—
148 A nagy utca (Tiszalucz) 18.000.—
149 Tiszai magyar 15.000.—
150 Utca eső után 12.000.—
151 Falusi utca napsütésben 12.000.—
152 Vén orvhalász 10.000.—
153 Part omladék 12.000.—
154 Holt Tisza 8000.—
155 Cigányputri 8000.—
156 Kotlós tyuk 8000.—
157 Takta patak 8000.—
158 Fésülködő lány 25.000.—
159 Tabáni utca 10000.—
160 Csendélet őszi rózsákkal 12.000.—
162 Napsütött ut I. 12.000.—
163 Szénaboglyák 14.000.—
164 Plein-air tanulmány m. t.
165 Napsütött ut II. m. t.
166 Buzakeresztek 8000.—
169 Két boglya 7000.—
170 Körtefa 7000.—

171 Hajók a Dunán 6000.—
172 Kukorica kórók 7000.—
175 Reggel a Dunán 20.000.—
176 Borus őszi handulat m. t.
177 Olvasó lány m. t.
178 Csendélet chrisanteinokkal 18000.—
179 Plein-air portrait m. t.
180 Napsütés az erdőben 20.000.—
181 Császárkörték 10.000.
182 Önerckép 12.000.—
182a Kora tavasz 8000.—

Herbertné TRIEBLER SÁRI MŰVEI.

Tanulmányait Boemm Rittánál kezdte, azután iparmüvészet iránt érdeklődött. Tanult Örkényi tanárnál, Bécsben Fella Jacobsohn mütermében és végül Gödöllőn Kriesch Aladárnál. Többször kiállitott a Nemzeti Szalonban, az Iparmüvészeti Muzeumban az Ernst muzeumban és Stokholmban. A Fővárosi Muzeum 3 festményét megvásárolta.

Az iparmüvészetben főleg a magyar népmüvészetek érdeklik és sokat tanulmányozta a régi magyar stilusokat.

(A müvésznő a kiállitás tiszta jövedelmét a Zsófia gyermekszanatórium javára ajánlotta fel).

183 Batik teritő, sárközi porcelán motivumokkal 1200.—
184 Gömbölyü batikteritő somogyi motivumokkal 1400.
185 Batik milieu s. tarnóczai kanászkürt motivum 4500.

186 Batik teritő dunántuli motivum 52oo.—
187 Fekete fehér himzett teritő stilizált magy. mot. I. 55oo.— II. 42oo.— III. 36oo.— IV. 33oo.— V. 22oo. VI. mag. tul.
188 Vörösréz fényképráma domboritott rózsák 3ooo.—
189 Mahagóni doboz magyaros rézverettel 38oo.—
190 Sárgaréz patinás doboz (modern) 35oo.—
191 Keményfa láda ormánsági rézbetétes 48oo.—
192 2 drb. fehér tüllhimzés sárközi fejkötő mintákkal á 35oo.—
193 Bársony táska arany paszomántos gyöngyd. 16oo.
194 Lila nyersselyem teritő, himzés, gyöngy és ezüst disszel 46oo.—
195 Vászon divánpárna pamut himzéssel 36oo.—
196 Zöld selyem diszpárna 42oo.—
197 Fabatik fényképráma kusztora motivummal 26oo.—
198 Fabatik doboz, csökölyi tükörfa motivummal I. 26oo. II. 13oo.—
199 Gömbölyü batikteritő széles arany csipkedisszel magán tul.
200 Kályhaellenző batik, magyar néprajzi motivumokkal 14.ooo.—
201 Ékszerdoboz, modern stilus fémbetétes m. t.

Náray Aurél

Vészi Gerzson
könyvnyomda
Budapest, VI.,
Podmanicky-u.
Telefon 108-03

Wáray Árpád

LIEZEN-MAYER SÁNDOR (1839—1898): NŐI KÉPMÁS. Olajfestmény
Dános Géza úr ajándéka

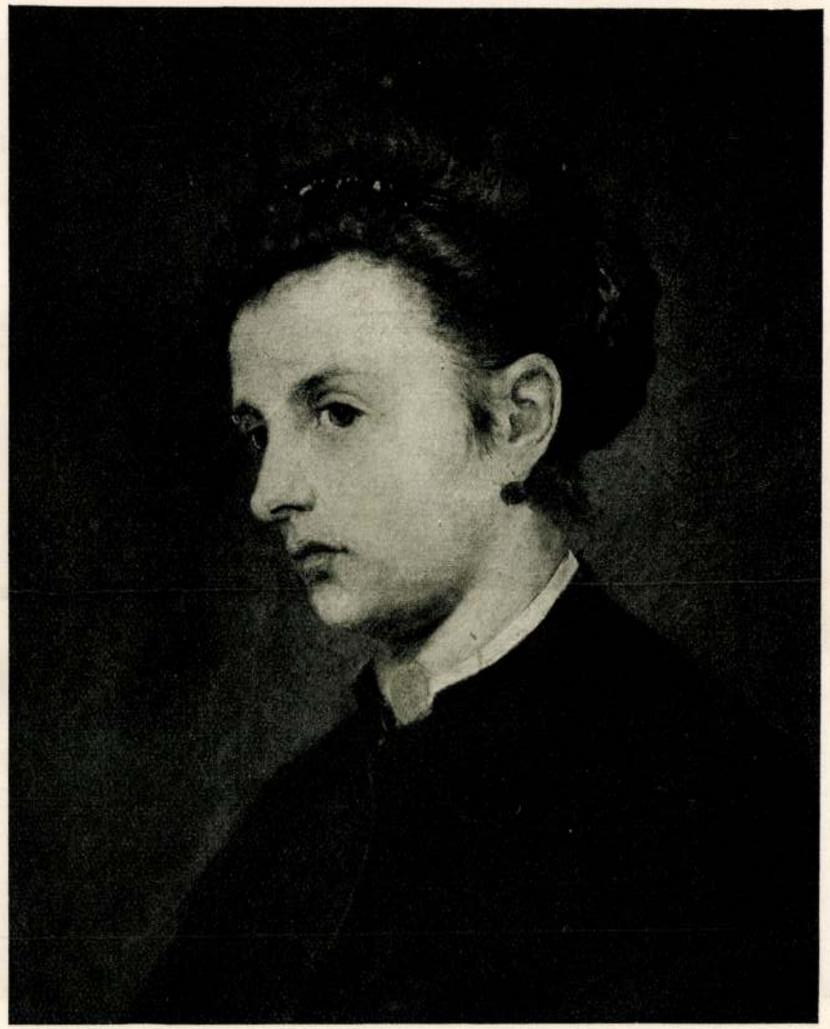

DÓSA GÉZA (1847—1871): NŐI ARCKÉP. Olajfestmény

NÁRAY AURÉL: KRISZTUS A TENGEREN. Olajfestmény

mindenesetre kitünően képviseli a nagy német mesternek azt a korszakát, melyben a szigorú rajzos előadásból az igazi festői előadásba ment át.

Tanulságos összehasonlításra nyílik alkalom, ha majdani helyére kerül, a múzeum modern német termébe, Liebermann hasonló tárgyú festményének szomszédságába. A liebermanni festmény cselekményének színhelye is a köseni liget „Bükkfacsarnoka". Tárgya szintén Istentisztelet, vagyis embersokadalom az erdőben. De más az ábrázolás módja, más a megvilágítás és a színhangulat is. Liebermann képén őszi az idő, borús az ég, fakók a színek. Borongós a színhangulat, nem vidám, mint Menzel festményén. Az előadás inkább összefogó, semmint részletező, a színek mind foltokban helyezkednek el, a foltok vastagon fölrakott festékrétegek. Az elő- és a középtér alakjait ugyan Liebermann ecsete is gondosan kirajzolta, de a háttér alakjait már szinte pettyezve jelzi. Előadása kevésbbé genreszerű, mint nagy elődjéé, kevésbbé elbeszélő szándékú, de kevésbbé lendületes is. A két képen határozottan megérzik a két korstílus különbözősége, de ami a döntő kvalitást illeti: a nagyobb alkotóerőt, a megragadóbb egyéniséget, — a régibb korstílus képviselője különbnek bizonyul modern utódjánál.

Teljes terem jutott az új szerzemények kiállításán a magyar fiataloknak, helyesebben: az új korstílus keresőinek. Az ő és közvetlen elődjeik műveivel fog megtelni a régi Műcsarnokban tervezett modern szárnya a Szépművészeti Múzeum magyar gyüjteményének.

ELEK ARTÚR

Elek Artur: A Szépművészeti Múzeum ny szerzeményei. Magyar Művészet 1926.

Amerika. Náray. Aurél

Magyar Müvészet 1925. 580-583. o.
Müvészetünk a külföldön.

Náray Aurél

Krisztus a tengeren, of.

Szépm. Múz. Uj magyar képtárának kat. 1928.

Nádray Aurél.

Képei szerepeltek a Független Művészek Társaságának III.-ik olasz-magyar barátsági kiállításán, Szegeden.

Pesti Hírlap, 1928. Nov. 15.

Máray Aurél.

Az olasz-magyar barátsági kiállításon, Szegeden – melyet a Tiszavidéki Művészek Társasága rendezett – két képével szerepelt.

Magyarság, 1928. Nov. 14.

Gyurit, aki úgy ütközött ki nagy félszegen a sok kiváló hivatalos egyén közül, mint szálka a tenyér közepén.

— Onnét la, — mutatott elfele, — a „Vidám tengerészből."

— Ahán, ahán, — bólintott Nagyragály, és azon tűnődött, hogy visszafelé menet Gyuri mellé kéredzik a bakra, egy kis próbanyelésre a „Vidám tengerészben".

A reketyési jegyző vázolta az esetet. A község részéről Zabos Katalintól közlegelő céljaira kisajátított területen nevezett egyén a község állatállományát háborítja annak használatában. A háborítás tényálladékát alábbiak merítik ki. Zabos Katalin a község közegeit hivatalos ténykedésükben a terület visszaadására irányuló kérvényezésével állandóan zavarja és molesztálja.

— Hopp, — állította meg Virág úr — azt tetszett mondani, hogy molesztál. Izé . . . hogyan molesztál?

A jegyző leengedte a papírlapot az orra elől.

— Hát kérem csak úgy . . . molesztál.

— Igen, igen, most már értem. Szóval molesztál. Tovább.

— A közlegelőn legelésző állatokat a legkülönbözőbb módon szinte molesztálja.

— Ejnye, ejnye, — kereste szemeivel Virág úr Zabos Katalint — ejnye, no de ilyet!

— Marhakörmöt, — folytatta a jegyző — marhakörmöt pörköl a közös legelővel határos saját földjén, melynek szagától a tehenek émelyegnek, legelni képtelenek, ami viszont rendkívül kedvezőtlenül hat a tejtermelésre. A tulajdonosokat illetőleg . . .

— Tu-tudom, azok is émelyegnek. Jégdarabokat nyelessen velük barátom, nyugodt fekvés, ágynyugalom . . .

— De engedelmet, — dünnyögte Kajafás jegyző úr, — engedelmet kérek.

— Nincs mért. Ugy segítünk, ahogy tudunk.

Kajafás jegyző úr behúzta a kobakját és olvasott tovább.

— A legelésző állatokat vásári csörgővel, trombitával, macskafarokra kötött papuccsal háborítja, miáltal azok idegállapotuk ezen feszületében egymáshoz verődnek, ütődnek és így tulajdonosaik károsodnak. Jogilag . . .

— Jódtinktura, jódtinktura. Persze nem kell leégetni a felhámbőrt, csak így gyengén. Igy ni, — és nikotintól szörtyögő szivarszipkájával végigsímitotta Kajafás jegyző úr kezefejét.

Kajafás Béni felszisszent.

— Nagyságos uram, de nem rólam van itt most szó!

— Tudom, tudom, mit se tesz. Mindnyájan Isten teremtvényei vagyunk, emberek, vagy más marhák. Csak úgy segítünk, ahogy tudni adatott. No nem igaz?

Bizonytalan, dagadt szemekkel nézett szét az embereken.

Gyuri pedig valami rettenetes szorongásfélét érzett a szíve táján. Megereszkedtek a térdei.

— Ojjé, ojjé. — motyogta — rosszat hoztam, elvétettem, hogy a radai! Ennek a ballábán van a göcs, én meg a jobbikára kötöttem. Görény legyek, ha itt nem az ördög garázdálkodott. . .

. . . . Mikor a kocsi újra megállott a „Vidám tengerész" előtt, Neszvada úr éppen malmozott az aranyóra lánca felett, a hasa peremén.

Gyuri lekiáltott a bakról.

— Hallja az úr, én is megjártam, de alaposan. Rosszat vittem a tárgyalásba!

— Ne te ne, — hüledezett Neszvada úr — no ne izélj fiam. Ebben a minutában vitték el a másik Virág urat, egy felfuvódott tehénhez. . . . .

— Az volt a főjegyző — nyögte Gyuri és szeretett volna hirtelenében a Didi kutya bőrében lenni, aki gondtalanul sütkérezett az őszi napsütésben, a „Vidám tengerész" szerencsepatkós küszöbén. . . .

REGÉNY-RECEPT
(TYP. 1933.)

Végy egy albérlőt.

Egy háború-utáni ifjút.

Apját elütötte a hajókötél . . . Nem, nem most mégsem . . . Apja elesett a háborúban! Az anyja ápolónő a szülészeti klinikán. Nem tud kijönni, csak szabadnapon. (A fiú vadon nő fel.)

A vadon való felnövés után tavasz van. Mindenki nevet, csak az ifjú sír. Borzasztó lelki tusán megy keresztül. Szakszofont hallgat esténként a falhoz lapulva. Hej ha egyszer az ő tehetsége kitör . . . Most egy szép leirást. A szakszofon robbantsa ki. Szóval ökölbeszorul a keze. Ha ő egyszer . . . A Vezuv az semmi! Itt most nem kell elmélyedni. Társadalmi problémák, tőke és munka élet-halál harca és egyébb naivitások helyett most jöjjön egy kendőbe bugyolált lány. (A kendők alatt esetleg estélyi ruha. Ezt lehet hosszadalmasan és unalmasan megmagyarázni.) Az ifjú és a nő nem kerülik el egymást. Ugy van az ucca csinálva, hogy találkozzanak. A fiúnak van lakása. A nőnek épen aznap estétől nincs. Az elkeseredett, megcsömörlött fiúban még szikrája sincs a szerelmi gerjnek, de felajánlja albérletét a kitaszítottnak. A kitaszított felháborodik és tiltakozva követi.

*
**

A társadalmi regény úgy folytatódik, hogy a fiú szemet huny. Szegény, aranyos ifja ennek a vajudó világnak. Szegény. Ő nem tehet róla, hogy tehetetlen. Hogy vajudik a világ. (Erről most már nem kell többet beszélni. Hogy mért vajudik ez a világ? Ez se nem üzlet, se nem könnyű. Folyton a fiút kell siratni. A régi jó folytonos cselekmény hozza a könnyt.) Na. Szóval a nő keres, a fiú pedig fogát vicsorgatja — de: tűri. Ezt a tűrést lehetőleg úgy kell beállítani, hogy ez ne a fiú hibája legyen, hanem a társadalomé. Ezzel nő az olvasótábor, azok körében, akik hasonló tűrők és akik nagyon örülnek annak, hogy ők mártirok.

Most jöhet egy fejezet karriér. Lehetőleg nem olyan, hogy a fiú feltalál valamit, ami megakadályozza a jövő háborúját. Sem olyat, hogy a fiú egy kitűnő munkájával feltűnést kelt. Ilyet ne. Ez nem mézes madzag és nincs olvasótábora ott, ahol az előzmények közkedveltek. Olyan karriér kell például, hogy a mi szöszke hősünk bevetődik egy studióba, ott előbb lézeng, aztán egy filmsztár inasa, később partnere lesz. Vagy: segédkezik egy bankárkisasszony autószerencsétlenségénél és ebből nő ki a karriér. Ilyesmi megtörténhetik akárkivel. Erről lehet ábrándozni. Ez jó. És passzol.

*
**

De a fiú megcsömörlik. Könnyen kap csömört. Az élettől. Itt most nagyon vigyázni kell. Nem szabad azt írni, hogy ez nem csömör, hanem örök igazság, amely szerint csak az igazi tehetség marad meg a csúcson. Nem szabad azt írni, hogy a fiút nem a csömör szorítja vissza, hanem a tehetségtelensége. Hogy a véletlen, vagy ravaszság folytán elért eredmények nem maradandók! Azt kell írni, hogy a fiú megcsömörlött mindattól, amit látott és visszavágyik a kis muskátlis szobába az első igazi szerelméhez. Akinek botlásait olyan sokáig tűrte ziháló kebellel.

*
**

Tehát ismét albérlet.

A nő visszafogadja. Roppant kedves este van. Parizert eszenek ecetes hagymával.

A szomszédban szól a verkli.

A főhős boldog. Most nem kívánnak tőle semmit. Csak azt, hogy egye meg a parizert. De nem így kell megírni. Nem szabad azt írni, hogy semmire sem alkalmas. Akkor nem jó a regényalak. A csömör-dolgot kell forszirozni.

*
**

Most már lehet valahogy befejezni.

A fiú a nő pénzén betársul egy verklibe. A társ tolja, ő pedig jár a kalappal.

Megbékélve. Beletörődve.

Lehetne esetleg jobbat kitalálni.

Szebbet.

De ez olyan merész, hogy én még ebben az ártatlan receptben sem merem.

A végén: egy pár mondatban szidni kell a társadalmat, a borzalmas viszonyokat, az emberek rosszaságát stb.

A végére jöhet három-négy pont.

Igy: . . . . . (Ide gondolhot mindenki valamit, ami ízlésének, vagy gondolatkörének legjobban megfelel.)

(nc.)

Megkövetem édes gazdám...

— Paraszt ballada —

Megengedjen kend öreg Juhász Szabó István, hogy engedelme nélkül bucsutmondtam kapufélfájának, amíg kend a méhesben szöszmötölt.

Megengedjen, nem én vagyok a hibás. De túl a Körösön lámpák égtek, Bánompusztán pediglen setét volt nagyon és kazalágyamra felkuszott a rémület.

És mert annyiszor elolvastam már a Bibliát, kalandáriumot, Hármaskistükört és kutyaugatásos, borzongató éjszakákon a város távoli toronyszeme meleg meséket bujtogatott agyamban.

Mesélte, hogy vannak gyöngyes, szörnyűszép városok, ahol garmadában a könyv. Könyvből a ház, könyvből a kert, könyvből az ucca és betűtől csillagos az ég.

Mesélte, hogy szélesebb nagy-nagy kőrösök mellett szépruhás pásztorok csinálják a sárszobrokat és nem nevetik ki őket.

És, hogy festenek fűvel, mésszel, bogyóval, égett csutkavéggel tanyák, majorok, kerítések oldalára és nem szidják őket féleszűnek és nem ígérik nekik, hogy akasztófán fognak lógni.

És azoknak, akik citerán, tilinkón, dudán, nádihegedűn nótákat találgatnak, nem kell soha kubikra járni.

Megengedjen kend öreg Juhász Szabó István, hogy engedelme nélkül búcsútmondtam kapufélfájának, amíg kend a méhesben szöszmötölt.

Megengedjen, nem én vagyok a hibás. De túl a Körösön lámpák égtek, Bánompusztán pediglen setét volt nagyon és kazalágyamra felkúszott a rémület.

Számadó Ernő.

MUVESZHIREK

MAGYAR MÜVÉSZEK NAGYSIKERÜ KIALLITÁSA HOLLANDIÁBAN. A magyar rézkarcoló művészek egyesülete, Amsterdamban a Stedelijk múzeumban *Barta Ernő* szakavatott rendezésében kiállítást rendezett. A kiállítás nagy sikerét mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy a legelőkelőbb holland lapok hatalmas cikkekben számolnak be a kiállított anyagokról. A napilapok általában igen meleg hangon azt írják, hogy ez és a hasonló későbbi kiállítások a művészetet kedvelő Hollandia és Magyarország között a barátság kimélyítését nagyban elősegíti. A kiállítást megtekintette a holland királynő is, aki közel másfél óráig tartózkodott a teremben. A kiállításon: *Zádor, Conrád, Aba Novák, Szőnyi, Molnár C. Pál, Komjáti, Szabó, Boldizsár, Varga* és *Barta* vesznek részt. *Barta Ernő* hat hónapja tartózkodik Hollandiában és értesülésünk szerint husvét után jön haza.

*
**

Országgyűlésen, napisajtóban támadták. Közben, *csendben* felszámol a Háziipari Szövetkezet.

Hogy mennyi állami pénz veszett ott, ki nyujtotta, miért adta — ezt a kérdést elintézik ott.

Bennünket a dolog háziipari és népművészeti része érdekel.

Hiba volt, hogy senki nem vizsgálta a nagy tömegekben kiszállított áruk népművészeti nivóját. Hiba volt, hogy nem volt művészi vezetés, mert ha ráfizettek, legalább ne silányították volna le a feldolgozott motivumokat. Hiba volt, hogy ugyanakkor — amikor állami támogatást élveztek, nem magyar szövésű szádával dolgoztak, hanem oláh gyártmánnyal. Hiba volt, hogy az üzleti verseny kedvéért, *éhbérért dolgoztatták a telepek magyar munkásait, a falu népét.*

És mégis ráfizettek . . .

Népművészeti szempontból már eleve, — üzletileg később.

Mikor válik már valósággá, az általunk írásban, szóban anyagiszor kért művészi ellenőrzés? Tenni kell valamit, ha csak nem akarjuk, hogy a műmatyó sorsára jusson háziiparunk sok más ága is.

*
**

FAKLYA címen indult a *Spirituális Művészek Szövetsége* kiadásában megjelenő *irdalmi és világnézeti* szemle. *Remsey György, Bányai K.* és *Horváth Béla* szerkesztik. A *Spirituális Művészek Szövetsége* — festőinek, szobrászainak multját, indulásuk és működésük irányelvét *Náray Aurél, Remsey Jenő* munkásságából ismerjük meg. A csinos, bő tartalmú folyóirat legújabb száma mindenütt kapható.

* **Bauer Soma** nyug. igazgató-tanár értékes és igen érdekes anyaggal mutatkozott be mostani műterem kiállításán (Semlynök u. 21—23). Különösen kiemelkednek kiállítási anyagából portréi, tanulmányfejei és csendéletei. *Bauer Soma*, mint kiállítóművész már több kiállítást rendezett. Mostani kiállításán főleg naturalista irányú képeivel szerepel.

Reiner Frigyes, a világhírű magyar karmester, a tavasszal itthon lesz és az Operaházban egy-két előadást fog dirigálni. Egyelőre a Tannhäuser előadásának időpontja van meghatározva. Ezt az előadást a *Magyar Operaház Barátainak Egyesülete* részére rendezik május 15-én, de természetesen tartanak fennt jegyeket a nagyközönség részére is.

Egy híres olasz szobrászművész halála. Firenzében néhány nappal ezelőtt hunyt el hetvenhétéves korában Domenico Trentacoste, a háborút megelőző évtizedek egyik legtöbbet foglalkoztatott olasz szobrásza. Trentacoste Siciliában született és tanulóévei végeztével, Párisban és Londonban fejlesztette magában a művészt. Tizenötévi idegenben működés után Firenzében telepedett meg s ott haláláig tanára volt a művészeti akadémiának. Igen sok szobrot alkotott, köztük nem egy monumentális méretűt. Legjobbat azonban az intimebb művészet körében alkotott. Genre-figurái és alakos síremlékei őrzik meg nevét. Trentacoste jó érem- és plakettszobrász is volt s mint ilyennek része jutott a háború kitörése előtt forgalomba került új ércpénzek megmintázásában. Nagy megbecsültetésének bizonysága, hogy tagja lett a Mussolini által alapított olasz akadémiának (Accademia d'Italia).

A legújabb divathóbort. A newyorki divathölgyek újabban betűket, apró képeket, jelképeket vagy jelmondatokat zománcoztatnak körmeikre. Az ötletesebbek minden ujjra más betűt festetnek, melyek összeolvasva tízbetűs jelmondatot alkotnak. A természetbarátok tájképeket, a szenvedélyes kártyások játékkártyákat, a sporthölgyek kedvenc sporteszközeiket ábrázoltatják körmeiken.

Művész-Élet 1933. ápr. 15.

„TOBORZÓ" HANGVERSENYRENDEZŐ VÁLLALAT BÉRLETI CIKLUSAI:

Világhirü operaénekesek bérleti ciklusa.

10 bérleti hangverseny a Magyar Művelődés Házában.
2 Puccini, 2 Verdi, 2 olasz opera, 1 francia opera, 1 német opera, 1 Mozart és 1 Wagner est keretében közreműködnek:

Maria Müller, Tatjana Menotti, Enrico de Franceschi, Német Mária, Pataky Kálmán, Jenny Sümon

és a Magyar Királyi Operaház 20 legkiválóbb magánénekese. Vezényelnek: **Failoni, Rubányi, Árató, Van der Eyken, Niels Locher.** — Bérleti helyárak egy hangversenyre 1—7 pengőig.

Világirodalmi ciklus.

8 bérleti est a Zeneművészeti Főiskola nagytermében.
A világirodalom 100 legnagyobb mesterének költeményeit és szinműveit megszólaltatják:

Bajor Gizi, Bulla Elma, Dayka Margit, Lázár Mária, Makay Margit, Márkus Emilia, Mátray Erzsi, Mezey Mária, Szeleczky Zita, Szörényi Éva, Tasnády Ilona, Tőkés Anna, Abonyi, Greguss, Jávor, Lehotay, Makláry, Pataky, Pethes, Uray, Várkonyi

és a fővárosi szinházak 50 legkiválóbb szinművésze. — Művészeti vezető: **Gobbi Hilda.** — Bérleti helyárak egy estre 1—6 pengőig.

Operett- és filmdal-ciklus.

10 vasárnapi matiné a Vigadóban.

Az operettirodalom legszebb gyöngyszemeit, olasz, spanyol szerenádokat és népdalokat, régi pesti és bécsi kuplékat, az utóbbi évek legragyogóbb filmslágereit száz legnépszerübb operett- és filmsztárunk adja elő. — Vezényelnek: **Rubányi Vilmos és Polgár Tibor.** — Bérleti helyárak egy matinéra 1.50—6.50 pengőig.

Magyarnóta-ciklus.

5 vasárnap délutáni bérleti hangverseny a Zeneművészeti Főiskola nagytermében.

Fráter, Balázs, Dóczy, Szentirmay, Dankó

és a többi legkiválóbb magyarnóta-költők szerzeményeit, a legszebb régi népdalokat éneklik:

Nagy Izabella, Utry Anna, Baksa Kató, Karácsonyi Margit, Fazekas Mária, Népessy Lucia, Tölgyesy Julia, Cselényi József, Orbán Sándor, László Imre, Varga Imre, Mindszenthy István, Szántó Gyula, Básthy-Badics, Horti, stb., stb. — Humoros kisérőműsor: **Bilicsi, Rózsahegyi, Hosszu Z., 2 Pethes,** stb., stb.

Bérleti helyárak egy hangversenyre 1—5 pengőig. — Valamennyi bérlet részletben is fizethető.

Bérletek csak korlátolt számban kaphatók, biztositsa tehát mielőbb a helyét!

Bérletek, részletes ismertető a „Toborzó" hangversenyrendező vállalatnál, Budapest, Kossuth Lajos u. 12., félemelet. Tel.: 189-554.

NÁRAY AURÉL

FESTŐMŰVÉSZ

GYÜJTEMÉNYES KIÁLLITÁSÁNAK KATALÓGUSA

A KIÁLLITÁS MEGTEKINTHETŐ: 1942. NOVEMBER 22-TŐL DEC. 3-IG 9—½6-IG, VASÁR- ÉS ÜNNEPNAP 10—2 ÓRÁIG

KATALÓGUS ÁRA 50 FILL

A különböző irányok szükségképen rejtik magukban egymás tagadását. A legelterjedtebb a sokak propagandája. Ebből pedig nyilván csak az állandóan változó tévedések uralma következik. Hogy mi igaz és mi nem, annak megitélése csak nagyon keveseknek van megadva és messze időknek, amelyeknek mikorra való bekövetkezéséről jósolni nem lehet.

Annak megismerését, hogy a képzőművésznek belülről kifelé kell ábrázolnia, még a mutatós iram feláldozása árán is, és minden áron, nem kívánhatjuk egy erőmutatványos és erőkifejtéseket csodáló kortól, amely a mélység és igazság keresésével szemben oly csodálkoztatóan közömbös.

NÁRAY AURÉL.

	Pengő
1. Nem halt meg a leányzó	3400.—
2. Ha volna út a sirból vissza	900.—
3. Merengők	900.—
4. Krisztus fej	450.—
5. Magány	900.—
6. Női fej	300.—
7. Női fej	200.—
8. Nő gyermekkel	300.—
9. Az öt kenyér csodája	1400.—
10. Nő vizpartján	800.—
11. A kék madár	1200.—
12. Az utolsó vacsora	1200.—
13. Aki közületek ártatlannak érzi magát, az dobja reá az első követ	1200.—
14. Az olajfák hegyén	850.—
15. Mulatozók	900.—
16. Elválás	750.—
17. Krisztus születése	3000.—
18. Az olajfák hegyén	3000.—
19. Az utolsó vacsora	2500.—
20. Az utolsó vacsora	2000.—
21. A csunya madár	1300.—
22. Parancsold Uram!	1300.—
23. Angyali üdvözlet	1400.—
24. Krisztus és a kisdedek	1400.—
25. A muzsika	1000.—
26. Nő amorettel	800.—
27. Vigasztalás	800.—
28. Könnytől ázott	800.—
29. A visszhang	900.—
30. Krisztus feltámasztja Jaurius leányát	900.—
31. Akarsz-e meggyógyulni	900.—
32. Mária mennybemenetele	950.—
33. A hét kenyér csodája	1200.—
34. Parancsold Uram!	1300.—
35. Vizparton	1600.—
36. Bizzál fiam, megbocsájtattak a te vétkeid	1300.—
37. Az álmok hajósa	800.—
38. Mulatozók	800.—
39. Leány gyermekkel	300.—
40. Nő gyermekkel	300.—
41. Mulatozók	800.—
42. Mulatozók	800.—
43. Mulatozók	800.—
44. Mulatozók	800.—
45. Tékozló fiu	800.—
46. Mulatozók	800.—
47. Virágok	600.—
48. A kék madár	800.—
49. Merengők	800.—
50. Csunya világ	800.—
51. Nő angyalkákkal	800.—
52. Leány gyermekkel	800.—
53. Krisztus bevonulása Jeruzsálembe	1800.—

A kiállitást rendezte:

KATÓ KÁLMÁN

festőművész

a „MŰTEREM“ művészeti vezetője.

Ha kiállitásaink érdeklik, kérjük nevét a pontos cimmel olvashatóan a látogató könyvbe beirni, hogy a jövőben állandóan küldhessük meghivóinkat nb. cimére.

„MŰTEREM“ TELEFON: 189-554

KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLITÁSAI (KUNSTAUSSTELLUNGEN)

BUDAPEST, IV., KOSSUTH LAJOS UTCA 12. (FÉLEMELET)

Náray Aurél K.

426 Náray Aurél: Liliomok.

Képrom. Tars. 1912/13
Téli Kiáll. Ezt

34 S. Kalivoda Kata: Délutáni álom.

Náray Aurél MDK

Krisztus megérkezik Jairus házába, olf.

Műcsarnok 1931 Művészcsoportok kiállitása

MDK

Náray Aurél, festőm

739. Duzzogók. 50x68. J.l.j.: Oil.

Árverési Csarnok aukciója. Kat.1931. dec. 4.sz. 42.l.

...ugi bizalmasaik, s a
...et az ő gyógyittatására
...rditani.
...megismételve, vagyok
...inister Úrnak
...ten 1932 szept. 28

alázatos szolgája

Dr Zentiványi Gula

Orsz. Magy. Szépművészeti Múzeum
titkára

Náray Aurél

Szül. 1883. Bpest. Önkéj-
zö.

Krisztus és a szegény
halászok, cf. 1927

Kat Nürnb 1929
30 l.

Tovább Váray Aurél

Vemes Elvira grófnő

Vendtrich Andor ifj

Vörösbauer József

Vikelszky Géza

Veogrády Antal

Vovinszky Jenő

Vyilasy Sándor

Olgyay Ferenc

Pállik Béla

l.

Pécsi kiáll 1927. márc

gta.

~~olmannégypengőről, mely~~
~~16. fél e. 1. n. lakás, 937.~~
~~a mai napon felvettem.~~

Bihar Leone

MDK

Nárai Aurél, festöm.

Duzzogók. Olf. J.1.j.

Árv. Közl. 1931. 3.rk.sz. 62.1.

MDK

Náray Aurél, festöm.

Nöi tanulmény c.képét megvette a magy. kiáll. bizottsága és ajándékozta a malmöi muzeumnak. Malmö. Arbetet. dec.11. -i száma.

A stockholmi magy. képzöm.kiáll. /1928/ a svéd sajtóban.-MIP 1929 3.sz. 179.1.

mDK

Náray Aurél, festöm.

sz. 1883.

A kocsmában. Jelz.: Náray Aurél 1917.
Vászon. 58x73.

Ernst Muzeum aukciói. XXXVII. Kat. 35.l.
Evaz.?.

Náray Aurél, festöm.-t

kell emliteni. Müvészete javát mutatja be ezen a kiallitáson.

/d.a ./ : Tavaszi Tárlat az Uj Szalonban. Magyarság. 1934.máj. 27. 19.1.

MDK

Náray Aurél

Festményei a Spirituális Művészek Szövetségének jubiláris kiállitásán.

Tóth Dénes: A Spiritualis Művészek Szövetségének kiallitasa.

Esti Ujság,1939.marc.8. 3.1.

MDK

Náray Aurél

Két levél. Képzőművészet 1930. 30.sz. 111.l.

MDK

Náray Aurél

Portrét,főleg leányfejeket állitott ki a Nemzeti Szalonban rend.spirituális művészcsoport bemutatkozó kiállitásán.

B.L.: Spirituális Művészcsoport Szövetsége.

Világ,1924.okt.19.

MDK

Náray Aurél

A Spirituális Művészek Szövetsége első kiall.-an
műveivel nem ezt az iranyt képviseli.

b.m.: Spirituális Művészek Szövetsége első kiall.

Esti Kurir, 1924.okt.19.

MDK

Náray Aurél, festöm.

nem tartozik irányokhoz. Álmodó müvészlélek
Krisztus alakját igen gyakran szerepel . Nem a
Golgota vérzö Krisztusa, hanem mindig a szelid jóvá
, a békének sugárzó alakját láttatja.
Leány kék virággal.
Nagy lány, kis lány. stb.
Egy témát különbözö nyelven mond el.

Dr.Fekete Lajos: Két kiállitás. Müterem.
Református Elet. 1941. márc.22.

MDK

Náray Aurél, festöm.

a magyar spirituális müvészek csoportjának legismertebb és legjellegzetesebb tagja. Ünnepi áhitatot kifejezö képei megkapóan érdekesek.

Munkácsy emlékét idézö

Krisztus Pilátus elött c. alkotása tanuskodik, hogy festöje nagyobb feladatok megoldására hivatott komoly tehetség.

-i-: Kiállitások.- Müterem kiállitása. Pest.1941. márc. 19. 5.l.

Náray Aurél, festöm. MDK

gyüjt.kiállitása márc.16-án nyilt meg.
Vallásos kompoziciói és egy-két finom hangulatu tájképe érdemel nagyobb figyelmet.

Lázár feltámasztása. Rajz.kompozició, kolorizmust illetöleg a legjobb, kötetlen festöiségben eltünik a rajz, távolról Munkácsy hatása lesz különösen nagyméretü képein. Legerőteljesebben "Krisztus Pilátus előtt" c. képen mutatkozik meg.

Szépmüvészet.1941. 106.1.

M.D.K.

Náray Aurél festőművész

A Nemzeti Szalon csoportkiállitásán mütatta be müveit, melyeket a kritika magasztal, s művészt "a vászon poétájá"-nak nevezi. Fényképét közli a lap.

Csoport-kiállitás a Szalonban c.
Szinházi Élet. Bp. 1921. nov. 27- dec. 3.
X. évf. 48. sz. 31. lap.

Náray Aurél MDK

Az őrházban, olf.
Az élet koronája, olf.

Műcsarnok 1919-20. téli tárlat

Náray Aurél MDK

Önarckép, olf.
Tamburás nő, olf.

Nemzeti Szalon 1922. május Tavaszi tárlat

Náray Aurél MDK

Margit

Műcsarnok 1924. tavaszi kiállitás

NÁRAY AURÉL

A Független Művészek Társasága jan. 22.-én tartott tisztujitó közgyülésén választmányi taggá választották.

Képzőművészet. 1929.17.sz. 56.oldal

MDK

Náray Aurél

Önarckép, of.

Tamburás nő, of.

N.Szal. tav. tárl. 1922. máj.

MDK

Náray Aurél, festöm.

Krisztus a tengeren. olf. Repr.

Elek Artur: A Szépmüv. Muzeum uj szerzeményei. Magya Müvészet. 1926. 551-552.l.

NÁRAY AURÁL

224. Női tanulmány /vázlat/ Olajf.

Képzőm.Társ.1912/13.téli kiáll.kat. 52.oldal

MOK

Náray Aurél, festő:

Alvó gyermek őrangyallal, cf.

Mulatozók, "

Idill, "

Alk.-Szüv.-Lak. XVI. Kiáll. - 1943. aug. - Magy. Mesterek.

Jegyz.

MDK

Náray Aurél, festő.

Mulatozók, of.

Festvérek, "

Biró előtt, "

Cinka Panna, "

Alk. Művészhár, - XIX. Kiáll. - 1943 okt. - Magy.

Mesterek. - Jegyz.

MDK

Náray Aurél, festő.

Lustálkodás. Of. –

OMKT – Vándorkiáll. 1910 szept. 8 – dec. 27-ig
Tm. – Hornyánszky V. kny. 81. l.

Náray Aurél

Piczi jány, olaj

Magyar Képzőművészek Segitő Bizottsága. Művészeti kiállitás. 1914. 2 1.

Bencurfalva /Bojár/ 3

nyilik, s ezekből ismét
magasitott tükörboltozat
Az északi sarokban erős,
nyugatra, a kert alatt.

Az északnyugati hom
kis kerti pavillon.

Az elhagyott épület

Irodalom: Borovszky 33 l.

Temető.

Benczur Gyula festőművész

Az 1920-ban elhalt

Náray Auréll
Tájkép, olaj

Magyar Képzőművészek Segitő Bizottsága. Művészeti
Kiállitás, 1914. 5 l.

MDK

Náray Aurél, festöm.

	Nöi tanulmány /II/	olf.	
377.	Mulatozók /képtanulmány/.	"	
	Nöi tanulmány.	"	
379.	Mulatozók. /képtanulmány/	"	Repr.
	Borus gondolatok.	"	

Képzöm.Társ. 1913. tav.kiáll. Kat. 63.l.

MDK

Náray Aurél festöm.

426. Liliomok. Repr.

Képzöm. Társ. 1912/13 téli kiáll. Kat.

MDK

Náray Aurél, testöm.

Arckép. Repr.

A MÜ.1927 I.évf.2.sz. (2-41).1.

Náray Aurel, festöm.

Ja irus lánya. Rajz. Repr.

Képzömüvészeti Figyelö.-Nyugat. 1925.okt 16.

Náray Aurél MDK

Női arckép

Mücsarnok 1934. dec. 1935. jan.
Jubileumi kiállitás

Náray Aurél MDK

Vizparti idill, olf.
Anya és gyermeke, olf.

Nemzeti Szalon 1921. junius
Tavaszi tárlat

Náray Kurél MDK

Fehér rózsa, olf.

Műcsarnok 1920-21. Téli kiállitás

MDK

Náray Auréll
műve:

Erzsike.

Az Orsz.Magy.Képzőm.Társ.jubileumi kiáll.
képes tárgymutatója.1936.máj-jun. 31.l.

NÁRAY AURÉL

Ruhabontás. Pillanatkép. Olajf.

KMT 1911.tav.kiáll.kat. 32.oldal

NÁRAY AURÉL

Lustálkodás. /Tanulmány./ Olajf.

Képzőm.Társ.191o.tav.kiáll.kat. 33.oldal

MDK.

Náray Aurél festőművész
A Független Művészek Társaságának Vándorkiállitásán /:Mohács, Pécs, Kaposvár, és Nagykanizsa:/ vett részt.

Képzőművészet, 1929. 21. sz. 144. l.

MDK

Náray Aurél festő

Pihenés

Müvészet 1917. 3.1.

Náray Aurél festő

Asztalnál, repr.

Művész Kutár, 1938 1-2.sz. 8.1.

MDK

Náray Aurél

Arckép, festm.repr.

A Mü 1927. I.évf. 2.sz. kép 42 l.

Náray Aurél festőművész

Női arckép

Jubileumi kiállitás tárgymutatója. Millenárnok. 1934.

Náray Aurél festőművész

Tanulmány

Nő a szabadban

"Nő a művészetben"kiállitás katalógusa.1936.Mücsarnok.

mDK

Náray Aurél, testöm.

22.1.

Nemzeti Szalon II.aukció.

MDK

Náray Aurél, festőm.

tavaszias színekkel odalehelt képét, fiatal lány arcképe, vette meg Mussolini.

Több mint háromszázezer lira értékü mütágyat vásároltak az olaszok a római magyar képzőm.kiállitáson.
Pesti Hirlap. 1928. jul.13. 4.l.

Náray Aurél MDK

Erzsike, olf.

Mücsarnok 1936 Jubileumi kiállitás

Náray Aurél MDK

Arcképtanulmány, olf.

Műcsarnok 1935 téli és Székely Bertalan emlékkiáll.

Náray Aurél MDK

Madonna, olf.

Mücsarnok 1935 téli és Székely Bertalan emlékkiáll.

Nárai Aurél MDK

Virágcsendélet, olf,

Műcsarnok 1932 tavaszi kiállitás

Náray Aurél

Nő hegedüvel, olf.

Mücsarnok 1931/32 téli kiállitás

MDK

Náray Aurél

Művészet 1918. 61 l.

Náray Aurél MDK

Mária menybemenetele

Műcsarnok 1933 Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Náray Aurél,festöm. MDK

449.	Profil /tanulmány/	Olf.
451.	Sárga virágok.	Olf.
453.	Tamburás nö.	Olf.
455.	Interieur.	Olf.

MMT 1912/13 téli kiáll. Kat. 67.l.

Náray Aurél

N.V. 1936. XI. 15.

Náray Aurél gyüjteményes kiállitása

A Kossuth Lajos-utcai „Műterem" helyiségei hosszabb szünet után ujra megnyiltak a közönség előtt. A falakat *Náray* Aurél festményei diszitik: virágcsendélet, vallástörténeti kompozicíók, nők amorettekkel, hegedüvel, gyermekkel, lila, fehér és piros ruhában. A téma és az alakok folytonos ismétlése kevés változatosságot hoznak a kiállitott anyagba. A tárgy egyhanguságát a festői eszközök és a képszerkesztés sem frissiti fel. *Náray* Aurél hamar kialakitotta egyéni stilusát. Képvizióit széles ecsetkezeléssel, erőteljes szinfoltokkal, a temperamentum vad lendületével vázolta fel a vásznakra. Stilusa az impresszionizmus forma-felbontó jellegével és az expresszionizmus érzésbeli szabadságával tartott rokonságot. Pályája elején művészetének ezek a tulajdonságai megérdemelt figyelmet keltettek, de sajnos a hozzáfüzött reményeket nem váltotta be. *Náray* fejlődése elsorvadt, az érzés melegét fásult közömbösség foglalta el, a viharzó temperamentum lehiggadt és a lendületes ecsetvonások helyét sokszor zavaros és indokolatlan szinfoltok töltik be. Ennek a visszaesésnek okát abban kell keresni, hogy a mükereskedők szivesen foglalkoztatják, gyorsan és sokat fest, hogy a hamar kialakitott stilusát csak technikailag vitte tovább és nem keresett uj kifejezési le-

Náray Aurél MDK

Tanulmány

Nő a szabadban

Mücsarnok 1936 Nő a müvészetben c. kiáll.

MDK

Náray Aurél festőművész

Résztvett a Független Művészek vidéki vándorkiállitásain.

Cikk: A Független Művészek Társasága vándorkiállitása.

Képzőművészet, 1929. 21.sz. 144.l.

MDK

Náray Aurél festőművész

Résztvett a Független Művészek vidéki vándorkiállításain.

Cikk: A Független Művészek Társasága vándorkiállítása.

Képzőművészet, 1929. 21.sz. 144.l.

Náray Aurél

MDK

Betty, olf.

Műcsarnok 1931 Művészcsoportok kiállitása

Tovább

Náray Aurél
11. l.

Nemes Eliza gr.
12. l.

Olgyay Ferenc
15. l.

l. Ciupe 1934. II

Exp. 19

Náray Aurél

vód
2.

Jbl. Erwin:

A Spiritualis
Művészek Szövetsé-
gének kiállítása
a Nemzeti Szalon-
ban. Bpesti
Hirlap. 1925.
dec. 18.

Tekintetes

Müemlékek országos Bizotts

F. hó 22-röl kelt b. soraikra válaszolva ér

Halmos Károly úr csakis a tek. Bizottság által meg

vette kézhez, s miután költségkövetelése már kiegy

lás és közoktatásügy miniszteriumnak hivatkozott r

összeget fel nem vette, s azt felvenni nem is fogj

Náray Aurél

ivőd

Budapesti Hírlap
1930. máj. 29.
(A spirituális művészet kiállítása.)

Képei reális természetlátáson alapulnak. Sem az alakok rajzában sem a komponálásban nem találunk stílusra való törekvést, csak a Nincs tüllaza fölrakása árul el a valóságtól elvonatkozó festői akarát. Szeretnők, ha ólmos Nincs helyett igazi kolorizmus élletné alkotásait.

…el

…l: Ötszár koronáról mely
…rmes hanktól pósta útján
…son bevételeztem. —

…1916 augusztus 26-án

Nagrandlikány

Náray Aurél

kidill.

Nemzeti Kalon
1921. nov.

Föv. kept.

Náray Aurél

vrád

Ki - Kicsoda ?

589. l.

Náray Aurél

Reflex. 208. l.

Élet. arck.
u. o. 876. l.

ARCKÉP NÁRAY AURÉL

MAGYARÓVÁRI VÁSÁR — IFJ. GAÁR VILMOS

mos a nu természetmeglátás mestere. *Jászkó* Fi-

Náray Aurél: Asztalnál.
(Műcsarnok, Téli tárlat.)

Igen jó *Reinerné Istvánffy* Gabriella „Kosok“ c. képe.

Csallóközi Farkas Lőrinc „Kisváros“ című képe a festő-meglátás igen magas teljesítménye, *Szántó* Mária akttanulmánya igen erős rajztudásról tesz tanubizonyságot. *Náray* Aurél „Asztalnál“ című műve egyéni szín és forma meglátásával tünik ki, *Rotlman* Mozart melegtónusú portréival, *Laszgallner* Oszkár igen jól megrajzolt „Önarckép“-ével szereztek elismerést, *Gulyás* Sándor vízfestményeivel emeli a kiállítás nívóját, *Dietrich* Adolf tengerrészleteivel igen előnyösen van képviselve.

A *Pál László Társaság* komoly törekvéseit lerontja az a sok kezdetleges és tétovázó kisérletezés, mely elindul és cél nélkül bolyongva nem tud megállapodni és ebben a stádiumban befejezettnek tekinti magát, de ez a befejezett befejezetlenség távol áll attól az iránytól, melynek követőjétől a Társaság nevét kölcsönözte. Ez a név gyűjtőfogalom kellene, hogy legyen a társaságra nézve és mégis azt látjuk, hogy a legkülönbözőbb utakon a legkülönbözőbb célok felé törekszenek ezek a félig a divat, félig a hagyományok útján járó kísérletezők. Nincs tehát bennük egy egységes összefogó erő, mely karaktert adna műveiknek és így nem értjük egészen, hogy miért is tömörültek egy társaságba. A jogcímet erre az adná meg, ha egy úton járnának és meglátszana műveiken az egy cél felé haladók egyöntetü gondolkodása.

Ez a sok hol szétfolyó, hol kemény kontu-

tunk. *Czencz* János „Ábránd"-ja, *Horváth* Béla téli tájképei, *Zombori Moldován* Béla főkapitány-portréja, *Áldor* János László női portréja és *Kárpáthy* Jenő tengeri tájai azok a művek, melyek az első terem hangulatát kiegészítik.

Miután a Műcsarnok igazgatósága jónak látta a nagy termekből számos kis termet csinálni, nem megyünk teremről teremre, de összefogva próbáljuk bemutatni azokat az alkotásokat, melyek hozzájárultak a téli kiállítás általános sikeréhez.

Ilyen alkotás *Juszkó* Béla „Tatárjárás" című képe. Az elsőrangú festői kvalitások mellett hatalmas erővel döbben ránk a megfestett téma drámai hangulata és egész beállítottságával híven tükrözi vissza gyászos nemzeti tragédiánkat. *Viski* János „Fuvaros" című képe nagyvonalúságával és festői készségével a valóságfestésnek legnemesebb példáját adja. *Horváth* József igen finom női aktja és *Prohászka* József erőteljes ülő aktjai emelik a kiállítás nívóját.

Igen szép *Szabó* Dezső finom szürke tónusban megfestett „Mocsaras táj"-a. *Kövér* Gyula női aktja a nagy méretekkel való birkózás újabb erőpróbája. *Udvary* Pál „Mise után" című képe egyéni utakon járó, de hatásában artisztikus. *Benkhard* Ágoston, *Pap* Domokos női portréja és *Varga* Nándor Lajos munkái említésre méltók.

Kássa Gábor művei közül kitünik a „Cigánysoron" című friss rajszerűségével. Igen jó *Kóbor* Henrik „Utcarészlet"-e levegős napsütésével. *Edvi Illés* Aladár „Virágos előtér" című képe, *Komáromi Katz* Endréné vízfestményei a tőlük meg-

Gaál Ferenc: Oszi munka.
(Műcsarnok, Téli tárlat.)

Náray Aurél AMŰ 1927. I. évf. 2 sz.

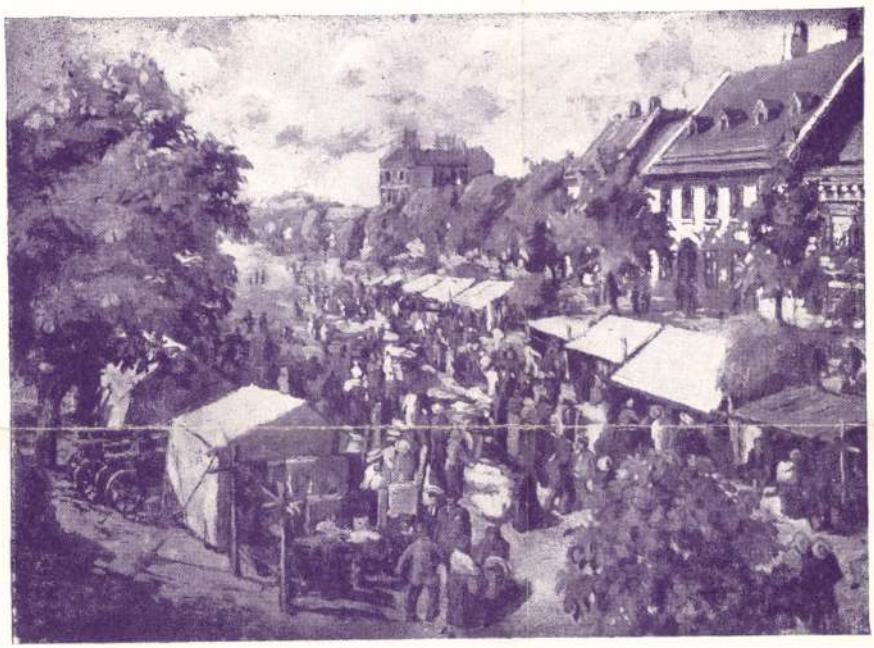

MAGYARÓVÁRI VÁSÁR IFJ. GAÁR VILMOS

ARCKÉP

NÁRAY AURÉL

MDK

Náray Antal, festöm.
19.sz.

Fehérruhás nö. Jel.f.j.: Náray 1919.

Ernst Muz. aukciója. XXVIII. 1924. Kat. 38.1.

MDK

Náray Aurél

Képzőművészet 1927. 5. sz. 32.l.

Magyar Müvé: 1926.552.o. Kerényiné

Náray Aurél: Krisztus a tengeren
olajfestmény

Müvészet. 1936. I.évf..3. sz. 68. 11.

Nyárai Aurél : hegyi beszéd.

Nyugat. 1925. XVII. é. II. k. 186.

Máray Aurél rajza: Jairus leánya

MDK

Náray Aurél

"Vacsora" c. műve a Spiritualis művészek kiállitásán.

Siklóssy László: A Spiritualis művészek kiállitása a Nemzeti Szalonban.

Pesti Hirlap,1944.apr.28. 5.l.

MDK

Náray Aurél, festöm.

egy képe vétetett meg a stockholmi kiállitásunkon.

A stockholmi magy. képzőm. kiáll. /1928/ a svéd sajtóban. -MIP 1929 3.sz. 180.l.

MDK

Náray Aurél, festőm.

Műteremben. Szénrajz. Jelz.

Árv. Közl. 1940.1.rk.sz. 30.1.

MDK

Náray Aurél, festöm.

Feketekendös nö. Of.

Nemz. Szal. 1919. okt. kiáll. Kat. lo.l.

Náray Aurél

Budapesti Hirlap

1936. Datum [illegible]

* (**Náray Aurél festészete.**) Náray Aurél művészete kívül áll a festői divatokon. Nem törődik azzal, mi történik körülötte, milyen irányok, törekvések virágzanak, a maga lelkiségét vetíti ki képein. Kétségtelenül nagy tehetség, akinek komoly sikerekre lenne joga, de a megélhetés miatt festői nyelve elsekélyesedett. A népszerű műkereskedők részére való dolgozás hátrányára vált stílusának. Képein a zseniális könnyedség, a feloldott festőiség sokszor összevegyül a felületességgel. Egy-egy alkotása hallatlan bravúrról, a technika fölényességéről tanuskodik, máskor viszont színfoltjai felelőtlenül sorakoznak egymás mellé. Sohasem rajzol, nem törődik a formával, a test szerkezetével, színvázlatszerű képeit boszorkányosan gyors ecsetvonásokkal, az ecset favégével lazán veti oda. Festői stílusa rokonságban van a német Corinth művészetével, azzal a különbséggel, hogy Náray sohasem brutális, sőt inkább a tetszetőség hozza kísértésbe. Kékesszürke tónusok uralkodnak képein, melyekből itt-ott villan ki a fehéreknek, a vörösöknek egy-egy élénkebb és szélesebb színfoltja. Akár természet után, akár emlékezetből fest, mindig ugyanazok a típusok térnek vissza vásznain. Kompozícióiban sok az eredetiség, de vázlatait nem érleli ki kész képekké, pedig Krisztus-festményei telve vannak értékes ígéretekkel. Talán ez a kiállítás, mely java munkáit mutatja be, sokakat meggyőz arról, hogy a kritika eddig milyen igazságtalanul bánt Náray művészetével. Egyik legeredetibb tehetség kibontakozását tette lehetetlenné a festő folytonos mellőzésével. A tárlat a Kossuth Lajos-utca 12. szám alatt lévő *Műterem* helyiségeiben vasárnap nyilik meg. *Y. E.*

Külvárosi ballada

Az utca erre szürke aszfalt,
a por beléfagyott.
Kitárják nyáron és tavasszal
a sok száz ablakot.
A város megtelik panasszal:
hang, fény, bűz kavarog.

Rikolt a »korlátlan kimérés«.
Fent rádió recseg.
Az utcán árnyak, lámpafény és
garázda részegek.
Ketten birkóznak, villan két kés,
nyomán piros sebek.

A harmadik bicegve tesz-vesz:
»Hé! állj a Krisztusér!...«
Nyomorék lábbal a felekhez
ahogy kopogva ér,
sikolt, elzuhan, újra csend lesz —
Sebéből dől a vér.

A rongyos mellény csupa vér lett
s a járda szerteszét.
Vén bicegő párbajsegédnek
kés járta át szívét.
Ott fenn a rádiók zenélnek
s dalol néhány cseléd.

Elnémul a vitázó söntés,
kifut asszony, gyerek,
vötolják a családi kört és
egy-két lány pityereg.
Gyöngéd az utolsó köszöntés
és jók az emberek.

Ijedt sírással ráhajolnak:
tán szíve még dobog?
Tudnak meleg irgalmas szókat
sötét külvárosok...
...Csak a magas vasoszlopoknak
lámpája mosolyog.

Muraközy Gyula

— **Templomunk berendezése** a hívek áldozatkészsége eredményeként mindjobban kiegészül: az elmult vasárnapra felszereltethettük a bejárati nagyfüggönyt is. A beszerzés és felszerelés gondját Bettes Sándor lakberendező presbiterünk önkéntes szolgálatként vállalta.

— **Az énekkar tagjai számára** március 16-án, vasárnap délután 4 órakor szeretetvendégséget rendeztünk. A létszámban megnövekedett énekkar most már gyakrabban szerepel istentiszteleteinken. Uj jelentkezőket, főleg jóhangú férfiénekesekben, szívesen veszünk.

— **A gyülekezeti KIE és Nagyleánykör** március 16-án, vasárnap este fél 7 órakor fonóval egybekötött szeretetvendégséget tartott.

— **Négyoldalas egyházi munkarendet** nyomatott a presbitérium és minden templomba járó hívünknek ajándékul adja. Röviden összefoglaltuk benne minden egyházi missziói munkának az idejét és azokat a tudnivalókat, amelyek a gyülekezeti munkába való bekapcsolódást szolgálják.

— **Muraközy Gyula** Kálvin-téri lelkipásztor jön el a március 30-i, vasárnap d. e. fél 11 órai istentiszteletre hirdetni Isten Igéjét.

SKÓT MISSZIÓ

— **Krisztus és a tőke** címmel előadást tart 23-án, vasárnap este fél 7-kor a Webster-teremben *Illés* László titkár, Szabad bemenet.

KOBANYA

— **Főgondnokunk beiktatását** március 23-án, vasárnap, a d. e. 10 órai istentisztelet keretében tartjuk. A szétküldött és kiosztott meghívókon kívül ezen az úton is meghívjuk gyülekezetünket a gergelyutcai templomban tartandó beiktatási ünnepélyre.

— **Szeretetvendégséget tartunk** március 23-án, vasárnap este 6 órakor a főgondnoki beiktatás alkalmából, hogy a hivek, a gyülekezeti munkaágak vezetői és munkatársai közvetlenül is megismerkedhessenek az új főgondnok úrral, vitéz *Szönyi* Sándor tanügyi főtanácsossal, aki a szeretetvendégségen előadást tart »A missziói életforma áldásai« címen. Az előadás mellé szép műsor is sorakozik, amelyre szeretettel várjuk a híveket.

— **Zászlót ajándékozott** gyülekezetünk a fintaházi, erdélyi kis gyülekezet nőszövetségének. Szép és megható levélben kérték fintaházi testvéreink ezt az ajándékot, amit egy héten belül meg is küldöttünk, hogy március 15-én, a szabadság ünnepén már örvendezhesenek neki. Március 9-én kiállítottuk templomunkban a szép címeres zászlót és a feliratos, aranyhímzésü, nemzetiszínű selyemszalagot s a gyülekezet néhány perc alatt tett adakozásából nemcsak az ajándék költsége gyült össze, hanem még az árvízkárosultaknak is juttathattunk.

Az ig

Heti üzenet

Megkapó csodatételeknek sorozata vonul el többek között a szemünk előtt ezen a héten. Az látható belőlük: milyen győzelem, milyen bőség, milyen áldott segítség fakad Jézus szava és keze nyomán akkor, ha hittel várják tőle. A háttérben pedig ott sötétlik a Jézus ellen felzárkózó farizeusi törvényeskedés. Milyen száraz és meddő lelki világ! Érzéketlen a Jézusban előtteálló csoda iránt. Csak akadékoskodni és bírálgatni tud. Fagyos és sivár az az élet, az a vallásos élet is, amelyet az ember maga rendez be magának. De ahol Isten ereje munkálkodik, ott az élet tavaszi virágzása fakad.

Vasárnap, márc. 23. — Máté 14, 28—36. — **Amikor** Péter levette szemét Jézusról és a nagy szélvésztől kezdett rémüldözni, azonnal süllyedni kezdett. Jézus látása fenntart a háborgó vizeken. Róla elfeledkezve elmerülünk.

Hétfő, márc. 24. — Máté 15, 1—9. — Nincs szomorúbb látvány, mint amikor »hiába tisztelik« Istent. Mindig az az oka: nem figyeltek meg, mit kíván Ő

— **15 éves jubileumát** ülte meg március 16-án egyházközségünk »Méliusz« cserkészcsapata. A tartalmas beszámolót *Császár* Ferenc csapatparancsnok olvasta fel, amelyből újra végigvonult a nagytermet teljesen megtöltő hallgatóság előtt a csapat küzdelmes, dicsőséges multja. Az egyház nevében *Hatolkay* Kázmér lelkipásztor üdvözölte a jubiláló csapatot és a cserkészszülőket. Délben díszszemle volt az Otthon udvarán, amelyen 93 cserkész vonult el a nagyszámban összegyűlt közönség és a csapat régi neveltjei, volt tagjai előtt.

ZUGLÓ

— **Evangélizáló szülői értekezlet** lesz március 23-án d. u. 5 órai kezdettel, Róna-u. 197. sz. alatti templomunkban. Előadást tartanak: Ecsedy Aladár, tahitótfalui lelkipásztor »Krisztus és gyermekeink« címmel, továbbá dr. Nagy Mária vallástanárnő »A mozi és könyv mint gyermekeink legnagyobb ellenségei«. A presbitérium nevében dr. Jakabfalvay Zoltán ny. kir. ítélőtáblai bíró, főgondnok mond bevezető beszédet. Hívjuk a szülőket, megkonfirmált fiainkat és leányainkat. 14 éven aluli gyermekek nem vehetnek részt. Az előadásokat hozzászólások követik. Célszerű vasárnap délig a gyülekezet lelkipásztorának írásban beadni azokat a kérdéseket, amelyekre feleletet szeretnének kapni a szülők.

— **Egyházunk megkonfirmált ifjúsága sáfárszövetsége** március 25-én, kedden (pirosbetűs ünnepnap), egésznapos konferenciát rendez a Róna-u. 197. sz. alatti egyházi tanácsteremben és a gyülekezeti ház helyiségeiben. A konferencia reggel fél 9 órakor kezdődik, a fiúk és leányok részére külön bibliaköri csoportokban. A nap folyamán d. e. és d. u. lesznek előadások. A konferencia résztvevői közös ebéden vesznek részt. Az ebéd díja 80 fillér. Jelentkezni kell az ebéden is résztvenni szándékozóknak vasárnap estig a lelkészi hivatalban. Előadásokat tartanak dr. Karácsony Sándor egyetemi m. tanár, dr. Batiz Dénes főorvos, Koszorus Ilona vallástanár. A konferenciát este 6 órakor úrvacsoraosztással egybekötött istentisztelettel zárjuk be, amely alkalommal Dobos Károly fasori lelkész hirdeti az igén. A konferenciát kezdő bibliakörben az ezt követő előadásokon és a befejező istentisztelet igehirdetésében az újjászületés nagy kérdéséről lesz szó. Ezúton is hívjuk gyülekezetünk megkonfirmált fiait és leányait e konferenciára és hívjuk a gyülekezet tagjait a konferenciát bezáró, úrvacsorával kapcsolatos istentiszteletre. A konferencián résztvenni szándékozó fiúkat és leányokat kérjük, írják fel életük nagy, nehéz kérdéseit, hogy a konferencia folyamán ezekre megnyugtató választ kaphassanak. Juttassák el ezeket a konferencia elején a lelkészi irodába.

MŰBÚTOROK

és egyszerűbb lakásberendezések nagy választékban **Tóth József** kosorús asztalosmesternél, **VIII., Sándor tér 4.** Telefon: 137-252. Fizetési kedvezmény. Vidékr gondos csomagolás, **Ref.** cég. — Alapítva: 1917. évbe

Református Élet

TUS ÉLET

Budapest, 1941 március 22.

MŰVÉSZET SZÍNHÁZ, FILM

ELTŰNT EGY ASSZONY. *(Omnia.)* A századvégi párizsi világkiállításra izgatottan viselkedő asszony érkezik a lányával. Másnap reggel a lány hiába keresi anyját: eltűnt. Senki sem akar tudni róla, akikkel este együtt voltak, letagadják, hogy valaha is látták. A lány fellármázza Párizst, majdnem megőrül, mire megtudja a valót: az anyja a megérkezés éjjelén pestisben meghalt. A tragédiát titokban kellett tartani, nehogy pánik törjön ki. Ebből a kicsit erőszakolt ötletből áll a film. Az ilyen hátborzongató témáktól az utóbbi időben már elszoktunk, de az újszerű rendezés, az első képektől eltekintve, jó fényképezés és elsősorban Christina Söderbaum helyenként egészen nagyvonalú játéka élvezhetővé teszi. — s —

ZANZIBÁR. *(City.)* Tömören elismétli mindazt, amit az elmúlt évek ponyvadzsungel filmjei mutattak. A film sokkal többe került, mint amennyit ér.

—r —r

KÉT KIÁLLITÁS

A Nemzeti Szalonban kiállított képeknek egy témája van: a Balaton. A víz, a nyári felhők, a szelíd dombok s az emberek, akik élvezik a színét, fényét, vizét ennek az áldott vidéknek. Mindez különböző művészi látásmódban visszaadva. Quos homines, tot sententiae, ahány művész, annyi látás. Medveczky Jenő absztrakt, geometriai alakokat fest, ha a színek nem enyhítenék, ridegnek mondanánk túlságosan tudatos, józan világát. Mint végletet említettük elsőnek. Komjáti Gyula halk poézise, tiszta festőisége: emberi, közvetlenségével jóleső feloldódás utána. Szobotka Imre friss naturális őszintesége mellett Mágori Vargha Béla komoly, erőteljes egyéniség, van benne: témáiban s festői modorában valami birkózó erőfeszítés, még színei is érdesek. Halápy János a finoman kultúrált ember szemével néz és láttatja világát, új hangokat pendít meg, eddigi lilába ágyazott színreflexei mellett az »Aratás Füreden« c. olajképe új irányba való elkötelezést jelent. Erdős Géza egyre jobban kibontakozik nagy mestere: Rudnay hatása alól, a saját szemével próbál látni s csak haladást jelent művészetében ez az önmagára találás. Egry József három képe: az örök Egry-téma: színzuhatagban feloldódó, szétmosódó világ. Éless István szénrajzait említjük még meg, régi angol metszetek komoly, tiszta világára emlékeztet nemes tiszta vonalaival.

A »Műterem«-ben Náray Aurél halk poézisa fogja meg a szívet. Nem tartozik irányokhoz, nem verekedő, harcos ember, több ennél: álmodó művészlélek, ki gyöngéd színekben elmondja azoknak, akiket érdekel: merre járt ő s mit álmodott. Krisztus alakja igen gyakran szerepel: hófehérruhás, tiszta sugárból szőtt alakja csodák igézetében, a tenger harsogó hullámaiban mindig oltalom, megnyugvás az embernek. Nem a Golgota vérző Krisztusa vagy az ostorral farizeusokat korbácsoló bíró: mindig a szelíd jóság, a csodák, a hegyi beszéd világának, a békének sugárzó alakját látja. Témáiban nem változatos, »Leány kék virággal«, »Nagy lány, kis lány« stb. nem epikus, nem elbeszélni akar, sokszor visszatér ugyanaz az alak, líra ez, tisztán zengő, halk hegedűszó, ha lehetséges, egy témát különböző művészi nyelven elmondani, úgy Schumann: »Träumerei«-ének édes muzsikája Náray kék színben megfestett »Álmodozása«.

Dr. Fekete Lajos

ERDÉLYIEK FIGYELEM!

Lelkész urak! Presbiter testvéreim!

Nem mindegy az, hogy kivel csináltatjátok vagy hol vásároljátok a mi hitünkhöz és vallásunkhoz méltó kegyszereiteket!

Mint ősmagyar református vallású, református kegyszerkészítő csak egyedül állok az országban és éppen ezért a használati célnak megfelelő, ízléses és művészi kivitelű úrvacsorai kelyheket, kancsókat, keresztelő- és kenyérosztótálakat szakszerűen készítek e célra jól berendezett saját műhelyemben és üzletemben.

Saját magam tervezem is úgy ezeket, mint egyéb ezüst-, bronz- és ezüstözött tárgyaimat, nászajándékokat, ékszereket, ruhadíszeket, jubileumi dísztárgyakat stb.

Hibás tárgyakat javítok, aranyozok és ezüstözök

Hittestvéreim részére mindenkor szerény árszabás mellett dolgozom.

Szeretettel meghívlak Benneteket és várom nagyrabecsült megrendeléseiteket.

Hittestvéri nagyrabecsüléssel

KISS FERENC ötvösmíves tanár,
református presbiter. Budapest, IV., Harisbazár 3

Felelős szerkesztő és felelős kiadó:
MURAKÖZY GYULA

Helyettes szerkesztő:
IZSÁK-GYARMATHY LÁSZLÓ

A szerkesztőség kéziratot nem őriz meg és nem ad vissza.

ADÁS-VÉTEL

IRÓGÉP, sokszorosítógép eladás, javítás, kölcsönzés. Horváth Lászlónál, Wesselényi-utca 49. Telefon: 223-284.

JESZENSZKY Jenő vas- és háztartási szaküzlet. Rádayutca 17.

LÁTSZERÉSZ, Zibrinyi Kálmán. Krisztina-tér 3. Tel.: 166-809.

HORDÓK, mosókonyhaberendezések: Laposánál. Kálvária-tér 13. Tel.: 137-457.

MENYASSZONYI ruhák, báliruhák állandó **kölcsönzése:** Eötvös-utca 30.

MŰVIRÁG, kalaptolldíszek, menyasszonyi koszorúk, fátylak, templomdíszítések, legszebb kivitelben; Koltai Ilona, Régiposta-utca 17.

TRIUMPH-irógépek vezérképviselete: Édes és Decsy, Budapest, Akácfa-u. 13.

MINDEN, ami óra, előnyösen Rosta koszorús órásmesternél, Petőfi Sándor-utca 3. Telefon: 383-053.

VESZEK mindenféle tárgyakat legjobb árban. Hadviselt őszeres, protestáns. Pártoljuk öt. Sinkovich, X., Századosút 23.

MOSÓTEKNŐK, létrák, szárítók raktára: Vas asztalosnál, Visegrádi-utca 4.

ÚRISZABÓ BUDÁN! Viselt ruhát veszek vagy munkadíjban átveszem. Kovács Sándor, Böszörményi-u. 4.

MENYASSZONYI koszorúk, fátyolok, csokrok, művirágok legolcsóbban. Ungár Sári, Rákóczi-út 14.

BÉLYEG! Vétel, eladás, csere. Szilágyi, Kossuth Lajos-utca hét.

MAGYARPERZSÁT, torontáli szőnyeget nagyon jó minőségűt készít és elad, valamint szőnyegjavítást, mosást vállal fiatal református háziiparos. Vörösmarty-tér 6., Horvátn.

KUNHEGYINÉ fűző, fehérnemű, harisnya szaküzletében vásároljunk. József-körút 32.

OKTATÁS

SCHREYER Margit gyorsíróiskolája, Múzeum-körút 23—25. Telefon: 188-674 Államvizsga. Állásközvetítés.

SZABNI, varrni szakszerűen »Lilla« szalonban tanuljon, Horánszky-utca 12.

JOGI alapvizsgára, szigorlatra, ügyvédire előkészít, szakjegyzeteket bérbe ad: dr. Fehérváry Szeminárium, IV., Apponyi-tér 4.

»MERKUR« keresztény gyorsíróiskola, Kossuth Lajos-utca 1. sz. Államvizsga, állásközvetítés.

LAKÁS

BUKARESTBŐL menekült református, háromtagú család egy-, vagy kétszobás lakást keres. Háromhavi lakbért előre fizet. Szívesen ajánlja a fasori lelkészi hivatal. Cím: Grandpierre Lajos, XI., Fehérvári-út 46. IV. 8.

BÚTOR

KEDVEZŐ fizetési feltételekre is konyhabútorok, rekamiék, szelonok. Podmaniczky-utca hat.

MŰBÚTORASZTALOS, Csonka Károly, VIII., Práter-utca 49/a. Telefonhívó: 349-577

LAKÁSBERENDEZŐ kárpitos Gál Lajos, Bástya-utca hét. Tárlaton kitüntetve.

NAGY választék antik bútorokban, comódok, szekrények, porcellánok, olcsón. Bank-utca 4.

HANGSZER

ZONGORÁK, harmóniumok eladása, vétele. Mendölné, Bezerédy-utca 10. Protestáns cég. Tel.: 146-411.

HARMONIUMOK olcsón, garanciával. Deménynél, Lázárutca 13. Árjegyzék ingyen.

ZONGORÁK, pianinók, harmóniumok eladása, vétele, csere, javítás, hangolás: Uhlik zongorakészítőnél, Rákóczi-út 82. Tel.: 224-016.

ZONGORÁK olcsón Murainál (református). Thököly-út 23. 428-631. Hangolás! Javítás!

HARMONIUMOK legolcsóbban Fittlernél, Damjanich-utca 38. Képes árjegyzék ingyen.

VEGYES

HEGEDŰS Ferenc áll. vizsgázott fogász műterme, Nagyfuvaros-utca 23.

KOVÁCS régi megbízható, református magánnyomozó. Mérsékelt díjazásért mindent kinyomoz. József-körút 20. Tel.: 136-238.

ÚJ református üzlet nyílt a Vörösmarty-tér 6. alatt! Magyarperzsák, torontáli szőnyegek.

CIÁNOZÁS

PIPÁS KÓNYA a keresztyén közönség **CIÁNOZÓJA.** Bútordarabok féregmentesítésére speciális ciánkamrák! Iroda: **CSÁK** Calvin-tér 9. Telefon: 188-000.

SZOBA

KÖZPONTI fűtéses kis szoba kiadó. Rákóczi-út 12. Telefon: 226—155.

nátus Életben hirdető cégeknél!

társulat nyomása. Felelős: Kárpáti Antal igazgató.

SZINHÁZ ÉS FILM

Somlay Artúr

Somlay Artúr:
Színésznek színészt játszani — önéletrajz

A kritika és a közönség hosszú évek óta nem adózott egyöntetűbb elismeréssel színészi alakításnak, mint *Somlay* Artúrnak, aki a *Hattyúdal* főszerepében egy lezüllött Shakespeare-színészt játszik. A hatalmas művészi teljesítményről beszélgettünk *Somlay* Artúrral és megkérdeztük, milyen érzés színésznek színészt játszani?

— Színésznek színészt játszani — mondotta *Somlay* Artur — voltaképpen önéletrajz. Az ilyenfajta alakításra és az önéletrajzra egyaránt áll *Ibsen* kegyetlenül ragyogó igazsága: *költeni annyi, mint ítélőszéket tartani önmagunk felett.* Az ilyen alakítás a tények sűrített költészete. Minden ember életében van annyi érdekesség, hogy sokáig el lehet hallgatni a legegyszerűbb ember vallomását is, ha az őszinte hangnemben történik. Ebben a szerepben, a zseniális, lezüllött színészben nem a züllöttség a fontos, nem ez a lényeg, csak a következmény. Az az érdekes és izgató, ami mögötte van, ami ezt a zseniális életet végzetes lejtőre kergette. Az emberi sors legmélyebb titkait, a meg nem értést, kell kihangsúlyozni, azokat a tényezőket, amelyek többé nem mérhetők fel a siker tapsával. Ugyancsak *Ibsen* mondotta hogy az *igazán erős ember egyedül él.* A zseni sokáig képes a magányosságra, de egyszer csak megrémül, a magány félelmetessé dagad előtte és ebben a pillanatban elbicsaklik. Ezeket a motivumokat vallom a *Hattyúdal*-ban s ezeket vallom szerepemen keresztül magamról is.

A *Hattyúdal* egyik jelenetében *Somlaynak* felolvassák a kritikát, amely szerint kár lett volna, ha ez a nemzedék nem ismerte volna meg ezt az alakítást. Az az érzése támad az embernek, hogy a mai nemzedék is szegényebb maradna, ha nem látta volna *Somlayt* ebben a kimagasló szerepben.

EURÓPA NEM VÁLASZOL
Az Uránia mai díszbemutatója

A magyar filmgyártás ünnepi estje lesz az Uránia mai díszbemutatója, ahol először kerül a közönség elé Radványi Géza Atelier-filmjének, az Európa nem válaszol című kordrámának első kópiája. Az óceánon egy hatalmas luxusgőzös úszik két kontinens között, azokban a végzetesen feszült órákban, amikor az új világháború szele már végigsöpör a világ felett. A luxusgőzös fedélzetén minden elképzelhető emberfajta megtalálható s ezeknek furcsa titkokkal átszőtt mindennapi életébe robban bele a suttogva terjesztett hír, amely a rádió-kajütből szivárog ki, hogy Európa nem válaszol. A két földrész között, ismeretlen veszélyek elé hajózó különös társaság életét egy szempillantás alatt felborítja a megdöbbentő hír. Európa nem válaszol, valami szörnyű és félelmetes történet a világban, az emberekről lehámlik a kultúra zománca s a főuri módon viselkedő kémek, hidegvérű kalandorok, rejtelmes világutasok, megszeppent nyárspolgárok között felüti fejét az a különös pánik, amelynek okát és kifejlődését senki sem láthatja előre.

Ezt az izgalmas, minden pillanatában modern és amerikaian nagyvonalú történetet vitte filmre Radványi Géza olyan kitűnő szereplőgárdával, amilyen kevés magyar filmgyártónak állt rendelkezésére. Tasnády Fekete Mária, Petrovics Szvetiszláv, Kiss Ferenc, Somlay Artúr, Titkos Ilona, Buttykay Emmi, Mály Gerő, Vaszary Piroska és kitűnő magyar epizódisták egész sora játssza. A hatalmas hajódíszlet, a ragyogó tengeri felvételek hollywoodi keretbe foglalják a filmet, amelynek díszbemutatója ma este ¾10 órakor lesz az Urániában.

Fedák Sári

A századik Fedák

A Magyar Színház századik estén játssza a *Gyergyói bál*-t, ezt a hősi erdélyi mult gyönyörű romantikáját élesztgető operettet, amelynek címe és fulmináns sikere mulhatatlanul összeforrott *Fedák* Sári nevével.

Ez a »*századik Fedák*« eleven és harsogó dokumentuma annak, hogy a magyar operett nem pusztult el, csak elgiccsesedett, elkörútiasodott és elszellemtelenedett a kávéházi operettirodalom berkeiben és ha olyan élettől duzzadó, a hősi magyar mult ragyogó romantikájával átszőtt poétikus és tiszta történet kerül színpadra, mint a *Gyergyói bál*, körülduruzsolva *Huszka* Jenő klasszikus motivumú muzsikájával, megtüzdelve olyan kitűnő színészekkel, mint a *Fedák* Sári kombattáns vezérlete alatt felvonuló magyarszínházi operettgárda, akkor meszszire tűnik a fanyarízű félsiker és megszületik az a kiugró nagy operettgyőzelem, amely egyre ritkább tünemény lesz a pesti színpadon. Ez a tanulsága a századik Fedáknak.

Mai filmkritika
Eltűnt egy asszony
Omnia

Osztályzatunk 2/3

Veit Harlan, az új német film rendezője, túlzásokkal rontja el azt az egyébként frappáns hatást, amelyet ez az érdekes, fordulatos és kétségtelenül izgalmas történet megérdemelne. A mult századvégi egyik világkiállítás rövid néhány hete a történés időpontja. Francia származású, dúsgazdag kanadai asszony érkezik a világkiállításra, fitos kis szőke leányával és helyszűke miatt a nászútjára emlékeztető szállodában csak padlásszobában kap egyetlen ágyat. Leánya, a filmen a kedves és fitos *Christian Schöderbaum*, egy előzékeny fiatal orvos segítségével más szállodába kerül s a leányától elszakított titokzatos asszonyt látjuk meghalni. Ezek a jelenetek igen mozgalmasak. Ami azután következik, az asszony rejtélyes eltűnésének felfedezése, leányának idegeket feszítő hajszája az eltűnt anya után, — sok kivánnivalót hagynak maguk után. Mint mondottuk, ebben a hiányban nagyon ludas a felületes rendezés. Aki szereti félig rendőri vonatkozású, izgalmaktól átfűtött, szerelemmel átszőtt történeteket, az nem fog túlságosan unatkozni, ha megnézi az *Eltűnt egy asszony* körül kavargó képeket.

Csütörtökön bemutató a Décsiben

ELKÉSETT LEVÉL

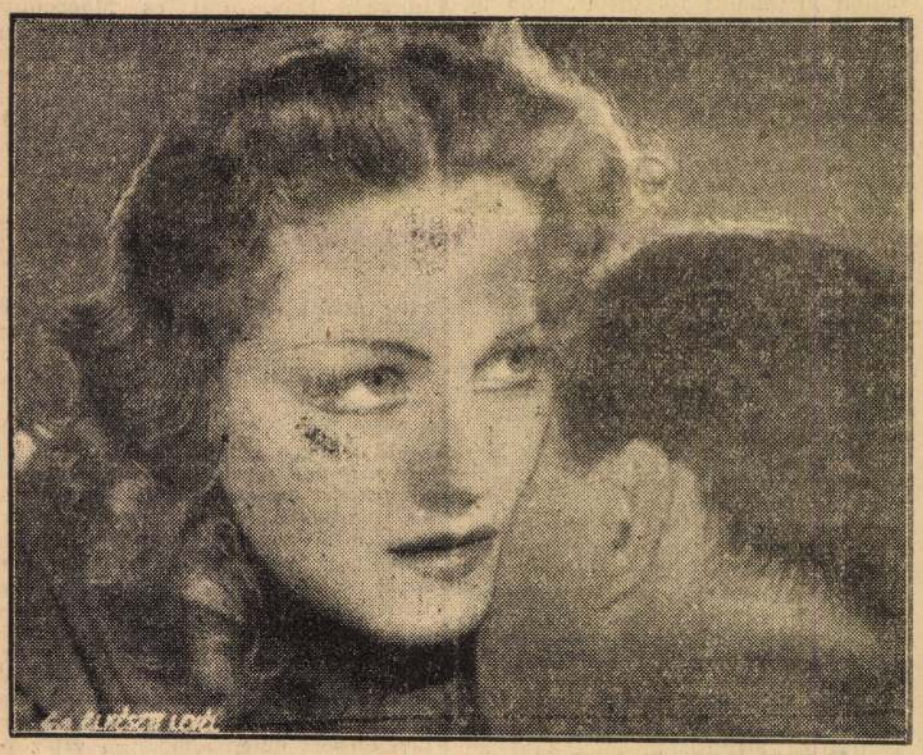

SZÖRÉNYI ÉVA

Eredeti ötletből készített magyar filmregényt mutat be csütörtökön este a Décsi filmszínház. Pünkösti Andor írta és Rodriguez Endre rendezte az Elkésett levél című filmet, amely a világháború utolsó esztendejében egy felvidéki városkában kezdődik, amikor a frontra induló fiatal katona utolsó levelét küldi menyasszonyának. A levél megakad a postaszekrényben és húsz esztendő mulva kézbesítik, amikor a sorsokat már fenekestül felforgatta az átalakult világ. A franciás zamatú téma három kitűnő színész és három elragadó színésznő tolmácsolásában kerül a közönség elé. A világhírű írónak érett fiatal katonát Uray Tivadar, menyasszonyát Szörényi Éva játssza, míg a többi négy nagy szerepen Kiszely Ilona, Feleky Sári, Kamarás Gyula és Dénes György osztoznak. Az Elkésett levél csütörtöki bemutatóját nagy érdeklődés előzi meg a Décsi moziban.

A NYUGATI GYŐZELEM
a Casino műsorán

Az Uránia ma este játssza utoljára az Ufa modern háborús eposzát, a német hadsereg nyugati győzelmének monumentális filmjét, amelyet ugyancsak a mai naptól kezdve műsorára tűzött az eskütéri Casino mozi. A filmoperatőrök újkori hősiességének egyik legragyogóbb bizonyítéka ez a pergőtűzben, ezer életveszélyben, gránát- és gépfegyvertűztől felszántott mezőkön fotografált filmóriás, amely francia és angol filmekkel kiegészítve mutatja be azt az emberfeletti és feltartóztathatatlan lendületet, amellyel a német hadsereg lehengerelte a nyugati frontot, áttörte a Maginot-vonalat és megsemmisítette Anglia kontinensi védőműveit. Napról napra a modern történelem szemtanui zarándokoltak el ehhez a filmhez, amely megmutatta, hogy a katonai lélek, a fanatikus elszántság milyen káprázatos lendületre és áldozatra képes. A mai naptól kezdve a Casino filmszínház játssza tovább A nyugati győzelem páratlan képeit.

! ! !

KISZELY ILONA, a Vígszínház kitűnő fiatal művésznője néhány hónap óta nem szerepel a színpadon. Ennek az az oka, hogy Kiszely Ilona, Saád Béla kiváló fiatal ujságíró kartársunk felesége boldog családi esemény elé néz. A jövő évadban ismét a Vígszínház színpadán látjuk viszont Kiszely Ilonát.

! ! !

A HÉTFŐN BEMUTATOTT Ma, tegnap, holnap című magyar hangosfilm kísérőzenéjét Dolecskó Béla, a fiatal magyar zeneszerzőgárda egyik legtehetségesebb tagja írta.

A KÉT KORENS BUDAPESTEN

Lisszabonból Budapestre érkezett az amerikai revűfilmek két híres sztepptáncosa, a két *Korens*, akik Dél-Amerikából jövet először léptek Európa földjére és először Budapesten mutatkoznak be. A zseniális két táncos óriási xilofonon táncolva, zenei és táncos produkciót mutat be egyszerre a *Kamara Varieté* holnapi premierjén, ahol a szorgalmas kis színház második műfajkreációja, a *Villámrevű* kerül előadásra *Erdélyi* Micivel a főszerepben.

vitéz Hajmássy Lajos

Vitéz Hajmássy Lajos két új filmszerepe

Vitéz Hajmássy Lajos, a pesti operettek és filmek népszerű fiatal amorózója két új filmszerepre kapott megbízást. A két film, amelynek férfifőszerepét vitéz Hajmássy Lajos játssza, párhuzamosan kerül műterembe s még az idén tavasszal elkészül.

Egy kislány két papája

Szokatlan eset történik meg Kertész Mihály új nagy társadalmi filmjében, a Modern szimfóniában. Egy kisbaba két papája körül forog a történet, akinek egyik apja, az igazi, John Garfield, aki egy híres zeneszerzőt játszik, a másik Jeffrey Lynn, akinek vérével az egynapos gyermeket megmentik az élet számára. Ez a drámai vérátömlesztés és a Modern szimfónia magja, amelynek forgatókönyvét Fanny Hurst írta.

A HADIHELYZET MÁRCIUS 19.-ÉN

Ismerteti: Czibur András ny. altábornagy

Az albán hadszíntéren a mult hét folyamán lezajlott, megint csak Tepeleni birtokáért folytatott, igen heves és veszteségteljes támadások és az azt követő ellentámadások úgylátszik lezajlottak, mert most néhány nap óta a földi csapatoknál csak járőrharcokat és tüzérségi tevékenységet jelentenek.

Olasz részről mint határozott eredmény könyvelhető el az, hogy *sikerült megállítani a meg-megújuló igen erős görög nyomást, mely az arcvonal középső és déli részén nyilvánult meg és amely kétségtelenül azon a szándékon alapult, hogy a Vojusza folyó és a tengerpart mentén Közép-Albániába utat törjön.*

A valószínűleg tizenöt hadosztályt számláló görög hadseregnek légiereje természetesen igen csekély volt a háború kezdetén és a légi tevékenységet úgyszólván kizárólagosan csak az angol légierő végzi. Görög részről többször hangsúlyozták, hogy a görög hadsereggel csak az angol légierő működik együtt. Olasz laphírek szerint azonban máris nagyszámú brit műszaki személyzet és harckocsik működnek együtt a görög hadsereggel, sőt *angol gyalogság is tartózkodik a hadszíntér hátrább fekvő egyes pontjain.*

Az Égei-tenger szigetein és Krétaszigetén angol helyőrségek vannak. A Balkán félszigeten megjelent német hadseregek által kialakult gyökeres új hadműveleti helyzet által kiváltott *angol csapatok partraszállítását* és felvonulását a görög királyság területén Athén még mindig cáfolja, másrészt azonban jugoszláv és svájci hírek szerint *mégis történnek, illetve történtek partraszállítások*, melyeknek főhelye a hadszíntértől körülbelül 800 kilométerre délre, biztosabban fekvő, Deloponesosi félsziget keleti partján levő *Naplia kikötője*. Valószínű, ha ilyen partraszállások történtek vagy történnek, hogy a görög királyság thesszáliai sok kisebb kikötőjét is felhasználják.

A csapatokat azután innen szállítanák a Thesszáliát és Macedóniát egymástól elválasztó határhegységbe, melynek központi magvát képezi a 3000 méter magas Olympos hegység. Igy azután az angol csapatok csatlakoznának magashegységi állásaikban a görögöknek az albán hadszíntéren álló jobbszárnyához.

Legkevésbé valószínű, hogy a bolgár határhoz csak 100 kilométer távolságban fekvő Szaloniki-öbölben szállnának partra, bár kisebb gépesített egységek, melyek azonnal gyorsan továbbszállíthatók, a Szaloniki-öbölben is partraszállhatnak, vagy szállhattak.

A keletafrikai hadszíntéren most már úgyszólván csak magas hegységekben folynak a harcok, ami azt jelenti, hogy a gépesített brit erők éppen a gépesítés előnyeit harcászatilag már nem használhatják annyira ki. Eritreában Keren ostrománál a brit csapatok, dacára az igen heves támadásoknak, nem tudnak tért nyerni. Az olaszok ostromló támadásaira ellentámadásokkal felelnek, a veszteségek mindkét fél részéről jelentékenyek. Az ellentámadásoknál a magasabb vezetők csapataik élére állnak példátadó hősiességgel. Aránylag rendkívül nagy az olasz hadszíntereken elesett magasabbrangú vitéz parancsnokok száma. Itt Kerennél esett el Lorenzini tábornok az utolsó napokban zászlóaljai élén.

Az *Olasz-Szomálin* át észak felé előnyomuló brit erők szintén már a *Harrar* körül fekvő 2000 méter magas hegységben harcolnak. Az olasz csapatok által mult év őszén elfoglalt Brit-Szomálinak *Berbera* kikötőjébe benyomult egy erős brit hajóalakulat, melynek sikerült az olasz helyőrség leverése után csapatokat szállítani partra. E csapatok esetleges további előnyomulásuk után szintén az abesszin fensík magas hegységnyúlványaiba fognak jutni.

Bóné Endre és társai vizsgálati fogságban maradnak

Amint megírtuk, *Bóné* Endre árkormánybiztossági főrevizort, *Berényi* György magántisztviselőt, *Fodor* Sándor és *Szekulesz* Béla ügyvédi irodai alkalmazottat megvesztegetés büntette és más bűncselekmények miatt *a vizsgálóbíró előzetes letartóztatásba helyezte.*

A letartóztatottak felfolyamodással éltek a vizsgálati fogság elrendelése ellen. A büntetőtörvényszék vádtanácsa *ma elutasította a felfolyamodást és fentartotta a vizsgálóbíró vizsgálati fogságot elrendelő végzését.*

BEISMERŐ VALLOMÁS A KLIMA-ÜGYBEN

Az államfelforgatással vádolt *Klima* József és 26 társa ügyében a büntető törvényszék ötös tanácsa dr. *Héthelyi* Ferenc elnökletével ma folytatta a főtárgyalást.

A nyolcadrendű vádlottat, *Németh* István kereskedősegédet hallgatták ki. *Bűnösnek vallotta magát.* Tagja volt a hungarista mozgalomnak, majd a nyilaskeresztes pártnak, ahol *körzetvezető rangja volt.* Nem volt tagja *Klima* külön szervezkedésének, de jó ismeretségben volt vele. Egy alkalommal előzetes megbeszélés alapján *egy kocsmában kézigránátokat kapott tőle, azokat kivitte Pomázra és sógornője földjén elásta.*

— Néhány nappal később — folytatta vallomását *Németh* — találkoztam Klimával és Iván Pállal a Práter-utcában. Klima a fülembe súgta, baj van, *egy másik fiúnak is adott kézigránátot, 150 darabot, azonban ezt a hatóságok megtudták.* Azóta nem tud semlesem aludni, mert keresik. Kérte, hogy nálam tölthesse az éjszakát. Én ezt megengedtem.

— Másnap a Mátyás-téren találkoztam Klimával és Iván Pállal. Ott bementünk egy kocsmába, Klima és Iván idegesen levelet írtak és átadták nekem. Megmondták, hogy Török Andrásnak szól, pénzt kérnek tőle, mert *ki akarnak szökni az országból.* A leveleket elvittem *Török* Andrásnak és megmondtam, mi van bennük. Másnap ismét Törökhöz küldtek, hogy érdeklődjem a pénz után. Törökné sírva fogadott, hogy a férje este nem jött haza, *bizonyosan már letartóztatták a levelek miatt.*

Itélet a szentes-csongrádi villanyháborúban

Szeged, március 19

Szentes városa évekkel ezelőtt pert indított Csongrád ellen és tízezer pengős anyagi kártérítésen kívül többszáz árammérőórát és más villamossági berendezéseket követelt. Negyven éve, hogy a szentesi Hazai Villamossági rt. szerződést kötött Csongráddal. Hosszú ideig Szentes látta el villanyárammal a szomszédvárost, míg azután 1916-ban a társaság felszámolt és most már Csongrád árammal való ellátását *maga Szentes városa* vállalta el. Hét évvel ezelőtt Csongrád felbontotta szerződését, mire Szentes azzal válaszolt, hogy visszakövetelte azokat a berendezéseket is, amelyeket korábban Csongrád kapott. Csongrád azzal érvelt, hogy *a neki juttatott berendezések 25 év után őt illetik meg.*

Hosszú ideig folyt a per, míg most *Daróczy* Bálint törvényszéki bíró meghozta ítéletét, amelyben részben elfogadta Szentes érvelését és 7500 pengő kártérítésen kívül megítélt Szentes város javára 665 darab árammérőórát, valamint 331 darab további áramszolgáltatási berendezést. Szentes város tehát első fokon győzött a két szomszédváros harcában.

A svéd mozgósítási intézkedések berlini megítélése

Berlin, március 19
(A Pest berlini szerkesztőségének telefonjelentése)

Illetékes helyen megerősítették, hogy a Wilhelmstrassénak tudomása van azokról a katonai *mozgósítási intézkedésekről*, amelyeket mostanában tettek Svédországban. Megállapítják, hogy a svéd intézkedések háborúspolitikai szempontból *nem rendkívüli jelentőségűek* és csupán arról van szó, hogy *Svédország megerősítette a semlegességének megőrzésére hivatott védelmi szerveket.*

A fenti hivatalos álláspontnak megfelelően a berlini sajtó egyáltalán *nem emlékezik meg a svéd intézkedésekről.* A hivatalos jellegű *Deutsche Zeitung in Belgien* foglalkozik ugyan az üggyel, de végeredményben megállapítja, hogy *a svéd lépésnek nem kell további jelentőséget tulajdonítani.*

O. z. H.

KIÁLLÍTÁSOK

Gróf Almásy-Teleki Éva Műintézetében, a volt Ernst-múzeumban vasárnap megnyílt csoportkiállításon négy festő és egy szobrász mutatja be legújabb műveit. Olyan értékes együttes ez, amelynek tagjai megkülönböztetett érdeklődésre és teljes elismerésre tartanak számot. *Domanovszky* Endre remek szőnyegtervei és mélyragyogású, komor színekbe hangolt figurális vásznai, *Gadányi* Jenő kiérett kompozíciós érzékre való, tiszta festőiségben fogant csendéletei, *Barcsay* Jenő és *Dési-Huber* István egyéni felfogású, lassankint kivilágosodó képei a korszerű magyar piktura legjava alkotásai közé tartoznak. A kiállítás igazi művészi élményét azonban a szobrászati rész: *Ferenczy* Béni kisplasztikai gyűjteménye szolgáltatja. Ferenczy a legzseniálisabb mai magyar szobrászok egyike, akinek kisméretű szobrai szinte döbbenetesen monumentális hatásúak s szépségükkel, tökéletes bevégzettségükkel, tömör formanyelvükkel egyképp elragadják a nézőt.

A *Nemzeti Szalón* ugyancsak vasárnap megnyílt kiállításán a balatoni ösztöndíjban részesített festők sorakoznak fel, mult nyáron festett képeikkel. A bemutatott anyag komoly színvonalát elsősorban *Egry* József pompás olaj-pasztelljei, továbbá *Szobotka* Imre, *Halápy* János, *Medveczky* Jenő, *Erdős* Géza, *Pohárnok* Zoltán és *Cserepes* István vásznai és akvarelljei biztosítják.

A *Műbarát* kiállítóhelyiségében ifj. *Czene* Béla festőművész, *Elesdy* István grafikus és *Buzi* Barna szobrász mutatja be legfrissebb munkáit. Érdekes, jó anyag, amelyből főkép Buzi Szent László-szobra emelkedik ki előnyösen.

A *Műteremben* a magyar spirituális művészek csoportjának legismertebb és legjellegzetesebb képviselőjével, *Náray* Auréllal találkozunk. Lírikus és drámai hangulatokba mélyült, ünnepi áhítatot kifejező képei megkapóan érdekesek. Képzelet és valóság harmonikus egységbe kötődik sötét alaptónusokba ágyazott biblikus kompozícióin, amelyek közül kiváltkép a Munkácsy emlékét idéző *Krisztus Pilátus előtt* tanuskodik festőjének nagyobb feladatok megoldására hivatott komoly tehetségéről.

Amerikai hadihajóraj érkezik holnap Sidneybe

Newyork, március 19
(Német Távirati Iroda)

Canberrából jelentik, hogy Fadden ausztráliai helyettes miniszterelnök közölte, hogy csütörtökön Sidneybe érkezik az Egyesült Államok hajóhadának egy hét hadihajóból álló raja, amely jelenleg gyakorlaton van. Az ausztráliai parlamentet a jövő hét keddjéig elnapolták, hogy a miniszereknek és a képviselőknek alkalmuk legyen részt venni az Egyesült Államok haditengerészetének tiszteletére rendezett fogadáson. A hajóraj Newton ellentengernagy parancsnoksága alatt áll és a Chicago és Portland cirkálók, a Cassin, Cuningham, Downes és Reid rombolók, valamint a Clark zászlóshajó alkotják.

Sternberg Tádé RÁKÓCZI ÚT 60. ÁRJEGYZÉK INGYEN! Legjobb gyártmányok vezérképviselete.

A szelvények ezreinek torlódása miatt egyheti szünetet tartunk.

SAVANYÚ-ÉDES ZIZI-SZELVÉNYEK EGYÜTT JELENNEK MEG A

JÖVŐHETI SZÁMÁBAN!

Náray Aurél

K.

A Műterem kiállítóhelyiségében *Gyoroky Pál* és *Kemény László* festőművészek együttes kiállítást rendeztek március

105

2-tól 13-ig. Gyoroky Pál alig változott legutóbbi szereplése óta, Kemény László azonban örvendetesen fejlődött, s legjobb fiatal festőink első sorába emelkedett. Március 16-án nyílt meg *Náray Aurél* gyüjteményes kiállítása, amelyen nagyméretű vallásos kompozíciói és egy-két finom hangulatú, üde tájkép érdemel nagyobb figyelmet. Valamennyi között a legjobb, mind kompozícióját, mind rajzát és kolorizmusát illetőleg, a „Lázár feltámasztása". Kötetlen, oldott festőiségében eltűnik a rajz, távolról Munkácsy hatása lebeg különösen nagyméretű képein, ami a legerőteljesebben a „Krisztus Pilátus előtt" c. képen mutatkozik meg.

Szépművészet 1941.
106.l

SZÉPM

HAVI FOLYÓIRAT, MEGJELENIK MINDE
FELELŐS SZERKESZTŐ VITÉZ NAGY ZO
KIR. MAGYAR EGYETEMI NYOMDA, BUI
— LAPZÁRTA MINDEN HÓ 15-ÉN — KÉZI
DÍJ ÉVI 20 P. SZÁMONKÉNT 2 P. — PO
KIR. MAGY. EGYETEMI NYOMDA 37.473. -
NYOMI

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem adunk vis

BILDENDE KUNST

MONATSCHRIFT — SCHRIFTLEITUNG
ÖDÖN MARIAY U. ZOLTÁN VITÉZ NAG

ADMINISTRATION: KGL. UNG. UN
VERSITÄTSDRUCKEREI, BUDAPEST VI
MÚZEUM-KRT. 6.

JAHRESABONNEMENT RM. 20.

TARTALOM —

Náray Aurél

175. Madonna. Olajf. 7000.

176. „Uram parancsold...“ Olajf. 17.000.

Nemzeti Szalon

Egyházm. kiáll.
1926.

-992.

991. Kovács Mihály.
Sz. Tisza-Abád-Szalókon 1818

991. Első Ferencz József.

Egész alakban, állva,
panyókára vetett mentével v
forditja, jobb kezében kócs
kardjának markolatát fogja.
retvált szakálla szőke, sze
ten kivül, az aranygyapjas,
Terézia, a Szent István, a
diszitik, derekát szolgálat
Öltözete: prémes mente, at
csizma. Mellette balról pi
szék, jobbról aranyo
bira tett piros párnán sze
ben sötét-piros függöny ló

Vászon, méretei 271

Átvétetett a minisz
ri száma a min. elnökségbe

letétül

Si. n.

Máray Aurél

Roma. Benito Mussolini gyűjteménye.

Margherita (a művész leányának arcképe)

Mussolini vásárolta az 1928-as római kiállításon.

A Műgyűjtő. 1928. 285. l. (Magyar művészek Rómában.)

[redacted]

Náray Aurél

vrôd
2

Művészet 1941. 38. n.
27. l. (b. l.: A Műterem kiállításai.)

Focksan.

A MOLDAU és a WALACHEY
vetséges császári csapatok hadi
Felirata:

CARTE
des glorreiches Sieges bei
Russ: Kais: vereinigten Ar
Prinzen v. COBURG und Gal. v
Dervisch Mehmet Bascha Ser
fölül jobbra: No XVIII.
magyarázó szövegének kezdete:
Adgiud (Position des trou
près d'Adgiud.) és befejez
Flucht. 1500 Türken bliebe
16 Fahnen, und das ganze L
l'ennemi... de tout le Cam
jelzése: Wien bei T.E.v. Trattn
de Trattnern imp. & l

Szines rm., mér. a

140-95.

Náray Aurél

MDK

Az ivóban, olf.

Műcsarnok 1913-14. téli kiállitás

Náray Auréll MDK

Nőm arcképe, olf.

Műcsarnok 1913-14. téli kiállitás

Náray Aurél.

A végi Műcsarnokban megnyílt Szép-
művészeti Muzeum új magyar képtárában
néhány képe van elhelyezve.

Ujság, 1928. Okt. 30.

Náray Aurél

A régi Műcsarnok termében a Szép-
művészeti Muzeum új magyar kép-
tára megnyílt, melynek első
termében műve szerepel.

Nemzeti Ujság, 1928. Okt. 30.

Náray Aurél

Kiállít a Spirituális Művészek Szövetsége
kiállításán.

M.U.1939.III.5.

MDK

Náray Aurél

Az albérlők ebédje. /Tanulmány/. Of.

Képzőm. Társ. 1911. tav. kiáll. kat. 47.l.

Náray Aurél festőm.

Új M. 1942. XII. 3.

Kiállítás

A *Műteremben* ismét gyüjteményes kiállítással lép a közönség elé *Náray* Aurél, az impresszionista felfogás költői irányzatának egyik kiválósága, aki bensőséget, lelki elmélyedést visz minden egyes képébe. Színei sejtelmesek, feloldódottak, viziószerüek. A szürke, zöld és kék egészen különleges, finom árnyalatait szereti, amelyek nagyon alkalmasak arra, hogy kifejezze sajátos lelki hangulatait. Előadásmódja is egészen egyéni, nála a vonalak, konturok elmosódnak s szélesen felrakott laza színfoltokkal vetiti fel költői gondolatait. Mindig a belső tartalomra, a lelkiség kifejezésére fordítja a fősúlyt, ehhez igazodik nála a szín, a forma, a tónus, ezért művei nem is annyira képszerüségükkel, mint inkább poétikus szépségükkel, igazi festői hangulatukkal hatnak.

Témáinak egyrészét a Bibliából veszi. Az „Angyali üdvözlet" című képének átszellemültsége, az „Urvacsora" több változatán a mesteri felfogás, a „Parancsold, Uram" című képén a tenger csodálatos mozgása, Krisztus légies alakja, a csónakban ülő apostolok csoportjának megkomponálása ragadja el a nézőt. „Krisztus születése" című képén az anya megható odaadása, ahogy a kis Jézusra néz, a legszentebb asszonyi érzést örökíti meg. Lirai hatásuak bájos leányfejei és a fiatal nőalakokkal megkomponált tájképei. Magyar zsánerképei világos kifejezői Munkácsyval való lelki rokonságának, Náray Aurél művészete azonban mégis teljesen önálló.

Új M. 942 XII. 3

Újra kell bemutatni: ..... n..... osztálynak.

Ki kell adni (ma, soronkívül, stb.):
152

vasutak igazgatósága.

Kiadóba érkezett: .....

Tisztázta: .....

Összeolvasta: .....

Kiadta: .....

Előirat száma: .....

Utóirat száma: .....

Egyúttal elintézett szám: .....

vember 9-én tett indítványára nostak, amikor még Darlan a francia erők főparancsnoka volt.

Kiselencei parcellázás

mindazt nyujtja, amit eddig hiába keresett. 100 as parcellák már 5 pengőért ölenként! 3 évi részlet! Amit most vesz, tavaszra már többet fog érni. Téli, nyári sportok! Felvilágosítás és díjtalan utazási utalvány Podmaniczky-u. 27. sz. irodában. Nyugatinál. Prospektus. — Telefon: 129-503. — Kiutazás díjtalan.

Náray Aurél

M.N. 1942. XI. 27.

Művészeti hírek

Náray Aurél képei a Műteremben

Náray Aurélnak teljesen egyéni, minden divatirányától független festői stílusa van, mely első föllépésekor sok kritikusát meghökkentette, de csakhamar kivívta a maga elismertetését és tekintélyét. Azóta ez a stílus még biztonságosabban kiformálódott. Művészete minden megjelenésekor azt érezteti hogy misztikus elragadtatottság adja kezébe az ecsetet; ez a művész mindig a maga belső ünnepnapjait festi. Tárgyai is jelentik ezt: majdnem mindig vallásos témát választ; még ha csak egy leányarcot fest is meg, abban is légies, vallásos átszellemültséget éreztet, minden kisded-alakjában benne van a Kisdedből is. Tájai is, fehér nyírfatörzsei, zsengé tavaszi zöldjei: vallásos elsőáldozási révületet lehelnek.

Mindig csak ecsettel dolgozik, soha előzetes rajz-eszközökkel. Gyakran hiányolnánk is emberalak-ábrázolásaiban valamivel több rajzot: így alakjainak szeráfi fellebegését gyakran előnytelenül szordinózza a lábak elhanyagolt rajza, túlságos rövid, földbe ragadottnak tetsző volta, mintha a festő valósággal lenézné az alantas földönjárás ez állatias eszközeit.

Színei a fontosak, ezeknek pianói és pianisszimói közül hangosan föl zengő fehérek. Néha a színnek alkalmazott vibráló fehér foltjai Munkácsyt juttatják eszünkbe, kivált ha olykor szintén rokon, kissé irreálisabb árnyékban megjelenő bíborpalástokat is látunk fénylő liliomfehér színei közelében. Néha Paál László fehértörzsű nyírfái révednek emlékezetünkbe Náray szent-ligetszerű nyírfás tájait, nyírtörzseinek fehér palást-sugárzásait látva. Leány arcképeit pedig nyilván mind saját magából vetíti vászonra: gyermek-madonnákat, imádság-arcokat.

B. A.

Irattárba érkezett: .....

Irattári jelzés:	Irattári szám:

Magyar királyi állam

Iktató-szám: ..... 19.....

..... osztály.

A beadvány { száma ..... kelte ..... beérkezése .....

Tárgy:

..... drb. mellékiet ..... csomag ..... súly

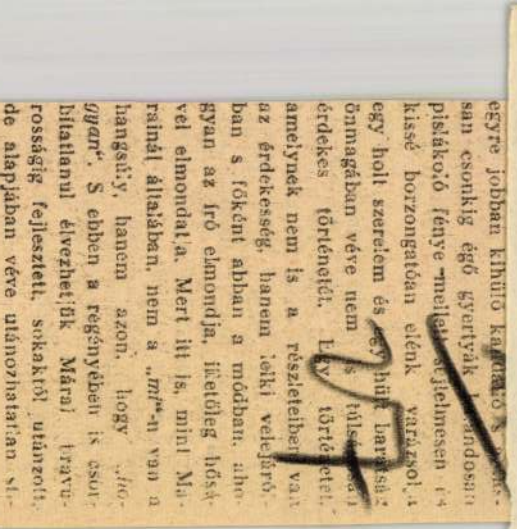

egyre jobban kihülő kandalló s [illegible]san csonkig égő gyertyák [illegible]andosan pislákoló fénye mellett sejtelmesen és kissé borzongatóan elénk varázsolja egy holt szerelem és egy hült barátság önmagában véve nem is túlságosan érdekes történetét. Egy történetet, amelynek nem is a részleteiben van az érdekesség, hanem lelki velejáróban s főként abban a módban, ahogyan az író elmondja, illetőleg hősével elmondatja. Mert itt is, mint Marainál általában, nem a „*mi*"-n van a hangsúly, hanem azon, hogy „*hogyan*". S ebben a regényében is csorbítatlanul élvezhetjük Márai bravurosságig fejlesztett, sokaktól utánzott, de alapjában véve utánozhatatlan sti-

Náray Aurél

N. U. 1942. XI. 26.

Kiállítás

Náray Aurél, akinek 53 képét láttuk a Kossuth Lajos-utcai műterem falain: finom és őszinte művész. S a magyar festőművészeknek bizonyos mértékig egy kivételes csoportjához is tartozik, — míg a legtöbben merő festészettechnikai, ábrázolási feladatok problémáival viaskodnak, addig Náray problémái már összetettebbek: képeiben a tartalmon van a hangsuly. Sőt ma talán szokatlanul nagymértékben is az az ambiciója, hogy elbeszéljen, cselekményeket mondjon el ecsetjével. Nem riad vissza attól sem, hogy ugyanazt az eseményt kétszer-háromszor, sőt akár ötször-hatszor le ne fesse más és más változatokban. Milyen érdekes — bizonyára izgalmas élménye volt vele —, hogy hat-nyolc változatban festette meg a falusi kocsma mulatozóinak képeit. Az egyes változatokban nagyjából ugyanazok az alakok vagy tipusok szerepelnek, de a légkör, az elbeszélt cselekmény eseménybeli stádiuma hihetetlenül más és más. Van képe, ahol a falusi duhajkodás tetőpontján áll, két kocsmaszobán látunk végig, petroleumlángok fényén, zenén, füstön, hangzavaron és táncon át, — a másik képen már csak egy magáramaradt konok ivó társaság ül a mulatásnak valami keserüen magyar levében, — és a harmadikon a hajnal hig fényei derengenek az elázottak felett. Részletélmény és részletprobléma ez a magyarság életének és ábrázolási lehetőségeinek világából, de ha részlet is csak, akkor is meg tud örökiteni Náray ezeken a képeken valamit, ami magyar, valamit, ami valóság, valamit, ami érzékletesen szuggerálja maga körül a falu és a magyar élet hangulatát, egészen ugy, mint az erről szóló Juhász Gyula-szonettek! Még érdekesebb, hogy Náray *mer* ugy festeni bibliai tárgyu képet is, hogy azzal eseményt, még pedig bonyolódott cselekményt ábrázoljon, majdnem azzal az elbeszélni-akarással, amellyel Munkácsy. De ő nem hatalmas és teátrálisan rendezett jelenetekkel akarja megmutatni Krisztus történetének eseményeit, hanem ugy, ahogy az valóságosan lehetett s ahogyan az leginkább megfelel Náray aszfaltszinü szinskálákhoz vonzódó ecsetjének: a szegényes és konár judeai és galileai tájban, alacsony, szürke ég alatt egyszerü emberek megrendítő élményeit. Ez nagyon szép és nagyon hiteles ott, ahol megfelel a valóságnak, hogy ami történt, kicsiny csoport élménye volt. Ilyen az Utolsó Vacsora egyik változata, s a Gyermek-Jézus imádása (ahol különben édesen és utólérhetetlenül finom a gyermeteg Anya és a Csecsemő; szinte elszoktunk attól, hogy modern művész ezeket még ilyen tisztelettel és áhitattal fesse). Szegényesnek érezzük ujszövetségi képeit ott, ahol *valóban* monumentális jeleneteket egyszerüsit le néhány ember ügyévé, — mint például a jeruzsálemi bevonulásé. Viszont van néhány e tárgybeli képe, ahol a festő képzeletvilága, az ábrázolt esemény s a festő eszközei a legmagasabb fokon találják meg egymást. Ilyen például Szüz Mária mennybemenetele. Hirtelenjében nem is emlékszünk rá, hogy modern festőtől, modern felfogásban láttuk volna ezt a témát. Őszintén és habozás nélkül festi meg rajta a csodát, a vakitó csodát, hozzá még nem templomi célokra. Többi képei — finom és gyengéd leányalakok és tündérgyermekek — szimbólikus eseményeket mondanak el, itt-ott talán emlékeztetnek hol Botticellire, hol a praerafaelitákra. Jó volt, hogy Náray gyüjteményes kiállitásban mutatkozott meg. Kiállitásának szép sikere van.

IJJAS ANTAL

amitől fél, álmában eléri: vele álmodik, a kendővel, a savanyuszagu ággyal, a letapadt, szürke vánasszony hajjal.

Másnap ujra a kendő. Forgatja, fantáziál mellette. A kendő lankadtan függ az ujjai közt, most nincs alatta a vénasszony Ugy érzi, kiszökött a kendőből s ott áll mögötte, a konyhajtóban. S megszólal:

— „Egy kis piritóst szeretnék."

Hangja alázatos, mégis követelő. Teréz szinte felsikolt. Eszelős lett a kendőtől? Hangokat hall?

A látomás nem ijeszti annyira, mint a hang. Az arcot nem is tudja kivenni tisztán, csak a fenyegető szemeket, a vénaszszony jólismert, gyülölt két szemét. A szemekben nincs semmi földöntuli, a régi, tartós gyülölettől csillognak. De a hang, az egészen más. Borzongat: annyira hü, s mégis van benne valami nem emberien ijesztő. Egy idegen árnyalat, annyi csak, mint a szárnysuhogás ütötte zaj, de ez elég ahhoz, hogy rémessé tegye.

„Ne bántsatok, megbánjátok..."

Nem mer még mindig hátra pillantani. Tudja már, hogy a jelenés ott van az ajtóban, bizonyára a kulcslyukon keresztül jött be, amelyre napokkal ezelőtt ő oly felhevülten, dühös kiváncsisággal tapasztotta a fülét.

„A fekete kendővel temessetek!"

Teréz kezéből kihull a kendő, ő maga hirtelen elszánással szemközt fordul az ajtóval. Senki sincs ott.

„A kendővel..."

Az ajtón tulról jön a hang. Befolyik a réseken, átszürődik a falakon. Előbb arra gondol, hogy kiált, vigyék ki innen, nem tud a maga lábán menni. Aztán mégis odafut az ajtóhoz és felrántja.

A konyhában Rózsa áll, lábujjhegyen feje kendőbe csavarva s egy tükör előtt ráncosra, csufra torzitja az arcát. S beszél rémes, öreges hangon.

Összefüggésben: ..... számmal.

Kiadás után és letét előtt

s előtt

— Pallas nyomda, Budapest 1940.

Váray Aurél.

Műve szerepelt a Műcsarnok téli kiállításán.

Ecc, 1928. dec. 16.

Nagy Gusel.

Nüne szerepelt a Nüszamote
téli leiállításán.

Lett, 1923. dec. 16.

Náray Aurél.

A Műcsarnok téli kiállításán fest-
ménye szerepel,

Budapesti Hirlap, 1928. dec. 16.

Náray Aurél.

A Múcsarnok téli tárlatán képei szerepelnek.

Ujság, 1928. dec. 16.

Nagy Gusti.

A Nagyanyuk téli tartozkodás képei szerepelnek.

Nagy 1928. dec. 16.

Náray Autél MDK

Asztalnál

Műcsarnok 1938 Téli tárlat

Náray Aurél

MDK

Krisztus a tengeren

Műcsarnok 1938 Szent István kiállitás

Várady Antal.

Képei szerepelnek a Műcsarnok téli tárlatán.

Magyarság, 1928. dec. 16.

Náray Aurél MDK

Utolsó vacsora, olf.

Műcsarnok 1913-14. téli kiállitás

Náray Aurél MDK

Mulatozók, tanulmány, olf.

Mücsarnok 1914. tavaszi kiállitás

Náray Aurél MDK

Önarckép, olf.

Mücsarnok 1914. tavaszi kiállitás

MDK

Náray Aurél MIK

Fiatal leány, olf.

Micsarnok 1914. tavaszi kiállítás

Náray Aurél

Fiatal leány hegedüvel, olf.

Műcsarnok 1914. tavaszi kiállítás

Náray Aurél MDK

Lustálkodás, Tanulmány, olf.

Műcsarnok 1910. tavaszi kiállitás

Igen kevés a modernebb irányú kép a kiállításon. Közöttük *Frank* Frigyes párizsias stílusú művei, *Körmendy* Ervin cézanne-os csendélete, *Horváth* Margit színgazdag Masamódja és *Bartoniek* Emma ötletes Cirkusza a legjobbak. A fiatal *Jeges* Ernő stílusa most van átalakulóban. A plein air és a lokális színek hangsúlyozása között ingadozik.

Legmagasabb színvonalon áll a tárlat grafikai része, melynek keretében a Magyar Rézkarcoló Művészek Egyesületének tagjai különösen ki tesznek magukért. Nem egy karcukat már más kiállításokról ismerjük, de örömmel látjuk viszont ezúttal is munkáikat. *Istókovits* Kálmán, a nagyhírű *Komjáti* Gyula, *Varga* Nándor, *Barcsay* Jenő, *Weil* Erzsébet, *Gallé* Tibor, F. *Antal* Elemér, *Nagy* Imre, *Bayer* Ágost, *Korda* Béla és *Conrád* Gyula lapjai mind remekül bizonyítják a magyar grafika kitünőségét. Méltán sorakoznak hozzájuk *Halápy* Ede és *Diósy* Antal finom vízfestményei. *Kunwald* Cézár élethű magyar muzsikus képmásáról egy más alkalomból már szólottunk. Rég nem szerepelt a kiállításainkon *Wellmann* Róbert, akitől két finom olajfestésű tanulmányfejet és néhány gondosan rajzolt arcképet láthatunk. *Lühnsdorf* Károly ceruzarajzzal készült típusai komoly rajz-tudnivalóról tanúskodnak. Igen artisztikusak talan örömünk. Sokkal őszintébb alkotás *Horváth* Gézának *Regősök* című kis bronzcsoportja, melyet az Országos Levéltár számára mintázott. Három zamatos ősmagyar. *Bory* Jenő a székesfehérvári püspökkút egyes alakjait állította ki, *Damkó* József pedig a *Haggenmacher*-síremlék számára faragott márványaktját. A síremlék architektúráját *Hikisch* Rezső készítette és az ő leszűrt ízlését árulja el saját családi síremlékük mintája is, amelynek szépen komponált damborműve — a három párka — szintén Damkó József műve. Gondos mintázást árulnak el *Jálics* Ernő, *Halmágyi* István és *Mátrai* Lajos nagyobb aktjai. *Martinelli* Jenő most Lux Elek hatása alatt táncoló nőkben keresi a mozdulatproblémák szobrászi megoldását.

A legjobb szoborképmás *Kisfaludy-Stróbl* Zsigmondnak nemes barátunkról, Rothermere lordról mintázott eleven portréja. Jeles kvalitásainál fogva a szobor megérdemli, hogy — a lord iránt érzett hálás tiszteletünk jeléül — több példányban találjon itthon is megrendelőre. Kisfaludi-Stróbl a lord fiának arcképszobrát is kiállította. Igen jó munka *Szomor* Lászlónak egyszerűen összefoglalt tanulmányfeje. *Moiret* Ödön, *Petri* Lajos, *Lux* Elek, *Soós* Vilmos, *Siklódy* Lőrinc (Radics állóalakja), *Técsy* László, *Somló* Sári, *Astuto*

Náray Aurél
festőművész

Remsey két nagy vészna között függ *Náray* Aurélnak szintén bibliai tárgyú kompozíciója: „Nem halt meg a leányzó, csak alszik.“ A művész realisztikusan festette meg témáját. A kép ólomszürke tónusából itt-ott bontakoznak ki tompán a lokális színfoltok. A formák teljesen föloldódnak és látományszerűen jelenik meg előttünk a bibliai esemény. Merőben ellentéte e komoly hangulatot árasztó vászonnak *Kövér* Gyulának az első terem díszhelyén függő táncosnő képe. Erős színpadi fény világítja meg a vörös függöny elé, mesterkélt pózba állított, félig ruhátlan alakot. A kép stílusa nem olyan művészi, hogy megnemesítené a témát és megokolttá tenné az álatala elfoglalt díszhelyet. *Zádor* István és *Kunffy* Lajos szintén aktkompozíciókkal szerepelnek. *Nádler* Róbertnek egy régi oltárkép-triptichonjával is találkozunk.

Az első nagyteremben láthatjuk *Bosznay* István zöld erdőmélyét ábrázoló nagy képét. Egyike a művész legfrissebben festett, legőszintébb hatású képeinek. *Barkász* Lajos tájképei most tónusosabbak, levegősebbek, de kissé bágyadtak. Jeles technikával odavetett, naturalista képmás *Kukán* Gézának *Optimista* című portréja. Egyébként a tárlat legjobb arcképeit *Balló* Ede, *Kunffy* Lajos, *Brüll* Aladár, *Sárkány* Gyula, *Müller* Ágoston, *Boruth* Andor (Sielő), *Frank* Frigyes, *Udvary* Pál, *Asztalos* Gyula, *Prohászka* József, *Basilides* Sándor, *Bartoniek* Emma, *Gyöngyös* Béla, *Hosszu* Márton, *Kézdi-Kovács* Elemér, *Heintz* Henrik, *Vámossyné Eleőd* Carola, *Gulyás* János, *Haranghy* Jenő és *Porter* Paula állították ki, viszont jó tájképekkel szerepelnek *Szlányi* Lajos, *Áldor* János László, *Márton* Ferenc, *Burghardt* Rezső, *Pádly* Aladár, *Nyilassy* Sándor, *Kövesdy* Géza, *Kemény* Nándor, *Kató* Kálmán, *Mendlik* Oszkár, *Komárnoky* Gyula, *Horváth* G. Andor, *Horváth* József, *Gimes* Lajos, R. *Bauer* Erzsi, *Horváth* Béla és *Sárközy* Elemér. A megszokott csendéletek közül kiválik *Mészárosné Kisfaludy* Mariska jó technikával és színkultúrával festett képe és *Gyenes* Lajos gazdaghatású vászna.

Budapesti Hirlap
1929 III. 3

II.

857
23 n
1 kor

Náray Aurél
Istőmunkás

Tavassi kiállítás – Műcsarnokban – képével szerepel.

Az Est

1929 III. 3

MDK

Náray Aurél

Bánat, o.

Főv. Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke

Bp. 1952.

Náray Aurél
Istőmüvész

Tavaszi Tárlat – Műcsarnokban – képével szerepel

Pesti napló
1929 III. 3.

Várady Aurél
Istőmüvész

Nürnbergi magyar reprezentatív kiállítás –
képével szerepel.

Nemzeti Újság
1929 11. 28

Náray Aurél
Festőművész

Tavaszi kiállítás – Műcsarnokban – Bibliai tárgyú kompozíciója: „Nem halt meg a leányzó, csak alszik." A művész realisztikusan festette meg témáját. A képölomszürke tónusából itt-ott bontakoznak ki tompán a lokális szinfoltok. A formák teljesen feloldódnak s látományszerűen jelenik meg előttünk a bibliai esemény.

Budapesti Hirlap
1929 III.3

NÁRAY AURÉL

Külföldi aukción:

Aurel Naray: Die zwei Schwestern.
Öl auf Leinwand, 70x50 cm. Sign.

Wien, Dorotheum
643. Kunstauktion, 13-20 Marz, 1984.
Katalogus 227.sz. kép: Taf. 209.

Nâray Aurél

wód
z

Elek Artur.

Spiritualis művészek
Nyugat. 1926. 92. l.

Nádray Aurél

írod

Zimányi Ernő

Találkozás az
Alkotásban.
Nemzeti Figyelő

1943. ápr. 11.

NÁRAY AURÉL

127.	Lázár feltámasztása, olajf.	800.—
128.	Krisztus születése, olajf.	2400.—
129.	»Parancsold Uram . . .«, olajf.	1400.—
130.	Nő Ámorral, olajf.	600.—
131.	Várakozás, olajf.	1300.—
132.	Madonna, olajf.	750.—

Nemzeti Szalon 1939. márc.
Spirituális művészek
jub. kiáll.

Náray Aurél

Madonna c. képe

repr.

Nemzeti Szalon

1928. márc.

Spirituális

művészek III. kiáll

kat.

Pool 10.000 F 2 réalisation

Hegedüs 1.500 F

Náray Aurél

209	Szeplőtlen fogantatás	olajf.	900.—
210	Nő ámorral	olajf.	500.—
211	Nő hegedűvel	olajf.	700.—

Nemzeti Szalon
téli kiáll. 1932 jan

Ösällatesont VI. 182

Náray Aurél

Délután, olaj.

Nemzeti Szalon

1915. szept.
őszi kiáll.

Náray Aurél

151	Bimbó	olajf.	2400.—
152	A vágyódás	„	2400.—

Nemzeti Szalon
1918. máj.
kiáll

ron tizenkilenc szárnyas: egy
egy jércze és egy kakas meg két malac
ka leány, és kisebb test-
éval megrakott szekér áll. A
, vállkendője barna, ingének ujját fel-
, kis testvére pedig piros fejkendőt és lila
a szivattyus kút csöve alá dézsát tettek és
éktelenkedik. A háttért a ház és az ólón túl a
ján, hová falejső vezet felés a hol virágok
oglalatoskodik. A kórláton két szines
ellöztetnek; az eresz alatt pedig különféle holmi-
bolt felhős. A pincze ajtajának jobb szár-
balra: „Bruck Miksa
1898."

5: 104 cm.
én. 1000 kán az 1898: XII. 31-én 90432. sz. alatt
ú oltatott 1899: IV. 6-án (14/99), az elszá-
v. 25-én a 29855 sz. bizottal (277/99)

Náray Aurél

Ábrázd

Bíró József

A marosvásárhelyi képtár.

MAGYAR MUVESZET

1937. 177. l

Erőd,

Csupe 1934

NÁRAY AURÉL

Külföldi aukción:
Aurel Naray:
Bildnis eines Madchens.
Öl auf Leinwand, 69x48 cm. Sign.

Wien, Dorotheum
464. Kunstversteigerung, Janner 1983
Katalogus 29.old. 130.sz.

NÁRY AURÉL

NÁRAY AURÉL

Külföldi aukción:
Aurel Naray: Lesendes Madchen.
Öl auf Karton, 51x59 cm. Sign. und dat.: 1915.

Wien, Dorotheum
641. Kunstauktion, Sept. 1983.
Katalogus 44.old. 211.sz. Taf. 213.

NÁRAY AURÉL

Külföldi aukción:
Aurel Naray: Mutter und Kind.
Öl auf Leinwand, 68x55 cm.Sign.

Wien, Dorotheum
642. Kunstauktion, Nov. 1983.
Katalogus 37.old. 457.sz. Taf.178.

NÁRAY AURÉL

Külföldi aukción:

Aurel Naray: Madchen mit Schutzengel.
Öl auf Leinwand, 68,5x48,5 cm. Sign.

Wien, Dorotheum
645. Kunstauktion, 10-18 Sept.1984.
Katalogus 388.sz. Kép: Taf. 178.

NARAY *Aurél*, festő, * Budapest 1883 febr. 27. Saját maga volt a mestere és számos kiállításon ért el sikereket a népéletet ábrázoló naturalista irányú műveivel, amelyek néhány darabbal a Szépműv. Múzeumban is képviselve vannak. 1921 és 1924. a Nemzeti Szalónban volt kollektív kiállítása. 1923. Amerikában volt. A Spirituális Művészek Szövetségeinek a tagja. Krisztus a tengeren c. képe az Új Magyar Képtárban, több képe a Fővárosi Múzeumban.

Ea. G. II 1671

T. 4749.

üzdenek a szerbekkel, mig a dombos
tanak. Felirata

arn mit dem Serben bei Bilowa
49.
ami u Bilova
849.
ja a Szerbekel Bilowanál
1849.
o dogli Henogari coi Servi vicino Bilowa
1849.
zler 1850.

, mér. a vk. 23.7 : 16.3 cm.

Nâray Aurél

lâsd

Lex Magyars

~~[illegible]~~ 404. b. l.

ﻣﺎﻟﻚ ﺍﻟﻤﻠﻚ

ﻗﻞ ﺍﻟﻠﻬﻢ ﻣﺎﻟﻚ ﺍﻟﻤﻠﻚ

ﺍﻟﻠﻬﻢ ﻣﺎﻟﻚ ﺍﻟﻤﻠﻚ

4415.

~~4015.~~ Náray Aurél.

Sz.Budapesten 1883 február 27-én

Sárga virágok.

Asztalra ~~[illegible]~~ tett kék üvegben ~~[illegible]~~ díszlenek. Körülöt ~~a~~ két napraforgó válik ki. Mellettök ~~[illegible]~~ balra fordul ~~[illegible]~~ leány ül, kinek haja, szemöldöke meg szeme barna, ~~[illegible]~~ a ki székének tamlájára kendőt vetett és a ki rövid újjú szürke ruhát visel. Jelzése fölül jobbra „Náray Aurel 1912 ~~[illegible]~~.

Vászon, méretei 70:52.3 cm.-- Lelt.sz.4015.-- Vétetett az 1913 január 10-iki 151747 sz.leirat szerint 600 K-án (176-913).-- Kifizettetett 1913 február 1-jén.-- Elszámoltatott 1913 márczius 8-án (503-913).~~-- Az elszámolást jóváhagyta~~

Sz.n.75-913
176-913-17
Át.lelt.9730.

13

Kat
621

Festmiz

1912

4105. Náray Aurél.
Sz. Budapesten 1883 február 27-én.

Olvasó nő.

Vétetett az 1912 január 17-iki 2172 sz. leirat szerint 500.— K-án (157-912).

Kifizettetett 1912 január 29-én.-- Elszámoltatott 1912 február 8-án (666-912).

Sz.n. 350-912.
Át.lelt.6924.

13

V.

Középütt elválasztott és simára lefesült hája és szemölvöke barna.

keskeny üveg

Egész alakban, fejjel balra fekve és oludva pamlagon van ábrázolva. Jobb kezében könyvet tart. Előtte az asztalon virágtartó különféle szinű rózsákkal és két kiteritett ujság van. Feje alá fehér párnákat tett, hálóréklije fodros és takarója barna. Fölötte lámpa lóg zöld ernyővel. A háttérbeli fal bordó szinű. Jelzése alól jobbra: „Náray Aurél, 911."

Vászon, méretei 50:69 cm.

A nagyszombati Egyetemi Nyomda
rézmetszetű szentkép sorozatai
1763.

Jelzés: „Tyrnaviae, Typis Coll. Acad. S. J. 1763."

vagy: „Tyrnau, in der Acad. Coll. Buchdruck, 1763."

Szöveg fölött kétnezejű rokokó kartus van. Felső mezőben a szent képe, alsóban valmely jelenet a szent életéből.

Latin sorozatból ismerem:

6. sz. XX. Millia M. M.
(S. S. Viginti Millia Martyrum.)

Német sorozatból ismerem:

4. sz. S. Syrus Episcopus.
5. " S. Gummarus Confessor.
6. " S. Evortius Episcopus.
8. " SS. Chrisanthus et Daria Mart.
9. " S. Gorbinianus Episcopus.
10. " S. Audomarus "
11. " S. Felicianus Ep. M.
12. " S. Richardus Abbas.

Szabó Lorant úr szíves
Közlése

Náray Aurél.

Krisztus a hajóban tanít.

Olaf

Gm. Bp. 1932.

II. Ferdinand:

Mellig, kissé jobbra
medaillonban. ~~[illegible]~~
szakált vísel. Ingének ke
az aranygyapjasrend jelvény

FERDINANDVS II. D
AVGVSTV

felirata a homlokzaton n
LEGITIME... CERNAN
s a talapzaton PRAG és PRES
aláírással nyolcszoros vers ol
Germana gubernas s befe
A lap hátán FERDINANDO II.

Rézmetszet, méretei a

9775

Sz. N. 31
205-98-

Náray Aurél

MAGYAR MŰVÉSZET

1925, 582-3

1926. 415-6, 552

1929. 176, 179-80, 358

1572) elhagyta Genfet. Magyarra, a protestáns hitre 1574-ben horvátra hitre.

Alunson, *Pedro Antonio de* (1833—1891). Spanyol humorista regényíró. — L. még *Ruiz de A.*

Aluud (alúr), *Delphine* (1815—1888). Francia hegedűművész és a párisi Conservatoire tanára (1843—75). Dunabjáit sokat játszották s hegedűpedagógiai munkái még ma is kiadják.

Alunich (375—410). Nyugatgót kir. Betört Itáliába, de Honorius hadvezére, Stilicho, Pollentia mellett legyőzte s visszavonulásra kényszerítette (403). Vezetése alatt a gótok 410-ben Rómát kirabolták.

Alunus, I. *Rudolf.*

Alus, *Leopoldo* (1845—1918). Spanyol regényíró és kritikus.

A lu suite (szwit). Az uralkodó kíséretéhez beosztott tiszt.

Alusztia. É.-Amerika félszigete, az Egyes.-Államok része. Gazdasági értékét halászatában, pompás állatkáiban és gazdag ásványmezőiben van.

A lutene *(Lagalli a luteve).* Különösen komolos esetekben a bíbornokok közül választott legmagasabb rangú pápai követek. Néhanap A.-nek hívták a király személye körüli miniszterit.

Aluttadü. Az egyes a közte és az állam közötti fennálló viszonyban, e viszony hatalmi dulpjeihez képest alkalmadott, feladatokat rél. Ahol, mint az alkotmányos államokban, az állam és az egyes közötti viszony tartalmának meghatározásában maguknak az egyeseknek is aktív részük van, ennél az oldalukról mínősítve, az egyesek polgárok. Amily kívánatos az egyes szempontjából, hogy az államban az egyesek mesak alattvalók, hanem polgárok is legyenek, annyira lényeges másfelől még a legalkotmányosabb és legdemokratikusabb állam fennmaradhatásához is az, hogy

zér. Harcolt a törökök, franciák, olaszok, portugálok és német protestánsok ellen. Nevét a németalföldi szabadságharcban tanusított kegyetlenkedése (Egmont és Horn grófok, valamint több ezer ember kivégeztetése) tette hírhedtté.

Alba Julia, I. *Gyulafehérvár.*

Alba Longa. A monda szerint a latin városok metropolisa. Tullus Hostilius király kapcsolatban a Horatiusok és Curiatiusok párviadalával, lerombolja, lakóit pedig Rómába telepíti át.

Albani, *Ernst* (1791—1856). Német technikus. Különösen a nagynyomású gőzgépek tökéletesítése (így a mevét viselő vízcsöves kazán feltalálása) és a mezőgazdasági gépipar fellendítése körül szerzett maradandó érdemeket.

Alba Nevis *(Unger Ilona)* (* 1886). Lírai költeményeket írt.

Albani, *Francesco* (1578—1660). Bolognai festő a Carraccik s Guido Reni hatása alatt.

Albánia. Állam a Balkán-félszigeten Ny.-i partvidékén. Nagyobbrészt mészkőből és homokkőből felépült hegyvidék (Dinaridák), csak a partvidék sík. Klímája mediterrán típusú, az ősz a csapadékos. A meszes, karsztos hegyvidéken a juh- és kecsketenyésztés dominál. A vad hegyvidék és a mocsaras partvidék a közlekedést megalkotlályozza. Lakói, az illyr származású albánok (arnautok), igen alacsony kulturfokon állanak. 37.554 km², 820.000 l. — *Története.* Szabadságáért Kasztriótа György alatt hősiesen küzdött a törökök ellen, ezután a hatalom egy része mohamedán lett. Albán származásúak a török uralom alatt nagyvezérségig emelkedtek (Köprülü). Ismételt felkelések (Tepelenli Ali) daczára csak az 1912-i balkáni háború után érte el függetlenségét. Elkor Albert Wilmos, Wied hercege kapta meg a kis ország feje-

repülő madár. Az Atlanti magányos szigetein él.

Albert. Lombardiai szo társával 1270 táján IV. Bé bőrzsákból készítette sz. Ma síremlékét, melyet a Nyu apácatemplomban helyezte

Albert (alber), *Eugene d'* (és zongoraművész. Pauernő Richternél és Liszttől tanu gorannővész, kinek azomba kissága az előadóművészt l Zongoraművekeu kívül töb gyek aljáun, Holt szemek.)

Albert, *Ferenc Ágost Kár* —1861). Viktória angol kir prince consort (= férj ha hitsette az Egyes.-Államo horú közben angol állampo elkövetett sértés miatt l kampját.

Albert, *monacói ig.* (1 oceanográfus, Párizsban alapította. Monacóban ocea mot. Első felesége Dougl hgnő elvált tőle és hg. Fe ment nőtül.

Alberta. Kanada egyik búzatermesztéssel.

Albert belga király 1909 sége Erzsébet hajtor hgnő. vegyig kitartott Belgiumnak mulyet a németek nem A hanctér veszedelmeit me sége mint vöröskeresztes á

Albertalva. Nk., P.-P.-S. Repülőgépgyár.

Albert Frigyes Ágost (1 király 1873—1902. 1866. o coltl., 1870—71. porosz rész

Alberti. Nk., P.-P.-S.-K.

Náray Aurél, festő; szül. 1883 február 27-én Budapesten.

Náray Aurél

cvód U.4147

Magyarság

1925. dec. 16.

(A Studio egy magyar festőről.)

The Studio 1925.

nov. 7. két kép-

pel.

14.) Kassai dóm munkálataira

Kintaltatott:

Felhasználtatott:

Rendelkezésre áll:

A fenti összeg terhére történt utalv.

Mik. rendelkezésre áll

15. Szombathely [illegible] Költse

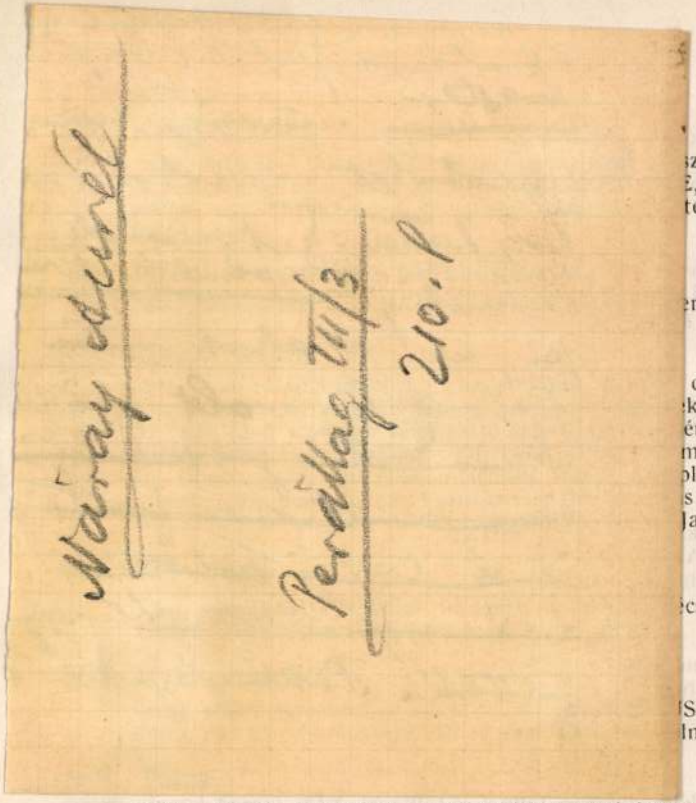

ze és hat csészealj. Domború
É, Silber, bestehend aus Tasse,
tertassen. Mit graviertem und

ersonen, Silber. In Holzkasette

csésze réteges üveg gyémántos
k. A szárat két delfin alkotja.
érült. XIX. század közepe. —
muschelförmige, geriffte Schale
platte mit Blumen- und Blatt-
s Silber. Auf der Schale Silber-
Jahrhundert.

cs, 1830. 75 gr. — KLEINE

SSELCHEN, Silber, von ovaler
ln.

ezüst, sugaras peremmel, a mélyedésben nyolcágú rozettából kinövő almagallyak. Török, XVIII. század. 205 gr. — TASSE, Silber mit strahlenförmigem Rand,

596. **Két sótartó,**

préselt ezüst, négyszögletes gerezdes talppal és tálkával. Bécs, XIX. század közepe. 95 gr. — Zwei SALZFÄSSCHEN, Silber, gepresst. Fuss und Schale von viereckiger Form und gerifft. Wien, Mitte XIX. Jahrhundert.

597. **Két sótartó,**

préselt ezüst, négyszögletes, gerezdes talppal és tálkával. XIX. század második fele. 110 gr. — Zwei SALZFÄSSCHEN, Silber, gepresst. Fuss und Schale von viereckiger For mund gerifft. Zweite Hälfte XIX. Jahrhundert.

598. **Sótartó,**

préselt ezüst, négykarélyos gerezdes talppal és tálkával. Bécs, XIX. század közepe. 60 gr. — SALZFÄSS, Silber, gepresst. Fuss und Schale vierpassförmig und gerifft. Wien, Mitte XIX. Jahrhundert.

599. **Két sótartó,**

préselt ezüst, ovális alak, csavaros gerezdes talppal és tálkával. XIX. század közepe. 32 gr. — Zwei SALZFÄSSCHEN, Silber, gepresst, von ovaler Form. Fuss und Schale gerifft. Mitte XIX. Jahrhundert.

600. **Két sótartó,**

préselt ezüst, gerezdes négyszögletes talppal és tálkával. Bécs, 1845. 50 gr. — Zwei SALZFÄSSCHEN, Silber, gepresst. Fuss und Schale von viereckiger Form und gerifft. Wien, 1845.

601. **Négy sótartó,**

préselt ezüst, négyszögletes gerezdes tappal és tálkával. XIX. század közepe. 68 gr. — VIER SALZFÄSSCHEN, Silber, gepresst. Fuss und Schale von viereckiger Form und gepresst. Mitte XIX. Jahrhundert.

Máray Aurél

Perállag III.

1507. l.

empire. — ZWEI SALZFÄSSCHEN, Silber, Tripos mit

kövek. Magyar, XVIII. sz. eleje. — BROCHE, Silber
VIII. Jahrhundert.

ben. Biedermeier. — ANHÄNGER. Emailbild mit Amor,

ilber, mit Emaildekor. Mitte XIX. Jahrhundert.

. Empire. — TASCHENUHR, Silber, mit emailliertem

DECKELBESCHLÄGE, Silber, graviert, mit den vier

Z, Silber, mit Spitzenmasche. XVIII. Jahrhundert.

lber, in Form einer Adlerkralle.

5, Silber. Ende XVIII. Jahrhundert.

LA SOCIETÀ ITALO-UNGHERESE

invita la S. V. Illma ad intervenire alle

CONFERENZE

che

il Rev.

P. VITTORINO FACCHINETTI

Professore dell'Università del Sacro Cuore di Milano

terrà

sabato, 27 aprile alle ore 18
nella Sala del Museo d'Arte Decorativa
(IX., Üllői-út 33—37.) sul tema:

DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA

(con proiezioni); e

lunedì, 29 aprile alle ore 18
nella Sala della TESz (V., Falk Miksa-utca 1) sul tema:

LA RADIO IN VOLO

LA PRESIDENZA

Gli ospiti sono graditi.

MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG
SOCIETÀ ITALO-UNGHERESE
BUDAPEST, IX. RÁKOS-U. 10

NYOMTATVÁNY

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

úrnak
úrhölgynek

BUDAPEST,

ifj. Kellner E. Bpest.

Váray Aurél

életrajz

irod.

Bókássy 119. l.

10127

Haja fodoritott, jobbját a szék karfüggöny lóg. Felirata a kép alatt:

CISCI GONZAGAE MARCH. MANTOVAE VXOR.

31.6 cm.

Forstermann
Ső Sch. p. 180. No 230.

Náray Aurél

Kora őszi hangulat
c. olajfestményét
megvette a főváros

Művészet 1915. 187. l.

Náray Aurél

Független Művészek Társa-
ságának ezüstérme 1929.

Náray Aurél, festő; szül. 1883 február 27-én Budapesten.

4105. Náray Aurél.

Sz. Budapesten 1883 február 27-én.

Olvasó nő.

Egész alakban, fejjel balra fekve és pamlagon aludva van ábrázolva. Jobb kezében könyvet tart. Középütt elválasztott és simára lefésült haja és szemöldöke barna. Előtte az asztalon keskeny üvegvirágtartó különféle szinű rózsákkal és két kiterített újság van. Feje alá fehér párnákat tett, hálóréklije fodros és takarója barna. Fölötte lámpa lóg zöld ernyővel. A háttérbeli fal bordószinű. Jelzése alól jobbra: »*Náray Aurél, 911*«.

Vászon, méretei 50 : 69 cm. — Lelt. sz. 4105. — Vétetett az 1912 január 17-iki 2172 sz. leirat értelmében 500 K-án (157–912). — Kifizettetett 1912 január 29-én. — Elszámoltatott 1912 február 8-án (666–912). — Az elszámolásra nézve lásd a 31326–912 szvsz. előadmányt.

III
829 (4105).
980 (120)

Marosvásárhely
Vét. 1912

Náray Aurél

Magyar Művészet
1925. 582, 583. l.

A STUDIO decemberi száma több magyar művészről emlékezik meg. A. E. (Elek Artúr) *Náray* Aurélt méltatja s közli két képét, a „Tragikus álmodozás“ és „Krisztus kigúnyoltatása“ címűt. Náray 1883-ban született, volt

Amerikában is, művészetét lírai álmodozás, gyöngéd tónusok, elmosódott formák jellemzik.

III. FÜZET:

agyar nemzeti múzeum gyüjteményéből
ó fajok) V. közlemény . . . . . 89. lap
elta pénzekről . . . . . 97. »
nlelet Nyitraludányban . . . . . 102. »

lelet . . . . . 110. »
és a sásteleki görög éremleletek . . . 113. »
Ferenc pénzeinek lajstromához . . . . 115. »
i . . . . . 116. »
tek . . . . . 117. »
. . . . . 123. »
. . . . . 125. »
Irodalom . . . . . 127. »
. . . . . 132. »
. . . . . 133. »
. . . . . 136. »

IV. FÜZET:

NÁRAY AURÉL

szül. Bpesten, 1883. Művészeti tanulmányokat nem végzett. 1910 óta szerepel a hazai és külföldi tárlatokon. Sikeres kiállításai voltak Pittsburgban, Philadelphiában és Hollandiában. Több képe van a román királyné és Mussolini birtokában. A bpesti Szépművészeti múzeum négy képét, a Székesfővárosi múzeum öt képét vásárolta meg.

NÁRAY AURELIO

nato a Budapest, nel 1883. Non ha svolto studi artistici. Dal 1910 in poi espone alle più importanti esposizioni nazionali ed estere. Ha ordinato con successo esposizioni a Pittsburg, Philadelphia ed in Olanda. Parecchi suoi quadri sono in possesso della Regina di Romania e di Mussolini. Il Museo di Belle Arti di Budapest ha acquistato quattro sue opere, quello Municipale cinque.

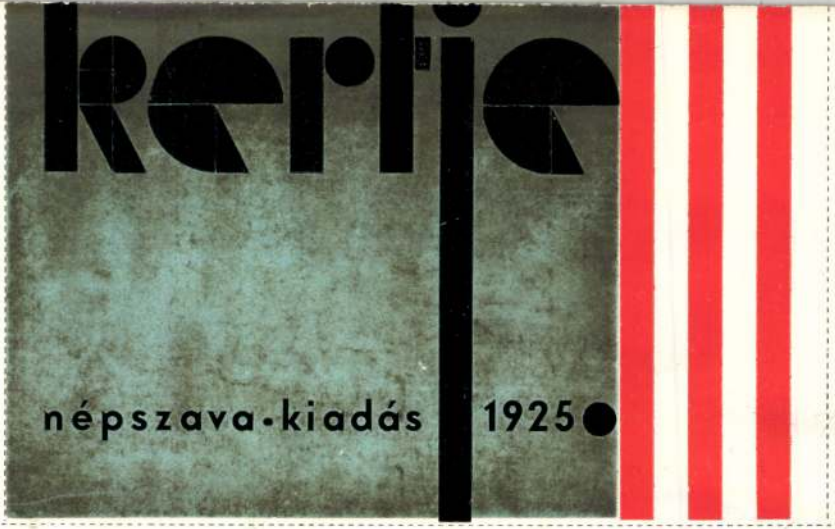

Könyvcímlap. Tervezte Horváth Ferenc

Náray Aurél

NÁRAY AURÉL A MŰTEREMBEN. Az egyházművészek kevesei közé került most Náray Aurél a Műteremben bemutatott gyüjteményes kiállításával. Azelőtt megszokott női arcait láttuk csak egyénien laza festésű finom szinezésű képein, most azonban nagy biblikus képszerkesztőként mutatkozik. A történelmi jellegű képeken mindeddig szokatlan hevenyészett modor néha valóban zavarólag hat, de azt ellensúlyozni tudja rengeteg festői értékeivel. Színei, melyek keretekbe ágyazva megejtően szépek, egyes részletei műremekek. Álmodozásain kétségtelenül átsuhan Munkácsyról szóló emlékezés, de képszerkesztése mégis egyéni, ami főként az utolsó vacsora jelenetezésén is bebizonyul. Minden képén kétségkivül átvonul valami lelkiség, magába szállottság, sőt áhitat. Tömérdekszer megismételt modell képeit sem teszi unottá a rajtuk elszórt sok festészeti szépség. Hegedűt tartó leányképe ritkaság az arcmásszerkesztésben, főként azonban két virágcsendélete meglepő: senkihez sem hasonlít, vagyis túlhaladja ebben azokat, kik eddig hasonlót festettek. Valóban Náray érdekes művészete sem a jelen, sem a mult áramlatai közül egyikhez sem osztható.

Művészet 1936. 3-4. 2

61. l.

Illusztráció egy tizenkilencedik század első feléből való ifjusági könyvhöz

Náray Aurél

Vrod

Az Ujság

1921. nov. 20.

(c.a.: Öt festő a Nemzeti Szalonban)

rőjének érdeme míg azok szakszerű előállítását Kárpár Lajos

Hallgatóink közül az 1939/40. tanévben állami ösztöndíjban részesült 18, Horthy Miklós-ösztöndíjban 13, Tanulmányi segélyben 11, Kárpátaljai ösztöndíjban 4, a Salgótarjáni Kőszénbánya R.-T. alapítványi ösztöndíjban 1, a Magyar Általános Kőszénbánya R.-T. Tisztikara által létesített „Vizer Vilmos Alapítvány" kamataiból álló ösztöndíjban 1, egyéb tan- és melléksegélyben pedig 9 hallgatónk.

Örömmel jelentem, hogy a m. kir. Állami Vas-, Acél- és Gépgyárak Karunk Bánya- és kohómérnöki osztálya hallgatói számára több 1.200 pengős ösztöndíjat létesített.

Jelentem továbbá, hogy Karunk az elmult tanév folyamán még a következő támogatásban részesült:

Az Iparügyi Miniszter Úr Őnagyméltósága a bánya- és kohómérnöki osztály „Közlemények" című 1939. évi kötete kiadási költségeinek részbeni fedezésére 4.000, majd 2.000, összesen 6.000 pengőt adományozott.

A Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter Úr Őnagyméltósága lövöldénk 3 célállásának építési költségei fedezésére 10.500 pengőt és a sportpálya 1939/40. tanévi bérletösszegének fedezésére 1.500 pengőt adományozott.

A m. kir. Állami Vas-, Acél- és Gépgyárak Vezérigazgatósága Növénytani Intézetünk számára 2 drb nagyméretű,

HÉTFŐ REGGEL
1942 november 23.

„Az igazi művész sohasem a kenyérért dolgozik"

Náray Aurél művészi élményeiről

Kora délután van. A Böszörményi-uti müteremben halk zsongássá csendül az utca zaja. A bágyadt őszi nap sugarai aranyos glóriát vonnak a falon függő festmény Krisztus-alakja köré. Elvonulva az élet és a világ zajától, ebben az áhitatra hangoló békés környezetben él és dolgozik *Náray* Aurél, a kitünő festőmüvész, aki most a „Müterem" termeiben gyüjteményes kiállitás keretében mutatja be alkotásait.

Amint itt ülök vele szemben és hallgatom halk szavait, vallomásait a müvészetről, az életről, a világ dolgairól, egy mély és igaz müvészlélek tárul ki előttem.

— Igazán nagy müvész csak magas erkölcsi szinvonalon álló ember lehet, — mondja mély meggyőződéssel. — Müvésznek lenni missziót jelent, nem foglalkozást. Az igazi müvész sohasem a kenyérért dolgozik, hanem *mert belső kényszer készteti erre.* Én magam sohasem a kenyérért dolgoztam, hanem az igazságot kutatva az élet igaz értelmét akartam kifejezni munkáimban...

Ez a meg nem alkuvás kisérte végig egész életén. *Tizenhatéves volt, amikor Münchenbe került,* ahol a festőakadémián *Wagner* tanár felajánlotta, hogy *kifizeti tandiját, lakbérét, sőt keresethez is juttatja, ha ott marad.* Náray *visszautasitotta* az ajánlatot. Haladt továbbra is a maga utján. S hogy helyes uton haladt, igazolta azoknak a sikereknek a sorozata, amely pályáját kisérte. Európa csaknem valamennyi nagyobb városában kiállitották képeit, de festményei eljutottak távoli világrészekbe is, ahol mindenütt hirt és dicsőséget szereztek alkotójuknak.

Megtaláljuk képeit a *bombay i herzegi muzeumban és a délafrikai Johannisburg képtárában.* A Rómában rendezett reprezentativ magyar kiállitáson Mussolini ezekkkel a szavakkal vette meg *magánképtára* számára egyik festményét: *„Hadd tekintsen az szobám faláról egy bájos leányére, amely jókedvre derit".*

Ő maga nem szivesen beszél ezekről a sikerekről *s amerikai utjáról* sem, pedig az amerikai lapok *hasábos cikkekben* méltatták müvészetét, a leghiresebb mügyüjtők *elhalmozták megrendeléseikkel.* De nem birta sokáig az amerikai életet. *Félév mulva visszatért Budapestre.*

— Határtalanul magányosnak éreztem odakint magam — mondja. — *Félév alatt nem találtam egy embert, akivel megértethettem volna magam.* Az amerikai minden dollárba számit át: egyéniséget, becsületet, müvészetet. *Elmenekültem...*

Utazásait, hosszu müvészi pályáját rengeteg élmény tette szinessé.

— A legkedvesebb élményem a „Krisztus a tengeren" cimü képemhez füződik, — mondja. — A képet *egy belga miniszter vásárolta meg és lakásán külön szobában helyezte el, amelyet rejtett reflektorokkal világitott meg.* Ide vezette be a feleségét hogy megmutassa uj szerzeményét. A festői élmény olyan mély halást tett az asszonyra, hogy *sirvafakadt s csak nehezen sikerült őt megnyugtatni...*

Aloknyodik. A müteremszobában lassan elmosódnak a tárgyak körvonalai. Csak Krisztus fehérrubás alakja világit le a falról, a keretből, mintha messze az ürben lebegne...

A dán király elhagyta a kórházat

Kopenhága, november 22.

(Német Távirati Iroda.) A király állapota annyira javult, hogy kezelőorvosainak vasárnapi kijelentése szerint *a diakonisszák kórházából most már visszaköltözhet palotájába.* A király állapota az orvosok közlése szerint kielégitő. Kívánságának megfelelően *vasárnap délelőtt teljes csendben megtörtént az átköltözés a kórházból a palotába.* Még bizonyos időre van szükség, hogy a király teljesen egészséges legyen.

Náray Aurél

X. TEREM.

226. *Istók János:* Ima, alumínium v. bronz	1200.—
227. *Kallós Ede:* Bessenyey, gipsz, alumíniumból	850.—
228. *Edvi Illés György:* Edvi Illés Aladár mell-szobra, bronz	500.—
229. *Kallós Ede:* Kölcsey Ferenc mellszobra, gipsz, alumíniumba öntve	1600.—
230. *Zöllei Gyula:* Szent Ferenc, kerámia	300.—
231. *Szabó István:* Kukorica-morzsoló, vadkörtéfa	400.—
232. *Csillag István:* Herrmann Ottó, gipsz relief bronzban	300.—
233. *Kocsis András:* Szent István, gipsz, alumínium öntve	1500.—
234. *Csillag István:* Gutenberg János, bronz-plakett	250.—
235. *Makovinyi Kálmán:* Szomorúság, jávorfa	400.—
236. *B. J. Lőte Éva:* Majusi csikó, körtefa	1000.—
237. *Morzsa Morhardt Gyula:* Vágy, terrakotta	250.—

A büntetések megoszlása az egyes kerületekben a következő volt:

Az I—XII kerületben 10—500 pengőig terjedő pénzbüntetést szabtak ki 895 esetben: a II. kerületben 357 ítéletet hoztak 20—500 pengőig, a III-ban 472-őt 5—200 pengőig, a IV-ben 225-öt 10—600 pengőig, az V-ben 397-et 5—3000 pengőig, a VI—XIII-ban 774-et 10—2000 pengőig, a VII-ben 1028-at 10—1000 pengőig, a VIII-ban 420-at 10—500 pengőig, a IV-ben 726-ot 10—800 pengőig, a X-ben 507-et 5—3000 pengőig, a XI-ben 697-et 20—2000 pengőig és a XIV-ben 480-at 10—400 pengőig.

sötétítő berendezéseket. Sokszor megfeledkeznek arról is, mikor érkezik el az elsötétítés időpontja.

A büntetőbirák mindezt figyelembe veszik, de

szigorubban büntetik azokat, akiknél ismételten is megállapítható a hanyagság, vagy feledékenység.

A példásan szigoru ítéletek meghozták azt az eredményt, hogy a kihágások száma erősen megcsappant, *a közönség már beleszokott a kényszerű helyzetbe és a szabályokat pontosan betartja.*

J. J.

Százezer pengővel vesz részt a Vitézek Szövetkezete a népruházati akcióban

A közellátásügyi miniszter nagyszabásu akciót inditott a mezőgazdasági munkásság felruházása érdekében. A mezőgazdasági népruházati akció lebonyolitását már meg is kezdték a szép példával járt elöl a *Vitézek Szövetkezetének textiloszlálya*, amely nemkevesebb, mint *100.000 pengőt szavazott meg a hevesvármegyei ellátásra szoruló lakosság ruházkodási céljaira.* A kezet textiloszlálya más téren is nagymértékben áll a közellátás rendelkezésére. *A szövetkezet megszervezte a hadbavonult textilkereskedők üzleteinek központi áruellátását és gondoskodott arról, hogy a katonai szolgálatra behivott budapesti és vidéki textilkereskedők minél megfelelőbb áruellátásban részesüljenek s [illegible] megfelelő hitelkeretet is biztositott.*

Náray Aurél

Koll. kiáll-

írod

Művészet. 1943. 11. l.

(A Műterem kiállításai.)

Nairay Aurél

Árverési Csarnok aukciós kat.

33. sz. 1926. jun.
34. sz. 1926. okt.
35. sz. 1926 dec.
36. sz 1927 febr.
37. sz. 1927 márc.

T. Soliman:

Vállon alól, négynyolcrad jo
hord. Végig begombolt palástja á
„Solimano T. Imperato
a felső bal sarokban: „12"
s a kép felett s alól: „Soliman T
A lap hátán olaszt nyom
Reikarcz, méretei a vonal
P. Bertelli: Vite degl' Impe
Ltsa 7831.

66/93

Náray Aurél

festő

l. élet-

Karcsagmagyarország

755. l.

ereklyetartóban jobbrahajtott
szentet, kinek balkeze sza-
elett, melynek alján a kinyilt
zi ornatusban ábrázolt mell-
ől balra és jobbra egy-egy
le figyelmünket, kezökben
zeket olvassuk: »*Χαῖροις*
;« és »*Πατερων μέγα κλέω*
két imaszék áll. A keretbe

·5) cm. — Lelt. sz. 1158. —
Resiminitől 100 lirán (89·80 K).
17-én (279–94). — Az elszá-
zius 26-iki 12620 és az 1895
lmányi ivet. — Az elszámolást
-iki 635–900) és az 1901
at (464–901).
7. l. — Verzeichniss N°. 220.—

Náray Aurél

Interieur c.
kéje repr.

Gyöngyösy 78. l.

379. Ismere

A XVIII. s

Mária Lujza.

Mellig, jobbrafordultan
Diadémája mellett kettős ba
ját kontyba tüzte, fülbevaló
füzért visel, csipkefodros ru
vetett palástja prémes.

Kődombormű, méretei 11
Értéke 8 K. — Átvétetett a N
1885 január 12-én, illetőleg 1
sz. N° I: 1. és N° 21.).

Náray Aurél

Koll. kiáll. a Műtsem-
ben.

Spectator: Képző-
művészet. Budapesti
Szemle 1941. aug. 174.

Amelyen megpihenve
Nemcsak szemem, de lelkem olvasott
Egy csodálatos könyvet :
Sponsa Verbi :
A Lélek jegyese.
Az volt, egészen az volt, aki adta,
Az volt már mindörökre —
S lelkem úgy fogadta,
Csakugyan úgy, mint egek harmatát
Fű, fa, csillagzuzmó, moha, virág,
Melyek tövéből elindul az ér :
Vékonyka viz-szalag
És lesz belőle, ha Isten akarja,
Patak — patak :
Harmatozó egek patakja,
Munkál a Lélek, amikor akar,
De szebb ez a csend, mint a zivatar.

NÁRAY AURÉL:

51. Névnapi üdvözlet	olajfestmény	P	3000.—
52. Álmodozók	„	P	1400.—

Spiritnális Művészek
Szövetségének kiáll-
Alkotás Művészház
1943

A fenti napra összehívott közgyűlést határozatlanképtelenség esetén

június hó 26-án, délután 6 órakor

a camponai ásatások bemutatásával *Nagytétényben tartjuk meg. Erre külön meghívót nem küldünk.*

Találkozás a Szent Gellért-téri HÉV. állomáson. Indulás pont 5 órakor. A közgyűlés színhelye a nagytétényi állami iskola. Az ásatásokat, részben helyszíni bemutatással ***Paulovics István*** tagtársunk ismerteti.

Az ásatások megtekintése után a nagytétényi halászcsárdában társasvacsora.

Az Elnök

Náray Aurél

festő

Koll. kiáll. kat.

Műterem 75. sz

1941. márc.

könyvtár ambon

MEGHÍVÓ

AZ ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI ÉS MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULATNAK a Műemlékek Országos Bizottsága (IX. ker., Hőgyes Endre-u. 10.) tanácstermében június hó 10-én délután 6 órakor tartandó

RENDES ÉVI KÖZGYŰLÉSÉRE.

TÁRGYSOROZAT:

1. Elnöki megnyitó.
2. Titkári jelentés.
3. Pénztárosi jelentés és a költségvetés előterjesztése.
4. A számvizsgáló-bizottság jelentése.
5. A tisztikar és a választmány megválasztása.
6. Esetleges indítványok.

Budapest, 1937. május hó 26-án.

Gerevich Tibor

ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI ÉS
MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULAT

NYOMTATVÁNY

Budapest

Náray Aurél
kell. kiáll. kat.
Múzeum 1. 3.
1936-nov.
Könyvtárban.

Náray Aurél

festő

koll. kiáll. kat.

53 mű

Műterem. 98. sz.

1942. nov. 22

könyvtáramban.

A fenti napra összehívott közgyűlést határozatlanképtelenség esetén

június hó 26-án, délután 6 órakor

a camponai ásatások bemutatásával *Nagytétényben tartjuk meg. Erre külön meghívót nem küldünk.*

Találkozás a Szent Gellért-téri HÉV. állomáson. Indulás pont 5 órakor. A közgyűlés színhelye a nagytétényi állami iskola. Az ásatásokat, részben helyszíni bemutatással ***Paulovics István*** tagtársunk ismerteti.

Az ásatások megtekintése után a nagytétényi halászcsárdában társasvacsora.

Az Elnök

MOK

Náray Aurél

Náray Aurél festőművész szül. Budapesten 1883. febr. 27.-én, meghalt u.o. 1948. szept. 29.-én. Négy elemi iskolai osztály végzettséggel három hónapon át látogatta a budapesti Iparrajziskolát. Münchenbe kerülve Wagner tanár vezetésével és pártfogásával az ottani Képzőművészeti Akadémián rendszeres képzőművészeti tanulmányokat folytathatott volna, de az alkalommal nem élt, végül is autodidaktaként képezte magát. 1910-től kezdve rendszeres kiállitója volt a budapesti Műcsarnoknak, valamint a Nemzeti Szalonnak, ahol 1921-ben és 1924-ben kollektiv kiállitása volt. A budapesti "Műterem" kiállitási helységben 1936-,1941-és 1943-ban rendezte meg gyüjteményes kiállitásait. A háboru után haláláig visszavonultan élt és dolgozott budapesti műtermében. Dijakat és kitüntetéseket nem kapott. Ügyvezető bizottsági tagja volt az 1924-ben alakult Spirituális Művészek Szövetségének. Philadelphiai és pittsburgi önálló kiállitásain kivül résztvett a 1928-as római magyar kiállitáson is. Néhány műve /pl. Krisztus a tengeren/ a budapesti Nemzeti Galériába került, művei vannak még a bombayi, johhanisburgi, malmöi muzeumokban és számos külföldi magángyüjtő birtokában. 1923-ban fél éven át Amerikában dolgozott, ahol több izben foglalkozott vele a sajtó és megrendelések is bőven kapott. A hazai és külföldi kritika általában jóindulatu elismeréssel nyilatkozott lirai jellegü művészetéről. Sürün szemérevetették azonban, hogy a kelténél szorosabb kapcsolatban áll a műkereskedelemmel, amely "utánrendeléseivel" sikeresnek bizonyult képtipusai, bájos fiatal leányalakjai mértéktelen ismétlésére késztette. Műveinek négy fő válfaja, illetve témaköre: 1./ Jézus élete, 2./ érzelmes álmodozásokból született, légiessé finomitott lány és gyermekalakok, képzeletből meritett táji háttérben, 3./ virágcsendélet, 4./ falusi mulatozókról festett zsánerképek, melyek a leginkább mutatják, mennyi ösztönzést kapott a naturalista zsánerfestészettől. Festésmódjában /alaptónusainak alkalmazásában, ecsetkezelésében/ és az élményszerü tapasztalástól elvonatkozó életkép-kompozicióiban Munkácsy Mihály művészetének bizonyos külsőségei a feloldódás végső formájában térnek vissza. A legteljesebb, és tudatos szubjektivizmusban gyökerezik a formák szerkezetét semmibevevő kötetlen festőisége. Ez, a szinfoltok lazaságát romantikus páthoszával, olyan lirai mondanivaló kifejezését célozza, amelyeket Náray, - "metafizikai", "spirituális" szemléletü irásainak tanusága szerint is, - a festészet sajátos törekvéseinél előbbre helyezett. Rávonatkozó, külföldön is hozzáférhető irodalom: Thieme-Becker:Allgemeine Künstler-Lexikon, 25 Bd. /1931/, - The Studio 1925. novemberi /v. decemberi?/ számában

Náray

cikk két reprodukcióval. Működésének minden idejéből számos képe van, özvegye /özv.Náray Aurélné, Bp. XII. Csörsz u. 1./ birtokában, aki az érdeklődő levélbeli kérésére hajlandó megküldeni az eladásra szánt festmények fotóit.

Budapest, 1959. augusztus 12.

Rozsnyai

Váray Aurél

Bánat, olaj/f

Budapest nékesfőv. tulaj.

V.

96. Fratris Baptistae mantuani Parthenice czimü latin könyv.

nyomtatott 1499-ben.

Vajay Aurél

élet-

Nemzeti Szalon

1921. nov.

Bronzkori tárgy IV. 139

Náray Aurél

U. 4147

Németh László dr. III. 233

Náray Aurél

1920. dec.

kiáll. Nemzeti Szalonban

Szabadban, olaj. 26 000.-

Wö gyerekkel, olaj. 26 000.-

Lány, olaj.

állandó kiállító ít.

Vickhart, Thomas, pozsonyi asztalos

V. 121.

Náray Aurél

Mucsarnok

1910. tav. kiáll. 116.

1911. tav. kiáll. 121, 502

1911–12. pub. kiáll. 681

1912. tav. kiáll. 148, 161, 493, 494

1912–13. téli kiáll. 199, 224, 426, 449, 451, 453, 455.

1913. tav. kiáll. 376–380

1913–14. téli kiáll. 759, 763, 766

Arca, Niccolò dell', Madonnát
ábrázoló agyag domborműve

VIII. 220.

Náray Aurél

festő, szül. 1883. Bpest.

Cród

Krück II. 307 l.

Veszprémmegyei Múzeum
építészeti ívek III. 177, 178.

Návay Aurél

lásd

-

Bmk 66

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedély

.....

a műhelyfőnök vag
aláírá

8. sorsz. Műhelyi minta —

NÁRAY AURÉL

GYŰJTEMÉNYES KIÁLLITÁSÁNAK

KATALÓGUSA

„MŰTEREM“ kft.
KIÁLLITÁSI TERMEIBEN

BUDAPESTEN

1936 november 15-től 29-ig.

1936 XI – Merkur

Megvallom őszintén, lényegesnek tekintem az ábrázoló művészetben, hogy az ne legyen érthetetlen, talányszerű, vagy rút. Az ábrázolással álmaimat, lelkiségemet, emberi vágyakozásaimat akartam elsősorban kielégiteni és nem az ugynevezett „szakmát", amely szerintem csak ennek alárendelve és ennek szolgálatában alakulhat ki, és csakis igy szabad kialakulnia, az abszolut emberiesség kivánalmainak megfelelően és igy érheti el beteljesülését.

Mert különben mi célja volna? Kitől várjam például Krisztus ábrázolását, személyének látás által való érzékeltetését, ha nem a művésztől?

És mit érezhessek vele szemben, ha ő a mesterségbeliségbe vész el és felelőtlen elrugaszkodottságában mást se lát. Az embert ismernem kell, hogy bizhassak abban, amit tesz.

Elsősorban a művészet lelki, erkölcsi célszerüségét kivántam világosan látni, mert a cigányos művészkedés idegenkedéssel töltött el. A művészet, mint religió, az én szemléletem szerint, az utolsó dolgok közé tartozik. Ezt igy vallottam mindég. Nagyon kevesen tudták ezt megbocsájtani nekem, legjobb esetben elnézték.

Az idők folyamán tapasztalt ellenségeskedések sokkal inkább zavarba hoztak, sem hogy meg tudjam állapitani, festő vagyok-e eléggé, vagy sem. Egy azonban bizonyos; hogy az alapot, amely egy emberi művészethez kell, legalább hozzávetőleg felépitettem magamban és ugy érzem, hogy most hozzákezdhetek a munkához.

Ha nem sikerül, ennek nem egymagam leszek csak az oka, hanem nagyrészben az a szeretetlenség is, amely napjainkban a művészetet fogadja.

Időt a sok hajszában bizonyára vesztettem, de vesztes nem vagyok, mert divatok, áramlatok kárt nem tehettek bennem és az én felismerésem, amelyben renditheteltenül hiszek, mindenért kárpótol és mindenre nézve megvigasztal engem.

NÁRAY AURÉL.

A kiállított művek jegyzéke.

Olajfestmények.

		Pengő
1.	Krisztus megjelenik Jairus házánál	1200.—
2.	Piros köpenyes nő	360.—
3.	Nő amorettel	380.—
4.	Krisztusfej	400.—
5.	Feketeruhás hegedűvel	480.—
6.	„Nem halt meg a leányzó . . ."	1300.—

	Pengő
7. Álomhajó	500.—
8. Leánykép	400.—
9. Nő fehér hegedűvel	460.—
10. Leányka	580.—
11. Nő amorettel	680.—
12. Női tanulmány	380.—
13. Jézus bevonulása	1100.—
14. Utolsó vacsora	1200.—
15. Krisztus gyógyít	1300.—
16. Fehérruhás nő	400.—
17. Nő amorettel	400.—
18. A Bíró	360.—
19. Nő kis lánnyal	400.—
20. Nehéz eset	320.—
21. Nő amorettekkel	450.—
22. Lilaruhás nő	400.—
23. Madonna	480.—
24. Nő amorettel	400.—
26. Önarckép	nem eladó
27. Rózsacsendélet	350.—
28. „	350.—
29. „	350.—
30. „	350.—
31. Hegedűhangok	500.—
32. Szeplőtelen fogantatás	600.—
33. Madonna	900.—
34. Krisztus feltámasztja a leányt	1100.—
35. Álmodozás	780.—
36. Vigasztalás	800.—

	Pengő
37. Női tanulmány	500.—
38. Női tanulmány	550.—
39. Első találkozás	700.—
40. Nő amorettel	580.—
41. Muzsika	400.—
42. Női kép	380.—
43. Leányka	400.—
44. Nő gyermekkel	380.—
45. Névnapi üdvözlet	700.—
46. Kanaani mennyegző	1500.—
47. Hegyi beszéd	1400.—
48. Krisztus Pilátus előtt	1600.—
49. Anya gyermekével	nem eladó
50. A hegyi beszéd	2000.—
51. Krisztus feltámasztja Lázárt	2000.—
52. Krisztus tanít	680.—
53. Arcképtanulmány	nem eladó
54. Madonna (tanulmány)	nem eladó
55. Női profil	300.—
56. Női fej	140.—
57. Női fej	50.—
58. Lázár sírjánál	900.—
59. Női profil	280.—
60. Arcképtanulmány	400.—
61. Arcképtanulmány	360.—
62. Női tanulmány	380.—
63. Női tanulmány	380.—
64. Leányka	500.—

Náray Aurél

Koll. Kiáll-
Műterem
1941

vod
z
Ujság 1941. márc. 21.
(e.a.: N. A. festmé-
nyei.)

695.

e. Gondör haja öszbevegyült, szeme szürke,
t. Tehér nyakra valója alól, mely felett az arany-
ereptjét hordja, ingének álló gallérja kilát-
felé rendszallagok haladnak, kabátja s bal
é aranyhimzésű.

zonra, méretei 62.8 : 46.8 cm.
iki ereklyemuzeumból. 107/95. № 99.

107/95 : 99.

NÁRAY AURÉL

106.	Idill, olaj	4000.–
107.	Mulatozók, olaj	4500.–
108.	Vacsora, olaj	4500.–

Nemzeti Szalon
1944. ápr.-máj.
Spirituális Művészek
7. csop. kiáll.

LA BIENNALE DI VENEZIA

XXIIÈME EXPOSITION BIENNA

1940 * M

NOT

énom et nom :	.....
lresse :	.....
te et lieu de naissance :	.....

Titre de l' oeuvre

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Náray Aurél

Spirituális Művészek
Szövetségének
Kiállító és ügyve-
zető bizottsági tagja

Felsőmagyarországi Rákóczi-Múzeum
működése 1914-ben IX. 61–63.

Náray Aurél

l. Dornyay Benjamin

23. l.

Náray Aurél

vód

Petr Samtída

106. kiszel

Náray Aurél

ifjód

Somogyi Antal dr

A modern katolikus művészet.
Bp. 1933. 210. l.

Náray Aurél

4 elemi

3 hónap, miritázást

tanuló elégséges

eredm.

Tanár Agstai Lajos

Iparrajziskola 1899

könyv- és papirkereskedése
PALÁNKA

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Náray Aurél, festő; stb. marad,

l. 533. old.

Váray Aurél

Műcsarnok

1914. tav. Kiáll. 679, 682, 693, 695

1915. tav. Kiáll. 118, 196

1915-16. téli Kiáll. 55, 169

1916. tav. Kiáll. 41, 76.

1916-17. téli Kiáll. 50, 219.

1917. tav. Kiáll. 137, 173

1917-18. téli Kiáll. 225, 256

1918. tav. Kiáll. 173, 174

1918-19. téli Kiáll.

1919-20. téli Kiáll. 505, 507

1920-21. téli Kiáll. 336, 478

1924. tav. Kiáll. 487

1928/29. téli Kiáll. 547, 552

1929. tav. Kiáll. 63, 67

~~Szentgróth-polgárvárosi domborképes~~

~~római síremlék~~ VI. 124

Náray Aurél, fertő

Mű vezeti lexikon 533 l.

Nagy Aurél

Magyar Művészet
1925. 582-3
1926. 415-6, 55-2

Fazekas - Remencre, római

VI. 267, 268

Náray Aurél

festő

Szül. Budapesten 1883 febr. 27.

Autodidakta. 1910-ben állitott ki elöször a Műcsarnokban és a Halomban. Két képet az állam, egy-egy képet pedig a Székesfőváros és a Képzőmű. Társulat vásárolta meg 1921. nov. a Nemzeti Halomban munkáiból koll. kiállitást rendezett.

Katalogus

Tagja a Spirituális Művészek Szövetségének s ennek első kiállitásán 1924. okt. a Nemzeti Halomban kollekcióval vett részt.

Zsoldosok, sómai V. 249

ádlemtejéh

1902. máj. 7.
Kutky D. jelentést tesz az
igaj i. t. kutatási szerek felhasz-

Náray Aurél

Szül. Bpest 1883
febr. 27

1921. koll. Érall a
Nemzeti Szalonban

162

French, W.

Sardes romjai. Kisázsiában. (Ruinen von Sardes. (Kleinasien.) H. Johnson festménye után.

Am.

K.0-50

130×208 mm.

Náray Aurél

kepes

l.

Szépm. Múz.

Romaiak VI. 106—114.

1936. nov. 18.

SÁG

Náray Aurél

gyüjteményes kiállítása a „Müterem"-ben

A Kossuth Lajos-utcai „Müterem"-szalon ujra megnyilt helyiségét Náray Aurél kiállításával avatja fel. Jó ómen, mert Náray ritka müvészi tulajdonságokkal bővelkedő festő, finom és nemes müvész és utolsó gyüjteményes kiállitása óta jelentős lépéssel jutott előbbre pályáján.

Régebben költői kifejezésü női fejeiről volt ismert. Már a Nemzeti Szalonban rendezett gyüjteményes kiállitásán feltüntek krisztusi kompoziciói. Ezen a most megnyilt kiállitásán, azt mondhatni, egyházi tárgyu kompozicióié a főhely. Nehányuk különösen szép, jó egyensulyu és érdekes kompozicióju kép, például a „Krisztus Jairus házában" cimü, amelyen igen szerencsés módon vonja bele az előtéri intérieurbe a külső tájat. Szépen és egyéni módon komponált meg olyan tömérdekszer feldolgozott tárgyat is, mint az utolsó vacsora jelenete. Viszont a „Kánai lakodalom" nyugtalan hatásu, tulságosan foltokra bontott előadása miatt. Náraynak ezek a szentképei általában a rögtönzések hatását keltik. Viszont attól olyan lendületesek és olyan megragadók. Attól és szineik szépségétől. Náray nagyon finom szinkeverő. Kevés szinnel dolgozik, azokat is megsápasztja, de igen finom harmóniákba tudja szerkeszteni őket. Megragadó hatásuvá fokozza fehéreit, amelyeket Munkácsyra emlékeztető módon rak fel széles foltokban, „Nem halt meg a leányzó" cimü Krisztus-képén különösen szembetünő ez a rokonság.

Nagy ideje lenne, hogy a szentképfestő Nárayt végre észrevegyék ott, ahol éppen az olyan kvalitásu müvészre volna szükség, amilyen ő. Majd mindegyik egyházi tárgyu festménye disze lehetne templomainknak. Festői tulajdonságaikon felül alkalmassá teszi őket erre a mély érzés is, amellyel a müvész át tudja járni elképzeléseit. Náray Aurél nemcsak festő, hanem vallásos érzésü költői lélek is. Ecsetje alatt megszépül a hétköznapi motivum és magasrendüvé nemesedik a közönséges. Ihlet és igazi vallásos érzés dolgában senki sem vetekedhetik vele mai festésünkben.

Különös jelenség müvészeti életünkben. Félrevonultan él és nem tagja semmiféle csoportnak sem. Ennélfogva mindenhonnan kiszorul, ahol a magyar müvészet csoportosan megjelenik. A Mücsarnok legfeljebb ha mutatónak fogadja be kiállitásain egy-egy festményét. A fiatal müvészek „tulvannak" rajta, ami pontosabban annyit jelent, hogy müvészetét nem is ismerik. Az élet bántalmai elől Náray álmaiba menekül. Álmodozva járja az élet utjait és álmodozásának gyümölcsei a képei. Szépséges, meginditó, szivhez szóló női fejeinek hosszu sora látható mostani kiállitásán is. Valóságos álombeli galériája egy szépségideálját kereső festőnek. Fiatal lányok, fiatal asszonyok, gyakran egyazon tipusnak változatai, szőkék és barnák, rózsásarcuak és liliomarcuak, az egyik hegedüt szorongat a kezében, a másik angyalképü gyermekét öleli magához — megannyi álomkép, a valóság felett lebegő elképzelése a müvésznek.

Igaz, nem egyenlő értékü valamennyi. Náray sok képén tulságba viszi foltelaprózó előadási módját, ami miatt a képek vázlatosabbaknak és kevésbé készeknek hatnak, mint aminők a valóságban. De ilyen képeinek is jelentős a szinbeli varázsuk. Ahol a müvész inkább urrá tud lenni idegzetén és a megérleléshez szükséges nyugalmat ki tudja erőszakolni a külső körülményektől, ott olyan eredményhez jut el, mint „Hegedühangok" (31.) cimü képén, vagy a 60. és 61. számu arcképtanulmányán.

Mindenképpen kiváló müvésszel ismerkedik meg kiállitásán a közönség. Olyan festővel, akinek nem utolsó varázsa, hogy müvészete senkire nem emlékeztet, legkevésbé a közelmult festői divatjaira, amelyeket tolvajnyelven „korszerüek"-nek szokás nevezni.

Elek Artur

ellen irányuló bármilyen támadás, de a reverzális-szerzés módszereivel szemben alkalmazott óvás és a magyar hazafi szívéből fakadó komoly lelkiismereti aggályok kifejezése volt.

— *Második* felszólalásában, az elnöki székből elhangzott nyilatkozatában pedig nem terjeszkedett ki egyébre, minthogy az ellene időközben megjelent hírlapi támadásokkal szemben kifejezésre juttatta *az előzőnapi felszólalása lényegének fenntartását, az általa használt inkvizició szónak kizárólag lelki vonatkozását* és a magyar közélet egyik vezetőegyéniségétől méltán várható, férfias állásfoglalását.

A reverzális-intézménynek eltörléséért

— Főtisztelendő Zsinat! Mindezeket nem Sztranyavszky Sándor dr. védelmében — amire neki szüksége nincs — és nem is úgy mondtam el, mintha errenézve bárki mással, akár magával Sztranyavszky Sándor dr-ral is előzetesen beszéltem volna. De miután tisztán és egyedül a saját lelkiismeretemmel tartottam tanácsot, elmondtam elsősorban azért, mert úgy érzem: *ha a társadalom megbontott egyensulyának helyreállításában* szolgálatot lehet tenni azzal, hogy rámutatunk *egyes téves megalapozásu állásfoglalásokra* és az igazi tényállásra — úgy azt kötelességünk is megtenni.

— Végezetül nem tagadhatom meg magamtól annak, a nemzet javáért szinte fohászkként szivemből feltörő óhajnak kifejezését, bárcsak a felmerült incidens alkalmul szolgálna *a szerencsétlen reverzális-intézménynek eltörlésére és ezzel a különböző keresztyén egyházfelekezetek közötti béke, megértés és a nemzet érdekében való testvéri összefogás megszilárdulására.*

A püspök-elnöki nyilatkozat felolvasását fojtott csendben hallgatta a zsinat s egyes mondatok után nagy éljenzés hangzott fel. *Mesterházy* Ernő dr. világi elnök végül, egyhangu helyesléstől kisérve, mondotta ki, hogy a püspök-elnöki nyilatkozat megállapitásait a zsinat *„tudomásul veszi, magáévá teszi* és teljes egészében jegyzőkönyvébe iktatja".

A továbbiakban a zsinat napirendjén lévő II. törvénycikkhez, a presbitériumi rendszerre vonatkozólag benyujtott módositó inditványokat az alkotmányjogi és közigazgatási bizottsághoz utasitották.

A zsinat legközelebbi ülését szerdán tartja.

— **Gyászistentisztelet Ferenc József halálának évfordulóján.** Az Istenben boldogult I. Ferenc József király lelkiüdvéért halálának évfordulóján, 21-én, szombaton, a királyi palotában levő Szent Istvánról elnevezett várplébánia-templomban tartandó gyászistentisztelet délelőtt tiz órakor kezdődik.

— **Személyi változások a kultuszminisztériumban.** Legközelebb személyi változások lesznek a kultuszminisztériumban. Több ügyosztály uj ügyvezetőt kap. Befejezett tényként mondják, hogy ifj. *Wlassics* Gyula báró távozik a művészeti főcsoport éléről és átveszi a népoktatási ügyosztály vezetését. A művészeti főcsoport uj vezetője *Jalsoviczky* Károly dr. miniszteri osztályfőnök, az elnöki osztály eddigi vezetője lesz. Az elnöki ügyosztály élére *Wellisch* dr. miniszteri tanácsos kerül.

— **Degrelle-t elitélték tiz frankra.** *Brüsszelből* jelentik: A törvényszék most hozott ítéletet Degrelle rexista vezér ügyében, aki a St. Gudule-téren október 25-én beszédet intézett a tüntető rexista tömeghez. A törvényszék Degrellet csak rendőri kihágásban mondotta ki bünösnek és ezért tiz frank pénzbüntetésre itélte.

— **A Népszava uj főszerkesztője.** A szociáldemokrata párt vezetősége Weltner Jakabnak, a Népszava volt főszerkesztőjének elhalálozásával megüresedett főszerkesztői tisztségre Mónus Illést, a párt eddigi főtitkárát választotta meg, aki továbbra is megtartja a parlamenti frakcióban eddigi ügykörét. A párt vezetősége Breszlovszky Edét a Népszava szerkesztőjének választotta meg. A megüresedett főtitkári tisztségre a pártvezetőség Büchler Józsefet választotta meg, aki továbbra is ellátja a budapesti községi frak[illegible]

Náray Aurél

festő

B. J. Művészéletrajzok.
Náray Aurél. Bp. é. n.
(1942) 16-r. 6 kép.
16 l.

Gent (262)

Náray Aurél

koll. kiáll. Nemzeti
Kalon

irod

Az Ujság

1925. dec. 18.

(e. a.: Spirituális
művészek.)

Náray Aurél

Prod
E

Elek, Artur: Budapest. The Studio
Vol. 90. No 393. 1925
dec 15. (Képekkel.)

Ónmázas fajánszedény, magyarországi

III. 217

Náray Aurél

cród
2

Ybl utolsó 50 l.

~~Alsófehér vármegye VI. 227~~

Nagy Aurél

l.

Szent György Céh

42. aukc. (1920)

204. sz.

agyag.

vico	és	homok	1·5 : 1
"	"	"	1 : 1
"	"	"	1·5 : 1
"	"	"	2 : 1
"	"	"	1 : 2
"	"	"	1 : 4
"	"	"	2 : 1
"	"	"	3 : 1
"	"	"	1 : 6

nom homok

vico	és	homok.	1 : 6
"	"	"	1 : 3
"	"	"	2 : 1
"	"	"	3 : 1
"	"	"	1 : 9
"	"	"	1 : 3

inom homok.

y kavics	és	homok.	2 : 1
"	"	"	1 : 1
"	"	"	3 : 2
"	"	"	2 : 1
"	"	"	5 : 2
"	"	"	4 : 1
"	"	"	5 : 1
"	"	"	9 : 1

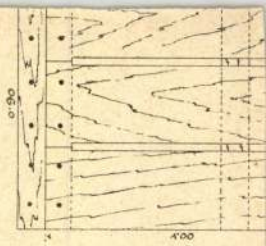

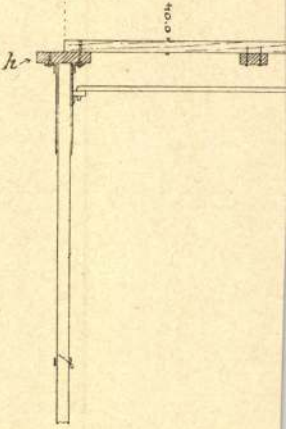

Az U-vas kerc

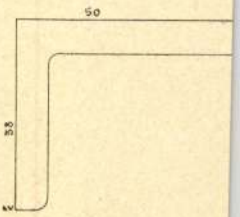

A Borzsa Poirée rendszerü duzzasztó

< Náray Aurél >

cikke

< ? > az alkotóművészetről. A Mű. 1927. 1-7.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Náray Aurél

Krisztus megcsúfol-
tatása c.
képe
repr.

A Mű

1927. Kz. [redacted] 21. l.

Nádray Aurél

l.

Szépmüvészet
1943.248. l.

NAGYSZALONTA

Tek.

„Europa" könyv és lapterjesztő
Vállalat

Budapest
V. Rothermere utcza 12.

Nagy Aurél

l.

Szépmüvészet

1943. III. l.

Náray Aurél

Henyélő nő, vázlat

Csipe Cat

Korsó, modori VIII. 164.

Váray Aurél

Thieme Becker

XXV. 342. l.

(Lyka)

Náray Aurél

M. Képzőm. Egyes. tagja

KMTÁRS művés. ptok

1931 febr márc kiáll.

II - 4, 56, 58

1931/32. téli kiáll. 340

1932. febr – márc. 461

1932. őszi tárl. 75

1933. nemz. képzőm. kiáll.

456.

Náray Aurél

festő Böszörmenyi út 6.

Műcsarnok

1930. tav. kiáll. 9.

1934. téli kiáll. 299.

valószínűleg Veronaban 1491-ben. + Velen-

Pg 32

na.

Épület előtt

~~lőtérben ül~~ Mária, ki bal felé fordulva ~~s~~

~~ré lehajtva~~ jobb kezével ~~a virágokkal telt~~

gyümölcsöt

~~ól a korzet~~ veszi ki, a mely ~~után~~ a térden

ermek Jézus ~~s nyul~~ megáld, ~~kinek vallára tette~~

A kép bal felén szent Dorottya térdel ~~ki~~

~~eiben~~ lévő kosárban virágokat és ~~korzet~~ ajaúl

Madonna fejéről fehér kendő omlik vállai-

tője megyszínű s vállára vetett palástja kék.

~~eljesen~~ mezteleni szt Dorottya hajáto szélesfehér sza-

~~u~~ befonva, homloka felett ékkövesen tűl látható,

~~nes~~ sárg ruhája kivágott és palástja zöld. ~~Mö-~~

~~épület emelkedik~~ s balra a fákon túl dombos

terül el házakkal.

ászon, méretei 73.5:79.7 c/m.

Pyrker János László ~~gy~~ ajaúdéka.

Váray Iván

Thieme Becker

XXV. 343. l.

(Lyka)

M. Nárai Zsuzsa

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

DÉLMAGYARORSZÁG

Szeged

1971 ÁPR 7

M. NÁRAI ZSUZSA KIÁLLÍTÁSA

A Szegedi Akadémiai Bizottság Somogyi Béla utcai klubjában, ma, csütörtökön este 6 órakor M. Nárai Zsuzsa alkotásaiból nyílik kiállítás.

1021

1942. nov. 26.

Náray Aurél ujabb festményei

Náray Aurél művészete kiállításról kiállításra elmélyedő és megnemesedő művészet. Témái évtizedek óta ismétlődnek, de egyre megkapóbbakká fejlődnek a művész lélekkel lelkező felfogásában és előadásában. Csak ugy lehetséges ez, hogy a belső mondanivalónak igen nagy a része mindabban, ami ezt a művészt alkotásra serkenti. Meleg érzés és mély gyöngédség a hevitője művészetének. Az élet hétköznapi jelenségei kevésbbé érdeklik: az emberi életnek és a külső természetnek, a földnek és égnek olyan ünnepi állapotai ihletik alkotásra, amelyek a csendességből és a békéből bontakoznak ki, olyan önkéntelenül és magatudatlanul, mint az illat a virágból. Merengő ifju női alakjainak arcán ettől ömlik el olyan szóbafoghatatlan édesség és bübáj. Költő lelke él ebben a festőben, olyan költőé, akiben tiszta a vágyódás is, az emlékezés is.

Mindezek a belső dolgok hogyan kapnak kifejezést képein? Fehérruhás leányainak és asszonyainak környezete a szabad természet: egy szürke sziklatömb a magányos tájban (Magány), vagy a viz partja gyérlombu fákkal, a halovány zöldszinü fü és legfelül a halk szinekben játszó ég. Szendeség, halkbeszédüség a szinekben is. A zöld finomszürkével itatott, csak az alakok ruhájának fehére ragyog selymesen. Éppen a szinekkel való bánásban látszik Náray művészetének nagy fejlődése. Szinei rezegni érzenek a levegőben, amely körül-

INHALT DES MAIHEFTES 1944.

DAS UNGARISCHE EUROPABILD ZWISCHEN ZWEI WELTKRIEGEN. Von *Béla Pukánszky* 193
DAS INTERNATIONALE STATUT SIEBENBÜRGENS. Von *Eugen Horváth* 201
KALOTASZEG. Von *Eugen Szentimrei* 210
SZEGED. DIE STADT MIT DEM TANNISGESICHT. Von ...

enthüllen, wird demnächst auch unsere Zeitschrift mehrere Proben veröffentlichen.

FERNE LÄNDER, ABENTEUERLUSTIGE UNGARN *(Messze országok, kalandos magyarok)*. Von *Josef Kerekesházy*. »Nemzeti Könyvtár« Nr. 69. Budapest, o. J. (1943), 64 S.

Der unermüdliche Forscher und Dar-

schen Gesellschaft erschließt, führt uns in die leidensvollen Jahre des Ungartums in Siebenbürgen nach dem ersten Weltkriege. Eine Fülle von Landschaftsbildern, Gesellschaftsschichten und menschlichen Typen schließen sich um die Haupthandlung zusammen. Die Sprache der Erzählerin hat wohl eine besondere siebenbürgische Abfärbung,

---

Jézus Krisztus élete vissza-visszatérő tárgya Náray művészetének. De mindannyiszor megújhodottnak hat, sohasem ismétlése a már megvoltnak. Milyen eredeti és újszerű-ségében megindító kompozició „Angyali üdvözlete"! Két fehérruhás álló alak, Máriáé és Gábriel arkangyalé; semmi egyéb, csak mély költészet Mária és az angyal mozdulatában, színes megjelenésében és az ecsethuzások gyöngédségében. Gyönyörű az öt kenyér csodájának kompoziciója. Náray általában mesteri módon helyezi el alakjait, arányositja őket mozdulatukban és foltjukban. S ezt olyankor is, amikor az álmok világából a valóság felé forditja szemét, mint amikor falusi magyarok mulatozását ábrázolja. Ez is motivuma Náray művészetének, de kompozicióban, megfestésben egyre magasabbrendü eredmény.

Kiállitásának (a *„Műterem"* Kossuth Lajos-utcai helyiségében) öt-venhárom festménye hámulatos termékenységének tanusága, mert hiszen egy esztendő alatt festette őket Náray. Még sincsen közöttük közömbös darab, olyan kép, amely ne áhitatban született volna. Zavartalan gyönyörüség közöttük eltöltött időzni. Feliidül tőle a szem és a lélek.

Elek Artúr

Széchenyi und Kossuth die hervorra-

MDK

Náray Lajos

/e.a./:Thorma János "Március idusa". A Műcsarnok téli tárlata. Ujság 1938. 7-8.l.

B. Nóray Márta

Terve: DKV Kázholombatta. Műszerépülete. Építésze a tervező.

Iparterv. Fiatal tervezők kiállítása.

Budapest, 1972

221

B. Náray Márta

építészmérnök, oklevelét 1962-ben nyerte el. Terve: TVK Leninváros, felvonulási munkásszállók.

Ipartero Fiatal tervezők kiállítása, Budapest, 1972.

221

M. NÁRAY Márta épitész hallg.

Zsámbék és Tőh kőrsigek részletes rendezésére kiszitett diplomatervel

Gárdonyi Jenő: Toroynszálloda, uj üdülőtelep, sportpálya
Érdekes témákat dolgoztak fel a végzős épitész hallgatók

Magyar Nemzet 1962. julius 18. 3.1.

M.D.K.

Nárcisz Lénárd, asztalos

neve az egri húzar 1687-90 körötti felértékelésénél, mint hártulajdonosé, szerepel.
1697. január 12-én egy mushétás által megölt „Leonhardus Narcissus" nevű német asztalost temetnek. 12 éves József nevű fia 1740. szept. 4-én halt meg.
Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII.köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 372-73. old.

NÁRCISZ Lénárd asztalos. Az egri házak felértékelésénél 1687-90 között szerepel, mint a 84 frt-ra értékelt 98.sz. ~~ház~~ sarokház tulajdonosa, amelyről tudjuk, hogy „vele szemben Tóth Pál polgár lakott". /O.L.Eger város leírása a hatvani kaputól./

A Hevesmegyei Topográfia adatgyűjtéséből. Voit.

Az evangélium festője, Náray Aurél

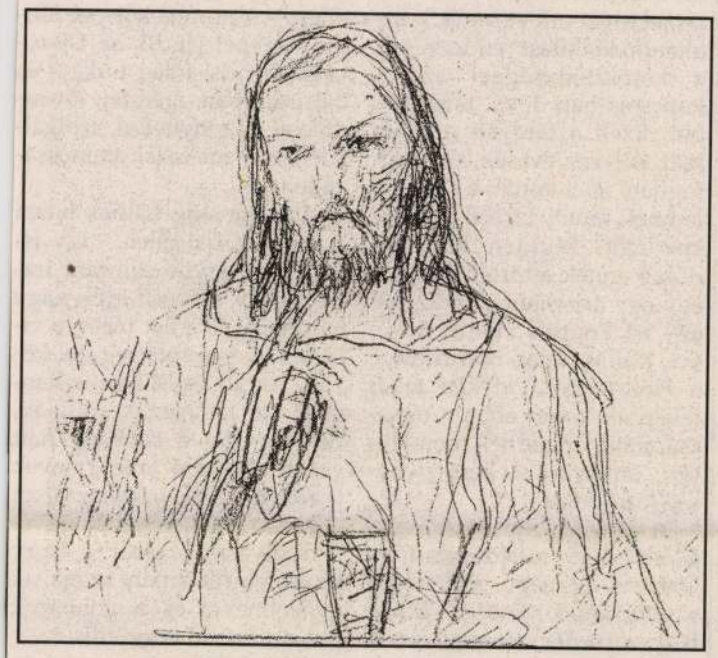

Náray Aurél: Ez a kehely az új és örök szövetség az én vérem által, mely értetek kiontatik

Ez év tavaszán egy különösen szép festmény vonta magára a figyelmet az Ecclesia Szövetkezet kegytárgyüzletében. A képen a Golgota felé mentében, keresztje súlya alatt térdreeső Krisztust láthattuk. Bámészkodóktól és katonáktól kísérve a korbácsos lesújtani készül Jézusra, hogy továbbhajtsa a vesztőhelyre. A megrázó jeleneten a helyzet szörnyűsége és fájdalmassága ellenére a gyöngéd együttérzés a legszembetűnőbb. A zöldesszürke párában szálas ecsetvonásokkal felidézett figurák mintha nem is a „szemtanú" friss élményét, hanem a „visszaemlékező" bánatát fejeznék ki. Olyan érzésünk támad, akár valamely kései evangélista ragadott volna ecsetet.

Nem ismeretlen a festőművész, akinek a szemlélők ezt az élményt köszönhették. A mára megkopott emlékű, de a két világháború között határainkon túl is jelentős sikereket elért *Náray Aurél*ról van szó.

Soha nem tartozott azok közé, akik hangos ágálással, vagy figyelemfölkeltés egyéb kétes eszközével próbálták volna előtérbe tolni saját személyüket és művészetüket. Mélyen vallásos katolikus volt. Egyetlen valakit kívánt életében és műveiben mindenek elé helyezni, az általa személyes élményként átélt Istent. Náray a világban tapasztalható általános szépséget, a szerelmet és a tiszta szeretet alapján nyugvó családi életet s emberi kapcsolatokat mind a teremtés mögött rejlő Gondviselőnek tulajdonította. Ezt 1940-ben „Van-e Isten?" címen kiadott könyvében meg is írta.

Csaknem minden festményének uralkodó vonása a szépségre való törekvés. Ahol ettől eltér, az mindig szándékos és bíráló jellegű. Jellemző, hogy művei legnagyobb részét kis változtatásokkal újra és újra megfestette. A kifejeznivalót így körüljárva közelítette meg az eszményi változatot. Néhány virágcsendélettől és képzelet utáni tájképtől eltekintve leggyakoribb világi témája a szeretett nő, az anyagyermek közti és a testvérek közötti bensőséges viszony. Irányzatok fölötti és kordivatoktól mentes ábrázolásmódja már a húszas évek elejére kialakult. Ebből az időből való itt látható grafikája. Festészete a továbbiakban csak finomságaiban és elmélyültségében nemesedett. Életműve jelentős részét szentelte Jézus Krisztusnak. Megváltónk felnőtt alakjának megjelenítése Náraynál következetesen önábrázolás is egyben. Pályája során Krisztus küldetésének majd minden mozzanatát megfestette. Legkedvesebb témái a csodatételek: az öt kenyér csodája; Lázár feltámasztása; kánai menyegző; Krisztus gyógyít; Krisztus a tengeren; Krisztus és a vakok; Az emmauszi vacsora; „Nem halt meg e leányzó..."

Vallásos tárgyú művei ritkán bukkannak föl kereskedelmi forgalomban. Múzeumi kutatásaink során csak a Nemzeti Galéria raktárából került elő egy ilyen kompozíció (Jézus a hajóban tanít). Hitelesnek tűnő forrás szerint a művész működése során körülbelül hatvan vallásos témájú művet alkotott. Tudva azt, hogy ezek nagy része a harmincas-negyvenes években külföldön talált gazdára, mégis feltételezhető, hogy hazánkban még lappang néhány közülük.

További vizsgálódásaink megkönnyítése érdekében ezúton is kérjük tisztelt olvasóinkat, jelezzék, ha tudomásuk van Náray-művekről. Nemzeti értékeink nagyobb megbecsülését és szélesebb nyilvánosságra jutását segítenék vele.

N. Horváth Péter

Délibábos ideológiagyártás kis hazánkban

„Pártus herceg" volt-e Jézus Krisztus?

Jézus születésének és a keresztény magyar állam alapításának kerek évfordulója kettős ünnepi éve a magyarságnak. Ebbe zavar bele furcsa disszonanciával egy újfajta „mitológia" arról, hogy Jézus Krisztus voltaképpen pártus volt, sőt egyenesen „pártus herceg".

A tudomány, az elfogulatlan kutatás helyébe beköltözik a fantázia, és a pártállam után új kosztümben visszalopakodik a kereszténység lejáratásának igyekezete – ezúttal ősmagyarság címén.

gyítja a római százados szolgáját, és megmenti a megkövezéstől a házasságtörő asszonyt. Magasan fölébe emelkedik az emberi előítéleteknek, a faji előítéleteket is beleértve.

– Rosszul képviseli a magyarság ügyét, aki nincs tisztában népünk biológiai képletével. A realitás ugyanis az, hogy mi vagyunk Közép-Európa legkevertebb népe. És nemcsak a török óta, hanem István utáni királyainkat tekintve is. Ma már közhely, hogy nem az a magyar, aki azt ázsiai génjeivel igazolni tudja, hanem aki annak vallja magát – de nem csupán szóban, hanem tettivel, életével, akkor is, ha közben esetleg egy kisebbségnek szintén tag-

ttős állampolgár. A

a pedig – ez is közt-

fi Sándor, a délszláv

Sándor és az északi

z Mária fia. Aki te-

és Máriát csak pár-

azása esetén fogad-

izonyítsa be, hogy

pád apánk egyenes

nazottja.

ó ebben az ábránd-

an a rómaiak cse-

a pártusok felma-

? A székesfehérvári

nem pártusok épí-

em a rómaiak – s

eink is azt használ-

i Buda is római ka-

romjaira épült.

agyunk Pannóniá-

zkén mutatjuk a ró-

ékeket – például

ot – a nyugati ven-

mint a németek is

lyen kultúrpolitika

ópa felé, ha a Római

t fitymálva itáliai

tünk a pártus ro-

l dicsekedne, mi-

ománia egész nyu-

rpolitikáját a római-

ó rokonságára ala-

Ők tartoznának a

A keresztén

Különleges szentévi k

A közelgő ezredforduló arra ösztönözte a jeruzsálemi Izrael Múzeum vezetőit, hogy állandó kiállítást rendezzenek a kereszténységgel szoros kapcsolatban lévő tárgyaikból. Ezek a tárgyak részben már kétezer évesek, és megfogható jelei annak a történelemnek, amely Izraelben vette kezdetét. Minden kiállított darab ennek a történelemnek egy-egy aspektusát ábrázolja: egy kő Pontius Pilátus nevével, Kaifás főpap osszáriuma, a Holt-tenger vidékén talált tekercsek mind abba a társadalomba engednek betekintést, amelyből a kereszténység kifejlődött.

A rituális fürdőnek nagy jelentőséget tulajdonított az Ószövetség népe, különösen a qumráni közösség. Hitték, hogy a fürdés nemcsak a testet, hanem a lelket is megtisztítja. Az alámerüléssel összekötötték a bűnök megbánását és az engesztelést is. – Ez a szertartás hasonlóságot mutat Keresztelő Szent János bűnbánati keresztségével, aki azon egyszeri alámerüléssel hirdette a megtérést és a bűnök bocsánatát, előkészületként a Messiás eljövetelére (Mk 1,4).

A közös étkezés fontos elem volt a qumráni közösség életében: azt jelképezte, hogy közösségük egy lelki templom. – Az első keresztények a közösségi életet szintén mint lelki templomot élték meg. A közösségben való részvétel megszentelt szertartás volt. Jézus halála mint áldozat és az utolsó vacsora az eljövendő világ szimbólumát jelentette.

Jézus a názáreti zsinagógában Izaiás tekercséből olvasott fel (Lk 4,16-18). A qumráni első barlangban többek között egy teljes Izaiás-tekercset is találtak. Ezer évvel idősebb, mint az eddig birtokolt Izaiás-szövegek, hatszáz évvel később készült, mint ami-

közösség életében: a megváltás és a végidő jövendölései miatt. – A próféta könyve fontos szerepet játszik az Újszövetségben is, főleg Lukács és Pál írásaiban: ígéretei, jövendölései bizonyítékul szolgáltak Jézus messiási azonosságához.

A világosság fiainak harca a sötétség fiai ellen – így ismerik az egyik qumráni iratot, amely a végső idők nagy harcát írja le a két tábor, a világosság és a sötétség fiai között. Az Úr és Mihály arkangyal áll az igazak oldalán, Béliál pedig a sötétség fiait vezeti. Az első keresztények is erős messiási várakozásban éltek. – A Jelenések könyvében olvasunk erről a nagy küzdelemről, amely az igazak győzelmével és a gonoszok pusztulásával végződik.

Két kiállított osztrakon (cserépre írt szöveg) a Kr. u. VI-VII. századból származik. A keresztény hitvallás olvasható rajtuk, amelyet az első zsinatok fogadtak el. A cserép volt a legolcsóbb és legkönnyebben beszerezhető anyag, amelyre írni lehetett. Ezekből tanulták meg a hittanulók a hitvallást, amelynek ismerete alapfeltétele volt a keresztség felvételének. Ez a hitvallás a VI. század óta lényeges része volt a keresztény liturgiának. Ezeken az osztrakonokon látható kézírás arra enged következtetni, hogy az írók a szöveget gyakran másolták, mert az írás folyékony és hibátlan.

Látható a kiállításon egy elefántcsontból készült gránátalma a Kr. e. VIII. századból, rajta a papi áldás szövege: „Áldjon meg téged az Úr, és őrizzen meg téged, ragyogtassa rád arcát az Úr, és kegyelmezzen néked, fordítsa feléd arcát az Úr, s adjon békét tenéked (Szám 6,24-26). Ez a gránátalma az egyedül

Nardini Mihály

Gyulai olasz ~~[illegible]~~
hadimérnök XVI. század
1562–6.

Lásd

Veress Gyulaváros
356, 399, 412. l.

MOB Kt. 3182

177—

177. ä – d Canaletto iskolája, XVIII. sz: Négy velencei tájkép. Vászon, olaj, egyenkint 61 × 97·5 cm.
a.) S. Maria Salute hátsó oldala.
b.) Canale Grande a S. Maria Salutera
c.) S. Giorgio Maggiore
d.) Piazetta és Dogepalota.

Gerevich: PA, 240 l.
Canaletto: Velencei veduták

—

Rényi 17 l.

—

Gerevich: Ur Ujság 1916 jul 20, 3. lap.

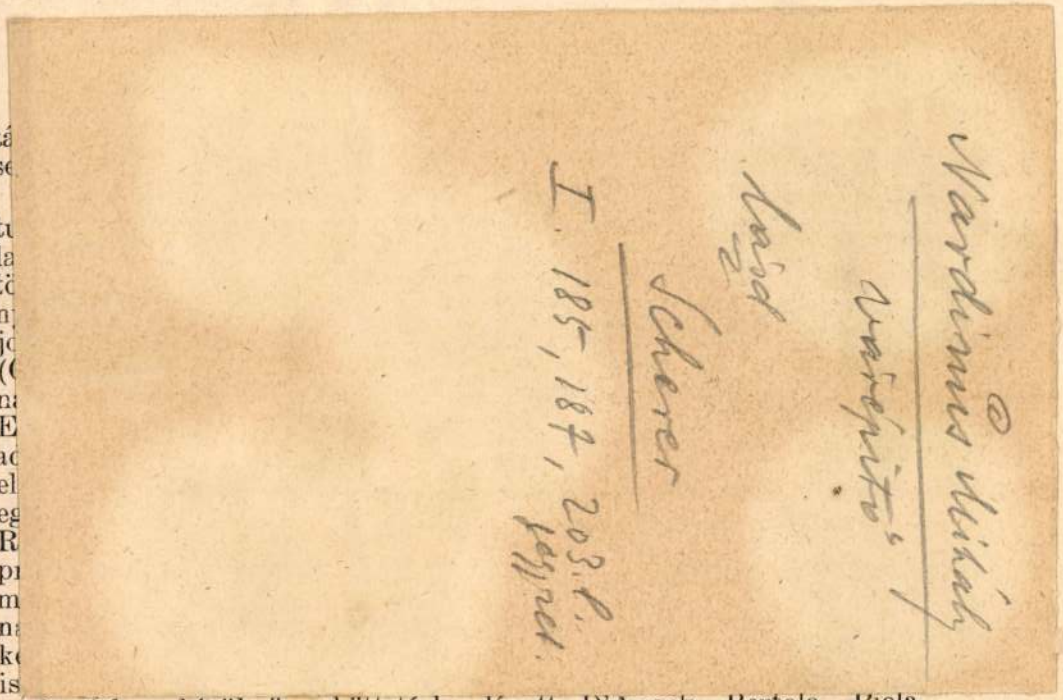

a fentieken kívül összeköttetésbe lépett D'Avack, Bertola, Piola, Checchini, Falco, Jannacone, Forchielli, Giacchi professzorokkal.

irodalmi tanulmányokat folytatott a római egyetemen és Ugolini, Sapegno, Ercole, Munoz, Gentile professzorok előadásait hallgatta. Foglalkozott az új olasz közoktatási törvény, a Carta della Scuola, előkészítő munkálataival és ezeket a Magyar Középiskola májusi számában ismertette. A törvénytervezet megjelenése után pedig cikkeket írt róla „Az egyetem és a középiskola viszonya Olaszországban" címmel a Magyar Középiskola és a „Carta della Scuola" címmel a Tanáregyesületi Közlöny számára. A fent említett pedagógiai folyóíratokban kisebb könyvismertetései is megjelentek. A Ministero dell'Educazione Nazionale engedélyével a római „Ginnasio—Liceo—Visconti"-ban gyakorlatilag tanulmányozta a modern nyelvek oktatását az olasz középiskolákban. A Rómában megjelenő „Cronache Scolastiche" című pedagógiai folyóiratban két cikke jelent meg: „L'insegnamento della lingua italiana in Ungheria" és „Esercizi sulle regole della proposizione tedesca" címmel. Ösztöndíjas éve alatt bejárta Róma környékét és kirándulásokat tett Anzio-Nattunoba, Tarquiniába, Viterbóba, Arezzoba, Firenzébe és Velencébe.

Dr. Seőtér János (1915, Pestszentlőrinc, róm. kat.), közgazdasági tanulmányokat folytatott.

Dr. Tóth Ervin (1910, Királyháza, ref.), bölcsészettudományi doktor, gimnáziumi tanár. 1936 óta rendszeresen foglalkozik a magyar művészetnek elsősorban Olaszországban való ismertetésével. E mun-

NÁRDA

Szent Jáno templom

VÉRTES Ernő: Napórák a történelmi Vas megyében.
= Vasi Szemle, 1993, 4. 577.

Falkutatás során elpusztult

Nardinus Mihály

várépítőmester

l.

Hadtört. Közl

1937. 189. l.

Nardini Michele

vársépítő

Gyula vára

l.

Hadtört. Közl

1938 264. l.

Nardinus Mihály

építőmester

Gyulai 1563
1564

Scherer

I. 185. l.
187. l.

Nardinus Mihály

építőmester

1565-ben távozott

Gyulárol.

Scherer

I. 203. l.

Cholnoky Jenő

CHOLNOKY JENŐ MŰVEI
A FRANKLIN-TÁRSULAT KIADÁSÁBAN

A FÖLD ÉS ÉLETE
Hat kötet

A magyar földrajzi irodalom kiváló eseménye

A BALATON
A magyar tenger hatalmas monográfiája

IV. HÓ	30 NAP	ÁPRILIS

Vasárnap
10
Virágvas

Hétfő
11
I. Leó p.

Kedd
12
Gyula p.